

דוח תקופתי לשנת 2021

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

תוכן העניינים

פרק 1 תיאור עסקי התאגיד

פרק 2 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 3 דוחות כספיים מאוחדים

פרק 4 מידע כספי נפרד

פרק 5 פרטים נוספים על התאגיד

פרק 6 דוח והצהרות בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

פרק 7 נספחים המתייחסים למגדל חברה לביטוח בע"מ

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

מספר חברה: 52-002998-4 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה

טלפון: 076-8868182 פקסימיליה: 03-9238988

דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdalholdings.co.il

דירקטוריון

- שלמה אליהו - יו"ר (*)
- לינדה בן שושן - דח"צ
- קרן בר חוה (מונתה ביום 16/3/2022)
- כרמי גילון (מונה ביום 21/4/2021)
- אברהם דותן (מונה ביום 29/12/2021)
- שלמה הנדל - דח"צ
- ד"ר גבריאל פיקר
- רון תור (מונה ביום 30/9/2021)
- איתן בן אליהו - דח"צ (מונה ביום 21/4/2021 ופרש ביום 18/5/2021)
- עזריאל מוסקוביץ (פרש ביום 29/12/2021)
- אריה מינטקביץ (פרש ביום 29/12/2021)
- חיים רמון (פרש ביום 29/12/2021)

(*) ביום 16/03/2022 אישרה האסיפה הכללית של החברה את מינויו של השופט בדימוס חנן מלצר כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון, בתוקף מה-14/4/2022. שלמה אליהו ימשיך לכהן כדירקטור.

תיאור עסקי התאגיד

הערה לגבי ישום הוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 ("תקנות ניירות ערך") בדוח זה

בהתאם לתקנה 8 לתקנות ניירות ערך, הוראות תקנות 8(ב) 8א ו-8 לתקנות ניירות ערך לא יחולו על מידע בדוח התקופתי של תאגיד שאיחד מבטח או שמבטח הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס למבטח.

עיקר אחזקות מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("החברה") הינה מגדל חברה לביטוח בע"מ שהינה מבטח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והחברה המהותית העיקרית בקבוצה. כמו כן, נכון למועד הדוח, פעילותה של החברה בתחום הפנסיה והגמל מתבצעת באמצעות מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ המחזיקה ברישיון של מבטח וברישיון של חברה מנהלת של קופות גמל.

דוח זה נערך בהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מיום 20 בינואר 2014, שעניינו "עדכון הוראות בדוח התקופתי של חברות ביטוח" וכן בהתאם לחוזרים המתקנים לו מימים 1 בינואר 2018, 4 במרס 2018 וה-27 בדצמבר 2018 ("חוזר הממונה") המביאים בחשבון גם את עמדת רשות ניירות ערך בנושא קיצור דוחות כפי שפורסמה על-ידה.

פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.

מידע צופה פני עתיד בדוח זה

בדוח זה כללה החברה ביחס לעצמה וביחס לחברות המוחזקות על ידי מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע כאמור כולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה וודאית ואינם בשליטת הקבוצה. מידע צופה פני עתיד בדוח זה יזוהה בדרך כלל באמירות כמו "החברה צופה", "החברה מצפה", "החברה מעריכה", "החברה מאמינה", "בכוונת החברה", "החברה בוחנת", "החברה מתכננת", וביטויים דומים.

מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי, שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונות או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על ידי הנהלת החברה באופן עצמאי.

בנוסף, התממשותו ו/או אי התממשותו של מידע צופה פני עתיד אינו ודאי והוא מושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה, ובכללם, גורמי הסיכון המאפיינים את פעילות החברה הנזכרים בדוח זה וכן אופן הישום של הוראות רגולציה ותגובת הגורמים הרלוונטיים, לרבות צרכנים וגופים מוסדיים אליהן, ההתפתחויות בסביבה הכללית ובגורמים החיצוניים המשפיעים על פעילות החברה המתוארים בדוח זה.

לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים בזאת, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח זה.

מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב, והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הערכים הכספיים הנקובים בפרק זה ובדוח הדירקטוריון הינם, בדרך כלל (זולת כאשר צוין אחרת), במיליוני ש"ח. הערכים הכספיים הנקובים בדוחות הכספיים הינם, בדרך כלל (זולת כאשר צוין אחרת), באלפי ש"ח.

עסקי החברה הינם בתחומים הדורשים ידע מקצועי רב אשר במסגרתו מקובלים מונחים מקצועיים רבים החיוניים להבנת עסקי החברה. על מנת להביא את תיאור עסקי החברה באופן בהיר ככל שניתן, הובא תיאור עסקי החברה תוך שימוש הכרחי במונחים מקצועיים אלו, בצירוף הסבר ובאור בהירים ככל שניתן. התיאור המובא לגבי מוצרי הביטוח והכספיים הביטוחיים המתוארים בפרק זה הינו לצרכי דוח זה בלבד והתנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בתכניות הביטוח או בתקנוני קרנות הפנסיה וקופות הגמל הרלבנטיות, והוא לא מהווה יעוץ ולא ישים לצרכי פרשנות תכניות הביטוח או התקנונים כאמור.

פרק 1 - תיאור עסקי התאגיד

תוכן עניינים

4	הקדמה לפרק תיאור עסקי התאגיד
1	1. מקרא - הגדרות
2	2. פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה
3	3. תחומי הפעילות של הקבוצה
4	4. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה
5	5. חלוקת דיבידנדים
15	תחום א' - ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך
15	6. מוצרים ושירותים
27	7. תחרות
31	8. לקוחות
33	תחום ב' - ביטוח בריאות
33	9. מוצרים ושירותים עיקריים
36	10. תחרות
37	11. לקוחות
38	תחום ג' - ביטוח כללי
38	12. מוצרים ושירותים עיקריים
42	13. תחרות
44	14. לקוחות
46	תחום ד' - תחום השירותים הפיננסיים
46	15. כללי
46	16. מידע כספי בתחום השירותים הפיננסיים
46	17. מידע כללי על תחום השירותים הפיננסיים
49	18. מוצרים ושירותים עיקריים של התחום
49	19. פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים ושירותים
49	20. לקוחות
50	21. שיווק והפצה
51	22. תחרות
52	23. עונתיות
52	24. ספקים ונותני שירותים
52	25. הון חוזר
52	26. מגבלות ופיקוח החלים על תחום השירותים הפיננסיים
55	27. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה
59	28. חסמי כניסה ויציאה
62	29. גורמי הצלחה קריטיים
62	30. השקעות
64	31. ביטוח משנה
71	32. הון אנושי
74	33. שיווק והפצה

34.	ספקים ונותני שירותים	78
35.	רכוש קבוע ומידע על השקעות במערכות המחשב	79
36.	עונתיות	80
37.	נכסים לא מוחשיים	81
38.	דיון בגורמי סיכון	82
39.	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	84
	חלק ה' - היבטי ממשל תאגידי	85
40.	דירקטורים חיצוניים	86
41.	היבטי ממשל תאגידי	86
42.	גילוי בדבר מבקר הפנים	89
43.	רואה חשבון מבקר	91
44.	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	92

הקדמה לפרק תיאור עסקי התאגיד

1. מקרא - הגדרות

בדוח זה ייעשה שימוש בהגדרות המפורטות להלן לנוחות הקורא:

אגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד אשר המדינה מנפיקה לחברות הביטוח ולקרנות הפנסיה בריבית ולתקופה קבועים מראש. בביטוח חיים - אג"ח מסוג ח"ץ; ובפנסיה מסוג "מירון" ו"ערד" ¹ .	"אג"ח מיועדות"
אי.בי.אי. שירותי בורסה והשקעות בישראל - אי.בי.אי. בע"מ.	"אי.בי.אי. שירותי בורסה"
אליהו הנפקות בע"מ.	"אליהו הנפקות"
אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לבטוח בע"מ).	"אליהו 1959"
מבטח וחברה מנהלת, כהגדרתם בחוק הפיקוח.	"גוף מוסדי"
הסכמים שמפקיד עמית (או שמפקידים עבורו) בקרן פנסיה או בקופת גמל.	"דמי גמולים"
סכומים הכלולים בפרמיות המיועדים לכיסוי הוצאות המבטח (דמי רישום, דמי פוליסה, ודמי היטל).	"דמים"
הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.	"הבורסה"
הדוח התקופתי לשנת 2020 של החברה.	"הדוח התקופתי לשנת 2020"
מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ.	"החברה" ו/או "התאגיד" ו/או "מגדל אחזקות"
קודקס הרגולציה של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון - קודקס הרגולציה.	"החוזר המאוחד"
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	"הממונה" או "הממונה על שוק ההון"
מגדל אחזקות והחברות המוחזקות על ידה, בבעלותה המלאה או החלקית, שדוחותיהן הכספיים מאוחדים עם דוחות החברה.	"הקבוצה" ו/או "קבוצת מגדל"
הרבעון הרביעי של שנת 2021.	"הרבעון המדווח"
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	"הרשות" או "רשות שוק ההון"
אותו חלק מהנכסים שאינו מושקע באג"ח מיועדות.	"השקעות חופשיות"
שנת 2021.	"התקופה המדווחת"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל או קרנות פנסיה וקיבלה רישיון לכך מאת הממונה, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	"חברה מנהלת"
כהגדרתם בבאור 1 בדוחות הכספיים בסעיף ההגדרות.	"חוזי ביטוח"
כהגדרתם בבאור 1 בדוחות הכספיים בסעיף ההגדרות.	"חוזי השקעה"
חוזר הסולבנסי 2 שפרסם הממונה בחודש יוני 2017, וכפי שעודכן מעת לעת.	"חוזר הסולבנסי"
חוק החברות, התשנ"ט-1999.	"חוק החברות"
חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.	"חוק הסדרת העיסוק"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.	"חוק הפיקוח"
חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.	"חוק ניירות ערך"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.	"חוק קופות הגמל"
יזמה קרן פנסיה לעצמאיים המנוהלת (החל מאפריל 2021) על ידי מגדל מקפת.	"יזמה" או "יזמה לעצמאיים"
המבוטח בביטוח חיים והעמית בקרנות פנסיה וקופות גמל.	"מבוטח" ו/או "עמית"

¹ לעניין השינוי שנקבע בחוק התכנית הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022, במסגרתו יבוטל מנגנון הנפקתן של אגרות חוב מיועדות בקרנות הפנסיה, אשר יוחלף במנגנון הבטחת תשואה, ראו בסעיף 6.4.3 בפרק א' להלן.

"מבטח סימון"	מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ (חברה בת של מגדל סוכנויות).
"מגדל ביטוח"	מגדל חברה לביטוח בע"מ.
"מגדל בריאות"	מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ.
"מגדל גיוס הון"	מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ.
"מגדל חיתום"	מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ.
"מגדל מקפת" או "מקפת"	מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ.
"מגדל מקפת משלימה"	קרן פנסיה חדשה כללית - מגדל מקפת משלימה.
"מגדל נדל"ן"	מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ.
"מגדל ניהול תיקים"	מגדל ניהול תיקי השקעות (1998) בע"מ.
"מגדל סוכנויות"	מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ.
"מגדל קרנות"	מגדל קרנות נאמנות בע"מ.
"מגדל שוקי הון"	מגדל שוקי הון (1965) בע"מ.
"מידרוג"	מידרוג בע"מ.
"מרווח סיכון"	"מרווח הסיכון המקורי" כהגדרתו בסעיף 1.5 לשרה הנאמנות אשר פורסם במסגרת דוח הצעת המדף מיום 22 בדצמבר 2021 על ידי מגדל גיוס הון (מס' אסמכתא: 2021-01-183639).
"נכסי החיסכון לטווח ארוך"	כהגדרתם בסעיף 31א לחוק הפיקוח.
"פלתורס"	סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ
"פרמיה"	דמי הביטוח ותשלומים אחרים שעל המבוטח לשלם למבטח בהתאם לתנאי הפוליסה, לרבות דמים.
"פרמיה שהורוחה"	פרמיה המתייחסת לשנת הדוח.
"קבוצת מגדל שוקי הון"	מגדל שוקי הון וכל החברות שבשליטת מגדל שוקי הון.
"קופת ביטוח"	תכנית ביטוח שאושרה לפי חוק קופות גמל כקופת גמל לתגמולים, לפיצויים או לקצבה.
"קופת גמל"	קרן או תכנית ביטוח שניתן לגביהן אישור קופת גמל לפי הוראות סעיף 13 לחוק קופות גמל, לרבות כקופת גמל לתגמולים, לפיצויים, לקצבה, להשקעה או כקרן השתלמות.
"קופת גמל לקצבה"	קופת גמל המיועדת לתשלום קצבה.
"קרן כללית"	קופת גמל לקצבה שאיננה זכאית להשקיע באג"ח מיועדות.
"קרן השתלמות"	קופת גמל המאפשרת לעמית לצבור כספים לצורכי השתלמות והכספים ניתנים למשיכה בחלוף 6 שנות חברות. מוצר זה נחשב הן כמוצר פנסיוני והן כמוצר פיננסי.
"קרן פנסיה"	קרן פנסיה ותיקה, קרן פנסיה חדשה כללית וקרן פנסיה חדשה מקיפה.
"קרן פנסיה ותיקה"	קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח שאושרה לראשונה לפני יום 1 בינואר 1995.
"קרן פנסיה חדשה"	קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ושאינה קופת גמל מרכזית לקצבה, שאושרה לראשונה אחרי יום 1 בינואר 1995 (כאשר לעניין "קרן חדשה כללית" - לא נקבע לגביה כי היא זכאית לרכוש אג"ח מיועדות מסוג "ערד"; ולעניין "קרן חדשה מקיפה" - נקבע לגביה כי היא זכאית לרכוש אג"ח מיועדות מסוג "ערד").
"שחם אורלן"	שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ.
"תכניות חדשות"	פוליסות ביטוח חיים המשווקות החל מ-2004.1.1.
"תקנות ההון"	תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998.
"תקנות ההשקעה" ו/או "כללי ההשקעה"	תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (כללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ו/או תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי השקעות ההון והקרנות של מבטח וניהול התחייבויותיו), התשס"א-2001, לפי העניין.

חלק א' – פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה

2. פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה

2.1. תיאור החברה

החברה התאגדה בישראל ביום 13 באוגוסט 1974. מניות החברה נסחרות בבורסה החל משנת 1997. הקבוצה פועלת בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ובתחום שוק ההון והשירותים הפיננסיים. פעילות הביטוח של הקבוצה מתבצעת באמצעות מגדל ביטוח, ופעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה מתבצעת באמצעות מגדל מקפת (חברה בת של מגדל ביטוח). בחודש אפריל 2021, מוזגה פעילותה של יוזמה לעצמאים, חברה בת של מגדל ביטוח אשר היתה פעילה גם היא בתחומי הפנסיה והגמל, עם ולתוך מקפת (לפרטים, ראו סעיף 2.4.5 להלן).

בנוסף, הקבוצה מחזיקה בסוכנויות ביטוח ועיקר ההחזקה כאמור הינה באמצעות מגדל סוכנויות, חברה בת של מגדל ביטוח. פעילות השירותים הפיננסיים של הקבוצה מתבצעת באמצעות מגדל שוקי הון וחברות הבנות שלה.

2.2. מבנה השליטה בחברה

למיטב ידיעת החברה, נכון למועד דוח זה, אליהו הנפקות מחזיקה כ-64.28% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה, וזאת לאחר שבמהלך התקופה המדווחת ביצעה אליהו הנפקות מספר עסקאות במניות החברה שהוחזקו על ידה. לפרטים, ראו דיווחים מיידיים של החברה מימים: 20 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-119727), 1 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-142566), 5 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-144336), 9 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-144873), 12 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-145524), 14 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-146595) ומיום 19 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-147300), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, סעיף 4.1 להלן ובאור ב.1 לדוחות הכספיים.

מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה הסופי בחברה, כפי שיתואר להלן. אליהו הנפקות הינה חברה בבעלות מלאה של אליהו 1959. למיטב ידיעת החברה, בעלי המניות של אליהו 1959 הינם מר שלמה אליהו, המחזיק ב-25.14% מההון ו-98% ממניות ההנהלה; גב' חיה אליהו, המחזיקה ב-0.02% מההון ו-2% ממניות ההנהלה; שלמה אליהו אחזקות בע"מ, המחזיקה ב-61.7% מההון; וכן אחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, המחזיקה ב-13.14% מההון. בעלי המניות של חברת שלמה אליהו אחזקות בע"מ, הינם מר שלמה אליהו המחזיק ב-83.31% וגב' חיה אליהו המחזיקה ב-16.69%.

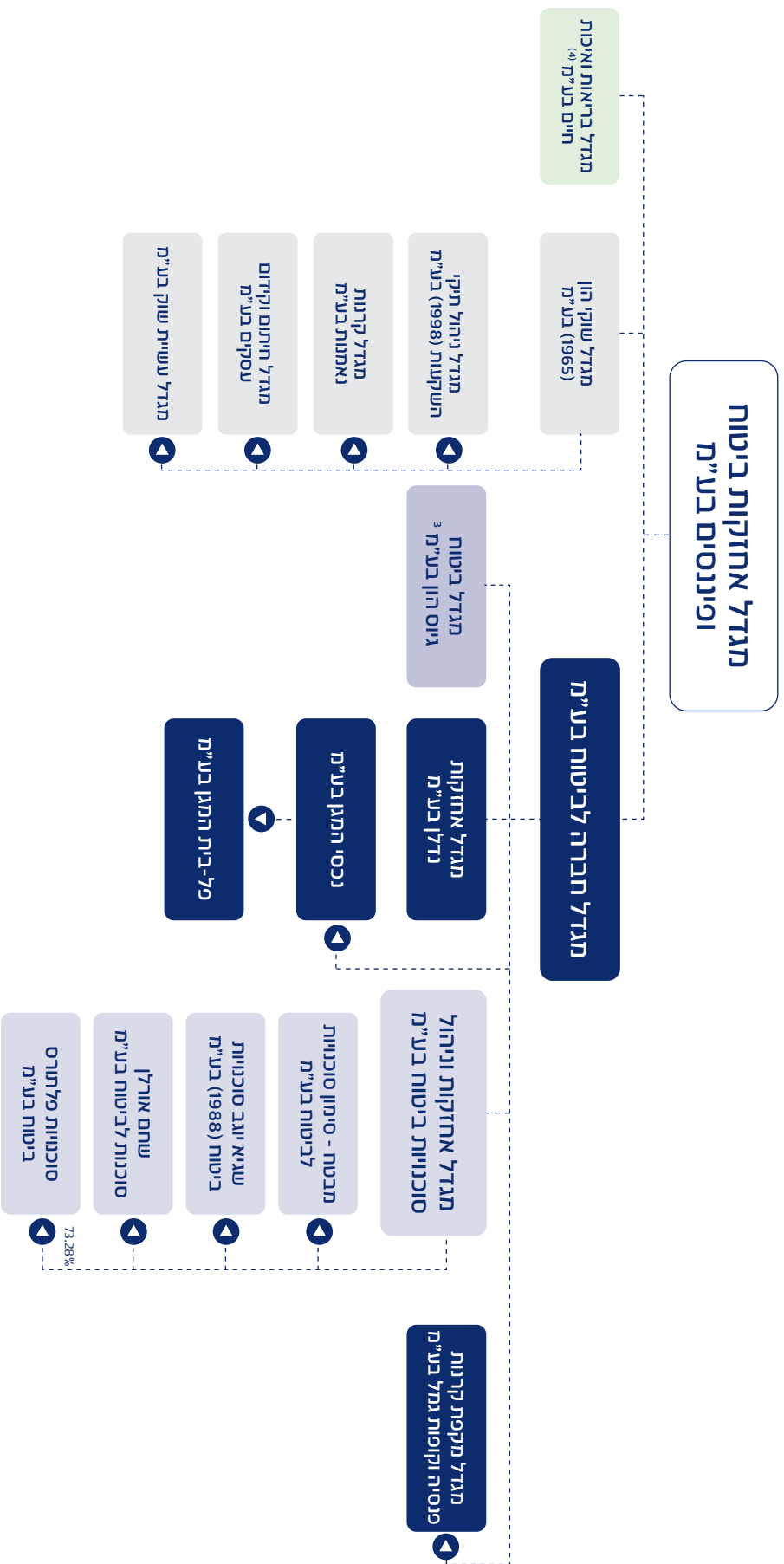
בעלת המניות היחידה בחברת אחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, הינה שלמה אליהו אחזקות בע"מ, שהמחזיקים בה הינם ה"ה שלמה אליהו וגב' חיה אליהו כמפורט לעיל.

2.3. תרשים מבנה אחזקות של הקבוצה

להלן תרשים מבנה האחזקות של החברות העיקריות בקבוצה, סמוך ליום פרסום הדוח².

² לרשימה מלאה של החברות הבנות והחברות הכלולות לתאריך הדוח, ראו תקנה 11 בחלק פרטים נוספים על התאגיד.

תרשים אחזקות הקבוצה
נכון ליום 23 במרץ 2022

הערות:

- מבנה האחזקות ברקפצה מלווה את ההברות הפעילות העיקריות ברקפצה.
- לפרטים נוספים אודות אחזקות ההברות בנית ובחברות קשורות, ראה גם תקנה זו ובלוק פירוט מסמך דין התאמה.
- החברות מתחמאות דיון באחזקה של 100% אלא אם אין אחרת.
- עקר פעילותה של ההברה היא גיוס הון משני עבור מנדר ביטוח.
- פעילות חברת זו והחברות המחוזקות על ידיה, הינן נלוות ומשקיעות לפעילות הקפצה.

2.4. התפתחויות עיקריות מהותיות בקבוצה במהלך שנת 2021 ועד למועד פרסום הדוח

2.4.1. משבר נגיף הקורונה

בסוף שנת 2019 התפרץ נגיף הקורונה (Covid-19) ("הנגיף") בעולם, ובתחילת שנת 2020 בישראל. התפרצותו של הנגיף אשר גרם לגל תחלואה משמעותי בעולם, היוותה ומהווה אירוע מאקרו-כלכלי בעל השלכות רחבות על כלכלות העולם ובכללן ישראל. בעקבות פיתוח מספר חיסונים נגד הנגיף וחסון נרחב של האוכלוסייה בעולם, נבלמה התפשטות הנגיף וחלה התאוששות כלכלית עולמית.

על אף האמור, בתקופת הדוח התפשטו זנים חדשים של הנגיף (אשר חלקם היו עמידים במידת מה בפני החיסון) אשר גרמו לגלי תחלואה נוספים. התמודדות המשק הישראלי בתקופת הדוח עם התפשטותם של הזנים החדשים וגלי התחלואה אשר נגרמו בעקבותיהם, לא כללה הגבלות חמורות על הפעילות העסקית במשק, בשונה מהתמודדויות קודמות עם הנגיף על זניו, כך שגם בשיא גלי התחלואה שפקדו את האוכלוסייה בישראל בתקופת הדוח, לא נרשמה ירידה משמעותית בפעילות המשק, כך שלמעשה, המשק הישראלי המשיך בפעילות כלכלית רציפה למרות התפשטות מחודשות של נגיף הקורונה על זניו השונים.

מובהר כי התפשטויות מחודשות של נגיף הקורונה בישראל, לרבות זנים שונים של הנגיף, והנחיות הגורמים המוסמכים במדינת ישראל ומחוצה לה בקשר עם אופן ההתמודדות עמו, לרבות היווצרותם והתפרצותם של זנים כאמור שלא ברורה יעילות החיסונים כנגדם, הטלת מגבלות שונות בקשר עם הנגיף וכן התקופה והתנאים בהם יחזור המשק בישראל לפעילות ללא מגבלות כלל, אינם, מטבע הדברים, בשליטת החברה וקיימת אי ודאות ביחס להשלכות הישירות ו/או העקיפות על השווקים השונים, ובפרט על המשק הישראלי. בהתאם, אין לחברה יכולת לצפות או לאמוד באופן ודאי את ההשפעות העתידיות של התפשטויות מחודשות של נגיף הקורונה ו/או השלכותיהן ארוכות הטווח של התפרצויות נגיף הקורונה שאירעו עד כה, על פעילותה של החברה, ומידע זה, ככל שהוא כלול בדוח זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. הערכות החברה בדבר השלכותיו העתידיות של נגיף הקורונה על פעילות החברה, עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהותית, בין היתר ככל שיחולו שינויים בהנחיותיהם של הגורמים המוסמכים בארץ ובעולם בקשר עם נגיף הקורונה לרבות התפרצויות נוספות.

2.4.2. השפעת הסביבה הכלכלית ותנודתיות בעקום הריבית

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית מושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מסביבת ריבית נמוכה ומתנודתיות של עקום הריבית ושוק ההון. לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. כמו כן, לעלייה משמעותית באינפלציה השפעה על הקטנת התשואה הריאלית בתיקי העמיתים ועל כן השפעה נגזרת על קיטון בדמי הניהול המשתנים שגובה החברה וכן השפעה על המרווח הפיננסי בתיק הנוסטרו של החברה.

בתקופה המדווחת חלה ירידה של עקום הריבית ומנגד עליות שערים ניכרות במדדי המניות בארץ ובעולם וכן עליות באג"ח הקונצרני בארץ. לפירוט נוסף, ראו סעיף 2 בדוח הדירקטוריון.

לפירוט לעניין רגישות החברה לסיכונים שוק - שינוי שיעור ריבית ראו באור 3.6.1.ב.1 (א) בדוחות הכספיים.

לעניין התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן, ראו סעיף 3.1 בדוח הדירקטוריון של החברה ובאור 3.9 לדוחות הכספיים.

2.4.3. השפעת הנחות אקטואריות שונות בתחומי הפעילות השונים של מגדל ביטוח

התחזיות וההנחות אשר על בסיסן מעריכה החברה את התחייבויותיה הביטוחיות בתחומי פעילותה השונים, מבוססות, בין היתר על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ובהנחה כי תביעות העבר (אשר נבחנו במחקרים), ייצגו את העתיד לקרות ("התחזיות וההנחות האקטואריות של החברה"). נוכח הרפורמות בשנים האחרונות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית והדמוגרפית, נתוני העבר עשויים לא לשקף בהכרח את התוצאות העתידיות, והתחזיות וההנחות האקטואריות של החברה מתבססות לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה, שלא בהכרח יתממשו, או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לתחזיות וההנחות האקטואריות של החברה. יצוין כי הערכות אקטואריות, לרבות עדכון, עשויות להשפיע על הנתונים הכספיים של החברה, לרבות על יחס כושר הפירעון מבוסס סולבנסי 2, ולא מן הנמנע כי אף באופן מהותי.

בביטוח חיים, עדכון הנחות בדבר הרכב הנכסים הצפוי, הירידה בשיעורי מימוש קצבה ושינויים בהנחות אקטואריות

אחרות, לרבות השינוי בפקטור ההיוון ^3K , בקיזוז השפעת הירידה של עקום הריבית⁴, הביאו בסיכומם של הרבעון המדווח לקיטון בעתודות ביטוח החיים ולגידול ברווח הכולל לפני מס בסך כ-94 מיליון ש"ח ובתקופה המדווחת לקיטון בעתודות ולגידול ברווח הכולל בסך של כ-285 מיליון ש"ח לפני מס.

בביטוח בריאות, בענף ביטוח סיעודי, עודכנו הנחות התביעות בעקבות מחקרים אקטואריים, אשר הביאו לגידול בהתחייבות נאותות העתודה (LAT) ולקיטון ברווח הכולל. כמו כן, השפעת ירידת עקום הריבית על עתודות אלו, קוזזה ברובה מהשפעת ישום חוזר הממונה בעניין פרמית אי הנזילות (ראו פרוט בסעיף 2.4.4(א)) והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים. השפעות אלו בעיקרן, הביאו להגדלת העתודות ולקיטון ברווח הכולל ברבעון המדווח בכ-213 מיליון ש"ח לפני מס ובתקופה המדווחת בכ-293 מיליון ש"ח לפני מס.

בביטוח כללי, השפעת ישום חוזר הממונה בעניין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים בקיזוז השפעת ירידת עקום הריבית, הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בשייר בענפי רכב חובה וחבויות ולגידול ברווח הכולל לפני מס בסך של כ-22 מיליון ש"ח ברבעון המדווח. בתקופה המדווחת, ירידת עקום הריבית ובדיקה לגבי נאותות ההתחייבויות (LAT) בענף רכב חובה, בקיזוז השפעת השינוי בפרמיית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים, הביאו לגידול בהתחייבויות הביטוחיות ולקיטון ברווח הכולל לפני מס בסך של כ-54 מיליון ש"ח.

לפרוט בנוגע לעדכון הנחות אקטואריות בחישוב העתודות בביטוח חיים, ביטוח בריאות וביטוח כללי, ראו סעיפים 6.4.1 ו-9.3.1 להלן וכן באור 5.3.36.ב.36.ג.7 בדוחות הכספיים.

2.4.4.

התפתחויות אחרות בסביבה העסקית ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

(א) תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות- פרמיית אי נזילות

בחודש פברואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות ("התיקון") או ("התיקון לחוזר").

התיקון עדכן את שיטת האמידה של פרמיית אי הנזילות המתווספת לריבית חסרת הסיכון בחישוב בדיקת נאותות העתודות בעסקי הביטוח השונים. בהתאם לתוצאת הנוסחה המעודכנת הקבועה בתיקון לחוזר, שיעור פרמיית אי הנזילות השתנה משיעור של 0.26% לשיעור של 0.54%, וזאת נכון ליום 31 בדצמבר 2021. התיקון נכנס לתוקף בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 ויישומם בוצע בדרך של שינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מס' 8 (IAS). השפעתו של התיקון הינה על פוליסות ביטוח סיעודי בביטוח בריאות, פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון ופוליסות ביטוח כללי. יצוין כי התיקון האמור אינו מתייחס ישירות לאופן חישוב יחס כושר הפירעון, אך הינו בעל השפעות עקיפות עליו, אשר להערכת מגדל ביטוח אינן מהותיות.

בהתאם לאמור לעיל, חל קיטון בהתחייבויות הביטוח בענפי ביטוח סיעודי פרט, ביטוחי רכב חובה וביטוחי חבויות, במקביל לגידול ברווח הכולל בתקופה המדווחת אשר הסתכם בביטוח בריאות בסך של כ-452 מיליון ש"ח לפני מס ובביטוח כללי בסך של כ-26 מיליון ש"ח לפני מס.

(ב) הפחתת השיעור המרבי של דמי הניהול שניתן לגבות ממקבלי קצבה

בחודש ינואר 2022 פרסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012. תיקון זה קבע הפחתה בשיעור המרבי של דמי הניהול שניתן לגבות ממקבלי קצבה, לשיעור מרבי של 0.3% בשנה, וזאת החל מיום 1 בפברואר 2022 (בקרן פנסיה חדשה - ביחס למקבלי קצבת זקנה שיחלו לקבל קצבה בתאריך האמור; בפוליסות ביטוח שהוצאו לפי קופות ביטוח - ביחס לפוליסות ביטוח כאמור שהוצאו מיום 1 בפברואר 2022). לפרטים נוספים, ראו סעיף 6.4.5 להלן.

(ג) טיטוט רפורמה בתחום ביטוחי הבריאות

בחודשים אוקטובר 2021 ופברואר 2022 פרסמה רשות שוק ההון טיטוט אסדרה מקיפה הכוללת שורה של שינויים מוצעים בתחום ביטוחי הבריאות. במסגרת זו מוצע להגדיר, בין היתר, פוליסת בריאות בסיסית אחידה שתורכב משלוש תכניות ביטוח אחידות, אשר לאחר רכישה (ובכפוף למנגנונים וחריגים שונים הקבועים בטיטוט האסדרה לעניין זה), ניתן יהיה לרכוש פוליסות בריאות נוספות כמפורט בטיטה. בנוסף, טיטוט האסדרה כוללת הוראות לעניין חובות הגילוי החלות על הגורם המשווק וכן משך תקופת ההנחה המינימלית שניתנת במסגרת תכניות הביטוח כאמור. לפרטים נוספים, ראו סעיף 9.3.3 להלן.

³ ההפרשה לעתודה המשלימה לגמלאות מבוצעת באופן הדרגתי על ידי שימוש בפקטור ההיוון K. לפרוט, ראו באור 3.3.36.ב.3 בדוחות הכספיים.

⁴ לרבות השפעת השינוי על העתודה בגין תוכנית "מגדל בטוח". לפרוט, ראו באור 5.3.36.ב.3 בדוחות הכספיים.

2.4.5. מיזוג יוזמה לעצמאיים למקפת והעברת ניהול קרן הפנסיה יוזמה לניהול מקפת

במהלך חודש אפריל 2021 הושלם מיזוג יוזמה לעצמאיים למקפת (לרבות העברת ניהול קרן הפנסיה יוזמה לניהול של מקפת), לאחר שנתקבלו כל האישורים הנדרשים ונתקיימו כל התנאים להשלמתו, ובכלל זה אישור מאת הממונה ומרשות המסים.

2.4.6. הנפקת אגרות חוב סדרה ח'

בחודש דצמבר 2021 גייסה מגדל ביטוח באמצעות מגדל גיוס הון סך של כ-426 מיליון ש"ח במסגרת הנפקה לציבור של סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה ח'). אגרות החוב תוכננה כהון רובד 2 בכפוף למגבלות על שיעור המימון של הון רובד 2, כאמור בהוראות הממונה לעניין הרכב הון עצמי של חברת ביטוח. לפרטים ומידע נוסף ראו באור 1ה.24 לדוחות הכספיים וכן דוח מידי של החברה מיום 23 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-184407), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

2.4.7. דירוג מגדל ביטוח ואגרות החוב של מגדל ביטוח

ביום 7 ביולי 2021 הודיעה מידרוג כי היא מותירה על כנם את הדירוגים הבאים: דירוג של Aa1.il לאיתנות הפיננסית (IFS) של מגדל ביטוח, דירוג של Aa2.il (hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון שלישוני מורכב), ודירוג של Aa3.il (hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב ומכשיר הון רובד 2), שגויסו על ידי מגדל גיוס הון. לדירוג נקבע אופק יציב. לפרטים ראו דוח מידי של החברה מיום 7 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-114066), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

בנוסף, ביום 5 בדצמבר 2021 הודיעה מידרוג על דירוג של Aa3.il (hyb) לגיוס כתבי התחייבות נדחים (סדרה ח') בסך של עד 600 מיליון ש"ח ערך נקוב. לדירוג נקבע אופק יציב. לפרטים, ראו דוח מידי של החברה מיום 5 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-176247), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

2.4.8. ישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2

על מגדל ביטוח חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי 2, וזאת בהתאם להוראות ישום שפורסמו במסגרת חוזר הסולבנסי. ביום 30 ביוני 2021 פרסמה החברה את דוח יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2020. הדוח חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2, בהתאמה למודל האירופאי ואושר על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח.

ביום 16 באוקטובר 2020 שלח הממונה למגדל ביטוח מכתב בנושא אישור הניכוי בתקופת הפריסה, אשר בו הוא מציין כי נוכח החשש לפגיעה בניהול התקין של מגדל ביטוח שעלולה להשפיע על יכולת בניית ההון הנדרש במהלך תקופת הפריסה, סכום הניכוי בתקופת הפריסה לא יעלה על 80% מסכום הניכוי הבסיסי אשר אושר על ידי הממונה ("מגבלת סכום הניכוי"). במכתבו הסביר הממונה כי מגבלה זו תחול לכל הפחות עד להשלמת הליך הביקורת של רשות שוק ההון בנושא הממשל התאגידי במגדל ביטוח ותיקון הליקויים הנדרשים, ובכל מקרה עד אשר תוסר מגבלה זו על ידי הממונה.

ביום 31 בינואר 2022 הודיע הממונה, כי לאחר בחינת הצעדים והפעולות בהן נקטה מגדל ביטוח בתחומי הממשל התאגידי ומדיניות ניהול ההון, בעקבות הליך הביקורת של רשות שוק ההון ומילוי ההוראות שניתנו בעקבותיו, הוא החליט להסיר, לעת הזאת, את מגבלת סכום הניכוי. חישוב הניכוי בתקופת הפריסה, ללא מגבלת סכום הניכוי, יחול, בהתאם להודעת הממונה, החל מחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 (שיפורסם לפי הנחיות הרשות עד יום 30 ביוני 2022).

לפרטים נוספים, ראו דיווח מידי של החברה מיום 30 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-109839) ומיום 1 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-013534), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, וכן סעיף 3.2 בדוח הדירקטוריון ובאור 7 לדוחות הכספיים.

בחודש פברואר 2022, שלח הממונה טיוטה למנהלי חברות הביטוח שמטרתה לבחון את אופן ביצוע הקצאות אגרות חוב מיועדות ("אג"ח ח"ץ"), בהתאם לישום העתידי של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17. מגדל ביטוח בוחנת את השלכות הטיוטה והשפעתה הכמותית על יחס כושר הפירעון, אולם מכיוון שמדובר בשלב ראשוני בלבד וההוראות אינן סופיות, טרם ניתן להעריך השפעות אלו על יחס כושר הפירעון והמאזן הכלכלי במעבר לתקן IFRS17.

3. תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות העיקריים של הקבוצה, המדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה, הינם (ראו גם באור 3א. בדוחות הכספיים):

3.1. תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפי ביטוחי החיים וכן את פעילות הקבוצה בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. הפעילות בתחום זה מתמקדת בעיקר בחיסכון לתקופת הפרישה (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרן השתלמות) ("החיסכון") וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות ואובדן כושר עבודה ("הסיכון" או "הריסק"). תחום זה, הינו תחום הפעילות העיקרי בו עוסקת הקבוצה.

3.2. תחום ביטוח בריאות

תחום ביטוח הבריאות כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בתתי הענפים הבאים: ביטוח הוצאות רפואיות (כגון ניתוחים, תרופות והשתלות), ביטוח מחלות קשות, ביטוח סיעודי, ביטוחי שניים, ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוח תאונות אישיות בתקופת ביטוח העולה על שנה. עקב הוראות חוזר הממונה מחודש יוני 2020 (כפי שתוקן מעת לעת) בנושא מוצר תאונות אישיות, החליטה החברה לחדול משיווק המוצר האמור החל מחודש מאי 2021, לפירוט ראו סעיף 9.3.2 להלן.

3.3. תחום ביטוח כללי

תחום הביטוח הכללי כולל את כל ענפי הביטוח שהקבוצה עוסקת בהם, שאינם נמנים עם תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח ותחום ביטוח הבריאות. תחום זה כולל את תתי הענפים העיקריים הבאים: ביטוח רכב חובה, ביטוח רכב רכוש, וענפי ביטוח כללי אחרים (הכוללים ביטוחי חבויות וביטוחי רכוש ואחרים).

3.4. תחום השירותים הפיננסיים

תחום השירותים הפיננסיים כולל מספר פעילויות אשר העיקרית שבהן היא פעילות ניהול נכסים פיננסיים (בעיקר ניהול קרנות נאמנות וניהול תיקים). בנוסף כולל התחום פעילות שיווק להשקעות ופעילויות אחרות כגון: בנקאות להשקעות, הפצה ופעילות נוסטרו.

3.5. פעילויות נוספות

לחברה קיימות פעילויות אחרות, הכלולות בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה במסגרת "מגזרי פעילות אחרים" או ב"לא מיוחס למגזרי פעילות" בהן עוסקת הקבוצה. פעילויות אלו כוללות החזקה בסוכנויות הביטוח ופעילות השקעה המבוצעת שלא כנגד העתודות הביטוחיות לסוגיהן, אלא כנגד ההון העצמי הנדרש לעסקי הביטוח ועודפי ההון של חברות הקבוצה. בנוסף, קיימות פעילויות שונות הנלוות/ המשיקות לפעילות הקבוצה⁵.

⁵ פעילויות אלה מבוצעות בעיקר על-ידי מגדל בריאות (חברה בת של מגדל ביטוח). פעילויות אלו אינן בהיקפים מהותיים ביחס לחברה, ותוצאותיהן אינן מיוחסות למגזרי הפעילות.

4. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

4.1. השקעות בהון החברה שבוצעו בשנתיים האחרונות ועד למועד פרסום הדוח

להלן פרטים אודות עסקאות מהותיות שבוצעו במניות החברה על-ידי בעל השליטה בחברה בשנים 2020-2021 ועד למועד פרסום הדוח:

מועד השינוי	נייר הערך	כמות השינוי	מהות השינוי	שער העסקה	הפניה לדיווח מיידי (אסמכתא)	שיעור בהון ובהצבעה באחוזים
20.7.2021	מניות	246,000	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-119727 ביום 20.7.2021	0.0233%
31.8.2021	מניות	2,676,999	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-142566 ביום 1.9.2021	0.2540%
2.9.2021	מניות	13,469,626	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-144336 ביום 5.9.2021	1.2781%
5.9.2021	מניות	200,000	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-144873 ביום 9.9.2021	0.0190%
9.9.2021	מניות	1,552,810	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-145524 ביום 12.9.2021	0.1473%
13.9.2021	מניות	11,639,617	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-146595 ביום 14.9.2021	1.1044%
14.9.2021	מניות	14,267,139	מימוש אופציות ע"י מחזיקי אג"ח אליהו הנפקות	392.2 אג'	2021-01-147300 ביום 19.9.2021	1.357%

5. חלוקת דיבידנדים

ביום 30 בספטמבר 2021 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של החברה בסכום כולל של 47 מיליוני ש"ח, אשר מקורו בדיבידנד שהתקבל מחברת הבת, מגדל שוקי הון, בכפוף לאישור האסיפה הכללית של החברה. ביום 21 באוקטובר 2021 אישרה האסיפה הכללית של החברה את חלוקת הדיבידנד האמור. לפירוט ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 30 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-149577, 2021-01-149646 וכן 2021-01-149622) ומיום 21 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-158670), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, וכן את ביאור 6ה. לדוחות הכספיים.

נכון למועד הדוח, יתרת העודפים (כמשמעותם בסעיף 302 לחוק החברות) הינה בסך של כ-6,805 מיליוני ש"ח.

מובהר כי אין בחלוקה המתוארת לעיל ו/או ביתרה האמורה לעיל כדי להוות אינדיקציה ליכולת ו/או כוונות החלוקה העתידית של החברה. לפירוט אודות מגבלות הדין והמגבלות הרגולטוריות החלות על החברה ועל הגופים המוסדיים בקבוצה בקשר עם חלוקת דיבידנד, ראו באור 7ג. בדוחות הכספיים.

חלק ב' - תיאור ומידע על תחומי הפעילות של החברה

תחום א' - ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

6. מוצרים ושירותים

6.1. כללי

תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך מאופיין בעיקר במוצרי חיסכון לתקופת הפרישה ("החיסכון"), מוצרי חיסכון לפרט וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון מוות, נכות ואובדן כושר עבודה ("הסיכון" או "הריסק").

הקבוצה משווקת מגוון מוצרים בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך - ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל לסוגיהן, לרבות קרנות השתלמות⁶. פעילות הקבוצה בתחום זה מתבצעת באמצעות מגדל ביטוח וחברת הבת שלה: מגדל מקפת, המנהלת את קרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ("מקפת אישית", "מקפת משלימה"), קופות גמל נוספות של הקבוצה שאינן קופות ביטוח, והחל מאפריל 2021 - גם את קרן הפנסיה הוותיקה "יוזמה".

תמהיל מוצרי תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך מושפע מאסדרות רגולטוריות ענפיות במסגרת חוקים, תקנות, חוזרים והוראות ממונה שמטרתן הסדרת התחום, עידוד החיסכון לטווח ארוך של ציבור החוסכים, קביעת כללים ומגבלות, באמצעות מתן תמריצים כגון הטבות מס לחיסכון הפנסיוני ותנאי משיכתו, קביעת הוראות דיני עבודה המחייבות מעסיקים לערוך ביטוח פנסיוני לעובדיהם, הנפקת אגרות חוב מיועדות (מנגנון שיוחלף, בהתאם להוראות חוק ההתייעלות הכלכלית (כהגדרתו בסעיף 6.4.3 להלן), במנגנון הבטחת תשואה) ועוד, המהווים שיקול מרכזי בבחירת הלקוחות את מוצרי התחום.

נכון ליום 30 בספטמבר 2021, ועל בסיס התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנהלים בקרנות הפנסיה החדשות ובקופות הגמל, הקבוצה ממוקמת ראשונה בתחום זה⁷. לפירוט נתיי שוק בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ראו סעיף 7.3 להלן. כמו כן, לחלקה של הקבוצה בתחום החיסכון לטווח ארוך כהגדרתו בחוק הפיקוח, ראו סעיף 28.1.1(א) להלן.

האסדרות הרגולטוריות שנכנסו לתוקפן בשנים האחרונות (לרבות בנושאים העוסקים בדמי הניהול, התקשרות בהסכמי ברית מחדל ואופן הקצאת אג"ח מיועדות), טיטות האסדרות התלויות ועומדות נכון למועד פרסום הדוח וכן אסדרות רגולטוריות חדשות המיושמות בעת הזו והעתידות להיות מיושמות במהלך החודשים הקרובים (כגון: הפחתת שיעור דמי הניהול המרבי ממקבלי קצבאות בקרנות הפנסיה ובקופות הביטוח וכן החלפת מנגנון הנפקת אגרות חוב מיועדות לחוסכים בקרנות הפנסיה במנגנון של הבטחת תשואה), הביאו ועשויות להביא (לפי העניין), לשינויים מהותיים בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך, ובפרט ביחס לתמהיל המוצרים הכלולים בו. למגמות ושינויים מהותיים בתחום זה וכן לפרטים נוספים אודות אסדרות רגולטוריות האמורות ולהשלכותיהן על החברה, ראו סעיפים 6.3 ו-6.4 להלן.

6.2. המוצרים בתחום, מאפייניהם העיקריים וההבדלים העיקריים ביניהם

ביטוח חיים: המוצר כולל כיסוי של סיכון או חיסכון טהור ו/או שילוב של חיסכון וסיכון המוצעים בהתאם לחוזה בין המבטח למבטח (פוליסות ביטוח).

במסגרת ביטוח החיים, חברת הביטוח נוטלת על עצמה לשלם את תגמולי הביטוח בעת התממשות אירוע הסיכון, גם אם חלו שינויים אקסוגניים, לטובה או לרעה, לגבי פרמטרים אשר מעוגנים בתנאי הפוליסה, לרבות סיכון של עלייה בתוחלת החיים, במידה וסיכון זה נכלל במקדם ההמרה לקצבה הנקוב במסלול הקצבה הרלוונטי. במסגרת זו משווקות פוליסות הכוללות ריסק ו/או חיסכון שאינן פנסיוניות.

קרנות פנסיה: ככלל, המוצר כולל שילוב של כיסוי ביטוח הדדי לריסק וחיסכון (קצבה, פנסיית נכות ופנסיית שארים), ואלו מעוגנים בתקנון הקרן.

קופות גמל: המוצר כולל חיסכון, לטווח הארוך, הבינוני והקצר, בהתאם למוצר הרלוונטי. יצוין כי במסגרת מוצר קופת הגמל, נכללות גם קרנות ההשתלמות וקופות גמל להשקעה, אשר הינן מוצר חיסכון לטווח בינוני, ובצידן הטבות מס מסוימות.

הבדלים עיקריים בין מוצרי חיסכון ארוך טווח - להלן יפורטו המאפיינים העיקריים המבדילים בין מוצרים המשווקים על ידי הקבוצה בתחום החיסכון ארוך הטווח:

⁶ יש לראות בקרן ההשתלמות מוצר חיסכון לטווח הבינוני לפני גיל פרישה.

⁷ מבוסס על עיבוד דיווחי משרד האוצר, נכון ליום 30 בספטמבר 2021 שפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר (דוחות ניהוליים, פנסיה-נט, גמל-נט).

קופת ביטוח ⁸	קרנות פנסיה	קופות גמל ⁹
סוג ההתקשרות	חוזת (פוליסת ביטוח)	תקנון
שינוי תנאי ההתקשרות	ניתנים לשינוי רק בהתאם לתנאי החוזה ובכפוף לדין.	ניתנים לשינוי מעת לעת באישור הממונה.
יעוד החיסכון הנצבר¹⁰	ניתן למשוך כספים שהופקדו עד לשנת 2008, ויועדו לחיסכון באפיק ההוני, כסכום הוני. החל משנת 2008 לא ניתן להפקיד כספים לאפיק ההוני; כספים שהופקדו לאחר שנת 2008 ניתן למשוך החל מגיל פרישה, כקצבה בלבד.	ניתן למשוך כספים שהופקדו עד לשנת 2008, כסכום הוני. ניתנים לשינוי מעת לעת באישור הממונה.
כיסוי ביטוחי לסיכון	במסגרת ביטוח חיים ניתן לרכוש כיסוי למקרה מוות, נכות/אובדן כושר עבודה וביטוח לאריכות ימים, אשר ניתן להתאימם לצרכי המבוטח, הכל בהתאם לתנאי הפוליסה.	במסגרת קרנות הפנסיה קיים, במרבית המקרים, כיסוי לשארים למקרה פטירה וכיסוי לאובדן כושר עבודה, וניתן להתאים את הכיסויים לצרכי המבוטח בהתאם לתקנון.
ביטוח הדדי	לא קיים ביטוח הדדי. ההתקשרות בין המבוטח למבוטח הינה באמצעות חוזה.	לא קיים ביטוח הדדי. קרן ביטוח הדדי בין העמיתים / הפנסיונרים החברים בקרן. הנחות אקטואריות, המהוות בסיס לזכויות העמיתים / פנסיונרים, נבחנות מעת לעת בהתאם למצב בפועל. אם חל בהן שינוי, לטובה או לרעה, זכויות העמיתים / הפנסיונרים מושפעות משינויים אלה, והם נושאים בעודף או בגירעון אקטוארי של הקרן בהתאם לתקנונה.

⁸ תכנית ביטוח שאושרה כקופת גמל (למניעת ספק, לא כולל תכנית פרט שאיננה מאושרת כקופת גמל).

⁹ קופת גמל בהקשר זה הינה קופת גמל לחיסכון (אשר הכספים המופקדים בה החל משנת 2008 מיועדים לקצבה) או קופת גמל לתגמולים (אשר הכספים שהופקדו בה עד לשנת 2008 ניתן למשוך כסכום הוני). יודגש כי כאמור לעיל, בטבלה זו נדונים ההבדלים העקריים בין מוצרי חיסכון ארוך טווח המשווקים על ידי הקבוצה, ולפיכך אין בטבלה התייחסות למוצרי קרנות ההשתלמות וקופות הגמל להשקעה.

¹⁰ מובהר כי ישנם כללים המאפשרים משיכה הונית כגון כספי פיצויים והיוון חלקי/מלא של כספי הקצבאות.

קופת ביטוח ⁸	קרנות פנסיה	קופות גמל ⁹	
מקדם קיצבה בפוליסות ששווקו עד לתום שנת 2012, המבוטחים בתוכנית קצבה נהנים, בחלק ממסלולי הקצבה, ממקדם קצבה מובטח מפני שינויים בתוחלת החיים, בהתאם לתנאי הפוליסה. החל מחודש ינואר 2013, פוליסות הכוללות מקדם קצבה מובטח משווקות למצטרפים החל מגיל 60 בלבד. למצטרפים מתחת לגיל 60 מוצעות פוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון ללא מקדמי קצבה מובטחים, ומקדם הקצבה בהן יקבע במועד הפרישה.	מקדם קצבה לא מובטח ומושפע ממשנתנים דמוגרפיים ופיננסיים, כפי שנקבע בתקנון כל קרן.	לא קיים מקדם קיצבה.	
זהות הנהנה גמישות מלאה בבחירת המוטבים, למעט ביחס לכספי הפיצויים המשולמים לשארים, כהגדרתם בחוק פיצויי פיטורין.	זהות השארים קבועה בתקנון, ובהיעדר שארים קיימת גמישות בבחירת המוטבים.	גמישות מלאה בבחירת המוטבים, למעט ביחס לכספי הפיצויים, המשולמים לשארים, כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורין.	
הנפקת אג"ח מיועדות ומנגנון הבטחת תשואה ביחס לפוליסות שנמכרו עד שנת 1990 - לחברות הביטוח מונפקות אגרות חוב ממשלתיות מיועדות המבטיחות הצמדה למדד בתוספת ריבית ("אג"ח חץ"). בהתאם, מרבית תכניות ביטוח החיים שנמכרו עד אותו מועד הן תכניות מבטיחות תשואה (צמודות למדד בתוספת ריבית), כאשר חברת הביטוח משקיעה את מרבית העתודות באג"ח חץ ואת יתרת העתודות בהשקעות חופשיות בהתאם למגבלות הקבועות בהסדרים התחיקתיים. תכניות אלה נקראות "מבטיחות תשואה" או "לא משתתף"¹¹. בפוליסות אלה לא הוגדרו דמי ניהול מהצבירה וחברת הביטוח נהנית מהפער שנוצר בין התחייבויותיה כלפי המבוטחים כפי שנקבעו בפוליסות הביטוח ובין הרווחים מההשקעותיה (הן מההשקעות החופשיות והן בהשקעות באג"ח חץ) ("המרווח" ו/או "המרווח הפיננסי"). ביחס לפוליסות שנמכרו במהלך שנת 1991 ואילך - תכניות הביטוח המוצעות, אינן מבטיחות תשואה למבוטח וכן צומצמה בגין הנפקת אג"ח חץ לחברת הביטוח, אשר בשנת 1992 הופסקה לחלוטין¹². כספי החיסכון מושקעים בהשקעות חופשיות (למעט הכספים המושקעים באג"ח חץ בפוליסות ששווקו בשנת 1991), ויתרת החיסכון המצטבר תלויה בתוצאות שמניבות ההשקעות של המבטח ("תכנית משתף" או "משתפות ברווחים" או "תכניות תלויות תשואה" או "ביטוח תלוי תשואה").	החל משנת 2004, קרנות פנסיה חדשות מקיפות וקרנות פנסיה ותיקות (סגורות לעמיתים חדשים)¹³ - זכאיות להשקיע 30% מסך נכסיהן באג"ח מיועדות¹⁴. החל מחודש יולי 2017, ההשקעה האמורה מתחלקת באופן הבא: 60% מנכסי מקבלי הקצבה מושקעים באג"ח המיועדות, ויתרת אגרות החוב המיועדות מוחזקות בנכסי העמיתים הפעילים והמוקפאים¹⁵. בחודש אוקטובר 2022 ייכנס לתוקף "מנגנון הבטחת התשואה" שיחליף, באופן הדרגתי, את מנגנון הנפקת האג"ח המיועדות (לפרטים ראו סעיף 6.4.3 להלן).	לקופות הגמל בניהול הקבוצה לא מונפקות אג"ח מיועדות¹⁶ ולא חל "מנגנון הבטחת התשואה".	

¹¹ הקבוצה פדתה במהלך השנים, בהתאם לאישור משרד האוצר, חלק מאג"ח המיועדות במטרה להשיג תשואות עודפות, והעתודות הושקעו בהשקעות חופשיות. הקבוצה איננה יכולה לרכוש מחדש אג"ח מיועדות בגין חלק מהנכסים שנפדו על ידה כאמור, וכתוצאה מכך החשיפה של הקבוצה במסגרת ההשקעות החופשיות גדלה. להשפעה של ירידת הריבית על העתודות, ראו גם באור 36. ב.3.ב (5) בדוחות הכספיים.

¹² בגין התכניות שנמכרו עד אותו מועד, ממשיכה המדינה להנפיק אג"ח מיועדות גם בגין הכספים שעל-פי תנאי תכנית הביטוח ניתן להפקידם בפוליסות אלו לאחר השינוי.

¹³ לקרנות הפנסיה הוותיקות ניתנים סבסוד ממשלתי נוסף בגין הפחתת שיעור האג"ח המיועדות ותנאיהן, וכן כרית ביטחון בגין שינויים אפשריים בעקום הריבית.

¹⁴ בקרנות הפנסיה החדשות ובקרן וותיקה, שיעור הריבית האפקטיבית המובטחת באג"ח המיועדות הינה כיום 4.86% (בנוסף להפרשי הצמדה) (יוער, כי בקרן הוותיקה קיימות סדרות אג"ח מיועדות שהונפקו בעבר בשיעור ריבית אפקטיבית של 5.57%).

¹⁵ נכון למועד הדוח, כ-27% מנכסי העמיתים הפעילים והמוקפאים מושקעים באג"ח מיועדות.

6.3 מבנה הרווחיות בתחום

בביטוח חיים - הרווחיות המדווחת על ידי מגדל ביטוח בדוחותיה הכספיים, מושפעת, בין היתר, מכללי חשבונאות לעניין הכרה בהכנסות, דחיית הוצאות ושיטת שיערוך נכסים, וכן מהתפתחות ההפרשות האקטואריות כתוצאה מדרישות רגולטוריות ומשינויים בהנחות האקטואריות הנובעים, בין היתר, כתוצאה משינויים דמוגרפים המשפיעים על אריכות חיים, תמותה, תחלואה, שיעורי מימוש גמלה, שינויים בסביבת הריבית ועוד.

הרווחיות הבסיסית בביטוח חיים מושפעת מהמקורות העיקריים הבאים:

רווח ביטוחי: פער בין הפרמיה הנגבית עבור כיסוי הסיכון לבין עלות הסיכון (כפי שהיא באה לידי ביטוי בתשלומי תביעות, הוצאות בגין סילוק התביעות, לרבות תביעות תלויות ועתודות בגינן, וכן תשלומי גמלה או העברות הסיכון לביטוח משנה).

מרווח פיננסי ודמי ניהול: בפוליסות מבטיחות תשואה - המרווח בין התשואה המושגת בפועל לבין זו המובטחת למבוטח (ככל וישנו פער חיובי). בפוליסות משתתפות ברווחים - דמי ניהול מפרמיה ודמי ניהול מצבירה מפוליסות הכוללות חיסכון, לרבות דמי ניהול קבועים ומשתנים (כשיעור מתשואה ריאלית מצטברת וחיובית בלבד מפוליסות תלויות תשואה ששווקו עד סוף שנת 2003).

הוצאות: הוצאות שיווק ותפעול.

רווחיות מגדל ביטוח ממכירת פוליסות ביטוח חיים מבוססת בעיקרה על התוצאה המצרפית של המרכיבים המתוארים לעיל לאורך חיי הפוליסה. לפיכך, למידת השימור של הפוליסות ("שימור התיק") חשיבות רבה לרמת הרווחיות של מגדל ביטוח לאורך זמן.

להכנסות מההשקעות העומדות כנגד עתודות הביטוח השפעה מהותית על רווחי חברות הביטוח, זאת נוכח ההיקפים הגדולים של הנכסים והעתודות של הקבוצה המושקעים בשוק ההון. כמו כן, לשינויים בשוק ההון, בתשואות הגלומות ובהשקעות האחרות במשק, השפעה מהותית על רווחיות הקבוצה, לאור השפעתם על גובה דמי הניהול מצבירה ועל גובה המרווח הפיננסי הנזכר לעיל.

קרנות פנסיה - מקור ההכנסות של החברה המנהלת בקבוצה הינו דמי הניהול שהיא גובה (מדמי הגמולים ומן הצבירה), והרווחיות הינה הפער שבין דמי הניהול לבין הוצאות התפעול והשיווק בפועל. הביטוח הינו ביטוח הדדי ובסיכוני התביעות נושאים העמיתים ולא החברה המנהלת.

קופות גמל - מקור ההכנסות של החברה המנהלת הינו דמי הניהול שהיא גובה מהצבירה, והרווחיות הינה הפער שבין דמי הניהול לבין הוצאות התפעול והשיווק בפועל.

בקרנות הפנסיה וקופות הגמל, כל התשואה מההשקעות כספי העמיתים, בניכוי דמי הניהול מהצבירה, נזקפת לעמיתים, ועל כן השפעת תוצאות ההשקעות על רווחי החברה המנהלת של קרן הפנסיה ו/או קופת הגמל, מצטמצמת להשפעה עקיפה הנגזרת מההיקף הכולל של הצבירה בקרן הפנסיה ו/או בקופת הגמל ממנה נגזרים דמי הניהול לחברה המנהלת. בנוסף, לחברה המנהלת רווחים מההשקעות בגין תיק הנוסטרו.

6.4 מגמות ושינויים עיקריים בתחום

במהלך השנים האחרונות, חלו שינויים רבים בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר השפיעו על המוצרים הפנסיוניים, על אופי פעילות ערוצי ההפצה ותמהיל המוצרים בתחום וכן על אופי התחרות והרווחיות בתחום. השינויים האמורים, נבעו, בין היתר, מהוראות רגולטוריות אשר הביאו להגברת התחרות בתחום, וביניהן ניתן למנות את ההוראות העיקריות הבאות: (1) הוראות רגולטוריות שהביאו לביטול האפשרות לשווק פוליסות ביטוח חיים חדשות הכוללות מקדם קצבה מובטח; (2) הוראות לכניסת קרנות פנסיה ברירת מחדל וביטול הסכמי ברירת מחדל; (3) הוראות בעניין איחוד חשבונות לא פעילים של עמית לחשבוננו הפעיל, ומתן אפשרות לעמית לניוד חשבונות. (4) הפסקת מכירת ביטוח ריסק מוות כחלק מפוליסת ביטוח המנהלים עקב אי קבלת אישור הממונה לתעריף; (5) הגבלת העלות המצטברת של כלל הכיסויים הביטוחיים שיירכשו במסגרת קופת הביטוח ל-35% מסך ההפקדות למרכיב התגמולים, אשר עשויה להשפיע על כיסויי ריסק מוות בפוליסות קיימות וכן על שיעור הכיסוי בביטוח אובדן כושר עבודה הנרכש מתוך תגמולי עובד ומעסיק; (6) עדכון הממונה להיתר שיווק תכניות הביטוח ריסק אור 1 ומשכנתא, על פיו רשאת חברת ביטוח לבחור באחד או יותר מתוך שלושה מתווי עמלות שונים בלבד לשיווק תכניות הביטוח הללו; (7) בחירת קרנות פנסיה ברירת מחדל במהלך שנת 2018 וביטול הסכמי ברירת מחדל במהלך שנת 2019, אשר הביאו להגברת התחרות בתחום הפנסיה, לצד עריכתו של הליך תחרותי נוסף בשנת 2021, כמפורט בסעיף 6.4.2 להלן.

כמו כן, הרגולטור נקט בפעולות לעידוד כניסת מתחרים לחברות המנהלות הגדולות ולמנהלי ההסדרים בתחום מתן שרותי התפעול וגילה מעורבות גוברת באישור תכניות ותעריפים. שינויים רגולטוריים נוספים בתחום, נבעו מהוראות שונות ביחס לסוכנים ולבעלי רישיון, המקדמות תחרות בין הסוכנים, כגון הגבלת יכולת הסוכנים וסוכנויות ההסדר לעסוק בשיווק ובתפעול בו זמנית, איסור על קיום זיקה בין העמלה המשולמת לסוכן לבין דמי הניהול וכן הארכת תקופת החזר עמלת ההיקף במוצרי הריסק במקרה של ביטול פוליסה. השינויים הרגולטוריים שפורסמו בתקופת הדוח הינם: (1) הוראות להחלפה הדרגתית של מנגנון הנפקת איגרות

¹⁶ למעט הסדרים מיוחדים במספר קופות ספציפיות (אשר אינן בניהול הקבוצה).

החוב המיועד בקרנות הפנסיה ב"מנגנון הבטחת תשואה" (לרבות שינויים כאמור בסעיף 6.4.3 להלן); (2) הוראות לעניין הפחתת שיעור דמי הניהול המרביים שייגבו ממקבלי קצבאות ומשאריות בקרנות הפנסיה וכן ממבטחים ומהמוטבים בפוליסות ביטוח שהוצאו לפי קופות ביטוח (כמפורט בסעיף 6.4.5 להלן); (3) הפסקת מכירת ביטוח נכות מתאונה.

כתוצאה מכלל השינויים האמורים לעיל, בשנת הדוח, התעצמה מגמת התחרות והשפיעה על התחום במספר גזרות, כדוגמת: המשך צמיחת הפעילות במוצרי הפנסיה מחד גיסא וירידה במכירות ביטוח המנהלים מאידך גיסא; המשך מגמת השחיקה בתעריפים ובדמי הניהול המתקבלים בקשר עם מוצרי התחום; גידול ניכר בהעברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, לפירוט ראו סעיף 6.7 להלן.

הירידה ברווחיות המתוארת לעיל, עלולה להימשך גם בעתיד, בין היתר, לאור הערכת החברה כי כתוצאה מהשינויים הרגולטוריים מהשנים האחרונות כמפורט לעיל וכפי שיפורט להלן, תימשך הדומיננטיות במכירות הפנסיה בשנים הקרובות לצד שחיקה בדמי הניהול.

יצוין, כי אף הוראות חוזר הסולבנס משפיעות, בין היתר, על עלות ההון של מוצרי התחום הנמכרים, וכפועל יוצא על רווחיותם ואופן תמחורם.

הערכות החברה בנוגע להשלכות השינויים הרגולטוריים בתחום החיסכון לטווח ארוך, הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על מידע המצוי בידי החברה נכון למועד דוח זה, על נוסח האסדרות הרגולטוריות הידוע במועד דוח זה, וכן על הערכות והנחות של הקבוצה, שהתממשותן אינה ודאית ואינה בשליטתה של החברה, בדבר דרכי פעולה שבהן יבחרו הגופים הפועלים בשוק ו/או בדבר נוסחם הסופי של השינויים הרגולטוריים אשר טרם נכנסו לתוקפם הסופי והמחייב. הערכות אלה עשויות שלא להתממש והתוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, אם, בין היתר, ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי או הקיים היום וכן בהתאם לדרכי הפעולה של הגופים הפועלים בשוק, ובכלל זה המבטחים, הגופים המוסדיים, הסוכנים והמפיצים, אשר עשויות להיות שונות מאלו החזויות.

התפתחויות עיקריות בסביבה העסקית של התחום ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים:

6.4.1. עדכון הנחות ופרמטרים אקטואריים הנוגעים לחישוב העתודות

בשנים האחרונות חלו שינויים שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות, ובכללן שינויים באומדן תוחלת החיים ובאומדן לשיפורים העתידיים בתוחלת החיים, עלייה בשיעורי מימוש גמלה וירידה בשיעורי ריבית ההיוון ובשיעורי התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוחיות. כל אלו הביאו בשנים האחרונות לעלייה בהתחייבויות לתשלומי גמלה נוכחיים ועתידיים.

החברה הקטינה בשנת 2021 את העתודה המשלימה לגמלאות כתוצאה מעדכון הנחות בדבר הרכב הנכסים הצפוי בקיזוז השפעת ירידת הריבית. כמו כן, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה ממחקרים שערכה החברה בנוגע לשינוי בהנחות מימוש קצבה.

לפרטים נוספים, ראו סעיפים 2.4.2 ו-2.4.3 בחלק א' לעיל וסעיף 2.6 בדוח הדירקטוריון של החברה. לפרטים נוספים אודות עדכון מדידת הריבית לטווח ארוך, ראו באור 3.3.36. בדוחות הכספיים.

לעניין רגישות החברה לשינויים של עקום הריבית ראו באור 1.36.ב.א) בדוחות הכספיים, ולעניין רגישות לשינויים בפרמטרים ביטוחיים אחרים, ראו באור 3.3.36.ב.7 בדוחות הכספיים.

6.4.2. קרנות נבחרות ("ברירת מחדל")

בשנת 2016 נכנס לתוקפו חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל ("החוזר"), אשר בעקבותיו נערכו בשנים האחרונות שני הליכים תחרותיים לקביעת קרנות ברירת מחדל ("קרנות נבחרות").

בחודש אוגוסט 2021 פרסם הממונה עדכון לחוזר וכן מסמך הליך קביעת קרנות נבחרות, אשר במסגרתם פורטו, בין היתר, כללי ההליך התחרותי השלישי לקביעת קרנות נבחרות חדשות וכן כללים לעניין שיעורי דמי הניהול שייגבו על ידן.

במסגרת ההליך האמור נבחרו ארבע קרנות, כאשר שתיים מתוכן הן קרנות פעילות אשר כבר מתפקדות כקרנות נבחרות מיום 1 בנובמבר 2021. שתי הקרנות הנוספות שנבחרו הינן קרנות חדשות שיוקמו ויסווגו כקרנות נבחרות לתקופה שהחל ממועד השלמת הקמתן (לא יאוחר מיום 1 באפריל 2022), ועד ליום 31 באוקטובר 2024. במסגרת זו, נקבע שיעור דמי הניהול שייגבו על ידי הקרנות הנבחרות, מההפקדה ומהצבירה, וכן דמי הניהול בשל מקבלי קצבת זקנה ולכל אורך תקופת קבלת הקצבה.

החברה סבורה כי זכייתן של ארבע קרנות פנסיה נבחרות (שאינן נמנות עם קרנות הפנסיה של מגדל מקפת), לרבות כניסה של קרנות חדשות נוספות, תשמר את התחרות בשוק הפנסיה, וכפועל יוצא תביא להמשך ניווד של צבירות בהיקפים משמעותיים בין קרנות הפנסיה.

הערכות החברה בנוגע להשלכות החוזר כהגדרתו לעיל לרבות בנושא המשך ניווד הצבירות כאמור לעיל, הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על מידע המצוי בידי החברה נכון למועד דוח זה, על נוסח האסדרות הרגולטוריות הידוע במועד דוח זה, וכן על הערכות והנחות של הקבוצה, שהתממשות אינה ודאית ואינה בשליטתה של החברה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש והתוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, אם, בין היתר, ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי או הקיים היום וכן בהתאם לדרכי הפעולה של הגופים הפועלים בשוק, ובכלל זה המבוטחים, הגופים המוסדיים, הסוכנים והמפיצים, אשר עשויות להיות שונות מאלו החזויות.

6.4.3. המדיניות הכלכלית של הממשלה לשנות התקציב 2021 ו-2022

ביום 4 בנובמבר 2021 התקבלה בכנסת החקיקה לעניין התכנית הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022. במסגרת החקיקה האמורה נכללו, בין היתר, עניינים אלה:

העלאת גיל הפרישה מעבודה - נקבע כי גיל הפרישה מעבודה לאישה יעלה לגיל 65, וזאת בהתאם למנגנון הקבוע לעניין זה בהוראות החקיקה האמורה.

ביטול המנגנון של הנפקת אגרות חוב מיועדות לקרנות הפנסיה והחלפתו במנגנון הבטחת תשואה - בהתאם למנגנון הקיים, המדינה מנפיקה אגרות חוב מיועדות לקרנות הפנסיה החדשות המקיפות ולקרנות הפנסיה הוותיקות, בשיעור של 30% מנכסיהן, ולעניין נכסי הקרן העומדים כנגד ההתחייבויות למי שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן לפני יום 1 בינואר 2004 - בשיעור של 70%. אגרות החוב המיועדות צמודות מדד ונושאות ריבית שנתית אפקטיבית קבועה בגובה 4.86%.

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 ("**חוק ההתייעלות הכלכלית**") נקבע מנגנון חדש, אשר יחליף את המנגנון הקיים כאמור ("**המנגנון החדש**"), ויבטיח "תשואות יעד מצטברות" בריבית שנתית בשיעור של 5.15% לתקופה של 60 חודשים, כשהיא מחושבת לפי שיטת ריבית דריבית וצמודה למדד ("**תשואות היעד**"), וזאת לגבי 30% מנכסי קרן הפנסיה; ולעניין נכסי הקרן העומדים כנגד ההתחייבויות למי שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן החדשה לפני יום 1 בינואר 2004 - בשיעור של 70% ("**הנכסים המובטחים**"). הנכסים המובטחים יהיו זכאים להבטחת תשואה לתקופה של 15 שנים ממועד מתן הבטחת התשואה לראשונה. הבטחת התשואה תינתן באופן יחסי לכל אוכלוסיות העמיתים הזכאים לאג"ח מיועדות בהתאם לזכאות כל קבוצת אוכלוסייה בהוראות תקנות זקיפת תשואה.

השפעת המנגנון החדש תהיה על פני זמן ובהדרגה, בהתאם למועדי פירעון אגרות החוב המיועדות שבידי קרנות הפנסיה והתפתחות הצבירה נטו השוטפת בכל אחת מהקרנות.

ככל שתשואות הנכסים המובטחים בתקופה של חמש שנים תעלה על תשואת היעד, תעביר קרן הפנסיה את ההפרש בין התשואה בפועל לתשואת היעד לקרן יעודית, אשר תנוהל על ידי החשב הכללי ("**הקרן היעודית**"); וככל שתשואות הנכסים המובטחים בתקופה של חמש שנים תפחת מתשואת היעד, יושלם לקרן הפנסיה מהקרן היעודית ההפרש בין התשואה בפועל לבין תשואת היעד.

בנוסף, נקבע כי אם בקרן היעודית לא ייוותרו כספים לצורך תשלום מלוא ההפרש כאמור, ההשלמה הנדרשת תמומן מתקציב המדינה. כמו כן, לצורך מימון הקרן וללא תלות במנגנון הפרשי התשואות כאמור, נקבע בחוק ההתייעלות הכלכלית תחשיב להעברת סכומים, בשיעור שישתנה במהלך השנים, מתקציב המדינה לקרן היעודית.

בהתאם למנגנון החדש, הנכסים המובטחים יושקעו באופן זהה ככל הניתן לפי מדיניות ההשקעות של מסלול ההשקעה שבו מנוהל היקף הנכסים הגדול ביותר של קרן הפנסיה; ואם נסגר או מוזג המסלול האמור - המסלול שבו מנוהל היקף הנכסים הגדול ביותר במועד שבו נסגר או מוזג המסלול כאמור. בנוסף, נקבע כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי הנכסים המובטחים יושקעו לפי מדיניות ההשקעות של מסלול השקעה אחר מתוך מסלולי ההשקעה שמנהלת הקרן. ההשקעה כמפורט בפסקה זו לא תכלול השקעה באגרות חוב מיועדות ובנכסים לא סחירים שבוצעה לפני תחילת יסום המנגנון החדש.

המועד הקובע לישום המנגנון החדש נקבע ליום 1 באוקטובר 2022.

בשלב זה, טרם ניתן להעריך את ההשלכות של חקיקה זו במלואן, על אופן ניהול ההשקעות של הקבוצה, לרבות העלויות הנוספות שחקיקה זו עשויה להשית בתחום ניהול ההשקעות.

6.4.4. הוצאות ישירות בשל ביצוע השקעות בנכסי קופת הגמל

הארכת תוקפה של הוראת השעה - ביום 2 במרס 2022 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 ("**תקנות ההוצאות הישירות**"). במסגרת התיקון האמור

הוארכה הוראת השעה, אשר קובעת הוראות לגבי הוצאות שתכלולנה בהוצאות הישירות בגין השקעות שונות בניהול חיצוני וכן לגבי התקרה להוצאות ישירות שאותן ניתן לגבות מנכסי המשקיע המוסדי בשל השקעות לא סחירות שפורטו בהוראת השעה. התיקון יהיה בתוקף מיום 7 ביולי 2021 (הוא מועד פקיעת תוקפה של הוראת השעה הקודמת), ועד יום 6 באפריל 2022.

דוח הוועדה המייעצת בנושא הוצאות ישירות - בחודש נובמבר 2021 פורסם דוח הוועדה המייעצת לממונה בנושא בחינת הוצאות ישירות כמשמעותן בסעיף 2 לתקנות ההוצאות הישירות. בהתאם לדוח, תפקידה העיקרי של הוועדה היה לבחון את סוגיית ההוצאות הישירות ולבחון רפורמה אפשרית בקשר עימה. דוח הוועדה כלל המלצה לבחינת האפשרויות הבאות: (1) שינוי של מבנה דמי הניהול ומעבר למחיר יחיד וידוע מראש, הכולל גם את דמי הניהול וגם את ההוצאות לסוגיהן, כאשר המבנה יחושב כשיעור מהצבירה בלבד; (2) הקמת מסלולי השקעה עוקבי מדדים (פסיביים) בעלות נמוכה, שכל אחד מהם יעקוב אחרי מספר מדדי מניות ומדדי איגרות חוב מרכזיים בארץ ובעולם; (3) מתן אפשרות לגופים המוסדיים להציע מסלולי השקעה עם דמי ניהול מבוססי ביצועים, שיחושבו באופן סימטרי על בסיס ארוך טווח מעל ומתחת למדדי ייחוס; (4) שיפור שקיפות המידע המוצג לרשות המפקחת ולחוסך, גם בדיווחים התקופתיים וגם באתרי האינטרנט הרשמיים, בפרט בכל הנוגע לתשואות של קרנות ההשקעה הלא-סחירות; (5) שיפור הליכי ההחלטה של ועדות ההשקעה של הגופים המוסדיים בכל הנוגע להשקעה בקרנות השקעה לא סחירות ושיפור יכולות הפיקוח של רשות שוק ההון באופן כללי, ובפרט על השקעות באפיקים אלה.

נכון למועד זה, טרם פורסמו על ידי הממונה הוראות רגולטוריות לישום המלצות הוועדה המייעצת, כולן או חלקן, או טיטות להוראות רגולטוריות כאמור, ולכן לא ניתן להעריך את ההשלכות על פעילות החברה.

6.4.5 דמי ניהול מרביים למקבלי קצבאות

בחודש ינואר 2022 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012 ("התיקון"), אשר מפחית את השיעור המרבי של דמי הניהול שניתן לגבות ממקבלי קצבה.

בהתאם לתיקון, השיעור המרבי של דמי הניהול יעמוד על 0.3% בשנה, כמפורט להלן: (א) בקרן פנסיה חדשה - השיעור המרבי יחול לגבי מקבלי קצבת זקנה שיחלו לקבל קצבה ביום 1 בפברואר 2022 או לאחריו; (ב) בפוליסות ביטוח שהוצאו לפי קופות ביטוח - השיעור המרבי יחול לגבי פוליסות ביטוח כאמור שהוצאו מיום 1 בפברואר 2022. השיעור המרבי האמור יחול הן לגבי מי שמשולמת לו קצבת זקנה והן לגבי מוטב שמשולמת לו קצבה בשל מותו של מקבל קצבת הזקנה כאמור.

להערכת החברה, תיקון זה צפוי לפגוע בהכנסות וברווחיות של מגדל ביטוח ומגדל מקפת, בעיקר במוצרים המיועדים לחיסכון לגיל פרישה. בשלב זה, אין באפשרות החברה להעריך את מלוא ההשלכות של התיקון האמור על פעילותה ורווחיותה, אשר מושפעות, בין היתר, מהסביבה התחרותית, מהמוצרים העתידיים בתחום זה ומהעדפות הציבור את המוצרים השונים.

6.4.6 מסמכי התייעצות בקשר עם פרויקט "פנסיוני 2025" - טיטות חוזר מבנה אחיד וטיטות חוזר אופן הפקדת תשלומים

בחודש אוקטובר 2020 פרסם הממונה מסמך התייעצות בקשר עם פרויקט "פנסיוני 2025" ("הפרויקט"). בהתאם לאמור במסמך התייעצות האמור, מטרתו של הפרויקט הינה להבטיח את יכולתו של הפרט למצות את זכויותיו הפנסיוניות, וזאת באמצעות ייעול תהליכי העברת המידע בין הגורמים הרלוונטיים, הבטחת שלמות התהליכים וסנכרון מלא בין הגורמים השונים הפועלים בשוק החיסכון הפנסיוני. לצורך הגשמת מטרות הפרויקט, פורסמו בחודש יוני 2021 שני עדכונים לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני ולחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופות גמל ("החוזרים"). החוזרים קובעים הוראות לעניין הפסקת תשלומים עבור עובדים, הסדרת מתן היזונים חוזרים וקיצור לוחות זמנים לשליחתם, הסדרים לעניין דיווחים על הפקדות שוטפות והפסקת תשלומים וכן הוראות לגבי הפקדת כספים ביתר על ידי המעסיקים. הוראות החוזרים יחלו בהדרגה עד לשנת 2024.

בחודש דצמבר 2021 פרסם הממונה מסמך התייעצות נוסף (שני) בקשר עם הפרויקט ("מסמך התייעצות השני"), וזאת כנדבך משלים לעדכונים אשר, כאמור, פורסמו בחודש יוני 2021. במסגרת מסמך התייעצות השני, הושם דגש, בין היתר, על המשך קידומה של תשתית טכנולוגית להעברת מידע מבוססת API והנחת תשתית להעברת מידע נדרש לשם מיצוי זכויות המס להן זכאים חוסכים לאורך תקופת החיסכון וקיצור לוחות הזמנים. בהמשך לאמור לעיל, במקביל עם פרסום מסמך התייעצות השני, פורסמו טיטות תיקון לחוזרים, אשר כוללות את תהליכי העבודה והשינויים הנוספים שנכללו במסמך התייעצות השני. כניסתם לתוקף של תהליכי העבודה המוצעים במסגרת הטיטות כאמור, ככל שאלו תתגבשנה לכדי חוזרים מחייבים, יחל בהדרגה עד לשנת 2025.

6.5. תיאור המוצרים/ הכיסויים הביטוחיים העיקריים

6.5.1. ביטוח חיים

תכניות ביטוח חיים נחלקות לשני סוגים עיקריים: פוליסות הכוללות מרכיבי סיכון בלבד ופוליסות עם מרכיב חיסכון אשר יכולות לשלב גם כיסוי ביטוחי.

(א) פוליסות עם מרכיב סיכון בלבד

ביטוחים אלה אינם כוללים מרכיב חיסכון ואינם צוברים ערכי פדיון. ביטוחים אלה מוצעים הן כביטוחי פרט והן במסגרת הסכמים לביטוח קבוצתי.

יחודה של פוליסת ביטוח קבוצתי על פני פוליסת ביטוח פרט הינה במאפיינים העיקריים הבאים:

בעל הפוליסה - יכול להיות מעסיק/תאגיד. סכומי הביטוח מוגדרים מראש עבור מבטוחי הקבוצה ונקבעים על-פי קריטריונים שונים כגון מצב משפחתי וכו'. התעריף מחושב, בין היתר, לפי הגיל האקטוארי של הקבוצה ותחומי עיסוקה. תוקף הסכם הביטוח הוא לתקופה קצרה אשר נקבעת מראש בין בעל הפוליסה וחברת הביטוח, וגביית הפרמיות בדרך כלל מבוצעת בתשלום מרוכז עבור מבטוחי הקבוצה. בעזבו המבטוח את הקבוצה, קיימת חובה לאפשר למבטוח להמשיך את הביטוח במסגרת פוליסה פרטית.

(ב) פוליסות לחיסכון אשר יכולות לשלב גם כיסוי ביטוחי

פוליסות אלו נחלקות לשני סוגים עיקריים - אלה המוכרות כקופת גמל ומיועדות לחיסכון פנסיוני (מיועדות לעובדים שכירים ועצמאיים ומוגדרות בהסדר התחיקתי כקופת ביטוח), ופוליסות שאינן מוכרות כקופת גמל, ומיועדות לחסכון פרטי (תכניות פרט).

ההבדל המשמעותי ביעוד הפוליסות לחיסכון כקופת גמל, בא לידי ביטוי בעיקר בהטבות המס הניתנות לחוסכים בתכניות אלה הקבועות בהסדר התחיקתי, ובצידן כללי משיכה המגבילים את פדיון הכספים כקצבה בלבד, לגיל פרישה בלבד ובתנאים המוגדרים בהסדרים התחיקתיים. לעומת זאת הצבירה בפוליסות אשר אינן מוכרות כקופת גמל נדילה וניתנת למשיכה בכל עת.

אופי הפוליסות הכוללות חיסכון השתנה במהלך השנים עקב הסדרות רגולטוריות שהממונה יזם מעת לעת.

להלן פירוט הכיסויים הביטוחיים/התכניות העיקריות המשווקות כיום, הכוללות מרכיב סיכון בלבד:

סוג תכנית	מהות הכיסוי
ביטוח ריסק טהור	ביטוח חיים למקרה מוות ללא מרכיב חיסכון. ביטוח זה מבטיח למוטבים סכום ביטוח קבוע מראש כאשר המבטוח נפטר במהלך תקופת הביטוח. סכום הביטוח יכול להיות סכום חד פעמי או תשלום חודשי לתקופה הנקבעת מראש, בהתאם לתכנית הביטוח הרלבנטית. הביטוח הינו תמורת תשלום פרמיה צמודה למדד ומשתנה אחת לשנה. ניתן לצרף לביטוח הרחבות או נספחים נוספים, כגון מוות מתאונה, נכות מתאונה, פיצוי באבדן כושר עבודה וכו'.
ביטוח אובדן כושר עבודה	כיסוי זה מוצע אף בתכנית "ביטוח משכנתא" באופן בו סכום הביטוח יורד במהלך התקופה והוא מוצע לאוכלוסייה הנוטלת הלוואת דיור.
כיסוי המבטיח פיצוי חודשי בשיעור שלא יעלה על 75% מהשכר במקרה של אובדן כושר עבודה ושחרור מתשלום פרמיה. הכיסוי משווק בתוכניות שונות המתייחסות להגדרות שונות של מצב כושר עבודה, כגון אבדן היכולת לעסוק בעיסוק סביר אחר או אובדן היכולת לעסוק במקצוע/עיסוק ספציפי. הפיצוי משולם כל עוד המבטוח במצב של אי כושר עבודה או עד תום תקופת הביטוח. למעסיק ולעצמאי הוקנו הטבות מס בגין הפקדות לכיסוי זה במגבלות מסוימות.	כיסוי המבטיח פיצוי חודשי בשיעור שלא יעלה על 75% מהשכר במקרה של אובדן כושר עבודה ושחרור מתשלום פרמיה. הכיסוי משווק בתוכניות שונות המתייחסות להגדרות שונות של מצב כושר עבודה, כגון אבדן היכולת לעסוק בעיסוק סביר אחר או אובדן היכולת לעסוק במקצוע/עיסוק ספציפי. הפיצוי משולם כל עוד המבטוח במצב של אי כושר עבודה או עד תום תקופת הביטוח. למעסיק ולעצמאי הוקנו הטבות מס בגין הפקדות לכיסוי זה במגבלות מסוימות.
	התכנית מאפשרת רכישה מודולארית של הרחבות לכיסוי המשווק, כגון קיצור תקופת המתנה, הגדרה עיסוקית, ביטול קיזוז הפיצוי מגורם ממשלתי וכו'. פרטים על ההרחבות המשווקות ניתן לראות באתר החברה.

להלן פירוט תכניות הביטוח העיקריות המשווקות כיום, בהן ניתן לשלב חיסכון עם כיסוי ביטוחי למקרה מוות או אובדן כושר עבודה ו/או חיסכון בלבד:

סוג תכנית	מהות הכיסוי
סדרת "מגדל לקצבה" "מגדל לפרט" ו"קשת"	תכניות הביטוח מסדרת "מגדל לקצבה", "מגדל לפרט" ו"קשת" שמשווקת החברה מתחלקות בין תכניות ביטוח המוכרות כקופת גמל ואלה שאינן מוכרות כקופת גמל. בכל התוכניות קיימת הפרדה בין מרכיב החיסכון למרכיב ה"ריסק" ומרכיב ההוצאות (דמי ניהול). התוכניות המוכרות כקופת גמל מיועדות למטרת קצבה בלבד וניתן לרכוש בהן רק כיסויים למקרי מוות ואובדן כושר עבודה. בתכניות ביטוח אלה מוצע מגוון מסלולי השקעה לבחירת המבוטח. תכניות אלו הינן המשך לסדרת הפוליסות ששווקו החל מ-2004 כמפורט להלן (סדרת ה"מגדלור") (שהותאמו מפעם לפעם להסדרים התחיקתיים). התכניות הותאמו גם לרפורמה במקדמי הקצבה ולרפורמה בדמי הניהול שנכנסו לתוקף החל מינואר 2013. החל מחודש ינואר 2016 הותאמו מסלולי ההשקעה בפוליסות אלו אשר מוכרות כקופת ביטוח להוראות חוזר מסלולי השקעה בקופת גמל אשר פורסם בשנת 2015, והן כוללות כיום גם מודל השקעות מנוהל תלוי גיל. החל מחודש פברואר 2019, החברה חדלה מלשווק ביטוחי ריסק למקרה מוות במסגרת התכניות הנזכרות לעיל.
סדרת פוליסות "חיים חדשים"	במסגרת סדרת פוליסות "חיים חדשים", משווקות תכניות ביטוח לתשלום של קצבה מיידית, צמודת מדד, החל מגיל 60. כמו כן, החברה עורכת פוליסות יעודיות למעסיקים המבקשים לשלם לעובדיהם תשלומים בתקופת פרישה מוקדמת, טרם קבלת הקצבה.
תכניות ששווקו בעבר	
פוליסות מסוג "מגדלור"	פוליסות ששווקו בשנים 2004-2016. הפוליסות כוללות הפרדה בין מרכיב החיסכון, הריסק ודמי הניהול. כמו כן, תכניות הביטוח המשולבות בחיסכון, מתחלקות גם בין תכניות ביטוח המוכרות כקופת גמל ובין תכניות ביטוח שאינן מוכרות כקופת גמל. בפוליסות אלה ניתנת אפשרות למבוטח לבחור בין מספר מסלולי השקעה. חלק מתכניות הביטוח ששווקו, הבטיחו בהתאם לתנאים שנקבעו בתכניות הביטוח הרלבנטיות, ריבית מובטחת או מינימום תשואה.
פוליסות מסוג "עדיף" (בקבוצה, השם המסחרי של פוליסות אלה "יותר")	פוליסה זו הייתה פוליסת ביטוחי החיים העיקרית שנמכרה בענף בשנים 1989-2003. מטרת הפוליסה הייתה, בין היתר, לתת מענה למעסיקים אשר הפקידו את תשלומי הביטוח הפנסיוני בצמוד לשכר (להבדיל מהצמדה למדד). המאפיינים העיקריים של תכנית זו הינם כדלהלן: (א) חלוקת הפרמיה לשני מרכיבים: הפניית אחוז מסוים מהפרמיה לחיסכון והפניית יתרת הפרמיה המיועדת לרכישת ביטוח לסיכון מקרה מוות ולהוצאות תפעול ושיווק. חלוקת הפרמיה בין המרכיבים נקבעה על-ידי המבוטח; (ב) מרכיב הכיסוי הביטוחי מחושב בכל חודש מחדש, בהתאם לפרמיה המועברת ולגילו של המבוטח באותו החודש, והחיסכון נצבר בנפרד. צבירת החיסכון מיועדת על פי רוב לתשלום גמלה. החל מחודש אוקטובר 2001, אפשרה הקבוצה במסגרת תכנית זו לבחור בין מספר מסלולי השקעה.
פוליסות קלאסיות (מסורתיות) (בעיקר מעורב, גמלה וחיסכון טהור)	הפוליסות כוללות ביטוח מעורב הכולל שני מרכיבים, חיסכון וסיכון, אשר מוגדרים בסכום קבוע מראש בהתאם לגיל המבוטח ותנאי החיתום שנקבעו בעת ההצטרפות לביטוח. עלות כיסוי החיסכון והסיכון מעורבת. סכום הביטוח משולם בתום התקופה הנקובה בפוליסה כחיסכון מצטבר או במקרה מוות שארע לפני תום תקופת הביטוח. הביטוח המעורב שנמכר עד תחילת שנות ה-90 היה בדרך כלל צמוד למדד, הן סכום הביטוח והן הפרמיות. בפוליסות אלה מאחר והפרמיה הינה צמודה למדד, ככל שחלה עליית שכר מעבר למדד, לא ניתן להפקיד סכומים נוספים ששיקפו את עליית השכר. ביטוח גמלה הינו ביטוח בפוליסה מסוג מסורתי שרוב הפרמיה שלה מיועדת לתשלום גמלה במועד הפרישה.
ביטוח ריסק טהור (שאינו בפרמיה משתנה אחת לשנה)	ביטוח חיים למקרה מוות ללא מרכיב חיסכון (כמתואר לעיל), תמורת תשלום פרמיה קבועה צמודה למדד או פרמיה משתנה אחת לחמש שנים.
ביטוח נכות מתאונה	ביטוח המבטיח תשלום פיצוי חד פעמי במקרה שהנכות נגרמה כתוצאה מתאונה.

לפירוט בדבר התוצאות בהתאם לסוגי הפוליסות, ראו באור 18 בדוחות הכספיים.

6.5.2 מוצרי פנסיה

קרנות הפנסיה המנוהלות על-ידי מגדל מקפת הינן:

קרן פנסיה ותיקה

לקבוצה קרן פנסיה ותיקה, יוזמה קרן פנסיה לעצמאיים, המנוהלת על-ידי מגדל מקפת. קרן זו הינה קרן פנסיה ותיקה המבוססת על מנגנון איזון אקטוארי אישי. הקרן נסגרה למצטרפים חדשים בעקבות ההסדרה הרגולטורית בקרנות הפנסיה בשנת 1995.

קרן פנסיה חדשה

מגדל מקפת אישית - הינה קרן פנסיה המיועדת להפקדות שוטפות של עמיתים שכירים ועצמאיים עד לגובה התקרה המותרת להפקדות. הקרן מציעה מגוון מסלולי פנסיה הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי נכות ולמקרי פטירה וכן מסלולי השקעה שונים. חלק החיסכון בקרן משולם כפנסיה זקנה החל בגיל הפרישה. קרן זו זכאית לאג"ח מיועדות. בעקבות הרפורמה שנקבעה במסגרת מדיניות הממשלה לשנות התקציב 2021 ו-2022, יחול לגבי קרן זו, החל מחודש אוקטובר 2022, מנגנון של "הבטחת תשואה", אשר יחליף באופן הדרגתי את מנגנון האג"ח המיועדות.

מגדל מקפת משלימה - הינה קרן פנסיה כללית המיועדת להפקדות שוטפות, לרבות הפקדות בסכומים העולים על תקרת ההפקדות המותרת לקרן פנסיה אישית, וכן ניתן להפקיד במסגרתה הפקדות חד פעמיות. החל מחודש ינואר 2008, בנוסף למסלול החיסכון לפנסיה זקנה החל מגיל 60, מציעה קרן זו מגוון של מסלולי פנסיה הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי נכות ולמקרי פטירה, והחל מהמועד האמור היא פועלת גם כקרן פנסיה מקיפה. קרן זו אינה זכאית לאג"ח מיועדות ולא יחול לגביה מנגנון "הבטחת תשואה".

6.5.3 מוצרי גמל

מגדל מקפת הינה גם החברה המנהלת של קופות הגמל בקבוצה. קופות הגמל המנוהלות על-ידי הקבוצה הינן:

סוג הקופה	מהות
קרן השתלמות	הקופה מיועדת לשכירים ולעצמאיים. היא מאפשרת לעמית לצבור כספים לצורכי השתלמות וליהנות מהטבות מס. הכספים המצטברים בקרן ניתנים למשיכה לצורכי השתלמות החל מתום שלוש שנות חברות בקרן. לאחר שש שנות חברות בקרן ניתן למשוך את הכספים לכל מטרה.
קופת גמל לחסכון	הקופה מיועדת לשכירים ולעצמאיים. ההפקדות בקופה הן על בסיס חודשי לשכירים. עצמאים יכולים להפקיד את הכספים אחת לתקופה.
קופת גמל להשקעה	קופה אשר ניתן להפקיד בה סכום מצטבר (בכל קופות הגמל להשקעה של אותו עמית) של עד כ-70 אלף ש"ח בשנה (הסכום צמוד למדד בגין חודש מאי 2016), וכן ניתן למשוך את הכספים בכל עת. בעת משיכה הונית ימוסו הכספים במס מרווחים ריאליים בשיעור של 25% ובעת משיכת הכספים בדרך של קצבה יהיו פטורים הכספים ממס על הרווחים.
קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לכל ילד	הקופה מיועדת לעמיתים שהינם ילדים אשר ההורה זכאי בגינם לקצבת ילדים של הביטוח הלאומי. הפקדות לקופה מבוצעות באמצעות הביטוח הלאומי ומתקציבו. ההורה רשאי לבצע הגדלת הפקדות לילד כאשר סכום ההגדלה מנוכה מקצבת הילדים.
קופת גמל לדמי מחלה	מאפשרת למעסיק לצבור כספים בקופה עבור תשלום בעד ימי מחלה.
קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית	הקופה מיועדת לניהול הסכומים שינוכו על-ידי מעסיק שהוגדר בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) התשס"ג-2003, ממשכורתו של עובד המועסק על-ידי אותו מעסיק. הכוונה לאותם מעסיקים שלגביהם חל הסדר פנסיה תקציבית. שיעור הניכוי החל משנת 2005 הינו 2% ממשכורתו של העובד.
קופת גמל מרכזית לפיצויים	קופה זו סגורה להפקדות חדשות החל מינואר 2011. הקופה מיועדת למעסיק המבקש לצבור כספים להבטחת פיצויי פיטורין לעובדיו. העמית הינו המעסיק וצבירת הכספים היא במרכז על שם המעסיק עבור עובדיו.

6.6 פירוט אודות קרנות הפנסיה וקופות הגמל המנוהלות בקבוצה

להלן נתונים עיקריים לשנים 2019-2021 (במיליון ש"ח)¹⁷:

שנה	נכסים מנוהלים	דמי גמולים	צבירה נטו	שיעור דמי ניהול מנכסים ⁽¹⁾	שיעור דמי ניהול מהפקדות
קרנות פנסיה חדשות					
מגדל מקפת אישית					
2021	97,003	7,478	2,545	0.20%	1.90%
2020	82,521	7,226	2,702	0.21%	2.04%
2019	75,903	7,377	4,160	0.23%	2.21%
מגדל מקפת משלימה					
2021	1,827	292	220	0.45%	0.73%
2020	1,414	225	153	0.53%	0.74%
2019	1,197	201	130	0.56%	0.70%
קרן פנסיה ותיקה (יוזמה ותיקה)					
2021	2,278	11	(56)	0.60%	9.10%
2020	2,046	12	(51)	0.60%	9.06%
2019	2,007	14	(46)	0.60%	8.98%
קופות גמל וקרנות השתלמות					
קופות גמל - קרנות השתלמות					
2021	16,470	1,568	(66)	0.62%	-
2020	14,630	1,528	(550)	0.65%	-
2019	14,653	1,610	126	0.67%	-
קופות גמל - קופות גמל לתגמולים ופיצויים					
2021	4,507	214	463	0.51%	-
2020	3,580	167	51	0.53%	-
2019	3,385	199	349	0.54%	-
קופות גמל - קופות גמל לחיסכון ארוך טווח לכל ילד					
2021	588	95	83	0.23%	-
2020	454	93	88	0.23%	-
2019	349	112	110	0.23%	-
קופות גמל - קופות גמל להשקעה					
2021	598	216	159	0.66%	-
2020	385	107	37	0.68%	-
2019	335	140	100	0.67%	-
קופות גמל - אחר⁽²⁾					
2021	308	8	(4)	0.51%	-
2020	284	7	9	0.54%	-
2019	266	6	(2)	0.61%	-
סה"כ קרנות פנסיה וקופות גמל					
שנה	נכסים מנוהלים	דמי גמולים	צבירה נטו		
2021	123,580	9,881	3,345		
2020	105,312	9,367	2,439		
2019	98,096	9,658	4,927		

⁽¹⁾ הפירוט המובא לעניין שיעור דמי ניהול מנכסים מתייחס למבוטחים שאינם מקבלי קצבאות.⁽²⁾ כולל: קופות גמל מרכזית לפיצויים, קופות גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית וקופות גמל לדמי מחלה.

לפירוט לעניין ניתוח התוצאות המתייחסות, בין היתר, לשינויים בדמי הניהול בפנסיה ובגמל, ראו סעיף 2.6 לדוח הדירקטוריון.

¹⁷ "צבירה נטו", מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

6.7. מידע בדבר העברות כספים (ניודים)

להלן נתונים עיקריים לשנים 2019-2021 (במיליון ש"ח)¹⁸:

פעילות הקבוצה בשנת 2021				
סה"כ	קרנות פנסיה	קופות גמל	ביטוח חיים	
העברות לקבוצה מגופים אחרים				
853	393	127	333	העברות מחברות ביטוח
2,951	2,568	117	266	העברות מקרנות פנסיה
1,358	89	1,044	225	העברות מקופ"ג
5,162	3,050	1,288	824	סה"כ העברות לקבוצה
העברות מהקבוצה לגופים אחרים				
717	123	36	558	העברות לחברות ביטוח אחרות
7,431	5,710	22	1,699	העברות לקרנות פנסיה
3,690	370	1,652	1,668	העברות לקופ"ג
11,838	6,203	1,710	3,925	סה"כ העברות מהקבוצה
(6,676)	(3,153)	(422)	(3,101)	העברות נטו לשנת 2021

פעילות הקבוצה בשנת 2020				
סה"כ	קרנות פנסיה	קופות גמל	ביטוח חיים	
העברות לקבוצה מגופים אחרים				
612	222	90	300	העברות מחברות ביטוח
1,958	1,739	48	171	העברות מקרנות פנסיה
810	63	538	209	העברות מקופ"ג
3,380	2,023	675	681	סה"כ העברות לקבוצה
העברות מהקבוצה לגופים אחרים				
390	90	33	267	העברות לחברות ביטוח אחרות
5,267	4,594	10	663	העברות לקרנות פנסיה
3,358	337	1,692	1,329	העברות לקופ"ג
9,015	5,021	1,735	2,259	סה"כ העברות מהקבוצה
(5,635)	(2,998)	(1,060)	(1,577)	העברות נטו לשנת 2020

¹⁸ "צבירה נטו", מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

פעילות הקבוצה בשנת 2019				
ביטוח חיים	קופות גמל	קרנות פנסיה	סה"כ	
העברות לקבוצה מגופים אחרים				
280	7	110	397	העברות מחברות ביטוח
203	52	1,683	1,938	העברות מקרנות פנסיה
238	865	49	1,152	העברות מקופ"ג
721	924	1,842	3,486	סה"כ העברות לקבוצה
העברות מהקבוצה לגופים אחרים				
283	29	139	451	העברות לחברות ביטוח אחרות
401	3	3,192	3,596	העברות לקרנות פנסיה
783	1,307	202	2,292	העברות לקופ"ג
1,467	1,339	3,533	6,339	סה"כ העברות מהקבוצה
(746)	(415)	(1,690)	(2,852)	העברות נטו לשנת 2019

7. תחרות

7.1. כללי

התחום מאופיין בתחרות חריפה בין היצרנים ובין הענפים בתחום (ביטוח, פנסיה וגמל), וזאת, בין היתר, בשל אופיים של המוצרים הפנסיוניים שהינם מוצרים תחליפיים, עם מאפיינים ייחודיים ודגשים מסוימים בכל אחד מהם. ההסדרים התחיקתיים בתחום בשנים האחרונות היו מיועדים, בין היתר, להסרת חסמים שונים, שהביאו להגברת השקיפות והתחרות בתחום. ככלל, התחרות בתחום מתרכזת בגובה דמי הניהול, בתשואות, בעלות הכיסויים הביטוחיים, וכן בקיומם של מאפיינים מבדילים בין מוצרי התחום וברמת השירות. להערכת החברה, התחרות החריפה בין קרנות הפנסיה אשר התגברה בשנים האחרונות וכן התחרות בתחום ביטוחי המנהלים ובין מוצרי החיסכון השונים, צפויות להימשך.

בהתאם לדיווחים המפורסמים לציבור, מתחרותיה של החברה בשוק הביטוח ביצעו בשנת 2021 מיזוגים ורכישות אשר שהביאו לשינויים במבנה התחרות בתחום, כדלקמן:

7.1.1. במהלך חודש פברואר 2021 חברת אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ ("אלטשולר"), חתמה על הסכם לרכישת מלוא הון המניות המונפק והנפרע של פסגות בית השקעות בע"מ ("פסגות"). בהתאם לדיווחיה, בכוונת אלטשולר להמשיך את פעילותה של פסגות בתחומי ניהול חיסכון לטווח בינוני וארוך ולשלב בפעילות הקיימת של אלטשולר. על אף האמור, בחודש אוגוסט 2021 הושלמה עסקת התקשרות בין אלטשולר לבין הראל פנסיה וגמל בע"מ למכירת פעילות קרן הפנסיה החדשה ומספר קופות גמל של פסגות ובכללן, קופת גמל להשקעה וקופת חסכון לכל ילד בהיקף נכסים מנוהלים של כ-10 מיליארד ש"ח ולמכירת קרן הפנסיה הוותיקה ה.ע.ל, בהיקף נכסים מנוהלים של כ-16 מיליארד ש"ח.

7.1.2. במהלך חודש דצמבר 2020, חתמה הפניקס אחזקות בע"מ ("הפניקס") על הסכם לרכישת מלוא הונה המונפק והנפרע של הלמן אלדובי בע"מ ("הלמן") וביום 28 בפברואר 2021 הושלם המיזוג האמור. בהתאם לדיווחיה, בכוונת הפניקס לשלב בפעילותה הקיימת את פעילות בית השקעות הלמן אלדובי בע"מ, הכוללת ניהול קופות גמל, ניהול קרנות פנסיה וניהול השקעות מתקדמות בפעילות הקיימת של הפניקס. על אף האמור, בחודש יולי 2021, הושלמה עסקת התקשרות של הפניקס עם מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ ("מיטב דש גמל") בהסכם מכירה אשר במסגרתו הועברו למיטב דש גמל קרנות הפנסיה החדשות שניהלה הלמן גמל ופנסיה בע"מ.

7.2. שינויים בהיקף הפעילות בשוק

בביטוח חיים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 חלה עלייה של כ-1% בלבד בהיקף הפרמיות בשוק בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, לעומת ירידה של כ-6% בשנת 2020 לעומת שנת 2019. בהיקף הפרמיות, כולל תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה ירידה של כ-6% בשנת 2020 לעומת שנת 2019¹⁹.

¹⁹ מבוסס על דוח הממונה לשנת 2020.

בפעילות ענף הפנסיה, חלה עלייה בהיקף דמי הגמולים של כ-10% בשנת 2021, לעומת צמיחה של כ-5% בשנת 2020 לעומת שנת 2019. בענף הגמל (כולל קרנות השתלמות), חלה עלייה בדמי הגמולים של כ-25% בשנת 2021, וזאת לעומת עלייה של כ-4% בשנת 2020 לעומת שנת 2019.

בהיקף הפעילות המצרפי במונחי נכסים מנוהלים, חלה עלייה בסך מוצרי התחום אשר הסתכמה בכ-21% נכון ל-30 בספטמבר 2021 לעומת 30 בספטמבר 2020, זאת לעומת עלייה של כ-6% נכון ל-30 בספטמבר 2020 לעומת 30 בספטמבר 2019.

משקל ענף ביטוח החיים, במונחי נכסים מנוהלים (ללא התחייבויות בגין חוזי השקעה), הסתכם נכון ל-30 בספטמבר 2021 בכ-28% (לעומת כ-29% ב-30 בספטמבר 2020). משקל ענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם נכון ל-30 בספטמבר 2021 בכ-33% (לעומת כ-32% ב-30 בספטמבר 2020), ומשקלו של ענף הגמל הסתכם נכון ל-30 בספטמבר 2021 בכ-39% (בדומה ל-30 בספטמבר 2020).²⁰

נכון ל-30 בספטמבר 2021, בהיקף המצרפי של ההתחייבויות הביטוחיות בענף ביטוח החיים (ללא התחייבויות בגין חוזי השקעה) חלה עלייה של כ-14% לעומת 30 בספטמבר 2020.

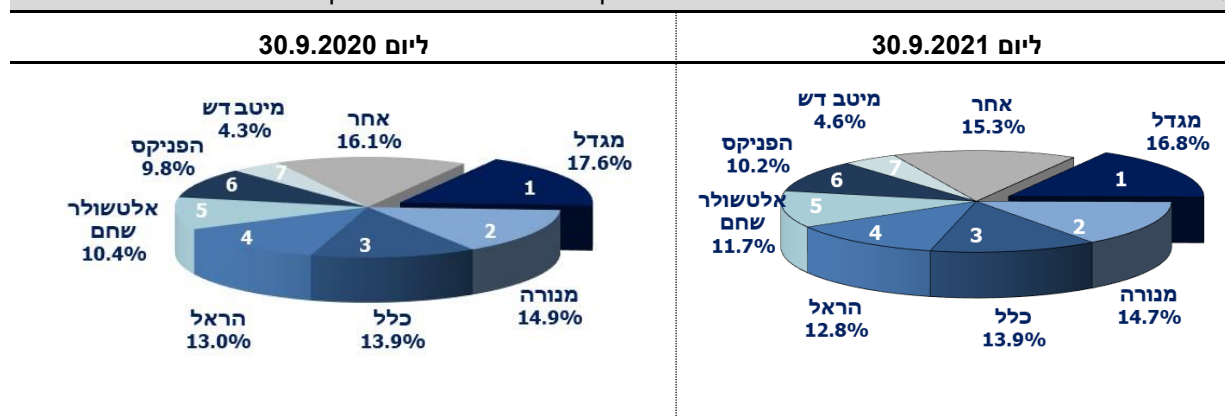
נכון ל-31 בדצמבר 2021, בהיקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתתף ברווחים חלה עלייה של כ-18% לעומת 31 בדצמבר 2020, בהיקף הנכסים המצרפי המנוהל בענף קרנות הפנסיה החדשות, חל גידול של כ-24% לעומת 31 בדצמבר 2020, ובהיקף הנכסים המצרפי המנוהל בענף קופות הגמל חל גידול של כ-19%. הגידול הניכר בהיקף הנכסים המנוהלים הגיע ברובו מהתשואות בשווקים.

7.3 נתוני שוק²¹

נכון ליום 30 בספטמבר 2021 ועל בסיס התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בקרנות הפנסיה החדשות ובקופות הגמל, הקבוצה ממוקמת ראשונה בין הגופים הפועלים בתחום. המתחרים העיקריים של הקבוצה הינם מנורה מבטחים החזקות בע"מ ("מנורה"), כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("כלל"), הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסים בע"מ ("הראל"), הפניקס אחזקות בע"מ ("הפניקס") וכן אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ.

התחום בכללותו

על בסיס התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בקרנות הפנסיה החדשות ובקופות הגמל:

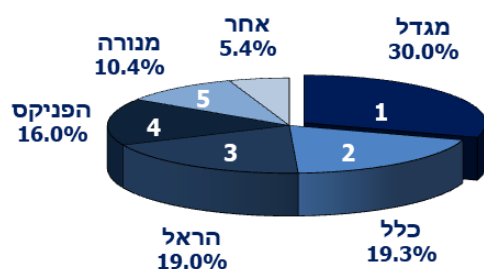
²⁰ מבוסס על נתוני אתרי משרד האוצר, וביניהם "ביטוח-נט", "פנסיה-נט", ו"גמל-נט".

²¹ הנתונים המובאים בסעיף זה אודות נתוני שוק, מבוססים על עיבודי דיווחי משרד האוצר שפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר ("דוחות ניהוליים", "פנסיה-נט", "גמל-נט"), למעט אם נאמר אחרת. כמו כן, הפרמיות וההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים, בהתאם לנתונים המפורסמים בדוחות הניהוליים, אינם כוללים תקבולים בגין חוזי השקעה, שהוגדרו ככאלה על-ידי חברות הביטוח השונות.

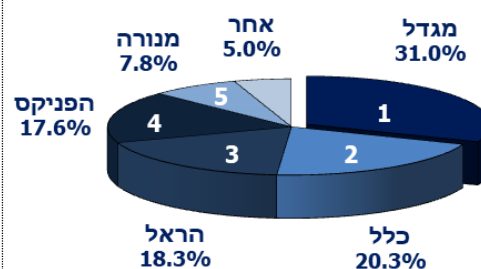
ביטוח חיים

התפלגות פרמיות

לתקופה ינואר - ספטמבר 2020

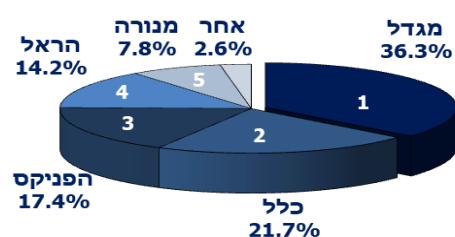

לתקופה ינואר - ספטמבר 2021

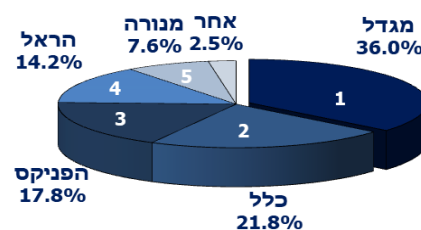

התפלגות התחייבויות ביטוחיות

ליום 30.9.2020

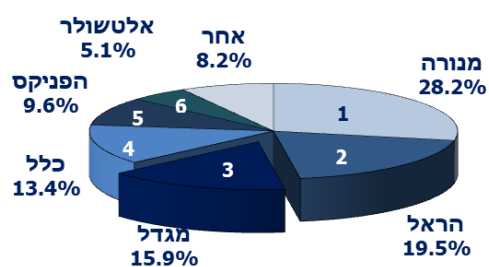
ליום 30.9.2021

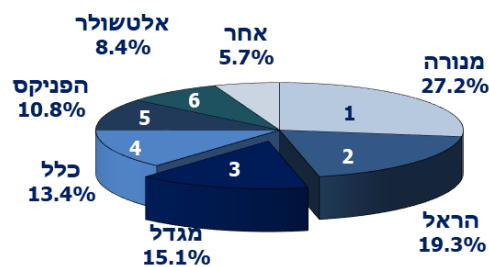
קרנות פנסיה חדשות

התפלגות דמי גמולים

לתקופה 1-12.2020

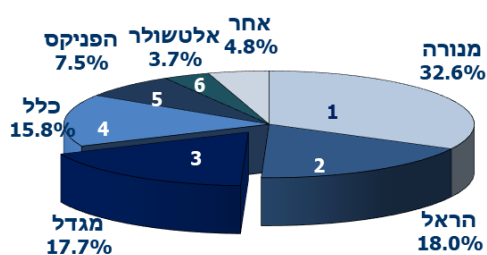

לתקופה 1-12.2021

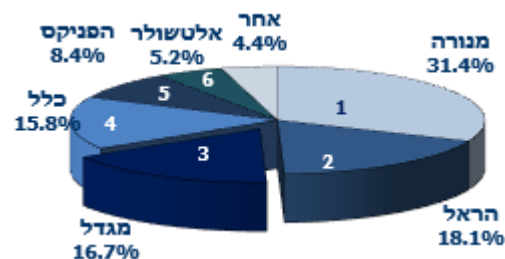

התפלגות נכסים מנוהלים

31.12.2020

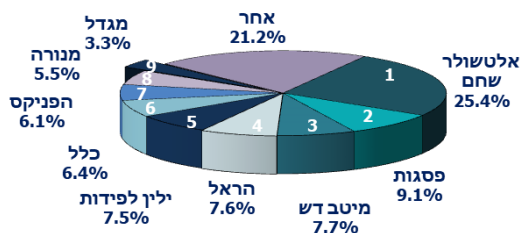
31.12.2021

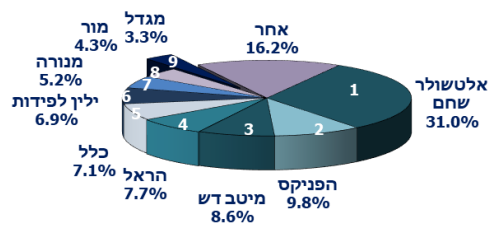
קופות גמל וקרנות השתלמות

התפלגות נכסים מנוהלים קופות גמל

31.12.2020

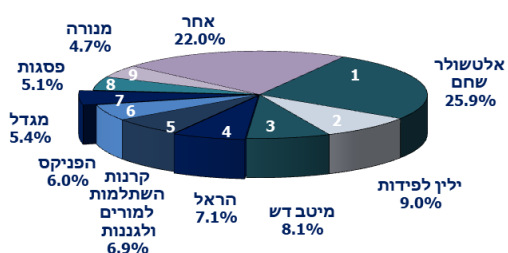

31.12.2021

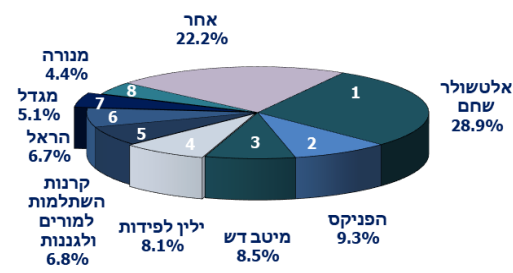

התפלגות נכסים מנוהלים קרנות השתלמות

31.12.2020

31.12.2021

7.4 השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרות

לקבוצת מגדל ניסיון, ידע ומוניטין ארוך שנים בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך והיא כאמור לעיל הקבוצה הגדולה והמובילה בתחום²², דבר המאפשר לה לנצל את היתרונות האמורים ולמנף אותם לחיזוק מעמדה בתחום.

הקבוצה עוסקת בכל מוצרי התחום, וברשותה פלטפורמה באמצעותה היא מציעה ללקוחות מגוון מוצרים בתחום, לרבות שילובים של מוצרים ביטוחיים ופנסיוניים, באמצעותם היא מגדילה את סל המוצרים אשר היא מציעה ללקוחותיה, ובידה האפשרות להתאים לכל לקוח מוצר העונה על צרכיו ומאפייניו הייחודיים, תוך פישוט הליכי המכירה.

על רקע השינויים הרגולטוריים והתגברות התחרות בתחום, הקבוצה נערכת להתאים את המוצרים הקיימים למציאות הרגולטורית והתחרותית המשתנה. בנוסף, החברה משווקת מגוון רחב של מוצרים בתחום, לכל טווחי הגילאים. על מנת להתאים את עצמה להתפתחויות בגזרת ההפצה, הקבוצה פועלת לשכלל ולהרחיב את יכולות המכירה הישירות בתחום הפנסיה והגמל, ומשקיעה משאבים בפיתוח יכולות המכירה והשירות הדיגיטליות שלה.

במסגרת זו, פועלת הקבוצה בשיתוף פעולה עם ערוצי ההפצה ותומכת בהם, בין היתר, באמצעות אספקת כלים יעילים לביצוע המכירות, ובכלל זה כלים דיגיטליים המשרתים את הסוכנים, המעסיקים והמתפעלים לטובת הצטרפות וניהול התכניות, וכן כלים דיגיטליים עבור לקוחות הקבוצה (מבוטחים ועמיתים) המאפשרים להם להצטרף לביטוח או לקופת הגמל, לפי העניין, לקבל מידע עדכני, לבצע שינויים, לבקש הלוואות, להגיש תביעות ולעקוב אחר סטאטוס פנייתם, וכן לבצע פדיון כספים ועוד. כמו כן, לקבוצה אפליקציית סולר ייחודית בשוק הביטוח והחיסכון הפנסיוני, המאפשרת צפייה במידע וביצוע כל מגוון הפעולות כאמור לעיל. הקבוצה, מקפידה על שכלולם של הכלים הדיגיטליים שפיתחה, באמצעות, בין היתר, טכנולוגיות מתקדמות לצורך ניתוח ומיצוי פוטנציאל הלקוחות.

הקבוצה פועלת על מנת לשפר את שביעות רצונם של לקוחותיה ושל הסוכנים, בין היתר, באמצעות השירות הניתן להם, ובאמצעות העמקת נחת לקוח תוך יצירת בסיס ארוך טווח לקשריה עם הלקוח הסופי.

הקבוצה פועלת על מנת לשווק ללקוחותיה הקיימים מוצרים נוספים, וזאת באמצעות קידום מכירות של סוכני החברה לשיווק מוצרים נוספים של הקבוצה ללקוחות הקיימים של אותם סוכנים. כמו כן, פועלת הקבוצה להגדלת מכירות מוצרי הפרט ובמיוחד

²² נכון ליום 30.9.2021, על בסיס נתוני התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בקרנות הפנסיה וקופות הגמל.

מוצרי סיכונים, בין היתר, על ידי הרחבת מגוון המוצרים וחבילות הביטוח שאותן היא מציעה באמצעות גיוס סוכנים המתמחים בתחום זה ובאמצעות פלטפורמות מכירה עצמאיות, ובכלל זה הפעלת מוקד מכירות יעודי למכירת מוצרי סיכון.

הרחבת פעילות הקבוצה כאמור, נעשית תוך שימת דגש על הרחבת המידע האקטוארי וניתוחו לשם השגת יעדי הקבוצה.

בנוסף, לקבוצה ניסיון בניהול תיק נכסים לטווח ארוך, באמצעות ביצוע פעילויות השקעה מגוונות ותוך מתן דגש על פיתוח יכולות והתמקצעות בתחום ניהול ההשקעות, הן בארץ והן בחו"ל, ובכלל זה בתחומי הנדל"ן והאשראי, וזאת מתוך מטרה להשיג תשואות ראויות למבוטחים ולעמיתים, תוך התאמה לרמת הסיכון. כמו כן, הקבוצה משקיעה במיתוג ובפרסום, על מנת להגיע לתודעת הלקוחות בתחומים בהם היא פועלת, ובכלל זה פרסום בערוצי תקשורת שונים. לנוכח השינויים הרגולטוריים והתגברות התחרות בתחום, כאמור, פועלת הקבוצה לשיפור היעילות התפעולית והשירות ללקוחות ולערוצי ההפצה השונים של הקבוצה, וזאת, בין היתר, באמצעות חדשנות וישום מערכות מחשוב מתקדמות והקפדה על מצבת כוח אדם איכותי, הכל תוך בחינת תהליכי רוחב ומבנה העלויות.

8. לקוחות

8.1 ביטוח חיים

להלן נתונים לגבי התפלגות פרמיות ברוטו בביטוח חיים בשנים 2019-2021 (לא כולל תקבולים בגין חוזי השקעה):

2019	2020	2021			
התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים
67	6,526	68	6,188	65	6,216
33	3,208	32	2,863	35	3,335
0	31	0	31	0	23
100	9,765	100	9,082	100	9,574

להלן נתונים בדבר התפלגות פרמיות ברוטו, כולל תקבולים בגין חוזי השקעה בשנים 2019-2021:

2019	2020	2021			
התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים
63	6,526	65	6,188	58	6,216
37	3,857	35	3,328	42	4,515
0	31	0	31	0	23
100	10,414	100	9,547	100	10,754

הגידול בפרמיות בשנת 2021 והגידול במשקל הפרמיות בגין המבוטחים הפרטיים והעצמאיים מסך הפרמיות לעומת שנת 2020 נבע בעיקרו מעלייה בפרמיות החד פעמיות והתקבולים בגין חוזי השקעה.

8.2 קרנות פנסיה

2019	2020	2021			
התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים	התפלגות מיליון ש"ח באחוזים
92	6,980	92	6,861	92	7,140
8	611	8	602	8	640
100	7,591	100	7,463	100	7,781

* סווג מחדש בשנים 2019 ו-2020.

8.3. קופות גמל

	2021	2020	2019		
מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים
1,619	77	1,487	78	1,569	76
עמיתים שכירים ²³					
481	23	416	22	497	24
עמיתים פרטיים ועצמאיים ²⁴					
2,100	100	1,903	100	2,066	100
סה"כ					

8.4. שיעור פדיונות²⁵

בביטוח חיים, שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת הסתכם בשנת 2021 בכ-3.4% לעומת כ-2.5% בשנת 2020 וכ-2.3% בשנת 2019.

בפנסיה²⁶, שיעור הפדיונות מהצבירה הממוצעת²⁷ הסתכם בשנת 2021 בכ-8.4%, לעומת כ-7.7% בשנת 2020 ו-6.7% בשנת 2019.

בגמל, שיעור הפדיונות מהצבירה הממוצעת²⁸ הסתכם בשנת 2021 בכ-14.1%, לעומת כ-15.8% בשנת 2019 וכ-13.9% בשנת 2019.

השינוי בשיעור הפדיונות בשנים 2019-2021 הושפע בעיקרו מהשינויים בניוד היוצא.

לקבוצה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך. בנוסף, לחברה אין לקוח בודד שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה בדוחות המאוחדים.

²³ כולל קופה לדמי מחלה ומקפת תקציבית בסכומים שאינם מהותיים בכל אחת מהשנים.

²⁴ כולל קופ"ג להשקעה וחיסכון לכל ילד.

²⁵ שיעור פדיונות, כולל ניוד יוצא.

²⁶ הנתונים מתייחסים לקרנות פנסיה חדשות.

²⁷ צבירה ממוצעת מוגדרת כממוצע בין יתרת נכסים נטו לתחילת תקופה לבין יתרת נכסים נטו לסוף תקופה בקרן/קופה.

²⁸ צבירה ממוצעת מוגדרת כממוצע בין יתרת נכסים נטו לתחילת תקופה לבין יתרת נכסים נטו לסוף תקופה בקרן/קופה.

תחום ב' - ביטוח בריאות

9. מוצרים ושירותים עיקריים

9.1. תיאור כללי של תחום הפעילות

תחום ביטוח בריאות כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בתתי הענפים הבאים: ביטוח הוצאות רפואיות (כגון ניתוחים, תרופות והשתלות), ביטוח מחלות קשות, ביטוח סיעודי, ביטוחי שניים, ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוח תאונות אישיות בו תקופת הביטוח עולה על שנה.

תחום ביטוח הבריאות הינו תחום מתפתח וצומח המאופיין בהסדרה רגולטורית ענפה ורחבה. הביקוש וההיצע בתחום מושפעים, בין היתר, ממדיניות הממשלה בתחום הבריאות, ובכלל זה הרחבה או צמצום של סל הבריאות²⁹ והשירותים הנוספים הניתנים במסגרת השב"ן³⁰, מעלייה ברמת החיים ותוחלת החיים, ומהתפתחויות טכנולוגיות בתחום הרפואה המאפשרות שימוש בתרופות ובטיפולים רפואיים מתקדמים.

9.2. מאפיינים עיקריים של התחום

ביטוחי הבריאות מיועדים לשפות או לפצות את המבוטח במקרים של פגיעה בבריאותו של המבוטח כתוצאה ממחלה או תאונה.

הכיסויים הביטוחיים בתחום זה המוצעים על-ידי חברות הביטוח נחלקים בעיקר לשכבות הבאות:

ביטוח תחליפי (תחליף לשירותים הניתנים בסל הבריאות/השב"ן), ביטוח משלים (מעבר לסל הבריאות ו/או השב"ן), ביטוח מוסף (ביטוח שאינו כלול בסל הבריאות ו/או השב"ן).

הכיסויים הביטוחיים מוצעים בדרך כלל כפוליסה עצמאית נפרדת, או כרכיב ביטוחי הנלווה לפוליסה אחרת, או באמצעות חבילת כיסויים המאגדת מספר כיסויים ביטוחיים.

פרמיות הביטוח הינן פרמיות קבועות או פרמיות המשתנות במהלך תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח.

ביטוחי הבריאות מוצעים הן כפוליסה אישית למבוטח ("ביטוח פרט") והן במסגרת הסכמים לביטוח קבוצתי ("ביטוח קבוצתי").

ביטוחי פרט - בדרך כלל, ביטוחי הפרט הם תכניות ביטוח המוצעות לתקופות ארוכות (למשך כל חי המבוטח או גיל קבוע שנקבע מראש), גם אם חל שינוי במצבו הבריאותי של המבוטח במהלך תקופה זו. החל מפברואר 2016 הוחלו על מרבית סוגי תכניות ביטוח הבריאות ששווקו ממועד זה הוראות לפיהן תקופת הביטוח תתחדש מאליה מדי שנתיים. אולם, תכניות הביטוח הינן בדרך כלל לתקופות ארוכות, וחלקן מאופיינות בצבירת רזרבות ניכרות במהלך תקופות אלו. שינויים בהנחות ובתחזיות האקטואריות ביחס לסיכון העתידי, כגון שיעורי תחלואה, התפתחות תוחלת החיים והתפתחות תוחלת התביעה ועוד, עשויים להביא לשינויים מהותיים בסכומי ההפרשות. עקב המשקל הניכר של גובה הרזרבות כאמור, ההכנסות מההשקעות העומדות כנגד העתודות הביטוחיות בתחום זה משפיעות באופן מהותי על רווחיות התחום.

ביטוח תאונות אישיות מוצע לתקופה של עד שנתיים בלבד בהתאם להוראות חוזר הממונה בנושא מוצר תאונות אישיות. החברה אינה משווקת את מוצר ביטוח תאונות אישיות החל מחודש מאי 2021, כמפורט בסעיף 9.3.2 להלן.

לאור העובדה שתוכניות ביטוח הוצאות רפואיות הינן בדרך כלל לתקופות ארוכות יחסית, ניתנה לחברות הביטוח האפשרות, במסגרת פוליסת הביטוח, לשנות את טבלת הפרמיות למבוטחים קיימים, בכפוף לקבלת אישור של הממונה. לעומת זאת, בעניין הפוליסות המשווקות החל מפברואר 2016 ומנגנון עדכון המחירים והכיסויים המאפיין אותם, קיים חוסר ודאות לאורך הזמן באשר לקבלת אישור לעדכון תעריפים מהממונה והשפעתם על רווחיות המוצר.

ביטוחים קבוצתיים - תנאי ההסכמים לביטוח קבוצתי נקבעים במשא ומתן בין המבטח לבין הגוף המייצג את הקבוצה וחלים על כל הפרטים הנכללים בקבוצה. ההסכמים נחתמים לתקופות ידועות מראש של מספר שנים. הפרמיות כוללות לעיתים מנגנון התאמת פרמיה לאורך תקופת הביטוח. גביית הפרמיות בביטוח הקבוצתי בדרך כלל מבוצעת בתשלום מרוכז עבור מבוטחי הקבוצה. לעיתים תנאי הפוליסה הקבוצתית רחבים יותר מתנאי פוליסת הפרט. בעזוב המבוטח את הקבוצה, בדרך כלל קיימת חובה להציע למבוטח זכות להמשיך בפוליסת פרט דומה, בהתאם לתנאים שנקבעו בהסדרים התחיקתיים.

²⁹ סל שירותי הבריאות הבסיסי הניתן לכל תושב במדינת ישראל מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

³⁰ תכניות לשירותי בריאות נוספים בקופות החולים (מרחיבים/תחליפיים לסל הבריאות).

9.3. שינויים עיקריים

להלן יפורטו השינויים המשמעותיים שאירעו בתחום בשנת הדוח:

9.3.1. השפעת הנחות אקטואריות שונות בתחומי הפעילות השונים של מגדל ביטוח

בהמשך לאמור בסעיפים 2.4.3 ו-2.4.4(א) לעיל, יצוין כי בביטוח סיעודי בתקופה המדווחת, גדלה ההפרשה ל-LAT בסך של כ-293 מיליון ש"ח לפני מס. לפירוט ראו באור 36.ב.3.ב. סעיפים (4) ו-(5) בדוחות הכספיים.

9.3.2. חוזר בנוגע לביטוח תאונות אישיות

בהמשך לאמור בסעיף 9.3.2 בדוח התקופתי לשנת 2020, בדבר תיקון לחוזר המאוחד בעניין ביטוח תאונות אישיות, בחודש אפריל 2021 פרסם הממונה תיקון לחוזר ביטוח תאונות אישיות (בפסקה זו: "התיקון"). במסגרת התיקון הוסר מתוך הרובד הבסיסי של "המוצר האחיד של תאונות אישיות" הכיסוי בגין ימי החלמה. החברה אינה משווקת את מוצר ביטוח תאונות אישיות החל מחודש מאי 2021. החברה אינה צופה כי הוראות החוזר יגרמו להשפעה מהותית על רווחיותה בתחום ביטוח הבריאות.

9.3.3. טיוטת רפורמה בתחום ביטוחי הבריאות

בחודשים אוקטובר 2021 ופברואר 2022 פרסמה רשות שוק ההון טיוטת אסדרה מקיפה הכוללת שורה של שינויים בתחום ביטוחי הבריאות, אשר נועדו, בין היתר, להקל על המבוטחים להשוות בין מוצרי הבריאות של חברות הביטוח השונות ועלויותיהם, באופן שיאפשר למבוטח לקבל החלטה מושכלת ביחס למוצר הביטוחי המתאים לו. טיוטת אסדרה זו כוללת, בין היתר, מרכיבים אלה:

(א) קביעתה של פוליסת בריאות בסיסית אחידה - במסגרת טיוטת האסדרה מוצע ליצור פוליסת בריאות בסיסית שמורכבת למעשה משלוש תכניות ביטוח הכוללות כיסויים אלה: השתלות וטיפולים בחו"ל; תרופות מחוץ לסל שירותי הבריאות הניתנים על ידי קופות החולים לחבריהן לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (למעט מחויבות שבמסגרת תכנית שירותי הבריאות הנוספים של קופות החולים); וכן ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בחו"ל ("הפוליסה הבסיסית").

(ב) קביעת רבדים נוספים (מעבר לפוליסה הבסיסית) - טיוטת האסדרה קובעת, כי מכירת מוצרי בריאות נוספים תתאפשר בתנאי שהמבוטח מחזיק בפוליסה הבסיסית בחברה כלשהי (ובכפוף למנגנונים וחריגים שונים הקבועים לעניין זה בטיטת האסדרה). במסגרת זו, מוצע לקבוע ארבעה רבדים נוספים מעבר לפוליסה הבסיסית (אשר מהווה רובד ראשון כאמור): הרובד השני - כיסוי לניתוחים בישראל (ובהתייחס לתכניות מוגדרות המפורטות לעניין זה בטיטת האסדרה); הרובד השלישי - פוליסה הכוללת הרחבה לאחת או יותר מתכניות הביטוח בפוליסה הבסיסית, ברובד השני (לעיל) או ברובד החמישי (להלן); הרובד הרביעי - נספח ביטוח אלמנטרי (אחד או יותר מהנספחים המפורטים באסדרה המוצעת); הרובד החמישי - פוליסת מחלות קשות.

(ג) הטלת חובות גילוי על הגורם המשווק בהליך המכירה של פוליסת ניתוחים בישראל - טיוטת האסדרה קובעת הליך מוגדר של צירוף וגילוי, במסגרת הליך התאמת הצרכים שמבצע הגורם המשווק, בנוגע למכירת כיסוי ביטוחי בגין ביצוע ניתוחים בישראל.

(ד) קביעת איסור למכירת כפל ביטוח במוצרי בריאות מסוג שיפוי.

(ה) איסור על הנחות קצרות טווח תוך קביעת הנחה מינימלית בשיעור קבוע לתקופה של עשר שנים לפחות.

במקביל לפרסום טיוטת האסדרה, הודיעה הרשות כי בכוננתה לפרסם טיוטות נוספות כדלהלן: "מסלול ירוק" לעדכון תעריפים בתכניות ביטוח בריאות מתחדשות; תיקון החוזר בעניין הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם; וכן התאמת הדיווח במסגרת החוזר בעניין הממשק האינטרנטי לאיתור מוצרי ביטוח (הר הכסף). מגדל ביטוח בוחנת בשלב זה את פרטי האסדרה המוצעת ואת הפעולות שתידרשנה לצורך יישומה, ובכפוף להוראות שתיכללנה באסדרה הסופית לאחר שתיקבע ותפורסם. מעבר לכך, ובשלב מקדמי זה, אין ביכולתה של החברה להעריך את השלכות האסדרה המוצעת על פעילות מגדל ביטוח.

המידע הכלול בסעיף 9.3 לעיל, ביחס להערכות החברה בנוגע להסדרים רגולטוריים בתחום, הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המבוסס על מידע המצוי בידי החברה נכון למועד דוח זה, על נוסח ההסדרים הרגולטוריים הידוע במועד דוח זה, וכן על הערכות והנחות של הקבוצה, שהתממשותן אינה ודאית ואינה בשליטתה של החברה, בדבר דרכי פעולה שבהן יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש והתוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, אם, בין היתר, ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי או הקיים היום וכן בהתאם לדרכי הפעולה של הגופים הפועלים בשוק, ובכלל זה המבוטחים, הגופים המוסדיים, הסוכנים והמפיצים, אשר עשויות להיות שונות מאלו החזויות.

9.4. תיאור הכיסויים הביטוחיים/השירותים העיקריים המוצעים על ידי הקבוצה:

סוג התוכנית	מהות הכיסוי
ביטוח הוצאות רפואיות	
ביטוח רפואי מסוג ניתוח*	מעניק כיסוי להוצאות הכרוכות בניתוחים פרטיים בארץ ובחו"ל. בפוליסות המשווקות החל מחודש ינואר 2014 בהתאם להוראות הממונה, לא ניתנת למבוטח אפשרות מתן פיצוי כספי במקרה שבחר לבצע ניתוח במסגרת השב"ן או במסגרת ציבורית. כיסוי לניתוחים בישראל משווק במספר רבדים הכוללים כיסוי לניתוחים בישראל עם השתתפות עצמית, משלים שב"ן וכיסוי "מהשקל הראשון". החל מיום 1.2.2016 משווק כיסוי לניתוחים במסגרת פוליסה אחידה לחברות הביטוח במסגרת מסלול "מהשקל הראשון" או משלים שב"ן, והחל מיום 1.7.2016 הכיסוי ניתן רק עבור ניתוחים המבוצעים אצל ספקי שירות שבהסדר.
ביטוח רפואי מסוג השתלות*	מעניק כיסוי להוצאות הכרוכות בהשתלת איברים ו/או טיפולים מיוחדים בחו"ל.
ביטוח מסוג תרופות*	מעניק כיסוי בגין תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות.
ביטוח שיניים	מעניק כיסוי להוצאות בגין טיפולי שיניים בהסתמך על מספר רבדי כיסוי: טיפולים משמרים, טיפולי חניכים, טיפולים משקמים, טיפולי שתלים ואורתודנטיה. נכון למועד הדוח, כיסוי זה משווק על-ידי הקבוצה בביטוח קבוצתי בלבד ולתקופות קצובות.
נספחי בריאות	מעניקים בעיקר כיסויים לשירותים אמבולטוריים והחזר הוצאות רפואיות נוספות שלא בעת אשפוז.
כתבי שירות	שירותים רפואיים, הניתנים בעיקר על ידי ספקים רפואיים, וכוללים שירותי אבחון מהיר, יעוץ און ליין וכל טיפול באמצעות רפואה משלימה.

* בתוכניות ביטוח פרט ששווקו עד ליום 1.2.2016, הכיסויים הביטוחיים האמורים הוצעו לכל החיים. תכניות פרטיות לביטוח הוצאות רפואיות, שמשווקות לאחר יום 1.2.2016 מתחדשות כל שנתיים ביום 1 ביוני, החל משנת 2018, באופן אוטומטי או בתנאים הקבועים בהסדר התחיקתי הרלוונטי.

סוג התוכנית	מהות הכיסוי
ביטוח מחלות קשות	
מחלות קשות	כיסוי ביטוחי המעניק למבוטח תגמולי ביטוח (בעיקר פיצוי כספי להבדיל משיפוי) בקורות אחת מהמחלות הקשות או אירועים רפואיים חמורים, על-פי רשימה קבועה מראש הכלולה בתכנית הביטוח. בתכניות ביטוח ששווקו עד ליום 1.2.2016 הוצע הכיסוי לתקופה קצובה. בתכניות ביטוח המשווקות לאחר יום 1.2.2016, תכניות הביטוח מתחדשות, החל משנת 2018 כל שנתיים ומסתיימות בגיל הקבוע בפוליסה.
ביטוח סיעודי	
ביטוח סיעודי	כיסוי ביטוחי המעניק תגמולי ביטוח בהיות המבוטח במצב סיעודי בהתאם להגדרה הקבועה לכך בפוליסה ולאחר תקופת המתנה הקבועה בפוליסה. תשלום תגמולי הביטוח הינו לתקופה קצובה או לכל החיים בהתאם לתנאי הפוליסה. בתכניות הביטוח ששווקו עד שנת 2012, הפיצוי החודשי היה צמוד לתיק ההשקעות, בהתאם לתנאים שנקבעו בתכנית. החל משנת 2012, תכנית הביטוח המשווקת מצמידה את סכום הפיצוי החודשי במקרה של מצב סיעודי למדד המחירים לצרכן, בהתאם לתנאי התכנית. בתנאים מסוימים, במקרה של הפסקת תשלום הפרמיה לפני תום תקופת הביטוח, זכאי המבוטח לכיסוי ביטוחי חלקי, בהתאם לתנאים שנקבעו בפוליסה. בביטוח פרט כיסוי ביטוחי זה מוצע לכל החיים. החל מיום 13 בנובמבר 2019, הפסיקה מגדל ביטוח לשווק פוליסות ביטוח סיעודי פרט. הפוליסות ששווקו על ידי מגדל ביטוח עד המועד האמור תיוותרנה בתוקפן, ומגדל ביטוח תמשיך לקיים התחייבויותיה בקשר עמן.

סוג התוכנית	מהות הכיסוי
ביטוח תאונות אישיות (לתקופה העולה על שנה)	
תאונות אישיות	תכנית המעניקה למבוטח תגמולי ביטוח בגין נזק (פיצוי) או הוצאה רפואית (שיפוי) שנגרמו לו כתוצאה מתאונה. הכיסוי הינו רב שנתי וניתן למקרה מוות, כוויות, שברים, מצב סיעודי, אשפוז או נכות, והוצאות רפואיות כאשר אלו נגרמים כתוצאה מתאונה, ויכול שילול גם כיסוי לאי כושר זמני לעבודה כתוצאה מתאונה. הכיסוי הביטוחי מוצע לתקופה קצובה. לשינויים במוצר תאונות אישיות והפסקת שיווקו החל מחודש מאי 2021, ראו סעיף 9.3.2 לעיל.
ביטוח נסיעות לחו"ל	
נסיעות לחו"ל	מעניק שיפוי עבור הוצאות הכרוכות באירועים רפואיים שאירעו בחוץ לארץ וכן שיפוי בגין נזקי צד ג', כבודה, ביטול או קיצור נסיעה וכן הרחבה מותאמת לתקופת הקורונה הכוללת החזר הוצאות במקרה של ביטול וקיצור נסיעה בזמן מגיפה, הכל בהתאם לתנאי הפוליסה של המבוטח.

לפירוט בדבר התוצאות לפי סוגי פוליסות בתחום בריאות - ראו באור 19 בדוחות הכספיים.

10. תחרות

10.1. כללי

המתחרים העיקריים בתחום מתחלקים לשתי קבוצות עיקריות: חברות הביטוח, שמרביתן פועלות בתחום, וכן קופות החולים המציעות חלק מהכיסויים הביטוחיים במסגרת שירותי בריאות נוספים (שב"ן).

בתחום קיימת תחרות חריפה בין חברות הביטוח, הנובעת, בין היתר, מריבוי מתחרים ודמיון במוצרים.

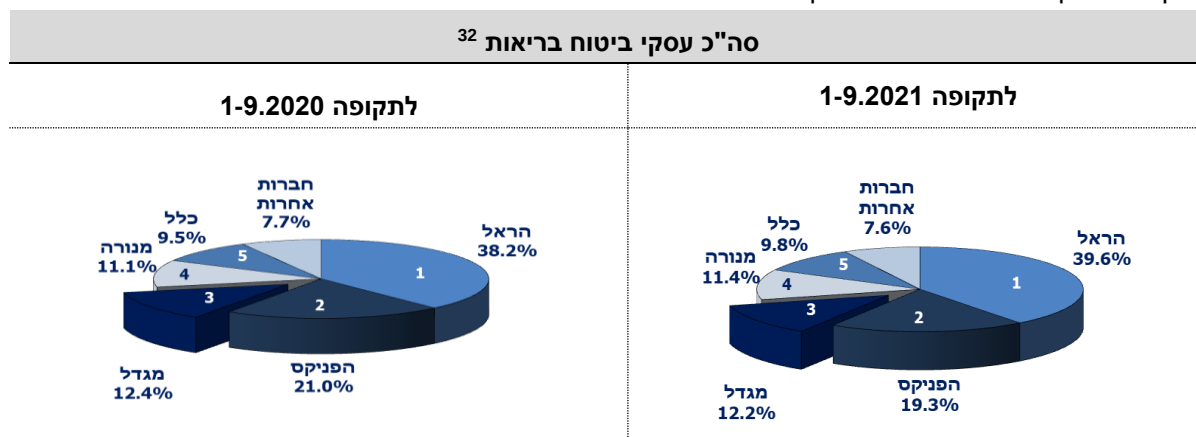
תחום ביטוחי הבריאות בישראל מרוכז ברובו בידי חמש קבוצות הביטוח הגדולות: קבוצת הראל, קבוצת הפניקס, קבוצת כלל, קבוצת מגדל וקבוצת מנורה, כאשר קבוצת הביטוח הדומיננטית מביניהן הינה קבוצת הראל עם כ-40% מהפרמיות בשוק נכון לתקופה המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2021.

חלקו של הביטוח הקבוצתי מסך כל הפרמיות בתחום היווה כ-45% בשנת 2020³¹. הביטוח הסיעודי הקבוצתי היווה כ-26% מסך הפרמיות בתחום ועיקרו מיוחס לביטוח הסיעודי עבור מבוטחי קופות החולים.

חלקה של הקבוצה בשוק ביטוח הבריאות הסיעודי הקבוצתי קטן, ואין לה הסכמים לביטוח סיעודי עם קופות החולים.

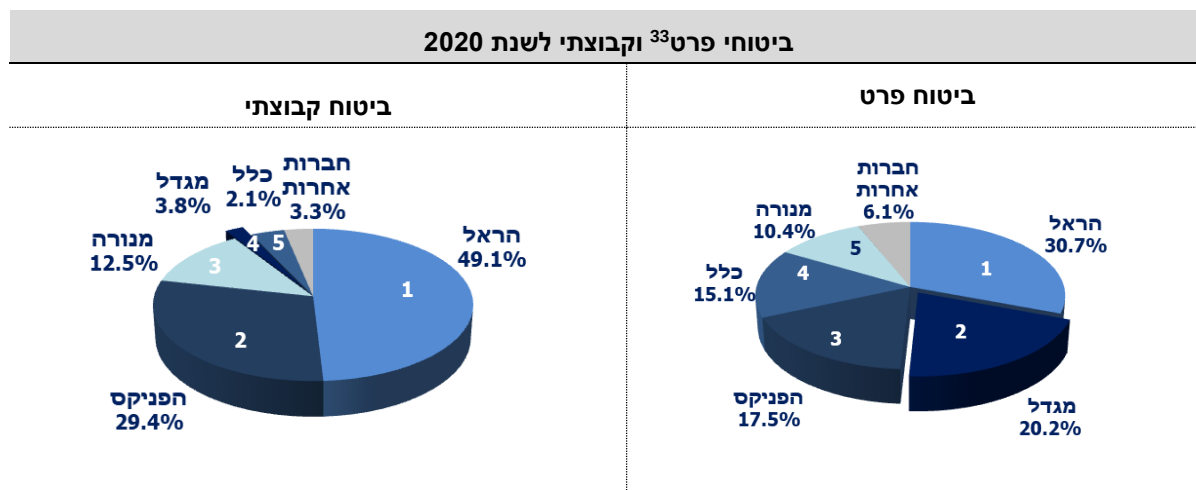
10.2. נתוני שוק

להלן נתחי שוק בביטוחי פרט ובביטוח קבוצתי במונחי פרמיות:

³¹ מבוסס על הדוח השנתי לשנת 2020 של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. ללא ביטוחי נכויות, עובדים זרים, תאונות אישיות ואחר.

³² נתחי השוק מבוססים על עיבוד דיווחי משרד האוצר שפורסמו באתר האינטרנט ("דוחות ניהוליים").

10.3. השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרות בתחום

הקבוצה מתמודדת עם התחרות באמצעות מיתוגה בשוק ביטוחי הבריאות והשירותים הנלווים להם ותמחור הוגן ונכון למוצריה, תוך מתן דגש על חדשנות בתחום המוצרים ומתן שירות גבוה ומקצועי לסוכני הביטוח ולמבוטחים.

הקבוצה פועלת להרחבת היצע המוצרים והשירותים ושיפור המוצרים הקיימים המוצעים על ידיה וכן לשמירה על רמת שירות גבוהה ללקוחות ולסוכנים, תוך יעילות תפעולית אשר נעשית בין היתר באמצעות פיתוח ושימוש בכלים דיגיטליים שיאפשרו מתן שירות פשוט ומהיר, בעת ההצטרפות לביטוח ובמהלך תקופת הביטוח, במיוחד בעת תביעה.

הקבוצה פועלת להרחבת פעילותה, בין היתר, באמצעות הכוונת סוכניה לתחום פעילות זה וגיוס סוכנים חדשים המתמחים במוצרי ביטוח הבריאות המעניקים שירות אישי ללקוחות. באמצעות סוכנים אלו, פונה החברה לאוכלוסיות יעד נוספות ומכירת כסויים נוספים למבוטחים קיימים.

במקביל פועלת החברה לשימור הפוליסות של הלקוחות הקיימים וכן להשתתפות במכרזים לביטוחים מסוג קולקטיב להם פוטנציאל רווחיות נאות. כל זאת, תוך שימת דגש על מדיניות קבלת עסקים, הרחבת בסיס המידע האקטוארי ככלי לניהול סיכונים ולניהול יעיל של התביעות.

11. לקוחות

להלן נתונים לגבי התפלגות פרמיות ברוטו בביטוח בריאות בשנים 2019-2021:

2019		2020		2021	
התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח
88	1,414	88	1,464	88	1,519
12	197	12	194	12	198
100	1,611	100	1,656	100	1,715

בפוליסות פרט בביטוח סיעודי, שיעור הביטולים, במונחי פרמיות, מהפוליסות בתוקף לראשית השנה הסתכם בשנת הדוח בכ-1.2%, לעומת כ-2.9% בשנת 2020 וכ-3.9% בשנת 2019.

בפוליסות פרט בביטוח בריאות אחר (שאינו כולל את הביטוח הסיעודי וכולל את תתי הענפים האחרים בפוליסות לתקופה העולה על שנה), שיעור הביטולים, במונחי פרמיות, מהפוליסות בתוקף לראשית השנה הסתכם בשנת הדוח בכ-9.0%, לעומת כ-13.6% בשנת 2020 ולעומת כ-12.0% בשנת 2019.

לקבוצה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות בתחום ביטוח בריאות. בנוסף, לחברה אין לקוח בודד שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה בדוחות המאוחדים.

³³ נתחי השוק בביטוחי פרט וביטוח קבוצתי מבוססים על הדוח השנתי לשנת 2020 של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. ללא ביטוחי נכויות, עובדים זרים, תאונות אישיות ואחר.

תחום ג' - ביטוח כללי

12. מוצרים ושירותים עיקריים

12.1. כללי

תחום הביטוח הכללי כולל את ענפי ביטוח רכב חובה, רכב רכוש וענפי ביטוח כללי אחרים (ראו פירוט להלן) שאינם כלולים בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המפורטים בסעיף 6 לעיל) ובתחום ביטוח הבריאות (המפורטים בסעיף 9 לעיל), כמפורט להלן:

ביטוח רכב חובה - מתמקד בכיסוי נזקי גוף, אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין (פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970). לפרטים אודות מאפיינים מיוחדים של ענף ביטוח רכב חובה ראו סעיפים 12.3 ו-12.4 להלן.

ביטוח רכב רכוש - מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי. אודות מאפיינים מיוחדים של ענף ביטוח רכב רכוש ראו סעיף 12.3 להלן.

ענפי ביטוח כללי אחרים - בין יתר ענפי הביטוח הכללי שלא נזכרו לעיל, הקבוצה מתמקדת בעיקר בענפי ביטוחי רכוש ובביטוחי חבויות, המאופיינים בהענקת כיסויים לסיכונים ספציפיים, או ב"חבילות כיסויים" לדירות, בתי עסק וכו' המשלבות מספר כיסויים ביטוחיים. כמו כן, במסגרת ענפי הביטוח הכללי שלא נזכרו לעיל הקבוצה משווקת פוליסות ביטוח תאונות אישיות לזמן קצר (לתקופה של שנה). אודות מאפיינים מיוחדים של ענפי ביטוח כללי אחרים ראו סעיף 12.4 להלן.

12.2. שינויים עיקריים שחלו בתחום בתקופת הדוח

12.2.1. צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים

בחודש אוגוסט 2021 פורסם צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התשפ"א - 2021 ("הצו"), אשר עניינו בעלות אספקת השירותים שחברות הביטוח מעבירות לקופות החולים בגין שירותים שניתנים על ידן לנפגעי תאונות דרכים. בהתאם לצו, החל מיום 1 בינואר 2022, חברות הביטוח תידרשנה להעביר לקופות החולים שיעור של 12.66% (חלף 9.4% שהועבר עד סוף שנת 2021) מדמי הביטוח בעד פוליסה שהוצאה לפי פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוי צד שלישי) [נוסח חדש], התש"ל-1970, וזאת בדרך של ניכוי מדמי הביטוח שגבתה חברת ביטוח בחודש הקודם.

להערכת החברה, הוראות הצו לא צפויות להשפיע באופן מהותי על פעילותה.

12.3. תיאור הכיסויים הביטוחיים העיקריים המוצעים ומאפייניהם הייחודיים

סוג התוכנית	מהות הכיסוי
	ביטוח רכב
	ביטוח רכב חובה
מתן כיסוי ביטוחי מכוח פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 ("פקודת ביטוח רכב")	המוצר הינו פוליסה לביטוח נזקי גוף כתוצאה מהשימוש ברכב, אשר חובה לרכשו על פי פקודת ביטוח רכב. פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה בהתאם לפקודת ביטוח רכב, את בעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 ("הפלת"ד" או "חוק הפלת"ד"), בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג הרכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. הפוליסה הינה פוליסה תקנית שיש להנפיקה בהתאם להוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010.
	סכום תגמולי הביטוח איננו מוגבל, למעט ראשי נזק מסוימים כגון "כאב וסבל" המוגבלים בסכום וכן פיצוי בגין אובדן שכר, הכל בהתאם למגבלות הכיסוי כפי שהן קבועות בחוק הפלת"ד. תיקונים לחוק הפלת"ד ו/או פסיקה הנוגעות לפרשנות לחוק האמור משפיעים על היקף הכיסוי.
	הפוליסות בביטוח חובה מונפקות בדרך כלל לפרק זמן של שנה. עם זאת, קצב התנהלות התביעות בענף ארוך יותר ועשוי להמשיך מספר שנים, וזאת בשל פרק הזמן אשר עובר בין מועד קרות האירוע נשוא התביעה לבין מועד התגבשות סופית של הנזק וסילוק התביעה. עקרונות התעריף נקבעים על סמך הנחיות הממונה המאוגדות תחת החוזר המאוחד, ובהתאם לעקרונות אלה נקבעו הפרמטרים שמבטח יוכל לעשות בהם שימוש לצורך קביעת התעריף והנהלים שעל-פיהם על מבטח לנהוג בכל הקשור לאשור דמי הביטוח.
	בקבוצה מופעל תעריף דיפרנציאלי, המסתמך על חלק מהמשתנים הרלבנטיים שנבחרו על-ידי הקבוצה כמתאימים ביותר לצורך הערכת הסיכון וקביעת הפרמיה.

ביטוח רכב רכוש	
ביטוח רכב רכוש כולל כיסוי נזקי רכוש לרכב המבטוח ונזקי רכוש שהרכב המבטוח יגרם לצד ג'	המוצר הינו פוליסה לביטוח רכב המעניקה כיסוי לנזק שעלול להיגרם לרכב עצמו או לרכוש של צד ג'. ישנם מספר סוגים של ביטוחי רכב רכוש: (א) ביטוח רכב צד שלישי המעניק רק כיסוי לנזקים שאירעו לרכושו של צד שלישי. (ב) כיסוי מקיף המציע כיסוי גם לנזקים לצד שלישי וגם לנזקים לרכב עצמו, כגון גניבה. (ג) כיסוי מקיף חלקי המחריג נזקי תאונה או גניבה. פוליסות "רכב רכוש" מתחלקות לשתי קבוצות עיקריות על-פי סוגי הרכב: - ביטוח לרכב פרטי ומסחרי שמשקלו עד 3.5 טון - מעניק כיסויים ביטוחים בהתאם לתנאי פוליסה תקנית הקבועים בהוראות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. לפוליסה התקנית ניתן להוסיף הרחבות באשר להיקף הכיסוי ולסיכונים המכוסים (במסגרת הריידרים - כתבי השירות - מוצעים כיסויים שונים הכוללים שבר שמשות, שירותי דרך וגרירה, רכב חלופי וכו'). התעריף הינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (שאינו אחיד ומותאם לסיכון) והוא מבוסס על מספר פרמטרים: הן אלה הקשורים לרכב המבטוח בפוליסה (סוג, דגם וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבטוח (כמות נהגים ברכב, גיל הנהגים, ניסיון תביעות ועוד). - ביטוח לכלי רכב אחרים שאינם נכללים בסוג הקודם, כגון: משאיות מעל 3.5 טון, אופנועים, מוניות, ציוד כבד, אוטובוסים, ציוד חקלאי וכיו"ב. פוליסות הביטוח לסוגי רכב אלה אינן כפופות לתנאי הפוליסה התקנית.
ביטוח כללי אחר	
	ענף זה כולל בעיקרו שני סוגי ביטוח: ביטוחי רכוש, הכוללים כיסוי בגין אבדן או נזק פיזי לרכוש המבטוח, וביטוחי חבויות, הכוללים כיסוי בגין חבות כספית על פי דין של מבטוח כלפי צד ג' בגין נזק לגוף או לרכוש שייגרם לו, כמפורט להלן. כמו כן, כולל ענף זה פוליסות תאונות אישיות לתקופה של שנה.
ביטוחי רכוש	
	מוצרים אלו מיועדים להעניק למבטוח כיסוי כנגד אובדן או נזק פיזי לרכושו. הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזק תוצאתי (אובדן רווחים) עקב הנזק הפיזי לרכוש, והם מהווים נדבך בביטוחי דירות, ביטוח בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, ביטוח מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'. במרבית המקרים הפוליסות בביטוחי רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. יצוין כי פוליסות עסקיות מונפקות לפרק זמן שבין שנה לשנה וחצי. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח. הכיסויים הביטוחיים בתחום זה מיועדים ללקוחות פרטיים ועסקיים. המוצרים המרכזיים בענף ביטוח רכוש הינם כדלקמן:
ביטוחי דירות	כוללים ביטוח למבנה ותכולת דירות מגורים והם מבוססים על ביטוחי הרכוש כמתואר לעיל בתוספת ביטוחי חבויות הקשורים לדירת מגורים (אחריות כלפי צד שלישי ואחריות מעסיקים בגין עובדי משק בית). הפוליסה לביטוח דירה מבוססת על תנאי הפוליסה התקנית לדירות, כפי שנקבעו בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו - 1986. לפוליסה התקנית ניתן להוסיף הרחבות וזאת לגבי היקף הכיסוי המבטוח. הכיסויים המוצעים על ידי הקבוצה כוללים, בין השאר, נזקי מים. התעריף הינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי ומותאם לסיכון והוא מבוסס על מאפייני הנכס המבטוח. כמו כן, במסגרת ביטוחי הדירות הקבוצה מציעה גם פוליסה "מבנה אגב משכנתא" שהינה פוליסת מבנה בלבד, בהתאם לפוליסה התקנית, אשר קהל היעד העיקרי הינו לוויו בנקים למשכנתאות.

ביטוח בתי עסק	ביטוח בתי עסק הינו בדרך כלל תכנית ביטוח הכוללת מספר כיסויים (ביטוחי רכוש וביטוחי חביונות), אשר מטרתה לאחד לפוליסה אחת את כל הכיסויים הנחוצים לבית העסק. ביטוח רכוש, מבנים ותכולות, המשמשים לצרכים עסקיים מפני סיכונים אש וסיכונים גלויים (כיסוי לסיכונים הנמכר ביחד עם הכיסוי מפני סיכונים אש, כגון: כיסוי בפני פריצה, התפוצצות, רעידת אדמה). כיסוי זה ניתן להרחבה גם לכיסוי נזק תוצאתי, דהיינו אובדן רווחים וכן ביטוחי חביונות. החיתום של המוצר מתבצע בעיקרו על בסיס ניתוח הסיכון הספציפי ובביטוח עסקים גדולים, בין היתר, בהתאם לתנאי ביטוח המשנה בגין הסיכון המבוטח.
ביטוחי רכוש אחרים	במסגרת ביטוחי הרכוש האחרים, הקבוצה מציעה כיסויים ביטוחים נוספים כגון ביטוחים ימיים ואוויריים (כלי שיט, כלי טייס, הובלת מטענים), ביטוח עבודות קבלניות, ביטוח ציוד מכני הנדסי, ביטוח נאמנות וביטוח כל הסיכונים. היקף הפעילות בענפי ביטוח אלה אינו מהותי.
	ביטוחי תאונות אישיות (לתקופה של שנה)
	ביטוח תאונות אישיות מעניק למבוטח פיצוי בגין נזק שנגרם כתוצאה מתאונה שאירעה לו. הכיסוי ניתן למקרה מוות או נכות כתוצאה מתאונה ויכול שילול גם כיסוי לאי כושר זמני לעבודה. במסגרת תחום פעילות ביטוח כללי נכללות פוליסות ביטוח תאונות אישיות לתקופה של שנה בלבד (כאשר פוליסות ביטוח תאונות אישיות לתקופה של למעלה משנה נכללות במסגרת תחום ביטוח בריאות). יצוין כי החברה הפסיקה לשווק פוליסות ביטוח תאונות אישיות פרט החל מיום 1 בפברואר 2021.
	ביטוחי חביונות
	ביטוחי חביונות מיועדים לכיסוי חבותו על-פי דין של מבוטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי כלשהו. הפוליסות בביטוחי חביונות מונפקות בדרך כלל למשך זמן של שנה. יצוין כי פוליסות עסקיות מונפקות לפרק זמן שבין שנה לשנה וחצי. עם זאת, קצב התפתחות התביעות בענף ארוך יותר והוא עשוי להמשיך מספר שנים, וזאת בשל מספר סיבות: הנזק המכוסה בפוליסה נגרם לצד שלישי שאינו המבוטח בפוליסה, פרק הזמן אשר עובר בין מועד קרות האירוע נשוא התביעה לבין מועד התגבשות החבות והנזק והגשת התביעה ארוך יחסית. במקרים רבים מדובר בבירור עובדתי ומשפטי מורכב יחסית, הן ביחס לחבות המבוטח והן ביחס להיקף הנזקים, תקופת ההתיישנות בגין עילת התביעה ארוכה יותר מתקופת ההתיישנות המקובלת בביטוח רכוש. בביטוחי החביונות מסוג אחריות כלפי צד שלישי ואחריות מעבידים, הכיסוי הוא על בסיס אירוע (בניגוד לפוליסות על בסיס הגשת תביעה - Claim), made, דהיינו הכיסוי ניתן לאירועים אשר קרו במהלך תקופת הביטוח, והתביעה יכולה להיות מוגשת לאחר תום תקופת הביטוח בכפוף להתיישנות. בביטוחי חביונות מסוג אחריות מקצועית, חבות המוצר ואחריות נושאי משרה, הכיסוי הוא על בסיס הגשת התביעה (Claim made), דהיינו הכיסוי ניתן לאירועים אשר קרו בתקופת הביטוח או במועד הרטרואקטיבי המצוין ברשימה, והגשת התביעה צריכה להיות במהלך תקופת הביטוח.
ביטוח אחריות כלפי צד שלישי	מטרתו של מוצר זה, להגן על המבוטח מפני חבות, שהוא עלול לחוב, בגין נזק שגרם ברשלנותו כלפי צד שלישי כלשהו. הכיסוי מותאם לפעילותו של המבוטח וגבול האחריות בפוליסה נקבע על ידי המבוטח, לפי שיקול דעתו. מוצר זה נמכר הן במסגרת פוליסה עצמאית ובודדת (כיסוי לאחריות כלפי צד ג' בלבד), והן כחלק מפוליסה הכוללת מספר פרקי כיסוי (פרקי חביונות ופרקי רכוש) אשר מטרתה לאחד לפוליסה אחת את כלל הכיסויים הנחוצים לבית העסק.
ביטוח אחריות מעבידים	מטרתו של מוצר זה, להגן על מעסיק מפני חבות שהוא עלול לחוב בגין נזק שגרם ברשלנותו לעובד מעובדיו תוך כדי ועקב עבודתו. הכיסוי בפוליסות אלו ניתן מעל לסכומים שבהם נושא המוסד לביטוח לאומי המטפל בתאונות עבודה. מוצר זה נמכר הן במסגרת פוליסה עצמאית ובודדת (כיסוי לאחריות מעסיקים), והן כחלק מפוליסה הכוללת מספר פרקי כיסוי (פרקי חביונות ופרקי רכוש) אשר מטרתה לאחד לפוליסה אחת את כלל הכיסויים הנחוצים לבית העסק.
ביטוחי חביונות אחרים	מוצעים כיסויים ביטוחיים לאחריות מוצר, ביטוח אחריות מקצועית, וביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה.

12.4 הסדרים מיוחדים המתייחסים לענף ביטוח רכב חובה

12.4.1 הסדר הביטוח השירי ("הפול")

הואיל וקיימת מצד אחד חובה על בעל רכב לבטח את רכבו בהתאם לפקודת ביטוח רכב, אך מצד שני, חברות הביטוח רשאיות לסרב לבטח כלי רכב, בהתאם לשיקול דעתן, בעלי רכב שנדחו על-ידי חברות הביטוח רשאים לרכוש ביטוח באמצעות "הפול" - המאגר הישראלי לביטוח רכב, שהינו תאגיד משותף לחברות הביטוח, אשר אופן הקמתו, דרכי ניהולו והתנהלותו, חובותיו, חלקה של כל חברת ביטוח בהסדר, אופן ההתחשבנות של הביטוח המשותף לרבות הסדרים לעניין קביעת התעריף, מוסדרים בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שירי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001. כל חברות הביטוח הפועלות בענף ביטוח רכב חובה שותפות ב"פול" וכל אחת נושאת בהפסדי ה"פול" או ברווחיו, על-פי חלקה היחסי בשוק ביטוח רכב חובה, כפי שנקבע בתום השנה השוטפת. לחלקה של הקבוצה בתוצאות ה"פול" ראו סעיף 2.8 בדוח הדירקטוריון.

12.4.2 קרנית

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות הדרכים ("קרנית") הינה תאגיד שהוקם על-פי חוק הפלת"ד, שתפקידו לפצות נפגעים הזכאים לפיצויים מכוח חוק זה ואין בידם לתבוע פיצויים מאת חברות הביטוח בשל קרות אחד מהמקרים הבאים: הנהג האחראי אינו ידוע, אין לנהג האחראי ביטוח רכב חובה או שהביטוח איננו מכסה את החבות, מבטח כלי הרכב נמצא בפירוק או שמונה לו מנהל מורשה.

חברות הביטוח מחויבות להעביר לקרנית 1% מפרמיה נטו שהן גובות בגין פוליסות ביטוח רכב חובה, ובנוסף, מחויבות להעביר לקופות החולים באמצעות קרנית 9.4% מדמי הביטוח, זאת בהתאם לכך שהאחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים בשל נזקי גוף לנפגעי תאונות דרכים חלה על קופות החולים. בהמשך לאמור בסעיף 12.2.1 לעיל, החל מיום 1 בינואר 2022 חברות הביטוח מעבירות לקופות החולים שיעור של 12.66% מדמי הביטוח, חלק 9.4%.

12.4.3 מתווה סליקה "קל כבד"

במסגרת פעילות רכב חובה, מפעיל איגוד חברות הביטוח מערכת סליקה שנועדה להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכב בהתאם לחוק הפלת"ד וצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), התשס"א-2001. הצדדים למערכת הסליקה הם כלל המבטחים, וההסדר חל על תאונות בהן נטלו חלק כלי הרכב המבטחים בפוליסות. מנהל המתווה מוסמך גם לקיים בוררות לגבי מחלוקות בשאלת החבות, הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי.

12.4.4 זכות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי ("מל"ל")

על-פי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ("חוק הביטוח הלאומי"), מוקנית למל"ל זכות שיבוב, המאפשרת לו לתבוע את חברות הביטוח, באופן פרטני, בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבטחיהן.

בהתאם, החל מחודש ינואר 2014, מוטלת על חברת ביטוח חובת דיווח למל"ל בכל מקרה שבו המבטח ניכה או רשאי היה לנכות מסכומי הפיצוי את סכומי הגמלה שהמל"ל שילם או עתיד לשלם בהתאם לחוק ואשר המל"ל זכאי לתבוע מהמבטח. ההוראות מסדירות אף את אופן ומועדי הדיווח. בכל מקרה שהמבטח לא מסר למל"ל את הדיווח תוך התקופה שנקבעה בחוק, תקופת ההתיישנות של תביעת המל"ל בגין זכות השיבוב תחל במועד קבלת הדיווח או ביום שבו נודע למל"ל על ההליכים בהם זכאי המבטח לפיצוי, לפי המוקדם.

בחודש יולי 2021 גובש הסדר בהסכמה בין חברות הביטוח (ובכללן מגדל ביטוח) לבין המל"ל ("ההסכם") בעניין ישום זכות השיבוב של המל"ל לפי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי, במקרים בהם צד שלישי מחויב בפיצויים מכוח חוק הפלת"ד.

ההסכם קובע כי הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבנות הקיים ביניהם, ביחס למקרים שאירעו ויתרחשו בתקופה שמיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את מגדל ביטוח לשלם פיצויים לפי חוק הפלת"ד. מגדל ביטוח העבירה לידי המל"ל, מקדמה על חשבון המקרים כאמור בסכום השווה לשיעור של 4.027% מדמי הביטוח שנגבו על ידה בשנים 2014 עד 2018 (בסך של 103.2 מיליון ש"ח), אשר ממנה יקוזזו תביעות המל"ל האמורות בכפוף לאמור להסכם.

כמו כן, בהמשך לאמור בהסכם, נקבע במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית, ביטול של חובת תשלום הסכום הגלובלי, אשר הוסדרה במקור בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, בעד מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018.

כמו כן, נקבע במסגרת החוק האמור שיעור קבוע ומוגדר מדמי הביטוח שעל כלל המבטחות להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים שיתרחשו בשנת 2023 ואילך, וזאת חלק שיבוב פרטני של התביעות. בהתאם להוראות כאמור, השיעורים מדמי הביטוח שייגבו בכל שנה ויועברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 10% מדמי הביטוח, ומתחילת שנת 2025 ואילך 10.95% מדמי הביטוח.

להערכת מגדל ביטוח, ההסדרים המפורטים לעיל לא צפויים להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של מגדל ביטוח.

מובהר, כי הערכה זו של מגדל ביטוח בדבר השלכות ההסדרים המפורטים לעיל על תוצאותיה הכספיות של מגדל ביטוח, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד, אשר התממשותו אינה ודאית ואינה תלויה במגדל ביטוח בלבד, והיא עשויה להיות מושפעת גם מתנאי שוק הביטוח כפי שיהיו מעת לעת. לאור האמור, ההשלכות של ההסדרים המפורטים לעיל עלולות להיות שונות מההערכה כאמור.

13. תחרות

13.1. כללי

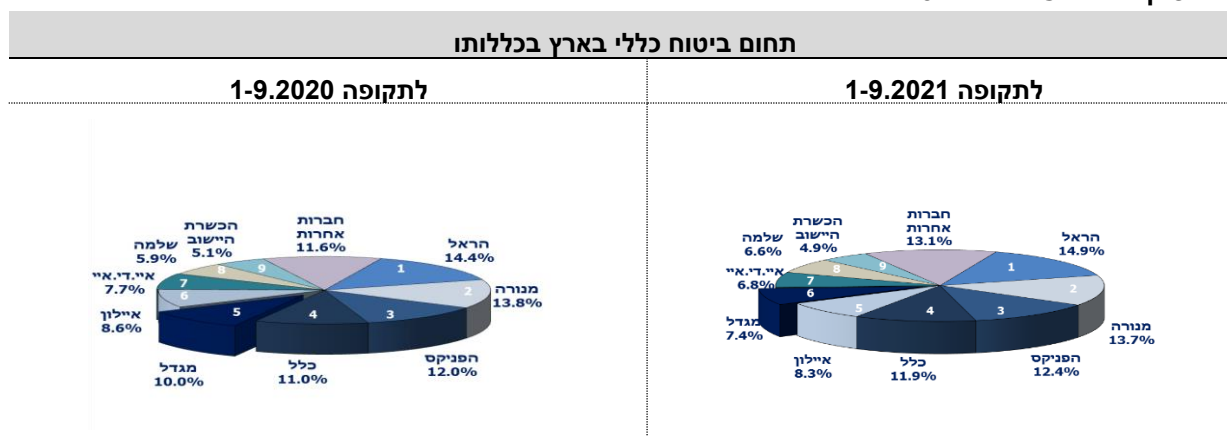
תחום ביטוח כללי מאופיין בתחרות חריפה ומתמשכת, אשר באה לידי ביטוי בכניסת מתחרים חדשים בעיקר בביטוחי הפרט. בנוסף, הפעילות בתחום מאופיינת בתנודות מחירים ובשינויים בעלות התביעות. בשוק זה, לרבות בענפי הפרט, קיימת רגישות גבוהה למחיר, וחברות הביטוח מתחרות ביניהן באמצעות מתן הנחות, מבצעים והטבות למבוטחים ובשירות המוענק למבוטחים, וכן בשיעורי העמלות שמעניקות החברות לסוכני הביטוח, אשר להם השפעה להקטנת הרווחיות בתחום.

כניסת מתחרים חדשים הפועלים באופן דיגיטלי, ישירות מול המבוטחים, ובמקביל הרחבה משמעותית של הפעילות הישירה מצד חברות הביטוח המסורתיות, הביאו להגברה ניכרת של התחרות בענפים אלה ולשחיקה נוספת של התעריפים, עד כדי מעבר תיק הרכב של החברה להפסד חיתומי בשנת 2021.

על פי נתוני משרד האוצר³⁴, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, נרשמה עלייה של כ-6% בהיקף המצרפי של הפרמיות ברוטו בשוק הביטוח הכללי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת לאחר שבתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נרשמה יציבות בהיקף הפרמיות לעומת התקופה המקבילה בשנת 2019. בענפי ביטוח רכב חובה הפרמיות עלו בכ-4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בענף ביטוח רכב חלה עלייה של כ-3%, בביטוחי החבויות חלה עלייה של כ-12% בפרמיות ברוטו בשוק, ובביטוחי הרכוש האחרים (ללא רכב) נרשמה עלייה של כ-7% בשוק.

נתח השוק של הקבוצה, כפי שמשתקף מהפרמיות ברוטו בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 עומד על שיעור של כ-7%, ובתקופה זו הקבוצה ממוקמת במקום השישי בין הגופים הפועלים בתחום, כמפורט להלן. לפירוט בדבר השינוי בפרמיות הקבוצה בביטוח כללי, ראו סעיף 2.8 בדוח הדירקטוריון.

13.2. נתוני שוק במונחי פרמיות ברוטו³⁵

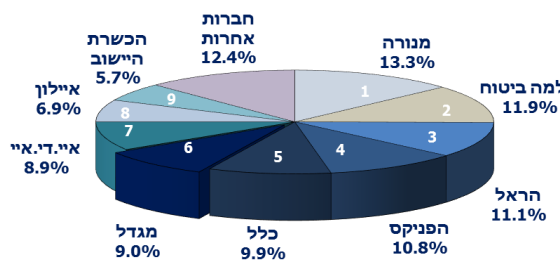
³⁴ נתוני השוק מבוססים על עיבוד דיווחי משרד האוצר שפורסמו באתר האינטרנט ("דוחות ניהוליים").

³⁵ הנתונים המפורטים בסעיף זה מבוססים על עיבוד דיווחי משרד האוצר שפורסמו באתר האינטרנט ("דוחות ניהוליים"), למעט אם נאמר במפורש אחרת.

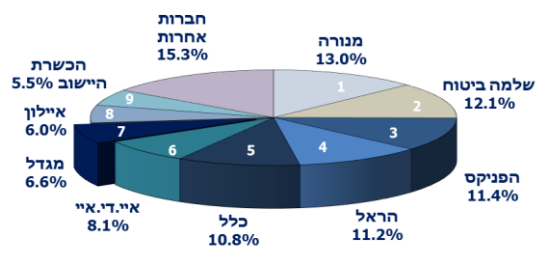
³⁶ במסגרת חברות אחרות נכללת הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ שנחתה השוק שלה בתקופה 1-9.2021 הינו כ-1.6%.

ביטוח רכב חובה

לתקופה 1-9.2020

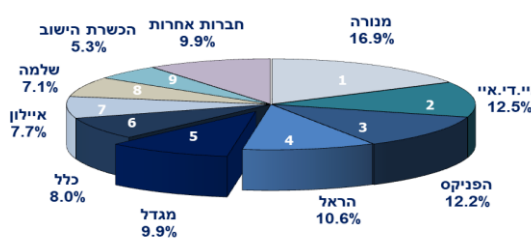

לתקופה 1-9.2021

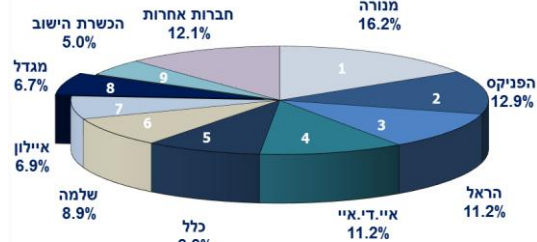

ביטוח רכב רכוש

לתקופה 1-9.2020

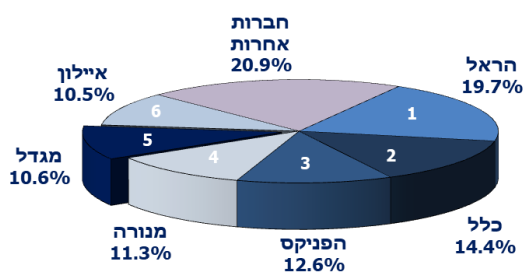

לתקופה 1-9.2021

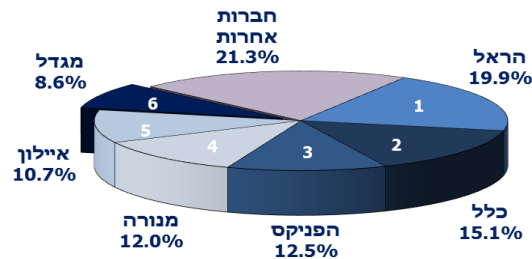

ענפי ביטוח כללי אחרים

לתקופה 1-9.2020

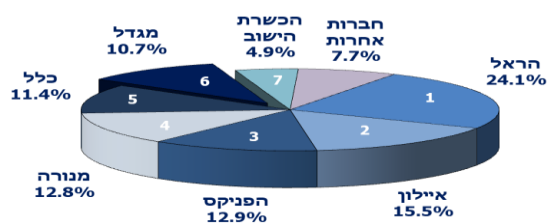

לתקופה 1-9.2021

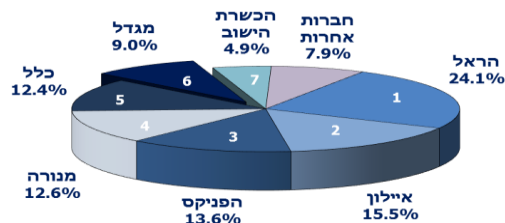

ענפי החבויות (ללא רכב חובה)

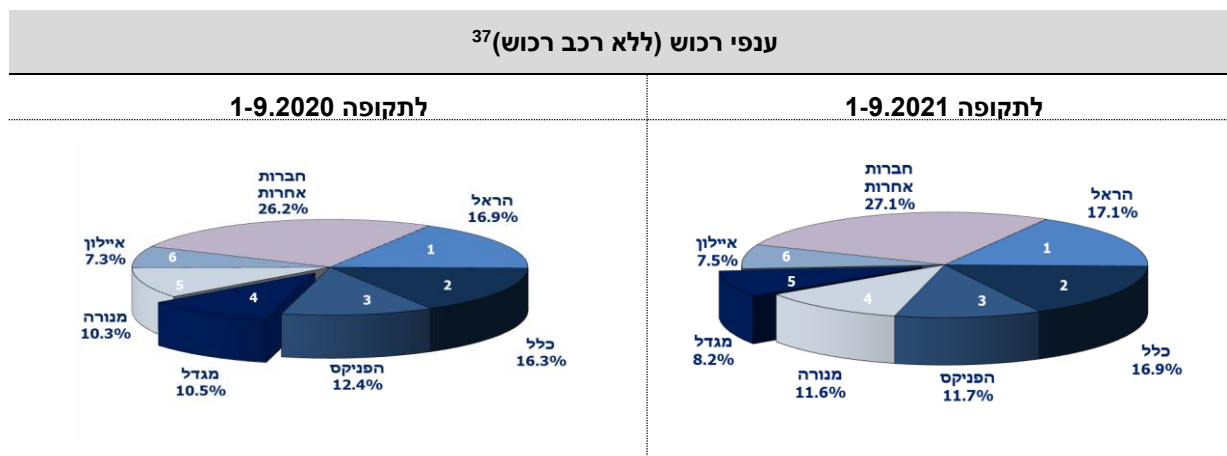
לתקופה 1-9.2020

לתקופה 1-9.2021

ענפי רכוש (ללא רכב רכוש)³⁷

13.3. השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרות

החברה מתמודדת עם התחרות בתחום הביטוח הכללי במספר מישורים:

- ניהול התעריף בביטוחי הפרט ובביטוחים העסקיים - הקבוצה מנהלת את התעריף בביטוחי הפרט ובביטוחים העסקיים באופן שמאפשר לה להתחרות על נתחי השוק ופולחן הלקוחות בהם היא מעוניינת, תוך ניתוח הידע המצטבר שברשותה בתחום הביטוח הכללי אשר מאפשר לה להגיב לשינויים בשוק. החברה בוחנת מודלי תמחור חדשים, לרבות שיפור החיתום, התמחור והמודלים האקטואריים.
- ריענון וגיוון הכיסויים הביטוחיים - החברה בוחנת את הכיסויים הביטוחיים המוצעים על ידיה מעת לעת ומרעננת ומגוונת אותם על מנת לתת מענה מדויק ללקוחותיה, בהתאם לשינויים בטעמי הלקוחות.
- מיתוג מחדש - החברה ממתגת את מוצריה מעת לעת מחדש בהתאם למגמות בשוק, ובמטרה להבטיח שיווק אפקטיבי ולשפר את כושר התחרות שלה.
- שיפור תהליכי שיווק ומכירה, ובכלל זה באמצעות שימוש בכלים טכנולוגיים.
- יעול תהליכי סילוק התביעות ושיפור השירות לסוכני ומבוטחי החברה בכל הקשור בשירות בתביעות.
- הנגשת השירות ללקוחות ולסוכנים באמצעות תפעוליים וטכנולוגיים - החברה פועלת לשיפור השירות והנגשתו ללקוחותיה ולסוכנים באמצעות התייעלות תפעולית, הטמעה ושימוש במערכות מחשוב מתקדמות, לרבות פיתוח אמצעים דיגיטליים שונים לסוכנים אשר נועדו ליעל את עבודתם ולהקל עליה.

14. לקוחות

14.1. התפלגות הפעילות בתחום ביטוח כללי

הירידה בפרמיות בשנת 2021 לעומת שנת 2020 הושפעה מקיטון ניכר בענפי הרכב, בין היתר, בשל אי זכייתה של מגדל ביטוח במרכז לביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2021. כמו כן, חל קיטון בפרמיה הממוצעת ובכמות הפוליסות בענף רכב רכוש וקיטון בכמות הפוליסות בביטוח רכב חובה, שהושפע בחלקו מטיוב התיק. הקיטון במשקל פרמיות הביטוח הקבוצתי ומפעלים גדולים מסך הפרמיות בשנת 2021 הושפע בעיקרו מאי זכייתה של מגדל ביטוח במרכז לביטוח רכב לעובדי המדינה, כאמור לעיל.

להלן פרטים אודות התפלגות הפעילות בתחום ביטוח כללי, לפי פרמיות ברוטו, בשנים 2019-2021 (במיליון ש"ח ובאחוזים):

2019		2020		2021	
התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח	התפלגות באחוזים	מיליון ש"ח
70	1,642	69	1,534	74	1,378
30	689	31	703	26	494
100	2,331	100	2,237	100	1,872

(1) כולל ציי רכב וחברות שעיסוקן ברכב.

³⁷ במסגרת חברות אחרות נכללת הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ שנחתה השוק שלה בתקופה 1-9.2021 הינו כ-6.3%.

לקבוצה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות בתחום ביטוח כללי. בנוסף, לקבוצה אין לקוח בודד שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה בדוחות המאוחדים. לפרוט חלוקת הפרמיות לפי ענפים במסגרת ביטוח כללי ראו באור 3 בדוחות הכספיים.

14.2. ותק והתמדה של הלקוחות

14.2.1. ביטוח רכב חובה

בשנת 2021, שיעור החידושים בענף ביטוח רכב חובה, במונחי פרמיות מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה קודמת, הסתכם בכ-57% לעומת שיעור חידושים של כ-69% בשנת 2020 וכ-67% בשנת 2019. הקיטון בשיעור החידושים נבע בעיקרו מירידה בכמות הפוליסות שהושפע בחלקו מטיוב התיק. להלן פרטים אודות התפלגות וותק לקוחות בביטוח רכב חובה, במונחי מחזור פרמיות, לשנים 2019-2021:

מספר שנות ביטוח (שנות וותק)	2021	2020	2019
שנת ביטוח ראשונה (ללא וותק)	34%	30%	29%
שנת ביטוח שנייה (שנת וותק אחת)	19%	16%	22%
שנת ביטוח שלישית (שתי שנות וותק)	11%	15%	23%
למעלה משלוש שנות וותק	36%	39%	26%
סה"כ	100%	100%	100%

14.2.2. ביטוח רכב רכוש

בשנת 2021, שיעור החידושים בענף ביטוח רכב רכוש, במונחי פרמיות מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה קודמת, הסתכם בכ-60% לעומת כ-73% בשנים 2020 וכ-70% בשנת 2019. הקיטון בשיעור החידושים נבע בעיקרו מאי זכייתה של מגדל ביטוח במכרז לביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2021 והחרפת התחרות על מחירי הפרמיות בפוליסות אלו. להלן פרטים אודות התפלגות וותק לקוחות בביטוח רכב רכוש, במונחי מחזור פרמיות, לשנים 2019-2021:

מספר שנות ביטוח (שנות וותק)	2021	2020	2019
שנת ביטוח ראשונה (ללא וותק)	29%	28%	23%
שנת ביטוח שנייה (שנת וותק אחת)	21%	14%	21%
שנת ביטוח שלישית (שתי שנות וותק)	11%	14%	26%
למעלה משלוש שנות וותק	39%	44%	30%
סה"כ	100%	100%	100%

14.2.3. פלח לקוחות משותף לענפי רכב חובה ורכוש

(א) בשנת 2021, פלח הלקוחות המשותף לענף רכב חובה ולענף רכב רכוש הינו כ-81% מהמבוטחים בענף רכב חובה, לעומת כ-82% בשנת 2020 וכ-78% בשנת 2019.

(ב) בשנת 2021, פלח הלקוחות המשותף לענף רכב רכוש ולענף רכב חובה הינו כ-93% מהמבוטחים בענף רכב רכוש, לעומת כ-94% בשנת 2020 ו-93% בשנת 2019.

14.2.4. ביטוח דירות

בשנת 2021, שיעור החידושים בענף ביטוחי הדירות³⁸ במונחי פרמיות מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה קודמת הסתכם בכ-91% לעומת כ-93% בשנת 2020 וכ-94% בשנת 2019. להלן פרטים אודות התפלגות וותק לקוחות בביטוחי דירות³⁹ במונחי מחזור פרמיות לשנים 2019-2021 באחוזים:

מספר שנות ביטוח (שנות וותק)	2021	2020	2019
שנת ביטוח ראשונה (ללא וותק)	10%	11%	15%
שנת ביטוח שנייה (שנת וותק אחת)	10%	13%	12%
שנת ביטוח שלישית (שתי שנות וותק)	11%	11%	11%
למעלה משלוש שנות וותק	69%	65%	62%
סה"כ	100%	100%	100%

³⁸ לא כולל ביטוח ללווי בנקים למשכנתאות, אשר הינו במסגרת ביטוח קבוצתי ב-run off.

³⁹ לא כולל ביטוח ללווי בנקים למשכנתאות, אשר הינו במסגרת ביטוח קבוצתי ב-run off.

תחום ד' - תחום השירותים הפיננסיים

15. כללי

פעילות הקבוצה בתחום השירותים הפיננסיים מתבצעת על ידי מגדל שוקי הון והחברות המוחזקות על ידה ("קבוצת מגדל שוקי הון"). מגדל שוקי הון נוסדה בשנת 1965 ונרכשה על ידי הקבוצה בשנת 2001. קבוצת מגדל שוקי הון עוסקת בעיקר בשירותי ניהול נכסים פיננסיים, כגון קרנות נאמנות ועשיית שוק בקרנות סל, ניהול תיקי השקעות, ניהול ושיווק קרנות השקעה אלטרנטיביות וקרנות גידור, שיווק השקעות בארץ ובח"ל וכן פעילויות אחרות שנכון למועד הדוח אינן מהותיות לפעילותה של הקבוצה, ובכללן בנקאות להשקעות והפצה, שיווק פנסיוני ומוצרי ביטוח ונוסטרו.

16. מידע כספי בתחום השירותים הפיננסיים⁴⁰

להלן פירוט התוצאות הכספיות של תחום השירותים הפיננסיים בשנים 2019-2021 (במיליוני ש"ח):

2019	2020	2021	
			סך ההכנסות
164	174	240	הכנסות מחיצוניים - שאין מתחומי פעילות אחרים
1	-	1	הכנסות מתחומי פעילות אחרים ⁽¹⁾
165	174	241	סה"כ הכנסות
142	144	180	עלויות שאינן מהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
2	2	3	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים ⁽²⁾
144	146	183	סה"כ עלויות
21	28	59	רווח (הפסד) לתקופה לפני מיסים
20	28	59	רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מיסים
527	675	588	סך נכסים במאזן

(1) הכנסות קבוצת מגדל שוקי הון, שמקורן ב: (1) שירותים שסופקו לחברות אחרות בקבוצה בגין שירותי הפצה בקשר עם הנפקות אג"ח על ידי מגדל גיוס הון בשנים 2019 ו-2021; (2) ריבית בין חברתית בהיקפים לא מהותיים.

(2) כולל עלויות דמי שכירות המשולמות על ידי קבוצת מגדל שוקי הון לחברה אחרת בקבוצה.

להלן פירוט התפתחות ההכנסות מהחלקים השונים שמרכיבים את תחום השירותים הפיננסיים בשנים 2019-2021 (במיליוני ש"ח):

2019	2020	2021	
160	165	234	הכנסות מניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקים ועשיית שוק
5	9	7	הכנסות מפעילויות אחרות ⁴¹
165	174	241	סך הכנסות התחום

בשנת 2021, חל גידול בהיקף ההכנסות לעומת שנת 2020. הגידול נבע ברובו מצמיחה רוחבית בפעילויות חברת קרנות הנאמנות של מגדל שוקי הון, אשר גייסה סכום של כ-9.2 מיליארד ש"ח, והובילה בפער משמעותי את הגיוסים בתעשיית קרנות הנאמנות. בנוסף, חל גידול בהכנסות ניהול התיקים המנוהלים תוך הכפלה של היקף הגיוסים בתיקי ההשקעות בשנת 2021. בנוסף חל גידול בהכנסות בפעילות חיתום והפצה ופעילות שיווק, ניהול והפצה של קרנות השקעה אלטרנטיביות.

מנגד, חלה ירידה בהכנסות מגדל שוקי הון מפעילות עשיית השוק, שנבעה בעיקרה מהיקף מחזורים ניכר בשנת 2020 אשר הושפע מהתנודתיות בשוק על רקע משבר נגיף הקורונה.

17. מידע כללי על תחום השירותים הפיננסיים

17.1. כללי

כאמור לעיל, קבוצת מגדל שוקי הון עוסקת בעיקר בשירותי ניהול נכסים פיננסיים, כגון קרנות נאמנות ועשיית שוק בקרנות סל, ניהול תיקי השקעות, ניהול ושיווק קרנות השקעה אלטרנטיביות וקרנות גידור, שיווק השקעות בארץ ובח"ל וכן פעילויות אחרות

⁴⁰ המידע המובא בסעיף זה, הינו מידע שבהתאם לתקנות ניירות ערך מופיע בחלק ב' לתיאור עסקי התאגיד. הואיל והדוח התקופתי נערך בהתאם לחוזר הממונה הנזכר במבוא לפרק זה, מובא המידע הכספי הנדרש לפי תקנות ניירות ערך בתחילת תיאור תחום השירותים הפיננסיים.

⁴¹ בנקאות להשקעות והפצה, עשיית שוק, פעילות נוסטרו, מימון ואחר.

שנכון למועד הדוח אינן מהותיות לפעילותה של הקבוצה, ובכללן בנקאות להשקעות והפצה, שיווק פנסיוני ומוצרי ביטוח ונוסטרו. יצוין כי קבוצת מגדל שוקי הון בוחנת מעת לעת כניסה לתחומי פעילויות נוספים בסקטור הפיננסים.

17.2. מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו

17.2.1. כללי

תחום השירותים הפיננסיים כפוף לרגולציה רחבה, ובכלל זאת להחלטות הרגולטורים השונים בשוק ההון: רשות ניירות ערך, הבורסה, בנק ישראל והממונה. התחום מתאפיין בתחרות מתמדת וחריפה ומושפע במידה רבה מאוד מהתנודתיות הגבוהה בשוק ההון בישראל ובעולם, לרבות מאירועים פוליטיים וכלכליים המשפיעים על שערי ני"ע בבורסות ובשוקים המוסדרים.

17.2.2. פעילות ניהול נכסים, שיווק השקעות ועשיית שוק בקרנות סל

פעילות התחום ממוקדת בניהול הנכסים ושיווק ההשקעות של קבוצת מגדל שוקי הון וכוללת בעיקרה ניהול ושיווק קרנות נאמנות, באמצעות מגדל קרנות, ניהול תיקי השקעות ושיווק השקעות באמצעות מגדל ניהול תיקים וכן שיווק השקעות ללקוחות כשירים בארץ ובחול"ל באמצעות חברות נוספות בקבוצת מגדל שוקי הון.

החל מיום 3 באוקטובר 2018, בעקבות כניסתו לתוקף של חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 28), התשע"ז-2017 ("תיקון 28" או "רפורמת קרנות הסל"), עוסקת מגדל שוקי הון, במסגרת תחום ניהול קרנות הנאמנות, גם בניהולן של קרנות סל ובעשיית שוק בקשר לפעילות. עשיית השוק האמורה, מתבצעת באמצעות מגדל עשיית שוק בע"מ ("מגדל עשיית שוק" או "עושה השוק"), חברה בבעלותה ובשליטתה המלאות של מגדל שוקי הון.

17.2.3. פעילויות אחרות בתחום הפעילות שאינן מהותיות לפעילותה של הקבוצה

בנקאות להשקעות והפצה - פעילות זו כוללת ליווי עסקאות מיזוג ורכישה, גיוסי הון ומימון והפצה, והיא מתבצעת באמצעות מגדל חיתום⁴².

נוסטרו - פעילות זו כוללת השקעות נוסטרו, לרבות השקעות נוסטרו של מגדל עשיית שוק שאינן קשורות לפעילות עשיית השוק בקרנות הסל.

השקעות אלטרנטיביות - במסגרת פעילות ניהול הנכסים, קבוצת מגדל שוקי הון עוסקת בניהול והפצה של קרנות השקעה אלטרנטיביות מסוגים שונים, לרבות קרנות מזינות (Feeders), אגדי קרנות השקעה וקרנות גידור (להלן יחדיו - "קרנות השקעה"). קרנות ההשקעה הן לרוב תאגיד המאוגד כשותפות ושבנו נכסי המשקיעים, במעמד של שותף מוגבל, מושקעים בקרן בהתאם למסמכי ההתאגדות והסכמי ההצטרפות של הקרן. קבוצת מגדל שוקי הון עשויה להשקיע השקעות נוסטרו בקרנות אלו. פעילות קרנות ההשקעה אינה ולא הייתה כפופה לרגולציה מיוחדת. הקמת וניהול קרנות ההשקעה עשויה להיות גם במסגרת שיתופי פעולה/שותפות עם צדדים שלישיים.

שיווק פנסיוני ומוצרי ביטוח אחרים - קבוצת מגדל שוקי הון פועלת בשיווק פנסיוני ומוצרי ביטוח נוספים באמצעות סוכנות ביטוח פנסיוני שבבעלותה ובשליטתה המלאה של מגדל שוקי הון. סוכנות הביטוח עוסקת בנוסף בהפצה של מוצרי השקעה אלטרנטיביים, לרבות כאלה המוצעים או המנוהלים על ידי קבוצת מגדל שוקי הון.

מימוש אופציית אי.בי.אי - כתוצאה מהשלמת המיזוג בין מגדל שירותי בורסה (נ.ע.) בע"מ (בסעיף זה: "החברה הממוזגת") עם ולתוך שירותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי בע"מ ("IBI"), החל מיום 28 באוקטובר 2015 החזיקה מגדל שוקי הון ב-19.9% ממניות החברה הממוזגת. בשנת 2021, IBI מימשה את האופציה שהוקנתה לה לפי הסכם המיזוג לרכישת מלוא החזקותיה של מגדל שוקי הון במניות החברה הממוזגת ושילמה לה את מלוא התמורה בגין מימושה.

17.3. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

ראו סעיף 26 להלן.

⁴² יוער כי על אף שמה, מגדל חיתום אינה עוסקת בחיתום, אך היא עוסקת בפעילות הפצה.

17.4. התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית והשלכותיהן על תחום הפעילות

17.4.1. כללי

לפירוט התפתחויות במשק ובשוקי ההון ראו סעיף 3.1 בדוח הדירקטוריון.

17.4.2. ניהול נכסים ושיווק השקעות⁴³

קרן נאמנות מוקמת על פי חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 ("חוק השקעות משותפות"), על פי הסכם בין מנהל קרן לנאמן, ובהתאם לתשקיף הקרן, והיא מהווה מכשיר להשקעה משותפת בניירות ערך ונכסים פיננסיים להפקת רווחים משותפת מהחזקתם ומכל עסקה בהם, ומתאפיינת ברמת נזילות גבוהה.

ענף קרנות הנאמנות נחלק לשני אופני ניהול: (1) ניהול מסורתי של השקעות (המכונה גם ניהול אקטיבי); ו-(2) ניהול עוקב הנעשה באמצעות קרנות מחקות (המכונה גם ניהול פסיבי), שהינן קרנות נאמנות פתוחות או סגורות (קרנות סל), אשר יעודן הוא השגת תוצאות הנגזרות משיעור השינוי במחיר מדד או סחורה בארץ או בחו"ל.

להלן פירוט היקף נכסי תעשיית קרנות הנאמנות ומוצרי המדדים (במיליארדי ש"ח):

	ניהול מסורתי / "ניהול אקטיבי" (במיליארדי ש"ח)	קרנות מסורתיות	ניהול עוקב / "ניהול פסיבי" (במיליארדי ש"ח)	סה"כ היקף נכסים (במיליארדי ש"ח)
2021	206.9	16.5	174.3	397.7
2020	166.0	22.6	141.5	330.1
% השינוי בשנת 2021 לעומת שנת 2020	25%	(27%)	23%	21%

בשנת 2021 חלה עלייה של 25% בהיקף נכסי הקרנות המסורתיות על רקע העליות בשוקי ההון. בהיקף נכסי הניהול הפאסיבי (קרנות מחקות וקרנות סל) חלה עלייה של 23% בעקבות גיוסים וכן בעקבות הקמת קרנות חדשות במהלך שנת 2021.

17.4.3. היקף הפעילות של תחום השירותים הפיננסיים

להלן ההתפתחות בהיקף נכסי קרנות הנאמנות המנוהלות על ידי קבוצת מגדל שוקי הון, בשנים 2020-2021:

2021	2020
50,827	37,879

היקף נכסי קרנות נאמנות (במיליוני ש"ח)*

בשנת 2021 חלה עלייה של 34% בהיקף הנכסים בקרנות הנאמנות המנוהלות ע"י מגדל שוקי הון.

* לא כולל נכסי קרנות נאמנות שבניהול השקעות של מנהל תיקים חיצוני ("הוסטינג") בסך של כ-123 מיליון ש"ח בשנת 2021 וכ-88 מיליון ש"ח בשנת 2020.

להלן ההתפתחות בהיקף נכסי התיקים המנוהלים על ידי קבוצת מגדל שוקי הון, בשנים 2020-2021:

2021	2020
7,893	6,262

היקף נכסי תיקים מנוהלים (במיליוני ש"ח)*

* כולל נכסי קרנות נאמנות המוחזקות בתיקים מנוהלים.

הכנסות תחום השירותים הפיננסיים נובעות בעיקר מדמי ניהול, המחושבים כשיעור מהיקף הנכסים המנוהלים, ממרווחים בעשיית השוק בקרנות בסל, וכן מעמלות מעסקי בנקאות להשקעות והפצה.

17.5. התפתחויות בתחום הפעילות ושינויים במאפייני הלקוחות בתחום הפעילות

לשינויים בנתחי השוק של השחקנים בענף קרנות הנאמנות ולפירוט אודות פעילות חברות בעלות רישיון לניהול תיקי השקעות - ראו סעיף 18 להלן.

⁴³ הנתונים שמתייחסים לענף קרנות הנאמנות ומוצרי המדדים מבוססים על נתוני מערכת ביזפורטל. בכל הנוגע לענף ניהול התיקים, מאחר ולא מתפרסמים נתונים רשמיים אודות ענף זה, אין בידי החברה כלים להתייחס להתפתחויות בענף זה.

17.6. תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

התחליף העיקרי לניהול נכסים ושיווק השקעות הינו ביצוע השקעה על ידי הלקוח בעצמו, לרבות תוך הסתייעות ביעוץ השקעות חיצוני. תכניות החיסכון והפיקדונות של המערכת הבנקאית וחברות הביטוח, וכן מוצרים מובנים, מהווים אף הם תחליף מסוים לשירותי ניהול הנכסים הפיננסיים.

רכישת ניירות ערך באופן ישיר, מהווה תחליף לקרנות הנאמנות. בנוסף לאמור לעיל, השקעה בקרנות נאמנות מהווה תחליף מסוים לשירותי ניהול תיקי השקעות.

17.7. מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

התחרות בתחום הינה בעיקרה מול תאגידים בנקאיים (לרבות זרים), חברות המוחזקות על ידי גופים מוסדיים, בתי השקעות פרטיים, מנהלי קרנות ומוסדות פיננסיים זרים וכן מול אפיקי חיסכון ופוליסות השקעה במוסדות פיננסיים. לפרטים אודות תחרות בתחום ראו סעיף 22.1 להלן.

18. מוצרים ושירותים עיקריים של התחום

להלן תיאור השירותים העיקריים המסופקים על ידי קבוצת מגדל שוקי הון:

18.1. ניהול קרנות נאמנות

פעילות זו כוללת ניהול של קרנות נאמנות - הן קרנות מסורתיות והן קרנות מחקות פתוחות וסגורות (קרנות סל). לנתונים אודות נכסי קרנות הנאמנות המנוהלות על ידי קבוצת מגדל שוקי הון ראו סעיף 17.4.3 לעיל.

18.2. ניהול תיקי השקעות ושיווק השקעות

פעילות זו כוללת פעילות ניהול תיקי השקעות ושיווק השקעות, כפי שיפורט להלן.

ניהול תיקי השקעות הינו ביצוע עסקאות בניירות ערך ובנכסים פיננסיים, לפי שיקול דעת מנהל התיק, לחשבונו של הלקוח המתנהל בבנק או בחבר בורסה, בהתאם למדיניות השקעות המוסכמת עם הלקוח והמותאמת לצרכיו, ועל פי הוראות חוק הסדרת העיסוק. פעילות זו מתאפיינת בקשר ישיר והיכרות עם הלקוחות. להיקף התיקים המנוהל על ידי מגדל שוקי הון ראו סעיף 17.4.3 לעיל.

שיווק השקעות הינו פעילות של יעוץ השקעות בניירות ערך ונכסים פיננסיים, כאשר לנותן היעוץ קיימת זיקה לנכס פיננסי או למנהלו. פעילות זו כוללת בקבוצת מגדל שוקי הון בעיקר שיווק השקעות ללקוחות הקבוצה בישראל ובחו"ל בקשר לתיקי השקעות שלהם, וכן שיווק השקעות ללקוחות כשירים בישראל של קרנות נאמנות זרות המונפקות או מנוהלות על-ידי תאגידים מחו"ל. בשנת הדוח פעילות זו איננה מהותית.

18.3. פעילויות נוספות לא מהותיות לפעילות קבוצת מגדל שוקי הון

ניהול קרנות השקעה אלטרנטיביות - ראו פירוט בסעיף 17.2.3 לעיל.

השקעות בניירות ערך (נוסטרו) - מגדל שוקי הון משקיעה ועשויה להשקיע מעת לעת בהשקעות נוסטרו.

19. פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים ושירותים

בתחום השירותים הפיננסיים אין קבוצת מוצרים, אשר ההכנסות ממנה מהוות 10% או יותר מסך ההכנסות של מגדל אחזקות.

20. לקוחות

פעילות ניהול קרנות נאמנות מתאפיינת בריחוק ניהולי בין המשקיעים לבין מנהל הקרנות כאשר עיקר השקעות הציבור בקרנות נאמנות מתבצעות באמצעות הבנקים, ועל כן זהותם של המשקיעים אינה ידועה למנהל הקרן.

לקוחות פעילות ניהול התיקים ושיווק השקעות נחלקים לשלושה סוגים עיקריים:

(א) **פרטיים** - קמעונאיים.

(ב) **כשירים** - כמפורט בחוק הסדרת העיסוק (בעיקר קרנות השתלמות, קופות גמל, קרנות פנסיה, חברות ביטוח וכן תאגידים - העונים להגדרה שבחוק).

(ג) **תאגידים** (שאינם כשירים).

שני סוגי הלקוחות האחרונים מתאפיינים בניהול נכסים בהיקף גדול אך ברמת דמי ניהול נמוכה.

לקבוצת מגדל שוקי הון לא קיימת תלות בלקוח בודד, או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תחום השירותים הפיננסיים. לקבוצת מגדל שוקי הון אין לקוח, אשר הכנסות הקבוצה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסותיה.

21. שיווק והפצה

להלן ערוצי השיווק וההפצה העיקריים של קבוצת מגדל שוקי הון:

שיווק והפצה באמצעות יועצי ההשקעות של התאגידים הבנקאיים

ערוץ זה הינו הערוץ העיקרי בתחום ניהול קרנות הנאמנות. אופן השיווק נעשה בעיקר באמצעות קשר של קבוצת מגדל שוקי הון עם יועצי ההשקעות בבנקים, תוך אספקת מידע ומסמכים שיווקיים מתאימים. נכון למועד הדוח, קשורה מגדל קרנות בהסכמי הפצה עם מרבית הבנקים. הסכמי ההפצה קובעים, כי שיעור עמלת ההפצה שתשולם לבנקים האמורים, יהיה השיעור המירבי שהבנקים יהיו רשאים לגבות מעת לעת בהתאם להוראות הדין.

שיווק והפצה באמצעות עובדי שיווק ומכירות של הקבוצה ובאמצעות הפניות ממתווכים שונים וסוכני ביטוח

ערוץ זה הינו העיקרי ללקוחות פרטיים-קמעונאיים בתחום ניהול התיקים ובתחום קרנות ההשקעה. ערוץ הפצה זה כולל גם הפניות ממתכננים פיננסיים (פמילי אופיס) וכן מסוכני ביטוח ומשווקים פנסיוניים, הן מקבוצת מגדל והן חיצוניים. חלק מהמתווכים הפיננסיים בערוץ הפצה זה מתוגמלים בעמלות שעיקרן נגזר בדרך כלל כשיעור מתוך דמי הניהול הנגבים מהלקוחות שהופנו, או כשיעור מסכום ההשקעה שהשקיעו הלקוחות בקרנות ההשקעה.

פנייה ישירה ללקוחות או תאגידים באמצעות עובדי קבוצת מגדל שוקי הון

ערוץ הפצה זה משמש בעיקר לפנייה ללקוחות בתחום ניהול התיקים (לרבות בדרך של השתתפות במכרזים לניהול תיקי השקעות המתפרסמים על ידי תאגידים וגופים שונים), לקוחות בענף הבנקאות להשקעות, לקוחות כשירים לשיווק השקעות של קרנות נאמנות זרות בישראל, אשר קבוצת מגדל שוקי הון קשורה עם מנהליהן בהסכמי שיווק, ולקוחות בתחום קרנות השקעה אלטרנטיביות (בכפוף למגבלות הדין בדבר פנייה למשקיעים).

קיום כנסים מקצועיים/שיווקיים, לרבות באמצעות באמצעים דיגיטליים.

פרסום בעיתונות ובאינטרנט.

קבוצת מגדל שוקי הון לא העניקה בלעדיות לאף אחד מהגורמים בערוצי השיווק וההפצה המפורטים לעיל.

22. תחרות

התחום מתאפיין בתחרות חריפה. התחרות העיקרית הינה על התשואה המושגת ללקוח (ביחס לרמת הסיכון), גובה דמי הניהול או העמלות ואיכות השירות.

22.1. שירותי ניהול קרנות נאמנות^{45,44}

שם המתחרה	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	המתחרים העיקריים הפועלים בענף קרנות הנאמנות
קבוצת מיטב דש	17.74%	17.73%	16.32%	
קסם אקסלנס	12.23%	14.06%	14.08%	
מגדל שוקי הון	8.95%	11.48%	12.78%	
פסגות/וואליו קפיטל וואן ¹	14.79%	12.56%	12.17%	
הראל	12.71%	12.07%	10.94%	
ילין לפידות	8%	7.08%	7.12%	
אלטשולר שחם	6.38%	7.26%	6.48%	
מור	6.12%	5.22%	5.82%	
אי.בי.אי	3.86%	3.40%	2.93%	
אנליסט	2.03%	1.63%	1.36%	

¹ החל מ-26.8.2021 פעילות קרנות הנאמנות של פסגות עברה לחברת וואליו קפיטל וואן.

נכון לסוף שנת 2021 פועלות בישראל 18 חברות לניהול קרנות נאמנות המנהלות 2,237 קרנות נאמנות. מתוך 18 החברות האמורות, 10 חברות מנהלות נכסים בהיקף של מעל ל-10 מיליארד ש"ח כל אחת⁴⁶.

בחודש אוקטובר 2018, נכנסה לתוקף הרפורמה בתחום קרנות הסל, אשר התבטאה בעיקרה, בהמרת תעודות סל בעלות היקף נכסים של 93 מיליארד ש"ח לקרנות נאמנות מחקות סגורות (קרנות סל) ("רפורמת קרנות הסל").

נכון לסוף שנת 2021, סך נכסי התעשייה לרבות קרנות הסל, מסתכם בכ-398 מיליארד ש"ח. מגדל קרנות נמצאת במקום השלישי מבין כלל מנהלי הקרנות בתעשייה עם היקף נכסים של כ-51 מיליארד ש"ח, זאת לעומת המקום החמישי בו הייתה ממוקמת בשנת 2020. לפירוט אודות היקף נכסי קרנות הנאמנות בתעשייה, לרבות מגדל שוקי הון, ראו סעיף 17.4.3 לעיל.

במהלך שנת 2021, בהתאם לדיווחיה לציבור, אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ ("אלטשולר") השלימה עסקה לרכישת מלוא הון המניות של פסגות בית השקעות בע"מ, ולאחריה מכרה אלטשולר לחברת וואליו קפיטל וואן בע"מ את מלוא אחזקותיה בחברות בנות של פסגות שעסקו בפעילות ניהול קרנות נאמנות ובפעילות ניהול תיקי השקעות.

22.2. שירותי ניהול תיקי השקעות ושיווק השקעות

במסגרת פעילות התיקים פועלים מספר רב של מנהלי תיקים, חלקם קשורים לתאגידים בנקאיים, ואשר נחלקים לחברות ניהול תיקים גדולות (ובהן מגדל ניהול תיקים), וחברות ניהול תיקים שאינן גדולות, בהתאם לסיווג שבחוק הסדרת העיסוק.

לפירוט אודות היקף נכסי התיקים המנוהלים בידי קבוצת מגדל שוקי הון ראו סעיף 17.4.3 לעיל.

מתחרותיה העיקריות של קבוצת מגדל שוקי הון בתחום זה, למיטב ידיעת הקבוצה, הן: וואליו קפיטל וואן בע"מ (שרכשה בשנת 2021 את פסגות ניירות ערך בע"מ), פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, אלטשולר שחם בע"מ, אי.בי.אי - אמבן ניהול השקעות בע"מ, ילין לפידות ניהול תיקי השקעות בע"מ, אנליסט ניהול תיקי השקעות בע"מ, הראל פיננסים ניהול השקעות בע"מ, אקסלנס נשואה ניהול השקעות בע"מ ומיטב דש ניהול השקעות בע"מ.

⁴⁴ הנתונים שמתייחסים לענף קרנות הנאמנות מבוססים על נתוני מערכת ביזפורטל.

⁴⁵ חלקם של מנהלי הקרנות המוצגים בטבלה מתוך כלל נכסי התעשייה חושב בנטרול קרנות שמנוהלות על ידי מנהלי השקעות חיצוניים בלתי קשורים למנהל הקרן הרלוונטי ("הוסטינג") וכוללים קרנות כספיות. להסרת ספק יובהר, כי כלל נכסי התעשייה אשר מתוכם נערך החישוב האמור כולל את הנכסים שבניהול חיצוני ("הוסטינג") כאמור.

⁴⁶ הנתונים המובאים בפסקה זו כוללים גם את קרנות הנאמנות שהשקעותיהן מנוהלות בהוסטינג.

22.3. השיטות העיקריות של קבוצת מגדל שוקי הון להתמודד עם התחרות, בכלל ענפי תחום השירותים הפיננסיים הינן:

מגדל שוקי הון מתמודדת עם התחרות בתחום, בעיקר באמצעות העלאת המודעות לביצועי ולאיוכות מוצרי קבוצת מגדל שוקי הון, בעיקר אצל יועצי ההשקעות בבנקים; התאמת סל המוצרים ללקוח וגיוונו, לרבות ביחס לניהול נכסים בחו"ל; פיתוח מוצרים חדשים; מתן דגש על איכות השירות ללקוח; שמירה על קשרים מקצועיים עם המשקיעים המוסדיים בישראל; מקצועיות ורמה גבוהה של אמינות.

23. עונתיות

להערכת החברה, תחום השירותים הפיננסיים בכללותו אינו מתאפיין בעונתיות.

24. ספקים ונותני שירותים

נכון למועד הדוח, לקבוצת מגדל שוקי הון אין ספק שירותים עיקרי בתחום הפעילות.

25. הון חוזר

אשראי ספקים - היקף אשראי הספקים הממוצע בשנת 2020 אינו מהותי.

26. מגבלות ופיקוח החלים על תחום השירותים הפיננסיים

כאמור בסעיף 17.2.1 לעיל, תחום השירותים הפיננסיים כפוף לרגולציה רחבה ובכלל זאת החלטות הרגולטורים השונים בשוק ההון: רשות ניירות ערך, בנק ישראל והממונה. פעילות ניהול קרנות הנאמנות ופעילות ניהול התיקים מתאפיינים ברגולציה רבה בפיקוח רשות ניירות ערך, על פי חוק השקעות משותפות וחוק הסדרת העיסוק. רגולציה זו מסדירה, בין היתר, את דרישות הרישוי, החובות המוטלות על מנהל הקרן ומנהל התיקים, חובות אמון וזהירות, כללי ממשל תאגידי החלים עליהם, תנאי כשירות, אופן הקמת קרן נאמנות או עריכת הסכם ההתקשרות עם הלקוח ואופן ניהול הנכסים, בירור צרכי הלקוח המנוהל והתאמת צרכיו בניהול תיקים ומדיניות ההשקעות, בחינת מהימנות הגורמים המפוקחים, והסדרת סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרגולטור. כמו כן, ענף ניהול התיקים כפוף גם לרגולציה על פי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 המסדירה, בין היתר, את חובת זיהוי והכרת לקוחות מנהל התיקים.

26.1. רישיונות והיתרים

לקבוצת מגדל שוקי הון הרישיונות הבאים:

רישיון ניהול תיק השקעות מרשות ניירות ערך.

רישיון מנהל קרן מרשות ניירות ערך.

רישיון סוכנות ביטוח.

26.2. חסמי כניסה ויציאה - לחסמי כניסה ויציאה ראו סעיף 28 להלן.

חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות - אין

חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

27. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

27.1. רגולציה ופיקוח - כללי

פעילות הקבוצה בתחומים השונים כפופה לרגולציה ענפה ופיקוח הדוק על ידי רשויות פיקוח שונות, כדלקמן:

פעילויות הביטוח, פנסיה וגמל

פעילות הביטוח, הפנסיה והגמל בקבוצה, באמצעות מגדל ביטוח וחברות הבת שלה, נתונה לפיקוח הממונה, שבמסגרת סמכויותיו על פי החוקים השונים, מוסמך להוציא הוראות הנוגעות לדרכי פעולתם וניהולם של הגופים הנמצאים תחת פיקוחו.

בהתאם לחוק הפיקוח, עיסוק בביטוח, לרבות בתיווך בביטוח, מחייב קבלת רישיון, וחוק הפיקוח קובע הוראות לעניין רישוי מבטחים וסוכני ביטוח לרבות סמכות לבטל רישיונות. החזקה של אמצעי שליטה במבטח וסוכנות ביטוח מחייבת קבלת היתרים, וחוק הפיקוח כולל הוראות הנוגעות לקבלת היתרי שליטה והיתרי החזקה כאמור. פעילות הקבוצה בתחום הפנסיה מחייבת קבלת רישיון מבטח וכן קבלת היתר לפעול כחברה מנהלת. פעילות הקבוצה בתחום הגמל מחייבת אף היא קבלת היתר לפעול כחברה מנהלת. לפירוט בעניין רישיונות והיתרים כאמור, ראו סעיף 28.1.1 להלן.

יודגש, כי ההוראות הרגולטוריות המפורטות להלן אינן מהוות רשימה ממצה של כלל הוראות הדין החלות על הקבוצה אלא רק את ההוראות העיקריות שבהן, בראיית החברה.

פעילויות השירותים הפיננסיים

פעילות הקבוצה בתחום השירותים הפיננסיים, באמצעות קבוצת מגדל שוקי הון, כפופה לחוק הסדרת העיסוק, לחוק השקעות משותפות בנאמנות ולהוראות שנקבעו מכוחם, ונתונה לפיקוח רשות ניירות ערך. לפרטים אודות חקיקה ייחודית בתחום השירותים הפיננסיים, ראו סעיף 26 לעיל.

פעילות החברה הציבורית

כמו כן, בהיותה חברה ציבורית אשר הנפיקה ניירות ערך לציבור, כפופה החברה להוראות דיני ניירות ערך ודיני החברות החלים על חברות ציבוריות ומפוקחת על-ידי רשות ניירות ערך.

הוראות רגולטוריות אשר רלוונטיות למספר תחומי פעילות ו/או אשר לא הובאו בפירוט במסגרת תיאור תחום פעילות ספציפי כאמור, יתוארו בהרחבה במסגרת סעיף זה להלן.

יודגש, כי ההוראות הרגולטוריות המפורטות להלן אינן מהוות רשימה ממצה של כלל הוראות הדין החלות על הקבוצה אלא רק את ההוראות העיקריות שבהן, בראיית החברה.

27.2. הכרעות עקרוניות בתלונות, עריכת ביקורות, דרישות נתונים, עיצומים כספיים

כנגד הקבוצה, כמו גם כנגד קבוצות ביטוח אחרות, מוגשות, מעת לעת, תלונות, חלקן מועברות לממונה. הכרעות הממונה בתלונות אלו ניתנות לעיתים רחוקות כהכרעות רוחביות ביחס לקבוצות מבוטחים.

במסגרת סמכויות הפיקוח עורך הממונה, מעת לעת, ביקורות ובדיקות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה. במסגרת זו, בין היתר, מתקבלות דרישות ו/או הנחיות ביחס לטיפול הקבוצה במוצרים השונים, לרבות הנחיות לתיקון פעולות שונות ובמקרים חריגים מחייבת ביצוע החזרים כספיים למבוטחים.

בהקשר זה יצוין כי ביום 21 בדצמבר 2021 התקבלה דרישת מידע והשבה מהממונה בנושא מגבלת כיסויים ביטוחיים לפי תקנה 45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופת גמל), התשכ"ד-1964. לפרטים נוספים ראו באור 38 ו.1 בדוח הכספי.

27.3. פעילות הקבוצה בכללותה

להלן יפורטו הוראות דין מהותיות (לרבות טיטות) שפורסמו בתקופת הדוח ועד פרסומו המתייחסות לפעילויות הקבוצה בכללותה.

27.3.1. ועדת השקעות עמיתים - נייר עמדה מטעם הממונה לעניין אסדרה מוצעת

בחודש ינואר 2022 פרסם הממונה עמדה להערות הציבור בדבר גיבוש מדיניות רצויה בנושא ועדת השקעות עמיתים: תפקידי הוועדה וחובותיה, הרכבה ודרכי מינויה ("העמדה").

העמדה מפרטת את השינויים הנדרשים בהגדרת מטרותיה, תפקידיה ופעולותיה של ועדת ההשקעות, כמו גם בהרכב ובכשירות החברים בוועדה. להלן עיקרי העדכונים ו/או השינויים אשר מבקשת העמדה לערוך ברגולציה הקיימת:

(א) מיקוד תפקידיה של ועדת השקעות עמיתים:

(1) עדכון ההוראות המסדירות את תפקידיה של ועדת השקעות עמיתים תוך שימת דגש על היותה גורם המפקח על ניהול ההשקעות ולא כגורם המעורב בהיבטים של ניהול ההשקעות בפועל. על אף האמור, עסקאות עם צדדים קשורים או עסקאות אחרות בהן קיים חשש לניגוד עניינים, יידרשו לקבלת אישור מקדים של ועדת השקעות עמיתים.

(2) ועדת השקעות עמיתים תהיה אחראית על גיבוש מדיניות ההצבעות של המשקיע המוסדי באספות הכלליות ובקבלת ההחלטות כיצד להצביע. בנוסף, מוצע לשנות את הכללים לגבי המקרים הפוטרים את הגוף המוסדי מחובת הצבעה באסיפות כלליות מסוימות.

(ב) **אופן מינוי חברי ועדת השקעות עמיתים** - כל חברי הוועדה יהיו נציגים "בלתי תלויים" - ללא זיקה למחזיקים מהותיים באמצעי שליטה בגוף המוסדי, ובכללם בעלי שליטה, וללא זיקה לגוף המוסדי ולנושאי משרה שמכהנים בו. מועמדים לכהונה כחברי ועדת השקעות עמיתים ייבחרו על ידי ועדה ציבורית שתמנה חמישה חברים (שלושה נציגי ציבור שונים ושני דירקטורים בלתי תלויים המכהנים בגוף המוסדי).

(ג) **תנאי כשירות מקצועית חברי ועדת השקעות עמיתים** - כדי להבטיח את כשירותם המקצועית של חברי הוועדה, מוצע לעדכן את רף הדרישות שבו יידרשו חברי הוועדה לעמוד.

27.3.2. מטבע הדברים, נוכח השלב המקדמי בו מצויה האסדרה ונוכח העובדה כי יישומה צפוי להיות כרוך בתהליך של תיקון חקיקה ראשית, בתקנות ובהוראות הממונה, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשלכות על פעילותה. **תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק ניהול נכסי השקעה - שיקולי השקעה הנוגעים להיבטים סביבתיים, חברתיים והיבטי ממשל תאגידי ולסיכונים מתפתחים מהותיים (כגון סיכוני סייבר וסיכונים טכנולוגיים)**

ביום 18 בנובמבר 2021 פורסם תיקון לפרק ניהול נכסי השקעה בעניין שיקולי השקעה הנוגעים להיבטים סביבתיים, חברתיים והיבטי ממשל תאגידי (היבטי ESG (Environmental, Social, and Governance)) ולסיכונים מתפתחים מהותיים (כגון סיכוני סייבר וסיכונים טכנולוגיים), אשר צפוי להיכנס לתוקפו ביום 1 ביולי 2022.

עיקרי השינויים שבוצעו במסגרת התיקון הינם: (א) הרחבת ההוראות ביחס לשיקולי ESG שעל ועדת ההשקעות לשקול במסגרת קביעת מדיניות ההשקעה, ככל ששיקולים אלו רלוונטיים לביצועי תיק ההשקעות ועשויים להשפיע עליהם; (ב) חובת ועדת ההשקעות לגבש כללים ונהלים לפיתוח מומחיות המשקיע המוסדי לבחינת ההיבטים, השיקולים והסיכונים כאמור, ללא תלות בגורמים חיצוניים או, לחילופין, קביעת הליכים מפורטים להתקשרות עם נותני שירות חיצוניים בעלי מומחיות בתחום ה-ESG, לרבות בחינה של ניגודי עניינים פוטנציאליים; (ג) הוראות לגבי הפירוט הנדרש במדיניות ההשקעות שתפורסם על ידי המשקיע המוסדי בקשר עם שיקולי ESG הנשקלים על ידו במסגרת ניהול ההשקעות, ובכלל זה מהם שיקולי ה-ESG ושיקולי האקלים הנשקלים על ידו, כיצד הם מיושמים במדיניות ההשקעות שלו, בבחינת ההשקעות ובאופן ניהול ההשקעות, והאם הוא נוקט במדיניות של הימנעות גורפת מהשקעות בענפים מסוימים בשל שיקולי ESG ואת ענפים אלו.

הגופים המוסדיים בקבוצה רואים חשיבות בשילוב שיקולי ESG בפעילות ההשקעות. במסגרת ישום התיקון האמור, כוונת הגופים המוסדיים להמשיך ולפתח את היבטי ה-ESG בשיקולי ההשקעה.

27.3.3. **כניסה לתוקף של תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק ניהול נכסי השקעה - מודל דירוג פנימי**

בחודש נובמבר 2021 פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד, בו נקבע כי, בנוסף למודל דירוג פנימי של אשראי אשר יאושר על ידי הממונה, גוף מוסדי אשר יקיים את התנאים שפורטו בתיקון, יראו את המודל שלו כמודל דירוג פנימי שאישר הממונה. התנאים שנקבעו בתיקון האמור התבססו על אסדרה אירופית בנושא מודלים לדירוג, ובפרט על דירקטיבת סולבנסי II, ועל הניסיון והידע שנצבר ברשות שוק ההון בנוגע לבחינת מודלים פנימיים לדירוג אשראי ובנוגע לאופן ישום המודלים בגופים המוסדיים. התנאים בתיקון מתייחסים למאפייני המודל, אופן תיקופו, תיעודו ואופן השימוש בו. כמו כן נקבע כי הדירקטוריון יוכל להסמיך ועדה מוועדותיו לאשר את מודל הדירוג הפנימי ולפיקוח על השימוש בו. מטרתו של התיקון היתה לעודד את שיפור איכות ההערכה והניהול של סיכוני האשראי בגין השקעות בנכסי חוב ועל מנת לקדם התמחות בדירוג אשראי בגוף המוסדי.

בהתאם להוראות התיקון, תוקפו של אישור למודל דירוג פנימי אשר ניתן על ידי הממונה עובר למועד פרסום התיקון יפקע ביום 31 בדצמבר 2022, למעט במקרים מסוימים שנקבעו בתיקון, ולכן במהלך שנת 2022 עתידים הגופים המוסדיים לעדכן את מודל הדירוג הפנימי שלהם ולהביא אותו לאישור בפני הגורמים המוסמכים.

27.3.4. תיקונים לחוזרים בתחום השירות לאזרחים ותיקים ולאנשים עם מוגבלויות

בחודש ינואר 2022 פרסמה הרשות תיקונים לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, חוזר שירות ללקוחות גופים מוסדיים וחוזר צירוף לביטוח, אשר מטרתם שיפור השירות והגברת השקיפות וההוגנות לאזרחים ותיקים (מי שמלאו להם 67 שנים) ולאנשים עם מוגבלות (כאמור בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998).

במסגרת התיקונים האמורים נקבעו, בין היתר, עניינים אלה:

(א) מינוי ממנה אוכלוסיית האזרחים הותיקים, שהינו עובד בכיר בגוף המוסדי, ושתפקידו יהיה, בין היתר, להתוות את מדיניות החברה בנושא שירות לאזרחים ותיקים; לפלח את צרכיהם ולהתאים את התהליכים השונים לאוכלוסייה זו; וכן להמליץ להנהלת הגוף המוסדי על מדדים לבדיקת רמת השירות לאותה אוכלוסייה ולהגיש להנהלת הגוף המוסדי ולרשות שוק ההון דוח שנתי שישקור את עמידת הגוף המוסדי בתכנית העבודה ובמדיניות מתן השירות לאוכלוסייה זו.

(ב) הסדרת הליך פרטני ליישוב תביעות של אזרחים ותיקים, ובכלל זה באמצעות ליווי אישי ככל הניתן, ועדכון בעל פה לגבי הודעות והחלטות שונות, אפשרות להגשת תביעה בעל פה וכן בחינת יכולת להעניק הליך יעודי ומזורז להגשת תביעות על ידי אותה אוכלוסייה וכן צמצום זמני מענה בהתאם ליכולת החברה.

(ג) קביעת תהליכים פרטניים לצירוף לביטוח של אזרחים ותיקים, לרבות צירוף כאמור באמצעות נציג שירות שעבר הכשרה למתן שירות לאוכלוסייה זו; קביעת תהליך יעודי ודו-שלבי במסגרת השיווק היזום לאותה אוכלוסייה, אשר נועד להתאים את הליך השיווק למאפייניה וכן לפשט ולהבהיר את הכיוונים הביטוחיים והמושגים הביטוחיים.

(ד) קיצור המועד למתן תשובה על ידי הגוף המוסדי לפניות של אזרחים ותיקים ואנשים עם מוגבלות, כך שמענה לאזרח ותיק תבוצע תוך 21 ימים מהיום שבו הומצאה הפניה מהרשות ולאדם בעל מוגבלות תוך 14 ימים מהמועד כאמור.

מועד תחילתם של התיקונים האמורים לעיל הינו 6 חודשים מיום פרסומם.

להערכת החברה, אין בתיקונים האמורים כדי להשפיע באופן מהותי על פעילות הגופים המוסדיים בקבוצה, אך הם עשויים להשפיע, בין היתר, על ההתאמות התפעוליות שתדרשנה, על הכשרת עובדים יעודיים ועל גידול בעלויות התפעוליות שתדרשנה כתוצאה מכך.

27.3.5. מכתב עקרונות ודיווח לממונה בנושא ישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (ORSA)

בחודש ינואר 2022 פורסם מכתב עקרונות וכן הנחיות דיווח לממונה בנושא הערכה עצמית של הסיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח. מכתב העקרונות מכיל עקרונות משלימים למסגרת ניהול הסיכונים ולניהול ההון של חברת ביטוח אשר יובאו בחשבון בעת עריכת הדיווח ואשר ישוקפו במסגרתו.

העקרונות בניהול סיכונים שנקבעו במכתב נוגעים בין היתר למדיניות ניהול הסיכונים, מסגרת לדיווח פנימי, אופק הזמן הרלוונטי לניהול כל סיכון, חשיפה לגורמי סיכון ותרמישים נוספים או שונים מההנחות בבסיס חישוב ההון וכן לסיכונים עתידיים או סיכונים מתפתחים מהותיים.

בהתאם למכתב העקרונות, חברת ביטוח תקבע כללים לביצוע הערכה של האמור בתדירות של לפחות אחת לשנה וכללים לביצוע הערכה כאמור באופן מיידי, בנוסף לתדירות הקבועה, בעקבות שינוי שיש בו כדי להשפיע באופן מהותי על פרופיל הסיכון של חברת הביטוח.

ככלל, מועד תחילתן של ההנחיות הכלולות במכתב האמור הינו ה-1 בינואר 2023, וסעיפים מסוימים במכתב ייכנסו לתוקפם ביום 1 בינואר 2024.

27.4. תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

להלן יפורטו הוראות דין מהותיות החלות על התחום, וכן הסדרים תחיקתיים אשר פורסמו בתקופת הדוח ועד פרסומו.

27.4.1. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ("חוק הפיקוח")

חוק הפיקוח כולל הוראות שעניינן הפיקוח על עסקי הביטוח ובין היתר הוראות בדבר הגבלות על ניהול עסקים, הוראות לעניין משטר תאגידי, אורגנים ובעלי תפקידים במבטח, דינים וחשבונות, סמכויות פיקוח ובירור מנהלי, הוראות לעניין הפרדת עסקי ביטוח חיים מעסקים אחרים של מבטח, הוראות לעניין שמירה על ענייני מבטחים, הוראות לעניין שמירה על יכולת לקיים התחייבויות ועל ניהול תקין, הוראות המסמיכות את שר האוצר ו/או הממונה על שוק ההון להתקין תקנות ולהוציא הוראות, על פי הסמכויות שהוגדרו להם, בעניינים שונים הקשורים לפיקוח על פעילות הביטוח על

היבטיהם השונים ועוד. מכוח הסמכויות האמורות, הותקנו תקנות בנושאים שונים וכן מפורסמות מעת לעת על-ידי הממונה הוראות שונות שעניינן הסדרת פעילותם של הגופים המפוקחים על-ידי.

חוק הפיקוח כולל גם הוראות שעבירה עליהן מהווה עבירה פלילית, וכן מסמיך את הממונה להשית עיצומים כספיים בסכומים משמעותיים תוך שימוש בסמכויות מנהליות שהחוק מקנה לו.

27.4.2. **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ("חוק קופות גמל")**

החוק מסדיר את דרכי הקמתן של קופות גמל, את סוגי קופות הגמל, אופן ניהולן ודרכי פעילותן של החברות המנהלות, ואת מערכת היחסים שבין העמית והחברה המנהלת. חוק קופות גמל מחיל חלק מהוראות חוק הפיקוח גם על חברות מנהלות. חוק קופות גמל כולל הוראות לעניין סמכות הממונה לתת הוראות ניהול תקין בדומה לסמכות הממונה להוציא הוראות לניהול תקין אצל מבטח והוראות דומות לעניין עיצומים כספיים ועבירות פליליות בדומה לחוק הפיקוח. הוראות החוק מסדירות אף את זכותו של עובד לבחור את סוג המוצר הפנסיוני והגוף המוסדי ממנו הוא רוצה לרכוש את המוצר שבחר. תכניות ביטוח המוכרות כקופת ביטוח, כפופות אף הן לחלק מההוראות הכלולות בחוק קופות גמל.

27.4.3. **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) התשע"ב-2012 ("תקנות ההשקעה") והחוזר המאוחד - פרק ניהול נכסי השקעה**

בתקנות ההשקעה נקבעה מסגרת אחידה לכללי השקעה החלים על כל הגופים המוסדיים, המסדירה את עקרונות ההשקעה בנכסים של הגופים המוסדיים, ומסמיכה את הממונה לקבוע הוראות בעניינים שונים המתייחסים לכללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים (נוסטרו, חברה מנהלת, כספי פוליסות משתתפות ברווחים ונכסי קרנות פנסיה וקופות גמל). בתקנות ההשקעה נקבעו מגבלות שונות על השקעות הגופים המוסדיים והמשקיעים המוסדיים, כגון מגבלות החשיפה לתאגיד ולקבוצת תאגידים (הן ביחס לשווי הנכסים המנוהלים, סוג ההתחייבות או ההון העצמי, והן ביחס לשיעור ההחזקה באמצעי שליטה בתאגיד) ומגבלות החשיפה לאפיקי השקעה מסוימים.

בנוסף, חלות על ניהול השקעות על ידי גופים מוסדיים הוראות החוזר המאוחד – פרק ניהול נכסי השקעה. במסגרת פרק זה נקבעו, בין היתר, הוראות בנוגע לתשתית הארגונית והתפעולית של הגופים המוסדיים, ניהול נכסי אשראי וחוב, התקשרויות עם צדדים קשורים, חובת המשקיע המוסדי לפרסם מראש את מדיניות ההשקעה שלו והוראות משלימות לתקנות החלות על גופים מוסדיים שנקבעו בהתאם לסמכות שהוקנתה לממונה (כגון בנושאים הוצאות ישירות והצבעה באסיפות כלליות).

27.4.4. **חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981**

החוק מסדיר בעיקר את מערכת היחסים בין המבטח ובין המבוטח, לרבות מעמדו של סוכן הביטוח, וכן קובע הוראות שונות בנושאים העיקריים הבאים: מהות חוזה הביטוח, חובת גילוי ותוצאות אי הגילוי, תקופת הביטוח והתנאים לביטולה או לקיצורה, מעמדם וזכויותיהם של מוטבים, הוראות לעניין תשלומי דמי הביטוח ומועדיהם (לרבות קביעת ריבית מיוחדת על הימנעות מתשלום תגמולי ביטוח שאינם שניים במחלוקת), הוראות לעניין שינויים בסיכון המבוטח, הוראות לעניין אופן תשלומי תגמולי הביטוח (לרבות מועד התיישנות לגביהם) והוראות שונות המיוחדות לסוגי הביטוח השונים כגון ביטוח חיים, ביטוח תאונות מחלה ונכות, ביטוח נזקים, ביטוח חבות וכו'.

27.4.5. **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (יעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005**

חוק זה מסדיר שני נושאים מרכזיים:

(א) הוראות שעניינן העיסוק ביעוץ ושיווק של מוצרים פנסיוניים והפיקוח עליהם.

(ב) הוראות שעניינן מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.

עיסוק ביעוץ ובשיווק של מוצרים פנסיוניים - החוק מגדיר שני עיסוקים הדורשים הכשרה ורישוי – (1) יעוץ פנסיוני; (2) שיווק מוצרים פנסיוניים. האבחנה בין יעוץ לשיווק מבוססת על קיומה של "זיקה" של בעל הרישוי למוצר שהוא משווק. בחוק קבועות הוראות לעניין חובת הרישוי הן של יעוץ פנסיוני והן של משווק פנסיוני, התנאים למתן רישיונות כאמור, חובותיו של בעל רישיון, איסורים והגבלות החלים על עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני (לרבות הוראות לעניין עיסוק ביעוץ פנסיוני על-ידי תאגיד בנקאי), הוראות לעניין הפיקוח על בעל רישיון, לרבות סמכות הממונה להוציא הוראות לניהול תקין ושמירה על עסקי מבטחים, הוראות הנוגעות למערכת היחסים בין היעוץ/הסוכן הפנסיוני ובין הגוף המוסדי שנועדו להשוות הוראות חוק רלבנטיות החלות על סוכנים גם על משווקים ויועצים פנסיוניים, וכן הוראות המקנות לממונה סמכות להשית עיצומים וסנקציות פליליות.

הסדרת נושא המסלוקה הפנסיונית - החוק כולל הוראות שעניינן הסדרת הקמתה והפעלתה של מסלוקה פנסיונית, לרבות ההיתרים הנדרשים להקמתה, וכן הוראות שעניינן חובת השימוש במערכת הסליקה הפנסיונית.

27.4.6. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012

התקנות האמורות מהוות חלק מההסדרה הרגולטורית בדמי הניהול של התחום, שנכנסה לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013, וקובעות מודל אחיד לגביית דמי הניהול בשלושת מוצרי החיסכון הפנסיוני (פוליסות ביטוח המוכרות כקופת גמל, קרנות פנסיה וקופות גמל), כך שדמי הניהול נגבים הן מההפקדות והן מהצבירה, וכן קובעות את גובה דמי הניהול המירבי אותו ניתן לגבות ממוצרי החיסכון הפנסיוני.

לתיקון שנקבע בתקנות אלה ושפורסם בינואר 2022, לענין הפחתת השיעור המרבי של דמי ניהול ממקבלי קצבה, ראו סעיף 6.4.5 לעיל.

27.4.7. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008

תקנות אלה מסדירות העברת כספים בין קופות גמל ("העברת כספים") וכוללות הוראות בנושאים העיקריים הבאים: התנאים והסייגים להעברת כספים, המועדים להעברת הכספים (לרבות מנגנון פיצוי בגין עיכוב בהעברתם), אופן העברת הכספים, העברת האחריות הביטוחית במקרה בו לעמית העובר היה כסיו ביטוחי לסיכוי נכות או מוות, מניעת תכנוני מס לא לגיטימיים באמצעות העברת כספים ועוד.

27.4.8. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופות גמל), התשע"ד-2014

בחודש פברואר 2016 נכנסו לתוקף, בצורה הדרגתית, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופות גמל) התשע"ד-2014 ("תקנות התשלומים"), המסדירות את אופן זרימת המידע בין כלל הגורמים המעורבים לענין אופן ביצוע ההפקדות ושיוכן למרכיבי חשבון קופת הגמל (מעסיקים, גופים מוסדיים וחברות מתפעלות).

יצוין כי במהלך שנת 2019, פורסמו הוראות המעדכנות את אופן יישום תקנות התשלומים, הנוגעות, בין היתר, לתהליך סליקת הכספים, העברת המידע על הפקדת התשלומים והסדרת המבנה והתוכן של פרטי המידע והנתונים המועברים בין המעסיקים, המצריכות היערכות תפעולית של מגדל ביטוח.

27.4.9. שמירה על הסולידריות בדמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני בתקופת משבר הקורונה

בחודש מרס 2021 שלח הממונה למנהלי חברות הביטוח מסמך בדבר שמירה על הסולידריות בדמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני בתקופת משבר הקורונה ובו מציע הממונה כי הגופים המוסדיים יפעלו בסולידריות ולא יעלו את דמי הניהול, בתקופה שבין נובמבר 2020 ועד יוני 2021, ומנגד הממונה יפרסם את רשימת הגופים המוסדיים שינהגו בסולידריות כלפי עמיתים בהתאם להסדר המוצע. מגדל ביטוח הודיעה לממונה על הצטרפותה להסדר המוצע כאמור.

28. חסמי כניסה ויציאה

28.1. חסמי כניסה

חסמי הכניסה העיקריים של תחומי הפעילות השונים של הקבוצה קבועים בהוראות הדינים הרלבנטיים המחייבים קבלת רישיונות והיתרים.

28.1.1. רישיונות והיתרים

(א) פעילות ביטוח, קרנות פנסיה וקופות גמל

בהתאם לחוק הפיקוח, עיסוק בביטוח (לרבות החזקה של חברה מנהלת של קרן פנסיה) מחייב מתן רישיון מבטח לפי חוק הפיקוח ("רישיון מבטח"), החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה במבטח מותנית בקבלת היתר להחזקת אמצעי שליטה מאת הממונה ("היתר החזקה"), ושליטה במבטח או בסוכן תאגיד מותנית אף היא בקבלת היתר שליטה מאת הממונה ("היתר שליטה").

בין יתר השיקולים למתן רישיון מבטח, סוכן תאגיד, היתר החזקה והיתר שליטה מביא הממונה בחשבון מגוון רחב של שיקולים ובהם, בין היתר, הצגת תכניות הפעולה של המבקש, התאמת נושאי המשרה לתפקידם, האמצעים הכספיים, הניסיון והרקע העסקי של הגורמים המבקשים את הרישיון או ההיתרים, התחרות בשוק ההון לרבות במשק הביטוח ורמת השירות בו, המדיניות הכלכלית של הממשלה, הסדרים לענין ביטוח משנה, צוות העובדים וכו'. הממונה רשאי לקבוע תנאים ומגבלות בקשר למתן ההיתרים, לרבות ביחס לקיום גרעין שליטה קבוע ויציב במבטח, איסור על שעבוד של אמצעי שליטה הנכללים במסגרת שרשרת השליטה במבטח, שמירת מסגרת קבוצת השליטה לרבות קביעת הוראות או מגבלות ביחס למכירה או העברה של אמצעי השליטה לאחר.

בהתאם לחוק קופות הגמל, עיסוק בניהול קופות גמל מחייב מתן רישיון חברה מנהלת, וכן החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברה מנהלת של קופת גמל מותנית בקבלת היתר החזקה ו/או

היתר שליטה, לפי העניין. השיקולים שנמנו לעיל לעניין מתן הרישיונות וההיתרים במבטח חלים, בשינויים המחויבים, גם על קופות הגמל. דין קופת גמל לקצבה כדין מבטח.

כמו כן, בהתאם לסעיף 32 (ג1) לחוק הפיקוח, נקבע **איסור על החזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך**⁴⁷. החזקה מהותית הוגדרה כהחזקת נתח שוק העולה על 15% מסך נכסי החיסכון לטווח ארוך, כפי שהוגדרו בחוק הפיקוח.

בהתאם לנתונים שפרסם הממונה בחוזר מחודש דצמבר 2021, סך שווי כלל נכסי החיסכון לטווח ארוך, נכון ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על כ-1,682.9 מיליארד ש"ח. נתח השוק המקסימלי, בהתאם לחישוב האמור ונכון למועד הנ"ל הינו כ-252.4 מיליארד ש"ח. הקבוצה מחזיקה, נכון ליום 30 בספטמבר 2021 ועל בסיס הנתונים שעל-פיהם חושבו שווי הנכסים האמורים בכ-14.9% מסך נכסי החיסכון לטווח ארוך.

(ב) הון מינימאלי נדרש ממבטח

בחודש אפריל 2018 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ח-2018 (להלן בפסקה זו: "**תקנות הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח**"), אשר ביטלו והחליפו את תקנות ההון, באופן הבא: לעניין הון עצמי מזערי לקבלת רישיון של חברת ביטוח, יחולו תקנות הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח, אשר במסגרתן הופחת ההון העצמי הנדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח. כך, נקבע כי ככלל, לחברה המבקשת לעסוק בביטוח חיים או בביטוח בריאות ארוך טווח - נדרש הון עצמי מינימלי של 15 מיליון שקלים חדשים; ולחברה המבקשת לעסוק בביטוח כללי או בביטוח בריאות קצר טווח - נדרש הון עצמי מינימלי של 10 מיליון שקלים חדשים, ואולם לחברה המבקשת לעסוק בביטוח חבויות - 15 מיליון שקלים חדשים.

(ג) ההיתר להחזקת אמצעי שליטה בגופים המוסדיים בקבוצה

במסגרת מהלך העברת החזקות אליהו 1959 לידי אליהו הנפקות, ניתן לאליהו הנפקות ביום 19 בספטמבר 2017 היתר הממונה להחזקת אמצעי שליטה ולשליטה במגדל ביטוח, מגדל מקפת ויזמה (להלן: "**ההיתר החדש**"). ההיתר החדש כולל תנאים ומגבלות כמקובל בהיתר שליטה במבטחים. כמו כן, לפרטים נוספים לעניין ההון העצמי הנדרש מהגופים המוסדיים אשר בשליטת אליהו הנפקות, ראו באור 7.7 בדוחות הכספיים.

נוסף על האמור לעיל, מר שלמה אליהו מסר לממונה כתב התחייבות שנחתם ביום 18 בספטמבר 2017. בהתאם לכתב התחייבות האמור (שתוקף היתר השליטה הותנה במסירתו), התחייב מר שלמה אליהו, בהיותו בעל השליטה במגדל ביטוח, במגדל מקפת וביזמה ("**המבטחים**"), להשלים את ההון העצמי של מגדל ביטוח לסכום הקבוע בתקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן וכן להשלים את ההון העצמי של מגדל מקפת ושל יזמה לסכום הקבוע בתקנות ההון, או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן. ההתחייבות היא בלתי הדירה ותקפה כל עוד מר שלמה אליהו שולט, במישרין או בעקיפין, במבטחים הנזכרים לעיל.

בשל המיזוג של יזמה למגדל מקפת, כמפורט בסעיף 2.4.5 לעיל, ובעקבות בקשה שהוגשה לממונה, התקבל היתר מעודכן לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה, אשר אינו כולל עוד את יזמה בין החברות שעליהן חל ההיתר.

(ד) היתרים ומגבלות בעקבות רכישת השליטה בחברה

היתר הממונה על התחרות - ביום 12 ביוני 2012, ניתן אישור הממונה על התחרות (כהגדרתו אז, הממונה על ההגבלים העסקיים) למיזוג בין מר שלמה אליהו, אליהו 1959 והחברה. אישור הממונה על התחרות תוקן ביום 7 בדצמבר 2014. על פי תנאי המיזוג (כולל התיקון מיום 7 בדצמבר 2014) החל ממועד השלמת העסקה, לא תתקשר החברה (במישרין ובעקיפין)⁴⁸, בהסכם עם חברות סוחרות קשורות⁴⁹ לביצוע עסקאות בנכסי עמיתים, אשר התמורה בגינו תשולם מנכסי העמיתים, אלא בדרך של הליך תחרותי המעניק לכל חברה סוחרת הזדמנות שווה להשתתף בו ("**ההליך התחרותי**") ואשר ישתתפו בו ארבע חברות סוחרות לכל הפחות.

⁴⁷ לעניין החזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך לצורך קבלת ההיתר כאמור, לא יילקחו בחשבון הפרמטרים הבאים: (1) שינוי בשווי השוק של נכסי החיסכון לטווח ארוך המנוהלים; (2) שינוי בשווי כלל נכסי החיסכון לטווח ארוך; (3) הצטרפות מבטחים/עמיתים לתוכניות הביטוח/קופות גמל באופן המגדיל את סך הנכסים, למעט הצטרפות שבאה בעקבות התקשרות עם גוף מוסדי אחר או מיזוג עמו.

⁴⁸ לעניין זה החברה משמעה - החברה, לרבות אדם קשור, כהגדרת מונח זה בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006.

⁴⁹ חברה סוחרת קשורה הוגדרה - חברה סוחרת, אשר לפחות חמישה אחוזים ממניותיה מוחזקות, במישרין או בעקיפין, על-ידי בעל שליטה במגדל, לרבות אחזקה באמצעות נאמן ולמעט חברה סוחרת שבמועד השלמת העסקה לרכישת השליטה בחברה על ידי מר שלמה אליהו מלוא מניותיה מוחזקות, במישרין או בעקיפין, על-ידי החברה.

הצעתה של חברה סוחרת קשורה לביצוע עסקאות מסוימות בנכסי עמיתים, תוכל להיבחר בהליך התחרותי רק במידה שהוגשו הצעות לביצוע של אותו סוג עסקאות מארבע חברות סוחרות לכל הפחות, וכן שתעריפי העמלות שהציעה החברה הסוחרת הקשורה הם הנמוכים ביותר מבין הצעות אלו.

החברה לא תנהל משא ומתן או מגעים עם חברה סוחרת קשורה או מי מטעמה, בקשר לפרטי ההליך התחרותי ותנאיו, לפני פרסום מסמכי ההליך התחרותי ואחריו ועד לבחירת הזוכים בו, למעט קבלת הבהרות בקשר להצעות שהוגשו על-ידי המשתתפים בהליך.

במועד רכישת השליטה הוראו זו הייתה רלבנטית לבנק לאומי ובנק אגוד. נכון למועד דוח זה, ההוראו האמורה איננה רלוונטית. ראו פירוט בבאור 2.א.37 בדוחות הכספיים.

(ה) פעילות שירותים פיננסיים

בהתאם לחוק השקעות משותפות קיים איסור על מנהל קרן לקבל לניהולו קרן ממנהל קרן אחר, אם נתח השוק שלו יעלה, לאחר קבלת הניהול על 20%. קיים איסור לשלוט במנהלי קרנות, באופן שנתח השוק הכולל (סך כל נתח השוק של מנהלי הקרנות שבשליטתו) יעלה על 20%, בשל כך שמנהל קרן שבשליטתו קיבל לניהולו קרן ממנהל קרן אחר. לא ניתן לקבל היתר לשליטה ולהחזקה באמצעי שליטה במנהל קרן אם לאחר מתן ההיתר נתח השוק הכולל יעלה על 20%.

28.1.2. הון עצמי ומגבלות על חלוקת דיבידנד

לפירוט בעניין ההון הנדרש של הגופים המוסדיים בקבוצה, ומגבלות לעניין חלוקת דיבידנד לרבות סכומי עודפים שאינם ניתנים לחלוקה, ראו סעיף 5 בחלק א' לעיל וכן באור 7.ג בדוחות הכספיים.

28.1.3. מומחיות, ידע וניסיון

הפעילות הביטוחית והפיננסית של עסקי הקבוצה מחייבת ידע מקצועי ספציפי, בעיקר בתחום האקטואריה וניהול סיכונים, והיכרות עם שווקי הפעילות לרבות שוק ביטוח המשנה. כמו כן, לצבירת ניסיון בפעילות זו ומידע אקטוארי ובסיס נתונים רחב חשיבות רבה לקביעת תעריפים וחיתום של עסקים חדשים. מעבר לכך, הפעילות הביטוחית והפיננסית של הקבוצה מחייבת קיום תשתית טכנולוגית ומקצועית התומכת בתחומי הפעילות של הקבוצה וכוח אדם, מקצועי, מיומן ובהיקפים מתאימים.

28.1.4. גודל מינימלי (מסה קריטית)

על מנת לכסות את עלויות התפעול הקבועות הגבוהות הנדרשות להפעלת המערכות הביטוחיות וההשקעיות, כולל הצורך לענות על הדרישות הרגולטוריות המשתנות בתחומים השונים, דרוש היקף מינימלי של הכנסות על מנת לכסות את עלויות התפעול.

28.2. חסמי יציאה

חסמי היציאה העיקריים מפעילויות הקבוצה השונות קבועים אף הם בדינים הרלבנטיים.

28.2.1. פעילות הביטוח הפנסיה והגמל

פירוק או חיסול של עסקי ביטוח של מבטח כפופים לפיקוחו של הממונה אשר רשאי להורות למבטח לפעול בדרך מסוימת בחיסול העסקים או לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט או בפיקוחו.

מיזוג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון מחייבים קבלת אישור מראש של הממונה, לרבות מתן היתר שליטה חדש לגורם אשר רוכש את הפעילות. אם הוגשה בקשה לצו למינוי כונס נכסים או מפרק זמני על חברה מנהלת והצווים כאמור לא בוטלו תוך תקופה מסוימת שנקבעה בחוק קופות הגמל או שהניהול לא עבר לחברה מנהלת אחרת תוך התקופה שנקבעה בחוק, רשאי הממונה להחיל את סמכויותיו בכל הקשור לשמירת יציבותה של קופת הגמל לרבות מינוי מנהל מורשה בהתאם לכללים שנקבעו לגבי חברות ביטוח.

בעסקי ביטוח חיים והפנסיה וכן בעסקי ביטוח כללי בענפים המאופיינים "בתביעות זנב ארוך" - הפסקת הפעילות כרוכה בהמשך הטיפול בתיק הלקוחות הקיים ובתביעות ביטוחיות הנובעות ממנו לתקופות ארוכות (Run Off).

28.2.2. שירותים פיננסיים

ככלל, אין חסמי יציאה משמעותיים בתחום זה. עם זאת, פירוק של קרנות נאמנות שבניהול מנהל קרן כפוף להסדרים על-פי חוק השקעות משותפות בנאמנות, לפיו פירוק קרן נאמנות יכול להיעשות אך ורק בהתאם לתנאי הסכם הקרן או באמצעות בית משפט ובכפוף להוראות חוק השקעות משותפות בנאמנות.

מכירה או העברת אמצעי שליטה בחלק מחברות תחום השירותים הפיננסיים מחייב את הרוכש לקבל את ההיתרים הנזכרים בסעיף 26.1 בשינויים המחויבים.

29. גורמי הצלחה קריטיים

הגורמים המנויים להלן הינם גורמים המשפיעים על ההצלחה בפעילויות הקבוצה ("גורמי הצלחה").

גורמי הצלחה כלליים:

שינויים במצב המשק, התעסוקה ושוק ההון; דרישות רגולטוריות, לרבות פיקוח על תעריפים; התחרות בתחום; נאמנות לקוחות ושימור התיק; ביצועי ההשקעות, לרבות ניהול הסיכונים הכרוכים בכל תחומי הפעילות בקבוצה; ערוצי הפצה, כולל יכולתם להגביר ביקושים ויצירת שווקים חדשים; מגוון המוצרים והיכולת להתאים את המוצרים לתנאי השוק וצרכי הלקוח, כולל מתן פתרונות משולבים ללקוחות במגוון מוצרי הקבוצה; איכות וחוויית השירות למבוטחים, עמיתים ולקוחות אחרים וכן לסוכנים; מיצוב החברה כחברה מובילה בתחום ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך, תוך יצירת מותג שיחזק את מעמדה התחרותי; שימור ורכישת הון אנושי איכותי; רמת המחשוב והטכנולוגיה; יעילות התפעול ורמת הוצאות התפעול, השיווק והמכירות; הפעלת בקרה יעילה ובחינה ושיפור מתמיד של תהליכי העבודה; איתנות ויציבות; תכנון הון לטווח ארוך ושילוב שיקולי ההון באופן מושכל באסטרטגיה העסקית.

גורמי הצלחה ייחודיים לתחומי הביטוח והחיסכון לטווח ארוך:

רמת דמי הניהול המותרת על פי דין והנגבית בפועל וגובה התעריפים המאושרים על ידי הממונה; איכות החיתום; איכות האקטואריה בתמחור, בחישוב העתודות ובדרכי ניהולם; שכירות התביעות וחומרתן, לרבות אירועי קטסטרופה; איכות ניהול התביעות, לרבות ניהול הסכמים עם נותני השירותים ובקרת הונאות; היקף הכיסוי, תנאי הכיסוי ועלויות ביטוח משנה; היקף הטבות המס ללקוח (בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך); התפתחויות טכנולוגיות ואחרות ברפואה; שינויים בסל הבריאות.

30. השקעות⁵⁰

30.1. מבנה ניהול ההשקעות של הגופים המוסדיים בקבוצה

ההשקעות בגופים המוסדיים בקבוצה מבוצעות באמצעות חטיבת ההשקעות המרכזת את הידע, המומחיות וכוח האדם הנדרשים לניהול ההשקעות, לפרטים נוספים ראו סעיף 32.1 להלן.

קביעת מדיניות השקעות - דירקטוריון של כל חברה שהיא גוף מוסדי מתווה את מדיניות ההשקעות הכוללת בתחומי פעילותו. במדיניות ההשקעות הכוללת קובע דירקטוריון הגוף המוסדי הרלבנטי את האסטרטגיה, היעדים ומסגרת החשיפה לאפיקי ההשקעות השונים, בכל אחד מהתיקים המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים בקבוצה.

ועדת השקעות עמיתים, כהגדרתה להלן, האחראית הן על כספי התחייבויות תלויות תשואה בניהול המבטח והן על כספי העמיתים בניהול החברה המנהלת של קרנות הפנסיה וקופות גמל, קובעת את מדיניות ההשקעה הספציפית של כל אחד מהגופים הנ"ל בקבוצה, תחת מסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקבע הדירקטוריון.

לפרטים בדבר עמדה שפורסמה על ידי הממונה להערות הציבור בחודש ינואר 2022, בנוגע לגיבוש מדיניות רצויה בנושא ועדת השקעות עמיתים, ובה פורטו השינויים הנדרשים בהגדרת מטרותיה, תפקידיה ופעולותיה של ועדת ההשקעות, ראו סעיף 27.3.1 לעיל.

ועדת השקעות נוסטרו, כהגדרתה להלן, קובעת את מדיניות ההשקעה של המבטח תחת מסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקבע הדירקטוריון.

ועדות ההשקעה במגדל ביטוח - על פי ההסדר התחיקתי, במגדל ביטוח פועלות שתי ועדות השקעה.

האחת, ועדה לניהול תיק השקעות של כספים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה (כספי עמיתים) ("ועדת השקעות משתתף") והשנייה, ועדה להשקעת ההון העצמי של המבטח ולהשקעת כספים לכיסוי ההתחייבויות הביטוחיות שאינן התחייבויות תלויות תשואה ("ועדת השקעות נוסטרו").

ועדת השקעה עמיתים במגדל מקפת - במגדל מקפת פועלת ועדת השקעות לניהול כספי העמיתים המנוהלים על ידי מגדל מקפת (תיק קרנות הפנסיה ותיק קופות הגמל של הגופים המוסדיים).

ועדת השקעות עמיתים - ועדת השקעות משתתף וועדת ההשקעות לניהול כספי העמיתים המנוהלים על ידי מגדל מקפת, אשר הינן בהרכב פרסונלי זהה.

⁵⁰ הסעיף מתייחס לניהול השקעות של הגופים המוסדיים בקבוצה בלבד.

ועדת משנה לאשראי - בקבוצה פועלת ועדת משנה לאשראי (משותפת לכל הגופים המוסדיים), המורכבת מחברים בעלי מומחיות וניסיון מוכחים בתחום האשראי העומדים בכשירות הנדרשת על פי חוק החברות לדיקטור חיצוני ותפקידה העיקרי לדון בעסקאות אשראי ובחובות בעייתיים בהתאם לקבוע לעניין זה בהסדר התחיקתי החל על גופים מוסדיים. כמו כן, מונתה ועדת אשראי פנימית, הכוללת חברים שהינם עובדי הקבוצה בעלי מומחיות וניסיון מוכחים בהעמדת אשראי או אישורו ותפקידה העיקרי הינו מתן המלצות לוועדת המשנה לאשראי ולוועדות ההשקעה בנוגע לעסקאות אשראי.

חטיבת ההשקעות - חטיבת ההשקעות מרכזת את ניהול ההשקעות של תיק הנוסטרו ותיקי ההשקעות של העמיתים (תיק המשתתף ברווחים, תיק קרנות הפנסיה ותיק קופות הגמל של הגופים המוסדיים בקבוצה). בתיקי העמיתים מכהן מנהל השקעות יעודי אשר מופקד על ניהול ההשקעות הכולל של אותם תיקים ובתיק הנוסטרו מכהן מנהל השקעות יעודי של אותו התיק.

מגבלות החזקה קבוצתיות - בהתאם להוראות רגולציה שונות בישראל ומחוץ לה הקובעות מגבלות החזקה לגבי תאגידים בענפי פעילות מסוימים (כגון: תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות תקשורת), נספרות החזקות הגופים המוסדיים באופן מצרפי עם החזקות גופים נוספים בשליטת הקבוצה. בהתאם, ההחזקה המצרפית האמורה (הן ביחס לכספי נוסטרו והן ביחס לכספי עמיתים) עלולה להיות מוגבלת והקבוצה עלולה להיות מנועה לעיתים מלהגדיל החזקות בניירות ערך של תאגידים כאמור ואף להידרש למכור החזקות קיימות, לרבות החזקות הקבוצה עבור אחרים ומתיקי ההשקעות המנוהלים על ידי הקבוצה.

מגבלות להשקעה בצדדים קשורים - נוכח העובדה כי בגופים מוסדיים קיימים מאפיינים שונים, שאינם מצויים בכל חברה ציבורית ואשר קיומם מצדיק התייחסות שונה, בין היתר נוכח עובדה כי הגופים המוסדיים מנהלים כספי עמיתים, אימצה החברה נוהל לאיתור ואישור עסקאות עם צדדים קשורים בחברה החל, בין היתר, על בעלי עניין בחברה, דירקטורים וגורמים נוספים, במסגרתו נקבעו מנגנונים לאישור עסקאות עם צדדים קשורים והשקעות בהם וכן נקבעו מגבלות חשיפה לצדדים קשורים. לפירוט נוסף אודות השליטה בחברה ראו סעיף 28.1.1 לעיל. לפרטים נוספים אודות נוהל צדדים קשורים, ראו בפרק פרטים נוספים על התאגיד בתקנה 22.

30.2. התפלגות הנכסים המנוהלים

להלן התפלגות הנכסים המנוהלים של הגופים המוסדיים בקבוצה, נכון ליום 31.12.2021 ויום 31.12.2020 (במיליוני ש"ח):

31.12.2020		31.12.2021	
גוף מוסדי	נוסטרו	גוף מוסדי	נוסטרו
כספים תלויי	כספים תלויי	כספים תלויי	כספים תלויי
תשואה (1)	תשואה (1)	תשואה (1)	תשואה (1)
מגדל ביטוח (2)	52,559	144,413	47,937
מגדל מקפת - קרנות פנסיה		98,830	351
מגדל מקפת - קופות גמל	284	22,472	19,332
יזמה		2,278	11
סה"כ	52,843	267,933	48,299
		232,178	232,178

(1) "כספים תלויי תשואה" הינם במבטח - נכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, ובקרנות הפנסיה וקופות הגמל - נכסי עמיתים.

(2) ליום 31.12.2021 סך ההתחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה במגדל ביטוח בתחומים ביטוח חיים ובראות הינו כ-142,952 מיליון ש"ח, מזה: כ-139,473 מיליוני ש"ח בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה וכ-3,479 מיליוני ש"ח בגין חוזי השקעה תלויי תשואה, לעומת סך ההתחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה ביום 31.12.2020 של כ-125,879 מיליון ש"ח, מזה: כ-123,536 ש"ח בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה וכ-2,343 מיליוני ש"ח בגין חוזי השקעה תלויי תשואה.

(3) לפירוט נוסף בדבר התפלגות אפיקי השקעה ראו אתר האינטרנט של החברה:

<https://www.migdal.co.il/He/MigdalTeam/investments/Pages/nustro.aspx>

<https://www.migdal.co.il/He/MigdalMakefet/Investments/Nechasim/Pages/default.aspx>

30.3. הצהרה מראש על מדיניות השקעה

בחוזר המאוחד - פרק ניהול נכסי השקעה נקבע כי משקיע מוסדי יצהיר על מדיניות השקעה, ביחס למסלול השקעה לא מתמחה וביחס למסלול השקעה מתמחה, בהתאם להוראות הקבועות בחוזר האמור, לרבות דיווח במקרה של שינוי.

הצהרה על מדיניות ההשקעה צריכה לכלול גם היבטים של השקעות אחראיות (ESG). לפרטים בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד בנוגע לפירוט הנדרש במדיניות ההשקעות ביחס לשיקולי ESG הנשקלים על ידי המשקיע המוסדי ראו סעיף 27.3.2 לעיל.

לקישור לאתר האינטרנט בו פורסמו ההצהרות של הגופים המוסדיים ראו:

<https://www.migdal.co.il/He/MigdalTeam/investments/Pages/InvestmentPolicy.aspx>
<https://www.migdal.co.il/He/MigdalMakefet/Investments/InvesPolicy/Pages/default.aspx>
<https://www.migdal.co.il/He/PensionarySavings/pensia/Yozma/Pages/InvestPlicity.aspx>

30.4. השקעות עיקריות של הנוסטרו בחברות מוחזקות, שותפויות ומיזמים שאינם חברות בנות⁵¹

יתרת ההשקעות של הקבוצה בחברות כלולות הינה בסכום של כ-26 מיליון ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021, לעומת כ-22 מיליון ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020. השינוי הושפע בעיקרו מהשקעות נוספות בניכוי גרעית השקעה בחברות כלולות. למידע נוסף אודות החברות הכלולות והיקף ההשקעות בהן, ראו גם באורים 7.ב ו-37.1 בדוחות הכספיים.

31. ביטוח משנה

31.1. כללי

כחלק בלתי נפרד מהעיסוק בביטוח ובניהול הסיכונים, פועלת מגדל ביטוח לכיסוי חלק מן הסיכונים הביטוחיים שהיא נוטלת על עצמה, באמצעות ביטוחי משנה בחו"ל. יתרת הסיכון המוטלת על מגדל ביטוח לאחר העברת חלק מהסיכון למבטח המשנה, נקראת "שייר".

להתקשרות עם מבטח משנה מספר יתרונות, שעיקרם פיזור הסיכונים הביטוחיים להם חשופה מגדל ביטוח, הגנה על הון מגדל ביטוח מפני סיכונים חשיפה גבוהים ותנודות בתוצאות החיתומיות ותרומה להקטנת הון שהחברה נדרשת לרתק במסגרת משטר כושר פירעון מבוסס סולבנסי². יתרון נוסף הינו תמיכה של מבטחי המשנה בתמחור מוצרים בהם הם חולקים עם מגדל ביטוח מניסיונם.

ביטוח המשנה מותאם לסיכונים השונים, בהתאם לאופי הסיכון ורמתו.

רכישת ביטוח משנה מתבצעת בפוליסות או ענפים בהם, להערכת מגדל ביטוח, יעיל יותר להעביר את הסיכון מאשר להשתמש בהון מגדל ביטוח. הערכות אקטואריות פנימיות, מודלים אקטואריים או סטטיסטיים שונים וניסיון תביעות, מסייעים בידי מגדל ביטוח לאמוד את רמת ביטוח המשנה הדרושה. הסכמי ביטוח המשנה בהם קשורה מגדל ביטוח, אינם גורעים מחובתה של חברת הביטוח כלפי מבטחיה, ולפיכך ליציבות מצבם הכספי של מבטחי המשנה עשויה להיות בעלת השפעה על מגדל ביטוח. לפרטים נוספים, ראו באורים 36.א.3.ב ו-36.ב.4.1 בדוחות הכספיים.

עסקאות ביטוח משנה נערכות בתחומי הפעילות השונים של מגדל ביטוח - ביטוחי חיים, ביטוחי בריאות וביטוח כללי (ביטוחי רכוש וחבויות).

דירקטוריון מגדל ביטוח מאשר מידי שנה את מערך ביטוח המשנה ואת מדיניות החשיפה למבטחי משנה לשנה הקרובה.

בנוסף, כחלק מפעילותה של מגדל ביטוח לעמידה ביעדי ההון על פי משטר כושר פירעון מבוסס סולבנסי², מגדל ביטוח בוחנת מעת לעת את חוזי ביטוח המשנה הקיימים בהם היא קשורה, התאמתם לדרישות ההון החלות עליה, ונחיצותן של התקשרויות בסוגי ביטוח משנה חדשים, בהתאם לפעילות העסקית. לפרטים נוספים בעניין זה, ראו באור 7.ג בדוחות הכספיים.

ככלל, קיימים שני סוגים של התקשרויות בביטוח משנה:

ביטוח משנה חוזי

נערך במסגרת הסכם ביטוח משנה, על פיו מבטח המשנה מקבל על עצמו מראש חלק מוסכם מהסיכונים שהמבטח הישיר נוטל עליו, הכלולים בפוליסות הביטוח השונות בענף/תחום עליו סוכם מראש, במהלך תקופת ההסכם ובהיקף סכומי הביטוח המוגדרים בהסכם ("חוזי ביטוח המשנה"). חוזי ביטוח המשנה נחתמים ו/או מתחדשים, בדרך כלל, מדי שנה (בדרך כלל בתחילת השנה הקלנדרית), והם מכסים, בתנאים הקבועים בהם, את מכלול הסיכונים הכלולים בפוליסות הביטוח השונות אשר נמכרות על-ידי מגדל ביטוח במהלך תקופת הפעילות עליה חל ההסכם. תביעות מבטחים משולמות מכוח ובהתאם לתנאי חוזי ביטוח המשנה הללו.

ביטוח משנה פקולטטיבי

ההתקשרות עם מבטח המשנה נעשית לכיסוי סיכונים הגלומים בפוליסות ספציפיות ("הסכמים פקולטטיביים"). בדרך כלל יבטחו עסקים בביטוח מסוג זה, כאשר סכום הביטוח עולה בהיקפו על סכומי הביטוח המכוסים בחוזי ביטוח המשנה הנזכרים בפסקה הקודמת, ו/או כאשר הסיכון מוחרג מחוזה ביטוח המשנה ו/או משיקולי חיתום פרטניים.

⁵¹ להגדרת חברה מוחזקת, חברה בת, חברה כלולה, ראו באור 1 הגדרות בדוחות הכספיים.

לעתים, בביטוח כללי, כאשר ללקוח קיימת פעילות גלובלית (הן בארץ והן בחו"ל), מבצעת מגדל ביטוח גם עסקאות מורכבות יותר, בהן הכיסוי הביטוחי ניתן לא רק לפעילות הישראלית אלא גם לפעילות בחו"ל ("עסקה רב-לאומית").

המבנים המקובלים של ביטוחי המשנה הינם:

31.1.1. **ביטוחי משנה יחסיים** - קיימים בעיקר שני סוגים של ביטוח משנה יחסי:

(א) **הסכם מסוג מכסה (Quota Share)** לפיו משתתף מבטח המשנה, בפרמיה, בסיכון ובתביעות בשיעור זהה שנקבע מראש.

(ב) **הסכם מסוג מותר (Surplus)** בו שיעור ההשתתפות של מבטח המשנה משתנה מסיכון לסיכון בהתאם לסכום הביטוח של הסיכון המסוים. שיעור השתתפותו של מבטח המשנה הינו היחס שבין הסכום שמעבר לשייר (הנקבע מראש) לסכום הביטוח הכולל. מבטח המשנה משתתף בפרמיה, בסיכון ובתביעות בהתאם לשיעור ההשתתפות האמור לעיל.

31.1.2. **ביטוחי משנה בלתי יחסיים** - מבטח המשנה משתתף בסיכון מעבר לסכום השייר. החוזה העיקרי בביטוח משנה בלתי יחסי הינו **חוזת הפסד יתר לסיכון (Per Risk Excess Of Loss)** בו מבטח המשנה מקבל פרמיה הנגזרת מסה"כ פרמיית הענף אליו מתייחס החוזה, תמורתה הוא מכסה נזקים מעל סכום מסוים, ועד לתקרה, כפי שנקבעו מראש בחוזה.

תקופת ההתקשרות:

התקשרויות בביטוח המשנה בביטוח כללי נערכות בדרך כלל על בסיס שנתי.

בביטוח חיים וביטוח בריאות, בהם הפוליסות הינן לטווח ארוך, מכסים חוזי ביטוח המשנה את הפוליסות הנמכרות בתקופת הפעילות אליה מתייחס החוזה, אך תוקפן יהיה לכל אורך חיי הפוליסות שנמכרו עד לפקיעתן (Natural Expiry), וזאת גם אם חוזה ביטוח המשנה איננו מתחדש (בגין עסק חדש) בשנים שלאחר מכן. בחלק מהסכמי ביטוח המשנה בביטוח בריאות, קיימת אפשרות שמבטח המשנה ידרוש שינויים בהסכם גם ביחס למבטוחים קיימים אם מתקיימים תנאים מסוימים הקבועים בהסכם.

התחשבות עם מבטחי המשנה:

במסגרת עסקאות ביטוחי המשנה, משלמת מגדל ביטוח למבטחי המשנה פרמיה בניכוי עמלות. מבטחי המשנה משלמים למגדל ביטוח תשלומים בגין תביעות, בהתאם למבנה עסקת ביטוח המשנה.

עמלות המשולמות על ידי מבטחי המשנה למגדל:

בביטוחי משנה יחסיים, מגדל ביטוח זכאית לעמלות מאת מבטחי המשנה אשר נקבעות כשיעור קבוע מהפרמיה המועברת להם ("עמלות ביטוח משנה"). בנוסף, קיימים חוזי ביטוח משנה יחסיים אשר מכוחם זכאית מגדל ביטוח, בנוסף לעמלת מבטחי המשנה אשר הינה בשיעור קבוע, גם לעמלת רווחים, שהינה עמלה תלוית תוצאות חיתומיות (רווחיות) של העסקים המועברים. קרי: מגדל ביטוח מקבלת עמלת רווח, אשר מחושבת כשיעור מהרווח החיתומי באותו הסיכון (Profit Commission).

בביטוחי משנה בלתי יחסיים, לא משולמות למגדל ביטוח עמלות על-ידי מבטח המשנה.

להלן תמצית תיאור הסדרי ביטוח המשנה במגדל ביטוח לשנת 2021 בהתאם לתחומי הפעילות:

31.2. **ביטוח חיים**

מגדל ביטוח רוכשת ביטוחי משנה בגין מרכיב הסיכון בפוליסות ביטוח חיים (סיכוני מוות, נכות ואובדן כושר עבודה).

חוזי ביטוחי המשנה לכיסוי סיכוני מוות, נכות ואובדן כושר עבודה נערכים בהסכמים מסוג "מותר" או מסוג "מכסה" או שילוב של שניהם, כמפורט להלן:

סיכוני מוות ונכות - חוזה מסוג "מותר".

סיכוני אובדן כושר עבודה - החוזה הינו מסוג "מותר" ומסוג "מכסה".

כלל, מבנה העמלות בכל החוזים הנזכרים לעיל בגין מרכיב הסיכון בפוליסות ביטוח חיים, כולל תשלום עמלה בשנה הקלנדרית הראשונה לחוזה, ובשנים הקלנדריות שלאחריה משולמת עמלת רווחים מדי שנה.

מגדל ביטוח חידשה את חוזה קטסטרופה חיים (לרבות אירוע רעידת אדמה ואירוע מלחמה גרעינית, ביולוגית וכימית) עבור השנים 2020-2021. במסגרת חוזה זה, לא שולמה עמלת ביטוח משנה ו/או עמלת רווחים. לחברה אין כיסוי מגפה ממבטחי משנה.

החל ביום 1 בינואר 2022, מגדל ביטוח חידשה לשנה את חוזה קטסטרופה חיים (לרבות אירוע רעידת אדמה ואירוע מלחמה גרעינית, ביולוגית וכימית). כאמור, במסגרת חוזה זה, לא משולמת עמלת ביטוח משנה ו/או עמלת רווחים. לחברה אין כיסוי מגפה ממבטחי משנה.

כמו כן, קיימים במגדל ביטוח ביטוחי משנה פקולטטיביים, הנערכים לכיסוי סיכונים הגלומים בפוליסות ספציפיות.

בחוזי ביטוחי המשנה, קיימות תקרות של סכומי ביטוח ברמת מבטח. ככלל, החברה אינה מוכרת כיסויים בסכומים החורגים מתקרת הכיסוי, ללא ביטוח משנה פקולטטיבי.

לנתונים בדבר הפרמיה המשולמת למבטחי המשנה, חלקם של מבטחי המשנה בתביעות וכן העמלות המשתלמות ממבטחי המשנה, ראו באורים 3.3, ג.3 ו-3.3 ד בדוחות הכספיים.

למגדל ביטוח מספר מבטחי משנה, שחלקם בפרמיות מהווה 10% או יותר מסך הפרמיות בביטוח המשנה בביטוח חיים, כמפורט להלן⁵²:

שם מבטח המשנה	הדירוג בהתאם ל-S&P	2021		2020	
		פרמיית ביטוח משנה מועברת למבטח המשנה (במיליון ש"ח)	שיעור מסך פרמיות ביטוח משנה בתחום (במיליון ש"ח)	פרמיית ביטוח משנה מועברת למבטח המשנה (במיליון ש"ח)	שיעור מסך פרמיות ביטוח משנה בתחום (במיליון ש"ח)
Swiss Re	AA-	110	52	94	51
Munich Re	AA-	47	22	42	23

31.3 פנסיה

31.3.1 **מגדל מקפת אישית:** לקרן הפנסיה מגדל מקפת אישית ביטוח משנה מסוג הפסד יתר לכיסוי מקרי מוות ונכות תמידית באירועי קטסטרופה, לרבות מלחמה (כולל מלחמה גרעינית, ביולוגית וכימית) ורעידת אדמה. לחברה אין כיסוי מגפה ממבטח משנה.

ביטוח המשנה חודש עבור השנים 2020-2021, כאשר סך הפיצוי היה 525 מיליון ש"ח מעל שייר של 525 מיליון ש"ח. פרמיית ביטוח המשנה שולמה מנכסי הקרן. יצוין כי בקשר עם חוזה זה, לא שולמה עמלת ביטוח משנה ו/או עמלת רווחים.

החל מיום 1 בינואר 2022, חודש ביטוח המשנה לשנה, כאשר סך הפיצוי היו 500 מיליון ש"ח מעל שייר של 500 מיליון ש"ח. כאמור, פרמיית ביטוח המשנה משולמת מנכסי הקרן. בחוזה זה, לא משולמת עמלת ביטוח משנה ו/או עמלת רווחים.

31.3.2 **מגדל מקפת משלימה:** לקרן הפנסיה מגדל מקפת משלימה, חוזה ביטוח משנה מסוג "מכסה" הנותן כיסוי אובליגטורי של 90% למקרי מוות או נכות של עמיתי הקרן הפעילים שאינם במסלול יסוד לזקנה המשולמים בהתאם לתקנון הקרן ("המבטחים"). הכיסוי למקרה מוות או נכות היו עד לסך של 7 מיליון ש"ח. כמו כן, משולמת עמלת רווחים.

31.4 ביטוח בריאות

בביטוח בריאות, מגדל ביטוח רוכשת ביטוחי משנה בגין מרכיב הסיכון בפוליסות ביטוח מחלות קשות.

מחלות קשות - לחברה חוזה מסוג "מכסה". מבנה העמלות בחוזה זה, כולל תשלום עמלה בשנה הקלנדרית הראשונה, ובשנים הקלנדריות שלאחריה משולמת עמלת רווחים מדי שנה.

בחוזי ביטוח המשנה, קיימות תקרות של סכומי ביטוח ברמת מבטח. ככלל, החברה אינה מוכרת כיסויים בסכומים החורגים מתקרת הכיסוי, ללא ביטוח משנה פקולטטיבי.

⁵² הדירוג המופיע בטבלה לעיל היו נכון למועד הסמוך לפרסום הדוח.

למגדל ביטוח מספר מבטחי משנה, שחלקם בפרמיות מהווה 10% או יותר מסך הפרמיות בביטוח המשנה בביטוח בריאות, כמפורט להלן⁵³:

2020		2021		הדירוג בהתאם ל-S&P	שם מבטח המשנה
שיעור מסך פרמיות ביטוח	פרמיית ביטוח משנה מועברת	שיעור מסך פרמיות ביטוח	פרמיית ביטוח משנה מועברת		
משנה בתחום ביטוח בריאות	למבטח המשנה (במיליון ש"ח)	משנה בתחום ביטוח בריאות	למבטח המשנה (במיליון ש"ח)		
באחוזים		באחוזים			
48	55	53	68	AA-	Hannover Re
43	48	40	51	AA-	Swiss Re

31.5. ביטוח כללי

31.5.1. ביטוח רכב חובה

התחייבויות מגדל ביטוח בענף רכב חובה לשנת 2021 מוגנות בחוזה ביטוח משנה מסוג "הפסד יתר" עם גבולות אחריות בלתי מוגבלים ע"י רוב מבטחי המשנה, או, לחילופין, עד לתקרת גבול אחריות הנחשבת גבוהה דיה. בענף רכב חובה לא מתקבלות עמלות ממבטחי המשנה.

התחייבויות מגדל ביטוח לא הגיעו לתקרות שנקבעו בהסכמי ביטוח המשנה בתקופה המדווחת, ולא קיימות תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

31.5.2. ענפי ביטוח כללי אחרים

הענפים העיקריים בהם רוכשת מגדל ביטוח ביטוחי משנה הינם ענפי הרכוש לסוגיו השונים ובכלל זה: אש וסיכונים נלווים, קבלנים, הנדסי וימי וכן לכיסוי ענפי החבויות למיניהן. למערך ביטוח המשנה ולמדיניות ביטוח המשנה של מגדל ביטוח חשיבות רבה ביחס ליכולתה של מגדל ביטוח לבטח סיכונים גדולים או מיוחדים. כתוצאה מהסדרי ביטוח המשנה השונים, מוגבלת חשיפת מגדל ביטוח בגין תביעה בודדת בהתאם לסכומים המוסכמים בין מגדל ביטוח ובין מבטחי המשנה, לרבות סכומי השייר העצמי. סכומי החשיפה המקסימליים והשייר העצמי נקבעים בהתאם לאומדן מגדל ביטוח בדבר הנזקים או האירועים הצפויים להתרחש.

בעסקים בהם סכומי הביטוח עולים בהיקפם על הקיבולת שנקבעה בחוזה הרלוונטי, ו/או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה עם מבטח המשנה ו/או משיקולי חיתום פרטניים, תוך התאמה למסגרות ותנאי החוזים, נרכש ביטוח משנה פקולטטיבי.

בענפי רכוש, קבלנים, הנדסי⁵⁴ וימי רוכשת מגדל ביטוח ביטוח משנה יחסי מסוג מכסה ו/או מותר בו השתתפות מבטח המשנה נקבעת כאחוז שווה בפרמיה ובתביעה.

בחוזי רכוש וקבלנים, מגבילים מבטחי המשנה את השתתפותם בכיסוי רעידת אדמה לשיעור חשיפה מקסימלית לאירוע שהינו, בכל מקרה, גבוה משיעור הנזק המירבי הצפוי המוערך על ידי מגדל ביטוח (MPL).

בהסכמים שהחברה חתמה לשנת 2021, נערך, בין היתר, שינוי בביטוח המשנה היחסי בביטוח הרכוש, לפיו החברה הגדילה את קיבולת חוזה המותר בעל שייר אחיד וכן הגדילה את גובה השייר המשוקלל לעומת שנת 2020. בחוזה זה קיימת מגבלת חשיפה של מבטחי המשנה לרעידת אדמה בסכום ביטוח מצטבר של כ-76 מיליארד ש"ח שהינו, בכל מקרה, גבוה משיעור הנזק המירבי הצפוי המוערך על ידי מגדל ביטוח (MPL).

כמו כן, בחוזה זה קיים כיסוי לאירועי טרור המוגבל לסכום ביטוח נמוך מקיבולת החוזה.

בשנת 2021, מגדל ביטוח רכשה חוזה ביטוח משנה יחסי מסוג מכסה לענף הדירות. בחוזה זה קיימת מגבלת חשיפה של מבטחי המשנה לרעידת אדמה לסכום ביטוח מצטבר של 63 מיליארד ש"ח. כמו כן, מגבילים מבטחי המשנה המשתתפים בחוזה את חשיפתם באירוע רעידת אדמה בודד בכ-2.4% מסכום הביטוח המצטבר כאמור.

חוזה הקטסטרופה לשנת 2021 הותאם לשינויים בחוזים האמורים לעיל.

⁵³ הדירוג המופיע בטבלה לעיל הינו נכון למועד הסמוך לפרסום הדוח.

⁵⁴ לרבות כיסוי בגין סיכוני חבות כלפי צד שלישי.

בחוזת קבלנים (חוזת מסוג מכסה) קיימת מגבלת חשיפה של מבטחי המשנה לרעידת אדמה לסכום ביטוח מצטבר של 11 מיליארד ש"ח. כמו כן, מגבילים מבטחי המשנה המשתתפים בחוזת את חשיפתם באירוע רעידת אדמה בודד ל-5% מסכום הביטוח המצטבר כאמור.

בשנת 2021, כל עמלות ביטוח המשנה להן זכאית מגדל הינן בשיעור קבוע מהפרמיה, כאשר בנוסף בחוזת הדירות, משולמת עמלה בשיעור משתנה בהתאם לתוצאות.

שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה לאחר תקופת הדוח:

בהסכמים שהחברה חתמה לשנת 2022, נערך, בין היתר, שינוי בביטוח המשנה בחוזת קבלנים (חוזת מסוג מכסה), לפיו החברה הגדילה את קיבולת חוזת המכסה בעל שייר אחיד וכן הגדילה את גובה השייר לעומת שנת 2021. מגבלת חשיפה של מבטחי המשנה לרעידת אדמה עודכן לסכום ביטוח מצטבר של 12 מיליארד ש"ח. כמו כן, מגבילים מבטחי המשנה המשתתפים בחוזת את חשיפתם באירוע רעידת אדמה בודד ל-5% מסכום הביטוח המצטבר כאמור.

בחוזת הדירות (חוזת מסוג מכסה) נערך, בין היתר, שינוי בביטוח המשנה לעניין מגבלת חשיפה של מבטחי המשנה לרעידת אדמה שעודכן לסכום ביטוח מצטבר של כ-74 מיליארד ש"ח.

בענפי החבויות - מגדל ביטוח מעריכה את הסיכון, על בסיס מודלים אקטואריים וניסיון תביעות, ורוכשת הגנה מעל השייר ועד למגבלה הדרושה לדעתה, על בסיס החשיפה המצטברת בפוליסות שמגדל ביטוח מוכרת.

בענפי החבויות, רוכשת מגדל ביטוח חוזי ביטוח משנה מסוג הפסד יתר בהם סכום השייר העצמי קבוע, ומבטח המשנה מכסה נזקים מעל סכום השייר ועד לתקרה הקבועה בחוזת לנזק בודד ועד למגבלת סכום תביעות מצטבר לתקופת החוזת.

בהסכמים שהחברה חתמה לשנת 2021, נערך בין היתר, שינוי בביטוח המשנה לעניין הסכמים מסוג הפסד יתר בענפי חבויות, במסגרתו החליטה החברה להגדיל את השתתפותה בסיכון.

התחייבויות מגדל ביטוח לא הגיעו לתקרות שנקבעו בהסכמי ביטוח המשנה בתקופת המדווחת, ולא קיימות תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

בענפי החבויות לא מתקבלות עמלות ממבטחי המשנה.

31.5.3 כללי

למגדל ביטוח מספר מבטחי משנה, שחלקם בפרמיות בשנת הדוח מהווה 10% או יותר מסך פרמיות ביטוח המשנה בביטוח כללי, כמפורט להלן⁵⁵:

2020		2021		הדירוג בהתאם ל-S&P	שם מבטח המשנה
שיעור מסך פרמיות ביטוח	פרמיית ביטוח משנה מועברת	שיעור מסך פרמיות ביטוח	פרמיית ביטוח משנה מועברת		
משנה בתחום ביטוח כללי	למבטח המשנה (במיליון ש"ח)	משנה בתחום ביטוח כללי	למבטח המשנה (במיליון ש"ח)		
באחוזים		באחוזים			
13	63	8	38	AA-	Swiss Re
8	39	10	46	A+	Lloyd's

31.5.4 הסכם ביטוח משנה בין החברה ובין Swiss Re לניהול תיק Run-off

למגדל ביטוח הסכם ביטוח משנה עם Swiss Re במסגרתו מעניקה Swiss Re כיסוי ביטוחי לתיק תביעות הביטוח הכללי שנקלט מאליו בטוח המכסה את מלוא התחייבויות הביטוח של מגדל ביטוח בתיק זה. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מתקן של החברה מיום 29 בדצמבר 2015 (מס' אסמכתא: 2015-01-081583), דוח מיידי של החברה מיום 24 באפריל 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-054871) ודוח מיידי של החברה מיום 28 ביוני 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-068974), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

⁵⁵ הדירוג המופיע בטבלה דלעיל הינו נכון למועד סמוך לפרסום הדוח.

31.6. מדיניות החשיפה למבטחי משנה

31.6.1. כללי

מדיניות החשיפה למבטחי משנה מאושרת מידי שנה על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח.

ייתכנו שני סוגים של חשיפה למבטח משנה:

(א) חשיפה ליתירות פתוחות, כלומר הסיכון שמבטח המשנה לא יוכל לעמוד בכיסוי התחייבויותיו הקיימות והעתידיות. חשיפה זו מנוהלת על-ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות למגדל ביטוח.

(ב) חשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד. ההצטברות מוערכת על בסיס שיעור הנזק המירבי הצפוי ("MPL"). חשיפה זו מנוהלת על ידי הערכה פרטנית בגין כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

על מנת להקטין את הסיכון הכרוך בחשיפה למבטחי המשנה, פועלת מגדל ביטוח בהתאם לעקרונות הבאים:

הכלל היסודי המנחה את מגדל ביטוח בקביעת המדיניות הוא פיזור הסיכון בין מבטחי המשנה השונים. בנוסף, בוחנת מגדל ביטוח את האיתנות הפיננסית של מבטח המשנה כפי שמתבטאת בדירוג האשראי של מבטח המשנה, הנבחן בהתאם לדירוגי חברת S&P (Standard and Poor's) ("S&P"). אם לא קיים למבטח המשנה דירוג של S&P, יבחן הדירוג על פי חברת A.M.Best או Moody's.⁵⁶

כמו כן, נקבעה תקרת חשיפה כוללת למבטח משנה בזיקה להון העצמי של מבטח המשנה ולהון העצמי של מגדל ביטוח.

במגדל ביטוח קיימים מנגנוני ניהול ובקרה של חשיפה למבטחי המשנה.

להערכת מגדל ביטוח, הקשחת שוק ביטוח המשנה נמשכה גם בחידוש חוזי ביטוח המשנה לשנת 2022, על רקע ההשלכות הגלובליות של משבר הקורונה, הן על הפעילות הריאלית והן על השווקים הפיננסיים. בנוסף, סיכונים מתעוררים גוברים, לרבות סיכונים אקלים, סייבר וכן סיכונים אינפלציה, מעצימים מגמה זו בשוק ביטוחי המשנה. כמו כן, להתפתחויות ברוסיה ואוקראינה עשויות להיות השלכות נוספות על הכלכלה העולמית והשווקים הפיננסיים אשר עשויות להשפיע גם על תאבון הסיכון של מבטחי המשנה. על רקע ההתפתחויות האמורות, נציין כי מספר מבטחי משנה החליטו לצאת מקווי עסקים מסוימים וחלקם לצאת מפעילותם בשוק הישראלי בכלל.

במסגרת ניהול הסיכונים הביטוחיים וסיכונים צד נגדי, דירקטוריון מגדל ביטוח קבע תאבון סיכון באשר לחשיפת מגדל ביטוח לענפי הפעילות השונים וכן מדיניות חשיפה למבטחי משנה. מדיניות זו מגדירה חשיפה כוללת מקסימלית למבטח משנה ופיזור הסיכון ומבוססת, בין היתר, על רמות הדירוג. החברה עוקבת באופן הדוק אחר ההתפתחויות בתקופה זו והצעדים הנדרשים.

31.6.2. במסגרת מדיניות ביטוח המשנה, מגדל ביטוח מבחינה בין סוגי העסקים הבאים:

עסקי "זנב קצר"⁵⁷

עסקים אלה כוללים את ענפי הרכוש למיניהם, בגינם רוכשת מגדל ביטוח בעיקר ביטוח משנה יחסי. השייר המצטבר מוגן בפני אירועי קטסטרופה בחוזה הפסד יתר.

בסוגי עסקים אלה, ההתקשרויות נעשות עם מבטחי משנה מדירוג BBB+ ומעלה על פי דירוג S&P.

עסקי "זנב ארוך"⁵⁸

הסיכונים המכוסים הם בעיקר ענפי חבויות ורכב חובה. רבות מתביעות אלה מגיעות לערכאות, ולעתים קביעת החבות וגובה השיפוי עלולה להתפרס על פני שנים רבות. בעסקי "זנב ארוך", הואיל ועל מגדל ביטוח להתקשר עם מבטחי משנה אשר להערכתה יהיו ברי פירעון לטווח הארוך, מספר מבטחי המשנה עליהם ניתן להסתמך מוגבל למדי. לפיכך, מדיניות מגדל ביטוח בשנת 2021 הייתה להתקשר, בסוגי עסקים אלה, עם מבטחי משנה בדרוג שלא יפחת מקבוצת A על פי דירוג S&P.⁵⁹

⁵⁶ לעיתים, במסגרת הסדרי ביטוח כולל, נכללים הסדרי ביטוח משנה שאינם מהותיים עם חברות לא מדורגות.

⁵⁷ "זנב קצר" - "Short tail" - ענפים שבהם פער הזמנים שבין האירוע הביטוחי להתגבשות סופית של הנזק ותשלומם הינו קצר יחסית.

⁵⁸ "זנב ארוך" - "Long tail" - ענפים שבהם פער הזמנים שבין האירוע הביטוחי להתגבשות סופית של הנזק ותשלומם הינו ארוך.

⁵⁹ למעט חברה אחת אשר ההתקשרות איתה אושרה באופן מיוחד ע"י הדירקטוריון.

לפרוט נוסף בקשר לחשיפה למבטחי משנה ראו גם באור 36.ב.1.4 בדוחות הכספיים.

31.7. חשיפת מבטחי המשנה לאירועי קטסטרופה מסוג רעידת אדמה ופגעי טבע בביטוח כללי

בגין אירועי קטסטרופה (רעידת אדמה ופגעי טבע), רכשה מגדל ביטוח, בנוסף לכיסוי במסגרת הסכמי ביטוח משנה יחסיים, ביטוח משנה מסוג "הפסד יתר" לענפי רכוש, קבלנים, הנדסי ורכב רכוש⁶⁰ בגין השייר המצטבר, בסכום מוגדר לחשיפה, אשר ינבע מאירוע כאמור, וזאת בהתבסס על אומדן מגדל ביטוח בדבר הנזק או האירוע הצפוי להתרחש עקב קטסטרופה. בהערכת הסיכון, השתמשה מגדל ביטוח, בין היתר, בתוכנות בינלאומיות יעודיות, המבוססות על מודלים מתמטיים להערכת סיכונים קטסטרופה. אם יקרה אירוע שיגרום נזק שחומרתו תעלה על האומדן האמור, תיחשף מגדל ביטוח להפסדים אשר אינם מכוסים בביטוח משנה.

בהתאם למודלים כאמור, מגדל ביטוח מגינה על עצמה כנגד אירועי רעידת אדמה בעוצמה המתרחשת אחת לכ-400 שנים.

בשנת 2021, נרכש כיסוי לא יחסי בשיעור של 1.8%, המייצג MPL בשיעור של 5% (לפני השתתפות עצמית של המבוטח) בגין אירוע הצפוי להתרחש אחת לכ-400 שנים. סכומי הביטוח המכוסים בביטוח משנה יחסי (חוזי ופקולטיבי) ברעידת אדמה, נכון ליום 31 בדצמבר 2021, הינם בסך כ-215 מיליארדי ש"ח, ואילו סכומי הביטוח בשייר, עליהם מגדל ביטוח מגינה באמצעות חוזה ביטוח משנה לא יחסי, הינם בסך של כ-78 מיליארד ש"ח.

החשיפה לרעידת אדמה מכוסה ברובה ע"י מבטחים מדרוג A- ומעלה לפי דרוג S&P בהתאם למדיניות ביטוח משנה המפורטת בסעיף 31.6.1 לעיל. מבטח המשנה המשתתף בכיסוי ביטוח משנה לאירועי קטסטרופה, שחלקו מסך החשיפה עולה על 10%, הינו Swiss Re.

31.8. ריכוז תוצאות ביטוח משנה בביטוח כללי (במיליוני ש"ח)

ענפי פעילות	ענף רכב חובה ^{(1) (2)}			ענף רכב רכוש			ענפי הרכוש האחרים ⁽³⁾		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
פרמיות שהועברו למבטחי משנה	6.8	8.3	9.7	3.9	6.3	6.1	337	324.8	332.0
תוצאות מבטחי המשנה - רווח / (הפסד)	(5.2)	(7.0)	(2.4)	1.5	1.4	3.2	128.2	86.4	122.1

שאר ענפי החבויות ^{(4) (5)}			סה"כ		
2019	2020	2021	2019	2020	2021
114	138.1	117.6	461.7	477.5	465.4
תוצאות מבטחי המשנה - רווח / (הפסד)	(26.7)	(87.0)	36.7	(6.2)	159.6

פירוט ענפי הרכוש האחרים לפי סוגי פרמיות			2019	2020	2021
פרמיות ביטוח משנה - יחסי			238.7	231.5	230.0
פרמיות ביטוח משנה - לא יחסי			1.0	0.9	0.9
פרמיות ביטוח משנה - כיסוי לאירועי קטסטרופה ⁽⁶⁾			92.3	92.4	106.1
סה"כ פרמיות ביטוח משנה			332.0	324.8	337.0

(1) בענפי רכב חובה וחבויות, תוצאות מבטחי המשנה משקפות את הרווח/(הפסד) של שנת החיתום השוטפת וכן שינויים שחלו בתביעות התלויות של מבטחי משנה בשנות חיתום ותיקות.

(2) ההפסד למבטחי משנה בענף רכב חובה בשנים 2019-2021 הושפע מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות של החברה.

(3) הרווח למבטחי משנה בענפי הרכוש מאופיין בתנודתיות גבוהה יחסית בניסיון התביעות בביטוחי עסקים.

⁶⁰ כיסוי לאירועי קטסטרופה בביטוחי משנה מסוג רכב רכוש נכלל החל משנת 2017.

- (4) העלייה בפרמיות ביטוח משנה בשאר ענפי החבויות בשנת 2020 הושפעה בעיקרה מגידול בפרמיה בענף אחריות מקצועית וכן משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.
- (5) ההפסד של מבטחי משנה בענפי החבויות בשנת 2020 נבע בעיקרו מתביעה גדולה בענף אחריות מקצועית. בשנת 2021 ההפסד הושפע ממספר תביעות פקולטטיביות.
- (6) הפרמיה כוללת את כל סוגי הסדרי ביטוח המשנה לכסוי סיכונים קטסטרופה (ביטוח משנה יחסי, ביטוח משנה פקולטטיבי וביטוח משנה מסוג הפסד יתר לכסוי השייר המצטבר).

32. הון אנושי

32.1. מבנה ארגוני של הקבוצה

נכון למועד הסמך לפרסום הדוח, המבנה הארגוני של הקבוצה הינו כדלקמן:

חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה - מרכזת את פעילות הקבוצה מול סוכני/סוכנויות ביטוח/משווקים פנסיונים של המוצרים הביטוחיים והמוצרים הפנסיוניים. ריכוז הפעילות נעשה על ידי המרחבים האזוריים ועל ידי מערכי המכירה הארציים של ערוצי ההפצה השונים של הקבוצה, וכן באמצעות יחידת חיתום עסקי ורפואי.

חטיבת חיסכון ארוך טווח - מרכזת את פעילות ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח וביטוח הבריאות וכן את הטיפול בתשלומי תביעות/זכויות בתחומי ביטוח החיים, הפנסיה, הגמל והבריאות. במהלך שנת 2021 יחידת השירות לסוכנים עברה מחטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה לחטיבת חיסכון ארוך טווח.

חטיבת הביטוח הכללי - מרכזת את פעילות הביטוח הכללי וביטוח משנה. הפעילות כוללת ניהול מוצרים, פעילות חיתום ומרחב עסקים גדולים.

במקביל, קיים במגדל ביטוח תחום תביעות ביטוח כללי, המרכז את פעילות התביעות בתחום.

חטיבת השקעות - מרכזת את הידע, המומחיות וכח האדם הנדרשים לניהול ההשקעות של הגופים המוסדיים בקבוצה, הכולל את השקעות העמיתים, השקעות נוסטרו, נדל"ן, אשראי, אנליזה, השקעות ריאליות, קרנות השקעה וגזברות.

חטיבת פיננסים - מרכזת את נושאי הכספים והאקטואריה בקבוצה.

ניהול סיכונים - היחידה משמשת כגורם מתווה ומטמיע בפועל של מדיניות מגדל ביטוח לניהול סיכונים, מתודולוגית ניהול הסיכונים לרבות נהלי העבודה, תהליכי הדיווח וכלים ממכנים תומכים, וכגורם המנחה לנושא ניהול הסיכונים במגדל ביטוח, על אגפיה השונים.

חטיבת הטכנולוגיות - מרכזת את יחידת שירותי המחשוב המספקת את שירותי מערכות המידע לקבוצה ואת יחידת אבטחת המידע.

חטיבת פיתוח עסקי, דאטה ודיגיטל - היחידה אחראית על תחום האסטרטגיה, תחום השיווק, הדיגיטל והחדשנות, יחידת הדאטה והאנליזה, ויחידת הארגון והשיטות.

חטיבת שירות ומשאבים - אחראית על פעילות תחום שירות וחווית לקוח, תלונות הציבור, וכן תחום מנהל לוגיסטיקה ורכש.

מערך היעוץ המשפטי והאכיפה אחראי על ליווי משפטי של ענייני החברה, ניהול סיכונים בזירה המשפטית וציות להוראות הדין והרגולציה החלות על החברה.

מזכירות החברה - אחראית על מעקב אודות ישום החלטות דירקטוריון החברה, דיווחים לציבור ועוד.

תחום משאבי אנוש - היחידה אחראית על ההון האנושי בחברה וניהולו בהתאם לאסטרטגיית החברה ומדיניות משאבי אנוש הנגזרת ממנה. התחום כולל: גיוס, רווחה, הדרכה ופיתוח ארגוני ואחריות חברתית.

מערך הביקורת פנימית - משמש את חברות הקבוצה. המבקר הפנימי כפוף ליו"ר דירקטוריון החברה.

תחום השירותים הפיננסים מתנהל בקבוצה בעיקר באמצעות מגדל שוקי הון הפועלת כחברה נפרדת.

פעילויות סוכנויות הביטוח של הקבוצה מרוכזות בעיקרן במגדל סוכנויות.

הפעילויות הנלוות האחרות, שעיקרן פעילויות מגדל בריאות, מתבצעות כיחידות נפרדות (במצבת העובדים המפורטת להלן, הן כלולות ב"אחר").

32.2. מצבת עובדי הקבוצה⁶¹

בהתאם לתחומי הפעילות הנזכרים בחלק ב' לדוח זה, קיימות חטיבות/יחידות שונות (כגון עובדי חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה, השקעות, פיננסים, שירות ומשאבים, טכנולוגיות וכו') אשר מספקות שירותים ליותר מתחום אחד מתחומי הפעילות, לפיכך אין בקבוצה חלוקה ברורה לגבי שיוך כלל העובדים בהתאם לתחומי הפעילות האמורים.

נכון ליום 31 בדצמבר 2021, הועסקו בקבוצה 4,565 עובדים, לעומת 4,685 עובדים נכון ליום 31 בדצמבר 2020⁶².

ניתן לחלק את מצבת העובדים בקבוצה למועד הנ"ל (במונחי משרה מלאה, כולל עובדים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם) בהתאם לחלוקה הבאה:

מספר עובדים נכון ליום 31 בדצמבר 2020	מספר עובדים נכון ליום 31 בדצמבר 2021	החטיבה/יחידה
1,164	1,202	חטיבת חסכון ארוך טווח ⁽¹⁾ ⁽²⁾
797	675	חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה ⁽¹⁾
92	92	חטיבת ביטוח כללי
132	131	תביעות ביטוח כללי
89	86	חטיבת השקעות
216	189	חטיבת פיננסים ⁽²⁾
354	351	חטיבת טכנולוגיות
628	608	הנהלת הקבוצה ופונקציות המטה
19	20	מערך הביקורת הפנימית
174	189	תחום השירותים הפיננסיים - קבוצת מגדל
960	940	סוכנויות ביטוח של הקבוצה
60	82	אחר
4,685	4,565	סה"כ

(1) בשנת 2021 כ-120 עובדי שירות לסוכנים עברו מחטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה לחטיבת חסכון ארוך טווח.

(2) בשנת 2021 עברו עובדי גביה ובקרת כספים מחטיבת הפיננסים לחטיבת חסכון ארוך טווח ומנגד עברו עובדי כספים ואקטואריה של מקפת מחטיבת חסכון ארוך טווח לחטיבת הפיננסים. כתוצאה מהשינויים האמורים, חל קיטון של כ-20 עובדים בחטיבת הפיננסים.

הקיטון במספר העובדים בקבוצה, לרבות בסוכנויות הביטוח, במהלך שנת הדוח תואם את תכנית ההתייעלות של החברה שיישומה החל משנת 2019.

32.3. תיאור השקעות החברה בהדרכה ופיתוח ארגוני

הקבוצה משקיעה בהדרכות מקצועיות לעובדים ולסוכנים, בהתאם לתפקיד העובד והחטיבה בה הוא פועל, והיא פועלת על פי תכנית הדרכה ופיתוח ארגוני התומכת בהשגת היעדים העסקיים שהוצבו על-ידה בכל היחידות הארגוניות באופן שוטף, בגמישות ובהתאם לצרכים, ובין היתר שולחת את עובדיה להשתלמויות מקצועיות, כנסים והדרכות רלוונטיות.

לקבוצה תכניות הדרכה יעודיות לקידום הערוץ הניהולי והמקצועי וכן הכשרות מקצועיות לעובדים חדשים במערכי השירות והתפעול, המותאמים לצרכיה המקצועיים של הקבוצה. בנוסף, מקיימת הקבוצה מעת לעת סדנאות העשרה לעובדי הקבוצה בנושאים מגוונים.

בעקבות משבר הקורונה והמעבר למודל היברידי, הדרכות רבות במהלך שנת הדוח נעשו באמצעים וירטואליים המאפשרים למידה מרחוק. בכוונת הקבוצה להמשיך בהעברת הדרכות וירטואליות בעתיד.

⁶¹ מובהר, כי בסעיף זה ההתייחסות הינה לנתונים אודות מועסקים שהינם עובדי הקבוצה, או עובדים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם, ואינם כוללים עובדים המועסקים על-ידי דפוס העסקה אחרים, כגון עובדים המועסקים על-ידי נותני שירותים לחברה. כמו כן, מצבת עובדי הקבוצה כוללת עובדים/ות בחופשת לידה ובחופשה ללא תשלום, אשר נכון ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם מספרם ב-198 עובדים לעומת 234 נכון ליום 31 בדצמבר 2020. יצוין כי עובדים יומיים נספרים על פי היקפי משרה.

⁶² הנתונים לגבי מצבת העובדים אינם כוללים עובדים המועסקים על-ידי חברות המוחזקות בשיעור של 50% ומטה שאינן מהותיות.

32.4. הטבות וטיבם של הסכמי העסקה/חתימה על הסכם קיבוצי

מרבית עובדי מגדל ביטוח ומגדל מקפת מועסקים תחת הסכם קיבוצי כמפורט בסעיף 32.4.1 להלן. שאר עובדי הקבוצה מועסקים באמצעות הסכמים אישיים כאמור בסעיף 32.4.1 להלן.

32.4.1. הסכם קיבוצי

ביום 16 במאי 2019, חתמו מגדל ביטוח ומגדל מקפת (להלן בסעיף זה: "**מגדל**") עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים במגדל על הסכם קיבוצי לתקופה שמיום 1 באפריל 2019 ועד ליום 31 בדצמבר 2021 ("**ההסכם הקיבוצי**"). ההסכם הקיבוצי כולל, בין היתר, הוראות לעניין התייעלות בתקופת ההסכם הקיבוצי, בהתאם להליך שהוסדר בהסכם האמור ("**תכנית התייעלות**"). תכנית התייעלות כללה בשלב ראשון תהליך פרישה מרצון אשר הושלם במלואו בשנת 2019 וכן סיום העסקה בתנאים מיטיבים לכל אורך תקופת ההסכם.

ביום 19 בינואר 2022 חתמו הצדדים על הארכת תוקפו ועדכון של ההסכם הקיבוצי עד ליום 31 בדצמבר 2022 ("**ההארכה**"). במסגרת ההארכה נקבע, בין היתר, כי המשכורת החודשית המינימלית של עובדי מגדל ביטוח תעודכן ותעלה בהדרגה עד יום 1 באפריל 2023, וכן כי בכפוף לתוצאות הכספיות ולרווח הכולל לשנת 2021, יגדל תקציב הבונוס השנתי של העובדים.

לפרטים נוספים אודות ההסכם הקיבוצי וההארכה, ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 16 במאי 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-047224), מיום 1 ביוני 2020 (מס' אסמכתא: 2020-01-056169) ומיום 20 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-009154) הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, ובאור 32 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות התנאים העיקריים הכלולים במסגרת ההסכם הקיבוצי וההארכה, וכן לאומדן העלויות בגין ישום ההסכם, ראו באור 32 בדוחות הכספיים.

32.4.2. הסכמי עבודה אישיים

יחסי העבודה בין הקבוצה לעובדיה שאינם כפופים להסכם הקיבוצי והארכתו כמפורט בסעיף 32.4.1 לעיל, מושתתים על הסכמי עבודה אישיים. הסכמי העבודה האישיים מגדירים את תנאי העסקתם לרבות משכורת בסיס, תנאים סוציאליים ותנאים נלווים, וכן תנאי סיום העסקה.

בקבוצה קיימות מספר קבוצות עובדים, המתוגמלים מעבר לשכר הבסיסי, גם בשכר הנגזר מביצועים או על-פי עמידה ביעדים.

לעניין תגמול נושאי משרה ראו סעיף 32.5 להלן.

32.5. מדיניות ועקרונות תגמול נושאי משרה

32.5.1. מדיניות תגמול הגופים המוסדיים ומדיניות תגמול של החברה לשנים 2020-2022

ביום 11 ביולי 2019 פורסם חוזר גופים מוסדיים "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו 'תגמול'", ("**חוזר התגמול המעודכן**"), אשר עדכן והחליף את חוזר הממונה "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" מיום 10 באפריל 2014 ("**חוזר הממונה המקורי**"). חוזר התגמול המעודכן פורסם לצורך התאמת הרגולציה של הגופים המוסדיים לאסדרה הרלוונטית שהתגבשה בתחום מאז פרסום חוזר הממונה המקורי, ובכלל זה הוראות חוק החברות, הוראות המפקח על הבנקים וכן לאור הניסיון שהצטבר ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ביחס לישום הוראות חוזר הממונה המקורי ופניות גופים מוסדיים.

בהתאם להוראות תיקון 20 לחוק החברות, לפיהן על החברה לאשר מדיניות תגמול אחת לשלוש שנים, לאור עדכון הוראות הדין בנושא תגמול, ובפרט הוראות הדין החלות על הגופים המוסדיים בקבוצה עקב פרסום חוזר התגמול המעודכן, ולאור הניסיון שהחברה צברה בישום מדיניות התגמול, ביום 30 בדצמבר 2019 אישר דירקטוריון מגדל ביטוח מדיניות תגמול חדשה לשנים 2020-2022 (כולל) (בסעיף זה: "**מדיניות התגמול**"), המחליפה את מדיניות התגמול אשר היתה בתוקף בשנים 2017-2019. ביום 29 באפריל 2021 עדכן דירקטוריון מגדל ביטוח את מדיניות התגמול (בנושאי אורך תקופת ההודעה המוקדמת ותשלום עבור התחייבות לאי תחרות) ("**מדיניות התגמול המעודכנת**"). ביום 30 בינואר 2020 אישר דירקטוריון מגדל מקפת את מדיניות התגמול, ובחודש מאי 2021 אימץ דירקטוריון מגדל מקפת את מדיניות התגמול המעודכנת.

ביום 11 בפברואר 2020 אישרה האסיפה הכללית של החברה את מדיניות התגמול של החברה לשנים 2020-2022 (כולל). לפרטים נוספים, ראו דוחות מיידיים של החברה מיום 11 בפברואר 2020 (מס' אסמכתא: 2020-01-015150), מיום 31 בדצמבר 2020 (מס' אסמכתא: 2020-01-116178 וכן 2020-01-116367), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 8 בנובמבר 2021 אישרה האסיפה הכללית של החברה עדכון למדיניות התגמול של החברה. מטרת העדכון הינה התאמת מדיניות התגמול הקיימת בחברה למדיניות התגמול המעודכנת של מגדל ביטוח, בשינויים המתחייבים, וכן התאמתה לתמורות המשמעותיות שאירעו בשוק ביטוח נושאי המשרה באופן התואם את עמדת רשות ניירות ערך בעניין זה. לפירוט ראו דוחות מידיים של החברה מיום 3 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-150495) ומיום 8 בנובמבר 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-164274), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

מדיניות התגמול חלה על כל נושאי המשרה בקבוצה. יוער, כי כל נושאי המשרה בחברה מכהנים בנוסף כנושאי משרה בגופים המוסדיים בקבוצה וכפופים בהתאם גם למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה.

לפירוט עיקרי ההסדרים שנקבעו במדיניות התגמול, ראו גם באור 37.3.ג בדוחות הכספיים.

עיקרי מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים, מתפרסמת אף באתר האינטרנט של החברה בקישור הבא:

<https://www.migdal.co.il/He/MigdalTeam/Investorsconnection/Pages/RewardPolicy.aspx>

32.6 קבוצת נושאי המשרה הבכירה

נכון למועד הדוח, קבוצת נושאי המשרה הבכירה (שאינם דירקטורים) בקבוצה מונה 10 עובדים והיא כוללת את נושאי המשרה הבכירה המפורטים בתקנה 26א בפרק פרטים נוספים על התאגיד ("המנהלים הבכירים").

נושאי המשרה מועסקים על-פי הסכמים אישיים, המפרטים את תנאי העסקתם.

לפרטים אודות השכר והתגמולים שניתנו בשנת 2021 לרבות תנאי העסקתם של מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה ובתאגידים שבשליטת החברה, ראו תקנה 21 בפרק פרטים נוספים על התאגיד.

32.7 שינויים בנושאי משרה בכירה בקבוצה

32.7.1. ביום 27 ביוני 2021, חדלה גברת אילנה בר לכהן כיועצת המשפטית וממונה אכיפה ראשית בחברה ובמגדל ביטוח, והחל מאותו המועד, החל מר נועם הויזליך לכהן בתפקיד יועץ משפטי ראשי וממונה על האכיפה בחברה ובמגדל ביטוח. לפרטים ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 7 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-096849 וכן 2021-01-096945), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

32.7.2. ביום 21 בדצמבר 2021, סיים מר גיא פישר את תפקידו כמנהל חטיבת ההשקעות במגדל ביטוח. לפרטים נוספים, ראו דוחות מיידיים של החברה מימים 22 בספטמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-148326) ומיום 17 בנובמבר 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-167826), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

32.7.3. ביום 14 בפברואר 2022, החליט דירקטוריון מגדל ביטוח למנות את מר ארז מגדלי למנהל חטיבת ההשקעות, בכפוף לאי-התנגדות הממונה בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי (ראו דוח מיידי של החברה מיום 14 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא 2022-01-018139), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה).

לפירוט אודות שינויים בדירקטוריון החברה ושינויים נוספים בנושאי המשרה הבכירה בקבוצה בשנת הדוח ראו סעיף 41 בחלק ה' להלן.

33. שיווק והפצה

33.1 כללי

ערוצי השיווק וההפצה העיקריים של הקבוצה בתחומי הפעילות של החברה (לא כולל תחום השירותים הפיננסיים⁶³), הינם:

33.1.1 סוכני וסוכנויות ביטוח

מרבית תכניות הביטוח של הקבוצה משווקות באמצעות סוכני ביטוח וסוכנויות ביטוח, לרבות סוכנויות הביטוח המוחזקות על-ידי הקבוצה.

הקבוצה נמצאת בקשרים עסקיים עם כ-3,000 סוכנויות ביטוח (תאגידים⁶⁴) וסוכני ביטוח ("סוכנים") הפזורים ברחבי הארץ. הקבוצה קשורה עם מרבית הסוכנים בעסקי ביטוח חיים, פנסיה וגמל, ביטוחי בריאות וביטוח כללי והם מבצעים את עיקר המכירות של הקבוצה.

במהלך שנת 2021, הושלם מיזוג הסוכנויות שחם ואורלן לכדי סוכנות אחת - שחם ואורלן סוכנויות ביטוח בע"מ.

⁶³ לפרטים אודות שיווק והפצה בנוגע לתחום השירותים הפיננסיים ראו סעיף 21 בחלק ב' לעיל.

⁶⁴ חלק מסוכני הביטוח הינם תאגידים המעסיקים עובדים, כאשר מספר העובדים באותה סוכנות אינו כלול במסגרת המספר לעיל.

חלק מפעילות השיווק וההפצה באמצעות סוכנים, מתבצע אף באמצעות סוכנויות ביטוח בשליטת הקבוצה באמצעות מגדל סוכנויות שהבולטות שבהן הינן מבטח סימון, שגיא יוגב ושחם-אורלן בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך והבריאות בקבוצה, ופלתורס ושחם-אורלן בתחום הביטוח הכללי בקבוצה.

33.1.2 הפצה ישירה

במסגרת זו, השיווק וההפצה של מוצרי הקבוצה נעשה במישרין, באמצעות עובדי הקבוצה. עיקר הפעילות במסגרת ערוץ ההפצה הישירה הינה בענפי הפנסיה והגמל באמצעות משווקים פנסיוניים.

במסגרת ערוץ הפצה זה, קיימות התקשרויות ישירות מול מעסיקים, ועדי עובדים/ארגוני עובדים המאפשרים הצטרפות יזומה לקרנות הפנסיה/קופות הגמל (לרבות קרנות השתלמות) שבניהול הקבוצה, כמו גם השתתפות במכרזים המתפרסמים על-ידי מעסיקים/ארגוני עובדים.

בהתאם להנחיות הממונה, בין היתר, בעניין בחירת קרנות פנסיה ברירת מחדל, החל מיום 1 באפריל 2019 הסתיימו כל הסכמי ברירת המחדל של החברות המנהלות מול מעסיקים שהיו בתוקף בפנסיה ובגמל, כך שנכון למועד הדוח, שיווק קרנות הפנסיה ו/או קופות הגמל של מגדל מקפת נעשה באמצעות תהליך הצטרפות פרטני במסגרת הסכמים עם מעסיקים וכן באמצעות הצטרפות יזומה של עובדים לקרן הפנסיה/ קופת הגמל של מגדל מקפת. מובהר בהקשר זה, כי בסוף שנת 2021 הסתיימה תקופת המכרז של קרנות הפנסיה ברירת המחדל הנוכחית ובבחרו קרנות ברירת מחדל חדשות, לפירוט ראו סעיף 6.4.2 לעיל.

חלק מהפוליסות הקבוצתיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות משווקות במכירה ישירה על-ידי הקבוצה, בעיקר באמצעות השתתפות במכרזים.

עיקר פעילות השיווק וההפצה הישירה בביטוח כללי הינה מול לקוחות גדולים כגון חברות שעיסוקן ברכב, או שברשותן צי רכב, בנקים למשכנתאות, או השתתפות במכרזים של לקוחות שונים.

בנוסף, למגדל מוקד טלפוני לשיווק ביטוחי פרט (ביטוחי ריסק מוות ובריאות), נסיעות לחו"ל וביטוחי קולקטיב. החל משנת 2021 חל גידול במכירות החברה בשוק הרכב ללקוחות פרטיים באמצעות שיווק ישיר במסגרת המוקד הטלפוני האמור.

33.1.3 **תאגידים בנקאים** - ערוץ הפצה זה כולל את ההפצה והשיווק של מוצרים בענפי הגמל והפנסיה באמצעות יועצים פנסיוניים בסניפי הבנק (פעילות שאינה מהותית).

33.1.4 אי תלות בערוצי הפצה

לחברה אין תלות בגורם בודד מתוך ערוץ הפצה כלשהו, אשר אובדנו ישפיע מהותית לרעה על פעילותה או שתיגרם לה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפו.

33.1.5 ערוצי הפצה המהווים מעל 10% מהפרמיות בתחומי הפעילות

בשנת 2021 לא היה לחברה סוכן בודד שהיקף הפרמיות שלו עולה על 10% מהיקף הפרמיות בכל תחום פעילות רלבנטי, למעט סוכנות מבטח סימון בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח.

לפירוט אודות הפרמיות ודמי הגמולים שהתקבלו בשנת 2021 דרך הסוכנויות שבשליטת הקבוצה ראו להלן.

33.1.6 שיעור פעילות ההפצה והשיווק בחלוקה בין הערוצים השונים

בענפי הפנסיה והגמל, שם מבוצע עיקר הפעילות הישירה, חלקם של ערוצי ההפצה במונחי פרמיות ודמי גמולים הינו כדלקמן:

פנסיה - הפצה באמצעות סוכנים כ-65% מדמי הגמולים בשנת 2021 (לעומת כ-67% בשנים 2020 ו-2019), הפצה ישירה כ-34% בשנת 2021 (לעומת כ-32% בשנים 2020 ו-2019) והפצה באמצעות תאגידים בנקאיים כ-1% מדמי הגמולים (בדומה לשנים 2020 ו-2019).

גמל - הפצה באמצעות סוכנים כ-45% מדמי הגמולים בשנת 2021 (לעומת כ-43% בשנת 2020 וכ-42% בשנת 2019), הפצה ישירה כ-49% (לעומת כ-50% בשנת 2020 וכ-49% בשנת 2019) והפצה באמצעות תאגידים בנקאיים כ-6% מדמי הגמולים (לעומת כ-7% בשנת 2020 וכ-8% בשנת 2019).

הפרמיות ודמי הגמולים שהתקבלו בשנת 2021 דרך הסוכנויות שבשליטת הקבוצה (כולל גם נתונים של סוכני משנה של הסוכנויות האמורות) הינן כדלקמן:

כ-21% מסך עסקי ביטוח חיים בשנת 2021 (לעומת כ-23% בשנת 2020 וכ-22% בשנת 2019), כ-24% מסך עסקי הפנסיה בשנת 2021 (לעומת כ-23% בשנת 2020 וכ-24% בשנת 2019), כ-11% מסך עסקי הגמל בשנת 2021 (בדומה לשנת 2020 ולעומת כ-13% בשנת 2019), כ-20% מעסקי הבריאות בשנת 2021 (לעומת כ-21% בשנת 2020 וכ-22% בשנת 2019) וכ-9% מעסקי ביטוח כללי בשנת 2021 (לעומת כ-10% בשנת 2020 וכ-9% בשנת 2019).

לפרטים אודות מצבת כוח האדם של סוכנויות הביטוח שבשליטת הקבוצה, ראו הטבלה שבסעיף 32.2 לעיל.

33.2 הסדרת פעילות הסוכנים, המשווקים הפנסיונים והיועצים הפנסיוניים

פעילות הסוכנים והיועצים הפנסיונים במערך השיווק וההפצה מפורקת על-ידי הממונה ומוסדרת על ידי הוראות חוק הפיקוח ו/או חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), תשס"ה-2005 בכל הקשור למוצרים הפנסיוניים. בכלל זה, הוראות אלו חלות גם על פעילותם של סוכני ביטוח פנסיוניים, משווקים פנסיוניים ויועצים פנסיוניים, והרישיונות הנדרשים לצורך פעילותם. ככלל, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשס"ו-2006, מסדירות את שיעורי ואופן עמלת ההפצה המקסימלית שתשולם ליועץ פנסיוני במוצרי הגמל והפנסיה ("תקנות ההפצה").

33.3 תיאור מבנה העמלות ושיעורי העמלות הממוצעים לפי תחומי הפעילות

33.3.1 תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

(א) סוכנים

הקבוצה משלמת לסוכנים עמלות בשיעורים משתנים בגין שיווק המוצרים ושיעור העמלה משתנה בהתאם לתכנית הנמכרת ובהתאם להסכמים פרטניים שנחתמים עם הסוכנים.

(1) מבנה העמלות בביטוח חיים

- עמלות שוטפות - העמלות המשתלמות לסוכנים הינן "עמלות שטוחות", דהיינו עמלה המשתלמת בשיעור דומה במשך מספר שנים ולאחר מכן, ברוב ההסכמים, תשלום עמלות בשיעור הנמוך, בדרך כלל, משיעור העמלה השטוחה (ברוב תכניות הביטוח המשווקות על-ידי הקבוצה "העמלה השטוחה" משתלמת במשך 15 שנה). יצוין כי, ביחס לחלק ממוצרי ביטוח חיים, העמלה משתלמת בשיעור קבוע לאורך כל תקופת הביטוח, וכן קיימת אפשרות לתשלום העמלה בשיעורים משתנים לאורך תקופת הביטוח. בנוסף, במוצרים מסוימים משתלמת עמלה בשיעור קבוע מצבירה לאורך כל תקופת הביטוח.
- עמלות בגין מכירות - בדרך כלל עמלה חד פעמית אשר נגזרת, בדרך כלל, מהיקף המכירות ומעמידת הסוכן ביעד המכירות שנקבע לו ובחלק מהמקרים מעמידת הסוכן ביעד שימור התיק. בחלק מפוליסות ביטוח החיים העמלה מחושבת כפונקציה של פרמטרים המשפיעים על רווחיות המוצר, לרבות הסדרים המתייחסים לביטולי פוליסות. בנוסף, מקיימת הקבוצה מבצעי מכירות שבמסגרתם היא מתגמלת את הסוכנים בפרסים ו/או מענקים נוספים.
- במוצרי ביטוח מסוימים - משתלמות עמלות הנגזרות מהיקף העברת כספי חיסכון מקופות ו/או תכניות ביטוח שאינן של החברה ו/או היקף הפקדות חד-פעמיות.

(2) מבנה העמלות בגין שיווק מוצרי הפנסיה

- עמלות שוטפות - העמלות משתלמות מדמי גמולים והינם בשיעור מדמי הגמולים הנגבים בפועל.
- עמלות בגין מכירות - הקבוצה משלמת עמלה הנגזרת, בדרך כלל, מהיקף המכירות ומעמידה ביעד המכירות. העמלות נקבעו כפונקציה של פרמטרים המשפיעים על רווחיות המוצר וכפוף לביטולים כמתואר לעיל ביחס לעמלות ביטוח חיים. בנוסף, מקיימת הקבוצה מבצעי מכירות שבמסגרתם היא מתגמלת את הסוכנים בפרסים ו/או מענקים נוספים.

(3) מבנה העמלות בגין שיווק מוצרי הגמל

- עמלות היקף - עמלות הנגזרות מהיקף העברת כספי חיסכון מקופות שאינן של החברה. בנוסף עבור מכירות שוטפות של קרן ההשתלמות וקופת גמל להשקעה, החברה משלמת עמלה הנגזרת, בדרך כלל, מהיקף המכירות ומעמידה ביעד המכירות וכפוף לביטולים.
- בנוסף, מקיימת הקבוצה מבצעי מכירות שבמסגרתם היא מתגמלת את הסוכנים בפרסים ו/או מענקים נוספים.

• עמלות שוטפות - משולמות לסוכני ביטוח בגין שיווק קופות הגמל כשיעור מהצבירה.

בקשר עם האמור לעיל, יצוין כי בחודש אפריל 2017, נכנס לתוקפו חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 20), התשע"ז-2017 ("תיקון 20"), שעניינו איסור על קיומה של זיקה בין גובה דמי הניהול שייגבו מעמית מצטרף לקופת גמל ובין גובה עמלת ההפצה המשולמת לסוכן הביטוח. לאור כניסתו של תיקון 20 לתוקף, הותאמו ההסכמים הפרטניים של החברה בכל הנוגע לעמלות המשתלמות בקשר עם ביטוח חיים, מוצרי הפנסיה ומוצרי הגמל, כך שבגין חלק מהתכניות ששווקו עד ליום 1 באפריל 2017, ממשיכה להשתלם, בנוסף למנגנוני העמלות המתוארים לעיל, עמלה מדמי ניהול מצבירה ומדמי ניהול מפרמיה (במוצרי ביטוח חיים), עמלה מדמי הניהול מצבירה ועמלה מדמי הגמולים, תוך התחשבות ברווחיות המוצר (במוצרי פנסיה) וכן עמלה מדמי הניהול מצבירה תוך התחשבות ברווחיות המוצר (במוצרי הגמל).

(ב) **משווקים פנסיונים**

החברה מתגמלת את המשווקים הפנסיונים בענפי החיסכון ארוך הטווח, ביטוח חיים ובריאות על עמידה ביעדי מכירות שמשתנים מעת לעת וכן בגין צירוף עמיתים חדשים. סכום העמלה למשווק מורכב משיעור עמידת המשווק ביעדים שנקבעו, כשהוא מוכפל בעמלת יעד שקלית שנקבעה לו וכן מסכום המתקבל בגין צירוף עמיתים.

(ג) **יועצים פנסיונים**

התאגידים הבנקאיים זכאים לעמלת הפצה בהתאם לתקנות ההפצה ועל פי ההסכמים שנחתמו עימם.

(ד) **שיעור עמלות ממוצעות**

להלן פירוט של שיעור העמלות הממוצע (באחוזים) בתחום⁶⁵:

2019	2020	2021
ביטוח חיים		
5.8	6.0	5.7
46.1	52.7	50.6 ⁽¹⁾
פנסיה		
0.9	1.0	0.8
גמל		
0.2	0.1	0.1

⁽¹⁾ העלייה בשיעור העמלה מפרמיה משונתת חדשה בשנים 2020 ו-2021 לעומת שנת 2019 הושפעה משינוי בתמהיל המכירות בשנים אלו המאופיין בעלייה במשקל מכירות הסיכונים.

33.3.2 **תחום ביטוח בריאות**

(א) **ביטוחי פרט - הקבוצה משלמת לסוכני הביטוח עמלות בשיעורים משתנים בגין שיווק המוצרים ושיעור העמלה משתנה בהתאם לתכנית הנמכרת.**

מבנה העמלות מורכב בדרך כלל מאחד או יותר מהבאים:

- (1) עמלות שוטפות - העמלות המשתלמות הינן "עמלות שטוחות", וכן קיימת אפשרות לתשלום עמלה בשיעורים משתנים לאורך תקופת הביטוח, בהתאם להסכמים הפרטניים עם הסוכנים.
- (2) עמלות בגין מכירות - חלק מההסכמים עם הסוכנים כוללים עמלה חד פעמית הנגזרת מהיקף המכירות ומעמידת הסוכן ביעד המכירות ובחלק מהמקרים מעמידת הסוכן ביעד שימור התיק שנקבע לו.
- (3) בנוסף מקיימת הקבוצה מבצעי מכירות שבמסגרתם היא מתגמלת את הסוכנים בפרסים ו/או מענקים נוספים.

(ב) **ביטוחים קבוצתיים - העמלות משולמות בשיעור מוסכם מהפרמיה.**

להלן פירוט של שיעור העמלות הממוצע (באחוזים) בתחום:

2019	2020	2021
27.1	24.7	24.5

הקישור בשיעור העמלות מפרמיה בשנת 2020 נובע מקישור במכירות תאונות אישיות והפסקת מכירות ביטוח סיעודי.

⁶⁵ כולל עמלות סוכנים, משווקים פנסיונים ויועצים פנסיונים.

33.3.3. תחום ביטוח כללי

העמלה המשולמת לסוכנים בתחום ביטוח כללי מחושבת כשיעור מוסכם מהפרמיות כאשר שיעור העמלה משתנה בהתאם לענף הספציפי. להלן פירוט של שיעור העמלות הממוצע (באחוזים) בתחום:

	2019	2020	2021
ענף ביטוח רכב חובה	4.7	4.8	4.7
ענף ביטוח רכב רכוש ⁽¹⁾	14.4	14.8	15.7
ענפי רכוש (ללא רכב)	16.0	15.5	16.1
ענפי חבויות	14.1	13.2	13.5
סה"כ	12.8	12.7	13.3

⁽¹⁾ בשנת 2021, העלייה בשיעור העמלות הממוצע בענף רכב רכוש נובעת מאי זכייתה של מגדל ביטוח במכרז לביטוח הרכב לעובדי מדינה.

33.3.4. העמדת הלוואות לסוכנים

לעיתים מעמידה הקבוצה הלוואות לסוכניה, בביטחון תזרימי עמלות עתידיים או בביטחונות אחרים. ההלוואות ניתנות בתנאים מסחריים במסגרת הכללים שנקבעו על ידי הממונה. לפירוט ראו באור 9 בדוחות הכספיים.

34. ספקים ונותני שירותים

34.1. כללי

הקבוצה רוכשת מוצרים ושירותים ממספר רב של ספקים ונותני שירותים⁶⁶. בחירתם של אלה נעשית בהתאם לאיכות וטיב השירות המוצע על ידם, זמינותם, תחומי מומחיותם, התנאים המסחריים שהם מציעים וכו'. בדרך כלל התקשרויות אלו הינן לתקופה בלתי קצובה ואינן כוללות הסדר בלעדיות (יוערי כי באופן עקרוני נמנעת הקבוצה, ככל שמתאפשר, מקיומה של "תלות בספק"⁶⁷ אחד, ופועלת ליצירת גיוון בקרב ספקיה).

34.2. ספקי מחשב ותוכנה

הקבוצה קשורה בהסכמים שונים עם ספקי ציוד חומרה, תוכנה ופתרונות מחשוב אחרים, המספקים לה פתרונות טכנולוגיים מגוונים בנושאים של ציוד מחשוב, לרבות שרתים וציוד קצה, תקשורת, מערכות הפעלה ווירטואליזציה, מערכי אחסון וניהול מידע, תוכנות לסוגיהן, בסיסי נתונים, כלי ניטור ובקרה, אבטחת מידע ושירותים מקצועיים אחרים, לרבות שירותי מומחה. חלק מספקים אלה הינם חברות המתמחות במתן שירותים יעודיים, שלעיתים, בעת אירועים משבריים (לרבות בתחום הטכנולוגי), החברה עשויה להידרש לשיתוף פעולה שלהם. התשלומים השוטפים לכל אחד מספקים אלה אינם מהותיים. הספקים הנמנים על קטגוריה זו, ואשר לחברה קיימת תלות בהם, הינם: היטאצ'י דטה סיסטמס ישראל בע"מ, Microsoft Ltd, Oracle Ltd, אס.פי.אל.תוכנה בע"מ, IBM Ltd חילן טק בע"מ, SAP SE, א.מ.ת. מיחשוב בע"מ וקבוצת Neoxam Portfolio Management.

⁶⁶ מובהר בזאת, כי בספקים ונותני שירותים הקבוצה איננה כוללת את המשווקים/יועצים הכלולים בערוץ ההפצה והשיווק כמתואר בסעיף 33 לעיל, וכן איננה כוללת את מבטחי המשנה, המתוארים בסעיף 31 לעיל.

⁶⁷ כהגדרת מונח זה בחוזר הממונה לעניין עדכון הוראות בדוח התקופתי של חברות ביטוח.

35. רכוש קבוע ומידע על השקעות במערכות המחשב

35.1. להלן טבלה המרכזת את נכסי המקרקעין המהותיים בבעלות החברה או הנשכרים על-ידה והכלולים ברכוש הקבוע:

מיקום	שטח במ"ר	שימוש עיקרי	בבעלות/שכירות
פתח תקוה	62,430	בנייני המשרדים העיקריים של הקבוצה לרבות מרבית פעילות סוכנויות הביטוח המוחזקות על-ידי הקבוצה ("סוכנויות הקבוצה")	בעלות
	1,531	בעיקר משרדים המשמשים את סוכנויות הקבוצה	שכירות
	2,838	שטח שבנייתו טרם הושלמה / טרם אוכלס	בעלות
	834	בנייני סוכנויות הקבוצה	שכירות
אשקלון	3,011	מרכז שירות לקוחות ותפעול	שכירות
תל-אביב	3,800	בנייני המשרדים של קבוצת שוקי הון	חכירה ארוכת טווח
ירושלים	1,067	בנייני סוכנויות הקבוצה	שכירות
	2,183	בנייני סניף הקבוצה בירושלים	חכירה ארוכת טווח
נתניה	1,578	בנייני סוכנויות הקבוצה וחברת בי-וול	שכירות
חיפה	2,183	בנייני סניף הקבוצה בחיפה	בעלות
	1,021	בנייני סוכנויות הקבוצה	שכירות

במהלך שנת 2021, כחלק ממהלך של איחוד כלל יחידות וחטיבות החברה במיקום גאוגרפי זהה, סוכנויות הביטוח של החברה העתיקו את מקומן למטה החברה שבפתח תקוה.

יצוין כי ישנם אתרים נוספים בהם הקבוצה שוכרת מבנים לצורך פעילותה ולצורך פעילות הסוכנויות המוחזקות על ידה, בהיקף לא מהותי.

מרכז המחשבים העיקרי המשמש את הגופים המוסדיים בקבוצה מצוי בפתח תקוה. בהתאם להוראות הממונה בעניין ניהול המשכיות עסקית, למרכז המחשבים שני אתרים מרוחקים נוספים הכוללים אתר גיבוי ועותק נוסף (שלישי) של המידע.

לפירוט בדבר העלות המופחתת של קרקע ובנייני משרדים ושיפורים במושכר ופרטים נוספים בדבר הרכוש הקבוע של הקבוצה ראו באור 6 בדוחות הכספיים.

35.2. מידע על השקעות החברה במערכות המחשוב

מערכות המחשוב והמידע של הקבוצה חיוניות לניהול עסקיה בכלל ולהתמודדות עם התחרות והרגולציה בפרט. בבעלות החברה מגוון רחב של ציוד מחשוב הכולל שרתים, מערכות אחסון וגיבוי, ציוד תקשורת, עמדות קצה וציוד היקפי אחר, וכן מגוון רחב של זכויות בעלות או שימוש בתוכנות שונות לרבות תוכנות בפיתוח עצמי.

חטיבת הטכנולוגיות מספקת את מרבית שירותי המחשוב ליחידות השונות בקבוצה, והיא אשר מפעילה, במידת הצורך, ספקים וחברות תוכנה שונות, לצורך מתן שירותי המחשוב המוענקים לקבוצה. לכוח האדם המועסק ביחידה זו, ראו סעיף 32.2 לעיל.

לקבוצה מערכות מידע הכוללות חומרה, תוכנות וציוד נוסף שעלותן המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021 הינה כ-508 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-395 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. בשנת 2021, השקעות הקבוצה במחשבים ובפיתוח מערכות מידע הסתכמו בסך של כ-230 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-205 מיליון ש"ח בשנת 2020. ראו באורים 4 ו-6 בדוחות הכספיים.

ההשקעות במערכות המחשב מיועדות הן לתמיכה ביעדים האסטרטגיים העסקיים של הקבוצה והן לעמידה בדרישות רגולציה משתנות.

בתקופת הדוח השקעות הקבוצה במערכות המחשב התמקדו בעיקר בתחומים הבאים: פיתוח מערכות שירות ומכירה לערוצי ההפצה ובכלל זה קווי עסקים דיגיטליים, שיפור יכולות מערך השירות ללקוחות הקבוצה לרבות באמצעות מערכות CRM וניהול מוקדי שירות, ישום חוזרי רגולציה שונים, השבחת מערכות ביטוח כללי, תמיכה בפיתוח מוצרי ביטוח חיים וביטוח בריאות, חיזוק יכולות ההגנה על מידע החברה, לרבות מפני איומי סייבר, ושיפור מתמשך של זמינות ויציבות מערכות הייצור.

36. עונתיות

36.1. חיסכון ארוך טווח

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וביטוח בריאות וההכנסות מדמי ניהול מקרנות הפנסיה וקופות הגמל אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, ניכר בחודש דצמבר גידול מסוים בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים לתכניות פנסיוניות וקופות גמל, ביחס לשאר חודשי השנה, במטרה למצות את הטבות המס הגלומות בהפקדה לחסכון פנסיוני וקופות גמל.

להלן התפלגות הפרמיות שהורווחו ברוטו בביטוח חיים⁶⁸ לפי רבעונים בשנים 2019-2021 (במיליוני ש"ח ובאחוזים):

	2019		2020		2021	
	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים
רבעון 1	2,311	24.1	2,326	25.6	2,446	25.0
רבעון 2	2,336	24.4	2,134	23.5	2,389	24.5
רבעון 3	2,337	24.4	2,240	24.7	2,433	24.9
רבעון 4	2,589	27.0	2,382	26.2	2,497	25.6
סה"כ לשנה	9,573	100.0	9,082	100.0	9,765	100.0

להלן התפלגות דמי הגמולים בפנסיה בשנים 2019-2021 (במיליוני ש"ח ובאחוזים):

	2019		2020		2021	
	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים
רבעון 1	1,810	23.3	1,894	25.4	1,836	24.2
רבעון 2	1,924	24.7	1,743	23.4	1,866	24.6
רבעון 3	1,986	25.5	1,919	25.7	1,933	25.5
רבעון 4	2,060	26.5	1,907	25.5	1,956	25.8
סה"כ לשנה	7,781	100.0	7,463	100.0	7,591	100.0

להלן התפלגות דמי הגמולים בגמל בשנים 2019-2021 (במיליוני ש"ח ובאחוזים):

	2019		2020		2021	
	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים
רבעון 1	445	21.2	460	24.2	467	22.6
רבעון 2	463	22.1	421	22.1	488	23.6
רבעון 3	488	23.2	449	23.6	498	24.1
רבעון 4	704	33.5	573	30.1	613	29.7
סה"כ לשנה	2,100	100.0	1,903	100.0	2,066	100.0

36.2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם, בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח לתקופה לפני מס מנוטרלת באמצעות העתודה לסיכונים שטרם חלפו.

במרכיבי ההוצאות האחרים כגון תביעות ובמרכיבי ההכנסות האחרים כגון הכנסות מהשקעות לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות בענפי הרכוש, לרוב ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח.

בקשר עם האמור לעיל, בשנים 2019 ו-2021 לא אירעו נזקי חורף בהיקף משמעותי. בשנת 2020 אירעו נזקי חורף אשר ברבעון הראשון הוערכו בכ-59 מיליון ש"ח במונחי ברוטו וכ-15 מיליון ש"ח בשייר, וברבעון הרביעי בסך של כ-15 מיליון ש"ח במונחי ברוטו ובכ-6 מיליון ש"ח במונחי שייר.

⁶⁸ לא כולל תקבולים בגין חוזי השקעה שהסתכמו בכ-1,180 מיליון ש"ח בשנת 2021 לעומת כ-464 מיליון ש"ח בשנת 2020 וכ-649 מיליון ש"ח בשנת 2019.

להלן התפלגות פרמיות ברוטו בביטוח כללי לפי רבעונים בשנים 2019, 2020 ו-2021 (במיליון ש"ח ובאחוזים):

2019		2020		2021		
באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	באחוזים	מיליון ש"ח	
37.8	881	37.3	834	31.9	598	רבעון 1
22.6	527	21.5	480	21.3	398	רבעון 2
20.9	487	23.5	526	24.4	456	רבעון 3
18.7	436	17.7	397	22.4	420	רבעון 4
100.0	2,331	100.0	2,237	100.0	1,872	סה"כ לשנה

36.3. שירותים פיננסים

להערכת החברה, תחום הפיננסים בכללותו אינו מתאפיין בעונתיות.

37. נכסים לא מוחשיים

37.1. כללי

הקבוצה משתמשת לצורך פעילותה בשמות החברות ובלוגו שלהן אשר חלקם נרשמו כסימן מסחרי כגון: "מגדל אחזקות" "מגדל ביטוח", "מגדל מקפת" ועוד.

37.2. מאגרי מידע

לגופים המוסדיים בקבוצה מאגרי מידע רשומים שונים, אשר במסגרתם נשמרים הנתונים הנמסרים על ידי לקוחות הקבוצה. המידע הצבור במאגרים אודות לקוחות, כולל מידע שנמסר על ידם בעת רכישת מוצר ממוצרי הקבוצה וכן מידע נוסף שנמסר לקבוצה, או אשר הקבוצה מאתרת אותו, בקשר עם השירותים הניתנים על ידה (כגון מידע עקב טיפול בתביעות ביטוח וכו'). כמו כן, לגופים המוסדיים בקבוצה מאגרים רשומים אודות סוכני הקבוצה, ספקים, עובדים וכו', פרטים אשר שמירתם במאגר ממוחשב ורישומם מחויבים על פי הוראות הדין. מאגרי המידע משמשים את הקבוצה בתפעול השוטף של עסקיה.

37.3. מוניטין ועודפי עלות

בחברה נרשמו מוניטין ועודפי עלות בעיקר ברכישת סוכנויות ביטוח, תיקי ביטוח, חברות ניהול של קרנות פנסיה, קרן השתלמות ופעילויות שירותים פיננסים. בשנים 2019-2021 לא נרשמה ירידת ערך מוניטין בספרי הקבוצה. לפירוט נוסף, ראו באור 4 בדוחות הכספיים.

38. דיון בגורמי סיכון

38.1. טבלת גורמי הסיכון לגבי הפעילות הביטוחית והחיסכון ארוך הטווח

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות הקבוצה			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון
		✓	סיכונים מקרו
			מצב המשק והתעסוקה
			סיכוני שוק
		✓	- סיכון ריבית
		✓	- סיכוני שוק (מכשירים הוניים / נכסים ריאליים)
	✓		- סיכונים הקשורים במדד המחירים לצרכן
	✓		- סיכון מטבע
		✓	סיכוני אשראי
			סיכוני הביטוח
		✓	- אריכות חיים לרבות שיעור מיומש גמלא
		✓	- תחלואה
	✓		- סיכון קטסטרופה (כגון רעידת אדמה מלחמה או טרור)
	✓		- סיכונים ביטוחיים אחרים
		✓	רמת שימור תיק
	✓		ביטוח משנה (צד נגדי)
		✓	תחרות ומתחרים
	✓		טעמי הציבור
		✓	שינויי רגולציה
		✓	תקדימים משפטיים (תביעות ייצוגיות וסמכויות ממונה)
		✓	תמהיל העסקים
		✓	התאמת נכסים להתחייבויות
✓			סיכוני נזילות
		✓	הליכים משפטיים לרבות סמכויות ממונה
		✓	מוניטין
			סיכונים תפעוליים
		✓	- תלות במערכות מידע
		✓	- אבטחת מידע וסייבר
	✓		- סיכונים תפעוליים אחרים
	✓		סיכוני ציזות

מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על הקבוצה הינה על סמך הערכת הנהלת הקבוצה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך דוח זה. ייתכן כי בפועל מידת ההשפעה תהיה שונה, לאור שינויים שיחולו במאפייני פעילות הקבוצה או בתנאי השוק ו/או בהתנהלות הגופים הרגולטוריים המפקחים על פעילות הקבוצה.

בגורמי הסיכון ובמידת השפעתם לא חל שינוי לעומת שנה קודמת, למעט הוספת השפעת סיכון "התאמת נכסים להתחייבויות" לטבלה במסגרת סיכונים מיוחדים לקבוצה.

החברה מנהלת את תחומי הפעילות שלה, תוך שימוש במתודות של ניהול סיכונים. הקבוצה שמה דגש בפעילותה על ניהול הסיכונים אליהם היא חשופה, וזאת במטרה לזהות ולהעריך את השפעתם הפוטנציאלית של סיכונים אלה על הקבוצה, תוך התייחסות למתאם בין הסיכונים. כמו כן, דירקטוריון החברה אישר תאבון סיכון וסיבולת סיכון לסיכונים השונים. לתיאור גורמי הסיכון העיקריים בפעילות הביטוח של הקבוצה וניהולם, לרבות השפעת התפרצות נגיף הקורונה והשפעת המלחמה בין רוסיה לאוקראינה - ראו באורים 36 ו-39 בדוחות הכספיים.

38.2 גורמי הסיכון העיקריים בפעילות השירותים הפיננסיים

תחום השירותים הפיננסיים פועל במספר ענפים שונים בשוק ההון, שחלקם מתאפיינים בתנודתיות גבוהה, בין היתר בשל השפעות אירועים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם. הסיכונים השונים אליהם חשוף תחום השירותים הפיננסיים קשורים בין השאר לפעילויות המסחר בחשבונות שמונהלים עבור הקבוצה, לנכסים המנוהלים עבור לקוחות שונים, לסיכונים משפטיים ולסיכונים נוספים הקשורים לחשיפות התפעוליות בפעילות.

יצוין, כי לאחר השלמת המיזוג בין מגדל שירותי בורסה (נ.ע.) בע"מ עם ולתוך IBI ביום 28 באוקטובר 2015 נותרה לחברה חשיפה לסיכונים הנובעים מתביעות משפטיות, ככל ויוגשו כנגד אי.בי.אי, בגין פעילות העבר של מגדל שירותי בורסה (פעילות ברוקראז וקסטודי) בעילות שמועדן לפני מועד המיזוג, אשר בגין נתנה מגדל שוקי הון התחייבות לשיפוי כלפי החברה הממוזגת, בהתאם ובכפוף להוראות הסכם המיזוג. לפרטים בקשר האפשרות שהחברה תצטרך לשפות את IBI בגין שומת מס שהתקבלה בקשר עם המיזוג האמור, ראו סעיף 17.2.3 לעיל. לתיאור החשיפה לסיכונים שוק ולדרכי ניהולם, ראו סעיף 5 לדוח הדירקטוריון.

עיקרי הסיכונים בפעילות השירותים הפיננסיים הם:

38.2.1 סיכונים מקרו

סיכונים שוק - אירועים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם משפיעים על היקף הפעילות בשוק ההון וכתוצאה מכך גם על פעילות תחום השירותים הפיננסיים, נכסיו ותוצאותיו העסקיות.

חברות מסוימות בתחום השירותים הפיננסיים מבצעות עסקאות בנכסים סחירים עבור עצמן בחשבונות נוסטרו. עסקאות אלו חושפות את תחום השירותים הפיננסיים לסיכונים הנובעים מתנודות המסחר של האפיקים השונים בשוק ההון (שערי מניות, אג"חים, שערי המטבעות, שיעורי ריבית, וכדומה) לרבות בשל שינוי בשערי הריבית ומטבע חוץ, אירועים פוליטיים, ביטחוניים וכלכליים.

בנוסף פעילותה של מגדל שוקי הון בפקדונות, נכסים פיננסיים, נגזרי OTC, SAWP וניירות ערך זרים חשופה לסיכונים אשראי למקרה של חדלות פירעון הבנקים בישראל ושל מוסדות פיננסיים בחו"ל שבהם מוחזקים הכספים והנכסים האמורים.

אירועי שוק, כגון סביבה אינפלציונית וציפיות לשינוי ריבית וכן אירועים פוליטיים וכלכליים עולמיים, משפיעים באופן ישיר על הכנסות מגדל שוקי הון הן בשל שינוי בהיקפי גיוסים ופדיונות והן בשל ירידת/עליית שווי.

38.2.2 סיכונים ענפיים

(א) **ירידה בשווי הנכסים המנוהלים ובהיקפי פעילות** - תוצאותיו של תחום השירותים הפיננסיים מושפעות במישרין מהשווי הכולל של הנכסים שבניהול תחום השירותים הפיננסיים. ירידה בהיקף הנכסים המנוהלים עלולה להשפיע באופן מהותי על רווחיות תחום השירותים הפיננסיים.

(ב) **רגולציה** - תחום השירותים הפיננסיים כפוף לרגולציה רחבה ביותר, המשתנה ומתעדכנת לעיתים תכופות. לשינויים רגולטוריים נוספים ו/או החמרה בדרישות רגולטוריות קיימות ו/או אי-עמידה של חברות תחום השירותים הפיננסיים בדרישות רגולטוריות עלולה להיות השפעה מהותית על עסקי תחום השירותים הפיננסיים ו/או על תוצאותיו וכן להנחיות רגולטוריות מסוימות ישנן השלכות כספיות. כמו כן, תחום השירותים הפיננסיים חשוף לקנסות ואמצעי אכיפה מנהליים שעלולים להיות מוטלים ע"י רשויות הפיקוח במקרה של הפרת הוראות הדין.

38.2.3 סיכונים מיוחדים לתחום השירותים הפיננסיים

(א) **סיכונים משפטיים** - תחום השירותים הפיננסיים חשוף לתביעות שעלולות להיות מוגשות על ידי לקוחות, ספקים או צדדים שלישיים בטענות של אי קיום, לכאורה, של הוראות הדין ו/או הסכמים ו/או רשלנות מקצועית, לרבות חשיפה לתביעות ייצוגיות.

(ב) **סיכון נזילות** - חברות המנהלות נכסים או משקיעות בנכסים בשוק ההון, עשויות להחזיק נכס שקיימת בעיית נזילות בגינו או בעיה בעמידה בתשלום חוב מצד המנפיק.

(ג) **סיכונים תפעוליים** - תחום השירותים הפיננסיים חשוף לסיכונים הקשורים לתפעול פעילותו ולאופן תפקוד מערכים שונים שבאחריותו, הן מחשביים והן אנושיים. כמו כן, חשוף התחום לרשלנות ולמעילות מצד עובדיו, ולהונאות מצד לקוחות. תקלות במערכות מסחר ו/או בקווי תקשורת לצד טעויות אנוש מצד הסוחרים, עלולים לגרום למצב של אי-ביצוע או ביצוע שגוי של עסקאות, וכתוצאה מכך לחשיפה של התחום לתנודות המסחר בנכסים נשוא הוראות הלקוחות לתביעות בהיקפים מהותיים. כמו כן, קיימת חשיפה משמעותית לתחום אבטחת המידע והסייבר, כאשר ניתן לזהות מגמה כלל עולמית של עלייה ברמת סיכון זה. התחום עשוי להיות חשוף לאירועי אבטחת מידע,

בהם צד שלישי ינסה לפרוץ למערכות המחשב על מנת לבצע פעילות לא מורשה או להיחשף למידע שאינו מורשה אליו או יבצע אירוע סייבר שבמסגרתו ידרוש דרישות כופרה.

(ד) **פגיעה במוניטין** - מוניטין תחום השירותים הפיננסיים ושמו הטוב מהווים גורם חשוב בהתקשרות עם לקוחות חדשים ושמירה על לקוחות קיימים. לפגיעה בשם הטוב עלולה להיות פגיעה על עסקי תחום השירותים הפיננסיים.

38.2.4. טבלת גורמי הסיכון לגבי תחום השירותים הפיננסיים

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות השירותים הפיננסיים			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון
			סיכוני מקרו
			סיכוני שוק
		✓	- סיכון ריבית
		✓	- סיכוני שוק ההון
	✓		- סיכונים הקשורים במדד המחירים
	✓		- סיכון מטבע
		✓	סיכוני אשראי
		✓	סיכונים ענפיים
		✓	ירידה בשווי הנכסים המנוהלים בהיקפי פעילות רגולציה
	✓		סיכונים
		✓	סיכונים משפטיים
		✓	סיכונים תפעוליים
	✓		סיכון נזילות
✓			טעויות ביצוע
	✓		פגיעה במוניטין

38.3. פעילות החברות מגדל בריאות ומגדל ניהול אינה מהותית, ועל כן להערכת החברה הסיכון בגין אינו מהותי.

39. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

39.1. הסכם קיבוצי

בענין ההסכם הקיבוצי (לרבות הארכתו) שבין מגדל ביטוח ומגדל מקפת ובין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, שהוכרה כארגון היציג בקרב עובדי מגדל ביטוח ומגדל מקפת - ראו סעיף 32.4.1 לעיל וביאור 32 בדוחות הכספיים.

חלק ה' - היבטי ממשל תאגידי⁶⁹

⁶⁹ חלק זה והתיאור והנתונים המובאים בחלק זה מובאים בהתאם לחזר לצירוף שאלון ממשל תאגידי בהתאם להנחיה רשות ניירות ערך לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך, ראו חלק פרטים נוספים על התאגיד שאלון ממשל תאגידי.

40. דירקטורים חיצוניים

נכון למועד הדוח, במגדל אחזקות מכהנים שני דירקטורים חיצוניים ודירקטור בלתי תלוי אחד, ובמגדל ביטוח מכהנות שלוש דירקטוריות בלתי תלויות כמשמעותו של מונח זה בפרק 2 לחלק 1 לשער 5 (דירקטוריון גוף מוסדי) לחוזר המאוחד.

לפרטים נוספים אודות הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים בחברה ובמגדל ביטוח ראו תקנה 26 בפרק פרטים נוספים על התאגיד.

41. היבטי ממשל תאגידי

41.1. הליכים משפטיים וועדת תביעות מטעם דירקטוריון החברה

בהמשך לדרישה מיום 23 באוגוסט 2020 שהגיש בעל מניות בחברה ("המבקש") להגשת תביעה כנגד בעל השליטה בחברה, הוחלט על הקמת ועדה בלתי תלויה, אשר תבחן ותדון בעניינים העולים מפנייתו של המבקש. בהמשך הגיש המבקש לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תביעה נגזרת בשם החברה נגד מר אליהו ("בקשת האישור").

ביום 14 ביוני 2021 הגישה הועדה הבלתי תלויה (בראשותו של כב' השופט בדימוס פרופ' יורם דנציגר ובהרכב פרופ' אהרון (רוני) עופר והדירקטורית החיצונית גב' לינדה בן שושן) דו"ח מפורט ("דוח הועדה") ובו המליצה הועדה לדירקטוריון החברה לדחות את פנייתו של המבקש בבקשת האישור.

דוח הועדה כולל, בין השאר, דחיה של טענות המבקש, הן ברמה העובדתית והן ברמת הטעון המשפטי, וכן מסיק (על יסוד חוות הדעת של היועץ הכלכלי הבלתי תלוי של הועדה) כי בחוות הדעת הכלכלית שצורפה לבקשת האישור, לעניין הנזק אשר לפי הטענה נגרם לחברה, נפלו פגמים מהותיים היוצרים לשורשה. ביום 6 ביולי 2021 קיים דירקטוריון החברה דיון בדוח הועדה והחליט לאמץ את המלצת הועדה על כל טעמיה המפורטים בדוח, לפיהם לא נמצא בסיס עובדתי ומשפטי לטענות המבקש, לרבות בטענה לנזק מתמשך שנגרם לחברה, ובהתאם החליט לדחות את דרישת המבקש, כי החברה תגיש תביעה כנגד מר שלמה אליהו. ביום 27 ביולי 2021 הגישה החברה את תגובתה לבקשת האישור, במסגרתה דחתה את דרישת המבקש להגיש תביעה נגד מר אליהו, בהסתמך על דוח הועדה. יצוין, כי המבקש הגיב לתשובת החברה כאמור והגיש חוות דעת משלימה לחוות הדעת שהוגשה מטעם החברה. החברה הגישה בקשה למחיקת חלקים מהתגובה לתשובה ומחוות הדעת המשלימה בשל הרחבת חזית.

לפירוט, ראו דוחות מיידים של החברה מיום 15 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-101082) ומיום 7 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-113121), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן ביאור 38 i.1. לדוחות הכספיים.

41.2. שינויים בהרכב הדירקטוריון בחברה ובמגדל ביטוח

41.2.1. שינויים בהרכב הדירקטוריון בחברה

(א) ביום 21 באפריל 2021 החל מר כרמי גילון לכהן כדירקטור בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווח מייד של החברה מיום 21 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-068343), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

(ב) ביום 21 באפריל 2021 החל מר איתן בן אליהו לכהן כדירקטור חיצוני בחברה וביום 18 במאי 2021 חדל מר איתן בן אליהו לכהן כדירקטור חיצוני בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידים של החברה מיום 21 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-068340) ומיום 19 במאי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-086523), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

(ג) ביום 30 בספטמבר 2021, החל מר רון תור לכהן כדירקטור בלתי תלוי בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווח מייד של החברה מיום 3 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-150015), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

(ד) ביום 29 בדצמבר 2021 חדלו לכהן כדירקטורים בחברה ה"חיים רמון, עזריאל מוסקוביץ ואריה מינטקביץ. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידים של החברה מיום 30 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתאות: 2021-01-187245, 2021-01-187251 ו-2021-01-187254), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

(ה) ביום 29 בדצמבר 2021 החל מר אברהם דותן לכהן כדירקטור בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידים של החברה מיום 29 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-186906) ומיום 30 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-187263), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

(ו) ביום 18 בינואר 2022, במסגרת ישיבת דירקטוריון החברה, הודיע מר שלמה אליהו, יו"ר דירקטוריון החברה, על כוונתו לסיים את תפקידו האמור, וביקש כי הדירקטוריון יאשר כינוסה של אסיפה כללית מיוחדת שעל סדר יומה מינויו של שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר חנן מלצר, לכהונה כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה, נוכח כישוריו, מומחיותו ונסיונו הרב גם בתחום העסקי וגם בתחום הממשל התאגידי, כאשר מר אליהו ימשיך לכהן

כדירקטור בחברה. לפרטים נוספים ראו דוח מידי של החברה מיום 18 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-008182) הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

(ז) ביום 16 במרס 2022 החליטה האסיפה הכללית של החברה על מינויו של מר חנן מלצר לכהונה כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה, וזאת החל מיום 14 באפריל 2022. לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 6 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-015535) ומיום 16 במרס 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-030823), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, ובאור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

(ח) ביום 16 במרס 2022 החלה ד"ר קרן בר-חיה לכהן כדירקטורית בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 6 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-015535) ומיום 16 במרס 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-030823), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

41.2.2. שינויים בהרכב הדירקטוריון במגדל ביטוח

(א) ביום 3 בינואר 2021, נכנס לתוקף מינויו של מר כרמי גילון לדירקטוריון מגדל ביטוח והסתיימה כהונתו של מר ניר גלעד כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח. לפרטים נוספים בקשר עם סיום כהונתו של מר ניר גלעד והשלמת הליך גישור בעניינו ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 15 באוקטובר 2020 (מס' אסמכתא: 2020-01-103474) ומיום 3 בינואר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-000420), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן ביאור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

(ב) ביום 3 בינואר 2021, החל מר מרדכי (מוטי) רוזן לכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח וביום 1 בפברואר 2021 החל לכהן כמנכ"ל החברה. נוכח אי הסכמות ופערים שלא היו ניתנים לגישור בין מר מוטי רוזן לבין מנכ"ל מגדל ביטוח באשר לאופן ההתנהלות במגדל ביטוח, החליט ביום 11 במרס 2021 דירקטוריון מגדל ביטוח, בהמשך לדיונים שהתקיימו בדירקטוריון מגדל ביטוח, כי הוא יפעל לסיום כהונתו של מר מוטי רוזן בתפקידו כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח. ביום 22 באפריל 2021 נכנס לתוקפו הסכם פשרה בין מר מוטי רוזן, החברה ומגדל ביטוח ("הסכם הפשרה"), אשר על פיו במועד זה ("מועד ההתפטרות") סיים מר מוטי רוזן את כל תפקידיו במגדל ביטוח ובחברות הבנות שלה. ביום 8 באוגוסט 2021, עם מינויו של מר יפתח רוזן-טל כמנכ"ל החברה כמפורט בסעיף 41.3.1 להלן, סיים מר רוזן את תפקידו כמנכ"ל החברה וזאת מבלי לגרוע מכך שתקופת ההודעה המוקדמת החלה במועד ההתפטרות.

בהתאם להסכם הפשרה, התנהל הליך גישור בין החברה ומר רוזן בקשר לטענות שונות של מר רוזן כנגד החברה ומגדל ביטוח. הליך הגישור הסתיים ללא הצלחה וההכרעה בטענותיו של מר רוזן הועברה, בהתאם להסכם הפשרה, לבחינה והכרעה בהליך בוררות. היקף התביעה של מר רוזן בבוררות עומד על סכום השקול לתגמול לו היה זכאי מר רוזן עבור תשעה חודשי כהונה בהתאם להסכם השירותים שנחתם עימו. בנוסף, ובהתאם להסכם הפשרה, החברה ומגדל ביטוח נטלו על עצמן לשאת בתשלום עלויות הבורר.

לפרטים נוספים, ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 6 בדצמבר 2020 (מס' אסמכתא: 2020-01-124195) ו-2020-01-124204) מיום 3 בינואר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-000420 ו-2021-01-000393), מיום 1 בפברואר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-012487) מיום 11 במרס 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-031983), מיום 14 במרס 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-033825), מיום 25 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-069444), מיום 06 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-056754), מיום 12 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-061929), מיום 22 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2021-01-068817), מיום 25 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-069444), ומיום 8 באוגוסט 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-128739), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן באור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

(ג) ממועד תום כהונתו של מר רוזן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח ועד למועד מינויו של מר רוזן-טל כיו"ר הדירקטוריון, כיהן כל אחד מהדירקטורים עזריאל מוסקוביץ וד"ר גבריאל פיקר, בהתאם להחלטת דירקטוריון מגדל ביטוח ובפרקי זמן מוגדרים במהלך אותה תקופה, כממלא מקום יו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח.

(ד) ביום 1 באוגוסט 2021 החל מר יפתח רוזן-טל, לאחר קבלת הודעת הממונה על אי-התנגדותו בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי, לכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח.

לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים של החברה מימים: 14 במאי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-085476), 6 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-035785), 7 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-096843), 20 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-103314), 24 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-106185), 4 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-111114 וכן 2021-01-111021), 8 באוגוסט 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-111021).

128739), 3 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-150495) וכן מיום 8 בנובמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-164274) הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, וכן באור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

(ה) ביום 1 באוגוסט 2021, הודיע מר מישאל וקנין, אשר כיהן במגדל ביטוח ובמקפת כדירקטור חיצוני, על התפטרותו בהמשך למינויו לתפקיד יו"ר דירקטוריון תאגיד ריאלי משמעותי.

(ו) ביום 6 באוקטובר 2021 אישרה האסיפה הכללית של מגדל ביטוח את מינויו של מר שי בסון ומר אברהם דותן כדירקטורים במגדל ביטוח, בכפוף לקבלת הודעה לעניין אי-התנגדות הממונה. ביום 23 בנובמבר אישרה האסיפה הכללית השנתית של מגדל ביטוח למנות מחדש את מר שי בסון ומר אברהם דותן כדירקטורים במגדל ביטוח. בהתאם להחלטת האסיפה כאמור, כהונתם תיכנס לתוקף במועד קבלת ההודעה לעניין אי-התנגדות הממונה, ובמועד זה תסתיים כהונתו של מר חיים רמון ומר עזריאל מוסקוביץ כדירקטורים במגדל ביטוח. באותה אסיפה לא חודשה כהונתו של מר גבריאל פיקר ומר אריה מינסקביץ כדירקטורים במגדל ביטוח.

ביום 7 בדצמבר 2021 החלו מר שי בסון ומר אברהם דותן לכהן כדירקטורים במגדל ביטוח ("הדירקטורים החדשים"), לאחר קבלת הודעה על אי-התנגדות הממונה, אשר ניתנה בכפוף לכך שהדירקטורים החדשים יכהנו בדירקטוריון מגדל ביטוח במקביל לדירקטורים מר עזריאל מוסקוביץ ומר חיים רמון ("הדירקטורים המכהנים") לפחות עד יום 1 ביוני 2022, או לחלופין שהדירקטורים המכהנים ימשיכו לכהן עד יום 1 יוני 2022, ואילו כהונתם של הדירקטורים החדשים תחל עם סיום כהונתם של הדירקטורים המכהנים ביום 1 ביוני 2022, וזאת בשים לב לתחלופה הגבוהה בדירקטוריון מגדל ביטוח בתקופה קריטית של תחילת כהונת מנכ"ל ואישור תכניות עבודה, ולשם הבטחת ניהולה התקין של מגדל ביטוח.

בהמשך לאמור, החליטה האסיפה הכללית של מגדל ביטוח, כי במקביל לכהונתם של מר שי בסון ומר אברהם דותן בדירקטוריון מגדל ביטוח, תימשך כהונתו של מר חיים רמון ומר עזריאל מוסקוביץ בדירקטוריון מגדל ביטוח עד יום 1 ביוני 2022 או במועד מוקדם יותר ככל שיוסכם עם הממונה.

לפרטים נוספים ראו דיווחים מיוחדים של החברה מיום 24 בנובמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-101737), מיום 2 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-175272) ומיום 7 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-177114), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

(ז) ביום 10 בנובמבר 2021 החלה גב' מעין כהן לכהן כדירקטורית בלתי תלויה במגדל ביטוח, לאחר קבלת הודעה על אי התנגדות הממונה.

(ח) ביום 18 בינואר 2022 החליטה האסיפה הכללית של מגדל ביטוח על מינויים של ד"ר קרן בר-חוה ומר גד נוסבאום לדירקטורים במגדל ביטוח, כאשר מינויים ייכנסו לתוקף ביום 1 ביוני 2022, בכפוף לקבלת הודעה על אי-התנגדות הממונה, וזאת עם סיום כהונתם של הדירקטורים המכהנים מר חיים רמון ומר עזריאל מוסקוביץ. בחודש מרס 2022 התקבלה הודעת הממונה על אי התנגדותו למינויים כאמור.

41.3. מנכ"ל החברה

41.3.1. ביום 7 בינואר 2021 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר מוטי רוזן לתפקיד מנכ"ל החברה.

המינוי נכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2021, לאחר סיום כהונתו של מר ניר גלעד כמנכ"ל באותו מועד. ביום 1 בפברואר 2021 החל מר רוזן לכהן כמנכ"ל החברה, וביום 8 באוגוסט 2021, סיים מר רוזן לכהן בתפקיד האמור. לפירוט ראו סעיף 41.2.2(ב) לעיל וכן דוחות מיוחדים של החברה מיום 7 בינואר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-003159) ומיום 1 בפברואר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-012478), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 8 באוגוסט 2021 החל מר יפתח רון-טל, המכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח, לכהן בנוסף כמנכ"ל החברה. ראו לעניין זה את האמור בסעיפים 41.2.2(ב) ו-41.2.1(א) ו-41.2.2(ד) ו-41.3.3 לעיל וכן את הפירוט בביאור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

ביום 8 בנובמבר 2021, במסגרת החלטות האסיפה הכללית של החברה, לא אושרה תוספת החלק היחסי מעלות העסקתו של יפתח רון-טל (בסך 10%) בשל כהונתו כמנכ"ל החברה, וכן לא הוענקו למר רון-טל כתבי שיפוי ופטור בנוסף כפי שניתן ליתר נושאי המשרה בחברה. לפרטים נוספים ראו דיווח מיוחד של החברה מיום 9 בנובמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-164799), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה. ביום 2 בדצמבר 2021 הודיע מר רון-טל לחברה על כוונתו לסיים את תפקידו כמנכ"ל החברה ביום 31 בדצמבר 2021, וזאת על רקע החלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 8 בנובמבר 2021, שלא להעניק לו כתבי פטור ושיפוי כמתואר לעיל. לפרטים נוספים ראו דיווח מיוחד של החברה מיום 2 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-175896), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

41.3.2. ביום 23 בדצמבר 2021 אישר דירקטוריון החברה את המינוי של מר יוסי בן ברוך (המכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל חטיבת הפיננסים של מגדל ביטוח וכן משנה למנכ"ל ומנהל הכספים של החברה), למנכ"ל החברה החל מיום 1 בינואר 2022.

בעקבות מכתב מהממונה לחברי דירקטוריון מגדל ביטוח (שהתקבל ביום 26 בדצמבר 2021), אשר הצביע, בין היתר, על קשיים במינוי האמור בשל כפל התפקידים הנובע מכהונה הן כמנכ"ל החברה והן כמנהל חטיבת הפיננסים במגדל ביטוח, החליט דירקטוריון החברה ביום 5 בינואר 2022, כי כהונתו של מר בן ברוך כמנכ"ל החברה תחל ביום 1 ביולי 2022 או במועד תחילת כהונתו של מנהל חדש לחטיבת הפיננסים במגדל ביטוח שיחליף את מר בן ברוך בתפקידו זה, לפי המוקדם ("תקופת הביניים"). בנוסף, הוחלט כי דירקטוריון החברה יפעל למינוי מנכ"ל בחברה למשך תקופת הביניים כאמור.

בהמשך לאמור, ביום 23 במרס 2022 החליט דירקטוריון מגדל ביטוח למנות את מר טל כהן למנהל חטיבת הפיננסים של מגדל ביטוח וזאת בכפוף לקבלת אי-התנגדות הממונה. מר כהן יחליף בתפקידו זה את מר בן ברוך. מועד הכניסה לתפקיד טרם נקבע.

לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 23 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-184110); מיום 27 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-185280); מיום 5 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-002919), ומיום 23 במרס 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-033730), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן באורים 4.נ.37 ו-39 לדוחות הכספיים.

41.3.3. בהמשך לאמור בסעיף 41.3.2 לעיל, ביום 18 בינואר 2022, אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר גבריאל פיקר, המכהן כדירקטור בחברה, למנכ"ל החברה למשך תקופת הביניים. לפרטים, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 19 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-008539). ביום 16 במרס 2022 קבעה האספה הכללית של החברה את שכרו עבור תקופת הביניים, לפרוט ראו דוח מיידי של החברה מיום 16 במרס 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-030823) ובאור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

41.4. מנכ"ל מגדל ביטוח

ביום 11 ביולי 2021 הודיע מר רן עוז, מנכ"ל מגדל ביטוח באותה עת, על החלטתו לסיים את כל תפקידיו בקבוצה. מר עוז סיים את תפקידיו בקבוצה ביום 21 בנובמבר 2021. לפרטים נוספים ראו דוחות מיידיים של החברה מיום 11 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-115140) ומיום 31 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-161715), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה, וכן באור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

בהמשך לאמור, ביום 7 באוקטובר 2021 החליט דירקטוריון מגדל ביטוח, בהמשך לדיונים ולהמלצות הועדה שמונתה על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח לאיתור מנהל כללי, למנות את מר שגיא יוגב כמנכ"ל מגדל ביטוח, בכפוף להודעה בדבר העדר התנגדות מאת הממונה. ביום 31 באוקטובר 2021 ניתנה ההודעה כאמור. מר יוגב החל את כהונתו כמנכ"ל מגדל ביטוח ביום 21 בנובמבר 2021. לאחר תחילת כהונתו כאמור, מונה מר יוגב ליו"ר דירקטוריון במקפת ולתפקידים נוספים בקבוצה. לפרטים נוספים, ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 7 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-153555) ומיום 31 באוקטובר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-161712), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן באור 4.נ.37 לדוחות הכספיים.

42. גילוי בדבר מבקר הפנים

פרטי המבקר הפנימי

שם: תמיר סולומון

תאריך תחילת כהונה: 25 בינואר 2019.

המבקר הפנימי הינו עובד החברה ובנוסף מכהן כמבקר הפנימי הראשי של מגדל ביטוח ושל מגדל מקפת (החל מיום 1 באפריל 2021). המבקר הפנימי עומד בהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות ובהוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992. למיטב ידיעת התאגיד, המבקר הפנימי אינו מחזיק בניירות ערך של התאגיד. למבקר הפנימי אין קשרים עסקיים עם החברה או עם גוף הקשור אליה.

דרך המינוי

המבקר הפנימי מונה בחודש דצמבר 2018 על ידי דירקטוריון החברה והחל את כהונתו בחודש ינואר 2019. מינויו של המבקר הפנימי נעשה לאור השכלתו, מומחיותו וניסיונו המקצועי ולאור הסמכויות, החובות והתפקידים המוטלים על המבקר הפנימי בהתאם לדין, ובהתחשב בין היתר, בסוג התאגיד, גודלו, היקף פעילותו ומורכבות פעילותו. הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הינו יו"ר דירקטוריון החברה.

תכנית העבודה

תכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית מובאת לאישור ועדת הביקורת של החברה. תכנית העבודה לשנת 2021, נערכה על בסיס סקר סיכונים ותכנית עבודה רב שנתית לשנים 2018-2021 וכן על בסיס עדכונים שוטפים, כפועל יוצא משינויים במפת הסיכונים של החברה, שינויים בסביבת הבקרה, שינויים בסביבה הרגולטורית ושינויים בפעילות העסקית של החברה.

תכנית העבודה מבוססת על הוראות דין, חוק הביקורת הפנימית, תקנים מקצועיים מקובלים, החלטות דירקטוריון וועדותיו, החלטות הנהלה, נהלי עבודה, הנחיות מקצועיות פנימיות ובהתאם להנחיות מקצועיות החלות על הביקורת הפנימית, הקבועות בקודקס הרגולציה (שער 5, חלק 1, פרק 8).

כל פעילות שנכללה במטריצת הסיכונים, נבדקת אחת ל-4 שנים, למעט פעילויות שהוגדרו בהערכת הסיכונים כמהותיות (נבדקות בתדירות דו שנתית). יתכנו פעילויות נוספות אשר תיבדקנה בתדירות גבוהה יותר, זאת בהתאם להערכת המבקר הפנימי, המבוססת על אחד או יותר מהגורמים הבאים: הנחיות דירקטוריון, ועדת הביקורת והנהלה, ממצאי ביקורת פנימית או חיצונית, ממצאי הציות, בקרה, ניהול סיכונים, SOX, וכן בהתאם להיקף ומורכבות תהליכי העבודה הנבדקים.

לצורך קביעת תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, מתייעץ המבקר הפנימי עם יו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת מנכ"ל החברה וחברי הנהלה. תכנית העבודה מותירה בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות ממנה. שינויים מהותיים בתכנית העבודה השנתית מדווחים לוועדת הביקורת.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית כוללת בחינת עסקאות מהותיות המובאות לדיון ולאישור האורגנים המוסמכים לאשרן בהתאם להוראות הדין.

היקף העסקה

המבקר הפנימי הראשי מועסק במשרה מלאה, בנוסף למערך מבקרים הכפוף לו. על מערך זה נמנים גם מבקרים בחברות בנות של הקבוצה, בהן קיימת חובה בדיון למנות מבקר פנימי או שהוחלט וולונטרית למנות מבקר פנימי, לנוכח היקפי הפעילות ו/או החשיפות הקיימות בחברות הנ"ל. המבקרים בחברות הבנות בהן מונח מבקרים פנימיים כאמור לעיל, פועלים על פי הנחיה מקצועית של המבקר הפנימי הראשי של הקבוצה, הכוללת, שיתוף ידע ומידע מקצועי, קבלת עדכונים תקופתיים בהתאם למתכונת שנקבעה ומסירת דיווח בכל מקרה בו חל אירוע אשר עשוי/עלול להיות בעל השלכות על החברה ו/או על חברת הבת.

בחלק מן המשימות הכלולות בתכנית העבודה של המבקר מסתייעת הביקורת הפנימית גם ביועצים ואנשי מקצוע חיצוניים, בהתאם לסוג ומורכבות הפעילות.

להלן פירוט שעות הביקורת שהושקעו בקבוצה בשנת 2021:

היקף הביקורת הכוללת בקבוצה	היקף הביקורת במגדל אחזקות	היקף ביקורת במגדל ביטוח	היקף הביקורת במגדל מקפת ויוזמה	היקף הביקורת במגדל שוקי הון	היקף הביקורת במגדל סוכנויות
40,600	500	24,600	7,200	3,400	4,900

היקף שעות הביקורת הפנימית נובע מתכנית העבודה של החברה. היקף שעות הביקורת בקבוצה בשנת 2020 עמד על 41,224 שעות. הצמצום בהיקף שעות הביקורת ביחס לשנה החולפת נבע מצמצום תקנים ויציאת מבקרים לחל"ת וחל"ד. המבקר הפנימי אינו מסתייע בגורמים אחרים בקבוצה שאינם יחידת הביקורת או אנשי המקצוע המועסקים על-ידו, כמפורט לעיל.

עריכת הביקורת

התקנים המקצועיים המקובלים על פיהם עורך המבקר הפנימי את עבודת הביקורת כאמור בסעיף 4(ב) לחוק הביקורת הפנימית הם כפי שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים העולמית ואומצו על ידי איגוד המבקרים הפנימיים בישראל.

דירקטוריון החברה הניח את דעתו כי הביקורת הפנימית פועלת על פי הדרישות שנקבעו בהנחיות המפורטות לעיל. זאת, בין היתר, על בסיס נושאים שונים שהובאו לאישור הדירקטוריון ו/או ועדת הביקורת ובתוכם כתב הסמכויות של הביקורת הפנימית, כשירות ומשאבי הביקורת הפנימית ושמירה ומעקב שוטף אחר אי תלותו של המבקר הפנימי.

גישה למידע

המבקר הפנימי חשוף לכל המסמכים הרלוונטיים אשר נדרשו לצורך מילוי תפקידו, לרבות גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של החברה ולכל מידע אחר ולרבות לנתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי

דוחות המבקר מוגשים בכתב באופן שוטף ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל ולראשי החטיבות לאורך השנה והדיון בהם מתקיים בישיבת ועדת הביקורת הסמוכה למועד הגשתם. דוחות ביקורת שמוגשים לחברות הבנות נדונים בוועדות הביקורת של החברות הבנות. במהלך שנת 2021 קיימה ועדת הביקורת של החברה 7 ישיבות.

ועדת הביקורת של מגדל ביטוח קיימה 25 ישיבות, מתוכן ב-11 ישיבות התקיים דיון בממצאי המבקר הפנימי כמפורט להלן: 25.01.21, 08.03.21, 15.03.21, 21.04.21, 22.06.21, 25.07.21, 12.08.21, 19.10.21, 14.11.21, 09.12.21 ו-19.12.21.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון היקף עבודת הביקורת הפנימית, רציפות פעילותו ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם מספקים בנסיבות העניין ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה.

תגמול

המבקר הפנימי הראשי מועסק על-פי הסכם עבודה אישי. סך התגמול בגין העסקתו של מר סולומון כמבקר הפנימי הראשי בקבוצה כפי שהוכר בדוחות הכספיים לשנת 2021 הסתכם בכ-1.3 מיליון ש"ח.

סך התגמול כולל הפרשה למענק שנתי אשר נרשמה על בסיס אומדן בלבד וסכום המענק שישולם בפועל, אם ישולם, עשוי להשתנות והוא כפוף לאישור הגופים המוסדיים בקבוצה. ראו בעניין זה הפירוט המובא בתקנה 21 לגבי יתר נושאי המשרה בחברה.

להערכת הדירקטוריון, תנאי התגמול של המבקר הפנימי כאמור לעיל, תואמים את מדיניות התגמול של החברה ואין בהם כדי ליצור חשש של השפעה על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הנ"ל.

43. רואה חשבון מבקר

43.1 שם משרד המבקר של החברה ושם השותף המטפל בחברה

רואי החשבון של החברה הינם משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר רואי חשבון ובנוסף משרד סומך חייקין רואי חשבון שהינם מבקרים משותפים בכל החברות המהותיות שבמסגרת הקבוצה.

השותפה המטפלת מטעם משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר הינה ר"ח יעל אסף-לגזיאל. השותף המטפל מטעם משרד סומך חייקין הינו ר"ח טל זהרני.

מועד תחילת כהונתם של משרדי רואי החשבון כרואי חשבון משותפים הינו אפריל 1998.

בחודש דצמבר 2021 החליטה האסיפה הכללית של מגדל אחזקות לבחור מחדש בראי החשבון המבקרים המשותפים סומך חייקין וקוסט, פורר, גבאי את קסירר ולהסמיק את דירקטוריון החברה לקבוע את שכרם לשנת 2021. לפרטים נוספים, ראו דוח מיידי של החברה מיום 8 בדצמבר 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-177690), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

בטבלה שלהלן מפורט שכר רואי החשבון (לא כולל מע"מ) (באלפי ש"ח) עבור שירותים שניתנו על ידם בשנים 2020 ו-2021:

שירותי ביקורת ⁽¹⁾ שירותים אחרים ⁽²⁾ סה"כ			
שכר טרחה רואי חשבון בשנת 2021			
מגדל ביטוח וחברות מוחזקות על ידה	6,193	2,845	9,038
מגדל שוקי הון	304	109	413
החברה	210	-	210
מגדל בריאות ואיכות חיים וחברות מוחזקות על ידה	65	-	65
סה"כ	6,772	2,954	9,726
שכר טרחה רואי חשבון בשנת 2020			
מגדל ביטוח וחברות מוחזקות על ידה	5,383	3,167	8,550
מגדל שוקי הון	305	128	433
החברה	160	16	176
מגדל בריאות ואיכות חיים וחברות מוחזקות על ידה	66	-	66
סה"כ	5,914	3,311	9,225

⁽¹⁾ שירותי ביקורת כוללים שכר טרחה בגין ביקורת SOX וביקורת סולבנסי. בשנת 2021 נכללו שירותי ביקורת במגדל ביטוח בשל ביקורת מקדמית של תקן IFRS17. פחות מ-1% משכר הטרחה בגין שירותי ביקורת שולם לרואי חשבון אחרים.

⁽²⁾ כמחצית משכר הטרחה בגין שירותים אחרים מיוחס לשירותי מס מיוחדים, והיתרה לפרויקט מיכון של תהליכים דיגיטליים בחברה, וכן ליעוץ בנושא IFRS17.

44. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי והאפקטיביות שלה. ההערכה כוללת: בקורות ברמת הארגון (ELC), בקורות על תהליך סגירה ועריכת הדוחות, בקורות כלליות על מערכות מידע ובקורות על תהליכים מהותיים מאוד (המבוצעים במסגרת מגדל ביטוח).

בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הנדרשים בהתאם לתקנות ניירות ערך, מצורפים הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים אשר חלות עליהם הוראות הממונה. אלה מצורפים בפרק 6 לדוח תקופתי זה.

מידע נדרש בהתאם לחוזר המפקח

הגופים המוסדיים בקבוצה אמצו את מודל הבקרה הפנימי של: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

44.1. בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלות הגופים המוסדיים בקבוצה, בשיתוף המנכ"לים ומנהלי הכספים שלהם, בהתאמה, העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים האמורים בדוח הכספי שלהם. על בסיס הערכה זו, המנכ"לים ומנהלי הכספים בגופים המוסדיים בקבוצה, בהתאמה, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגופים המוסדיים נדרשים לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

44.2. בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך תקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2021, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים בקבוצה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי.

בדוחות הכספיים של הגופים המוסדיים בקבוצה מצורפים ההצהרות, הדוחות והגילויים הנדרשים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, וזאת בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה ושלבי הביניים שנקבעו בהם לישום החוזרים.

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

ד"ר גבריאל פיקר

מנכ"ל

שלמה אליהו

יו"ר הדירקטוריון

23 במרס 2022

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד - תוכן עניינים

	שם הסעיף	מספר עמוד
1	תיאור הקבוצה	1
2	הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד	1
3	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העיסקית	20
4	יעדים ואסטרטגיה עסקית של החברה	24
5	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	25
6	היבטי ממשל תאגידי	28
7	אירועים לאחר תקופת הדיווח	29

דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

דוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2021 סוקר את השינויים העיקריים בפעילות הקבוצה בשנת 2021 ("תקופת הדוח" ו/או "שנת הדוח"). דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור הקבוצה

1.1. כללי

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("החברה") הינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. החברה באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה, הגמל והשירותים הפיננסיים.

קבוצת מגדל הינה מנהלת הנכסים הביטוחיים ונכסי ההשקעות הפיננסיים הגדולה בישראל. מגדל ביטוח היא חברת הביטוח הגדולה והמובילה בתחום ביטוח החיים וחסכון לטווח ארוך בישראל¹.

נכון למועד דוח זה, חברת אליהו הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ, מחזיקה כ-64.28% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה. לפרטים נוספים בדבר אחזקות בעלי השליטה בחברה, למבנה האחזקות העיקרי של הקבוצה ולתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה, ראה סעיפים 2.2, 2.3 ו-3 בחלק א' לדוח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד ("תיאור עסקי התאגיד") ובאור 1.ב לדוחות הכספיים.

1.2. התפתחויות עיקריות בקבוצה במהלך שנת 2021 ועד למועד פרסום הדוח

לתיאור התפתחויות עיקריות מהותיות בקבוצה ובסביבתה העסקית, שאירעו במהלך שנת הדוח ולאחריה, ראה סעיף 2.4 בחלק א' לפרק תיאור עסקי התאגיד, סעיף 2 להלן וכן באור 39 בדוחות הכספיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד

2.1. ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

הקבוצה בוחנת בכל תקופות הדיווח את מקורות הרווח הכולל שלה בחלוקה הבאה:

(א) רווח מפעילות ביטוחית מקווי העסקים העיקריים של החברה הכולל הכנסות מהשקעות על בסיס הנחות תשואות ריאליות (קבוצות בכל תקופות הדיווח) שאותן קבעה החברה שהינן בין 2% ל-4.5% בתחומי הפעילות השונים וללא השפעות מיוחדות (להלן: "רווח חיתומי"). מדד זה הינו מדד מקובל בענף לבחינת התוצאות העסקיות והוא בכפוף להנחות התשואה כאמור. **בביטוח חיים** - הרווח החיתומי כולל דמי ניהול משתנים בתיק המשתתף ברווחים בשנים 1992-2003 ומרווח פיננסי בפוליסות מבטיחות תשואה המחושבים על בסיס הנחות התשואה כאמור, וכן את כלל דמי ניהול הקבועים שנרשמו בתקופה המדווחת. **בביטוח בריאות ובביטוח כללי** - הרווח החיתומי כולל הכנסות מהשקעות על בסיס הנחות תשואות ריאליות האמורות.

(ב) רווח עודף/חסר מהשקעות מעבר להנחות התשואה האמורות (להלן: "רווח השקעתי"). הרווח ההשקעתי כולל: דמי ניהול משתנים עודפים/חסרים בתיק המשתתף ברווחים מעבר לדמי ניהול המשתנים שחושבו על פי הנחות התשואה ונכללו ברווח החיתומי, הכנסות מהשקעות עודפות/חסרות מעבר לתשואות הריאליות בתחומי הפעילות השונים, וכן הכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון בניכוי הוצאות מימון.

(ג) השפעות מיוחדות לרבות השפעת שינויים של עקום הריבית (להלן: "רווח מהשפעות מיוחדות").

מידע זה בחלקו איננו מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים ואינו מהווה תחליף למידע הכלול בדוחות הכספיים.

¹ נכון ליום 30.9.2021, על בסיס נתוני התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בקרנות הפנסיה וקופות הגמל.

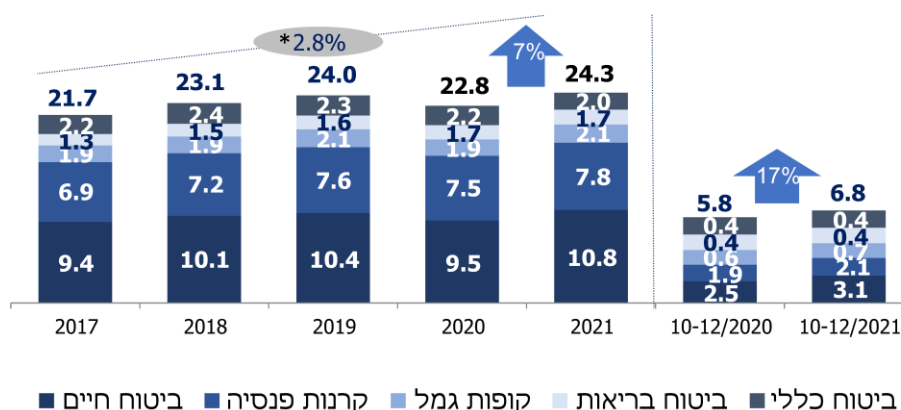
להלן ניתוח מקורות הרווח הכולל של החברה (במיליוני ש"ח):

הפרש	10-12/20	10-12/21	2019	הפרש	2020	2021	
רווח חיתומי							
91	88	179	546	326	306	632	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
6	12	18	114	6	108	114	ביטוח בריאות
(37)	(62)	(99)	50	(48)	(24)	(72)	ביטוח כללי
6	7	13	20	31	28	59	שירותים פיננסים
4	16	20	58	(3)	74	71	סוכנויות
70	61	131	788	312	492	804	סה"כ רווח (הפסד) חיתומי
רווח השקעתי							
43	585	628	1,091	865	363	1,228	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
20	88	108	135	131	51	182	ביטוח בריאות
13	87	100	212	160	39	199	ביטוח כללי
74	77	151	378	227	(37)	190	אחר
150	837	987	1,816	1,383	416	1,799	סה"כ רווח (הפסד) השקעתי
השפעות מיוחדות							
132	1	133	(1,429)	625	(300)	325	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
(97)	(116)	(213)	(687)	(327)	34	(293)	ביטוח בריאות
30	(5)	25	142	(156)	105	(51)	ביטוח כללי
10	44	54	303	10	44	54	אחר
75	(76)	(1)	(1,671)	152	(117)	35	סה"כ רווח (הפסד) מהשפעות מיוחדות
סה"כ רווח (הפסד) בתחומי הפעילות, סוכנויות ואחר							
266	674	940	208	1,816	369	2,185	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
(71)	(16)	(87)	(438)	(189)	193	4	ביטוח בריאות
6	20	26	404	(44)	120	76	ביטוח כללי
6	7	13	20	31	28	59	שירותים פיננסים
4	16	20	58	(3)	74	71	סוכנויות
84	121	205	681	236	7	243	אחר
295	822	1,117	933	1,847	791	2,638	רווח כולל לפני מס
(100)	(270)	(370)	(293)	(657)	(251)	(908)	מיסים על הכנסה
195	552	747	640	1,190	540	1,730	רווח כולל לאחר מס
	34.9%	38.2%	10.8%		8.5%	25.2%	תשואה כוללת להון במונחים שנתיים

2.2. התפתחות היקף הפעילות של הקבוצה בשנת הדוח וברבעון המדוח

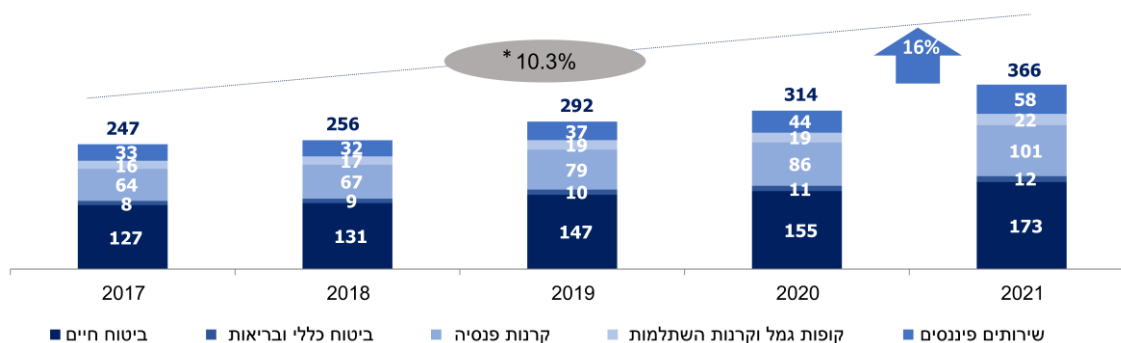
בשנת 2021 וברבעון הרביעי של שנת 2021 ("הרבעון המדוח") חלה עלייה בסך הפרמיות, התקבולים בגין חוזי השקעה ודמי הגמולים בקבוצה, זאת לאחר שבשנת 2020 חלה ירידה כתוצאה מהשלכות משבר נגיף הקורונה. בשנת הדוח העלייה התבטאה בתחומי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח והבריאות וקוצזה בחלקה בשל קיטון בפרמיות ביטוח כללי, בעיקר בביטוחי הרכב. ברבעון המדוח חלה עלייה בכל תחומי הפעילות.

להלן התפתחות הפרמיות, התקבולים בגין חוזי ההשקעה ודמי הגמולים בקבוצה (במיליארדי ש"ח):

* גידול שנתי ממוצע

להלן התפתחות סך הנכסים המנוהלים² בקבוצה וכן התפלגות הנכסים המנוהלים לפי תחומי פעילות ליום 31 בדצמבר 2021 (במיליארדי ש"ח):

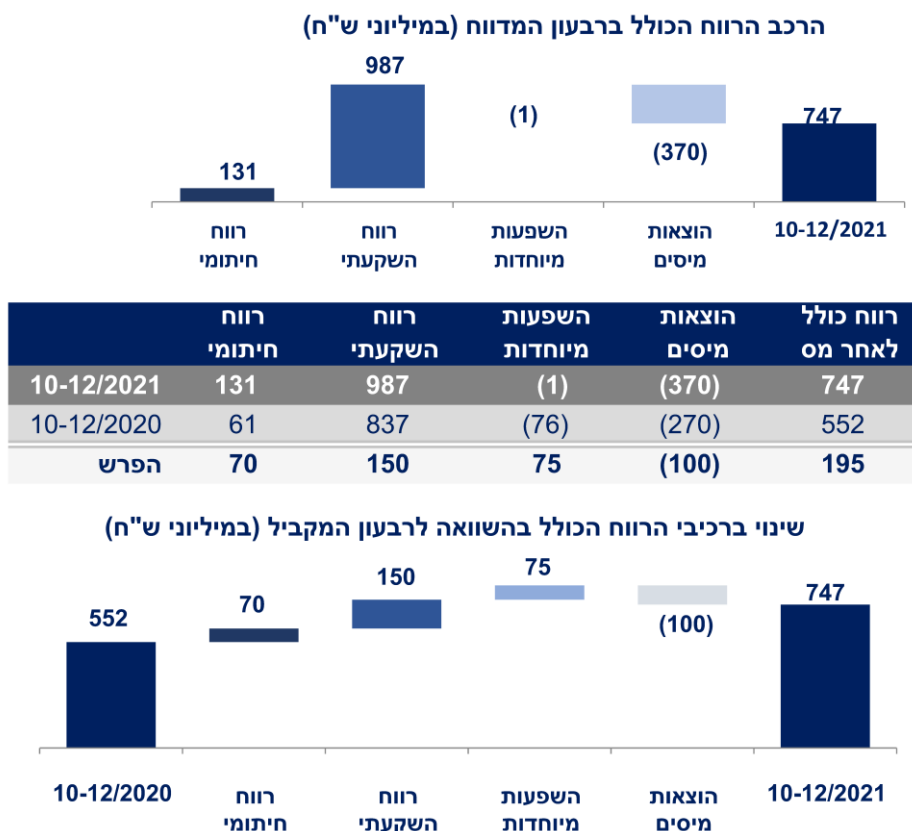
* גידול שנתי ממוצע

הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים בשנת 2021 בתחום ביטוח החיים וחסכון ארוך טווח הושפע בעיקרו מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון וכן מהגידול בצבירות נטו³. בנוסף, נרשם גידול ניכר בנכסים המנוהלים בתחום השירותים הפיננסיים כתוצאה מעלייה בגיוסים ובתשואות של הנכסים המנוהלים.

² התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים, ביטוח בריאות וביטוח כללי וכן הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה, קופות הגמל, קרנות הנאמנות וניהול התיקים, אשר אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

³ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כפרמיות/דמי גמולים בתוספת מעבר מבטוחים/עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי תביעות וקצבאות.

2.3 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

רווח חיתומי - ברבעון המדווח חל שיפור ברווח החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שהתבטא ברובו בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך. השיפור נובע בעיקרו, מגידול בדמי הניהול בשל עלייה בנכסים המנוהלים ומקיטון בתביעות אובדן כושר עבודה. מנגד, בתחום ביטוח כללי נרשם גידול בהפסד החיתומי שנבע בעיקרו ממעבר להפסד חיתומי בענף רכב כוש. בנוסף נרשם הפסד חיתומי ניכר בענף רכב חובה (בדומה לרבעון המקביל), ומנגד שיפור חיתומי בענפי החבויות.

בתחום השירותים הפיננסיים חלה עלייה ברווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהכנסות מניהול קרנות נאמנות בשל עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים.

במגזרי הפעילות האחרים, הכוללים בעיקר את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, חלה עלייה ברווח ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד בעיקר בשל גידול בהכנסות מעמלות.

תוצאות פעילות הקבוצה מושפעות במידה ניכרת משווקי ההון, ובין היתר משיעורי הריבית הנמוכים אשר להם השלכה על התשואות הגלומות בנכסים הפיננסיים המנוהלים על ידי הקבוצה, להם השלכה על הכנסות החברה ממרווח פיננסי ודמי ניהול משתנים.

ברבעון המדווח נרשמו עליות שיעורים משמעותיות בשווקי ההון שבעקבותיהן נרשמו הכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו, כולל אג"ח מיועדות, בסך כ-1,089 מיליון ש"ח (כ-756 מיליון ש"ח ללא אג"ח מיועדות) לעומת כ-772 מיליון ש"ח (כ-493 מיליון ש"ח ללא אג"ח מיועדות) ברבעון המקביל אשתקד. בנוסף, מגדל ביטוח גבתה דמי ניהול משתנים של כ-482 מיליון ש"ח בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, וזאת לעומת גביית כ-505 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו בהשקעות שאינן אגרות חוב מיועדות. כמו כן, חלו עליות ברווחי ההשקעות הריאליים בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן עלייה ברווחים מהשקעות העומדות כנגד ההון⁴.

לאחר זקיפת חלק מהרווחים מהשקעות לרווח החיתומי בהתאם להנחות התשואה האמורות בסעיף 2.1 לעיל, נרשם **רווח השקעתי** של כ-987 מיליון ש"ח ברבעון המדווח.

השפעות מיוחדות - ברבעון המדווח, **בביטוח חיים** עדכון ההנחות בדבר הרכב הנכסים בתיק הצפוי, הירידה בשיעורי מימוש קצבה ושינויים בהנחות אקטואריות אחרות, לרבות השינוי בפקטור ההיוון K, בקיזוז השפעת הירידה של עקום הריבית, הביאו לקיטון בעתודות ביטוח החיים ולגידול ברווח הכולל. **בביטוח בריאות** בענף ביטוח סיעודי, עודכנו הנחות התביעות בעקבות מחקרים אקטואריים, אשר הביאו לגידול בהתחייבות נאותות העתודה (LAT) ולקיטון ברווח הכולל. כמו כן, השפעת ירידת עקום הריבית על

⁴הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות.

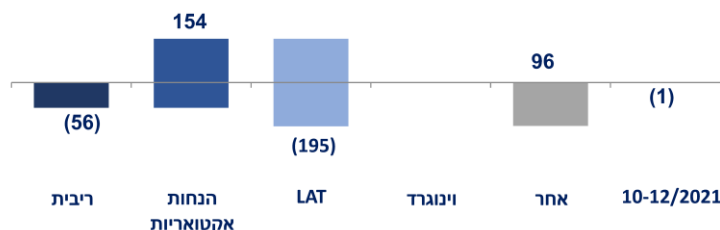
עתודות אלו, קוזזה ברובה מהשפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים (בענין החוזר ראו פירוט בסעיף 2.4.4 (א) בדוח תיאור עסקי התאגיד). **בביטוח כללי** השפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים, בקיזוז השפעת ירידת עקום הריבית, הביאו לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענף רכב חובה ובענפי החבויות ולגידול ברווח הכולל.

בנוסף ברבעון המדווח בוצע שיערוך של בנייני המשרדים בבעלות לשימוש עצמי שהשפעתו על הרווח הכולל הסתכמה בכ-96 מיליון ש"ח לפני מס, לעומת השפעת שיערוך בסך כ-80 מיליון ש"ח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של עקום הריבית ושינויים בהנחות אקטואריות הביאו לגידול בעתודות הביטוח, בעיקר בביטוח הסיעודי.

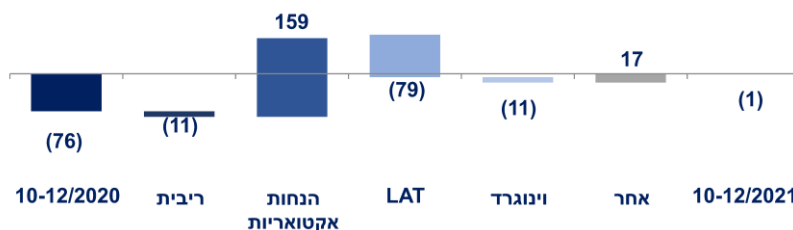
השינויים בעקום הריבית משפיעים גם על יחס כושר הפירעון מבוסס סולבנסי 2 המפורט בסעיף 3.2 להלן.

השפעות מיוחדות ברבעון המדווח (במיליוני ש"ח)

הנחות					
סה"כ	אחר	וינוגרד	LAT	אקטואריות	ריבית
10-12/2021	96	0	(195)	154	(56)
10-12/2020	79	11	(116)	(5)	(45)
הפרש	17	(11)	(79)	159	(11)

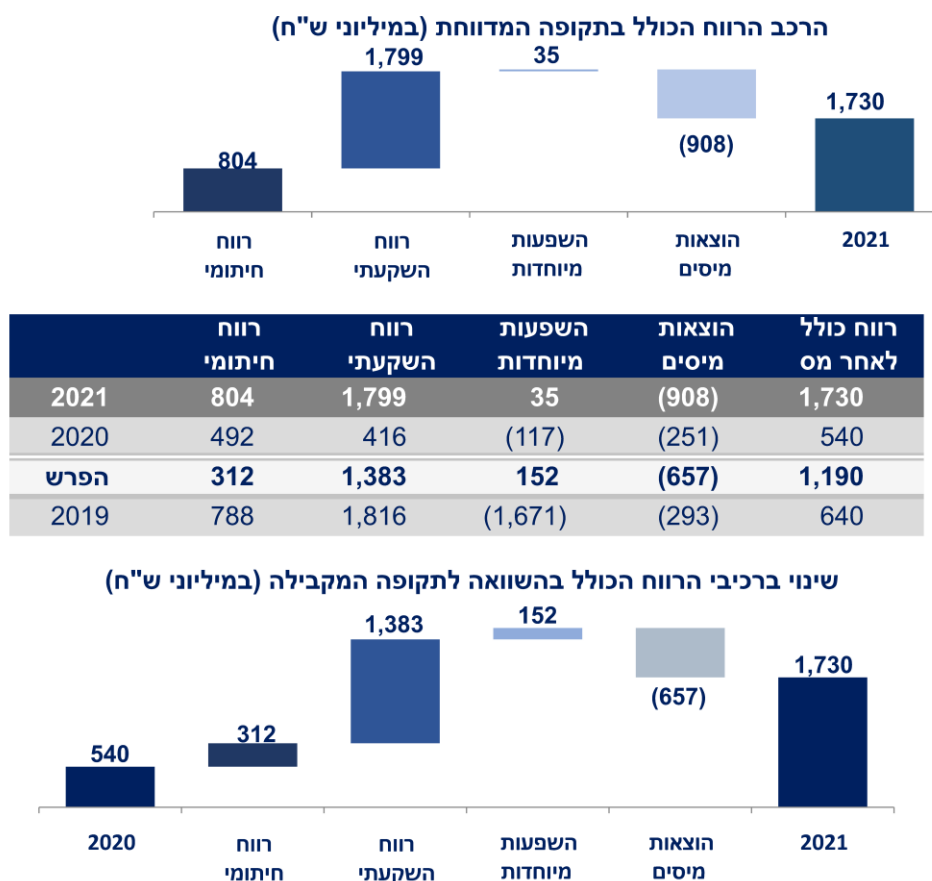
שינוי בהשפעות מיוחדות בהשוואה לרבעון המקביל (במיליוני ש"ח)

לפרוט נוסף בדבר התפתחות התוצאות ברבעון הרביעי של שנת הדוח, ראה במסגרת תחומי הפעילות להלן.

לפרטים נוספים בדבר התפתחות הפרמיות והרווח לפי רבעונים בשנת 2021 ראה תקנה 10א' בפרק פרטים נוספים על התאגיד.

2.4. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בשנת הדוח

רווח חיתומי - בשנת הדוח חל שיפור ברווח החיתומי לעומת אשתקד שהתבטא ברובו בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך. השיפור נבע בעיקרו, מגידול בדמי הניהול בשל עלייה בנכסים המנוהלים, קיטון בהפחתת הוצאות רכישה נדחות וקיטון בתביעות אובדן כושר עבודה. מנגד, בתחום ביטוח כללי חל גידול בהפסד החיתומי שהושפע ממעבר להפסד חיתומי בענף רכב רכוש לעומת רווח חיתומי אשתקד. ההפסד האמור הושפע גם מהפסד חיתומי ניכר בביטוח רכב חובה (בדומה לאשתקד). מנגד, בענפי החבויות ובביטוחי רכוש אחרים חל שיפור חיתומי שקיזז בחלקו את ההפסד האמור.

בתחום השירותים הפיננסיים חלה עלייה ברווח לעומת אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהכנסות מניהול קרנות נאמנות בשל עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים.

במגזרי הפעילות האחרים, הכוללים בעיקרם את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, חלה ירידה קלה ברווח בשנת 2021 לעומת שנת 2020 בעיקר בשל עלייה קלה בהוצאות.

בשנת הדוח נרשמו עליות שיערים ניכרות בשוקי ההון אשר בעקבותיהן נרשמו הכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו כולל אג"ח מיועדות, בסך כ-3,499 מיליון ש"ח (כ-1,850 מיליון ש"ח ללא אג"ח מיועדות) לעומת כ-1,668 מיליון ש"ח (כ-666 מיליון ש"ח ללא אג"ח מיועדות) בשנת 2020.

בתיק המשתתף ברווחים, רשמה מגדל ביטוח בשנת הדוח דמי ניהול משתנים בסך כ-1,259 מיליון ש"ח וזאת לעומת דמי ניהול משתנים בסך כ-505 מיליון ש"ח שגבתה החברה בשנת 2020.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה עלייה ניכרת בשנת הדוח לעומת שנת 2020. כמו כן, חלה עלייה ניכרת ברווחי ההשקעות הריאליים בתחום ביטוח כללי ובריאות בשנת הדוח לעומת שנת 2020 וכן עלייה ניכרת ברווחים מהשקעות העומדות כנגד ההון⁵.

לאחר זקיפת חלק מהרווחים מהשקעות לרווח החיתומי בהתאם להנחות התשואה האמורות בסעיף 2.1 לעיל, נרשם **רווח השקעתי** של כ-1,799 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת.

בדבר ההתפתחות בשוקי ההון בארץ ובעולם, בשנת הדוח ולאחר תאריך המאזן, ראה גם סעיף 3.1 להלן.

⁵ הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות.

השפעות מיוחדות - בשנת הדוח, **בביטוח חיים** עדכון ההנחות בדבר הרכב הנכסים בתיק הצפוי, הירידה בשיעורי מימוש קצבה ושינויים בהנחות אקטואריות אחרות, לרבות השינוי בפקטור ההיוון K, בקיזוז השפעת הירידה של עקום הריבית הביאו לקיטון בעתודות ביטוח חיים ולגידול ברווח הכולל. **בביטוח בריאות** בענף ביטוח סיעודי, עודכנו הנחות התביעות בעקבות מחקרים אקטואריים, אשר הביאו לגידול בהתחייבות נאותות העתודה (LAT) ולקיטון ברווח הכולל. כמו כן, השפעת ירידת עקום הריבית על עתודות אלו, קוזזה ברובה מהשפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים. השפעות אלו בעיקרן, הביאו להגדלת העתודות ולקיטון ברווח הכולל. **בביטוח כללי** בענפי רכב חובה וחבויות, ירידת עקום הריבית בענפי החבויות ובדיקה לגבי נאותות ההתחייבויות (LAT) בענף רכב חובה, בקיזוז השפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים, הביאו לגידול בהתחייבויות הביטוחיות ולקיטון ברווח הכולל.

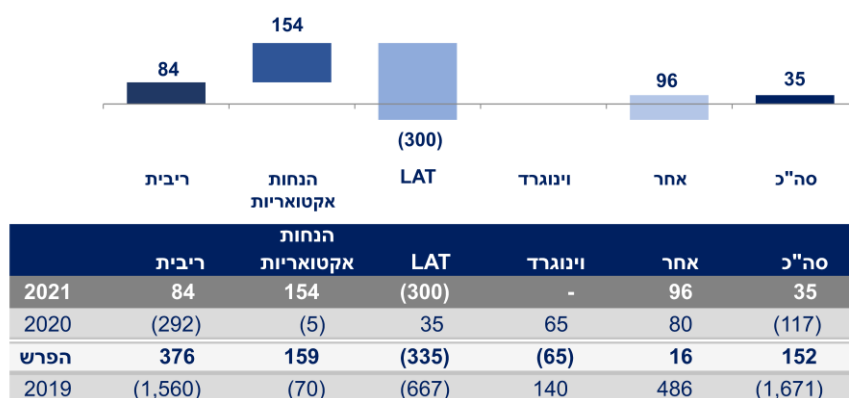
לפירוט ההשפעות המיוחדות ראה להלן, בתיאור תחומי הפעילות, וכן ראו באור 5.3.36 ב.3.36 ו-7.3.36 ג.3.36 בדוחות הכספיים.

בשנת 2020, ירידת עקום הריבית, בקיזוז השינוי בערך ה-K ושינויים בהנחות אקטואריות, הביאו לגידול בעתודות ביטוח חיים. מנגד בעתודות הביטוחיות של ביטוח כללי וביטוח בריאות חל קיטון.

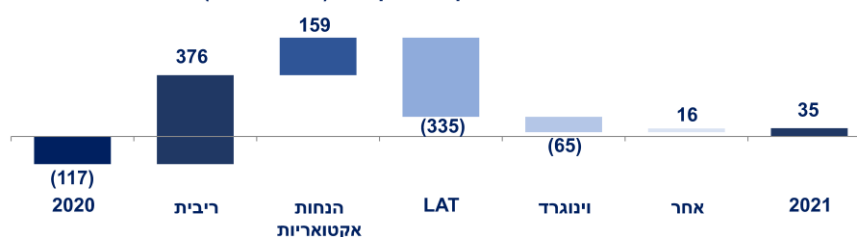
בשנת הדוח, כתוצאה משערור בנייני המשרדים בבעלות לשימוש עצמי חל גידול ברווח הכולל של כ-96 מיליון ש"ח לפני מס (כ-74 מיליון ש"ח לאחר מס), לעומת שיערוך של כ-80 מיליון ש"ח לפני מס (כ-61 מיליון ש"ח לאחר מס) בשנת 2020.

השינויים בעקום הריבית משפיעים גם על יחס כושר הפירעון מבוסס סולבנסי 2 המפורט בסעיף 3.2 להלן.

השפעות מיוחדות בתקופה המדווחת על הרווח הכולל (במיליוני ש"ח)

שינוי בהשפעות מיוחדות בהשוואה לתקופה המקבילה (במיליוני ש"ח)

לפירוט נוסף בדבר המרווח הפיננסי, כולל דמי ניהול, התשואות ושיעור דמי הניהול בתיק המשתתף ברווחים, ראה באור 18 בדוחות הכספיים וכן סעיפים 2.6.3 ו-2.6.4 להלן.

2.5 הוצאות הנהלה וכלליות

בשנת 2021 הוצאות הנהלה וכלליות של הקבוצה⁶ הסתכמו בכ-1,889 מיליון ש"ח לעומת כ-1,828 מיליון ש"ח בשנת 2020 וכ-1,837 מיליון ש"ח בשנת 2019.

הגידול בהוצאות בשנת 2021 לעומת שנת 2020 נובע בעיקרו מעלייה ברכיבי שכר משתנים בגין שנת 2021, בעקבות שיפור ניכר שחל בתוצאות החברה בשנת 2021 לעומת אשתקד, וכן מעלייה בהוצאות השיווק והמחשוב על רקע פעילותה של החברה להגברת אמצעי המכירה ושיפור תהליכים. הקיטון בהוצאות בשנת 2020 לעומת שנת 2019 נבע בעיקרו מצעדי התייעלות וחסכון שביצעה

⁶ הוצאות הנהלה וכלליות לרבות הוצאות הנזקפות לסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח ולסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות.

החברה, ובכלל זה קיטון משמעותי בהיקף כח האדם שקוזז בחלקו בשל גידול ברכיבי שכר משתנים⁷. לפירוט נוסף בדבר הוצאות הנהלה וכלליות ראה באור 32 בדוחות הכספיים.

2.6. תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

2.6.1. תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

התפתחות בהיקף הפעילות

במהלך הרבעון המדווח חל גידול במכירות הפנסיה והגמל ושיפור במכירות ביטוח חיים לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה ניכרת לעומת הרבעון המקביל אשתקד בהמשך למגמה במהלך שנת הדוח.

ברבעון המדווח נרשם ניוד נטו חיובי בענף הגמל וכן ירידה בניוד השלילי נטו בענף הפנסיה לעומת הרבעון המקביל אשתקד ומנגד חלה עלייה בניוד השלילי נטו בענף ביטוח חיים.

ביטוח חיים - הפרמיות השוטפות (כולל תקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה) הסתכמו בכ-1,913 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-1,860 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-3%. הפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח והתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה הסתכמו בכ-1,237 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-657 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-88%.

שיעור הפדיונות בביטוח חיים מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם ברבעון המדווח בכ-3.9% לעומת כ-3.2% ברבעון המקביל אשתקד.

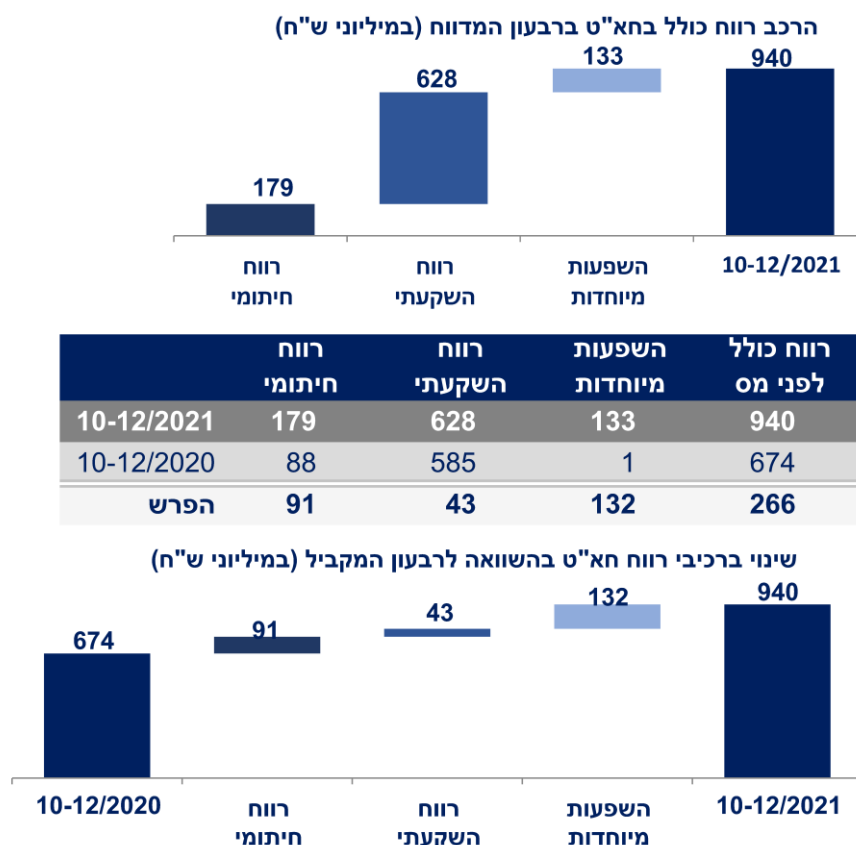
קרנות פנסיה - דמי הגמולים⁸ הסתכמו בכ-2,060 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-1,907 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-8%.

קופות גמל - דמי הגמולים הסתכמו בכ-704 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-574 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-23%.

⁷ יצוין כי בשנת 2020 נרשם גם מענק בגין שנת 2019 שחושב בהתאם לתוצאות שנת 2019 בעקבות הישום החשבונאי למפרע בגין התיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה.

⁸ דמי הגמולים בפנסיה ובגמל אינם כוללים העברות כספים בגין מעבר עמיתים לקרן/קופה.

התפתחות הרכב הרווח הכולל ברבעון המדווח

רווח חיתומי - ברבעון המדווח, בביטוח חיים חל גידול ניכר ברווח החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבע בעיקרו, מגידול בדמי הניהול בשל עלייה בנכסים המנוהלים ומקיטון בתביעות אובדן כושר עבודה. **בפנסיה** חל גידול ברווח החיתומי שהושפע בעיקרו מעלייה בסך דמי הניהול בשל גידול בנכסים המנוהלים, וזאת על אף שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים, וקוזז בחלקו מגידול בהוצאות בגין עמלות, הוצאות שיווק ורכישה אחרות. **בגמל** ברווח החיתומי חלה עלייה קלה לעומת הרבעון המקביל אשתקד כאשר בדמי הניהול מהנכסים המנוהלים חלה עלייה שקוזזה ברובה כתוצאה מגידול בהוצאות בגין עמלות, הוצאות שיווק ורכישה אחרות.

רווח השקעתי - ברבעון המדווח חל גידול ברווח ההשקעתי לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר התבטא במרווח הפיננסי מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים וקוזז בחלקו בשל ירידה בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בפוליסות המשתתפות ברווחים.

השפעות מיוחדות - עדכון ההנחות בדבר הרכב הנכסים בתיק הצפוי, הירידה בשיעורי מימוש קצבה ושינויים בהנחות אקטואריות אחרות, לרבות השינוי בפקטור ההיוון K, בקיזוז השפעת הירידה של עקום הריבית, הביאו בסיכומם של הרבעון המדווח לקיטון בעתודות ביטוח החיים ולגידול ברווח הכולל לפני מס בסך כ-94 מיליון ש"ח, וזאת לעומת גידול בעתודות וקיטון ברווח הכולל לפני מס בסך כ-31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בנוסף, חל גידול ברווח הכולל כתוצאה משערוך של בנייני המשרדים בבעלות לשימוש עצמי שהשפעתו על הרווח הכולל הסתכמה בכ-39 מיליון ש"ח לפני מס, לעומת השפעת שערוך בסך כ-32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.6.2 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

התפתחות בהיקף הפעילות

במהלך שנת 2021 חל קיטון במכירות החדשות של מוצרי ביטוח המנהלים והסיכונים ומנגד עלייה במכירות הפנסיה לעומת שנת 2020. בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה ניכרת מול שנת 2020. בשנת 2021 נמשכה המגמה של גידול ניכר בניוד השלילי נטו בענף ביטוח חיים לעומת אשתקד, עלייה קלה בניוד השלילי נטו בענף הפנסיה ומנגד צמצום ניכר של הניוד השלילי נטו בענף הגמל.

ביטוח חיים - בשנת 2021 הסתכמו הפרמיות השוטפות (כולל תקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה) בכ-7,582 מיליון ש"ח בדומה לשנת 2020. הפרמיות החד פעמיות והתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה הסתכמו בכ-3,172 מיליון ש"ח לעומת כ-1,963 מיליון ש"ח בשנת 2020, גידול של כ-62%.

קרנות פנסיה - דמי הגמולים הסתכמו בכ-7,781 מיליון ש"ח לעומת כ-7,463 מיליון ש"ח בשנת 2020, גידול של כ-4%.

קופות גמל - דמי הגמולים הסתכמו בכ-2,100 מיליון ש"ח לעומת כ-1,903 מיליון ש"ח בשנת 2020, גידול של כ-10%.

להערכת מגדל ביטוח, היציבות בפרמיות השוטפות בפוליסות ביטוח מנהלים לעומת שנת 2020, מושפעת מקיטון שחל במכירות ביטוחי המנהלים בקבוצה לעומת השנים הקודמות וכן מגידול בניוד השלילי נטו בביטוח חיים כאמור לעיל, ומנגד מחזרה של שכירים לעבודה לאחר סיום תשלומי החל"ת על ידי המדינה שהוביל לקיטון בשיעורי סילוקי והקטנות פרמיה. לירידה שחלה בנתחי השוק של הקבוצה בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך, ראה סעיף 7.3 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד.

מכירות חדשות - בשנת 2021 חל קיטון של כ-4% במכירות החדשות של פוליסות ביטוח חיים (כולל חוזי השקעה) לעומת שנת 2020, וגידול של כ-17% בפנסיה⁹.

פדיונות וניודים - במהלך שנת 2021 נמשכה העלייה בניודים נטו ובפדיונות בפוליסות חסכון פרט ומנהלים, ועלייה קלה בניודים נטו בקרנות הפנסיה ביחס לשנת 2020, זאת על רקע החרפת התחרות במוצרי החיסכון לטווח ארוך.

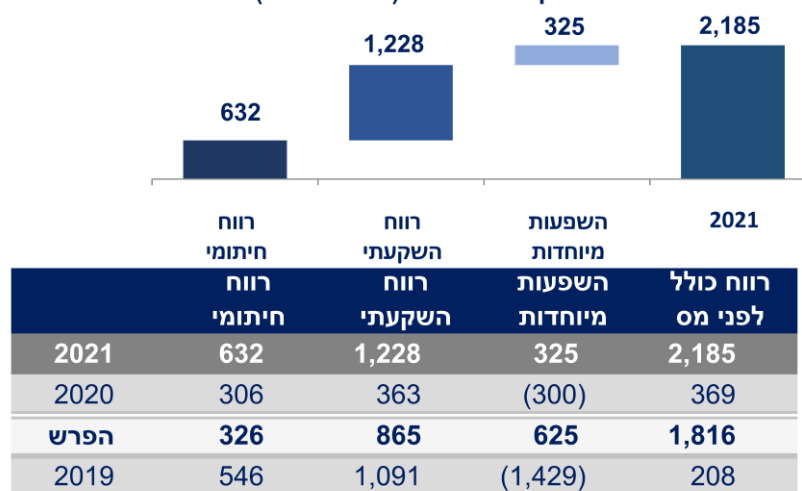
לפירוט היקפי העברות הכספים בביטוח חיים, בפנסיה ובגמל, ראה סעיף 6.7 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד.

בשנת 2021 שיעור הפדיונות בביטוח חיים מהעתודה הממוצעת הסתכם בכ-3.4%, לעומת כ-2.5% בשנת 2020.

לפירוט הגידול בשיעורי הפדיונות (כולל ניוד יוצא) בפנסיה ובגמל בשנת 2021 לעומת שנת 2020, ראה סעיף 8.4 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד.

התפתחות הרכב הרווח הכולל בתקופה המדווחת

הרכב רווח כולל בחא"ט בתקופה המדווחת (במיליוני ש"ח)

שינוי ברכיבי רווח חא"ט בהשוואה לתקופה המקבילה (במיליוני ש"ח)

רווח חיתומי - בשנת 2021, בביטוח חיים חל גידול ניכר ברווח החיתומי לעומת שנת 2020, שנבע בעיקרו, מגידול בדמי הניהול בשל עלייה בנכסים המנהלים, קיטון בהפחתת הוצאות רכישה נדחות ומקיטון בתביעות אובדן כושר עבודה.

⁹ המכירות החדשות בפנסיה מיוחסות לעמיתים פעילים שהצטרפו לקרן במהלך השנה, בהתאם להגדרה בחוזר 1-9-2017 עדכון דוח תקופתי של חברות מנהלות.

בפנסיה חל גידול ברווח החיתומי שהושפע בעיקרו מעלייה בהכנסות מדמי ניהול מנכסים מנוהלים וקיטון בהפחתת הוצאות רכישה נדחות אשר קוזז בחלקו בשל עלייה בהוצאות בגין עמלות, הוצאות שיווק ורכישה אחרות והוצאות הנהלה וכלליות. **בגמל** חל גידול ברווח החיתומי שנבע בעיקרו מגידול בהכנסות מדמי ניהול וקוזז ברובו בשל גידול בהוצאות בגין עמלות, הוצאות שיווק ורכישה אחרות.

רווח השקעתי - בשנת 2021 חל גידול ברווח ההשקעתי לעומת שנת 2020 בשל תשואות גבוהות במיוחד שהושגו בשנת 2021, ואשר התבטאו הן בדמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים והן בברווח הפיננסי מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים וברווח ההשקעתי בתיק הנוסטרו של מקפת.

השפעות מיוחדות - עדכון ההנחות בדבר הרכב הנכסים בתיק הצפוי, הירידה בשיעורי מימוש קצבה ושינויים בהנחות אקטואריות אחרות, לרבות השינוי בפקטור ההיוון K, בקיזוז השפעת הירידה של עקום הריבית, הביאו בסיכומה של התקופה המדווחת לקיטון בעתודות ביטוח החיים ולגידול ברווח הכולל לפני מס בסך כ-285 מיליון ש"ח. לעומת זאת, בשנת 2020 חל גידול בעתודות וקיטון ברווח הכולל בסך כ-333 מיליון ש"ח בשנת 2020 בעיקר בגין ירידה של עקום הריבית, לרבות שינויים בהנחות אקטואריות. לפירוט ראה באור 5.ב.36 בדוחות הכספיים.

בנוסף, חל גידול ברווח הכולל כתוצאה משערוך של בנייני המשרדים בבעלות לשימוש עצמי שהשפעתו על הרווח הכולל הסתכמה בכ-39 מיליון ש"ח לפני מס לעומת השפעת שערוך בסך כ-32 מיליון ש"ח לפני מס בשנת 2020.

לפרטים נוספים בדבר עסקי ביטוח חיים, המרווח הפיננסי, כולל דמי ניהול, התשואות ושיעור דמי הניהול בתיק המשתתף ברווחים, ראה להלן סעיפים 2.6.3 ו-2.6.4 להלן וכן באור 18.ב. בדוחות הכספיים.

לפירוט אודות הירידה הנמשכת בשיעורי דמי הניהול הממוצעים, לנוכח התגברות התחרות, בענפי הפנסיה והגמל, ראה סעיף 6.6 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד. לפירוט בדבר שיעורי העמלות מהפרמיה/דמי גמולים בביטוח חיים, פנסיה וגמל, ראה סעיף 33.3.1 בחלק ד' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

2.6.3 מידע נוסף על תוצאות עסקי ביטוח חיים

להלן מידע נוסף על תוצאות הפעילות בענף ביטוח חיים (ראה גם באור 18 בדוחות הכספיים):

הגידול ברווח הכולל בשנת 2021 לעומת שנת 2020 **בפוליסות שהופקו עד שנת 1990** (בעיקרן מבטיחות תשואה ומגובות בחלקן באג"ח ח"ץ) הושפע בעיקרו מגידול בברווח הפיננסי לעומת שנת 2020 וכן משינויים בהנחות אקטואריות נוספות בקיזוז הירידה של עקום הריבית, שהביאו בשנת הדוח לקיטון בעתודה המשלימה לגמלאות בסך כ-131 מיליון ש"ח, לעומת קיטון בעתודה האמורה בסך כ-80 מיליון ש"ח בשנת 2020.

העלייה הניכרת ברווח הכולל **בפוליסות שהופקו עד שנת חיתום 2003** (בעיקרן משתתפות ברווחים) בשנת 2021 לעומת שנת 2020 נבעה בעיקרה מרישום דמי ניהול משתנים בסך כ-1,259 מיליון ש"ח לעומת דמי ניהול משתנים בסך כ-505 מיליון ש"ח שנרשמו בשנת 2020 ומשינוי בהנחות אקטואריות נוספות בקיזוז הירידה של עקום הריבית, שהביאו לקיטון בעתודה המשלימה לגמלאות בסך כ-306 מיליון ש"ח בשנת הדוח, לעומת גידול בסך כ-351 מיליון ש"ח בעתודה האמורה בשנת 2020.

בשנות החיתום 2004 ואילך, הן בפוליסות מסוג משתתף ברווחים והן בפוליסות מבטיחות תשואה, חלק ניכר מהרווחיות נובע מדמי הניהול הקבועים התלויים בהיקף העתודות. הגידול ברווח הכולל בשנת 2021 לעומת שנת 2020 נבע בעיקרו מעלייה בדמי הניהול הקבועים וכן מקיטון בעתודה לתביעות אובדן כושר עבודה.

הגידול ברווח מסיכון פרט בשנת 2021 לעומת שנת 2020 הושפע בעיקרו מקיטון בעתודה לתביעות אובדן כושר עבודה. כמו כן, התוצאות מושפעות משינויים בהכנסות מהשקעות בגין נכסים העומדים כנגד העתודות בפוליסות אלו.

בסיכון הקבוצתי המעבר מרווח כולל בשנת 2020 להפסד כולל בשנת 2021 נובע מגידול בתביעות בענפי סיכון מוות ואובדן כושר עבודה.

לפירוט, ובכלל זה פילוח ההתחייבויות הביטוחיות לפי חשיפה פיננסית ולפי חשיפה ביטוחית, ראה גם באור 18.א. בדוחות הכספיים.

2.6.4 פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים

תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (קרן י') (באחוזים):

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003		
2019	2020	2021	2019	2020	2021
11.6%	5.9%	11.5%	12.0%	5.5%	12.4%
10.3%	4.7%	10.3%	9.9%	4.2%	9.9%
12.0%	5.3%	14.2%	12.3%	4.9%	15.0%
10.7%	4.1%	12.9%	10.2%	3.5%	12.5%

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004					פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003				
רבעון רביעי 2020	רבעון ראשון 2021	רבעון שני 2021	רבעון שלישי 2021	רבעון רביעי 2021	רבעון רביעי 2020	רבעון ראשון 2021	רבעון שני 2021	רבעון שלישי 2021	רבעון רביעי 2021
6.7%	3.6%	2.6%	0.9%	4.0%	6.7%	3.9%	2.7%	1.0%	4.3%
6.4%	3.3%	2.3%	0.6%	3.7%	5.8%	3.2%	2.2%	0.7%	3.5%
6.7%	3.8%	3.9%	1.7%	4.2%	6.7%	4.0%	4.0%	1.8%	4.5%
6.4%	3.4%	3.6%	1.4%	3.9%	5.8%	3.3%	3.5%	1.5%	3.7%

רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם - להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי הניהול המוחשבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (במיליוני ש"ח):

רבעון רביעי 2020	רבעון ראשון 2021	רבעון שני 2021	רבעון שלישי 2021	רבעון רביעי 2021	2019	2020	2021
6,682	3,878	4,348	1,891	4,970	10,624	4,242	15,087
749	641	539	364	754	1,723	1,407	2,298

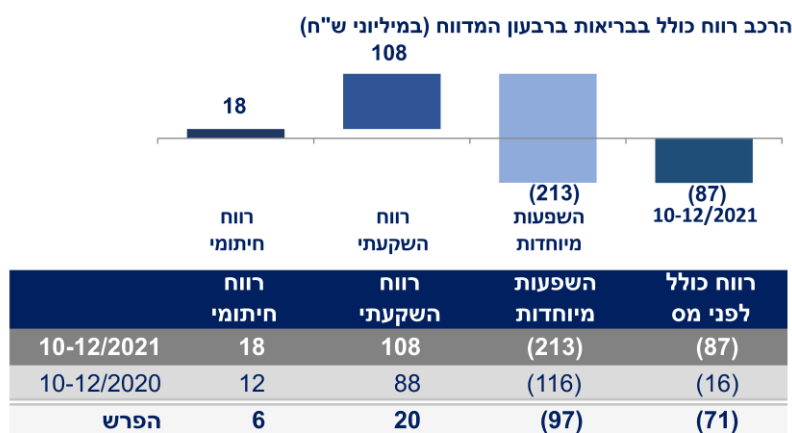
2.7 תחום ביטוח בריאות

2.7.1 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

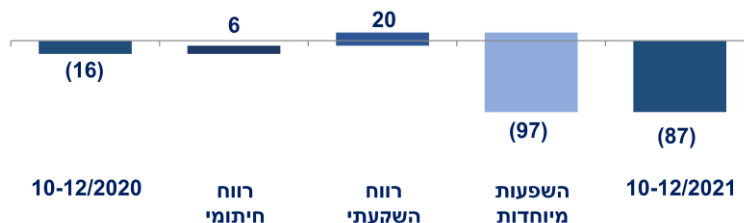
התפתחות בהיקף הפעילות

ברבעון המדווח חל גידול במכירות חדשות של פוליסות הוצאות רפואיות ומחלות קשות לעומת הרבעון המקביל אשתקד. הפרמיות שהורווחו ברוטו בביטוח בריאות הסתכמו בכ-440 מיליון ש"ח לעומת כ-416 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-6%.

הרכב הרווח הכולל

שינוי ברכיבי רווח בריאות בהשוואה לרבעון המקביל (במיליוני ש"ח)

רווח חיתומי - ברבעון המדווח, חלה עלייה ברווח החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר הושפעה בעיקרה משיפור בביטוח הוצאות רפואיות, בעיקר השתללות, בשל קיטון בתביעות, מקיטון בהפסד החיתומי בענף תאונות אישיות וכן מעלייה ברווח החיתומי בביטוח הסיעודי. העלייה האמורה, קוזזה בחלקה בשל הפסד בביטוחי הקולקטיבים בשל גידול בתביעות.

רווח השקעתי - חל גידול ברווח ההשקעתי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בשל גידול בתשואות שהושגו בתיק ההשקעות.

השפעות מיוחדות - ברבעון המדווח, עודכנו הנחות התביעות בעקבות מחקרים אקטואריים, אשר הביאו לגידול בהתחייבות נאותות העתודה (LAT) ולקיטון ברווח הכולל. כמו כן, השפעת ירידת עקום הריבית על עתודות אלו, קוזזה ברובה מהשפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים. בסיכומו של הרבעון המדווח ההשפעות האמורות לעיל בעיקרן, הביאו לגידול בעתודות בביטוח סיעודי וקיטון ברווח הכולל בכ-213 מיליון ש"ח לפני מס, וזאת לעומת גידול בסך כ-116 מיליון ש"ח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד.

2.7.2 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

התפתחות בהיקף הפעילות

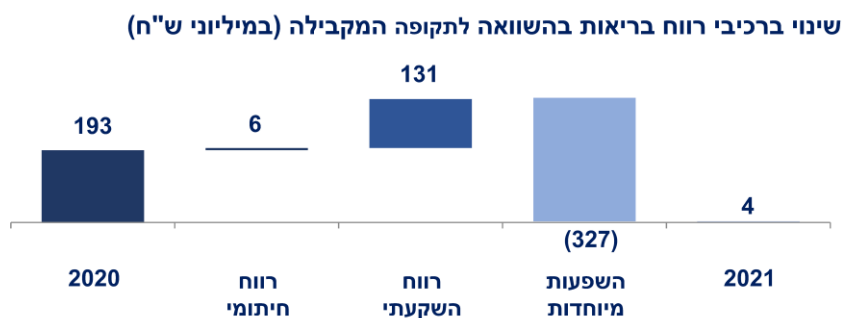
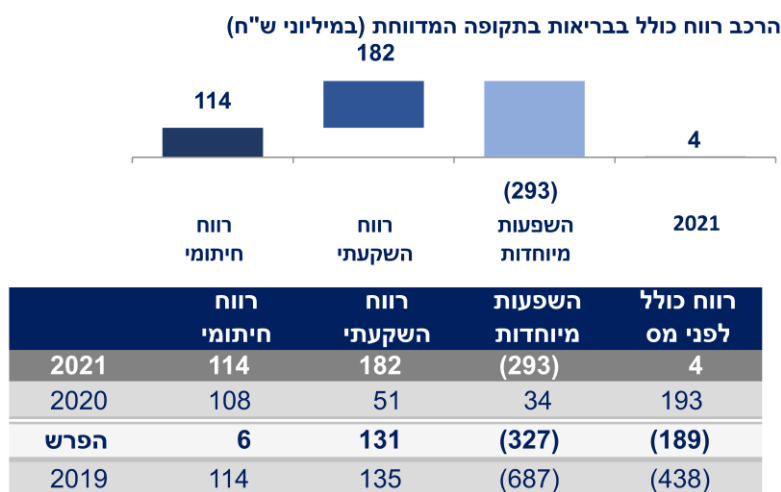
בשנת 2021 חל גידול במכירות חדשות של פוליסות הוצאות רפואיות ומחלות קשות לעומת שנת 2020. מנגד, במכירות חדשות של פוליסות תאונות אישיות חל קיטון בעקבות הפסקת שיווק המוצר החל מחודש מאי 2021. לפירוט נוסף ראה באור 19 בדוחות הכספיים.

בשנת 2021 הסתכמו הפרמיות בכ-1,715 מיליון ש"ח לעומת כ-1,659 מיליון ש"ח בשנת 2020, עלייה של כ-3%. יצוין כי העלייה האמורה בפרמיות הושפעה מגידול במרבית מוצרי הפרט אותם משווקת מגדל ביטוח, וכן בביטוחי הקולקטיבים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 חלה ירידה קלה בנתח השוק של הקבוצה בביטוחי בריאות, לפירוט ראה סעיף 10.2 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

בשנת 2021 חלה ירידה בשיעורי הביטולים בפוליסות פרט בביטוח סיעודי ובביטוחי פרט אחרים לעומת שנת 2020. לפירוט ראה סעיף 11 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

לפירוט בדבר מבחני רגישות הנוגעים לסיכון עלייה בשיעורי הביטולים ראה באור 7.ב.3.ב.36 בדוחות הכספיים של החברה.

הרכב הרווח הכולל

רווח חיתומי - ברווח החיתומי חלה עלייה ביחס לשנת 2020, שנבעה בעיקרה משיפור בתוצאות בביטוח סיעודי ומקיטון בהפסד החיתומי בביטוח תאונות אישיות, וקוצצה בחלקה כתוצאה מקיטון ברווח החיתומי בביטוח הוצאות רפואיות ומחלות קשות בשל גידול בתביעות.

רווח השקעתי - חל גידול ברווח ההשקעתי לעומת שנת 2020 בשל תשואות גבוהות במיוחד שהושגו בשנת 2021.

השפעות מיוחדות - בשנת 2021, עודכנו הנחות התביעות בעקבות מחקרים אקטואריים, אשר הביאו לגידול בהתחייבות נאותות העתודה (LAT) ולקיטון ברווח הכולל. כמו כן, השפעת ירידת עקום הריבית על עתודות אלו, קוצצה ברובה מהשפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים. בסיכומה של התקופה המדווחת ההשפעות האמורות לעיל בעיקרן, הביאו לגידול בעתודות ביטוח סיעודי וקיטון ברווח הכולל בסך כ-293 מיליון ש"ח לפני מס. לעומת זאת, בשנת 2020, בביטוח הסיעודי חל קיטון בעתודות וגידול ברווח הכולל בסך כ-34 מיליון ש"ח לפני מס. לפירוט ראה באור 5.ב.3.ב.36 בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר שיעורי העמלות מהפרמיה, ראה סעיף 33.2.3 בחלק ד' דוח תיאור עסקי התאגיד. לפרטים נוספים ראה באורים 3ב' ו-19 בדוחות הכספיים.

2.8 תחום ביטוח כללי

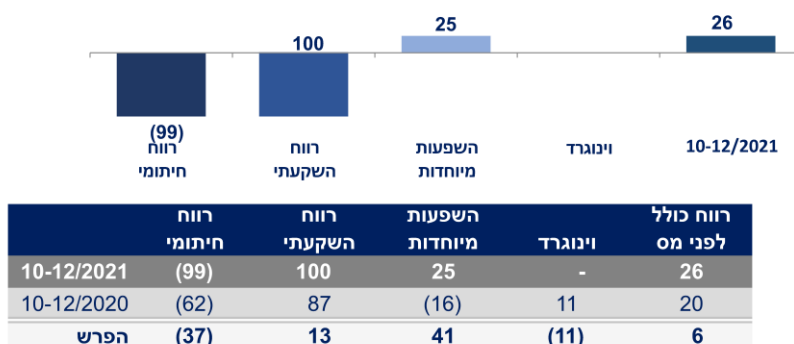
2.8.1 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

התפתחות בהיקף הפעילות

הפרמיות ברוטו בביטוח כללי הסתכמו בכ-420 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-397 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-6%. העלייה בפרמיות ברבעון המדווח נבעה בעיקרה מגידול בפרמיות בענפי רכוש אחרים וחבויות בעיקר בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים. העלייה האמורה בפרמיות קוצצה בחלקה כתוצאה מהמשך הקיטון בפרמיה הממוצעת ובכמות הפוליסות בענף רכב וכן מקיטון בכמות הפוליסות בביטוח רכב חובה.

הרכב הרווח הכולל

הרכב רווח כולל בביטוח כללי ברבעון המדווח (במיליוני ש"ח)

שינוי ברכיבי רווח ביטוח כללי בהשוואה לרבעון המקביל (במיליוני ש"ח)

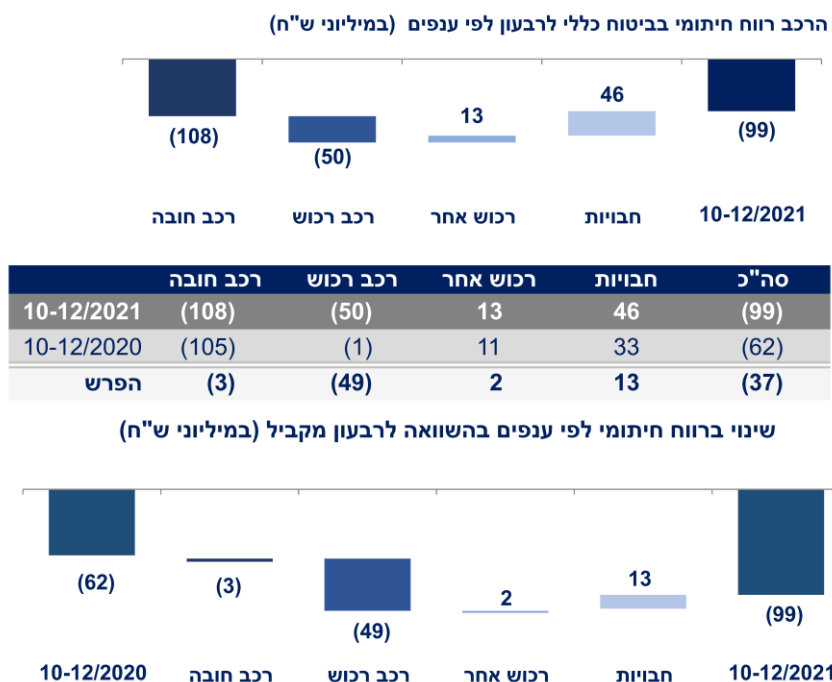
רווח חיתומי - ברבעון המדווח חל גידול בהפסד החיתומי, כמפורט בניתוח הרווח החיתומי לפי ענפים.

רווח השקעתי - חל גידול ברווח ההשקעתי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בשל גידול בתשואות שהושגו בתיק ההשקעות.

השפעות מיוחדות - ברבעון המדווח, השפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים, בקיזוז השפעת ירידת הריבית, הביאו להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בשייר ולגידול ברווח הכולל לפני מס בענף רכב חובה בסך כ-18 מיליון ש"ח ובענפי החבויות בסך כ-4 מיליון ש"ח. יצוין כי ההשפעות המיוחדות כוללות גם עלייה בשווי בנייני המשרדים בבעלות הקבוצה לשימוש עצמי, הנמדדים לפי שווי הוגן, שהשפעתם על הרווח הכולל הסתכמה בכ-3 מיליון ש"ח.

ברבעון המקביל אשתקד, סך ההשפעות המיוחדות הסתכמו בהגדלת העתודות בשייר ובהקטנת הרווח הכולל לפני מס בסך כ-16 מיליון ש"ח. מנגד, בעקבות פסק דין של בית המשפט העליון בעניין ריבית ההיוון בשיבוב תביעות ביטוח של המל"ל, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך כ-11 מיליון ש"ח בשייר לפני מס בענפי רכב חובה והחבויות.

להלן ניתוח הרווח החיתומי לפי ענפים ברבעון המדווח:

בענף רכב חובה - ההפסד החיתומי ברבעון המדווח הינו בדומה להפסד החיתומי ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד האמור, הושפע מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות בגין שנות חיתום קודמות וכן מהרעה בשנת החיתום השוטפת הנובעת בעיקרה מהרעה בחומרת התביעות.

בענף רכב רכוש - חלה הרעה ברווח החיתומי אשר הושפעה בעיקרה מקיטון בפרמיה הממוצעת וכן מעלייה בשכיחות התביעות אשר הביאה לרישום נוסף של פרמיה בחסר ברבעון המדווח.

בענפי רכוש אחר - חלה עלייה קלה ברווח החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בענפי החובות - חל גידול ברווח החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שהתבטא בעיקרו בענף ביטוח אחריות כלפי צד ג', בשל צמצום ההפסד בשנת החיתום השוטפת והתפתחות חיובית בתביעות בגין שנות חיתום קודמות.

2.8.2 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

התפתחות בהיקף הפעילות

בשנת 2021 הסתכמו הפרמיות בכ-1,872 מיליון ש"ח לעומת כ-2,237 מיליון ש"ח בשנת 2020, ירידה של כ-16%.

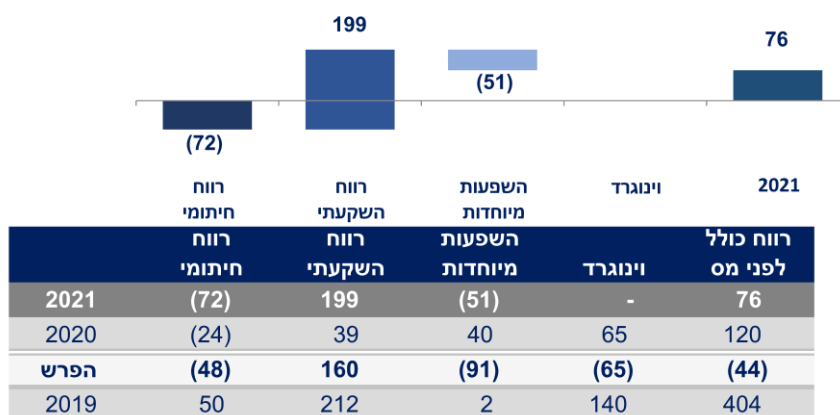
הירידה בפרמיות בתקופה המדווחת לעומת שנת 2020 התבטאה בקיטון ניכר בענפי הרכב שהושפע בחלקו מאי זכייה של מגדל ביטוח במכרז לביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2021. כמו כן, חל קיטון בפרמיה הממוצעת ובכמות הפוליסות בענף רכב רכוש וקיטון בכמות הפוליסות בביטוח רכב חובה עקב טיוב התיק. בנוסף, חלה ירידה בפרמיות בענפי רכוש אחרים וחובות המושפעת משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים ומטיוב התיק.

על מנת להתמודד עם הירידה במכירות, הקבוצה עוקבת באופן שוטף אחר ההתפתחות בהיקף המכירות ומקדישה משאבים ניכרים בהיבטי השיווק תוך הגברת מאמצי המכירות ומתן הנחות והטבות לשימור לקוחות, בעיקר בפלחי שוק שזוהו כרווחיים.

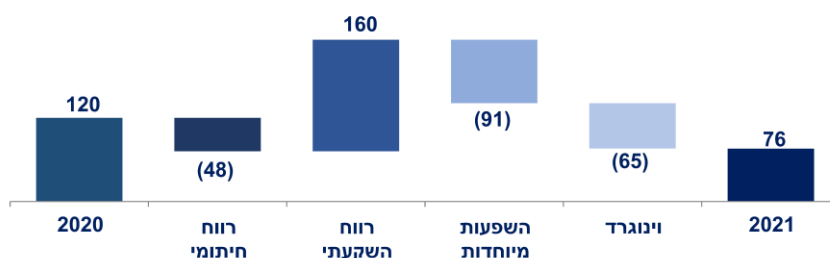
לפירוט בדבר נתחי השוק של הקבוצה בביטוח כללי ובפרט לירידה בנתחי השוק בביטוחי הרכב, ראה סעיף 13 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

לפירוט בדבר התפלגות הפעילות בביטוח כללי לפי סוגי לקוחות ובדבר שיעורי החידושים בביטוח רכב חובה, רכב רכוש ודירות, ראה סעיף 14 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

הרכב רווח כולל בביטוח כללי בתקופה המדווחת (במיליוני ש"ח)

שינוי ברכיבי רווח ביטוח כללי בהשוואה לתקופה המקבילה (במיליוני ש"ח)

רווח חיתומי - בשנת 2021 נרשמה עלייה ניכרת בהפסד החיתומי, כמפורט בניתוח הרווח החיתומי לפי ענפים להלן.

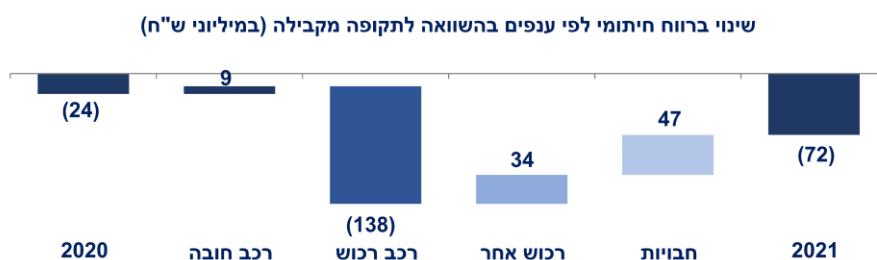
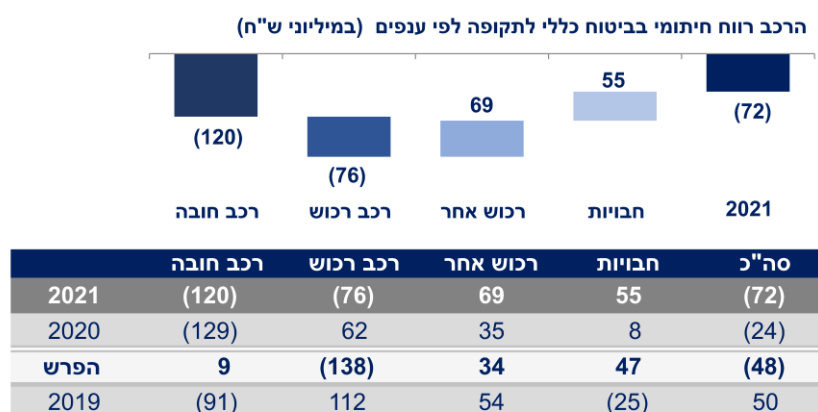
רווח השקעתי - חלה עלייה ברווח ההשקעתי לעומת שנת 2020 בשל תשואות גבוהות במיוחד שהושגו בשנת 2021.

השפעות מיוחדות - בשנת 2021, ירידת עקום הריבית בקיזוז השפעת ישום חוזר הממונה בענין פרמית אי הנזילות והשפעת עדכון הייחוס של עודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים, הביאו להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בשייר ולקיטון ברווח הכולל לפני מס בענפי החבויות בסך כ-47 מיליון ש"ח. בנוסף, כתוצאה מבדיקה לגבי נאותות ההתחייבויות (LAT) בענף רכב חובה, בקיזוז השפעת השינוי בפרמיית אי הנזילות חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות וקיטון ברווח הכולל לפני מס בענף רכב חובה בסך כ-7 מיליון ש"ח. לפירוט ההשפעות המיוחדות ראו באור 7.3.6 בדוחות הכספיים. מנגד, חלה עלייה בשווי בנייני המשרדים בבעלות הקבוצה לשימוש עצמי הנמדדים לפי שווי הוגן שהשפעתם על הרווח הכולל הסתכמה בכ-3 מיליון ש"ח לפני מס.

בשנת 2020, בעקבות פסק דין של בית המשפט העליון בעניין ריבית ההיוון בשיבוב תביעות ביטוח של המל"ל, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך כ-65 מיליון ש"ח בשייר לפני מס בענפי רכב חובה והחבויות.

כמו כן, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בשייר בענפי החבויות, בעיקר בשל עדכון הייחוס של חלק מעודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים מעבר לערכם בספרים בסך כ-37 מיליון ש"ח. בנוסף, חלה עלייה בשווי בנייני המשרדים בבעלות הקבוצה לשימוש עצמי הנמדדים לפי שווי הוגן שהשפעתה על הרווח הכולל הסתכמה בכ-3 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח הרווח החיתומי לפי ענפים בתקופה המדווחת:

בענף רכב חובה - הפסד חיתומי ניכר בתקופה המדווחת ובתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד האמור, הושפע מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות בגין שנות חיתום קודמות וכן מהרעה בשנת החיתום השוטפת הנובעת בעיקרה מהרעה בחומרת התביעות. יצוין, כי חלקה של החברה בהפסדי הביטוח השירי ("הפול") ברכב חובה בשנת 2021 עמד על סך של כ-20 מיליון ש"ח, לעומת כ-43 מיליון ש"ח בשנת 2020 וכ-77 מיליון ש"ח בשנת 2019.

בענף רכב רכוש - בשנת הדוח נרשם הפסד חיתומי לעומת רווח חיתומי בשנת 2020, אשר הושפע בעיקרו מקיטון בפרמיה הממוצעת וכן מעלייה בשכיחות התביעות אשר הביאה לרישום הפרשה של פרמיה בחסר בסך כ-50 מיליון ש"ח בשנת הדוח.

בענפי רכוש אחרים - בשנת הדוח חלה עלייה ברווח החיתומי לעומת שנת 2020, הנובעת בחלקה מהשפעת נזקי סופת החורף אשתקד וכן כתוצאה מטיוב התיק והתפתחות חיובית בתביעות בתקופה המדווחת.

בענפי החבוי - בשנת הדוח חלה עלייה ברווח החיתומי לעומת שנת 2020, הנובעת בעיקרה מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות בגין שנות חיתום קודמות בעיקר בענפי צד ג' וחבות מעבידים. בנוסף, נרשם שיפור בענפי אחריות מקצועית ואחריות המוצר. לנתונים בנושא הרכב הרווח והתפתחות הרווח לפי שנות חיתום בענפי רכב חובה וחבוי - ראה באור 5-8.17 בדוחות הכספיים.

להלן נתונים בדבר מדדי רווחיות חיתומית - Loss Ratio ("LR") ו-Combined Ratio ("CR") - בענפי הרכוש^{10,11}:

ענפי הרכוש (ללא רכב)			ענף רכב רכוש			
2019	2020	2021	2019	2020	2021	
44.7%	52.3%	36.9%	67.0%	69.7%	87.6%	שיעור תביעות ברוטו
46.4%	50.7%	32.3%	67.1%	69.6%	87.7%	שיעור תביעות בשייר
72.9%	81.0%	67.0%	87.7%	92.4%	114.5%	שיעור תביעות והוצאות ברוטו
83.6%	89.3%	76.1%	88.0%	92.6%	114.9%	שיעור תביעות והוצאות בשייר

לפירוט בדבר שיעורי העמלות מפרמיה ברוטו, ראה סעיף 33.3.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד.

¹⁰ Loss Ratio מוגדר כיחס שבין התשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח לבין הפרמיות שהורווחו. Combined Ratio מוגדר כיחס שבין התשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, עמלות ועלויות רכישה בניכוי הכנסות מעמלות ביטוח משנה והוצאות הנהלה וכלליות לבין הפרמיות שהורווחו.

¹¹ הנתונים אינם כוללים הפחתה שיטתית של נכסים בלתי מוחשיים ניתנים לזיהוי שנוצרו ברכישת תיק אליהו.

2.9 תחום השירותים הפיננסים

נכסים מנוהלים - ביום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו הנכסים המנוהלים בכ-58 מיליארד ש"ח לעומת כ-43.6 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020. העלייה התבטאה בעיקרה בגידול בהיקף הנכסים המנוהלים בפעילות קרנות הנאמנות וכן בפעילות ניהול התיקים בעקבות גיוסים משמעותיים ועליות ערך ניכרות שנבעו מהעליות בשווקי ההון. לפירוט ראה סעיף 17.4.3 בחלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

סך נכסי המאזן - ביום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו הנכסים במאזן בכ-588 מיליון ש"ח לעומת כ-675 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020. יצוין, כי היקף ההשקעות בבטוחות, יתרות המזומנים ושווי המזומנים של התחום, משתנים בהתאם למצב שוק ההון ופעילות עושה השוק של מגדל שוקי הון. הקיטון בהיקף הנכסים הושפע כאמור מפעילות עשיית השוק וכן מקיטון בהשקעה בניירות ערך בלתי סחירים כתוצאה ממימוש השקעה בחברה הממוזגת של אי.בי.אי. וחלוקת דיבידנד שבוצעה בתקופת הדוח, לפרוט ראו סעיפים 5 ו-17.2.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד.

2.9.1 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

ברבעון המדווח, ההכנסות הסתכמו בכ-65 מיליון ש"ח לעומת כ-44 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהכנסות נבע בעיקרו מגידול בהכנסות מניהול קרנות נאמנות בשל עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים הממוצעים.

הרווח הכולל הסתכם בכ-13 מיליון ש"ח לעומת כ-7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח הכולל נבע בעיקרו מהעלייה בהכנסות כאמור לעיל וקוזזה בחלקה בשל גידול בהוצאות כתוצאה מעלייה בהיקף הכספים שגויסו והגידול בשווי הנכסים בפעילות קרנות הנאמנות.

2.9.2 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

בתקופה המדווחת, ההכנסות הסתכמו בכ-241 מיליון ש"ח לעומת כ-174 מיליון ש"ח בשנת 2020.

העלייה בהכנסות בתקופה המדווחת לעומת שנת 2020 נבעה בעיקרה מגידול בהכנסות מניהול קרנות נאמנות בשל עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים הממוצעים ומגידול בשווי התיקים המנוהלים. העלייה קוזזה בחלקה בשל קיטון בהכנסות מעשיית שוק לעומת שנה קודמת בה היה גידול בהיקף המחזורים.

הרווח הכולל הסתכם בכ-59 מיליון ש"ח בשנת הדוח לעומת רווח כולל של כ-28 מיליון ש"ח בשנת 2020. השינויים ברווח הכולל נבעו בעיקרם מהשינויים בהכנסות כאמור לעיל וקוזזה בחלקה בשל גידול בהוצאות כתוצאה מעלייה בהיקף הכספים שגויסו והגידול בשווי הנכסים בפעילות קרנות הנאמנות.

2.10 נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

היקף הנכסים בגין חוזים תלויי תשואה ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם בכ-145.3 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-14% לעומת 31 בדצמבר 2020. העלייה הושפעה בעיקרה מגידול בתשואות שהושגו על ידי החברה בשווקי ההון.

יתרת הפרמיה לגבייה ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה בכ-714 מיליון ש"ח, לעומת כ-730 מיליון ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020. הירידה בפרמיה לגבייה התרכזת בביטוח חיים והושפעה משיפור ברמת התעסוקה וירידה במספר העובדים המצויים בחופשה ללא תשלום שבעקבותיה חל קיטון בשיעורי הפיגורים של ההפקדות בתחום החיסכון הפנסיוני וכן מירידה בפרמיות בענף ביטוח כללי.

יתרת ההון ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה בכ-8,564 מיליון ש"ח לעומת כ-6,882 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול נובע בעיקרו מרווח כולל בסך כ-1,730 מיליון ש"ח בשנת הדוח ובקיצוז דיבידנד בסך כ-47 מיליון ש"ח שחולק בחודש נובמבר 2021. לפירוט בנוגע לתוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש סולבנסי 2, ראה סעיף 3.2 להלן, ובאור ג.7 לדוחות הכספיים.

יתרות המזומנים ושווי המזומנים הסתכמו בכ-20.5 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021 לעומת כ-12.8 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת נטו (המושפעת בעיקרה מעיתוי קנייה או מכירה של השקעות פיננסיות) וכן מעלייה במזומנים נטו שנבעו מפעולות מימון (תמורה מהנפקת אגרת חוב סדרה ח' והלוואה לרכישה חוזרת "ריפ"), לפירוט ראה את דוח תזרים המזומנים לדוחות הכספיים של החברה.

2.11. מקורות מימון

במיליוני ש"ח	31.12.2021	31.12.2020
התחייבויות פיננסיות	6,981	6,231
הלוואות לזמן ארוך (בעיקר רובד 2)	5,296	4,866
הלוואה לזמן קצר ⁽¹⁾	1,434	1,011
אחרים ⁽²⁾	251	354

⁽¹⁾ יתרות האשראי לזמן קצר כוללות בעיקרן הלוואה לרכישה חוזרת ("ריפוי"). לפרוט ראו באור 24.א לדוחות הכספיים.

⁽²⁾ היתרה כוללת בעיקרה נגזרים המשקפים את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח ולמניות חו"ל, לפרוט ראה באור 24 בדוחות הכספיים, וכן התחייבויות בקשר עם הסכמי חכירה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IFRS16. בנוסף, נכללים בסעיף זה מכירות בחסר המיוחסות לפעילות מגדל שוקי הון בניהול קרנות השקעה מניות.

3. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

3.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹².

התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר במשק הישראלי השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך של הקבוצה.

הסביבה העולמית - במהלך שנת 2021, חלה התאוששות של הכלכלה הגלובלית על רקע קצב תחלואה מתמתן ועלייה של שיעורי ההתחסנות, שלוותה בהסרת מגבלות על הפעילות הכלכלית. עם זאת נראה כי המומנטום נחלש בעקבות קשיים בשרשרת הייצור העולמית ועליית מחירי האנרגיה, המגדילים את סיכויי האינפלציה, והתפרצות מחודשת של המגפה על רקע התפשטות זן "האומיקרון" לקראת סוף שנת 2021.

במרבית המדינות בעולם, מדדי האינפלציה עלו לרמה הגבוהה מיעדי הבנקים המרכזיים וההידוק המוניטרי נמשך. בארה"ב, הבנק המרכזי ("הפד") הותיר את הריבית ללא שינוי, אך במהלך הרבעון המדווח הכפיל את קצב צמצום תכניות הרכישות של אג"ח ממשלתיות. בנוסף, עדכן הפד כלפי מעלה את התחזית לקצב העלאות הריבית הצפויות בשנת 2022, וזאת על רקע עלייה נוספת בקצב האינפלציה והמשך ההתאוששות בשוק העבודה. באירופה נמשכת עלייה חדה באינפלציה השנתית. הבנק האירופי המרכזי (ה-ECB) הותיר את הריבית ללא שינוי והודיע על צמצום ברכישותיו בשווקים.

המשק הישראלי - בדומה לעולם, גם בישראל תהליך התאוששות המשק מן המשבר נמשך. המשק ממשיך בפעילות כלכלית רציפה, ואף מתרחבת, לצד נגיף הקורונה ועל רקע מחזוריות גלי התחלואה. הפעילות מתאפשרת, בין היתר, לאור הסתגלות מרבית ענפי המשק לפעילות לצד המגיפה. עם זאת, העלייה בשיעורי התחלואה ובמקדמי ההדבקה בסוף שנת 2021 נוכח זן ה"אומיקרון" מגדילים את הסיכון לפעילות, ובהתאם להיקפם אף עלולים להיות בעלי משמעות מקרו-כלכלית.

על פי אומדן ראשון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון הרביעי לשנת 2021¹³, ברבעון הרביעי התוצר המקומי הגולמי עלה בכ-16.6% (במונחים שנתיים) לעומת הרבעון השלישי של שנת 2021 (כ-17.1% ללא השפעת המיסים על יבוא כלי רכב), ובכ-9.2% לעומת הרבעון המקביל אשתקד, העלייה בתוצר ברבעון הרביעי משקפת עליות ניכרות ביצוא הסחורות והשירותים ובהוצאות לצריכה פרטית וכן בהשקעות בנכסים קבועים וצריכה ציבורית. בתוצר המקומי לנפש חלה עלייה של כ-14.5% בחישוב שנתי ברבעון הרביעי לעומת הרבעון השלישי של שנת 2021, וזאת לאחר ירידה של 3.9% בשנת 2020. בשנת 2021 חלה עלייה של 8.1% בתוצר המקומי הגולמי לעומת ירידה של 2.2% בשנת 2020 שהתאפיינה בהתכווצות הפעילות הכלכלית שנגרמה ממשבר הקורונה ונקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת הנגיף.

שוק העבודה - בתקופה המדווחת חל שיפור בנתוני התעסוקה, תוך עלייה במספר המשרות הפנויות וירידה חדה בשיעור האבטלה. על פי דיווחי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במהלך התקופה המדווחת חלה ירידה בשיעור האבטלה בהגדרתו הרחבה¹⁴, מרמה של כ-18% בחודש ינואר 2021 ועד לרמה של כ-6% בחודש דצמבר 2021. הירידה החדה חלה על רקע צמצום התמיכה לעובדים שנפגעו ממשבר הקורונה וכן מהרחבת הפעילות במשק אשר כללה גיוס עובדים.

¹² הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

¹³ לפי אומדן החשבונות הלאומיים לרבעון הרביעי של שנת 2021 שפורסם ביום 16 בפברואר 2022.

¹⁴ שיעור האבטלה בהגדרתו הרחבה כולל בלתי מועסקים, מועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע בשל סיבות הקשורות בנגיף הקורונה, הלא משתתפים בכוח העבודה שהפסיקו לעבוד בגלל פיטורים או סגירת מקום העבודה ממרץ 2020.

בשנת 2021, חלה עלייה של כ-1% בשכר הריאלי הממוצע (במחירים קבועים) לעומת ממוצע שנת 2020.

שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

בשנת 2021 חלה עלייה ניכרת במחירי המניות בארץ ובעולם, מגמה אשר נמשכה גם ברבעון המדווח. כמו כן, בתקופה המדווחת חלה עלייה הדרגתית של סביבת האינפלציה, זאת על רקע ההתאוששות המהירה בפעילות הכלכלית והמדיניות המרחיבה, בנוסף לעליית מחירי חומרי הגלם, לרבות מחירי האנרגיה, והתייקרות ההובלה הימית. בנוסף, מרווחי האג"ח הקונצרניים בארץ המשיכו להצטמצם. להלן מגמות עיקריות באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

שינוי במדדי שוק ההון	2021	10-12/2021
אינפלציה (מדד ידוע)	2.4%	0.2%
אינפלציה (מדד בגין)	2.8%	0.3%
אג"ח ממשלתיות שקליות בריבית קבועה (ריאלי)	(3.3%)	0.5%
אג"ח ממשלתיות צמודות	4.9%	3.0%
אג"ח קונצרניות (ריאלי)	4.9%	1.0%
מדד ת"א 35 (ריאלי)	28.9%	9.5%
מדד ת"א 90 (ריאלי)	30.0%	13.1%
מדד ת"א 125 (ריאלי)	28.1%	10.4%
מדד MSCI (נומינלי)	16.8%	6.4%
מדד NASDAQ100 (נומינלי)	26.6%	11.1%
מדד DOW JONES (נומינלי)	18.7%	7.4%
שער הדולר (נומינלי)	(3.3%)	(3.7%)

ריבית - בחודש דצמבר 2021 עמדה ריבית בנק ישראל על 0.1%, בדומה לחודש דצמבר 2020. על רקע העלייה בציפיות האינפלציה, בסוף התקופה המדווחת הריבית הריאלית היתה שלילית בשיעור של כ-2.3%, לעומת ריבית ריאלית שלילית של כ-0.2% בדצמבר 2020.

אגרות חוב ממשלתיות - ברבעון המדווח נרשמה יציבות יחסית בתשואות לפדיון של האג"ח השקליות, ואילו בתשואות לפדיון של האג"ח הצמודות חלה ירידה בכל הטווחים. בסיכומה של התקופה המדווחת, נרשמו עליות בתשואות לפדיון של האג"ח השקליות בטווח הבינוני והארוך ומנגד ירידות בתשואות לפדיון של האג"ח הצמודות בכל הטווחים.

אגרות חוב קונצרניות - ברבעון המדווח, וכן בסיכומה של התקופה המדווחת, חלה ירידה בתשואות לפדיון של האג"ח הקונצרני השקלי והצמוד. הירידה בתשואות לפדיון בתקופת הדוח הושפעה מירידה במרווח הסיכון מול האג"ח הממשלתיות.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח. לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. כמו כן, לעלייה משמעותית באינפלציה, השפעה על הקטנת התשואה הריאלית בתיקי העמיתים ועל כן השפעה נגזרת על קיטון בדמי הניהול המשתנים שגובה החברה וכן השפעה על המרווח הפיננסי בתיק הנוסטרו של החברה. לפרטים נוספים בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים וכן על העודף/גירעון בקרנות הפנסיה, ראה סעיף 2.4.1 בחלק א' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

בחודש פברואר 2022 פלש הצבא הרוסי לאוקראינה ועקב כך הוטלו סנקציות כלכליות על רוסיה. לאירוע זה השפעות על הכלכלה העולמית ובכללן עלייה במחירי האנרגיה ובמחירי הסחורות. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת משפיעה לרעה על השווקים הפיננסיים בעולם ובישראל. למגדל ביטוח אין השקעות ישירות וחשיפה למבטחי משנה באזור העימות. יחד עם זאת, תוצאות פעילות הקבוצה מושפעות במידה ניכרת משווקי ההון בישראל ובעולם ולכן להשפעת העימות הצבאי על שווקי ההון כאמור השלכה על הכנסות החברה ממרווח פיננסי ודמי ניהול משתנים. בשערי אגרות החוב נרשמו ירידות בטווחים הבינוני והארוך על רקע הציפיות להעלאות ריבית אשר התמתנו בחלקן מאז פרוץ המלחמה והושפעו גם מהצפי לגידול בשיעורי האינפלציה. בשערי המניות, בעיקר בחו"ל, נרשמו ירידות על רקע הציפיות להעלאות ריבית והמלחמה שפרצה בין רוסיה לאוקראינה.

מדד המחירים לצרכן בגין חודשים ינואר-פברואר 2022 עלה בכ-0.9% במצטבר.

3.2. הון, משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2 ודיבידנד

3.2.1. דוח יחס כושר פירעון

כאמור בסעיף 2.4.8 בחלק א' לדוח תיאור עסקי התאגיד, ביום 30 ביוני 2021 פרסמה החברה את דוח יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח, ליום 31 בדצמבר 2020 כפי שאושר על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח. נתוני יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 חושבו בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2 כפי שנכללו בהוראות חוזר ביטוח 9-1-2017 "יישום משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II" ("חוזר הסולבנסי"). להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של מגדל ביטוח:

ליום 31.12.2020	ליום 31.12.2019	
מבוקר*	מבוקר*	
16,327	16,000	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
11,018	11,125	הון נדרש לכושר פירעון
5,309	4,875	עודף
148%	144%	יחס כושר פירעון (באחוזים)
-	-	השפעת פעולות הונות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון
16,327	16,000	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
5,309	4,875	עודף
148%	144%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

* המונח "מבוקר" מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
 ** יחס כושר הפירעון המוצג כולל את סכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% כאמור בסעיף 3.2.4 להלן. לאחר ביטול הפקטור על ידי הממונה לאחר תאריך המאזן יחס כושר הפירעון של החברה עומד על 166% (כ-160% אשתקד). ראו באור ג.7 בדוחות הכספיים.

סף הון (MCR) (במיליוני ש"ח):

ליום 31.12.2020	ליום 31.12.2019	
מבוקר*	מבוקר*	
2,755	2,781	סף הון (MCR)
11,741	11,319	הון עצמי לעניין סף הון

* כולל השפעה הנובעת מסכום הניכוי בתקופת הפריסה לאחר פקטור של 80% כאמור בסעיף 3.2.4 להלן. ראו באור ג.7 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים לעומת שנת 2019: מצב ההון של מגדל ביטוח בשנת 2020 הושפע לטובה בעיקר מהתשואות החיוביות בשווקים במהלך שנת 2020, אשר השפעתן החיובית קוזזה ע"י שינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון, וכן מעדכון הנחות דמוגרפיות שביצעה מגדל ביטוח בתקופה זו (כמתואר להלן).

התשואות שנרשמו בשווקים, מעל לריבית חסרת סיכון, תרמו הן לגידול בשווי הכלכלי של דמי הניהול העתידיים של מגדל ביטוח מניהול כספי עמיתים והן לרווחי השקעות בתיק הנוסטרו ועל כן לגידול בהון הכלכלי של מגדל ביטוח. מנגד, חל גידול בהתחייבויות העתידיות לגמלה וגידול בדרישות ההון בגין הגידול בצבירות. השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון בשנה זו קיזזו חלקית השפעה חיובית זו.

מצב ההון של מגדל ביטוח הושפע מהותית לרעה מעדכון מחקר הביטולים אשר גרם להפחתה בשיעור הביטולים של פוליסות חיסכון שהשפעתן על מצב ההון שלילית למגדל ביטוח, ומנגד עלייה בשיעורי הביטולים לפוליסות חיסכון שהשפעתן על מצב ההון חיובית. מעבר לכך, היקף הניודים והביטולים המשמעותי בתחומי ביטוח חיים ובריאות במהלך שנת 2020, אשר התעצם על רקע משבר הקורונה, השפיע לרעה כשלעצמו על ההון הכלכלי של מגדל ביטוח ומצב ההון שלה.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי מגדל ביטוח להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

נתונים ללא ישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות (במיליוני ש"ח):

ליום 31.12.2020 ליום 31.12.2019		
מבוקר*	מבוקר*	
נתונים ללא ישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:		
12,073	12,126	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ⁽¹⁾
13,362	13,371	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
(1,289)	(1,246)	עודף (גירעון)
90%	91%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון		
12,073	12,126	הון עצמי
-	-	גיוס (פדיון) מכשירי הון
12,073	12,126	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
(1,289)	(1,246)	עודף (גירעון)
90%	91%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:		
106%	-	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון ⁽²⁾ ⁽³⁾
(2,053)	-	עודף (חסר) הון ביחס ליעד

* המונח "מבוקר" מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

⁽¹⁾ סכום זה אינו כולל הפחתה של 35% מהפרש מקורי בחברה מנהלת בסך כ-64 מיליוני ש"ח בשנת 2020.

⁽²⁾ היעד בשנת 2019 התבסס על מדיניות ההון שנקבעה על בסיס חוזר הסולבנסי הקודם (להרחבה ראו באור 7.ג בדוחות הכספים ודוח סולבנסי מיום 31.12.2019).

⁽³⁾ לעניין היעד ליום 31.12.2020, ראו סעיף 3.2.2 להלן.

ביום 14 במרס 2021 שלח הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח אשר מאפשר שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021. בהתאם לכך, מגדל ביטוח בחרה שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021. בהתאם להוראות החוזר המאוחד, מגדל ביטוח ביצעה חישוב פנימי לא מבוקר ולא סקור של יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2021 שדווח לממונה ולהערכתה אין בו מידע מהותי נוסף באשר למצב ההון של מגדל ביטוח בהשוואה ל-31 בדצמבר 2020. נכון לחישוב זה מגדל ביטוח עומדת במדיניות ההון שלה.

3.2.2 מדיניות ההון של מגדל ביטוח

בעקבות עדכון חוזר סולבנסי, כאמור לעיל, בחן דירקטוריון מגדל ביטוח את מדיניות ההון של מגדל ביטוח וקבע ביום 26 במאי 2021 מדיניות הון אשר על פיה מגדל ביטוח תשאף לפעול ביחס כושר פירעון בטווח של 155%-175%. בנוסף, קבע דירקטוריון מגדל ביטוח יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 140%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032¹⁵. יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032, בהתאם לתוכנית ההון של מגדל ביטוח. לפרטים נוספים, ראו דיווח מידי של החברה מיום 27 במאי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01091116), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

3.2.3 מגבלות על חלוקת דיבידנד במגדל ביטוח

בהתאם למכתב שפרסם הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון מגדל ביטוח. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה. בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020, יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח לעניין חלוקת דיבידנד, דהיינו, ללא התחשבות בהוראות המעבר, נמוך מ-100%, ולפיכך נכון לדצמבר 2020, מגדל ביטוח לא עומדת בתנאים הנדרשים לצורך חלוקת דיבידנד.

¹⁵ יעדים אלו מתייחסים ליחס כושר הפירעון ללא הפעלת הפקטור של 80% המתואר בסעיף 3.2.4 להלן.

3.2.4. אישור הממונה לניכוי בתקופת הפריסה

ביום 16 באוקטובר 2020 שלח הממונה למגדל ביטוח מכתב בנושא אישור הניכוי בתקופת הפריסה אשר בו הוא מציין כי נוכח החשש לפגיעה בניהול התקין של מגדל ביטוח אשר עלולה להשפיע על יכולת בניית ההון הנדרש במהלך תקופת הפריסה, סכום הניכוי בתקופת הפריסה לא יעלה על 80% מסכום הניכוי הבסיסי אשר אושר על ידי הממונה ("מגבלת סכום הניכוי"). במכתבו הסביר הממונה כי מגבלה זו תחול לכל הפחות עד להשלמת הליך הביקורת של רשות שוק ההון בנושא הממשל התאגידי במגדל ביטוח ותיקון הליקויים הנדרשים, ובכל מקרה עד אשר תוסר מגבלה זו על ידי הממונה.

ביום 31 בינואר 2022 הודיע הממונה, כי לאחר בחינת הצעדים והפעולות בהן נקטה מגדל ביטוח בתחומי הממשל התאגידי ומדיניות ניהול ההון, בעקבות הליך הביקורת של רשות שוק ההון ומילוי ההוראות שניתנו בעקבותיו, הוא החליט להסיר, לעת הזאת, את מגבלת סכום הניכוי. חישוב הניכוי בתקופת הפריסה, ללא מגבלת סכום הניכוי, יחול, בהתאם להודעת הממונה, החל מחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 (שיפורסם לפי הנחיות הרשות עד יום 30 ביוני 2022).

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של מגדל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2020, יחס כושר הפירעון הכלכלי של מגדל ביטוח, ללא מגבלת סכום הניכוי, עמד על 166%, לעומת שיעור של 148% בהתחשב במגבלה שהוסרה כאמור.

לפרטים ראו דיווח מידי של החברה מיום 30 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-109839) ומיום 1 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-013534), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה וכן סעיף 3.2 בדוח ובאור ג.7 בדוחות הכספיים.

3.2.5. הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (ORSA)

בחודש ינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (ORSA). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023.

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של מגדל ביטוח, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בחוק ניירות ערך. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית של החברה

הסביבה העסקית והתחרות הגוברת מחייבים את החברה לבחון מעת לעת את אופן התמודדותה והיערכותה לגבי היעדים והאסטרטגיה העסקית שלה. לנוכח התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית של החברה שחלו בשנים האחרונות, החברה בחנה במהלך השנתיים האחרונות את האסטרטגיה שלה והחליטה על מספר כיוונים משמעותיים לשם ביסוס מעמדה התחרותי. תהליך הבחינה נמשך וצפוי להביא במהלך שנת 2022 לקביעת כיווני פעולה נוספים עבור החברה.

הכיוונים האסטרטגיים נקבעו תוך התחשבות במגמות בשוק הביטוח העולמי והמקומי, במצבה התחרותי של מגדל ביטוח וכן בנכסים וביכולות הייחודיים לקבוצה. בין המגמות ניתן לציין בעיקר: כניסה או כוונות כניסה של שחקנים חדשים לתחום הביטוח, הן מצד חברות הזנק והן מצד ענקיות הטכנולוגיה הבינלאומיות; שינויים רגולטוריים תכופים; טכנולוגיות חדשות במגוון תחומים, כגון: דאטה ולמידת מכונה, עיבוד תמונה, תקשורת וידיאו, "אינטרנט של הדברים" ועוד; שינויים בטעמי הצרכנים, הפיכתם לדיגיטליים יותר ולבעלי ציפיות שירות גבוהות; סביבת ריבית נמוכה; סיכונים חדשים ומוגברים כמו בתחום הסייבר, הבריאות, הסביבה ועוד.

היעדים האסטרטגיים המרכזיים של הקבוצה הינם: צמיחה, רווחיות ומובילות. תכניות העבודה של החברה ושל החטיבות השונות כוללות יוזמות משמעותיות לאור יעדים אלה.

בתחום הצמיחה תפעל הקבוצה לחזק את ערוצי ההפצה שלה, להגביר את הפעילות הדיגיטלית, לשפר את ניהול ושימור הלקוחות ולטפל באופן יסודי בנושא השירות ללקוחות ולסוכנים.

בתחום הרווחיות צפוי המשך של ההתייעלות בהוצאות, שיפור בתהליכים, בין השאר באמצעות אוטומציה, וכן המשך הפעולות לטיוב התיק.

בתחום המובילות הקבוצה תתחור לבסוס מעמד הובלה בהשקעות, תשאף לחזק את היתרון שלה בערוצים הדיגיטליים השונים ותפעל לחיזוק המותג. כמו כן תחזק הקבוצה את יכולותיה בתחום הדאטה.

תכניות העבודה של החברה כוללות קשת של פרויקטים ויוזמות שמטרתם לקדם את היעדים האסטרטגיים. בין השאר כוללים פרויקטים אלה השקעה ניכרת בפיתוחים טכנולוגיים, שיפור ואוטומציה של תהליכים, שינויים ארגוניים וכן בניה של יכולות מקצועיות וארגוניות. מתקיים מעקב רבעוני אחר התקדמות פרויקטים ויוזמות אלה ואחר מדדי הביצוע העיקריים ברמת ההנהלה והדירקטוריון.

המידע הכלול בחלק זה לעיל בכל הקשור ליעדים ולאסטרטגיה העסקית של החברה, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד אשר משקף את מדיניות החברה ותכניתיה נכון למועד פרסום הדוח. המידע כולל תחזיות, הערכות ומידע אחר של החברה בקשר לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה תלויה בחברה בלבד. הערכותיה של הקבוצה מבוססות, בין השאר על העובדות והנתונים המפורטים בחלק זה. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן ההערכות כתוצאה משינויים שיחולו באיזה מהעובדות והנתונים המפורטים לעיל, ו/או כתוצאה משינויים שיחולו בגורמי הסיכון שחלים על הקבוצה בכללותה, המפורטים בבאור 36 בדוחות הכספיים ובסעיף 37 בחלק ד' בפרק תיאור עסקי התאגיד.

5. דיווח בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

הדיווח המובא להלן בדבר ניהול הסיכונים מתייחס להשקעות של החברה והחברות המהותיות המאוחדות שלה, למעט חברות הביטוח, וזאת בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 ("תקנות הדוחות"). לפירוט ניהול הסיכונים של מגדל ביטוח, לרבות השפעת התפרצות נגיף הקורונה, ראה סעיף 3.2 לעיל ובאורים 36 ו-39 בדוחות הכספיים וכן סעיף 38 בפרק תיאור עסקי התאגיד.

5.1. האחראים על ניהול סיכונים שוק בתאגיד

האחראית על סיכונים השוק של החברה הינה הגברת מיכל גור כגן, מנהלת הסיכונים של הגופים המוסדיים בקבוצה.

בקבוצת מגדל שוקי הון פועלת מחלקת ציות ובקרה, אשר בראשה עמדה בשנת 2021 סמנכ"לית ציות ובקרה, שמפעילה תכנית בקרות בלתי תלויות על פעילויות מגדל שוקי הון ובהן גם על ניהול ההשקעות ועמידה במדיניות החברה ותיאבון לסיכון שנקבע. בנוסף, קיימת במגדל שוקי הון יחידת מטה ייעודית לניהול סיכונים שוק לפעילות קרנות הנאמנות ועושה השוק. היחידה כפופה לסמנכ"ל במטה מגדל שוקי הון.

5.2. תיאור סיכונים השוק

פרט לעסקי קבוצת מגדל ביטוח, יש לחברה השקעות עיקריות נוספות המרכוזות במגדל אחזקות עצמה וכן במגדל שוקי הון, כמפורט להלן:

5.2.1. החברה (מגדל אחזקות)

ככלל, החברה חשופה לסיכונים שוק, כגון: שינויים בריביות, במדד המחירים לצרכן, בשערי המט"ח ובמחירי המניות בארץ ובחו"ל, לאור החזקותיה בנכסים פיננסיים שונים.

עם זאת, נכון ליום 31 בדצמבר 2021 היקף הנכסים הפיננסיים של החברה, החושפים אותה לסיכונים ריבית, מדד מחירים לצרכן ומט"ח, אינו מהותי ולפיכך אין לחברה חשיפה מהותית לסיכונים שוק.

5.2.2. מגדל שוקי הון

מגדל שוקי הון פועלת בתחומים שונים של שוק ההון, המתאפיינים בתנודתיות כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם. תנודות אלו משפיעות על שערי ניירות הערך בבורסה ועל היקף הפעילות בשוק ההון וכתוצאה מכך גם על פעילותה, נכסיה ותוצאותיה העסקיות. כמו כן מושפעות תוצאות מגדל שוקי הון גם מהחלטות הרגולטורים והגופים המוחזקים השונים. הטבלאות להלן מתארות את השפעת השינויים בגורמי שוק על שווי המכשירים הפיננסיים של מגדל שוקי הון (באלפי ש"ח):

גורם שוק - מט"ח

רווח (הפסד) מהשינויים		שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים		מכשיר רגיש
ירידה של 10% בגורם השוק	ירידה של 5% בגורם השוק		עלייה של 10% בגורם השוק	עלייה של 5% בגורם השוק	
(3,680)	(1,840)	36,798	1,840	3,680	מזומנים ושווי מזומנים
(21)	(11)	213	11	21	מזומן מיועד
(1,162)	(581)	11,616	581	1,162	השקעות לזמן קצר והתחייבויות בגין מכירה בחסר ונגזרים
3,522	1,761	(35,215)	(1,761)	(3,522)	אשראי והלוואות
(1,341)	(671)	13,412	671	1,341	סה"כ

גורם שוק - מדד המחירים לצרכן

מכשיר רגיש	רווח (הפסד) מהשינויים		רווח (הפסד) מהשינויים	
	עלייה של 10% בגורם השוק	עלייה של 5% בגורם השוק	שווי הוגן	ירידה של 10% בגורם השוק
השקעות לזמן קצר	32	16	316	(32)
חייבים	8	4	79	(4)
מיסים שוטפים	166	82	1,657	(166)
סה"כ	206	102	2,052	(102)

גורם שוק - ריבית⁽¹⁾

מכשיר רגיש	רווח (הפסד) מהשינויים			שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים		
	עלייה של 10% בגורם השוק (מכפלות)	עלייה של 5% בגורם השוק (מכפלות)	עלייה של 2% בגורם השוק (חיבורי)		ירידה של 10% בגורם השוק (מכפלות)	ירידה של 5% בגורם השוק (מכפלות)	ירידה של 2% בגורם השוק (חיבורי)
מק"מ	(0.03)	(0.02)	(49)	3,080	0.03	0.02	51
אג"ח ממשלת ארה"ב	(0.2)	(0.1)	(28)	3,108	0.2	0.1	29
אג"ח קונצרני	(6)	(3)	(100)	950	6	3	115
סה"כ	(6.2)	(3.1)	(177)	7,138	6.2	3.1	195

⁽¹⁾ בתרחישי הריבית - השינויים של 5% ו-10% הינם שינויים של % מהריבית עצמה (לדוגמה בריבית בסיסית של 4% העלייה ב-10% הינה ל-4.4%) ואילו השינוי של 2% הוא שינוי חיבורי (לדוגמה אם הריבית הבסיסית הינה 4% השינוי הוא ל-6%).

⁽²⁾ להערכת החברה 2% הינו שיעור העלייה המרבי המייצג לאורך זמן.

גורם שוק - מכשירים הונניים

מכשיר רגיש	רווח (הפסד) מהשינויים			שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים		
	עלייה של 12.2% בגורם השוק	עלייה של 10% בגורם השוק	עלייה של 5% בגורם השוק		ירידה של 12.2% בגורם השוק	ירידה של 10% בגורם השוק	ירידה של 5% בגורם השוק
קרנות סל	658	540	270	5,396	(658)	(540)	(270)
סה"כ	658	540	270	5,396	(658)	(540)	(270)

להלן רשימת גורמי הסיכון בהם השינוי היומי המקסימאלי (בערך מוחלט) שאותר במהלך 10 השנים האחרונות הקודמות לתאריך הדיווח, גבוה מ-10%, תוך ציון תאריך האירוע וגובה השינוי היומי:

גורם הסיכון	שיעור שינוי מקסימאלי	תאריך השינוי
S&P 500 SPX	12.0%	16.3.2020
S&P 100	11.6%	16.3.2020
NASDAQ 100	12.2%	16.3.2020
EUROSTOXX600	11.5%	12.3.2020

5.2.3. ההנחות בבסיס חישובי הרגישויות - תרחישי קיצון

ערכי הקיצון בתנודתיות גורמי הסיכון נבדקו כשינויים היומיים המרביים ב-10 השנים האחרונות. תרחיש הקיצון עבור ריביות ליום 31 בדצמבר 2021 הינו שינוי אבסולוטי (חיבורי) של 2% בריבית, שהינו בהתאם להוראות רשות ניירות ערך

לתרחיש קיצון מינימאלי. תרחיש זה נקבע לאחר בדיקת בסיסי הנתונים של עקומי הריביות שהעלתה כי במהלך 10 השנים האחרונות לא נצפו שינויים אבסולוטיים העולים על 2% לאופק של יום.

במספר גורמי סיכון שנבחנו ושאינם ריבית נמצאו שינויים העולים על 10% כמפורט לעיל.

5.2.4 פעילות אחרת

נכון ליום 31 בדצמבר 2021 פעילות החברה מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ אינה מהותית ועל כן להערכת החברה הסיכון בגינה אינו מהותי.

5.3 שווי הוגן בסיכון

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים התש"ל-1970) נמדד ערך בסיכון (Value at Risk - VaR) עבור תיקי הנוסטרו של מגדל שוקי הון, ברמת מובהקות של 95% ליום 31 בדצמבר 2021.

תוצאות מדידת ה-VaR ליום 31 בדצמבר 2021:

אחזקה בקרנות סל, ואג"ח ממשלת ארה"ב, כ-70 אלפי ש"ח.

ערך ה-VaR מציג הפסד מקסימלי בהסתברות של 95% עבור הפוזיציה הקיימת ליום המדידה.

להלן פירוט הנחות המודל העיקריות שנעשה בהם שימוש במודל ה-VaR שאומץ ע"י מגדל שוקי הון:

מודל ה-VaR המדווח על ידי מגדל שוקי הון הינו יומי וברמת מובהקות של 95%. חישובי ה-VaR בוצעו בשיטת חישוב מונטה קרלו. החישוב מתבצע ע"י הטענת הפוזיציות במערכת ויצירת תרחישים שונים בגורמי הסיכון. הרווחים וההפסדים שנוצרו בעקבות התרחישים דורגו מהגבוה לנמוך (מרווח להפסד) כאשר הערך הנתון בסיכון מחושב על פי הערך הקיצוני בהתאם לרמת ההסתברות של 95%.

5.4 מדיניות התאגיד בניהול סיכונים שוק

5.4.1 מגדל אחזקות

הסיכונים העיקריים להם חשופה הקבוצה הם סיכונים הקשורים בפעילות הביטוח, שהינה הפעילות העיקרית של הקבוצה. לתיאור סיכונים אלה ואופן ניהולם ראה באור 36.

5.4.2 מגדל שוקי הון

מגדל שוקי הון וחברות הבת שלה, באמצעות עובדיהן, מפקחות על החשיפות השונות הנובעות מסיכונים השוק של קבוצת מגדל שוקי הון כמפורט להלן:

חשיפה לאינפלציה, שינוי בשערי מט"ח ובשערי ריבית - מגדל שוקי הון וחברות הבת שלה אינן מגינות על עצמן מפני סביבה אינפלציונית בצורה מלאה אלא באופן חלקי (בהיקפים על פי שיקול דעתן) על ידי רכישת נכסים צמודי מדד וצמודי מט"ח.

5.5 הפיקוח על מדיניות ניהול סיכונים שוק ואופן מימושה

5.5.1 מגדל אחזקות

כאמור, נכון לתאריך הדוח, היקף הנכסים הפיננסיים של החברה אינו מהותי.

5.5.2 מגדל שוקי הון

דירקטוריון מגדל שוקי הון מקבל דיווח בתחום סיכונים השוק אחת לרבעון. מנכ"ל מגדל שוקי הון ומנכ"לי החברות הבנות של מגדל שוקי הון מקבלים דיווחים שוטפים לגבי הסיכונים בתחומים השונים ממחלקת ציות ובקרה.

5.6 דוח בסיסי הצמדה ליום 31 בדצמבר 2021

לנתונים בדבר בסיסי הצמדה ראה באור 36.ג. בדוחות הכספיים.

5.7 נתוני נגזרים ליום 31 בדצמבר 2021

ביום 31 בדצמבר 2021 ובמהלך השנה לא החזיקה מגדל אחזקות בנגזרים בסכומים משמעותיים.

ביום 31 בדצמבר 2021 ובמהלך השנה לא החזיקה מגדל שוקי הון בנגזרים בסכומים משמעותיים.

6. היבטי ממשל תאגידי

6.1. מעורבות החברה בקהילה ובתרומות

קבוצה מובילה במשק הישראלי מבקשת הקבוצה לסייע לשיפור המצב החברתי במדינת ישראל ולהאצת שינויים חברתיים משמעותיים, במקביל למעורבות חברתית של עובדיה. בשנת 2021 תרמה וסייעה הקבוצה לעמותות וארגונים הפועלים לשיפור רווחתם של בני הגיל השלישי והרביעי, לחיזוק תשתיות במגזר החברתי, לסיוע לנשים וילדים נפגעי תקיפה במשפחה, לפרויקטים קהילתיים בערים פתח תקווה, אשקלון, ירושלים וחיפה, בהן יש לחברה משרדים, ולתכניות לקידום נהיגה בטוחה בקרב נהגים צעירים.

בשנת 2021 הסתכם היקף התרומות בכ-7 מיליון ש"ח. בנוסף, העניקה הקבוצה בשנת 2021 חסויות לאגודות ספורט ומוסדות אקדמיים בסכום של כ-2 מיליון ש"ח.

בהתאם לתקנה 10(ב)(6) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), תש"ל-1970, יפורטו להלן תרומות אשר היקפן עלה על 50 אלפי ש"ח לגופים להם קשרים עם החברה, דירקטור, מנכ"ל, בעל שליטה או קרובו וכן טיב הקשרים, ככל שהיו.

מקבל התרומה	סכום התרומה באלפי ש"ח	קשר למקבל התרומה	תפקיד בחברה
"והדרת, המועצה הלאומית לקידום מעמד הזקן", עמותה רשומה	160	ישראל אליהו, בנו של בעל השליטה בחברה, הינו חבר הוועד המנהל/הוועד הציבורי בעמותות הנזכרות, לפי העניין	יו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון וחבר ועדת נוסטרו במגדל חברה לביטוח
עמותת "לב אוהב"	117		
האוניברסיטה העברית בירושלים	100	זאב גוטמן מכהן כחבר ועדת השקעות של האוניברסיטה העברית בירושלים וחבר בחבר המנהלים שלה	יו"ר ועדת המשנה לאשראי ויו"ר ועדת השקעות עמיתים במגדל חברה לביטוח בע"מ, במגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ וביזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ
		שלמה אליהו מכהן כחבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה, ללא תמורה	בעל השליטה בחברה ויו"ר מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ
חוג יידי מרכז רפואי שיבא תל השומר	75	רן עוז מכהן כחבר באגודת יידי שיבא	מנכ"ל מגדל חברה לביטוח בע"מ עד ליום 21 בנובמבר 2021.

6.2. דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית ודירקטורים בלתי תלויים

לפרטים בדבר דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובכלל זה השכלתם, ניסיונם, כישוריהם וידיעותיהם, שעל בסיסם דירקטוריון החברה רואה בדירקטורים האמורים כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, ראה תקנה 26 בפרק פרטים נוספים על התאגיד וסעיף 9 בשאלון ממשל תאגידי. בתקנון החברה לא נקבעה הוראה בדבר שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים.

6.3. מדיניות החברה בעניין עסקאות זניחות

לפרטים אודות מדיניות החברה בעניין עסקאות זניחות ראה באור 37. בדוחות הכספיים.

6.4. המבקר הפנימי של החברה

לפרטים אודות המבקר הפנימי של החברה ראה סעיף 42 בחלק ה' לדוח תיאור עסקי התאגיד.

6.5. רואה החשבון המבקר

לפרטים אודות רואה החשבון המבקר ראה סעיף 43 בחלק ה' לדוח תיאור עסקי התאגיד.

7. אירועים לאחר תקופת הדיווח

בתקופה שלאחר תקופת הדיווח ועד לפרסומו, חלו ירידות בשווקים הפיננסיים על רקע עלייה בעקום הריבית והעימות בין רוסיה לאוקראינה. בעקבות כך, נרשמה תשואה ריאלית שלילית בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004. לפיכך, מגדל ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילת שנת 2022, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת המבוטחים, לא תוכל מגדל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם במועד הסמוך ליום פרסום הדוח בכ-0.3 מיליארד ש"ח לפני מס. בנוסף, הירידות בשווקי ההון השפיעו לרעה על תיק השקעות הנוסטרו הסחיר של מגדל ביטוח. מנגד, חלה עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, הצפויה להביא לקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

ראו גם באור 39 בדוחות הכספיים. בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראו סעיף 3.1 לעיל.

קבוצת מגדל כולה מרכינה את ראשה בעקבות פטירתו בטרם עת של עופר אליהו ז"ל, מנכ"ל מגדל ביטוח בשנים 2014 עד 2018. עופר היה איש מקצוע מהמעלה הראשונה, אדם וחבר. דרכו הניהולית, האנושית והמסורה הותירה בקבוצה חותם עמוק ותרמה רבות להישגיה. יהי זכרו ברוך.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

שלמה אליהו

יו"ר הדירקטוריון

ד"ר גבריאל פיקר

מנכ"ל

23 במרס 2022

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל אחזקות ביטוח ופינוסים בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר 2021

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ
דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן העניינים

עמוד

2	 דוח רואה החשבון המבקר בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי
3	 דוח רואי החשבון המבקרים
4	 דוחות מאוחדים על המצב הכספי
6	 דוחות רווח והפסד מאוחדים
7	 דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
8	 דוחות מאוחדים על השינויים בהון
11	 דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
14	 באור 1- כללי
16	 באור 2- עיקרי המדיניות החשבונאית
41	 באור 3- מגזרי פעילות
53	 באור 4- נכסים בלתי מוחשיים
55	 באור 5- הוצאות רכישה נדחות
57	 באור 6- רכוש קבוע
60	 באור 7- השקעות בחברות מוחזקות
64	 באור 8- נדל"ן להשקעה
67	 באור 9- חייבים ויתרות חובה
68	 באור 10- פרמיות לגבייה
69	 באור 11- נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
71	 באור 12- פירוט השקעות פיננסיות אחרות
77	 באור 13- מזומנים ושוי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
77	 באור 13א- מזומנים ושוי מזומנים אחרים
78	 באור 14- הון
79	 באור 15- התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
79	 באור 16- התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
80	 באור 17- התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי
89	 באור 18- נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
94	 באור 19- פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולות במגזר ביטוח בריאות
96	 באור 20- תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים, חוזי השקעה וביטוח בריאות
97	 באור 21- מסים על ההכנסה
101	 באור 22- נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים
105	 באור 23- זכאים ויתרות זכות
106	 באור 24- התחייבויות פיננסיות
115	 באור 25- פרמיות שהורווחו בשייר
116	 באור 26- רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
117	 באור 27- הכנסות מדמי ניהול
117	 באור 28- הכנסות מעמלות
118	 באור 29- הכנסות אחרות
118	 באור 30- תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
119	 באור 31- עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
120	 באור 32- הוצאות הנהלה וכלליות
121	 באור 33- הוצאות אחרות
121	 באור 34- הוצאות מימון
121	 באור 35- רווח למניה
122	 באור 36- ניהול סיכונים
178	 באור 37- יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
196	 באור 38- התחייבויות תלויות והתקשרויות
251	 באור 39- אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח
252	 נספח לדוחות הכספיים
254	 מכתב הסכמה בקשר לתשקיף מדף של מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב, 6492102
טל. 972 3 623 2525
פקס 972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי

בהתאם לסעיף 9ב (ג) בתקנות ניירות ערך

(דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

ביקרנו רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד "החברה") ליום 31 בדצמבר 2021. רכיבי בקרה אלה נקבעו כמסביר בפסקה הבאה. הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי המצורפת לדוח התקופתי לתאריך הנ"ל. אחריותנו היא לחוות דעה על רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי שבוקרו על ידינו נקבעו בהתאם לתקן ביקורת (ישראל) 911 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", (להלן "תקן ביקורת (ישראל) 911"). רכיבים אלה הינם: (1) בקורות ברמת הארגון, לרבות בקורות על תהליך העריכה והסגירה של דיווח כספי ובקורות כלליות של מערכות מידע; (2) בקורות על תהליכים שהינם מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי של מגדל חברה לביטוח בע"מ ושל חברות בנות מהותיות נוספות (להלן: "רכיבי בקרה מבוקרים").

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקן ביקורת (ישראל) 911. על-פי תקן זה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה לזהות את רכיבי הבקרה המבוקרים ולהשיג מידה סבירה של ביטחון אם רכיבי בקרה אלה קוימו באופן אפקטיבי מכל הבחינות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, זיהוי רכיבי הבקרה המבוקרים, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית ברכיבי הבקרה המבוקרים, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של אותם רכיבי בקרה בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו, לגבי אותם רכיבי בקרה, כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. ביקורתנו התייחסה רק לרכיבי הבקרה המבוקרים, להבדיל מבקרה פנימית על כלל התהליכים המהותיים בקשר עם הדיווח הכספי, ולפיכך חוות דעתנו מתייחסת לרכיבי הבקרה המבוקרים בלבד. כמו כן, ביקורתנו לא התייחסה להשפעות הדדיות בין רכיבי הבקרה המבוקרים לבין כאלה שאינם מבוקרים ולפיכך, חוות דעתנו אינה מביאה בחשבון השפעות אפשריות כאלה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו בהקשר המתואר לעיל.

בשל מגבלות מובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי בכלל, ורכיבים מתוכה בפרט, עשויים שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו החברה קיימה באופן אפקטיבי, מכל הבחינות המהותיות, את רכיבי הבקרה המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2021.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 והדוח שלנו, מיום 23 במרס 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בבאור 38(1) לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
23 במרס 2022

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

ביקרו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הדוחות המאוחדים על רווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצענה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברות המאחדות חברות ביטוח.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 38(1) לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ביקרו גם, בהתאם לתקן ביקורת (ישראל) 911 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2021, והדוח שלנו מיום 23 במרס 2022 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על קיומם של אותם רכיבים באופן אפקטיבי.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
23 במרס 2022

ליום 31 בדצמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח			
נכסים			
1,234,446	1,324,856	4	נכסים בלתי מוחשיים
4,814	5,949	2.21	נכסי מיסים נדחים
1,952,455	2,024,108	5	הוצאות רכישה נדחות
1,179,397	1,205,998	6	רכוש קבוע
21,701	25,679	7	השקעות בחברות כלולות
6,923,505	7,293,737	8	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
714,589	686,773	8	נדל"ן להשקעה - אחר
1,222,939	1,346,785	15-16	נכסי ביטוח משנה
173,116	5,661		נכסי מסים שוטפים
1,132,945	1,117,850	9	חייבים ויתרות חובה
730,272	713,892	10	פרמיות לגביה
110,844,111	123,512,846	11	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
		12	השקעות פיננסיות אחרות:
14,466,334	14,073,555	א.12	נכסי חוב סחירים
25,125,185	26,206,881	ב.12	נכסי חוב שאינם סחירים
315,480	256,647	ד.12	מניות
3,038,207	3,889,509	ה.12	אחרות
42,945,206	44,426,592		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
9,168,697	13,621,535	13	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,674,121	6,846,764	א.13	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
<u>181,922,314</u>	<u>204,159,025</u>		סך הכל נכסים
<u>127,942,531</u>	<u>145,293,566</u>	11	סך כל השקעות עבור חוזים תלויי תשואה בחברת ביטוח מאוחדת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

ליום 31 בדצמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח			
הון והתחייבויות			
הון			
		14	
110,629	110,629		הון מניות
273,735	273,735		פרמיה על מניות
999,418	1,368,222		קרנות הון
5,492,861	6,804,856		עודפים
6,876,643	8,557,442		סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
5,145	6,822		זכויות שאינן מקנות שליטה
6,881,788	8,564,264		סך הכל הון
התחייבויות			
39,020,383	41,150,591	15	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
125,878,822	142,952,095	16	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
617,021	790,093	21	התחייבויות בגין מסים נדחים
300,465	303,200	22	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
5,745	258,472		התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,986,908	3,159,073	23	זכאים ויתרות זכות
6,231,182	6,981,237	24	התחייבויות פיננסיות
175,040,526	195,594,761		סך הכל ההתחייבויות
181,922,314	204,159,025		סך הכל ההון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

2022 במרס 23	ד"ר גבריאל פיקר	שלמה אליהו	תאריך אישור
מנהל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2019	2020	2021		
	אלפי ש"ח			
13,709,274	13,006,555	13,230,204		פרמיות שהורווחו ברוטו
754,829	766,479	789,902		פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,954,445	12,240,076	12,440,302	25	פרמיות שהורווחו בשייר
14,878,512	7,267,388	20,821,263	26	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,347,570	2,013,176	3,007,832	27	הכנסות מדמי ניהול
333,162	315,836	343,212	28	הכנסות מעמלות
131,891	62,051	57,853	29	הכנסות אחרות
30,645,580	21,898,527	36,670,462		סך הכל ההכנסות
28,052,630	18,772,057	31,987,668		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
395,037	601,677	505,388		חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
27,657,593	18,170,380	31,482,280	30	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,847,907	1,879,419	1,791,717	31	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,077,765	1,102,219	1,114,799	32	הוצאות הנהלה וכלליות
50,399	50,258	34,300	33	הוצאות אחרות
170,483	171,922	165,056	34	הוצאות מימון
30,804,147	21,374,198	34,588,152		סך הכל ההוצאות
14,706	(1,488)	730	ב.7	רווח (הפסד) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(143,861)	522,841	2,083,040		רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(21,152)	167,978	729,110	1.21	מסים על הכנסה (הטבת מס)
(122,709)	354,863	1,353,930		רווח (הפסד) לתקופה
(125,075)	352,487	1,351,942		מיוחס ל:
2,366	2,376	1,988		בעלי המניות של החברה
				זכויות שאינן מקנות שליטה
(122,709)	354,863	1,353,930		רווח (הפסד) לתקופה
(0.12)	0.33	1.28	35	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
(122,709)	354,863	1,353,930	
רווח (הפסד) לתקופה			
רווח (הפסד) כולל אחר			
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד			
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לרווח כולל אחר			
1,089,229	349,779	715,971	
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד			
(551,229)	(347,922)	(368,990)	
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד			
63,011	176,376	101,698	
(1,595)	(1,159)	(527)	
(205,409)	(60,911)	(153,195)	21
545	396	180	21
סה"כ רווח כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס			
394,552	116,559	295,137	
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד			
רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכנית הטבה מוגדרת הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע			
(8,483)	10,251	10,888	ב.22
486,290	79,839	96,081	
-	758	-	
(109,229)	(22,483)	(26,310)	21
368,578	68,365	80,659	
סה"כ רווח כולל אחר לתקופה שלא יועברו לרווח והפסד, נטו ממס			
763,130	184,924	375,796	
640,421	539,787	1,729,726	
סה"כ רווח כולל אחר, נטו			
סה"כ רווח כולל לתקופה			
מיוחס ל:			
בעלי המניות של החברה			
638,204	537,392	1,727,799	
2,217	2,395	1,927	
640,421	539,787	1,729,726	
רווח כולל לתקופה			

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
קרנות הון										
הון מניות	פרמיה על מניות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	שערך השקעה בעקבות עליה לשליטה	עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
110,629	273,735	552,639	6,989	(1,735)	(1,986)	443,511	5,492,861	6,876,643	5,145	6,881,788
-	-	-	-	-	-	-	1,351,942	1,351,942	1,988	1,353,930
-	-	295,484	-	-	(347)	73,667	7,053	375,857	(61)	375,796
-	-	295,484	-	-	(347)	73,667	1,358,995	1,727,799	1,927	1,729,726
-	-	-	-	-	-	-	(47,000)	(47,000)	-	(47,000)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250)	(250)
110,629	273,735	848,123	6,989	(1,735)	(2,333)	517,178	6,804,856	8,557,442	6,822	8,564,264

יתרה ליום 1 בינואר 2021

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

רווח (הפסד) כולל

דיבידנד ששולם

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות בנות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
קרנות הון										
הון מניות	פרמיה על מניות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	שערך השקעה בעקבות עליה לשליטה	עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
יתרה ליום 1 בינואר 2020	110,629	273,735	435,317	6,989	(1,735)	(1,223)	381,910	5,133,629	5,956	6,345,207
רווח לתקופה	-	-	-	-	-	-	-	352,487	2,376	354,863
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס	-	-	117,322	-	-	(763)	61,601	6,745	19	184,924
רווח (הפסד) כולל	-	-	117,322	-	-	(763)	61,601	359,232	2,395	539,787
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות בנות	-	-	-	-	-	-	-	-	(3,206)	(3,206)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	110,629	273,735	552,639	6,989	(1,735)	(1,986)	443,511	5,492,861	5,145	6,881,788

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
קרנות הון										
הון מניות	פרמיה על מניות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	שערך השקעה בעקבות עליה לשליטה	עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
יתרה ליום 1 בינואר 2019	110,629	273,735	39,715	6,989	(1,735)	(173)	7,346	5,614,541	6,051,047	6,061,289
רווח (הפסד) לתקופה	-	-	-	-	-	-	-	(125,075)	(125,075)	(122,709)
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס	-	-	395,602	-	-	(1,050)	374,564	(5,837)	763,279	763,130
רווח (הפסד) כולל	-	-	395,602	-	-	(1,050)	374,564	(130,912)	638,204	640,421
דיבידנד ששולם	-	-	-	-	-	-	-	(350,000)	(350,000)	(350,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות בנות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,503)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	110,629	273,735	435,317	6,989	(1,735)	(1,223)	381,910	5,133,629	6,339,251	6,345,207

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2019	2020	2021		
אלפי ש"ח				
4,657,165	(5,072,187)	7,122,780	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(990)	(8)	(8,717)		השקעה בחברות כלולות
427,752	1,676	5,462		תמורה ממימוש השקעה בחברה כלולה ונכסים המוחזקים למכירה בניכוי עלויות עסקה
(22,284)	(23,364)	(38,568)		השקעה ברכוש קבוע
(155,627)	(162,795)	(203,927)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
9,172	2,287	412		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
1,164	140	-		תמורה ממימוש נכסים בלתי מוחשיים
125	222	91		תמורה ממימוש רכוש קבוע
259,312	(181,842)	(245,247)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	28	-		קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
-	1,006,700	319,642		התחייבות לרכישה חוזרת (REPO) בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה, נטו
-	-	77,532		התחייבות לרכישה חוזרת (REPO) בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה, נטו
250,000	-	425,528		תמורה מהנפקת אגרות חוב
(306)	-	(4,015)		בניכוי הוצאות הנפקה
-	(2,956)	-		פירעון הלוואות מבנקים ואחרים
(33,385)	(31,537)	(31,339)		פירעון קרן התחייבות בגין חכירה
(517,860)	-	-		פדיון אגרות חוב
(35,084)	(121)	33,138		שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
(6,503)	(3,206)	(250)		דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
(350,000)	-	(47,000)		דיבידנד
(693,138)	968,908	773,236		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(213,312)	(170,526)	(25,288)		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
4,010,027	(4,455,647)	7,625,481		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
13,288,438	17,298,465	12,842,818	ב	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
17,298,465	12,842,818	20,468,299	ג	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

נספח א- תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה ⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
(122,709)	354,863	1,353,930
(14,706)	1,488	(730)
(11,926,432)	(5,796,290)	(17,381,785)
(444,611)	(279,164)	(387,718)
(1,244,204)	(1,063,306)	(1,768,543)
(138,028)	29,377	(110,474)
(340,127)	(136,349)	(702,482)
13,556	12,318	3,073
1,815	2,912	2,283
154	909	1,410
(84,048)	-	-
(306,611)	27,472	(297,165)
(17,581)	(3,057)	(65,973)
95,205	117,146	126,650
134,964	120,864	111,816
-	491	4,449
15,979,319	6,491,900	17,073,273
2,190,338	1,333,910	2,130,208
(38,438)	(185,058)	(123,846)
(24,089)	94,404	(71,653)
(21,152)	167,978	729,110
(362,044)	(78,797)	(124,064)
-	27,000	50,997
(3,667,214)	(9,517,446)	721,087
(131,972)	(17,818)	(22,505)
-	103,500	118,903
218,557	(2,611,452)	(354,388)
21,840	(16,234)	16,380
605,698	94,395	15,191
200,157	1,215,612	322,776
(27,451)	(1,048)	13,623
(5,312)	-	-
667,583	(9,864,343)	29,903
(163,330)	(162,666)	(162,139)
2,946,485	2,861,622	2,765,083
(114,180)	(120,376)	(316,316)
1,443,316	1,858,713	3,452,319
4,657,165	(5,072,187)	7,122,780

רווח (הפסד) לתקופהפריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים

חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו

רווחים, נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות אחרות

הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות

הפסד (רווח) ממימוש

נכסים בלתי מוחשיים

רכוש קבוע

חברות מוחזקות ונכסים המוחזקים למכירה

שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה

שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר

פחת והפחתות

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

שינוי בנכסי ביטוח משנה

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

מסים על הכנסה (הטבת מס)

שינויים בסעיפים מאזניים אחריםהשקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה

רכישת נדל"ן להשקעה

תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה

מימושים (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר

רכישת נדל"ן להשקעה

תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה

מימושים (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

פרמיות לגביה

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

נכסים המוחזקים למכירה

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו

לפעילות) שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו, נטו

דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
	אלפי ש"ח	

10,564,992	13,983,926	9,168,697
2,723,446	3,314,539	3,674,121
13,288,438	17,298,465	12,842,818

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

13,983,926	9,168,697	13,621,535
3,314,539	3,674,121	6,846,764
17,298,465	12,842,818	20,468,299

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

16,803	42,913	52,188
26,260	13,816	27,349
-	1,500	1,350

נספח ד - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי המזומנים

רכישת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונדל"ן להשקעה כנגד זכאים
הכרה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבויות בגין חכירה
תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה שטרם התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 1 - כללי

א. הישות המדווחת

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ליום 31 בדצמבר 2021 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה, גמל ושירותים פיננסיים. ניירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

ב. שליטה בחברה

החברה נשלטת על-ידי חברת אליהו הנפקות בע"מ (להלן - "אליהו הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ (להלן - "אליהו 1959") המחזיקה בכ-64% מהון המניות של החברה. כפי שנמסר לחברה על ידי אליהו 1959:

- בחודש ספטמבר 2017 ביצעה אליהו הנפקות הנפקה פרטית של אגרות חוב לטווח ארוך למשקיעים מסווגים אשר נרשמו למסחר בבורסה במסגרת רצף המוסדיים.
- במסגרת ההנפקה, אליהו הנפקות הנפיקה, ללא תמורה לרוכשי אגרות החוב, אופציות לרכישת 159,900 אלפי מניות החברה מידי אליהו הנפקות, בשלוש סדרות שוות בכמותן, אשר יהיו ניתנות למימוש במשך שנתיים, שלוש שנים וארבע שנים בהתאמה ממועד העברת המניות לאליהו הנפקות. בחודש ספטמבר 2019 פקעה הסדרה הראשונה ובחודש ספטמבר 2020 פקעה הסדרה השנייה מבין השלוש. בחודשים יולי-ספטמבר 2021 מימשו רוכשי אגרות החוב אופציות בהיקף של 44,052 אלפי מניות החברה. כתוצאה ממימוש האופציות קטנה האחזקה של אליהו 1959 בחברה מכ-68% לכ-64%. בחודש ספטמבר 2021 פקעה יתרת הסדרה השלישית מבין השלוש.
- מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה הסופי בחברה ובאליהו 1959, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבשליטתו.

ג. משבר נגיף הקורונה

בסוף שנת 2019, התפרץ נגיף הקורונה (Covid-19) ("הנגיף") בעולם, ובתחילת שנת 2020, גם בישראל. התפרצותו של הנגיף אשר גרם לגל תחלואה משמעותי בעולם, היוותה ומהווה אירוע מאקרו-כלכלי בעל השלכות רחבות על כלכלות העולם ובכללן ישראל. בעקבות פיתוח מספר חיסונים נגד הנגיף וחסיון נרחב של האוכלוסייה, בעולם, נבלמה התפשטות הנגיף, וחלה התאוששות כלכלית עולמית.

על אף האמור, בשנת 2021 התפשטו זנים חדשים של הנגיף (אשר חלקם היו עמידים במידת מה בפני החיסון) אשר גרמו לגלי תחלואה נוספים. התמודדות המשק הישראלי עם התפשטותם של הזנים החדשים וגלי התחלואה אשר נגרמו בעקבותיהם, לא כללה הגבלות חמורות על הפעילות העסקית במשק, בשונה מהתמודדויות קודמות עם הנגיף על זניו, כך שגם בשיא גלי התחלואה שפקדו את האוכלוסייה בישראל, בתקופת הדוח לא נרשמה ירידה משמעותית בפעילות והמשק הישראלי המשיך בפעילות כלכלית רציפה.

יחד עם זאת, היות ומדובר באירוע מאקרו כלכלי כאמור, יובהר, כי נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא את ההשלכות העתידיות וארוכות הטווח של משבר נגיף הקורונה על פעילות הקבוצה ומצבה העסקי בין היתר לאור הקושי להעריך את השפעותיו ארוכות הטווח של משבר הקורונה על המשק הישראלי והגלובלי.

באור 1 - כללי (המשך)

ד. הגדרות	
החברה	- מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ.
הקבוצה	- מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ והחברות המאוחדות שלה.
חברות מאוחדות/ חברות בנות	- חברות אשר לחברה שליטה בהן ואשר דוחותיהן מאוחדים עם דוחות החברה.
חברות כלולות	- חברות אשר לחברה השפעה מהותית בהן ואינן חברות מאוחדות, ואשר השקעת החברה בהן כלולה בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה בשיטת השווי המאזני.
חברות מוחזקות	- חברות מאוחדות וחברות כלולות.
החברה האם או אליה הנפקות	- אליה הנפקות בע"מ
מגדל ביטוח	- מגדל חברה לביטוח בע"מ.
מקפת	- מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ.
יזמה	- יזמה - קרן פנסיה לעצמאים בע"מ.
מגדל גיוס הון	- מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ, חברה בת של מגדל ביטוח.
הגופים המוסדיים	- הגופים המוסדיים על פי חוק הפיקוח בקבוצה שהינם מגדל ביטוח, מקפת ויזמה.
צדדים קשורים	- כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי 24 (2009) בדבר צדדים קשורים.
בעלי עניין	- כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
המפקח או הממונה	- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
תקנות ההון	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקון.
כללי ההשקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר גופים מוסדיים "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" אשר פורסם על-ידי המפקח.
תקנות פרטי דין וחשבון	- תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, על תיקון.
חוזי ביטוח	- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
חוזי השקעה	- פוליסות שאינן מהוות חוזי ביטוח.
חוזים תלויי תשואה	- חוזי ביטוח וחוזי השקעה במגזרי ביטוח חיים ובריאות בהם ההתחייבויות בשל מרכיב החסכון או הסיכון שבהן, צמודות לתשואת תיק ההשקעות (פוליסות משתתפות ברווחי השקעה).
נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	- סך הכל נכסים העומדים כנגד התחייבויות הנובעות מחוזים תלויי תשואה.
נכסי ביטוח משנה	- חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	- עתודות ביטוח ותביעות תלויות במגזרי הפעילות ביטוח חיים, ביטוח כללי וביטוח בריאות.
פרמיות	- פרמיות לרבות דמים.
פרמיות שהורווחו	- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
אגרות חוב	- כתבי התחייבויות נדחים.
הון רובד 2	- מכשיר הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1, מכשיר הון רובד 2, מכשיר הון משני מורכב, מכשיר הון שלישוני מורכב.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס המדידה בדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים המאוחדים ערוכים על בסיס עלות היסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות העיקריים כלהלן: התחייבויות ביטוחיות, מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, נדל"ן להשקעה, קרקע ובנייני משרדים בבעלות, התחייבויות לסיום יחסי עובד מעביד, מיסים נדחים והשקעות בחברות כלולות.

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה סעיפים ט, י, יא, יב, יג, יז ו-כא להלן.

ב. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים המאוחדים נערכו על ידי הקבוצה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים ("IFRS" - להלן). כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

ג. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

1. סיווג וייעוד ההשקעות הפיננסיות

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.
- ראה סעיף 6. להלן.

2. סיווג חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חוזי ביטוח הינם חוזים בהם המבטח לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר. ההנהלה שוקלת לגבי כל חוזה וחוזה, או לגבי קבוצה של חוזים, האם הם כרוכים בלקיחת סיכון ביטוחי משמעותי ועל כן יש לסווגם כחוזי ביטוח או שהם חוזי השקעה.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להפעיל שיקול דעת ולהסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההנחות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, נוכח שינויים רגולטוריים נרחבים בהם מצוי ענף הביטוח והחסכון ארוך הטווח אשר עשויה להיות להם השלכות מהותיות שלא ניתן להעריך בשלב זה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים מוכרים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים קריטיים

להלן מידע בדבר אומדנים קריטיים, שנערכו תוך יישום המדיניות החשבונאית והם בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים:

- התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - התחייבויות אלה מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות ועל הערכות בדבר משתנים דמוגרפיים וכלכליים. ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

לפרטים נוספים ראה באורים 36.ב.2 ו-36.ב.3.

לגבי שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב העתודות בביטוח חיים ובריאות לרבות העתודה המשלימה לגמלאות, ראה באור 36.ב.3(5)(א).

בקשר לבדיקת נאותות העתודה, ראה סעיף 1.ט.ז(ז) להלן.

- תביעות משפטיות - כנגד הקבוצה תלויות ועומדות תביעות משפטיות וכן בקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו כנגד הקבוצה, הסתמכו החברות על חוות דעת יועציה המשפטיות. הערכות אלה של יועציה המשפטיות מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה.

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות, הליכים משפטיים והליכים אחרים שהוגשו כנגד הקבוצה, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על-ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח הנוגעים לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ושינויים רגולטורים.

לפרטים נוספים ראה באור 1.38.

- קביעת שווי ההון של נכסי חוב שאינם סחירים - השווי ההון של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי ההון דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההון ניתן לצורכי באור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון וציטוטי המחירים נקבעים על ידי חברה המספקת אותם לגופים מוסדיים.

לפרטים נוספים ראה באור 1.12.

- ירידת ערך מוניטין - הקבוצה בוחנת ירידת ערך מוניטין לפחות אחת לשנה. הבחינה מחייבת את ההנהלה לבצע אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע ממימוש או משימוש מתמשך ביחידה מניבת המזומנים (או קבוצת יחידות מניבות מזומנים) שאליה (שאליהן) הוקצה המוניטין. כמו כן נדרשת ההנהלה לאמוד שיעורי ניכיון מתאימים לתזרימי מזומנים אלה.

לפרטים נוספים ראה באור 4.ב.

- קביעת ברות ההשבה של הוצאות רכישה נדחות - ברות ההשבה של הוצאות הרכישה הנדחות נבדקת לפחות אחת לשנה תוך שימוש בהנחות לגבי שיעורי ביטולים, תמותה, תחלואה ומשתנים נוספים כאמור בסעיפים 1.ה), 1.ט.ו) ו-3.ט.ו) להלן. אם תחת הנחות אלו לא תתקיים ברות ההשבה, יתכן שיהיה צורך בהאצת ההפחתה או אף במחיקת הוצאות הרכישה הנדחות.

לפרטים נוספים ראה באור 5.

- ירידת ערך השקעות פיננסיות - כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, או שערכם של נכסים פיננסיים זמינים למכירה נפגם וקיימת ירידת ערך לגביהם, סכום ההפסד נזקף לדוח רווח והפסד. בתאריך הדיווח בוחנת הקבוצה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

לפרטים נוספים ראה באור 12.

- קביעת השווי ההון של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה הניתן למדידה מהימנה מוצג לפי השווי ההון לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההון נזקפים לדוח רווח והפסד. השווי ההון נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון המתאים לתזרימי מזומנים אלה וכן בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך.

במידת השווי ההון של נדל"ן להשקעה נדרשים מערכי השווי והנהלת הקבוצה להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכסי הקבוצה, מחירי ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוסה, חידושי חוזים, הסתברות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנותם הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מהשקעות שיידרשו לפיתוח עתידי על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהנכסים.

לפרטים נוספים ראה באור 8.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים קריטיים (המשך)

- הערכה מחדש של רכוש קבוע - הקבוצה מודדת קרקע ובנייני משרדים בבעלות המהווים רכוש קבוע בסכומים משוערים, והשינויים בשווי הוגן נזקפים לרווח כולל אחר. השווי ההוגן נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים מוסמכים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות המבוססות על השוואה לעסקאות של נכסים דומים שנערכו לאחרונה בשוק הנדל"ן ביחס לנדל"ן דומה במאפיינים ולרבות מיקום, מצב פיזי, ייעוד וכדומה או בהתבסס על טכניקת היוון הכנסות המבוססת על הערך הנוכחי של אומדן התזרים התפעולי מהשכרה הנובע מהנכס, בהתבסס על תזרימי המזומנים השנתיים נטו לפני מס, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם.

ד. שינוי סיווג

בוצעו סיווגים בתוך מרכיבי באורים: 6, 8, 10, 31, 32.

לסיווגים המפורטים לעיל לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח וההפסד ועל הרווח הכולל.

ה. מבנה הדוחות הכספיים ותקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה, עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, לעסקי סיעוד ומחלות ואשפוז, ולעסקי ביטוח כללי בענפי חבויות וביטוח רכב חובה.

הדוחות על המצב הכספי המאוחדים, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח מאוחדת, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו, המספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, תואמת את תקן חשבונאות בינלאומי IAS 1 - הצגת הדוחות הכספיים.

ו. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש שהינו מטבע הפעילות של חברות הקבוצה ומעוגל לאלף הקרוב. מטבע זה משקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועלת הקבוצה.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות הרלוונטי של חברות הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם הפרשי שער בין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת התקופה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך התקופה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף תקופת הדיווח. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן.

הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים בדרך כלל ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום של מכשירים פיננסיים הוניים המסווגים כזמינים למכירה, אשר מוכרים ברווח כולל אחר (למעט במקרה של ירידת ערך ואז הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר נזקפים לרווח והפסד).

פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

הנכסים וההתחייבויות בגין פעילויות חוץ תורגמו לש"ח לפי שער החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות בגין פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח לפי שער החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי שער הנובעים מתרגום פעילויות חוץ מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון בקרן תרגום של פעילויות חוץ.

ככלל, הפרשי שער בגין הלוואות שנתקבלו או הועמדו לפעילויות חוץ, מוכרים ברווח והפסד בדוחות המאוחדים.

כאשר סילוקן של הלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילות חוץ אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, רווחים והפסדים מהפרשי שער הנובעים מפריטים כספיים אלה נכללים כחלק מההשקעה בפעילות החוץ, נטו, מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון כחלק מקרן תרגום של פעילות חוץ.

בעת מימוש של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה או השפעה מהותית, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. דוחות כספיים מאוחדים, צירופי עסקים ומוניטין

1. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברות שלחברה יש שליטה בהן (חברות בנות). השליטה מתקיימת כאשר הקבוצה חשופה או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הקבוצה ועל ידי אחרים. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

יתרות ועסקאות הדדיות בקבוצה ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין החברה והחברות הבנות בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

הדוחות הכספיים של החברה והחברות המאוחדות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות המאוחדות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

2. צירופי עסקים ומוניטין

הקבוצה מיישמת לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method).

הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונית בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו.

הרוכשת מכירה במועד הרכישה בהתחייבות תלויה שניטלה בצירוף עסקים אם קיימת מחויבות בהווה שנובעת מאירועי העבר ושוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן.

התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת, התחייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת וזכויות הוניות שהונפקו על ידי הקבוצה. בצירוף עסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הקבוצה לבין הערך הפנקסני לאותו מועד נזקף לדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות. כמו כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הקבוצה מכירה בשינויים בשווי ההוגן של התמורה המותנית המסווגת כהתחייבות פיננסית בדוח רווח והפסד, ואילו תמורה מותנית המסווגת כמכשיר הוני אינה נמדדת מחדש.

עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לרוכשת בגין צירוף עסקים כגון: עמלות למתווכים, עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, למעט אלו הקשורות בהנפקת מכשירי חוב או הון בקשר עם צירוף העסקים, מוכרות כהוצאות בתקופה שבה השירותים מתקבלים.

לעניין בחינת ירידת ערך של מוניטין, ראה סעיף טו להלן.

כשמוניטין מוקצה ליחידות מניבות מזומנים, בעת מימוש יחידה מניבת מזומנים, ההפרש בין התמורה לבין הנכסים נטו בתוספת יתרת מוניטין המוקצית ליחידה שטרם הופחתה, נזקף לדוח רווח והפסד. רווח או הפסד ממימוש חלק מהיחידה מניבת המזומנים כולל את חלק המוניטין הנמדד בהתאם לחלק היחסי שמומש מתוך היחידה מניבת המזומנים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. דוחות כספיים מאוחדים, צירופי עסקים ומוניטין (המשך)

3. זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה נובעות מההון בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח הכולל מיוחס לבעלי המניות של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק בעלי המניות של החברה לקרן הון.

אובדן שליטה

בעת אובדן שליטה, הקבוצה גורעת את הנכסים ואת ההתחייבויות של חברת הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברה הבת. יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברת בת מסווגים מחדש לרווח והפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הבת הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים. בעת אובדן השליטה רווח או הפסד ממימוש נזקף לסעיף הוצאות אחרות או הכנסות אחרות.

ח. השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה.

בבחינת קיומה של השפעה מהותית, מובאים בחשבון שיעורי החזקה, זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי למניות החברה המוחזקות.

השקעות בחברות כלולות מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרות לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות העסקה. ההשקעה כוללת הפרשים מקוריים שחושבו במועד הרכישה. המוניטין מחושב במועד הרכישה, ואינו מופחת באופן שיטתי. ההשקעה מוצגת בניכוי הפסדים מצטברים מירידת ערך. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד, וברווח כולל אחר של חברות מוחזקות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא הייתה ראייה לירידת ערך.

כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני, הערך בספרים של אותן זכויות, כולל השקעה לזמן ארוך המהווה חלק מהשקעה במוחזקות, מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בישות המוחזקת או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

הדוחות הכספיים של החברה והחברות הכלולות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים.

אובדן השפעה מהותית

הקבוצה מפסיקה ליישם את שיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית או השיגה שליטה ומטפלת בהשקעה הנותרת כנכס פיננסי או כחברה מאוחדת, לפי העניין.

במועד בו הקבוצה מפסיקה להיות בעלת השפעה מהותית, הקבוצה מודדת בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לה בחברה הכלולה לשעבר ומכירה ברווח או הפסד במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות בכל הפרש בין השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה.

הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. השקעה בחברות כלולות (המשך)

שינוי בשיעורי החזקה בחברות כלולות תוך שימור השפעה מהותית

בעת עלייה בשיעור החזקה בחברה כלולה תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה מיישמת את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי ההחזקה הנוספים בעוד שההחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי.

בעת ירידה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה גורעת חלק יחסי מהשקעתה ומכירה ברווח או הפסד מהמכירה במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.

כמו כן, באותו מועד, חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח או הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

ט. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים

IFRS4 הדן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש.

להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

1. ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

(א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף יט להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה במגדל ביטוח מר דניאל כצמן, שהינו עובד של מגדל ביטוח. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים הצמודות למדד וההשקעות הצמודות למדד המשמשות כיסוי להתחייבויות אלה, נכללו בדוחות הכספיים לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן לרבות התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים בקשר לפוליסות שלפי תנאיהן ההצמדה הינה חצי שנתית.

(ד) הנחיות המפקח בדבר התחייבויות לתשלום קצבה

בחוזרים שפרסם המפקח בדבר חישוב התחייבויות לתשלום קצבה בפוליסות ביטוח חיים נקבעו הוראות לחישוב הפרשות וזאת עקב קצב השיפור בתוחלת החיים המצריך מעקב אחר הלימות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים המאפשרות קבלת קצבה והשלמתן באופן ראוי.

לפרטים נוספים ראה באור 36.ב.3.(ב).

(ה) הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים

(1) הוצאות הרכישה הנדחות (להלן - "DAC") בגין פוליסות ביטוח חיים כוללות עמלות לסוכנים, משווקים ומפקחי רכישה והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו, נמחק במועד הביטול.

(2) לפחות אחת לשנה בודק האקטואר של מגדל ביטוח את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את יתרת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות. הבדיקה נעשית במקובץ ברמת כל מוצרי הפרט ולכל שנות החיתום ביחד.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמורות ותחלואה, הנקבעות על-ידי אקטואר של מגדל ביטוח מידי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)1. ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)(ו) הוצאות רכישה נדחות בגין רכישת חוזים לניהול נכסים

עמלות לסוכנים ולמפקחי רכישה המשולמות עבור רכישת חוזים לניהול נכסים (קרנות פנסיה וקופות גמל) נרשמות כהוצאות רכישה נדחות אם ניתן לזהותן בנפרד ולמדוד אותן באופן מהימן ואם השבתן, באמצעות דמי ניהול, צפויה. ה-DAC מופחת על פני התקופה המשוערת לקבלת הכנסות מדמי ניהול, לרבות התחשבות בביטולים. בהתאם לתקינה הבינלאומית, החל משנת 2018, החברה אומדת את שיעור הביטולים במח"מ ההפחתה. האקטואר בודק מדי שנה את ברות השבת ה-DAC וזאת על מנת לשקף את שווי הנכס.

ההנחות המשמשות לבדיקה הזו כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמורות ותחלואה הנקבעות על ידי אקטואר החברה מדי שנה על פי בדיקות נסיון העבר ומחקרים רלבנטיים עדכניים.

(ז) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות (Liability Adequacy Test)

מגדל ביטוח עורכת בדיקה לגבי הלימות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. במידה והבדיקה מעלה כי כל ההכנסות העתידיות של הפוליסות הרלבנטיות אינן מכסות את כל ההוצאות העתידיות של פוליסות אלו, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור פוליסות אישיות ובנפרד עבור פוליסות קולקטיביות. במקרה של פוליסות קולקטיביות הבדיקה מתבצעת ברמת הקולקטיב הבודד. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו על ידי המפקח ובהתאם לחוזר ביטוח 14-1-2015 מיום 2 באוגוסט 2015 בנושא ה-LAT ושל חוזר ביטוח 5-1-2020 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה (LAT)".

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול ועמלות, תשואה מנכסים, שיעורי ריבית, פרמיות אי נזילות, תמורות, שעורי מימוש גמלה ותחלואה, ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל לערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטואר מידי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר, מחקרים רלוונטיים אחרים והוראות רגולטוריות.

לפרטים נוספים - ראה באור 36.ב.3(4).

(ח) תביעות תלויות

תביעות תלויות מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מגדל ביטוח על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח.

הפרשות לתשלומי גמלאות, הפרשות לתביעות מתמשכות בתשלום בביטוח אי כושר עבודה, ההוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(ט) חוזי השקעה

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף פרמיות שהורווחו אלא נזקפים ישירות לסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. פדיונות ותום תקופה בגין חוזים אלה לא נזקפים לדוח רווח והפסד אלא נגרעים ישירות מהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

בדוח רווח והפסד נזקפים בשל חוזים אלה ההכנסות מהשקעות, שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח בשל חלקם של המבוטחים בהכנסות מהשקעות, דמי ניהול, עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות.

(י) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של המבוטחים בביטוח קבוצתי

ההפרשה נכללת בסעיף זכאים ויתרות זכות. כמו כן, השינוי בהפרשה מקוזז מסעיף פרמיה שהורווחה ברוטו.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

2. ביטוח כללי

- (א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף יט להלן.
- (ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות ליישוב תביעות תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.
- (ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות
- עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה והוצאות הרכישה הנדחות, בביטוח כללי חושבו בהתאם לתקנות שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן - "תקנות חישוב עתודות"), הנחיות המפקח ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתה של האקטוארית הממונה, גב' רוני גינור שהינה עובדת מגדל ביטוח.
- (ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:
- (1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתחייבים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך המאזן.
 - (2) הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי הוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, רכב חובה ומקיף דירות, ההפרשה מבוססת בין היתר על מודל, שנקבע בתקנת חישוב עתודות.
 - (3) תביעות תלויות המחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:
 - 3.1. תביעות תלויות (כולל IBNR) וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה אקטוארית, למעט לגבי הענפים המפורטים בסעיף 3.2 להלן. הוצאות עקיפות ליישוב תביעות נכללות לפי הערכה אקטוארית. התחשיב האקטוארי עבור מגדל ביטוח, בוצע על-ידי האקטוארית הממונה גב' רוני גינור שהינה עובדת מגדל ביטוח.
 - 3.2. בענפים מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי, ביטוח קבלנים, ביטוח ימי, ביטוח תעופתי, סחורות בהעברה וענפים נכנסים קבעה האקטוארית הממונה כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית. התביעות התלויות בענפים אלה חושבו בהתבסס על הערכה פרטנית לכל תביעה, לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין ומומחי מגדל ביטוח שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.
 - 3.3. שיבובים ושרידים נלקחים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות.
- (ה) בדיקת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי
- החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בבאור 36.ב.3.ג(5).
- (ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר עם רכישת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.
- (ז) עסקים המתקבלים מהתאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה בע"מ (להלן - "הפוליס"), מחברות ביטוח אחרות (לרבות ביטוח משותף) וסוכנויות חיתום נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך המאזן בתוספת הפרשות לפי העניין, והכל בהתאם לשיעור השתתפות של מגדל ביטוח בהם.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

3. ביטוח בריאות

(א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף יט להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה במגדל ביטוח, מר דניאל כצמן, שהינו עובד מגדל ביטוח.

(ג) תביעות תלויות

ההפרשות לתביעות מתמשכות בתשלום בביטוח סיעודי, ההוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת סעיף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

בענף נסיעות לחו"ל קבע האקטואר כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית. התביעות התלויות בענפים אלה חושבו בהתבסס על הערכה פרטנית לכל תביעה, לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין ומומחי מגדל ביטוח שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.

(ד) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של מבטחים בביטוח קבוצתי

ההפרשה נכללה בסעיף זכאים ויתרות זכות. כמו כן, השינוי בהפרשה קוזז מסעיף פרמיה שהורווחה.

(ה) העתודה לסיכונים שטרם חלפו (Unexpired Risk Reserve), הכלולה בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח כוללת, במידת הצורך, הפרשה בגין הפסד צפוי בשייר (פרמיה בחסר) המחושבת, על בסיס הערכה אקטוארית המבוססת על אומדן תזרים מזומנים בגין החוזה.

(ו) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות (Liability Adequacy Test):

מגדל ביטוח עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו על ידי המפקח.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תמורת ותחלואה, שיעורי ריבית ופרמית אי נזילות, ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטואר מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים. עבור פוליסות קולקטיביות הבדיקה נעשית בהתאם לניסיון התביעות של הקולקטיב הבודד ובכפוף להימנות הסטטיסטית של ניסיון זה.

לפרטים נוספים, לרבות עדכון פרמית אי נזילות - ראה באור 36.ב.3(4).

(ז) הוצאות רכישה נדחות

(1) הוצאות הרכישה הנדחות כוללות עמלות לסוכנים ומפקחי רכישה והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואשפוז מופחתות בשיעורים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-6 שנים ובביטוחי בריאות ארוכי טווח (כגון סיעוד ומחלות קשות) לא יותר מ-15 שנה. הוצאות הרכישה הנדחות המתייחסות לפוליסות שבוטלו נמחקות במועד הביטול.

(2) מידי שנה בודק אקטואר של מגדל ביטוח את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC בגין הפוליסות שנמכרו מספיקות ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות. הבדיקה נעשית לכל שנות החיתום יחד.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמורת ותחלואה, הנקבעות על-ידי אקטואר של מגדל ביטוח מידי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי החברה בגין מכשירים פיננסיים, הינה בהתאם ל- IAS39. ראה באור 2. כד(2) להלן, בדבר דחיית אימוץ IFRS9.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב שאינם סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיה לגביה, חייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון: הלוואות ואשראי שנתקבלו, מכשירי חוב, התחייבות לרכישה חוזרת (REPO), אשראי ספקים וזכאים אחרים.

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הקבוצה מכירה לראשונה בהלוואות וחייבים ובפקדונות במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה, לרבות נכסים אשר יועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד, מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע המועד בו התחייבה הקבוצה לקנות או למכור את הנכס.

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במניות ובמכשירי חוב, לקוחות, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

גרעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות, ראה סעיף 3 להלן.

מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה מוכרות במועד קשירת העסקה משמע, במועד בו התחייבה הקבוצה למכור את הנכס.

נכסים פיננסיים מסווגים לקבוצות הבאות:

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות בנקאיים לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר, אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לקבוצה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים מירידת ערך.

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מסווג כמוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה לראשונה. נכסים פיננסיים מיועדים לשווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הקבוצה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בגין בהתבסס על שווי הוגן, וזאת בהתאם לאופן שבו תיעדה הקבוצה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה, אם הייעוד נועד למנוע חוסר עקביות חשבונאית (an accounting mismatch), או אם מדובר במכשיר משולב הכולל נגזר משוּבָּץ. עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים מירידת ערך.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**י. מכשירים פיננסיים (המשך)****1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)****נכסים פיננסיים זמינים למכירה**

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקבוצות האחרות. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים במדד, בשער החליפין, ולצבירת הריבית האפקטיבית במכשירי חוב, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. דיבידנד המתקבל בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה נזקף לרווח והפסד במועד הזכאות לתשלום. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או ההפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

2. התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר ההתחייבויות הפיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר.

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בניכוי כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

גריעת התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

3. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לקבוצה קיימת באופן מיידי (Currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

4. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים מוכרים לראשונה בשווי הוגן. עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים הנגזרים בשווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן נזקפים מיידי לרווח והפסד לסעיף רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון.

5. נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, מותאם בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית/ירידת המדד בפועל.

6. הקבוצה קיבלה החלטות לסיווג ולייעוד נכסים כדלקמן:**נכסים הכלולים בתיקי השקעה של פוליסות משתתפות ברווחי השקעות**

מרבית נכסים אלו, הכוללים מכשירים פיננסיים סחירים ומכשירים פיננסיים לא סחירים, יועדו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, וזאת מהנימוקים הבאים: מדובר בתיקים מנוהלים, נפרדים ומזוהים, אשר הצגתם לפי שווי הוגן מקטינה באופן משמעותי עיוות חשבונאי של הצגת נכסים והתחייבויות לפי בסיסי מדידה שונים (mismatch), כמו כן הניהול מתבצע לפי שווי הוגן וביצועי התיק נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לאסטרטגיית ניהול סיכונים מתועדת, והמידע לגבי המכשירים הפיננסיים מדווח להנהלה (ועדת ההשקעות הרלוונטית) באופן פנימי על בסיס שווי הוגן.

חלק ממכשירי החוב הלא סחירים, הכלולים בתיקי השקעה של פוליסות משתתפות ברווחי השקעות, נמדדים על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית כמתאפשר על פי הוראת שעה שפרסם המפקח ובהתאם לתקינה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. מכשירים פיננסיים (המשך)

6. הקבוצה קיבלה החלטות לסיווג ולייעוד נכסים כדלקמן: (המשך)

מכשירים פיננסיים כוללים נגזרים משובצים שנדרש להפרידם -

מכשירים אלו יועדו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד.

נכסים סחירים שאינם נכללים בתיקי השקעות כנגד פוליטות משתתפות ברווחים (נוסטרו) שאינם כוללים נגזרים משובצים או שאינם מהווים נגזרים

נכסים אלו סווגו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.

נכסים שאינם סחירים שאינם נכללים בתיקי השקעות כנגד פוליטות משתתפות ברווחים (נוסטרו)

נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, לרבות אג"ח ח"ץ, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

מכשירים הוניים שאינם סחירים סווגו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.

השקעות בניירות ערך סחירים בדוחות הכספיים של חברה בת מאוחדת העוסקת בניהול השקעות

נכסים אלו סווגו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד כיוון שמדובר בנכסים פיננסיים המוחזקים למסחר.

7. קביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

בקביעת השווי ההוגן של נכס או התחייבות, משתמשת הקבוצה בנתונים נצפים מהשוק ככל שניתן. מדידות שווי הוגן מחולקות לשלוש רמות במדרג השווי ההוגן בהתבסס על הנתונים ששימשו בהערכה, כדלקמן:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל לנכסים או התחייבויות זהים.
- רמה 2: נתונים נצפים מהשוק, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לפרטים נוספים בדבר שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן ראה באור 12.1.

8. רווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות מימון והוצאות מימוןרווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מההשקעות נטו והכנסות מימון כוללים רווחים (הפסדים) ממכירה ומירידת ערך נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, רווחים (הפסדים) ממטבע חוץ והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב ורווחים (הפסדים) ממימוש השקעות המחושבים כהפרש בין תמורת המימוש נטו ובין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה, הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, שינויים בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה והכנסות מדמי שכירות של נדל"ן להשקעה.

הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת תשלום.

רווחים והפסדים מהפרשי שער, משינויים בשווי ההוגן של ההשקעות ומימוש השקעות מדווחים בנטו.

הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער על הלוואות שנתקבלו, ריבית והפרשי שער על פקדונות ויתרות מבטחי משנה ושינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות. עלויות האשראי, שאינן מהוות, נזקפות לדוח רווח והפסד במועד התהוותן.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. רכוש קבוע

1. הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך, למעט קרקע ובנייני משרדים בבעלות המוצגים בסיס הערכה מחדש, ראה להלן.

העלות של מספר פריטי רכוש קבוע נקבעה לפי שוויים ההוגן ליום 1 בינואר 2007, מועד המעבר ל-IFRS (עלות נחשבת).

העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבע לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכר נטו בסעיף הכנסות אחרות או הוצאות אחרות, לפי העניין, בדוח רווח והפסד.

שערוך קרקע ובנייני משרדים בבעלות נזקף לקרן הערכה מחדש המוצגת בהון, בניכוי השפעת המס. קרן הערכה מחדש מועברת ישירות לעודפים כאשר הנכס נגרע, או במהלך השימוש בנכס בהתאם לקצב הפחתתו.

הערכות מחדש מבוצעות באופן סדיר על מנת לוודא שהיתרה בדוחות הכספיים אינה שונה באופן מהותי מהערך שהיה נקבע לפי השווי ההוגן בתאריך הדיווח.

ירידת ערך של נכס שהוערך מחדש נזקפת ישירות לרווח כולל אחר, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות בקרן ההערכה מחדש בגין אותו נכס. ירידת ערך נוספת, אם קיימת, נזקפת לרווח או הפסד. עלייה בערכו של נכס כתוצאה מהערכה מחדש, מוכרת ברווח או הפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה, שהוכרה קודם לכן ברווח או הפסד. כל עלייה נוספת לאחר מכן נזקפת לקרן הערכה מחדש.

2. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע ועלויות עוקבות אחרות מוכרות כחלק מהערך בספרים של הרכוש הקבוע אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בהן תזרום אל הקבוצה וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של חלק מפריט הרכוש הקבוע שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

3. פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר.

קרקעות בבעלות אינן מופחתות.

שיעורי הפחת בהם נעשה שימוש בתקופה השוטפת ובתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

2%-4%	בניינים
5%-20%	שיפורים במושכר
15%	כלי רכב
10%-33%	מחשבים ותוכנה
6%-33%	ריהוט וציוד

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופות החיים השימושיים של השיפור, לפי הקצר שבהם.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים במידת הצורך.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה-או חלק ממבנה-או שניהם) המוחזק (על ידי הקבוצה כבעלים או בחכירה) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים למטרות מנהליות, או מכירה במהלך העסקים הרגיל.

כמו כן, זכויות בנדל"ן להשקעה החכורות על ידי הקבוצה ומיועדת להשכרה לצד ג' מסווגות ומטופלות כנדל"ן להשקעה.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות בתוספת עלויות עסקה שניתן לייחס במישרין לרכישה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

לצורך קביעת השווי הוגן של הנדל"ן להשקעה מתבססת הקבוצה על הערכות שווי המבוצעות על ידי מעריכים חיצוניים בלתי תלויים שהינם מומחים בהערכות שווי של נדל"ן והינם בעלי הידע והניסיון הנדרשים.

נדל"ן להשקעה נגרע כאשר הוא ממומש או כאשר נפסק השימוש בו ולא צפויות הטבות כלכליות עתידיות ממימוש. ההפרש בין התמורה נטו ממימוש הנכס לבין היתרה בדוחות הכספיים מוכר ברווח והפסד בתקופה שבה נגרע הנכס.

העברת נכס מנדל"ן להשקעה לרכוש קבוע מתבצעת כאשר יש שינוי בשימוש, כגון התחלת שימוש בנכס על ידי הבעלים.

העלות הנחשבת של הנכס המועבר מנדל"ן להשקעה, לרכוש קבוע הוא השווי הוגן במועד המעבר.

כאשר השימוש בנדל"ן הופך משימוש על ידי הבעלים לנדל"ן להשקעה אשר נמדד לפי שווי הוגן, הנכס נמדד מחדש לפי שווי הוגן ומסווג כנדל"ן להשקעה. כל רווח שנוצר מהמדידה מחדש נזקף לרווח כולל אחר ומוצג בקרן שערך בהון אשר לא ישוחרר לרווח והפסד, אלא אם הרווח מבטל הפסד קודם מירידת ערך של הנדל"ן, ובמקרה זה הרווח נזקף תחילה לדוח רווח והפסד. כל הפסד נזקף ישירות לרווח והפסד.

נדל"ן להשקעה בפיתוח המיועד לשימוש עתידי כנדל"ן להשקעה נמדד אף הוא בשווי הוגן כאמור לעיל וזאת כאשר השווי הוגן ניתן למדידה מהימנה. כשהשווי הוגן אינו ניתן למדידה מהימנה, בשל אופי והיקף סיכונים הפרויקט, אזי הוא נמדד על פי עלותו, בניכוי הפסדים מירידת ערך במידה שקיימים, עד למועד שבו השווי הוגן ניתן למדידה מהימנה או השלמת הבנייה, כמקדם מביניהם. בסיס העלות של נדל"ן להשקעה בפיתוח כולל את עלות המקרקעין, עלויות תכנון ופיתוח ישירות תוספתיות ודמי תיווך בשל התקשרויות בהסכמים להשכרתו.

לפרטים נוספים ראה באור 8.

יג. חכירות

החברה מטפלת בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

1. הקבוצה כחוכר

עבור העסקאות בהן החברה מהווה חוכר היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחרה החברה להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. במסגרת מדידת ההתחייבות בגין חכירה בחרה החברה ליישם את ההקלה הקיימת בתקן IFRS 16 ולא ביצעה הפרדה בין רכיבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה כגון: שירותי ניהול, שירותי אחזקה ועוד, הכלולים באותה עסקה.

בעסקאות בהן זכאי העובד לרכב מהחברה כחלק מתנאי העסקתו, מטפלת החברה בעסקאות אלה כהטבות עובד בהתאם להוראות IAS 19 ולא כעסקת חכירת משנה.

במועד התחילה, התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה כאשר היא ניתנת לקביעה בנקל או בשיעור הריבית התוספתי של החברה. לאחר מועד התחילה מודדת החברה את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס זכות השימוש במועד התחילה מוכר בגובה ההתחייבות בגין חכירה בתוספת תשלומי חכירה ששולמו במועד התחילה או לפניו ובתוספת של עלויות עסקה שהתהוו.

נכס זכות השימוש נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שבהם. כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחנת החברה ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. חכירות (המשך)2. הקבוצה כמחכיר

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות ההסכם והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים שנקבעו בתקן IFRS 16:

א. חכירה מימונית

עסקת חכירה בה מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס לחוכר, מסווגת כחכירה מימונית.

ב. חכירה תפעולית

עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. עלויות ראשוניות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס.

1. תשלומי חכירה הצמודים למדד

במועד התחילה משתמשת הקבוצה בשיעור המדד הידוע במועד זה לצורך חישוב תשלומי החכירה העתידיים.

שינויים בגובה תשלומי החכירה העתידיים כתוצאה משינוי במדד מהווים (ללא שינוי בשיעור ההיוון החל על ההתחייבות בגין חכירה) ליתרת נכס זכות שימוש ונזקפים כהתאמה ליתרת ההתחייבות בגין חכירה, רק כאשר חל שינוי בתזרימי המזומנים הנובע משינוי במדד (כלומר, במועד שבו התיאום לתשלומי החכירה נכנס לתוקף).

2. תשלומי חכירה משתנים

תשלומי חכירה משתנים אשר מבוססים על ביצוע או שימוש ואינם תלויים במדד או בריבית, מוכרים כהוצאה במועד היווצרותם.

3. אופציות להארכה וביטול של תקופת חכירה

תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול כוללת גם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה להארכה תמומש וגם תקופות המכוסות על ידי אופציה לבטל את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה לביטול לא תמומש.

במקרה בו חל שינוי בצפי למימוש אופציית הארכה או לאי מימוש אופציית ביטול, מודדת הקבוצה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין החכירה בהתאם לתקופת החכירה המעודכנת, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום השינוי בצפי, כאשר סך השינוי נזקף ליתרת נכס זכות השימוש עד לאיפוסו ומעבר לכך לרווח או הפסד.

4. תיקוני חכירה

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר אינו מקטין את היקף החכירה ואינו מטופל כעסקת חכירה נפרדת, מודדת הקבוצה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום התיקון וזוקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר מביא לקיטון בהיקף החכירה, מכירה הקבוצה ברווח או בהפסד הנובע מהגרירה החלקית או המלאה של יתרת נכס זכות השימוש וההתחייבות בגין החכירה. לאחר מכן, מודדת הקבוצה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן במועד התיקון וזוקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים במועד הרכישה לפי השווי ההוגן.

לאחר ההכרה הראשונית נכסים בלתי מוחשיים נמדדים על-פי עלותם בניכוי הפחתה מצטברת ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי וכפופים לבחינת ירידת ערך מידי שנה וכן בכל עת שקיים סימן המצביע כי ייתכן שחלה ירידת ערך. אורך החיים השימושיים של נכסים אלה נבחן מידי שנה כדי לקבוע אם הערכת אורך החיים כבלתי מוגדר עדיין תקפה. אם האירועים והנסיבות אינם תומכים עוד בהערכה כאמור, השינוי באורך החיים השימושיים מבלתי מוגדר למוגדר מטופל כשינוי באומדן חשבונאי מכאן ולהבא, ובאותו מועד נבחנת גם ירידת ערך והנכס מופחת באופן שיטתי על פני תקופת אורך החיים השימושיים שלו.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על כך שקיימת לגביהם ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי עם אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה. שינויים באורך החיים השימושיים או בדפוס הצריכה הצפוי של ההטבות הכלכליות הצפויות לנבוע מהנכס מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הוצאות ההפחתה בגין נכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים שימושיים מוגדר נזקפות לדוח רווח והפסד.

1. מוניטין

מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של צרופי עסקים, מוצג במסגרת נכסים בלתי מוחשיים. למידע בדבר מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף 2.2 לעיל.

בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו.

2. עלויות פיתוח תוכנה

עלויות פיתוח תוכנה מהוונות אך ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית, צפויה הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. עלות שהוונה כוללת את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר ועלויות תקורה שניתן לייחס ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. עלויות פיתוח אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

בתקופות עוקבות, עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

3. תוכנות

נכסי הקבוצה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

4. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

5. הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. מוניטין אינו מופחת בהיותו נכס בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות של הנכסים הבלתי מוחשיים העיקריים:

(א) עודפי עלות שנוצרו ברכישת סוכנויות ביטוח או מצירוף עסקים שנרכשו מסוכנויות ביטוח, המיוחסים בעיקרם לתיקי עמלות, מופחתים בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופה של 5-10 שנים.

(ב) דמי ניהול עתידיים - הפרש מקורי המתייחס לדמי ניהול עתידיים צפויים מופחת בהתאם לתקופה החזויה לקבלת דמי הניהול.

(ג) תוכנות מחשב - מופחתות בקו ישר על פני 3-10 שנים.

(ד) תיק לקוחות - מופחת על פני 10 שנים בשיטת סכום ספרות השנים הפוחת.

האומדנים בדבר שיטת ההפחתה ואורך החיים השימושיים נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. ירידת ערך

1. נכסים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי החברה בגין ירידת ערך של מכשירים פיננסיים, הינה בהתאם ל- IAS39. ראה באור 2. כד(2) להלן, בדבר דחיית אימוץ IFRS9.

ירידת ערך של נכס פיננסי שאינו מוצג בשווי הוגן דרך רווח והפסד נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע הפסד התרחש לאחר מועד ההכרה לראשונה בנכס ואירוע הפסד זה השפיע באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הניתן לאמידה מהימנה.

ראייה אובייקטיבית לכך שחלה ירידת ערך של נכסים פיננסיים עשויה לכלול הפרת חוזה על ידי חייב, ארגון מחדש של סכום המגיע לקבוצה בתנאים אשר הקבוצה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים, קיום סממנים לכך שחייב או מנפיק חוב יפשוט רגל או היעלמות שוק פעיל עבור נייר ערך, מידע נצפה שמצביע על כך שקיימת ירידה הניתנת למדידה בתזרימי מזומנים צפוי מקבוצה של נכסים פיננסיים.

ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

בבחנת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, בוחנת הקבוצה גם את הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית תוך התייחסות לתנודתיות של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר. בנוסף, ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראייה אובייקטיבית לירידת ערך.

ראיות לירידת ערך של מכשירי חוב

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה קולקטיבית. ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. הלוואות וחייבים אלה אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

בבחנה קולקטיבית של ירידת ערך, הקבוצה עושה שימוש במגמות היסטוריות של ההסתברות להפרה, עיתוי קבלת ההחזר וסך ההפסד בפועל, בהתאם לשיקול דעת ההנהלה בדבר השאלה האם ההפסדים בפועל צפויים להיות גדולים או קטנים יותר בהשוואה להפסדים העולים מהמגמות ההיסטוריות לאור המצב הכלכלי ותנאי האשראי הקיימים.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס. הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד ומוצגים כהפרשה להפסד כנגד יתרת נכסים פיננסיים אלו.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנזקק לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר מועבר לרווח והפסד הינו הפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד.

ביטול הפסדים מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לרווח והפסד. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי הון, נזקף לרווח הכולל האחר.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)טו. ירידת ערך (המשך)2. ביטוח משנה

(א) ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי מגדל ביטוח אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לקבוצה הפסדים.

(ב) מגדל ביטוח מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת מגדל ביטוח, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטואר, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבת מגדל ביטוח בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי ניתוק התקשרויות בדרך של פירעון סופי של החובות (Cut Off) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמיה לגביה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיה לגביה מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק חובות בפיגור ועל ביטולי פרודוקציה בפועל בשנים קודמות.

4. נכסים שאינם פיננסיםעיתוי בחינת ירידת ערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסים של הקבוצה, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נדל"ן להשקעה, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס. הקבוצה בוחנת ירידת ערך מוניטין אחת לשנה, בתאריך קבוע, או לעיתים קרובות יותר אם אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שקיימת ירידת ערך.

מידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש לבין שווי הוגן, בניכוי עלויות מימוש. בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס או ליחידה המניבה מזומנים. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין מקובצות כך שהרמה בה נבחנת ירידת ערך של מוניטין משקפת את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך בכל מקרה אינה גדולה ממגזר פעילות לפני קיבוץ מגזרים דומים. מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה ליחידות מניבות מזומנים, לרבות אלו הקיימות בקבוצה גם טרם צירוף העסקים, אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצירוף.

חברות כלולות

מוניטין המהווה חלק מחשבון השקעה בחברה כלולה אינו מוכר בנפרד ולכן אינו נבחן בנפרד בבחינת ירידת ערך. לחילופין, נבחנת ירידת ערך להשקעה בכללותה כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. כאשר לנכסים אחרים, לגביהם הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך. ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח והפסד.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טז. הון מניות

מניות רגילות מסווגות כהון.

יז. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לעובדים.

סיווג הטבות לעובדים, לצורכי מדידה, כהטבות לטווח קצר או כהטבות אחרות לטווח ארוך נקבע בהתאם לתחזית הקבוצה לסילוק המלא של ההטבות.

1. הטבות לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן עד 12 חודשים מתום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים.

הטבות אלו כוללות משכורות, דמי הבראה, ימי חופשה ותשלומים לביטוח לאומי נמדדות על בסיס לא מהוון ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים או במקרה של היעדרויות שאינן נצברות (חופשת לידה) - בעת ההיעדרות בפועל. התחייבות בגין בונוס, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה(א) תכנית להפקדה מוגדרת

לקבוצה תוכניות להפקדה מוגדרת בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963 (בסעיף זה - "החוק"), לפיהן הקבוצה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתכנית, במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד ולא נדרשת הפרשה נוספת בדוחות הכספיים.

(ב) תכנית להטבה מוגדרת

הקבוצה מפעילה תכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם.

מחויבות של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר סיום העסקה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שיגיע לעובד בתמורה לשירותיו, בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. הקבוצה קובעת את הריבית נטו על ההתחייבות (הנכס), נטו בגין הטבה מוגדרת על-ידי הכפלת ההתחייבות (הנכס), נטו בגין הטבה מוגדרת בשיעור ההיוון ששימש למדידת המחויבות בגין הטבה מוגדרת, כפי ששניהם נקבעו בתחילת תקופת הדיווח השנתית. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן ומועד פירעון דומים לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה.

מדידה מחדש של ההתחייבות (הנכס), נטו בגין הטבה מוגדרת כוללת רווחים והפסדים אקטואריים, תשואה על נכסי תכנית (למעט ריבית) וכן שינוי כלשהו בהשפעה על תקרת הנכסים (ככל שרלוונטי, למעט ריבית). מדידות מחדש נזקפות מיידית, דרך רווח כולל אחר לעודפים.

עלויות ריבית בגין מחויבות להטבה מוגדרת, הכנסות ריבית בגין נכסי תכנית וריבית בגין השפעה של תקרת הנכסים שנזקפו לרווח והפסד מוצגות בסעיף הוצאות הנהלה וכלליות.

כאשר חל שיפור או צמצום בהטבות שמעניקה הקבוצה לעובדים, אותו חלק מההטבות המוגדלות המתייחס לשירותי עבר של העובדים או הרווח או הפסד מהצמצום מוכרים מיידית ברווח והפסד כאשר מתרחש התיקון או הצמצום של התכנית.

נכסים שעומדים כנגד מרכיב הפיצויים, בפוליסות שהופקו על ידי מגדל ביטוח, אינם מהווים נכסי תוכנית להטבה מוגדרת, ומקוזזים מההתחייבויות בגין חוזי הביטוח.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. הטבות לעובדים (המשך)3. הטבות אחרות לטווח ארוך

המחויבות נטו של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן ומועד הפירעון שלהן דומים לתנאי המחויבויות של הקבוצה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח או הפסד בתקופה בה הם נוצרו.

עובדי הקבוצה זכאים להטבות בגין ימי מחלה וחלקם זכאים למענקי יובל. הטבות אלה מטופלות כהטבות אחרות לטווח ארוך מאחר שהקבוצה צופה כי הטבות אלו ינוצלו בתקופה שלאחר שנה מתאריך הדיווח.

4. הטבות בגין פיטורין

הטבות בגין פיטורין לעובדים מוכרות כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמלית מפורטת.

5. עסקאות תשלום מבוסס מניותעסקאות המסולקות במכשירים הוניים

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל.

עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי שהינם תנאי ביצוע שהם תנאי שוק, הקבוצה מביאה בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, לכן, הקבוצה מכירה בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר אם התקיימו התנאים הללו.

בעסקאות בהן מעניקה חברת האם לעובדי הקבוצה זכויות למכשיריה הוניים, מטפלת הקבוצה בהענקה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, כלומר מכירה בשווי ההוגן של ההענקה ישירות בהון, בהתאם לאמור לעיל.

עסקאות המסולקות במזומן

עלות עסקה המסולקת במזומן נמדדת לפי השווי ההוגן במועד ההענקה. השווי ההוגן מוכר כהוצאה על פני תקופת ההבשלה ובמקביל מוכרת התחייבות. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל תקופת דיווח לפי השווי ההוגן עד לסילוקה, כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, תוך התחשבות בהיקף השירותים שסופקו על ידי העובדים עד אותו מועד.

יח. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות. הערך בספרים של הפרשה בגין התחייבות לזמן ארוך מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן.

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה מחויבות קיימת (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר; יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות; וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן. בעת בחינת הצורך בהכרה בהפרשות ובכימותן, מסתייעת הנהלת הקבוצה ביועציה המשפטית.

לפרטים נוספים ראה באור 38.

חוזים מכבידים

הפרשה לחוזים מכבידים מוכרת כאשר ההטבות הצפויות להתקבל מהחוזים על ידי הקבוצה נמוכות ביחס לעלויות הבלתי נמנעות כתוצאה מעמידה במחויבויותיה החוזיות. ההפרשה נמדדת על פי הנמוך מבין הערך הנוכחי של העלות החזויה לביטול החוזה והערך הנוכחי של העלות החזויה נטו להמשך קיום החוזה. בטרם מוכרת ההפרשה, מכירה הקבוצה בירידת ערך של הנכסים הקשורים לאותו חוזה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יט. הכרה בהכנסה

להלן מדיניות ההכרה בהכנסה של הקבוצה:

1. פרמיות

(א) פרמיות במגזר ביטוח חיים ובמגזר ביטוח בריאות, לרבות פרמיות חסכון ולמעט תקבולים בגין חוזי השקעה נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן.

ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי מגדל ביטוח עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין.

השתתפות המבוטחים בביטוח קבוצתי ברווחים מנוכה מסעיף פרמיות שהורווחו ברוטו.

(ב) פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך הדיווח נרשמות כהכנסות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין ובניכוי השתתפות המבוטחים ברווחים, על בסיס ההסכמים שבתוקף.

2. דמי ניהול

(א) דמי ניהול בגין חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה תלויי תשואה

דמי הניהול מחושבים בהתאם להנחיות המפקח על בסיס התשואה וצבירת החסכון של המבוטחים בתיק המשתתף ברווחים.

דמי הניהול כוללים את המרכיבים דלקמן:

פוליסות שנמכרות החל מיום 1 בינואר 2004 - דמי ניהול קבועים בלבד.

בגין פוליסות שנמכרו עד ליום 31 בדצמבר 2003 - דמי ניהול קבועים ומשתנים.

דמי הניהול הקבועים מחושבים בשיעורים קבועים מצבירת החסכון ונרשמים על בסיס צבירה.

דמי הניהול המשתנים מחושבים כשיעור מהרווח הריאלי השנתי (מה-1 בינואר ועד ה-31 בדצמבר) שנזקף לפוליסה בניכוי דמי הניהול הקבועים שנגבו מאותה הפוליסה.

במהלך השנה נרשמים דמי הניהול המשתנים על בסיס צבירה בהתאם לתשואה החודשית הריאלית, ככל שהיא חיובית. בחודשים בהם התשואה הריאלית שלילית מוקטנים דמי הניהול המשתנים עד לגובה סך דמי הניהול המשתנים שנרשמו במצטבר מתחילת השנה. תשואה שלילית שלא בוצעה בגינה הקטנה של דמי הניהול במהלך שנה שוטפת, תנוכה, לצורך חישוב דמי הניהול מתשואה חיובית בתקופות עוקבות.

(ב) דמי ניהול מקרנות פנסיה ומקופות גמל

הכנסות מניהול קרנות פנסיה ומקופות גמל נזקפות על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים, בהתאם להנחיות המפקח.

(ג) דמי ניהול מקרנות נאמנות ומניהול תיקי לקוחות

הכנסות מדמי ניהול מקרנות נאמנות והכנסות מניהול תיקי השקעות נזקפות על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים.

3. עמלות

הכנסות מעמלות ביטוח כללי בסוכנויות ביטוח מוכרות כהכנסה בעת התהוותן.

הכנסות מעמלות מביטוח משנה בביטוח כללי, חיים ובריאות נזקפות בעת התהוותן.

הכנסות מעמלות ביטוח חיים בסוכנויות ביטוח נזקפות על בסיס מועדי הזכאות לתשלום העמלות על פי ההסכמים עם חברות הביטוח, בניכוי הפרשות להחזרי עמלות עקב ביטולים של פוליסות ביטוח.

4. רוחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון - ראה סעיף 8 לעיל.

בדוח על תזרימי המזומנים החברה בחרה להציג ריבית שהתקבלה, דיבידנד שהתקבל וריבית ששולמה במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת. דיבידנדים ששולמו מוצגים במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות מימון.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כ. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי הביטוח וחוזי השקעה), להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך, בהתאם למודלים פנימיים של הקבוצה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמדו.

כא. מסים על הכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מצירוף עסקים או פריטים אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. הקבוצה לא מכירה במסים נדחים לגבי הפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאין משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות, ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין ובמידה והקבוצה שולטת במועד היפוך הפרש.

המסים הנדחים בגין נדל"ן להשקעה המוחזקת במטרה להשיב את מרבית (substantially all) ההטבות הכלכליות הגלומות בו בדרך של מימוש ולא בדרך של שימוש, נמדדים לפי אופן ההשבה הצפויה של נכס הבסיס, על בסיס מימוש ולא שימוש.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות. עבור נדל"ן להשקעה הנמדד תוך שימוש במודל השווי ההוגן, קיימת הנחה הניתנת להפרכה שהערך בספרים של הנדל"ן להשקעה יושב באמצעות מכירה.

קייזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הקבוצה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית הניתנת לאכיפה לקייזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים השוטפים מיושבים בו זמנית.

תוספת מס בגין חלוקת דיבידנד

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות, לרבות חברות מוחזקות שעיסוקן היחיד הינו אחזקה בזכויות במקרקעין, והמאוחזדות בדוחות הסולו של החברה, כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, כאשר חלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או כאשר מדיניות הקבוצה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

עסקאות בינחברתיות

מס נדחה בגין עסקאות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

עמדות מס לא ודאיות

הפרשה בגין עמדות מס לא וודאיות לרבות הוצאות מס וריבית נוספות, מוכרות כאשר יותר צפוי מאשר לא, כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. רווח (הפסד) למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד הנקי המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות הכוללות כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם:

1. IFRS17 - חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). בחודש יוני 2020 פורסם תיקון לתקן החדש.

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר.

בחודש דצמבר 2021 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) תיקון להוראות המעבר של IFRS 17. התיקון מאפשר לחברה בעת יישום לראשונה של התקן לשנות את קבוצת המדידה של הנכסים הפיננסיים במספרי ההשוואה מבלי להציג מחדש את מספרי ההשוואה על פי הוראות המעבר של IFRS 9, וזאת בכדי להימנע מחוסר הקבלה חשבונאית במספרי ההשוואה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים הפיננסיים במועד היישום לראשונה.

בהתאם לתיקון, לחברה יש בחירה אם ליישם את מודל הפסדי האשראי החזויים של IFRS 9 או להשאיר את ההפרשה שחושבה בהתאם ל- IAS 39 בגין הנכסים לגביהם יושם התיקון. לפיכך, התיקון ידרוש גילוי איכותי לגבי הגישה שיישמה החברה בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי עבור הנכסים לגביהם יושם התיקון.

בהתאם לטיטוט עדכון "מפת דרכים לאימות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה, על ידי הפיקוח, בחודש ינואר 2022, מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 (חלף יישום לראשונה החל מ-1 בינואר 2023). בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023. בנוסף, בהתאם לטיטוט בשנת 2023 תדווח החברה, במסגרת ביאור ייעודי לדוחות הכספיים, דוחות עיקריים פרו-פורמה (ללא מספרי השוואה) בהתאם להוראות IFRS 17 ו-IFRS 9.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

(א) גישת יישום למפרע חלקי.

(ב) גישת השווי ההוגן.

החברה נערכת לאימוץ התקן.

2. IFRS9 - מכשירים פיננסיים

בחודש ינואר 2018 נכנס לתוקף IFRS9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS9 ("התקן החדש") משנה בעיקר את הוראות הסיווג והמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS39.

תיקון לתקן IFRS 4 מאפשר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2023 (להלן: "גישת הדחיה" או "הפטור הזמני"). עם זאת, בהתאם לטיטוט עדכון "מפת דרכים לאימות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה, על ידי הפיקוח, בחודש ינואר 2022, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ו-IFRS 9 בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם: (המשך)

2. IFRS9 - מכשירים פיננסיים (המשך)

התקן החדש קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם ("מבחן הקרן והריבית בלבד").
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן החדש קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן החדש כולל מודל חדש למדידת ירידת ערך של מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד המתבסס על הפסדי אשראי צפויים ("Expected Credit Loss) Model").

לעניין גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות קובע התקן החדש את אותן הוראות שנדרשות לפי הוראות IAS39.

התקן החדש כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

החברה מיישמת את הפטור הזמני מ-IFRS 9 כפי שמתאפשר על ידי IFRS 4 מאחר והיא לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9 וכן פעילויות קשורות בעיקרן לביטוח.

3. תיקון ל-IFRS 3, צירופי עסקים

בחודש מאי 2020, פרסם ה- IASB תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי 3, צירופי עסקים, בהתייחס למסגרת המושגית. התיקון נועד להחליף התייחסות למסגרת להכנת דוחות כספיים ולהצגתם, בהתייחסות למסגרת המושגית לדיווח כספי שפורסמה במרס, 2018 מבלי לשנות משמעותית את דרישותיה.

התיקון הוסיף חריג לעיקרון ההכרה בהתחייבות בהתאם ל-IFRS 3 כדי להימנע ממצבים של הכרה ברווחים או הפסדים מייד לאחר צירוף העסקים ('day 2 gain or loss') הנובעים מהתחייבויות והתחייבויות תלויות שהיו נכנסים לתחולת IAS 37 או IFRIC 21, במידה והיו מוכרים בנפרד.

בהתאם לחריג, התחייבויות או התחייבויות תלויות שבתחולת IAS 37, או IFRIC 21, יוכרו במועד הרכישה בהתאם להוראות IAS 37 או IFRIC 21 ולא בהתאם למסגרת המושגית.

התיקון גם מבהיר שנכסים תלויים לא יוכרו במועד צירוף העסקים.

התיקון ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2022 או לאחריו

4. תיקון ל-IAS 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (להלן - התיקון). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים".

אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי ודאות במדידה". התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות החשבונאית ומתיקוני טעויות.

התיקון ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במדיניות חשבונאית ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה. יישום מוקדם אפשרי.

הקבוצה בוחנת את השלכות התיקון על הדוחות הכספיים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם: (המשך)

5. תיקון ל-12 IAS, מסים על הכנסה

במאי 2021 פרסם ה-IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על ההכנסה (להלן: "IAS 12" או "התקן") אשר מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' במסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו-24 ל IAS 12 (להלן: "התיקון").

במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים, מחריג IAS 12 הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה בנכסים והתחייבויות בעסקאות מסוימות. חריג זה מכונה 'חריג ההכרה לראשונה'. התיקון מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי החריג.

התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי. בנוגע לעסקאות חכירה והכרה בהתחייבות בגין פירוק ושיקום - התיקון ייושם החל מתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים בהם התיקון יושם לראשונה, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.

להערכת הקבוצה, לתיקון לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

6. תיקון ל-37 IAS, הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים - עלויות לקיום חוזה (להלן - "התיקון")

על פי התיקון, בבחינה האם חוזה הינו מכביד, העלויות לקיום חוזה אותן יש לקחת בחשבון הן עלויות המתייחסות במישרין לחוזה, כגון: עלויות תוספתיות, וכן הקצאה של עלויות אחרות הקשורות במישרין לקיום החוזה. יישום התיקון הינו באופן רטרואקטיבי החל מיום 1 בינואר 2022, עבור חוזים שטרם הסתיימה המחויבות בגינם. יישום מוקדם אפשרי. בעת יישום התיקון, לא יוצגו מחדש מספרי השוואה, אלא תתואם יתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה, בגובה ההשפעה המצטברת של התיקון.

להערכת הקבוצה, ליישום התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

כד. יישום לראשונה של תיקונים לתקני חשבונאות קיימים

תיקונים ל-9 IFRS, IFRS 7, IFRS 16, IFRS 4 ו-39 IAS בדבר הרפורמה בריביות ה-IBOR

בחודש אוגוסט 2020, פרסם ה-IASB תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים, לתקן דיווח כספי בינלאומי 7 מכשירים פיננסיים: גילויים, לתקן חשבונאות בינלאומי 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה, לתקן דיווח כספי בינלאומי 4 חוזי ביטוח ולתקן דיווח כספי בינלאומי 16 חכירות (להלן - "התיקונים").

התיקונים מספקים הקלות מעשיות המתמודדות עם השפעות של הטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים כאשר יוחלפו ריביות הבנצ'מרק (IBORs - Interbank Offered Rates) בריביות אלטרנטיביות חרות סיכון (RFRs - Risk Free Interest Rates).

בהתאם לאחת מההקלות המעשיות, החברה תטפל בתיקונים חוזיים או בתיקונים בתזרימי המזומנים הנדרשים ישירות כתוצאה מיישום הרפורמה בדומה לטיפול החשבונאי בשינויים בריבית משתנה. כלומר, החברה נדרשת להכיר בשינויים בריביות באמצעות התאמת שיעור הריבית האפקטיבית מבלי לשנות את ערכו הפנקסני של המכשיר הפיננסי. השימוש בהקלה מעשית זו תלוי בכך שהמעבר מ-IBOR ל-RFR מתרחש על בסיס תנאים כלכליים שווים.

במסגרת התיקונים נוספו דרישות גילוי בקשר עם השפעת הרפורמה הצפויה על דוחותיהם הכספיים של החברה לרבות התייחסות לאופן בו החברה מנהלת את יישום רפורמת הריביות, לסיכונים עליהם היא חשופה כתוצאה מהרפורמה הצפויה וגילויים כמותיים בנוגע למכשירים פיננסיים בריביות IBOR הצפויים להשתנות.

התיקונים מיושמים החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2021 או לאחר מכן. התיקונים מיושמים באופן רטרואקטיבי, אולם הצגה מחדש של מספרי השוואה לא נדרשת.

לתיקונים לעיל אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

כה. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר

שער חליפין יצג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
	%	

(3.3)	2.4	2.8	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
(7.0)	(0.6)	(0.7)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
(7.8)	0.3	0.6	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

באור 3 - מגזרי פעילות

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

נכסי והתחייבויות כל מגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר. ככל שנכסי מגזר מנוהלים בנפרד ממגזר אחר ואין מגבלה רגולטורית, אזי הנכסים והתוצאות מוצגים בהתאם לחשבונות הספציפיים המנוהלים עבור אותו מגזר, אחרת, התוצאות מיוחסות לפי יחס ההתחייבויות הביטוחיות.

כללי החשבונאות שיושמו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

בין המגזרים קיימות תנועות בין חברתיות אשר כוללות, בין היתר, ריבית המחושבת לפי הוראות הדין.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזר שירותים פיננסיים

מגזר זה כולל בעיקר, שירותי ניהול נכסים פיננסיים ושיווק להשקעות (בעיקר ניהול קרנות נאמנות וניהול תיקים), עשיית שוק בניירות ערך שונים ושירותים אחרים.

5. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

6. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משקיות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון מגדל ביטוח בהתאם לתקנות ההון.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סך הכל	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	שרותים פיננסיים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח								
13,230,204	-	-	-	-	1,941,359	1,715,287	9,573,558	פרמיות שהורווחו ברוטו
789,902	-	-	-	-	449,624	127,925	212,353	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,440,302	-	-	-	-	1,491,735	1,587,362	9,361,205	פרמיות שהורווחו בשייר
20,821,263	(23,955)	303,685	544	1,249	302,756	568,179	19,668,805	רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון
3,007,832	-	-	-	222,877	-	-	2,784,955	הכנסות מדמי ניהול
343,212	(139,167)*	-	323,531	5,293	74,465	13,643	65,447	הכנסות מעמלות
57,853	(22,329)	26,667	41,221	11,995	299	-	-	הכנסות אחרות
36,670,462	(185,451)	330,352	365,296	241,414	1,869,255	2,169,184	31,880,412	סך הכל הכנסות
31,987,668	(18,803)	-	-	-	1,654,728	1,768,072	28,583,671	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
505,388	-	-	-	-	277,312	107,808	120,268	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
31,482,280	(18,803)	-	-	-	1,377,416	1,660,264	28,463,403	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,791,717	(141,651)	-	139,725	63,878	426,402	477,880	825,483	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,114,799	(13,938)	77,301	147,881	117,907	61,270	82,123	642,255	הוצאות הנהלה וכלליות
34,300	(335)	23,054	3,343	715	3,686	-	3,837	הוצאות אחרות
165,056	(15,759)	172,850	3,551	195	1,377	183	2,659	הוצאות מימון
34,588,152	(190,486)	273,205	294,500	182,695	1,870,151	2,220,450	29,937,637	סך הכל הוצאות
730	-	-	269	-	146	-	315	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
2,083,040	5,035	57,147	71,065	58,719	(750)	(51,266)	1,943,090	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
555,121	-	181,239	117	136	76,589	54,779	242,261	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
2,638,161	5,035	238,386	71,182	58,855	75,839	3,513	2,185,351	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 104,229 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 20,509 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 13,322 אלפי ש"ח ובתחום השירותים הפיננסיים בסך של 1,107 אלפי ש"ח.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							
סך הכל	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	שרותים פיננסיים	ביטוח כללי	בראות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח							
13,006,555	-	-	-	-	2,266,280	1,658,599	9,081,676
766,479	-	-	-	-	468,914	113,148	184,417
12,240,076	-	-	-	-	1,797,366	1,545,451	8,897,259
7,267,388	(29,003)	142,662	(172)	5,498	52,805	185,882	6,909,716
2,013,176	-	-	-	147,511	-	-	1,865,665
315,836	(143,123)*	-	322,842	3,015	81,478	9,540	42,084
62,051	(38,898)	43,442	38,870	18,155	482	-	-
21,898,527	(211,024)	186,104	361,540	174,179	1,932,131	1,740,873	17,714,724
18,772,057	(35,798)	-	-	-	1,730,266	1,060,351	16,017,238
601,677	-	-	-	-	393,607	79,720	128,350
18,170,380	(35,798)	-	-	-	1,336,659	980,631	15,888,888
1,879,419	(148,411)	-	138,329	42,509	449,722	500,579	896,691
1,102,219	(14,251)	80,352	141,506	102,700	66,096	85,581	640,235
50,258	-	35,984	3,517	677	5,900	-	4,180
171,922	(20,161)	173,899	5,057	262	2,096	615	10,154
21,374,198	(218,621)	290,235	288,409	146,148	1,860,473	1,567,406	17,440,148
(1,488)	-	(12)	434	-	(646)	-	(1,264)
522,841	7,597	(104,143)	73,565	28,031	71,012	173,467	273,312
267,922	-	103,976	54	159	48,567	19,279	95,887
790,763	7,597	(167)	73,619	28,190	119,579	192,746	369,199

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 103,682 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 22,225 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 16,889 אלפי ש"ח ובתחום השירותים הפיננסיים בסך של 327 אלפי ש"ח.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

סך הכל	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	שרותים פיננסיים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח								
13,709,274	-	-	-	-	2,333,452	1,610,868	9,764,954	פרמיות שהורווחו ברוטו
754,829	-	-	-	-	462,604	94,472	197,753	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,954,445	-	-	-	-	1,870,848	1,516,396	9,567,201	פרמיות שהורווחו בשייר
14,878,512	(31,956)	352,698	245	1,593	191,862	363,470	14,000,600	רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון
2,347,570	-	-	-	156,183	-	-	2,191,387	הכנסות מדמי ניהול
333,162	(154,251)*	-	336,833	3,042	83,798	575	63,165	הכנסות מעמלות
131,891	(41,476)	95,767	33,943	3,963	727	-	38,967	הכנסות אחרות
30,645,580	(227,683)	448,465	371,021	164,781	2,147,235	1,880,441	25,861,320	סך הכל הכנסות
28,052,630	(38,074)	-	-	-	1,587,085	1,877,528	24,626,091	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
395,037	-	-	-	-	219,181	93,725	82,131	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
27,657,593	(38,074)	-	-	-	1,367,904	1,783,803	24,543,960	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,847,907	(154,982)	-	150,667	45,069	448,911	478,127	880,115	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,077,765	(15,969)	75,919	154,226	97,848	60,832	84,713	620,196	הוצאות הנהלה וכלליות
50,399	-	34,457	4,285	623	7,007	-	4,027	הוצאות אחרות
170,483	(23,009)	172,803	2,800	338	1,319	699	15,533	הוצאות מימון
30,804,147	(232,034)	283,179	311,978	143,878	1,885,973	2,347,342	26,063,831	סך הכל הוצאות
14,706	-	8,217	513	-	(633)	-	6,609	חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(143,861)	4,351	173,503	59,556	20,903	260,629	(466,901)	(195,902)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
1,077,223	-	503,394	(1,411)	(604)	143,188	29,072	403,584	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
933,362	4,351	676,897	58,145	20,299	403,817	(437,829)	207,682	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 109,821 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 26,166 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 17,310 אלפי ש"ח ובתחום השירותים הפיננסיים בסך של 934 אלפי ש"ח.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
אלפי ש"ח				
9,573,558	-	-	9,573,558	פרמיות שהורווחו ברוטו
212,353	-	-	212,353	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,361,205	-	-	9,361,205	פרמיות שהורווחו בשייר
19,668,805	5,269	15,820	19,647,716	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,784,955	121,782	364,824	2,298,349	הכנסות מדמי ניהול
65,447	-	-	65,447	הכנסות מעמלות
31,880,412	127,051	380,644	31,372,717	סך הכל הכנסות
28,583,671	-	-	28,583,671	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
120,268	-	-	120,268	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
28,463,403	-	-	28,463,403	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
825,483	52,083	122,731	650,669	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
642,255	56,135	199,357	386,763	הוצאות הנהלה וכלליות
3,837	3,624	-	213	הוצאות אחרות
2,659	-	-	2,659	הוצאות מימון
29,937,637	111,842	322,088	29,503,707	סך הכל הוצאות
315	-	-	315	חלק הקבוצה בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,943,090	15,209	58,556	1,869,325	רווח לפני מסים על ההכנסה
242,261	(325)	(699)	243,285	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
2,185,351	14,884	57,857	2,112,610	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
אלפי ש"ח				
9,081,676	-	-	9,081,676	פרמיות שהורווחו ברוטו
184,417	-	-	184,417	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
8,897,259	-	-	8,897,259	פרמיות שהורווחו בשייר
6,909,716	311	1,148	6,908,257	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,865,665	112,070	346,321	1,407,274	הכנסות מדמי ניהול
42,084	-	-	42,084	הכנסות מעמלות
17,714,724	112,381	347,469	17,254,874	סך הכל הכנסות
16,017,238	-	-	16,017,238	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
128,350	-	-	128,350	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
15,888,888	-	-	15,888,888	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
896,691	46,641	120,803	729,247	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
640,235	55,658	197,413	387,164	הוצאות הנהלה וכלליות
4,180	4,027	-	153	הוצאות אחרות
10,154	-	-	10,154	הוצאות מימון
17,440,148	106,326	318,216	17,015,606	סך הכל הוצאות
(1,264)	-	-	(1,264)	חלק הקבוצה בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
273,312	6,055	29,253	238,004	רווח לפני מסים על ההכנסה
95,887	1,107	3,443	91,337	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
369,199	7,162	32,696	329,341	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
אלפי ש"ח				
9,764,954	-	-	9,764,954	פרמיות שהורווחו ברוטו
197,753	-	-	197,753	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,567,201	-	-	9,567,201	פרמיות שהורווחו בשייר
14,000,600	1,662	5,843	13,993,095	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,191,387	114,919	353,120	1,723,348	הכנסות מדמי ניהול
63,165	-	-	63,165	הכנסות מעמלות
38,967	-	-	38,967	הכנסות אחרות
25,861,320	116,581	358,963	25,385,776	סך הכל הכנסות
24,626,091	-	-	24,626,091	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
82,131	-	-	82,131	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
24,543,960	-	-	24,543,960	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
880,115	50,093	125,068	704,954	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
620,196	58,571	193,728	367,897	הוצאות הנהלה וכלליות
4,027	4,027	-	-	הוצאות אחרות
15,533	-	-	15,533	הוצאות מימון
26,063,831	112,691	318,796	25,632,344	סך הכל הוצאות
6,609	-	-	6,609	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(195,902)	3,890	40,167	(239,959)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
403,584	2,225	7,766	393,593	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
207,682	6,115	47,933	153,634	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים ^(*) אלפי ש"ח	ענפי חבויות אחרים ^(*)	סה"כ	
355,365	574,119	563,484	378,937	1,871,905	פרמיות ברוטו
6,767	3,954	336,994	113,972	461,687	פרמיות ביטוח משנה
348,598	570,165	226,490	264,965	1,410,218	פרמיות בשייר
22,342	33,820	26,855	(1,500)	81,517	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
370,940	603,985	253,345	263,465	1,491,735	פרמיות שהורווחו בשייר
154,260	24,750	13,690	110,056	302,756	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	8	60,781	13,676	74,465	הכנסות מעמלות
152	24	15	108	299	הכנסות אחרות
525,352	628,767	327,831	387,305	1,869,255	סך הכל הכנסות
540,141	532,784	210,893	370,910	1,654,728	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
12,004	2,957	129,095	133,256	277,312	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
528,137	529,827	81,798	237,654	1,377,416	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
44,297	148,213	154,784	79,108	426,402	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
13,316	15,942	16,933	15,079	61,270	הוצאות הנהלה וכלליות
911	1,490	592	693	3,686	הוצאות אחרות
1,247	218	(993)	905	1,377	הוצאות (הכנסות) מימון
587,908	695,690	253,114	333,439	1,870,151	סך הכל הוצאות
74	12	7	53	146	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(62,482)	(66,911)	74,724	53,919	(750)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
38,885	6,234	3,732	27,738	76,589	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(23,597)	(60,677)	78,456	81,657	75,839	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
2,235,783	443,489	585,878	2,166,558	5,431,708	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2021
2,160,341	442,192	188,192	1,527,918	4,318,643	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2021

^(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-98% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים ^(*) אלפי ש"ח	ענפי חבויות אחרים ^(*)	סה"כ	
452,120	778,280	617,765	389,011	2,237,176	פרמיות ברוטו
8,308	6,253	324,816	138,149	477,526	פרמיות ביטוח משנה
443,812	772,027	292,949	250,862	1,759,650	פרמיות בשייר
15,682	19,963	4,197	(2,126)	37,716	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
459,494	791,990	297,146	248,736	1,797,366	פרמיות שהורווחו בשייר
26,791	4,953	1,868	19,193	52,805	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	14	64,209	17,255	81,478	הכנסות מעמלות
242	44	23	173	482	הכנסות אחרות
486,527	797,001	363,246	285,357	1,932,131	סך הכל הכנסות
508,393	556,064	326,493	339,316	1,730,266	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
15,327	4,670	175,940	197,670	393,607	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
493,066	551,394	150,553	141,646	1,336,659	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
47,951	162,811	161,813	77,147	449,722	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
15,070	18,983	17,169	14,874	66,096	הוצאות הנהלה וכלליות
1,488	2,589	982	841	5,900	הוצאות אחרות
1,300	286	(443)	953	2,096	הוצאות (הכנסות) מימון
558,875	736,063	330,074	235,461	1,860,473	סך הכל הוצאות
(325)	(59)	(30)	(232)	(646)	חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(72,673)	60,879	33,142	49,664	71,012	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
24,413	4,470	2,215	17,469	48,567	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(48,260)	65,349	35,357	67,133	119,579	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
2,188,732	456,233	587,898	2,035,457	5,268,320	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2020
2,102,015	454,424	240,066	1,459,379	4,255,884	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2020

^(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-88% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים* אלפי ש"ח	ענפי חבויות אחרים* אלפי ש"ח	סה"כ	
484,927	835,639	633,942	376,500	2,331,008	פרמיות ברוטו
9,687	6,127	331,953	117,616	465,383	פרמיות ביטוח משנה
475,240	829,512	301,989	258,884	1,865,625	פרמיות בשייר
(8,783)	24,238	13	(10,245)	5,223	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
466,457	853,750	302,002	248,639	1,870,848	פרמיות שהורווחו בשייר
96,544	20,465	7,835	67,018	191,862	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	-	66,017	17,781	83,798	הכנסות מעמלות
364	77	34	252	727	הכנסות אחרות
563,365	874,292	375,888	333,690	2,147,235	סך הכל הכנסות
458,866	575,697	283,340	269,182	1,587,085	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
12,106	2,725	143,172	61,178	219,181	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
446,760	572,972	140,168	208,004	1,367,904	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
46,967	160,848	162,798	78,298	448,911	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
14,444	17,142	15,503	13,743	60,832	הוצאות הנהלה וכלליות
1,786	3,116	1,133	972	7,007	הוצאות אחרות
1,276	318	(1,181)	906	1,319	הוצאות (הכנסות) מימון
511,233	754,396	318,421	301,923	1,885,973	סך הכל הוצאות
(316)	(67)	(30)	(220)	(633)	חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
51,816	119,829	57,437	31,547	260,629	רווח לפני מסים על ההכנסה
71,592	15,140	6,775	49,681	143,188	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
123,408	134,969	64,212	81,228	403,817	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
2,191,422	496,532	589,436	1,911,964	5,189,354	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2019
2,093,438	494,794	242,642	1,502,485	4,333,359	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2019

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-88% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ה. פרטים על נכסי והתחייבויות המגזרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח כללי	שירותים פיננסיים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סך הכל
אלפי ש"ח							
268,910	-	172,156	354,739	92,641	437,800	(1,390)	1,324,856
1,325,554	573,283	190,170	-	-	-	(64,899)	2,024,108
10,082	-	4,006	-	5,552	6,039	-	25,679
7,141,941	151,796	-	-	-	-	-	7,293,737
426,050	53,374	151,740	-	-	55,609	-	686,773
143,373	90,347	1,113,065	-	-	-	-	1,346,785
276,122	49,466	388,304	-	-	-	-	713,892
121,010,798	2,502,048	-	-	-	-	-	123,512,846
5,843,432	507,298	2,068,202	3,080	10,046	5,641,497	-	14,073,555
23,750,631	1,723,051	658,044	58,862	879	62,557	(47,143)	26,206,881
150,004	13,393	46,756	-	2	46,492	-	256,647
2,158,471	189,167	553,471	13,195	3,266	971,939	-	3,889,509
31,902,538	2,432,909	3,326,473	75,137	14,193	6,722,485	(47,143)	44,426,592
13,338,046	283,489	-	-	-	-	-	13,621,535
2,370,505	219,638	744,296	116,759	66,184	3,329,382	-	6,846,764
827,079	708,356	501,651	41,796	233,012	1,371,393	(1,347,829)	2,335,458
179,040,998	7,064,706	6,591,861	588,431	411,582	11,922,708	(1,461,261)	204,159,025
142,393,528	2,900,038	-	-	-	-	-	145,293,566
32,613,038	3,105,845	5,431,708	-	-	-	-	41,150,591
139,976,874	2,975,221	-	-	-	-	-	142,952,095
876,903	213,076	104,007	51,737	157,881	5,715,063	(137,430)	6,981,237
4,061,191	197,281	1,056,146	143,482	253,701	77,752	(1,278,715)	4,510,838
177,528,006	6,491,423	6,591,861	195,219	411,582	5,792,815	(1,416,145)	195,594,761

נכסים

נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות רכישה נדחות

השקעות בחברות כלולות

נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה

נדל"ן להשקעה - אחר

נכסי ביטוח משנה

פרמיות לגביה

השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

השקעות פיננסיות אחרות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים - אחרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

התחייבויות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי

תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות פיננסיות

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ה. פרטים על נכסי והתחייבויות המגזרים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

סך הכל	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	שירותים פיננסיים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח								
								נכסים
1,234,446	(1,390)	340,148	93,505	353,806	175,842	-	272,535	נכסים בלתי מוחשיים
1,952,455	(68,234)	-	-	-	190,976	560,411	1,269,302	הוצאות רכישה נדחות
21,701	-	1,508	1,459	-	3,993	-	14,741	השקעות בחברות כלולות
6,923,505	-	-	-	-	-	143,815	6,779,690	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
714,589	-	48,686	-	-	141,830	41,134	482,939	נדל"ן להשקעה - אחר
1,222,939	-	-	-	-	1,012,436	66,245	144,258	נכסי ביטוח משנה
730,272	-	-	-	-	381,614	53,843	294,815	פרמיות לגביה
110,844,111	-	-	-	-	-	2,236,556	108,607,555	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
								השקעות פיננסיות אחרות:
14,466,334	-	5,283,058	9,992	3,079	2,326,346	420,142	6,423,717	נכסי חוב סחירים
25,125,185	(46,228)	421,090	1,478	52,363	494,135	1,533,985	22,668,362	נכסי חוב שאינם סחירים
315,480	-	55,011	1	35,672	55,807	10,709	158,280	מניות
3,038,207	-	714,294	3,145	7,530	482,269	112,374	1,718,595	אחרות
42,945,206	(46,228)	6,473,453	14,616	98,644	3,358,557	2,077,210	30,968,954	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
9,168,697	-	-	-	-	-	190,453	8,978,244	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,674,121	-	1,940,693	39,178	53,021	461,621	80,817	1,098,791	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
2,490,272	(995,489)	1,717,722	182,007	169,668	225,609	444,704	746,051	נכסים אחרים
<u>181,922,314</u>	<u>(1,111,341)</u>	<u>10,522,210</u>	<u>330,765</u>	<u>675,139</u>	<u>5,952,478</u>	<u>5,895,188</u>	<u>159,657,875</u>	סך כל הנכסים
<u>127,942,531</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,585,177</u>	<u>125,357,354</u>	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
								התחייבויות
39,020,383	-	-	-	-	5,268,320	2,453,441	31,298,622	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
125,878,822	-	-	-	-	-	2,614,883	123,263,939	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
6,231,182	(99,909)	5,263,633	122,552	147,167	11,260	163,642	622,837	התחייבויות פיננסיות
3,910,139	(962,739)	847,318	208,213	126,342	672,898	102,811	2,915,296	התחייבויות אחרות
<u>175,040,526</u>	<u>(1,062,648)</u>	<u>6,110,951</u>	<u>330,765</u>	<u>273,509</u>	<u>5,952,478</u>	<u>5,334,777</u>	<u>158,100,694</u>	סך כל ההתחייבויות

באור 4 - נכסים בלתי מוחשיים
א. הרכב

מוניטין	הפרשים מקוריים המיוחסים לשווי תיקי ביטוח	דמי ניהול עתידיים	מותג	תוכנות מחשב	תיק לקוחות	אחר	סך הכל
אלפי ש"ח							
1,068,928	740,327	214,593	7,559	1,660,455	81,115	24,819	3,797,796
-	-	-	-	181,747	-	943	182,690
-	-	-	-	(20,005)	-	-	(20,005)
1,068,928	740,327	214,593	7,559	1,822,197	81,115	25,762	3,960,481
-	720	-	-	206,413	-	1,300	208,433
-	-	-	-	(8,439)	-	-	(8,439)
1,068,928	741,047	214,593	7,559	2,020,171	81,115	27,062	4,160,475
223,981	734,555	192,600	7,559	1,375,210	67,843	20,025	2,621,773
-	2,812	4,270	-	106,700	5,900	1,182	120,864
491	-	-	-	-	-	-	491
-	-	-	-	(17,093)	-	-	(17,093)
224,472	737,367	196,870	7,559	1,464,817	73,743	21,207	2,726,035
-	2,407	3,624	-	100,702	3,686	1,397	111,816
4,449	-	-	-	-	-	-	4,449
-	-	-	-	(6,681)	-	-	(6,681)
228,921	739,774	200,494	7,559	1,558,838	77,429	22,604	2,835,619
840,007	1,273	14,099	-	461,333	3,686	4,458	1,324,856
844,456	2,960	17,723	-	357,380	7,372	4,555	1,234,446

עלות

יתרה ליום 1 בינואר 2020

רכישות ופיתוח עצמי⁽¹⁾

גריעות במשך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

רכישות ופיתוח עצמי⁽¹⁾

גריעות במשך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

הפחתה שנצברה והפסדים מירידות ערך שנצברו

יתרה ליום 1 בינואר 2020

הפחתה שהוכרה במהלך השנה

ירידת ערך

גריעות במשך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

הפחתה שהוכרה במהלך השנה

ירידת ערך

גריעות במשך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

ערך בספרים נטו**ביום 31 בדצמבר 2021****ביום 31 בדצמבר 2020**

⁽¹⁾ בגין תוכנות מחשב נכללו סכומים בגין פיתוח עצמי בשנים 2020 ו-2021 בסך של כ-171 מיליון ש"ח ובסך של כ-149 מיליון ש"ח, בהתאמה.

באור 4 - נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

ב. בחינת ירידת ערך של נכסים לא מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר

לצורך בחינת ירידת הערך של המוניטין ליום 31 בדצמבר 2021 הוקצה המוניטין ליחידות מניבות המזומנים הבאות: פנסיה, גמל, ביטוח כללי, שירותים פיננסיים ואחרות (סוכנויות ביטוח ופעילויות שאינן מיוחסות למגזרי הפעילות).

להלן הערך בספרים של המוניטין שהוקצה ליחידות מניבות המזומנים הבאות:

ליום 31 בדצמבר		
2021	2020	
אלפי ש"ח		
190,866	190,866	פנסיה
63,621	63,621	גמל
349,886	349,886	שירותים פיננסיים
168,470	168,470	ביטוח כללי
71,613	67,164	אחרות
<u>844,456</u>	<u>840,007</u>	

לצורך בחינת ירידת הערך של המוניטין נבחן הסכום בר ההשבה של היחידה מניבת המזומנים לה הוקצה המוניטין ביחס לערכה בספרים. ככל שהסכום בר ההשבה של היחידה מניבת המזומנים עולה על ערכה בספרים, היחידה והנכסים שהוקצו לה יחשבו כבלתי פגומים בערכם.

סכום בר ההשבה של יחידת הפנסיה נקבע על בסיס תחזית הכנסות בניכוי הוצאות צפויות מתיק הפנסיה הקיים על בסיס הערך הגלום של תיק זה, בהתאמה לשיעורי היוון ותשואה כלכליים. ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות בין היתר הנחות בגין שיעורי דמי הניהול הצפויים, ביטולים, הוצאות תפעול, עמלות ותשואות תיק ההשקעות, הנקבעות מדי שנה על-ידי הנהלת הקבוצה על-פי הסביבה העסקית ורמת התחרות בענף, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, נמצא כי סכום בר ההשבה של יחידת הפנסיה עולה על הערך בספרים.

סכום בר ההשבה של יחידת הגמל התבסס על שווי השימוש שלה ונקבע על בסיס אומדן תזרים המזומנים העתידי הנגזר ממכלול הפעילויות של היחידה.

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, נמצא כי סכום בר ההשבה של יחידת הגמל עולה על הערך בספרים אשר מורכב בעיקר ממוניטין, דמי ניהול עתידיים והוצאות רכישה נדחות, לפיכך לא הוכר הפסד מירידת ערך.

סכום בר ההשבה של יחידת השירותים הפיננסיים, הכוללת בעיקר את פעילות קרנות הנאמנות, התבסס על שווי השימוש שלה ונקבע על בסיס אומדן תזרים המזומנים העתידי הנגזר ממכלול הפעילויות של היחידה.

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, נמצא כי סכום בר ההשבה של יחידת השירותים הפיננסיים עולה על הערך בספרים.

סכום בר ההשבה של יחידת הביטוח הכללי התבסס על שווי השימוש שלה ונקבע על בסיס אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של ענפי הביטוח הכללי.

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, נמצא כי סכום בר ההשבה של יחידת הביטוח הכללי עולה על הערך בספרים.

היחידות האחרות מיוחסות לפעילות סוכנויות הביטוח בקבוצה, בשנת 2020 נכללו גם פעילויות שאינן מיוחסות למגזרי פעילות.

סכום בר ההשבה של כל אחת מהיחידות האחרות התבסס על שווי השימוש שלהן ונקבע על בסיס אומדן תזרימי המזומנים העתידיים בכל יחידה.

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020 הוכרו הפסדים מירידת ערך בסכומים שאינם מהותיים.

ירידות הערך נכללות בסעיף הוצאות אחרות.

מידות השווי ההוגן מסווגות ברמה 3 בהיררכיית השווי ההוגן. להגדרת הרמות השונות בהיררכיה ראה באור 7.2. בדבר קביעת השווי ההוגן.

באור 4 - נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

ב. בחינת ירידת ערך של נכסים לא מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר (המשך)

הנחות המפתח ששימשו בחישוב הסכום בר ההשבה

חישוב ברות ההשבה של יחידת הפנסיה מתבסס בין היתר על ההנחות העיקריות הבאות:

תשואה עתידית על הנכסים לפי שקלול של אג"ח מיועדות ונכסים מובטחי תשואה יחד עם תשואה של השקעות לפי כ-4% (בשנת 2020 כ-4%).

שיעור ריבית היוון ירד לאחר מס כ-8% (בשנת 2020 כ-8%).

חישוב סכום בר ההשבה של יחידת הגמל מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

שיעור ריבית היוון ירד לאחר מס כ-8.4% (בשנת 2020 כ-8.2%). שיעור זה נקבע בהתבסס על מודל W.A.C.C, על בסיס פרמטרים האופייניים לפעילות מסוג זה.

שיעור צמיחה ירד לטווח ארוך כ-1% (בשנת 2020 כ-1%). שיעור זה נקבע בהתבסס על שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך המקובל בפעילות מסוג זה.

תחזית תזרים המזומנים נבנתה לתקופה של 5 שנים..

חישוב סכום בר ההשבה של פעילות קרנות הנאמנות מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

שיעור ריבית היוון ירד לאחר מס כ-7.7% (בשנת 2020 כ-8.4%). שיעור זה נקבע בהתבסס על מודל W.A.C.C, על בסיס פרמטרים האופייניים לפעילות מסוג זה.

שיעור צמיחה ירד לטווח הארוך כ-2% (בשנת 2020 כ-2%). שיעור זה נקבע בהתבסס על שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך המקובל בפעילות מסוג זה.

שיעור דמי ניהול ממוצעים בקרנות הנאמנות בטווח הארוך כ-0.45% (בשנת 2020 כ-0.45%).

תחזית תזרים המזומנים נבנתה לתקופה של 5 שנים.

חישוב סכום בר ההשבה של יחידת הביטוח הכללי מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

שיעור ריבית היוון נומינלי ירד לאחר מס כ-9.6% (בשנת 2020 כ-10%), תחזית תזרים המזומנים נבנתה לתקופה של חמש שנים, יחס נזק כולל בענפי הביטוח הכללי השונים של כ-71%-123% (בשנת 2020 כ-85%-120%), שיעור צמיחת פרמיות בענפי הביטוח הכללי השונים כ-2% (בשנת 2020 כ-2% בביטוח רכב חובה, רכב רכוש וענפי חבויות אחרים וכ-2.4% בענפי רכוש ואחרים), שיעור צמיחה נומינלי של הרווח הביטוחי הנקי לטווח ארוך כ-1.5% (בשנת 2020 כ-1.5%).

חישוב סכום בר ההשבה של סוכנויות הביטוח ופעילויות שאינן מיוחסות למגזרי פעילות מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

ממוצע שיעור הריבית להיוון לאחר מס כ-12% (בשנת 2020 כ-11.8%), ושיעור הצמיחה לטווח ארוך בעיקר כ-0% (בשנת 2020 כ-0%-1.5%).

שיעורים אלה נקבעו על בסיס פרמטרים האופייניים לפעילות מסוג זה.

באור 5 - הוצאות רכישה נדחות

א. הרכב

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
1,005,495	1,016,901
211,549	258,624
1,217,044	1,275,525
544,435	558,413
190,976	190,170
1,952,455	2,024,108

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:
ביטוח חיים
פנסיה וגמל

ביטוח בריאות
ביטוח כללי

באור 5 - הוצאות רכישה נדחות (המשך)

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ובביטוח בריאות

סה"כ	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח			
		סה"כ	פנסיה וגמל	ביטוח חיים	
		אלפי ש"ח			
1,846,364	561,041	1,285,323	204,114	1,081,209	יתרה ליום 1 בינואר 2020
תוספות					
277,634	101,488	176,146	44,681	131,465	עמלות רכישה
164,530	57,557	106,973	16,579	90,394	הוצאות רכישה אחרות
442,164	159,045	283,119	61,260	221,859	סך כל התוספות
279,481	103,636	175,845	53,825	122,020	הפחתה שוטפת
247,568	72,015	175,553	-	175,553	הפחתה בגין ביטולים
1,761,479	544,435	1,217,044	211,549	1,005,495	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
תוספות					
295,969	93,035	202,934	71,864	131,070	עמלות רכישה
169,480	52,836	116,644	22,185	94,459	הוצאות רכישה אחרות
465,449	145,871	319,578	94,049	225,529	סך כל התוספות
268,664	103,501	165,163	46,974	118,189	הפחתה שוטפת
124,326	28,392	95,934	-	95,934	הפחתה בגין ביטולים
1,833,938	558,413	1,275,525	258,624	1,016,901	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

באור 6 - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה

שנת 2021	קרקע ובנייני משרדים	מחשבים ותוכנה	כלי רכב	ציוד וריהוט משרדי	שיפורים במושכר	סה"כ
אלפי ש"ח						
עלות ליום 1 בינואר 2021	1,122,832	203,915	56,125	207,864	20,059	1,610,795
תוספות במשך השנה (*)	12,584	23,163	25,779	3,987	4,633	70,146
העברה לנדל"ן להשקעה	(6,846)	-	-	-	-	(6,846)
הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר (ראה ג להלן)	28,975	-	-	-	-	28,975
גריעות במשך השנה	(9,540)	(11,914)	(17,674)	(4,542)	(1,511)	(45,181)
עלות ליום 31 בדצמבר 2021	1,148,005	215,164	64,230	207,309	23,181	1,657,889
פחת שנצבר						
פחת שנצבר ליום 1 בינואר 2021	59,893	165,874	29,404	160,498	15,729	431,398
תוספות במשך השנה (*)	82,113	14,339	21,925	7,153	1,120	126,650
העברה לנדל"ן להשקעה	(3,137)	-	-	-	-	(3,137)
הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר	(67,106)	-	-	-	-	(67,106)
גריעות במשך השנה	(3,483)	(11,295)	(15,813)	(4,172)	(1,151)	(35,914)
פחת שנצבר ליום 31 בדצמבר 2021	68,280	168,918	35,516	163,479	15,698	451,891
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021	1,079,725	46,246	28,714	43,830	7,483	1,205,998
(*) מזה בגין נכס זכות שימוש						
תוספות לעלות במשך השנה	1,621		25,728			
פחת השנה	10,281		21,846			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	58,576		28,477			

באור 6 - רכוש קבוע (המשך)

א. הרכב ותנועה (המשך)

שנת 2020						
קרקע ובנייני משרדים	מחשבים ותוכנה	כלי רכב	ציוד וריהוט משרדי	שיפורים במושכר	סה"כ	
אלפי ש"ח						עלות
1,125,048	233,551	51,635	212,391	20,126	1,642,751	עלות ליום 1 בינואר 2020
1,639	23,518	13,142	4,909	192	43,400	תוספות במשך השנה (*)
758	-	-	-	-	758	שערוך נכסים שהועברו לנדל"ן להשקעה
(2,763)	-	-	-	-	(2,763)	העברה לנדל"ן להשקעה הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר (ראה ג להלן)
1,471	-	-	-	-	1,471	גריעות במשך השנה
(3,321)	(53,154)	(8,652)	(9,436)	(259)	(74,822)	
1,122,832	203,915	56,125	207,864	20,059	1,610,795	עלות ליום 31 בדצמבר 2020
פחת שנצבר						
64,225	205,139	17,206	161,502	15,197	463,269	פחת שנצבר ליום 1 בינואר 2020
75,190	13,588	19,976	7,601	791	117,146	תוספות במשך השנה (*)
(336)	-	-	-	-	(336)	העברה לנדל"ן להשקעה הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר
(78,368)	-	-	-	-	(78,368)	גריעות במשך השנה
(818)	(52,853)	(7,778)	(8,605)	(259)	(70,313)	
59,893	165,874	29,404	160,498	15,729	431,398	פחת שנצבר ליום 31 בדצמבר 2020
1,062,939	38,041	26,721	47,366	4,330	1,179,397	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020
674	13,142					(*) מזה בגין נכס זכות שימוש תוספות לעלות במשך השנה
11,463	19,896					פחת השנה
73,068	26,439					יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

ב. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקבוצה כרכוש קבוע

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
961,695	993,804	בבעלות
101,244	85,921	בחכירה (*)
1,062,939	1,079,725	

(*) נכסים בחכירה מהוונת בסך של 18,930 אלפי ש"ח (בשנת 2020 - 19,346 אלפי ש"ח) אשר יתרת תקופת החכירה בגינם הינה עד 16 שנה.

נכסים בחכירה מהוונת בסך של 8,415 אלפי ש"ח (בשנת 2020 - 8,830 אלפי ש"ח) אשר יתרת תקופת החכירה בגינם עולה על 45 שנה.

נכסי זכויות שימוש בנדל"ן בהן החברה היא החוכרת בסך של 58,576 (בשנת 2020 - 73,068 אלפי ש"ח).

באור 6 - רכוש קבוע (המשך)

ג. החברה התקשרה עם מערכי שווי חיצוניים מוסמכים בלתי תלויים, על מנת לקבוע את השווי ההוגן של הקרקע והמבנים אשר בבעלותה. השווי ההוגן נאמד בחודש דצמבר 2021.

עקב השימוש במודל ההערכה מחדש, נוצרה קרן הערכה מחדש שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2021 הינה 662,210 אלפי ש"ח לפני מס (ליום 31 בדצמבר 2020 - 566,129 אלפי ש"ח לפני מס). השינוי בקרן ההערכה מחדש במהלך השנה הסתכם לסך של 96,081 אלפי ש"ח לפני מס.

לפרטים נוספים ראה באור 2.יא.1.

אם הקרקע והמבנים היו נמדדים תוך שימוש במודל העלות, ערכיהם בדוחות הכספיים היו כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
723,188	726,189	עלות
281,620 ^(*)	303,319	פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך שנצברו
441,568	422,870	עלות מופחתת

(*) סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.

השווי ההוגן של הקרקע והמבנים נאמד בהתבסס על השוואה לעסקאות של נכסים דומים שנערכו לאחרונה בשוק הנדל"ן ביחס לנדל"ן דומה במאפייניו ולרבות מיקום, מצב פיסי, ייעוד וכדומה, במידה שקיימות עסקאות כאלו. לעיתים, השווי ההוגן נאמד תוך שימוש בטכניקת היוון הכנסות: מודל הערכת השווי מבוסס על הערך הנוכחי של אומדן התזרים התפעולי מהשכרה הנובע מהנכס.

ד. מידע נוסף

בקבוצה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של הנכסים כאמור ליום 31 בדצמבר 2021 הינה בסך של כ-258 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-254 מיליון ש"ח).

בשנת 2021 גרעה הקבוצה רכוש קבוע שאינו משמש את הקבוצה, אשר עלותו המקורית הינה כ-32 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-67 מיליון ש"ח).

ה. גילויים עבור עסקאות חכירה בהן החברה מהווה חוכר

לחברה הסכמי חכירה הכוללים חכירות של מבנים, קרקעות ורכבים, אשר משמשים לצורך קיום הפעילות השוטפת של החברה. הסכמי החכירות של המבנים הינם לתקופה הנעה בין 3 ל-20 שנים, בעוד הסכמי החכירות של רכבים לתקופה של כ-3 שנים.

חלק מהסכמי החכירה שבהן התקשרה החברה כוללים אופציות הארכה ו/או ביטול.

בנוסף החברה חוכרת בחכירה מהוונת קרקעות ומבנים לתקופות של מעל 50 שנים אשר משמשים את החברה לצורך קיום פעילותה השוטפת.

פירוטים בדבר עסקאות חכירה

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
2,675	2,423	הוצאות ריבית בגין התחייבויות חכירה
31,537	31,339	סך תזרים מזומנים שלילי עבור חכירות

אופציות הארכה וביטול

לחברה הסכמי חכירה הכוללים הן אופציות הארכה והן אופציות ביטול. אופציות אלה מקנות לחברה גמישות בניהול עסקאות החכירה והתאמה לצרכים העסקיים של החברה.

החברה מפעילה שיקול דעת משמעותי בבחינה האם ודאי באופן סביר כי אופציות הארכה וביטול ימומשו.

למידע בדבר התחייבויות חכירה ראה באור 24.

באור 7 - השקעות בחברות מוחזקות

א. פרטים בדבר חברות בנות

להלן רשימה של החברות הבנות העיקריות של הקבוצה:

מיקום עיקרי של פעילות החברה	זכויות בעלות של הקבוצה בחברה הבת לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	%	
מגדל חברה לביטוח בע"מ	100	100
יזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ⁽¹⁾	-	100
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ⁽¹⁾	100	100
מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ	100	100
מבטח סיימון סוכנויות לביטוח בע"מ	100	100
שגיא יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ	100	100
אורלן סוכנות לביטוח (1994) בע"מ ⁽²⁾	-	100
שחם אורלן סוכנויות לביטוח בע"מ ⁽²⁾	100	100
סוכנויות פלדורס ביטוח בע"מ	73.28	73.28
אחוד רשת סוכנויות ביטוח בע"מ	100	100
מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ	100	100
בי-וול פתרונות לאיכות חיים בע"מ	100	100
מגדל שוקי הון (1965) בע"מ	100	100

- (1) בחודש אפריל 2021 ביצעה קבוצת מגדל שינוי מבני במסגרתו מוזגה יזמה קרן פנסיה לעצמאיים בע"מ ("יזמה") למגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ("מקפת") כנגד הקצאת מניות. כמו כן, הועבר ניהול קרן הפנסיה הותיקה שבניהול חברת יזמה לניהול מקפת. המיזוג הושלם לאחר שהתקבלו כל האישורים הנדרשים והתקיימו התנאים להשלמתו ובכלל זה אישור מאת רשות שוק ההון ורשות המסים.
- (2) בחודש יולי 2021 מוזגה אורלן סוכנות לביטוח (1994) בע"מ לשחם סוכנויות ביטוח (1977) בע"מ. עקב המיזוג, שונה שמה של החברה הממזגת ל"שחם אורלן סוכנויות ביטוח בע"מ".

ב. פרטים בדבר חברות כלולות

1. הרכב ההשקעה בחברות כלולות

ליום 31 בדצמבר		עלות המניות חלק הקבוצה ברווחים ובקרנות הון שנצברו ממועד הרכישה, בניכוי דיבידנדים
2021	2020	
אלפי ש"ח		
25,634	24,311	
45	(2,610)	
25,679	21,701	

2. חלק הקבוצה בתוצאות הפעולות של החברות הכלולות

הנתונים המוצגים הינם בהתאם לשיעורי ההחזקה בחברות הכלולות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			חלק הקבוצה ברווח (הפסד) הנקי
2021	2020	2019	
אלפי ש"ח			
730	(1,488)	14,706	
(527)	(1,159)	(1,595)	חלק הקבוצה בהפסד כולל אחר

באור 7 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה

1. מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית.
2. חברות הקבוצה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה").

3. משטר הון רגולטורי החל על מגדל ביטוח

על מגדל ביטוח חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (מכשיר הון רובד 2, הון משני מורכב והון שלישי מורכב).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלאו ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2020 80% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2019 - 75%); יצוין כי זו הייתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019.

2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה"). חלופה זו אפשרית רק החל מהדיווח ליום 31 בדצמבר 2019.

מגדל ביטוח בחרה בחלופה השנייה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

ביום 16 באוקטובר 2020 שלח הממונה למגדל ביטוח מכתב בנושא אישור הניכוי בתקופת הפריסה אשר בו הוא מציין כי נוכח החשש כי קיימת פגיעה בניהול התקין של מגדל ביטוח אשר עלולה להשפיע על יכולת בניית ההון הנדרש במהלך תקופת הפריסה, סכום הניכוי בתקופת הפריסה לא יעלה על 80% מסכום הניכוי הבסיסי אשר אושר ע"י הממונה. במכתב צוין כי מגבלה זו תחול לכל הפחות עד להשלמת הליך הביקורת של רשות שוק ההון בנושא הממשל התאגידי במגדל ביטוח, מילוי הוראות שיינתנו בעקבות הליך הביקורת ותיקון הליקויים שיימצאו בו ובכל מקרה עד אשר תוסר מגבלה זו ע"י הממונה. ביום 31 בינואר 2022 הודיע הממונה, כי הוא מסיר את מגבלת סכום הניכוי בתקופת הפריסה, וזאת לאחר בחינת הפעולות והצעדים בהם נקטה מגדל ביטוח בתחום הממשל התאגידי ובתחום מדיניות ניהול ההון, בעקבות הליך הביקורת של הממונה, ומילוי ההוראות שניתנו בעקבותיו, ואשר בגין סבור הממונה כי לעת הזו לא מתקיימות עוד הנסיבות שבשלן נקבעה מגבלת סכום הניכוי; שכן לעמדת הממונה, לעת עתה הוסר החשש מפגיעה בניהול התקין של מגדל ביטוח ומהשפעתה של פגיעה זו על יכולתה לבנות את ההון הנדרש בהתאם לעקרונות לחישוב הניכוי בתקופת הפריסה. חישוב הניכוי בתקופת הפריסה, ללא מגבלת סכום הניכוי, יחול, בהתאם להודעת הממונה, החל מחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 (שיפורסם לפי הנחיות הרשות עד יום 30 ביוני 2022).

ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2032, על סוגים מסוימים של השקעות.

4. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2019 ואילך

בהתאם לחוזר המאוחד יכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. אולם, במכתבים ששלח הממונה למנהלי חברות הביטוח, שהאחרון שבהם הינו מיום 22 בספטמבר 2020 (להלן - "המכתב") נקבע שעל אף האמור בחוזר המאוחד, מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר 2019, יהיה ביום 29 באוקטובר 2020. כמו כן פוטר המכתב את החברות מחישוב ומפרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2020.

ביום 14 במרס 2021 שלח הממונה מכתב אשר במסגרתו, בין היתר, מתאפשר שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021.

באור 7 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה (המשך)

5. יחס כושר הפירעון ומדיניות ההון של מגדל ביטוח

(א) בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020, שפורסם ביום 30 ביוני 2021, למגדל ביטוח עודף הון משמעותי בהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה.

מצב ההון של מגדל ביטוח ב-2020 הושפע לטובה בעיקר מהתשואות החיוביות בשווקים במהלך שנת 2020, אשר השפעתן החיובית קוזה ע"י שינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון, וכן מעדכון הנחות דמוגרפיות שביצעה מגדל ביטוח בתקופה זו. התשואות שנרשמו בשווקים, מעל לריבית חסרת סיכון, תרמו הן לגידול בשווי הכלכלי של דמי הניהול העתידיים של מגדל ביטוח מניהול כספי עמיתים והן לרווחי השקעות בתיק הנוסטרו ועל כן לגידול בהון הכלכלי של מגדל ביטוח. מנגד, חל גידול בהתחייבויות העתידיות לגמלה וגידול בדרישות ההון בגין הגידול בצבירות. השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון בשנה זו קיזזו חלקית השפעה חיובית זו.

מצב ההון של מגדל ביטוח הושפע מהותית לרעה מעדכון מחקר הביטולים אשר גרם להפחתה בשיעור הביטולים של פוליסות חסכון שהשפעתן על מצב ההון שלילית למגדל ביטוח, ומנגד עליה בשיעור הביטולים לפוליסות חסכון שהשפעתן על מצב ההון חיובית. מעבר לכך, היקף הניודים והביטולים המשמעותי בתחומי ביטוח חיים ובריאות במהלך שנת 2020, אשר התעצם על רקע משבר הקורונה, השפיע לרעה כשלעצמו על ההון הכלכלי של מגדל ביטוח ומצב ההון שלה.

החישוב שערכה מגדל ביטוח כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של מגדל ביטוח, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנס ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותי מההנחות בחישוב.

בדיקתו של רואה החשבון בדוח המיוחד לא כללה את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהווה הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכויי ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה, בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי, כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון. כמו כן מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחישיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

(ב) מדיניות ניהול ההון של מגדל ביטוח

בעקבות עדכון חוזר סולבנס, כאמור לעיל, בחן דירקטוריון מגדל ביטוח את מדיניות ההון של החברה וקבע ביום 26 במאי 2021 מדיניות הון אשר על פיה מגדל ביטוח תשאף לפעול ביחס כושר פירעון בטווח של 155%-175%. בנוסף, קבע דירקטוריון מגדל ביטוח יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 140%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032 (ולפני הפעלת פקטור של 80% על סכום הניכוי לפי מכתב הממונה מיום 16 באוקטובר כאמור לעיל).

יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032, בהתאם לתכנית ההון של מגדל ביטוח.

(ג) יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנס בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020, יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח לעניין חלוקת דיבידנד, דהיינו, ללא התחשבות בהוראות המעבר, נמוך מ-100%.

לפרטים נוספים ראה סעיף 3.2 וסעיף 4.1 בדוח הדירקטוריון וכן דוחות יחס כושר פירעון כלכלי של מגדל ביטוח לימים 31 בדצמבר 2019 ו-31 בדצמבר 2020 שפורסמו באתר האינטרנט של מגדל ביטוח.

(ד) הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 לינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "התיקון") - בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023.

באור 7 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה (המשך)

6. דרישות ההון מחברות מנהלות

דרישות ההון מחברות מנהלות בקבוצה כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

חברות מאוחדות המנהלות קרנות נאמנות ותיקי השקעות מחויבות בהון מזערי בהתאם להנחיות הרשות לניירות ערך. נכון למועד דוח זה, עומדות החברות המאוחדות בדרישות אלה.

באור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה

נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה						יתרה ליום 1 בינואר		
סה"כ		מושכר למשרדים ואחר		מושכר למסחר			<u>תוספות במשך השנה</u>	
2020	2021	2020	2021	2020	2021			רכישות
אלפי ש"ח								
6,899,180	6,923,505	5,215,041	5,273,782	1,684,139	1,649,723	סך הכל תוספות		
53,522	115,224	47,432	111,129	6,090	4,095		<u>גריעות במהלך השנה</u>	
25,275	8,840	25,275	8,840	-	-			מימושים
78,797	124,064	72,707	119,969	6,090	4,095	סך הכל גריעות		
(27,000)	(50,997)	(27,000)	(50,997)	-	-		שינויים בשווי הוגן (שלא מומשו)	
(27,000)	(50,997)	(27,000)	(50,997)	-	-			שינויים בשווי הוגן (שמומשו)
(32,582)	282,871	7,924	237,173	(40,506)	45,698	יתרה ליום 31 בדצמבר		
5,110	14,294	5,110	14,294	-	-			
6,923,505	7,293,737	5,273,782	5,594,221	1,649,723	1,699,516			

נדל"ן להשקעה - אחר						יתרה ליום 1 בינואר
סה"כ		מושכר למשרדים ואחר		מושכר למסחר		
2020	2021	2020	2021	2020	2021	
אלפי ש"ח						
796,737	714,589	603,691	527,552	193,046	187,037	<u>תוספות במשך השנה</u>
14,226	21,219	13,636	20,867	590	352	רכישות
3,142	1,286	3,142	1,286	-	-	עלויות והוצאות שהוונו
2,427	3,709	2,427	3,709	-	-	העברה מרכוש קבוע
19,795	26,214	19,205	25,862	590	352	סך הכל תוספות
(105,000)	(120,003)	(105,000)	(105,003)	-	(15,000)	<u>גריעות במהלך השנה</u>
(105,000)	(120,003)	(105,000)	(105,003)	-	(15,000)	מימושים
8,407	54,080	15,006	44,790	(6,599)	9,290	סך הכל גריעות
(5,350)	11,893	(5,350)	11,293	-	600	שינויים בשווי הוגן (שלא מומשו)
714,589	686,773	527,552	504,494	187,037	182,279	שינויים בשווי הוגן (שמומשו)
						יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. נכסי הנדל"ן להשקעה נמדדים בשווי הוגן ומסווגים לרמה 3 במדרג השווי ההוגן.

באור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ג. נתונים בדבר מדידות שווי הוגן של נדל"ן להשקעה

סוג הנכס	טכניקות הערכה לקביעת השווי ההוגן	הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה	יחסי הגומלין בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה ומדידת השווי ההוגן
נכסים להשכרה למטרת מסחר/משרדים	השווי ההוגן נאמד תוך שימוש בטכניקת היוון הכנסות: מודל הערכת השווי מבוסס על הערך הנוכחי של אומדן התזרימים התפעולי מהשכרה הנובע מהנכס. הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו לפני מס, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה או לחילופין קביעת שיעור היוון המשקף את הסיכון הספציפי. הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי (הפחתה בשיעור ההיוון לשוכרים כדוגמת גוף ממשלתי, גוף מוסדי, שוכרים בעלי עורף פיננסי חזק במיוחד), וכן הערכה כללית לגבי יתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים. לעיתים, השווי ההוגן נקבע בהתבסס על השוואה לעסקאות של נכסים דומים שנערכו לאחרונה בשוק הנדל"ן ביחס לנדל"ן דומה במאפייניו ולרבות מיקום, מצב פיסי, ייעוד וכדומה, במידה שקיימות עסקאות כאלו, ולעיתים מתבצע שילוב בין השוואת עסקאות של נכסים דומים לטכניקת היוון הכנסות. כמו-כן, ישנם נכסים בהם קיים פוטנציאל תכנוני מובהק עקב אישור תכנית בניין עיר חדשה או כנובע מתכנית בניין עיר חדשה המצויה בשלבי אישור מתקדמים ובהם כולל שוויו ההוגן של הנכס את התרומה הכלכלית החיובית הנובעת מהפוטנציאל האמור.	- שווי שוק של תשלומי שכירות. - שיעור היוון של תזרימי המזומנים (4.7% עד 10%, ממוצע משוקלל 6.7% בשנת 2021 ו-5.2% עד 10%, ממוצע משוקלל 6.9% בשנת 2020).	אומדן השווי ההוגן יגדל אם: - שווי השוק של תשלומי השכירות יגדל. - שיעור ההיוון של תזרימי המזומנים יקטן.

באור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ד. ניתוח רגישות

שיעור ההיוון מהווה אומדן משמעותי בקביעת השווי ההוגן משום ששינוי בו ישפיע באופן מהותי על השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה. יחד עם זאת, יצוין כי שינוי בשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה עבור חלק מחוזי הביטוח (חוזים תלויי תשואה) אינו משפיע במלואו על הרווח וההפסד של הקבוצה מכיוון שלגביהם עיקר השינוי בשווי נזקף לזכויות עמיתים. בניתוח רגישות להלן מוצגת ההשפעה של שינוי בשיעור ההיוון בשיעורים המפורטים (הניתוח להלן אינו כולל את ההשפעה של שינוי בשיעור ההיוון לגבי נכסים ששווים ההוגן נאמד בגישת ההשוואה לנכסים דומים. שווים של נכסים אלו הינו זניח ביחס לסך השווי של נכסי הנדל"ן להשקעה):

גידול (קיטון) ברווח והפסד לפני מס		גידול (קיטון) בשווי ההוגן ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	2020	2021	
אלפי ש"ח				
(88,098)	(88,221)	(437,210)	(470,384)	עליה של 0.5%
103,071	100,210	513,487	530,103	ירידה של 0.5%

ה. תהליכי הערכה המיושמים בחברה

השווי של נדל"ן להשקעה נקבע על בסיס הערכות שווי שבוצעו על ידי מעריכים חיצוניים בלתי תלויים, בעלי כישורים מקצועיים מתאימים ובעלי ניסיון עדכני לגבי מיקום וסוג הנכס המוערך. הערכות השווי נבחנות על ידי הגורמים הרלוונטיים בחברה.

ו. התקשרויות לרכישת נדל"ן להשקעה

לעניין התקשרויות לרכישת נדל"ן להשקעה, ראה באור 2.38.ג.

ז. הסדרי חכירה תפעולית

לפרטים בדבר הסדרי חכירה תפעולית בהם הקבוצה משמשת כמחכיר והמסווגים כנדל"ן להשקעה, ראה באור 2.38.ז.

ח. הכנסות שכירות והוצאות תפעוליות שהוכרו בדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
489,765	443,377	441,268	הכנסות שכירות מנדל"ן להשקעה הוצאות תפעוליות ישירות ^(*)
(65,692)	(50,428)	(62,566)	
424,073	392,949	378,702	

(*) הוצאות תפעוליות ישירות הנובעות מנדל"ן להשקעה אשר לא הפיק הכנסות שכירות במהלך התקופה אינן מהותיות.

ט. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקבוצה כנדל"ן להשקעה

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
3,771,813	3,916,369	בבעלות
3,866,281	4,064,141	בחכירה מהוונת
7,638,094	7,980,510	

חלק מזכויות הבעלות וזכויות החכירה טרם נרשמו על שם חברות הקבוצה בלשכת רישום המקרקעין וברשות מקרקעי ישראל, לפי העניין, לרוב בשל הסדרי רישום טכניים.

באור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ט. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקבוצה כנדל"ן להשקעה (המשך)

יתרת תקופות החכירה בשנים:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
29,920 (*)	32,301
1,162,304	1,269,880
2,674,057 (*)	2,761,960
3,866,281	4,064,141

עד 15 שנה

16-50 שנה

מעל 50 שנה

סה"כ בחכירה

(*) סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.

באור 9 - חייבים ויתרות חובה

א. ההרכב

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
1,176	104,100
64,531	61,665
44,815	40,865
36,790	38,784
7,918	8,898
584,492	535,584
7,057	9,997
80,339	98,504
306,342	221,270
(515)	(1,817)
1,132,945	1,117,850

מוסדות ורשויות ממשלתיות

הכנסות לקבל

הוצאות מראש

עובדים

מקדמות לספקים

חייבים בגין ניירות ערך

מקדמות על חשבון עמלות לסוכני ביטוח

חברות ביטוח ותווכני ביטוח

אחרים

בניכוי הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל חייבים ויתרות חובה

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת באור 36.ג.

ב. הפרשה לחובות מסופקים

2020	2021
אלפי ש"ח	
(569)	(515)
54	(1,302)
(515)	(1,817)

יתרה ליום 1 בינואר

שינוי בהפרשה בתקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 10 - פרמיות לגביה

א. הרכב

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
743,953	723,200
(13,681)	(9,308)
730,272	713,892
169,612	180,754

פרמיות לגביה *

בניכוי הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל פרמיות לגביה

* כולל המחאות לגביה והוראות קבע

לעניין תנאי ההצמדה של הפרמיה לגביה ראה באור 36.ג.

ב. גיול

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
473,839	471,263
63,622	54,865
41,782	41,858
148,156	145,150
727,399	713,136
2,873	756
730,272	713,892

פרמיה לגביה שערכה לא נפגם:

ללא פיגור

בפיגור

מתחת ל-90 ימים

בין 90 ל-180 ימים

מעל 180 ימים

סך הכל פרמיה לגביה שערכה לא נפגם

פרמיה לגביה שערכה נפגם

סך הכל פרמיה לגביה

* כולל סכום של 276,122 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - 294,815 אלפי ש"ח) חובות בפיגור במגזר ביטוח חיים. חובות אלה מגובים בעיקרם בערך הפדיון של הפוליסה.

** סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.

ג. התנועה בהפרשה לחובות מסופקים בגין הפרמיות לגביה

2020	2021
אלפי ש"ח	
(10,846)	(13,681)
(2,835)	4,373
(13,681)	(9,308)

יתרה ליום 1 בינואר

שינוי בהפרשה בתקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 11 - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

א. פירוט הנכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
6,923,505	7,293,737	נדל"ן להשקעה
		<u>השקעות פיננסיות</u>
35,048,470	34,782,174	נכסי חוב סחירים
15,401,601	16,294,670	נכסי חוב שאינם סחירים ^(*)
26,171,439	37,194,839	מניות
34,222,601	35,241,163	השקעות פיננסיות אחרות
110,844,111	123,512,846	סך הכל השקעות פיננסיות
9,168,697	13,621,535	מזומנים ושווי מזומנים
1,006,218	865,448	אחר
127,942,531	145,293,566	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
318,191	324,534	^(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת
350,417	333,525	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת

לעניין החשיפה בגין נכסי פוליסות תלויות תשואה ראה באור 1.ב.36.

לעניין פרטים בדבר הצמדה על נכסי חוב ראה באור 1.ד.36.

לעניין ציטוטי המחיר ושיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים ראה באור 1.י.

באור 11 - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ב. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

להלן ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

ליום 31 בדצמבר 2021			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
28,808,905	5,973,269	-	34,782,174
-	9,899,497	6,070,639	15,970,136
33,658,755	-	3,536,084	37,194,839
17,749,306	3,194,057	14,297,800	35,241,163
80,216,966	19,066,823	23,904,523	123,188,312
-	333,525	-	333,525

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים
ההוגן (11 א' לעיל)

ליום 31 בדצמבר 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
28,769,222	6,279,248	-	35,048,470
-	8,941,607	6,141,803	15,083,410
23,752,644	-	2,418,795	26,171,439
22,278,700	3,081,348	8,862,553	34,222,601
74,800,566	18,302,203	17,423,151	110,525,920
-	350,417	-	350,417

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים
ההוגן (11 א' לעיל)

ג. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
נכסי חוב סחירים	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	סה"כ
אלפי ש"ח			
6,141,803	8,862,553	2,418,795	17,423,151
(97,151)	2,005,556	351,494	2,259,899
(197,884)	(1,647,529)	(71,022)	(1,916,435)
1,122,836	5,442,374	1,020,046	7,585,256
-	(365,154)	(119,061)	(484,215)
(898,965)	-	-	(898,965)
-	-	(64,168)	(64,168)
6,070,639	14,297,800	3,536,084	23,904,523
(77,674)	1,967,810	297,372	2,187,508

יתרה ליום 1 בינואר 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
ברוח והפסד *

תקבולי ריבית ודיבידנד

השקעות

מימושים

פדיונות

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

* סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח
והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31
בדצמבר 2021

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאנים נצפים.

המעבר מתוך רמה 3 נובע מהנפקה.

באור 11 - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ג. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדית שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
	אלפי ש"ח		
14,514,755	6,725,598	2,364,001	5,425,156
808,518	969,276	(163,627)	2,869
(1,131,973)	(882,540)	(44,151)	(205,282)
4,630,334	2,672,601	327,292	1,630,441
(513,772)	(449,052)	(64,720)	-
(711,381)	-	-	(711,381)
(173,330)	(173,330)	-	-
17,423,151	8,862,553	2,418,795	6,141,803

יתרה ליום 1 בינואר 2020

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
ברוח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

השקעות

מימושים

פדיונות

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

(*) סך ההפסדים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2020

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

המעבר מתוך רמה 3 נובע מהנפקה.

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
	אלפי ש"ח		
14,073,555	-	13,433,983	639,572
26,206,881	26,194,247	-	12,634
256,647	-	256,647	-
3,889,509	-	3,632,032	257,477
44,426,592	26,194,247	17,322,662	909,683

נכסי חוב סחירים (א)

נכסי חוב שאינם סחירים (ב)

מניות (ד)

אחרות (ה)

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020			
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
	אלפי ש"ח		
14,466,334	-	13,443,837	1,022,497
25,125,185	25,104,439	-	20,746
315,480	-	279,808	35,672
3,038,207	-	2,874,765	163,442
42,945,206	25,104,439	16,598,410	1,242,357

נכסי חוב סחירים (א)

נכסי חוב שאינם סחירים (ב)

מניות (ד)

אחרות (ה)

סך הכל

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים

הרכב

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	

		אגרות חוב ממשלתיות
3,079	3,080	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד מוחזקות למסחר
9,333,557	10,717,263	זמינות למכירה
9,336,636	10,720,343	סך הכל אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים
		שאינם ניתנים להמרה
1,019,418	636,492	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
4,110,280	2,716,720	זמינים למכירה
5,129,698	3,353,212	סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
14,466,334	14,073,555	סך הכל נכסי חוב סחירים
-	177	ירידת ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. נכסים חוב שאינם סחירים

הרכב

ליום 31 בדצמבר				
שווי הוגן		ערך בספרים		
2020	2021	2020	2021	
אלפי ש"ח				
30,906,560	33,770,054	22,463,254	23,637,188	אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *
				<u>נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה</u>
183	149	183	149	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
2,396,233	2,328,428	2,189,708	2,114,204	מוצגים כהלוואות וחיובים, למעט פקדונות בבנקים
606,142	582,848	472,040	455,340	פקדונות בבנקים
3,002,558	2,911,425	2,661,931	2,569,693	סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
33,909,118	36,681,479	25,125,185	26,206,881	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
		51,874	16,411	ירידת ערך שנזקפו לרווח והפסד(במצטבר)

* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב (ריבית אפקטיבית)

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אחוזים	

נכסי חוב סחירים

בסיס הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן

שקלי

צמוד מט"ח

(0.7)

0.2

1.7

2.7

1.4

3.4

נכסי חוב שאינם סחירים

בסיס הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן

שקלי

צמוד מט"ח

5.0

5.0

2.5

4.0

5.0

2.5

4.0

ד. מניות

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	

סחירות

זמינות למכירה

סך הכל מניות סחירות

226,363

157,020

226,363

157,020

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

זמינות למכירה

סך הכל מניות שאינן סחירות

35,672

-

53,445

89,117

99,627

99,627

315,480

256,647

81,403

54,030

סך הכל מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד מוחזקות למסחר

זמינות למכירה

מכשירים נגזרים (ה1)

סך הכל השקעות פיננסיות סחירות

7,503

10,055

1,086,693

1,150,136

229

281

1,094,425

1,160,472

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

זמינות למכירה

מכשירים נגזרים (ה1)

סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות

37,003

3,110

1,788,072

2,481,896

118,707

244,031

1,943,782

2,729,037

3,038,207

3,889,509

687,310

958,169

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ה1. מכשירים נגזרים

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריכי הדוחות הכספיים. החשיפה למכשירים נגזרים על ריבית מוצגת במונחי שווי:

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
(149,172)	355,032	מניות
1,570,808	3,043,472	מדד
-	(10,289)	סחורות
(5,090,213)	(5,081,129)	מטבע זר
(2,500)	(13,151)	ריבית

ו1. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן שלהם ניתן לצרכי באור בלבד, נקבע באמצעות היזון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים. שערי ההיזון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרניות כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיזון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

להלן שיעורי הריבית הממוצעים המשוקללים עבור נכסי חוב שאינם סחירים הכלולים בכל קבוצת דירוג בהשקעות פיננסיות אחרות (*):

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אחוזים		
(0.6)	(1.7)	AA ומעלה
1.3	0.3	A
5.7	4.0	BBB
3.1	6.4	נמוך מ-BBB
2.3	2.9	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות", "מידרוג" ודירוג פנימי. נתוני חברת מידרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

לעניין דרוג פנימי ראה באור 36.ב.4.ב(1).

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ז. שווי הוגן של נכסים פיננסים בחלוקה לרמות

להלן ניתוח מכשירים פיננסים המוצגים על פי שווים ההוגן.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
14,073,555	-	1,403,335	12,670,220	נכסי חוב סחירים
149	149	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
256,647	99,627	-	157,020	מניות
3,889,509	2,460,307	268,730	1,160,472	אחרות
18,219,860	2,560,083	1,672,065	13,987,712	סך הכל
36,681,330	835,064	35,846,266	-	נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (12.ב לעיל)

ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
14,466,334	-	2,362,935	12,103,399	נכסי חוב סחירים
183	183	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
315,480	89,117	-	226,363	מניות
3,038,207	1,781,326	162,456	1,094,425	אחרות
17,820,204	1,870,626	2,525,391	13,424,187	סך הכל
33,908,935	900,298	33,008,637	-	נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (12.ב לעיל)

נכסים פיננסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח			

1,870,626	1,781,326	89,117	183	יתרה ליום 1 בינואר 2021
203,019	170,453	32,494	72	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד ^(*)
107,885	120,303	(12,418)	-	ברווח כולל אחר
(431,449)	(426,275)	(5,174)	-	תקבולי ריבית ודיבידנד
923,635	861,494	62,141	-	השקעות מימושים
(78,933)	(46,994)	(31,833)	(106)	העברות מתוך רמה 3
(34,700)	-	(34,700)	-	
2,560,083	2,460,307	99,627	149	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(*) מתוכם

סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2021

171,311	171,538	(197)	(30)

המעבר מתוך רמה 3 נובע מהנפקה.

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ז. שווי הוגן של נכסים פיננסים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדדת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
	אלפי ש"ח		
1,606,658	1,502,482	103,990	186
			יתרה ליום 1 בינואר 2020
71,104	70,116	874	114
23,874	24,271	(397)	-
(265,316)	(260,969)	(4,280)	(67)
565,160	567,799	(2,639)	-
(96,914)	(88,433)	(8,431)	(50)
(33,940)	(33,940)	-	-
1,870,626	1,781,326	89,117	183

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד *

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

השקעות

מימושים

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

מתוכם *

(225,516)	(225,895)	332	47

סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד

בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2020

המעבר מתוך רמה 3 נובע מהנפקה.

ח. גילול השקעות בנכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
22,463,254	23,637,188
2,650,252	2,549,423
1,958	174
941	567
7,274	5,719
2,660,425	2,555,883
53,380	30,221
(51,874)	(16,411)
1,506	13,810
25,125,185	26,206,881

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות

נכסי חוב שערכם לא נפגם

ללא פיגור

בפיגור (*)

עד ל-90 ימים

בין 90 ל-180 ימים

מעל 180 ימים

סך הכל נכסי חוב שערכם לא נפגם

נכסי חוב שערכם נפגם

נכסים שערכם נפגם ספציפית, ברוטו

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

סך הכל נכסי חוב שערכם נפגם ספציפית

סך הכל נכסי חוב לא סחירים

* בעיקר הלוואות בשעבוד פוליסות שכנגדן קיימים ערכי פדיון מלאים ו/או משכנתאות.

יצוין, כי הסכומים שלעיל אינם מהווים את הסכום בפיגור בפועל אלא את יתרת החוב המעורבת בפיגור.

באור 12 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ט. גילויים נדרשים לפי IFRS9

הטבלה להלן מציגה את השווי ההוגן של הנכסים הפיננסים ליום 31 בדצמבר 2021 ו-2020, לפי חלוקה לשתי קבוצות:

- נכסים שעומדים במבחן הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן (להלן: "קבוצה א").
- כל יתר הנכסים הפיננסים (להלן: "קבוצה ב").

ליום 31 בדצמבר 2021		
קבוצה א'	קבוצה ב'	
אלפי ש"ח		
333,525	123,188,312	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
-	256,647	השקעות פיננסיות אחרות - מניות
-	3,889,509	השקעות פיננסיות אחרות - אחרות
13,437,063	636,492	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
36,681,479	-	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים *
-	13,621,535	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
6,846,764	-	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
ליום 31 בדצמבר 2020		
קבוצה א'	קבוצה ב'	
אלפי ש"ח		
350,417	110,525,920	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
-	315,480	השקעות פיננסיות אחרות - מניות
-	3,038,207	השקעות פיננסיות אחרות - אחרות
13,446,916	1,019,418	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
33,909,118	-	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים *
-	9,168,697	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,674,121	-	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
		* כולל אגרות חוב מיועדות.

באור 13 - מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
9,168,697	13,621,535	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידי
9,168,697	13,621,535	מזומנים ושווי מזומנים

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור ממוצע של כ-0.03% (שנת 2020 כ-0.05%).

לעניין תנאי הצמדה של המזומנים ופקדונות לזמן קצר, ראה באור 1.36.ד.

באור 13א - מזומנים ושווי מזומנים - אחרים

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
3,674,121	6,846,764	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידי
3,674,121	6,846,764	מזומנים ושווי מזומנים

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור ממוצע של כ-0.06% (שנת 2020 כ-0.06%).

לעניין תנאי הצמדה של המזומנים ופקדונות לזמן קצר, ראה באור 1.36.ג.

באור 14 - הון

א. הרכב הון המניות

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2020		31 בדצמבר 2021	
מונפק ונפרע ^(*)	רשום	מונפק ונפרע ^(*)	רשום	מונפק ונפרע ^(*)	רשום
אלפי ש"ח					
10,539	15,000	10,539	15,000	10,539	15,000

מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. כ"א

(*) בערכים נומינליים.

ב. 1. התנועה בהון המניות

במהלך השנה לא חל שינוי בהון הרשום של החברה.

2. ההון המונפק והנפרע

כמות המניות המונפקות והנפרעות בכל אחת מהשנים הינה 1,053,908,234 וערכן הנקוב הינו 10,539 אלפי ש"ח.

ג. המניות נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב, והן מקנות זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. דיבידנד שחולק

הדיבידנדים הבאים חולקו על ידי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
350,000 ^(**)	-	47,000 ^(*)

סך הכל דיבידנד

(*) 0.04 ש"ח למניה כ"א.

(**) 0.33 ש"ח למניה כ"א.

באור 15 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
30,928,010	32,266,517	140,298	139,558	31,068,308	32,406,075
259,774	237,405	-	-	259,774	237,405
31,187,784	32,503,922	140,298	139,558	31,328,082	32,643,480
ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח					
חוזי ביטוח					
חוזי השקעה					
29,460	30,442	-	-	29,460	30,442
בניכוי סכומים המופקדים בקבוצה במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה					
31,158,324	32,473,480	140,298	139,558	31,298,622	32,613,038
סך הכל ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח					
2,393,580	3,027,002	59,861	78,843	2,453,441	3,105,845
חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח בריאות					
4,255,884	4,318,643	1,012,436	1,113,065	5,268,320	5,431,708
חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי					
37,807,788	39,819,125	1,212,595	1,331,466	39,020,383	41,150,591
סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה					

באור 16 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
121,060,366	136,649,472	3,960	3,815	121,064,326	136,653,287
2,342,806	3,479,165	-	-	2,342,806	3,479,165
123,403,172	140,128,637	3,960	3,815	123,407,132	140,132,452
ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח					
חוזי ביטוח					
חוזי השקעה					
143,193	155,578	-	-	143,193	155,578
בניכוי סכומים המופקדים בקבוצה במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה					
123,259,979	139,973,059	3,960	3,815	123,263,939	139,976,874
סך הכל ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח					
2,608,499	2,963,717	6,384	11,504	2,614,883	2,975,221
חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח בריאות					
125,868,478	142,936,776	10,344	15,319	125,878,822	142,952,095
סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה					

בחוזי ביטוח תלויי תשואה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים או צמודים לתשואה שמניבות השקעות מסוימות של מגדל ביטוח בניכוי דמי ניהול. חוזים אלה כוללים, בין היתר, תוכניות ביטוח המזכות/מחייבות את המבוטח בבנוס/מאלוס לפי תוצאות ההשקעות של תיק הפוליסות המשתתפות ברווחי השקעה של מגדל ביטוח. בחוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המבוטח אינם תלויים ברווח או בהפסד מההשקעות שביצעה מגדל ביטוח.

ההבחנה בין חוזים תלויי תשואה לבין חוזים שאינם תלויי תשואה נעשית ברמת הכיסוי הבודד, כך שישנן פוליסות ביטוח עם מספר כיסויים אשר חלקם תלויי תשואה וחלקם אינם תלויי תשואה.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

א. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
303,898	283,056	77,381	71,099	381,279	354,155
3,257,496	3,405,203	585,414	642,983	3,842,910	4,048,186
3,561,394	3,688,259	662,795	714,082	4,224,189	4,402,341
2,102,015	2,160,341	86,717	75,442	2,188,732	2,235,783
391,427	330,752	161,913	180,259	553,340	511,011
4,307	50,507	-	-	4,307	50,507
298,756	249,125	187,728	218,724	486,484	467,849
694,490	630,384	349,641	398,983	1,044,131	1,029,367
4,255,884	4,318,643	1,012,436	1,113,065	5,268,320	5,431,708
46,714	51,407	13,362	9,991	60,076	61,398
97,560	93,100	33,340	35,672	130,900	128,772
144,274	144,507	46,702	45,663	190,976	190,170
2,082,533	2,140,160	86,717	75,442	2,169,250	2,215,602
1,432,147	1,496,692	562,716	628,649	1,994,863	2,125,341
596,930	537,284	316,301	363,311	913,231	900,595
4,111,610	4,174,136	965,734	1,067,402	5,077,344	5,241,538

ענפי רכב חובה וחבויות
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה
בחסר
סך ענפי רכב חובה וחבויות (ראה ב.1.
להלן)
מתוך זה סך ההתחייבות בגין ענפי
רכב חובה (ראה ג3 ו-ג4 להלן)
ענפי רכוש ואחרים
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
הפרשה לפרמיה בחסר
תביעות תלויות
סך ענפי רכוש ואחרים (ראה ב.2.
להלן)
סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח
הכלולים במגזר ביטוח כללי
הוצאות רכישה נדחות
ענפי רכב חובה וחבויות
ענפי רכוש ואחרים
סך הכל הוצאות רכישה נדחות
התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי
בניכוי הוצאות רכישה נדחות
רכב חובה
ענפי חבויות אחרים
ענפי רכוש ואחרים
סך הכל התחייבויות בחוזי ביטוח כללי
בניכוי הוצאות רכישה נדחות

א.2. התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישוב

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
3,527,730	3,676,942	537,146	618,254	4,064,876	4,295,196
30,810	25,935	232,061	239,681	262,871	265,616
2,019	1,958	3,935	3,772	5,954	5,730
695,325	613,808	239,294	251,358	934,619	865,166
4,255,884	4,318,643	1,012,436	1,113,065	5,268,320	5,431,708

הערכות אקטואריות
סך הכל הערכות אקטואריות ע"י
גברת רוני גינור אקטוארית ממונה
ביטוח כללי
הפרשות על בסיס הערכות אחרות
הערכת מחלקת תביעות בגין
התביעות התלויות הידועות
תוספת לתביעות התלויות בגין
תביעות שאירעו אך טרם דווחו
(IBNR)
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
סך הכל התחייבויות ביטוחיות בגין
חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח
כללי

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

1. ענפי רכב חובה וחבויות

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
3,546,896	3,514,680	494,797	649,433	4,041,693	4,164,113
(1) יתרה לתחילת השנה					
722,048	670,164	94,238	94,473	816,286	764,637
אמדין עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת (2)					
(19,183)	77,058	(2,744)	14,549	(21,927)	91,607
שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד					
(79,396)	(6,966)	131,080	33,327	51,684	26,361
שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (3)					
623,469	740,256	222,574	142,349	846,043	882,605
סך השינוי בעלות התביעות המצטברת					
7,503	4,640	157	165	7,660	4,805
תשלומים ליישוב תביעות במהלך השנה (4)					
648,182	613,444	67,781	87,526	715,963	700,970
בגין שנת חיתום שוטפת בגין שנות חיתום קודמות					
655,685	618,084	67,938	87,691	723,623	705,775
סך תשלומים לתקופה					
3,514,680	3,636,852	649,433	704,091	4,164,113	4,340,943
יתרה לסוף השנה					

הערות

- (1) יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
- (2) עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות.
- עלות התביעות המצטברת מתעדכנת על סמך המודל לאור התפתחות התביעות בפועל.
- (3) הגידול באומדן עלות התביעות המצטברת בשייר בגין שנות חיתום קודמות לשנת 2021, נובע בעיקר מענף רכב חובה.
- (4) ההפרש בין הברוטו לשייר באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות בשנת 2020, נובע בעיקר מענף אחריות מקצועית, בגין תביעה המכוסה ברובה בביטוח משנה.
- (5) התשלומים כוללים הוצאות עקיפות ליישוב תביעות בייחוס לשנות החיתום.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך)

2. ענפי רכוש אחרים

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
633,710	596,930	313,456	316,301	947,166	913,231
יתרה לתחילת השנה ⁽¹⁾					
753,610	634,181	176,407	163,630	930,017	797,811
אומדן עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח ⁽²⁾					
(55,970)	(68,756)	4,203	(31,578)	(51,767)	(100,334)
שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח ⁽³⁾					
תשלומים ליישוב תביעות במהלך השנה ⁽⁴⁾					
519,803	445,192	79,927	34,702	599,730	479,894
200,930	169,864	97,913	66,354	298,843	236,218
בגין אירועים של שנת הדוח בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
720,733	615,056	177,840	101,056	898,573	716,112
סך תשלומים					
(17,994)	(56,215)	75	16,014	(17,919)	(40,201)
שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות ⁽⁶⁾					
4,307	46,200	-	-	4,307	46,200
שינוי בהפרשה לפרמיה בחסר ⁽⁵⁾					
596,930	537,284	316,301	363,311	913,231	900,595
יתרה לסוף השנה ⁽¹⁾					

הערות

- (1) יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
- (2) עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות.
- (3) השינוי באומדן עלות התביעות המצטברת נובע בעיקרו מענפי רכב רכוש ודירות בהם חלה התפתחות חיובית של ניסיון התביעות.
- (4) התשלומים ליישוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן בייחוס לשנות הנזק.
- (5) ההפרשה לפרמיה בחסר בשנים 2020-2021 נובעת מענף רכב רכוש.
- (6) הקיטון בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה נובע בעיקרו מענף רכב רכוש עקב ירידה בסך הפרמיה שנרשמה בשנת הדוח.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

1. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

ליום 31 בדצמבר 2021

שנת חיתום										
סך הכל	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021										
	4,863	7,821	9,662	9,657	6,929	8,415	7,228	6,897	6,872	5,123
		58,234	82,693	89,241	72,265	86,747	65,140	59,838	44,109	30,053
			220,289	234,987	200,249	242,112	196,444	168,068	149,393	79,403
				361,988	315,461	383,126	307,716	286,117	252,366	145,882
					406,804	494,807	398,950	360,018	339,345	199,226
						575,102	476,359	430,904	397,428	272,119
							538,843	492,226	454,369	317,068
								548,721	501,050	354,221
									526,671	375,305
										391,957
	764,695	835,871	856,982	848,742	793,285	936,206	748,048	761,600	733,423	453,872
		884,002	841,767	841,412	791,756	926,869	792,198	763,786	782,642	469,903
			894,558	873,045	794,783	937,198	787,502	749,211	729,412	488,303
				892,103	856,336	950,556	812,376	787,093	714,805	422,016
					853,260	958,341	808,524	785,926	736,603	438,365
						929,593	776,628	758,628	690,678	463,134
							748,227	715,352	668,918	456,615
								697,285	725,118	439,487
									710,369	438,060
										434,554
(109,603)		(48,131)	(37,576)	(43,361)	(59,975)	6,613	(179)	66,501	19,043	(12,538)
(1.58%)		(5.76%)	(4.38%)	(5.11%)	(7.56%)	0.71%	(0.02%)	8.71%	2.61%	(2.97%)
7,808,646	764,695	884,002	894,558	892,103	853,260	929,593	748,227	697,285	710,369	434,554
3,633,472	4,863	58,234	220,289	361,988	406,804	575,102	538,843	548,721	526,671	391,957
4,175,174	759,832	825,768	674,269	530,115	446,456	354,491	209,384	148,564	183,698	42,597
127,652										
38,117										
4,340,943										
הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2021										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה⁽¹⁾

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה⁽²⁾

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011

יתרת התביעות התלויות בגין רכישת תיק תביעות ביטוח כללי⁽³⁾

סך הכל התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2021

(1) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(2) עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה בהערכת התביעות.

שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות נובע בין היתר, משינוי בעלות התביעות הפרטניות בהשפעתו על המודל האקטוארי וכן, שינויים רגולטוריים. נתוני תיק תביעות אשר צורף בשנת 2016 והוחרג מהמשולשים. ראה באור 37.ה.2.

(3) הערות

*

**

רמת המבוקשות של המודלים האקטואריים גדולה יותר כאשר בוחנים את התפתחות התביעות ברמת סך שנות החיתום. לכן נכון יותר לבחון את התפתחות הערכות החברה ברמת סך שנות החיתום ולא לכל שנת חיתום בנפרד.

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

הנתונים כוללים את סכומי הצבירה (עודף הכנסות על הוצאות), ככל שקיימת.

לפי בחינה שביצעה החברה בענפי הרכוש ואחרים עלות התביעות נפתרת בדרך כלל תוך שנה, לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג2. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

ליום 31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סך הכל	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה⁽¹⁾										
לאחר שנה ראשונה	4,696	7,660	9,382	9,621	6,693	8,295	7,116	6,706	6,612	5,003
לאחר שנתיים		56,833	80,359	86,894	70,258	85,583	63,773	59,257	42,878	28,594
לאחר שלוש שנים			212,549	224,753	192,720	239,718	194,217	166,794	147,911	76,851
לאחר ארבע שנים				339,347	300,291	378,277	304,518	282,855	247,639	142,893
לאחר חמש שנים					367,658	487,249	386,562	355,758	333,843	194,154
לאחר שש שנים						560,685	460,004	415,969	390,521	257,231
לאחר שבע שנים							516,606	472,944	443,357	300,031
לאחר שמונה שנים								528,212	487,766	334,065
לאחר תשע שנים									512,429	354,237
לאחר עשר שנים										366,749
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה										
לאחר שנה ראשונה	670,220	739,369	779,013	774,300	714,547	885,197	718,400	693,394	669,321	400,478
לאחר שנתיים		778,912	750,210	766,183	694,856	878,393	747,622	732,754	705,789	405,500
לאחר שלוש שנים			790,373	776,665	687,862	889,328	749,533	703,882	698,967	421,489
לאחר ארבע שנים				790,044	731,437	904,567	770,687	736,309	684,092	404,283
לאחר חמש שנים					725,508	905,234	769,994	726,517	705,893	410,207
לאחר שש שנים						886,630	739,988	708,628	661,772	435,617
לאחר שבע שנים							712,791	672,783	638,662	427,087
לאחר שמונה שנים								652,469	619,857	413,258
לאחר תשע שנים									600,570	410,109
לאחר עשר שנים										405,646
עודף (חסור) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ⁽²⁾	103,887	(39,543)	(11,360)	(15,744)	(10,961)	(1,433)	5,609	80,285	98,397	(1,363)
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה,	1.61%	(5.35%)	(1.46%)	(2.03%)	(1.53%)	(0.16%)	0.78%	10.96%	14.08%	(0.34%)
עלות תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021	670,220	778,912	790,373	790,044	725,508	886,630	712,791	652,469	600,570	405,646
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021	4,696	56,833	212,549	339,347	367,658	560,685	516,606	528,212	512,429	366,749
יתרת התביעות התלויות	665,524	722,079	577,824	450,697	357,850	325,945	196,185	124,257	88,141	38,897
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011	89,547									
יתרת התביעות התלויות בגין רכישת תיק תביעות ביטוח כללי ⁽³⁾	(94)									
סך הכל התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2021	3,636,852									

(1) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(2) עודף (חסור) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה בהערכת התביעות.

(3) שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות נובע בין היתר, משינוי בעלות התביעות הפרטניות בהשפעתו על המודל האקטוארי וכן, שינויים רגולטוריים. נתוני תיק תביעות אשר צורף בשנת 2016 והוחרג מהמשולשים. ראה באור 2.37.

הערות

*

רמת המובהקות של המודלים האקטואריים גדולה יותר כאשר בוחנים את התפתחות התביעות ברמת סך שנות החיתום. לכן נכון יותר לבחון את התפתחות הערכות החברה ברמת סך שנות החיתום ולא לכל שנת חיתום בנפרד.

**

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

הנתונים כוללים את סכומי הצבירה (עודף הכנסות על הוצאות), ככל שקיימת.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

3. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו, בענף ביטוח רכב חובה

ליום 31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סך הכל	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה⁽¹⁾										
לאחר שנה ראשונה	2,850	5,117	7,022	7,155	4,980	5,570	5,279	3,644	3,720	3,012
לאחר שנתיים		44,766	68,022	75,314	54,172	67,653	47,310	43,295	27,390	16,001
לאחר שלוש שנים			176,937	193,074	149,619	189,401	152,677	128,754	107,721	45,760
לאחר ארבע שנים				282,802	222,421	290,472	231,406	210,481	182,031	86,468
לאחר חמש שנים					262,378	367,546	290,791	258,132	242,116	115,755
לאחר שש שנים						414,717	337,900	297,652	279,753	158,655
לאחר שבע שנים							378,580	336,583	314,014	190,325
לאחר שמונה שנים								379,177	345,697	212,974
לאחר תשע שנים									358,397	221,767
לאחר עשר שנים										228,524
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה										
לאחר שנה ראשונה	419,194	488,938	500,384	517,239	428,132	582,166	461,464	490,146	497,461	249,447
לאחר שנתיים		522,390	483,091	513,977	407,688	578,823	485,406	472,793	514,240	252,971
לאחר שלוש שנים			517,586	542,545	397,807	591,966	477,822	445,715	462,471	259,683
לאחר ארבע שנים				557,799	447,925	602,239	514,836	481,632	449,853	216,388
לאחר חמש שנים					448,547	611,012	514,709	477,659	474,992	227,385
לאחר שש שנים						618,643	519,078	481,784	451,023	252,971
לאחר שבע שנים							497,193	452,794	431,179	253,156
לאחר שמונה שנים								439,351	416,463	248,568
לאחר תשע שנים									403,757	242,390
לאחר עשר שנים										242,076
עודף (חסור) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ⁽²⁾	(117,367)	(33,452)	(17,202)	(40,560)	(20,415)	(36,477)	(35,729)	33,442	58,714	(25,688)
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, עלות תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021	(2.84%)	(6.84%)	(3.44%)	(7.84%)	(4.77%)	(6.27%)	(7.74%)	7.07%	12.70%	(11.87%)
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021	419,194	522,390	517,586	557,799	448,547	618,643	497,193	439,351	403,757	242,076
יתרת התביעות התלויות	2,850	44,766	176,937	282,802	262,378	414,717	378,580	379,177	358,397	228,524
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011	416,344	477,624	340,649	274,997	186,169	203,926	118,613	60,174	45,360	13,552
יתרת התביעות התלויות בגין רכישת תיק תביעות ביטוח כללי ⁽³⁾	44,689									
סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2021	33,505									
	2,215,602									

(1) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(2) עודף (חסור) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה בהערכת התביעות.

(3) שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות נובע בין היתר, משינוי בעלות התביעות הפרטניות בהשפעתו על המודל האקטוארי וכן, שינויים רגולטוריים. נתוני תיק תביעות אשר צורף בשנת 2016 והוצג מהמשולשים. ראה באור 2.37.

הערות

*

רמת המובהקות של המודלים האקטואריים גדולה יותר כאשר בוחנים את התפתחות התביעות ברמת סך שנות החיתום. לכן נכון יותר לבחון את התפתחות הערכות החברה ברמת סך שנות החיתום ולא לכל שנת חיתום בנפרד.

**

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

הנתונים כוללים את סכומי הצבירה (עודף הכנסות על הוצאות), ככל שקיימת.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

4. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענף ביטוח רכב חובה

ליום 31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סך הכל	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נורמט 2021										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה ⁽¹⁾										
	2,854	5,117	7,022	7,155	4,919	5,570	5,279	3,644	3,720	3,012
לאחר שנה ראשונה										
לאחר שנתיים		44,766	68,022	75,314	54,111	67,653	47,310	43,295	27,390	16,001
לאחר שלוש שנים			176,937	193,074	149,558	189,401	152,677	128,754	107,721	45,760
לאחר ארבע שנים				282,265	222,360	290,472	231,406	210,481	182,030	86,468
לאחר חמש שנים					262,317	367,546	288,283	258,132	242,115	115,755
לאחר שש שנים						412,625	335,401	297,652	279,753	158,655
לאחר שבע שנים							376,092	336,583	314,014	190,325
לאחר שמונה שנים								379,177	345,697	211,956
לאחר תשע שנים									358,397	221,278
לאחר עשר שנים										227,895
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה										
לאחר שנה ראשונה	415,627	485,134	497,361	514,475	425,375	578,948	456,887	482,022	490,641	244,999
לאחר שנתיים		516,501	479,385	509,725	404,862	574,570	482,187	470,126	503,061	246,958
לאחר שלוש שנים			514,009	536,106	394,721	587,819	475,125	442,496	458,887	253,491
לאחר ארבע שנים				551,004	444,471	598,492	512,071	478,935	446,309	214,644
לאחר חמש שנים					444,900	606,809	511,060	474,893	471,274	225,960
לאחר שש שנים						614,727	514,968	480,313	447,406	250,962
לאחר שבע שנים							493,287	450,863	428,705	250,390
לאחר שמונה שנים								437,627	413,840	246,247
לאחר תשע שנים									401,247	240,554
לאחר עשר שנים										240,138
עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ⁽²⁾	(111,603)	(31,367)	(16,648)	(36,529)	(19,525)	(35,779)	(36,400)	32,499	57,640	(25,494)
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, עלות תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021	(2.72%)	(6.47%)	(3.35%)	(7.10%)	(4.59%)	(6.18%)	(7.97%)	6.91%	12.56%	(11.88%)
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021	415,627	516,501	514,009	551,004	444,900	614,727	493,287	437,627	401,247	240,138
יתרת התביעות התלויות	2,854	44,766	176,937	282,265	262,317	412,625	376,092	379,177	358,397	227,895
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011 ⁽³⁾	412,773	471,735	337,072	268,739	182,583	202,102	117,195	58,450	42,850	12,243
יתרת התביעות התלויות בגין רכישת תיק תביעות ביטוח כללי ⁽⁴⁾	34,491									
סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2021	(73)									
	2,140,160									

(1) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(2) עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה בהערכת התביעות.

(3) שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות נובע בין היתר, משינוי בעלות התביעות הפרטניות בהשפעתו על המודל האקטוארי וכן, שינויים רגולטוריים.

(4) כולל גם את נתוני רכישת תיק ביטוח כללי לשנים שקדמו לחיתום 2008 וצורפו בשנת 2016. ראה באור 2.37.

(5) נתוני תיק תביעות אשר צורף בשנת 2016 והוצג מהמשולשים. ראה באור 2.37.

הערות

*

רמת המובהקות של המודלים האקטואריים גדולה יותר כאשר בוחנים את התפתחות התביעות ברמת סך שנות החיתום. לכן נכון יותר לבחון את התפתחות הערכות החברה ברמת סך שנות החיתום ולא לכל שנת חיתום בנפרד.

**

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

הנתונים כוללים את סכומי הצבירה (עודף הכנסות על הוצאות), ככל שקיימת.

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג5. נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח רכב חובה

שנת חיתום							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
508,432	565,032	415,243	514,687	481,088	452,190	365,660	פרמיות ברוטו
15,614	(45,596)	(42,709)	(34,809)	(34,508)	(76,674)	(87,401)	רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
889	-	-	-	-	-	-	^(*) כולל יתרת עודף הכנסות על הוצאות בשייר שנזקפו, בשנת 2015, ישירות לעודפים בסך
82,671	91,288	57,474	72,614	63,992	48,151	16,592	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

ג6. נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענפי ביטוח חבויות אחרות

שנת חיתום							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
308,032	341,374	357,948	343,508	377,816	374,182	355,936	פרמיות ברוטו
11,109	(28,651)	(55,481)	(34,414)	(51,394)	(52,907)	(60,410)	רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר ^(*)
2,210	-	-	-	-	-	-	^(*) כולל יתרת עודף הכנסות על הוצאות בשייר שנזקפו, בשנת 2015, ישירות לעודפים בסך
50,351	58,370	48,697	42,952	38,261	25,533	9,109	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

באור 17 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג7. הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף ביטוח רכב חובה

רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום קודמות	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום קודמות
שייר	ברוטו	אלפי ש"ח	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2021	(86,561)	57,727	(87,401)	63,804
2020	(62,058)	6,779	(64,087)	15,827
2019	(36,004)	156,993	(39,604)	163,012

ג8. הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענפי ביטוח חבויות אחרות

רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום קודמות	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום קודמות
שייר	ברוטו	אלפי ש"ח	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2021	(60,700)	115,679	(60,410)	142,067
2020	(55,397)	35,481	(63,277)	130,410
2019	(64,639)	182,535	(76,845)	158,073

באור 18 - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		עד שנת 2003	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 1990 ⁽¹⁾	
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 ⁽¹⁾
9,445,033	-	-	9,445,033	-	-	-
76,331,271	-	-	-	-	57,877,751	18,453,520
52,920,407	-	-	40,231,636	39,810	12,648,961	-
18,567,778	-	-	2,503,291	208,922	7,351,243	8,504,322
2,397,206	-	-	14,321	-	1,024,122	1,358,763
5,939,602	-	-	2,131	-	2,910,855	3,026,616
3,458,065	132,893	701,849	1,610,979	-	892,959	119,385
169,059,362	132,893	701,849	53,807,391	248,732	82,705,891	31,462,606
3,716,570	-	-	3,479,165	236,505	900	-
172,775,932	132,893	701,849	57,286,556	485,237	82,706,791	31,462,606
32,643,480	39,055	480,142	1,152,365	485,237	294,447	30,192,234
140,132,452	93,838	221,707	56,134,191	-	82,412,344	1,270,372
172,775,932	132,893	701,849	57,286,556	485,237	82,706,791	31,462,606

(א) לפי חשיפה ביטוחית

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

קצבה ללא מקדמים מובטחים

קצבה עם מקדמים מובטחים:

עד חודש מאי 2001

מחודש יוני 2001

קצבה בתשלום

הוני (ללא אופציה לקצבה)

עתודה משלימה לגמלאות⁽²⁾

מרכיבי סיכון אחרים

סך הכל בגין חוזי ביטוח

התחייבויות בגין חוזי השקעה

סך הכל

(ב) לפי חשיפה פיננסית

שאינו תלוי תשואה

תלוי תשואה

סך הכל

⁽¹⁾ המוצגים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים ברובם באגרות חוב מיועדות.⁽²⁾ העתודה המשלימה לגמלאות הכלולה בטבלה לעיל הינה בגין מרכיב גמלה נדחית. מרכיב נוסף כלול בסעיף קצבה בתשלום.

ראה באור 36.ב.3.ב(6).

סכום נוסף בגין הצבירה הקיימת בגובה 3,287 מיליון ש"ח, ייזקף לרווח והפסד כהוצאה לאורך חיי הפוליסה הנותרים עד גיל הפרישה. לפירוט נוסף ראה באור 36.ב.3.ב(6).

באור 18 - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020

פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה						
פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 ⁽¹⁾
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
אלפי ש"ח						
6,627,810	-	-	6,627,810	-	-	-
70,152,268	-	-	-	-	51,966,048	18,186,220
48,067,250	-	-	36,402,639	43,498	11,621,113	-
15,753,261	-	-	2,050,281	241,493	5,930,770	7,530,717
2,489,326	-	-	14,179	-	966,362	1,508,785
5,886,718	-	-	1,867	-	2,723,281	3,161,570
3,156,001	124,588	635,413	1,421,731	-	855,221	119,048
152,132,634	124,588	635,413	46,518,507	284,991	74,062,795	30,506,340
2,602,580	-	-	2,342,806	258,966	808	-
154,735,214	124,588	635,413	48,861,313	543,957	74,063,603	30,506,340
31,328,082	20,995	427,351	953,352	543,957	303,885	29,078,542
123,407,132	103,593	208,062	47,907,961	-	73,759,718	1,427,798
154,735,214	124,588	635,413	48,861,313	543,957	74,063,603	30,506,340

(א) לפי חשיפה ביטוחית
התחייבויות בגין חוזי ביטוח
קצבה ללא מקדמים
מובטחים
קצבה עם מקדמים
מובטחים:

עד חודש מאי 2001
מחודש יוני 2001
קצבה בתשלום
הוני (ללא אופציה לקצבה)
עתודה משלימה לגמלאות⁽²⁾
מרכיבי סיכון אחרים
סך הכל בגין חוזי ביטוח
התחייבויות בגין חוזי
השקעה
סך הכל

(ב) לפי חשיפה פיננסית

שאינו תלוי תשואה
תלוי תשואה
סך הכל

⁽¹⁾ המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים ברובם באגרות חוב מיועדות.

⁽²⁾ העתודה המשלימה לגמלאות הכלולה בטבלה לעיל הינה בגין מרכיב גמלה נדחית. מרכיב נוסף כלול בסעיף קצבה בתשלום. ראה באור 36.ב.3.(6).

סכום נוסף בגין הצבירה הקיימת בגובה 2,992 מיליון ש"ח, ייזקף לרווח והפסד כהוצאה לאורך חיי הפוליסה הנותרים עד גיל הפרישה. לפירוט נוסף ראה באור 36.ב.3.(6).

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

פרמיות ברוטו
מסורתי/מעורב
מרכיב החיסכון
אחר
סך הכל
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
תשלומים ושינוי בהתחייבויות
בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות
בגין חוזי השקעה
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח
חיים
רווח כולל אחר מעסקי ביטוח
חיים
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל
מעסקי ביטוח חיים
רווח מפנסיה וגמל
הפסד כולל אחר מפנסיה
וגמל
סך כל הרווח הכולל מביטוח
חיים וחיסכון ארוך טווח
תקבולים בגין חוזי השקעה
שנזקפו ישירות לעתודות
ביטוח
פרמיה משונתת בגין חוזי
ביטוח - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי
ביטוח
פרמיה משונתת בגין חוזי
השקעה - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי
השקעה
העברות לחברה בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה
העברות מהחברה בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה

הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוותת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.
3. המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של מגדל ביטוח הנגבות כשיעור מהפרמיה ומחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.
4. תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה כוללים רק את סכום הרווחים (הפסדים) מהשקעות בגין חוזי השקעה.

באור 18 - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פוליסות ללא מרכיב חיסכון			
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		מס"ח	
			משת 2004		עד שנת 1990	
			שאינו תלוי תשואה		עד שנת 2003	
			תלוי תשואה אלפי ש"ח		קבוצתי	
			פרט		סה"כ	
פרמיות ברוטו						
מסורתי/מעורב	17,531	15,820	-	-	-	33,351
מרכיב החיסכון	244,977	2,142,152	-	5,124,228	-	7,511,357
אחר	35,286	206,518	-	605,649	31,282	1,536,948
סך הכל	297,794	2,364,490	-	5,729,877	31,282	9,081,656
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	296,340	914,070	945	511,146	-	1,722,501
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,261,231	6,399,063	(11,864)	7,925,582	21,179	15,948,579
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	23	(5,252)	73,888	-	68,659
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים	205,274	25,150	34,882	(150,984)	11,959	238,004
רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים	87,814	2,855	(11,518)	8,088	265	91,337
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים	293,088	28,005	23,364	(142,896)	12,224	329,341
רווח מפנסיה וגמל						35,308
רווח כולל אחר מפנסיה וגמל						4,550
סך כל הרווח הכולל מביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח						369,199
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	18,220	447,296	-	465,516
פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש	-	-	-	244,462	-	355,085
פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח	28	-	-	1,611,668	-	1,611,696
פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש	-	-	-	18,821	-	18,821
פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה	-	-	18,220	334,594	-	352,814
העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	-	-	-	746,542	-	746,542
העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	75,158	854,489	-	1,547,360	-	2,477,007

הערות

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
- הגדלות בפוליסות קיימות אין נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.
- המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של מגדל ביטוח הנגבות כשיעור מהפרמיה ומחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.
- תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה כוללים רק את סכום הרווחים (הפסדים) מהשקעות בגין חוזי השקעה.

באור 18 - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הנמכר כפוליסה בודדת	
	משנת 2004					
	עד שנת 1990	עד שנת 2003	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה אלפי ש"ח	פרט	קבוצתי
פרמיות ברוטו	22,353	18,873	-	-	-	41,226
מסורתי/מעורב	264,980	2,215,116	-	5,681,387	-	8,161,483
מרכיב החיסכון	40,484	227,485	-	628,156	635,478	1,562,189
אחר	327,817	2,461,474	-	6,309,543	635,478	9,764,898
סך הכל	747,517	1,255,142	77,283	490,096	-	2,570,038
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	2,414,757	11,174,416	39,112	10,472,870	245,730	24,380,715
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	93	25,298	219,985	-	245,376
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	(299,034)	(78,466)	(18,831)	(47,471)	198,059	(239,959)
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים	302,592	12,177	40,961	23,112	13,424	393,593
רווח כולל אחר מעסקי ביטוח חיים	3,558	(66,289)	22,130	(24,359)	211,483	153,634
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים	-	-	-	-	-	44,057
רווח מפנסיה וגמל	-	-	-	-	-	9,991
רווח כולל אחר מפנסיה וגמל	-	-	-	-	-	207,682
סך כל הרווח הכולל מביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	-	-	-	-	-	648,641
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	96,138	-	404,624
פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש ^(*)	32	-	-	1,910,876	-	1,910,908
פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח	-	-	-	27,589	-	27,589
פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש	-	-	-	419,142	-	515,280
פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה	-	-	-	783,630	-	783,630
העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	39,978	604,964	-	1,039,795	-	1,684,737
העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	-	-	-	-	-	-

הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. הגדלות בפוליסות קיימות אין נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.
3. המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של מגדל ביטוח הנגבות כשיעור מהפרמיה ומחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.
4. תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה כוללים רק את סכום הרווחים (הפסדים) מהשקעות בגין חוזי השקעה.

פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולות במגזר ביטוח בריאות

א.1. פירוט ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה פיננסית

ליום 31 בדצמבר 2021					תלוי תשואה אחר סך הכל
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
		אלפי ש"ח			
2,975,221	-	128,969	-	2,846,252	
3,105,845	4,636	1,020,151	14,404	2,066,654	
6,081,066	4,636	1,149,120	14,404	4,912,906	
הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות. ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.					

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ליום 31 בדצמבר 2020					תלוי תשואה אחר סך הכל
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
		אלפי ש"ח			
2,614,883	-	124,227	-	2,490,656	
2,453,441	3,599	888,280	18,408	1,543,154	
5,068,324	3,599	1,012,507	18,408	4,033,810	
הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.					

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

א.2. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה ביטוחית

ליום 31 בדצמבר 2021					קצבה בתשלום מרכיבי סיכון אחרים סך הכל
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
		אלפי ש"ח			
377,437	-	19,937	8,821	348,679	
5,703,629	4,636	1,129,183	5,583	4,564,227	
6,081,066	4,636	1,149,120	14,404	4,912,906	

(*) הכיסויי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ליום 31 בדצמבר 2020					קצבה בתשלום מרכיבי סיכון אחרים סך הכל
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
305,660	-	18,286	11,553	275,821	
4,762,664	3,599	994,221	6,855	3,757,989	
5,068,324	3,599	1,012,507	18,408	4,033,810	

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 19 - פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולות במגזר ביטוח בריאות (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
					אלפי ש"ח
1,715,581	6,934	1,244,453	4,663	459,531	פרמיות ברוטו
1,768,072	4,738	767,427	6,610	989,297	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(51,266)	(1,841)	89,707	(847)	(138,285)	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח בריאות
54,779	23	13,511	303	40,942	רווח כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות
3,513	(1,818)	103,218	(544)	(97,343)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות
110,285	-	110,221	-	64	פרמיה משוננת - חדשה ^(**)

^(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 1,058,034 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 193,353 אלפי ש"ח.

^(**) כולל הרחבות בפוליסות.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	אלפי ש"ח				
1,656,095	7,555	1,180,234	5,005	463,301	פרמיות ברוטו
1,060,351	8,152	624,144	9,260	418,795	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
173,467	(4,358)	114,616	(3,275)	66,484	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח בריאות
19,279	21	5,202	161	13,895	רווח כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות
192,746	(4,337)	119,818	(3,114)	80,379	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות
138,993	-	129,032	-	9,961	פרמיה משוננת - חדשה ^(**)

^(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 999,279 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 188,510 אלפי ש"ח.

^(**) כולל הרחבות בפוליסות.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	אחר ^(*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	אלפי ש"ח				
1,610,852	37,070	1,137,508	5,782	430,492	פרמיות ברוטו
1,877,528	22,742	619,591	11,531	1,223,664	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(466,901)	(886)	145,738	(4,414)	(607,339)	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח בריאות
29,072	70	10,075	406	18,521	רווח כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות
(437,829)	(816)	155,813	(4,008)	(588,818)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות
204,013	-	146,439	-	57,574	פרמיה משוננת - חדשה ^(**)

^(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 983,540 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 191,038 אלפי ש"ח.

^(**) כולל הרחבות בפוליסות.

באור 20 - תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים, חוזי השקעה וביטוח בריאות

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח			
ביטוח בריאות	סה"כ	חוזי השקעה	חוזי ביטוח
אלפי ש"ח			
4,685,917	147,373,748	2,570,992	144,802,756
יתרה ליום 1 בינואר 2020			
107,665	6,124,553	76,403	6,048,150
263,018	7,984,607	465,516	7,519,091
-	(1,407,274)	(20,609)	(1,386,665)
(43,782)	(5,724,244)	(481,978)	(5,242,266)
55,506	383,824	(7,744)	391,568
ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה ⁽¹⁾			
גידול בגין פרמיות והפקדות שנזקפו להתחייבויות ⁽²⁾			
קיטון בגין דמי ניהול מצבירה			
קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה			
שינויים אחרים ⁽³⁾			
5,068,324	154,735,214	2,602,580	152,132,634
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			
313,157	17,826,439	302,240	17,524,199
282,308	9,187,247	1,180,429	8,006,818
-	(2,298,349)	(25,460)	(2,272,889)
(33,835)	(7,216,142)	(349,576)	(6,866,566)
451,112	541,523	6,357	535,166
ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה ⁽¹⁾			
גידול בגין פרמיות והפקדות שנזקפו להתחייבויות ⁽²⁾			
קיטון בגין דמי ניהול מצבירה			
קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה			
שינויים אחרים ⁽³⁾			
6,081,066	172,775,932	3,716,570	169,059,362
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			

הערות

- (1) ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות - סעיף זה כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות בגין היתרה לתחילת השנה, בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות בגין הפרמיות לחסכון בלבד שנרשמו בתקופת הדוח.
- (2) גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות - פרמיה זו איננה כוללת את כל הפרמיה שנרשמה כהכנסה בחברה. הפרמיה כוללת את הפרמיה לחסכון וחלק מהפרמיה במוצרים בעלי פרמיה קבועה, בניכוי דמי ניהול הנגבים כשיעור מהפרמיה.
- (3) שינויים אחרים - הסעיף כולל שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות, רזרבה לתביעות עתידיות, IBNR, קצבאות בתשלום וכדומה (על פי ההנחות שהיו בשימוש בסוף השנה הקודמת). בנוסף הסעיף כולל גם את השפעת הריבית, הפרשי ההצמדה ורווחי ההשקעה שלא נכללו בסעיף "ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות", כגון: ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה על תשלומי תביעות ועל פרמיות שאינן חסכון.
- בשנת 2021 נרשם גידול בסעיף שנובע מהכנסות מהשקעות שנזקפו לעתודות כאמור שהיו גבוהות משמעותית בעיקר בביטוח חיים מאלו שנזקפו אשתקד. בשנה המדווחת, בביטוח חיים נרשם קיטון בהפרשה בגין העתודה המשלימה לגמלאות בסך של כ-437 מיליון ש"ח לעומת גידול בהפרשה האמורה בסך של כ-271 מיליון ש"ח אשתקד ובביטוח בריאות, נרשם גידול בהפרשה בעקבות בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-293 מיליון ש"ח לעומת קיטון בהפרשה האמורה בסך של כ-34 מיליון ש"ח אשתקד (ראה באור 36.ב.3(א)(5)).

באור 21 - מסים על ההכנסה

א. כללי

על הכנסות החברה וכל יתר החברות בקבוצה חל מס חברות בהתאם לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - "הפקודה"). בנוסף, על הכנסות החברות בקבוצה המסווגות כ"מוסדות כספיים" כהגדרתן בחוק מע"מ תשל"ו-1975 חלים מס רווח ושכר. יצוין כי פעילותן של חברות המסווגות כמוסדות כספיים בענפי הביטוח, הפנסיה והפיננסים, מהווה את עיקר פעילות הקבוצה.

ב. הסדרי מס ייחודיים לענף הביטוח

בין התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ לבין שלטונות המס קיימים הסכמים ענפיים המסדירים את הטיפול בנושאים ייחודיים לענף הביטוח שעיקריו מפורטים להלן. ההסכם הענפי האחרון שנחתם בין שלטונות המס והתאחדות חברות ביטוח חיים הינו לשנות המס 2017 עד וכולל 2019.

הטיפול בסעיפי המס בדוחות הכספיים מבוסס על ההסכמים האמורים.

ההסכמים הענפיים מתייחסים, בין היתר, לנושאים הבאים:

1. הוצאות רכישה נדחות (DAC) - הוצאות לרכישת חוזי ביטוח חיים בגין שנות חיתום עד וכולל 2014 יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני ארבע שנים ובגין שנות חיתום 2015 עד וכולל 2020 - על פני עשר שנים. הוצאות כאמור המתייחסות לחוזי ביטוח חיים שבוטלו תותרנה בניכוי בשנת הביטול.
- הוצאות רכישה של חוזי פנסיה וגמל (כהגדרתן בהסכם) בגין שנות חיתום 2015 עד וכולל 2020 יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני עשר שנים או על-פי קצב ההפחתה בדוחות הכספיים, לפי בחירת החברה. לא תותר הקדמת הוצאה המתייחסת לחוזי פנסיה וגמל שבוטלו.
- הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואשפוז אינן כלולות בהסכם הענפי ומופחתות על פני תקופה של שש שנים, בדומה לשיעור ההפחתה בספרים. הוצאות שמתייחסות לפוליסות כאמור שבוטלו תותרנה בניכוי בשנת הביטול.
2. ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות - להכנסות הפטורות ממס ו/או החייבות במס מופחת המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם הענפי תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.
3. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות - יבוצע תאום חלקי של ההפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי ובריאות, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התאום.
4. מיסוי ההכנסות מנכסים המוחזקים כהשקעות חופפות להתחייבויות תלויות תשואה - על מנת למנוע עיוותי מס אפשריים הוסכם על דרך לטיפול ברווחים מניירות ערך סחירים ורווחים משערוך וממימוש נכסי מקרקעין שתגרום להקבלת הכנסות להוצאות.
5. המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים - בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007) התשס"ז-2007 מיום 11 בינואר 2007, נקבעו כללים לגבי המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים שנקבעו בדוחות הכספיים עד ליום 31 בדצמבר 2006. על-פי הכללים, חלק מהעתודה המחושב בגובה 0.17% מסכום הביטוח בסיכון, בשייר עצמי, הקיים בביטוח חיים ואשר בגינו הוגדרה דרישת הון, יהיה פטור ממס. בהסכם המיסוי הענפי צוין כי בבסיס הפטור עומדת דרישת ההון, שבאה לידי ביטוי כאמור לעיל, ובמידה ותתבטל או תקטן דרישת ההון ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.
6. הפרשה להוצאות בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד - יבוצע תיאום חלקי של ההפרשה להוצאות בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד בשנת המס 2016. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס בשנת 2019.
7. הפרשה ל-LAT שנזקפה לעודפים ליום 31 בדצמבר 2019 - הוסכם כי חלק ההפרשה שנזקפה לעודפים ליום 31 בדצמבר 2019, שמקורה בגין שנת 2019, תיכלל כהכנסה חייבת לצורכי מס כבר בשנת 2019 ויתרת הסכום הנובע בגין השנים עד וכולל 2018 ייכלל כהכנסה חייבת לצורכי מס רק בשנת 2020.

בחודש ינואר 2017, החליט דירקטוריון מגדל ביטוח על פרישה מאיגוד חברות הביטוח בישראל ע"ר והתאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ, בתוקף מתום 2017. ממועד זה חדלה מגדל ביטוח מלטפל בנושאי הרגולציה השונים באמצעות גופים אלו. עם זאת, קיבלה על עצמה מגדל ביטוח ליישם את הוראות ההסכם הענפי, לשנות המס 2017 עד וכולל 2019, כפי שנחתם ביום 5 בנובמבר 2020. להערכת מגדל ביטוח לפרישה האמורה אין השלכות מהותיות על סעיפי המסים בדוחות הכספיים של החברה.

להסכם הענפי לשנות המס 2017 עד וכולל 2019 לא היתה השפעה מהותית על מיסים בגין שנים קודמות.

באור 21 - מסים על ההכנסה (המשך)

ג. שיעורי המס

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים, שמהווים את עיקר פעילות הקבוצה, מורכב ממס חברות וממס רווח.
2. שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה, לרבות מוסדות כספיים, החל משנת 2018 הינם:

שיעור מס חברות	שיעור מס רווח באחוזים	שיעור מס אפקטיבי כולל במוסדות כספיים
23.00	17.00	34.19

ד. שומות מס

שומות מס חברות

1. למגדל ביטוח שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2019 למעט סוגיה אחת בשנת 2019 המתייחסת לחבות במס רווח בגין דיבידנד שהתקבל בשנה זו מחברות הבנות מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ (להלן - "אחזקות נדל"ן") ונכסי המגן בע"מ.

2. בגין השנים 2011 ו-2012, ניתנה בחודש אוגוסט 2019 פסיקת בית המשפט המחוזי על פיה הדיבידנדים שקיבלה מגדל ביטוח מחברות כלולות שאינן מוסד כספי ואשר שורשר על ידה לחברה חייב בידה במס רווח. על פסיקה זו הגישה מגדל ביטוח במהלך חודש דצמבר 2019 ערעור לבית המשפט העליון. בחודש ספטמבר 2021, בהמלצת בית המשפט העליון, משכה מגדל ביטוח את הערעור וניתן פסק דין הדוחה את הערעור.

לשנים 2013-2015 הוצאו למגדל ביטוח בדצמבר 2018 שומות לפי מיטב שפיטה בגין אותה סוגיה, עליהן הגישה בחודש ינואר 2019 מגדל ביטוח השגה. בעקבות דחיית ההשגה הוצאו למגדל ביטוח צווים לשנים האמורות בגינם הגישה מגדל ביטוח במהלך חודש פברואר 2020 ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בעקבות משיכת הערעור לבית המשפט העליון, כמתואר לעיל, משכה מגדל ביטוח בחודש אוקטובר 2021 את הערעור לבית המשפט המחוזי.

מלוא חבות המס בגין השומות המתוארות לעיל הופרשה בדוחות הכספיים ושולמה לרשויות המס.

3. בחודש ספטמבר 2020 הוצאה לחברת אחזקות נדל"ן שומת מיסוי מקרקעין לפי מיטב שפיטה בגין השבח שנבע ממכירת מניותיה בחברת קניון רמת אביב בע"מ בחודש דצמבר 2019. בשומה האמורה לא הוכרו על ידי רשויות המס רווחים ראויים לחלוקה שהצטברו בחברת קניון רמת אביב בע"מ. לאחר דיונים שהתנהלו מול רשויות המס נדחתה בחודש אוקטובר 2021 בקשת אחזקות נדל"ן לתיקון השומה. בהסכמת הצדדים, אישר בית המשפט ארכה להגשת ערר על שומה זו עד ליום 15 במאי 2022. בכוונת אחזקות נדל"ן להגיש ערר על השומה עד למועד האמור.

להערכת הנהלת החברה לא נדרשת הפרשה למס מעבר לרשום בספריה.

4. לחברה ולחברה מאוחדת שומות מס סופיות מכח הסכם או מכח התיישנות עד וכולל שנת 2017. למגדל ביטוח שומות מס סופיות מכח הסכם או מכח התיישנות כמתואר בסעיף קטן 1 לעיל. לחברות המאוחדות האחרות של החברה שומות מס סופיות מכח הסכם או מכח התיישנות עד וכולל שנת 2016 למעט לחברה אחת לה שומות מס סופיות מכח הסכם או מכח התיישנות עד וכולל שנת 2015.

ה. הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים אחרים

לקבוצה הפסדים עסקיים לצורכי מס המועברים לשנים הבאות ומסתכמים ליום 31 בדצמבר 2021 לסך של כ-91 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - לסך של כ-139 מיליון ש"ח) בגינם נרשמו בדוחות הכספיים נכסי מסים נדחים בסך של כ-21 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - כ-32 מיליון ש"ח).

בנוסף, לא הוכרו נכסי מסים נדחים בגין הפסדים עסקיים להעברה בסך של כ-85 מיליון ש"ח וכן בגין הפסדי הון לצורכי מס בסך של כ-113 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - כ-84 מיליון ש"ח ו-115 מיליון ש"ח, בהתאמה) בהיעדר צפי לניצולם בעתיד הנראה לעין.

ו. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
באלפי ש"ח		
88,091	157,455	717,103
(108,246)	12,088	(7,388)
(997)	(1,565)	19,395
(21,152)	167,978	729,110

מסים שוטפים

מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים*

מסים בגין שנים קודמות

מסים על הכנסה (הטבת מס)

* ראה גם סעיף ז' להלן.

באור 21 - מסים על ההכנסה (המשך)

ז. מסים נדחים

הרכב

הוצאות רכישה נדחות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה [*]	נכסים בלתי מוחשיים	הפסדים לצורכי מס	אחרים	סה"כ
אלפי ש"ח						
(133,212)	(162,563)	(183,433)	(171,753)	380,865	(247,025)	(517,121)
29,970	(35,858)	10,584	(4,355)	(349,315)	336,886	(12,088)
-	(60,911)	(18,996)	-	-	(3,091)	(82,998)
(103,242)	(259,332)	(191,845)	(176,108)	31,550	86,770	(612,207)
13,733	26,417	(12,799)	(5,787)	(10,869)	(3,307)	7,388
-	(153,195)	(22,414)	-	-	(3,716)	(179,325)
(89,509)	(386,110)	(227,058)	(181,895)	20,681	79,747	(784,144)

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2020
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר, 2020
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר 2021

^{*} כולל מסים נדחים בגין תוכנה המוצגת במאזן בסעיף נכסים בלתי מוחשיים.

באור 21 - מסים על ההכנסה (המשך)

ז. מסים נדחים (המשך)

המסים הנדחים המוצגים בדוח על המצב הכספי כוללים:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
באלפי ש"ח	
4,814	5,949
(617,021)	(790,093)
(612,207)	(784,144)

נכסי מסים נדחים
התחייבויות בגין מסים נדחים

ח. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
באלפי ש"ח		

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה ג' לעיל)

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל
הפחתה בגין אי החלת מס רווח על חברות שאינן מוסד כספי

עליה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים

הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס
הכנסות פטורות, בעיקר מדיבידנדים
חלק הקבוצה ברווחי חברות כלולות
גידול בהפסדים לצורכי מס שבגינם לא נזקפו מסים נדחים וניצול
הפסדים לצורכי מס משנים קודמות, בגינם לא נזקפו מסים נדחים
בעבר, נטו
מס בגין הכנסה שלא נכללה בדוח רווח והפסד
מסים בגין שנים קודמות
הפרשים בבסיס המדידה ואחרים

מסים על הכנסה (הטבת מס)

שיעור מס אפקטיבי

באור 22 - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך, הטבות בגין פיטורין, כהגדרתן בתקן חשבונאות בינלאומי מס' 19, וכן תשלומים מבוססי מניות.

לפרטים נוספים בדבר המדיניות החשבונאית לגבי הטבות אלה ראה באור 2.יז.

באשר להטבות לאנשי מפתח ניהוליים ראה באור 37.ח, בדבר צדדים קשורים ובעלי עניין.

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את הקבוצה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 כמתואר להלן. התחייבויות הקבוצה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה.

חישוב התחייבות הקבוצה בשל הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על תחזית הקבוצה למשכורת העובד בעת פיטורין או פרישה.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות סכומים בפוליסות ביטוח מתאימות ומסווגות כתוכנית הפקדה מוגדרת או כתוכנית הטבה מוגדרת כמפורט להלן:

תוכניות הפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963 (להלן: "סעיף 14"), על-פי הפקדותיה השוטפות של הקבוצה בפוליסות בחברות ביטוח ו/או בקרנות פנסיה, פטורות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות הפקדה מוגדרת. ההוצאות בגין תוכניות ההפקדה המוגדרת הסתכמו בשנים 2021, 2020 ו-2019 לסך של 65,500 אלפי ש"ח, 62,609 אלפי ש"ח ו-67,954 אלפי ש"ח בהתאמה ונכללו במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות.

תוכנית הטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות הפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי הקבוצה כתוכנית הטבה מוגדרת לפיה נרשמת התחייבות בגין הטבות לעובדים.

נכסי התוכנית

לקבוצה תוכניות הטבה מוגדרות בגין מופקדים סכומים בקופות גמל, בקרנות פנסיה ובפוליסות ביטוח מתאימות.

א. הרכב ההתחייבויות בשל הטבות לעובדים נטו

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
באלפי ש"ח		
16,815	14,841	התחייבויות בגין תוכנית הטבה מוגדרת שאיננה ממומנת
427,379	455,009	התחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת ממומנת
444,194	469,850	סך הכל התחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת - ראה ב.1
212,759	242,957	בניכוי שווי הוגן של נכסי התוכנית - ראה ב. 1 ו-ג להלן
231,435	226,893	סך הכל התחייבות, נטו בגין תוכניות הטבה מוגדרות
55,911	64,214	הטבות אחרות לזמן קצר - הפרשה לחופשה
13,119	12,093	הטבות אחרות לזמן ארוך
300,465	303,200	סך הכל התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

באור 22 - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות הטבה מוגדרות

1. השינויים בערך הנוכחי של ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת והתנועה בשווי הוגן של נכסי תוכנית

הפסד (רווח) אקטוארי בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר							הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד ^(*)					
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	הפקדות לתוכנית על ידי המעביד	סה"כ	הפסד (רווח) אקטוארי אחר	שינויים בהנחות הפיננסיות	שינויים בהנחות הדמוגרפיות	תשואה על נכסי תוכנית ^(**)	תשלומים מהתוכנית	סה"כ	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו	עלות שירותי עבר	יתרה ליום 1 בינואר 2021
469,850	-	10,416	17,340	(9,668)	2,744	-	(37,222)	52,462	43,617	9,951	(1,106)	444,194
(242,957)	(26,622)	(21,304)	-	-	-	(21,304)	22,756	(5,028)	-	(5,028)	-	(212,759)
226,893	(26,622)	(10,888)	17,340	(9,668)	2,744	(21,304)	(14,466)	47,434	43,617	4,923	(1,106)	231,435

התחייבויות להטבה
מוגדרת

שווי הוגן של נכסי תוכנית

התחייבות (נכס) נטו בגין
הטבה מוגדרת^(*) ההוצאות נכללו בסעיף שכר עבודה ונלוות במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות, ראה באור 32.^(**) למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו.

באור 22 - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות הטבה מוגדרות (המשך)

1. השינויים בערך הנוכחי של ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת והתנועה בשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

רווח (הפסד) אקטוארי בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר								הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד (*)				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הפקדות לתוכנית על ידי המעביד	הפסד (רווח) אקטוארי סה"כ	שינויים בהנחות הפיננסיות	שינויים בהנחות הדמוגרפיות	תשואה על נכסי תוכנית (**)	תשלומים מהתוכנית	סה"כ	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו	עלות שירותי עבר	יתרה ליום 1 בינואר 2020	
444,194	-	(7,045)	(6,393)	(652)	-	(37,712)	54,923	46,848	9,661	(1,586)	434,028	
התחייבויות להטבה מוגדרת												
(212,759)	(26,472)	(3,206)	-	-	-	(3,206)	15,702	(4,663)	-	(4,663)	(194,120)	
שווי הוגן של נכסי תוכנית												
231,435	(26,472)	(10,251)	(6,393)	(652)	-	(3,206)	(22,010)	50,260	46,848	4,998	(1,586)	239,908
התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת												

* ההוצאות נכללו בסעיף שכר עבודה ונלוות במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות, ראה באור 32.

** למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו.

באור 22 - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות הטבה מוגדרות (המשך)

2. ההנחות האקטואריות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
%		
2.33	2.35	2.72
3.54	3.63	3.62

שיעור ההיוון ביום 31 בדצמבר

שיעור עליית שכר

שינויים אפשריים באופן סביר בתאריך הדיווח באחת מההנחות האקטואריות, בהנחה שיתר ההנחות נותרות ללא שינוי, משפיעים על המחויבות להטבה מוגדרת כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 בדצמבר 2021	
-1%	+1%	-1%	+1%
אלפי ש"ח			
(20,430)	32,090	(14,488)	24,702
35,774	(25,069)	33,821	(19,072)

שיעור עליית שכר עתידית

שיעור ההיוון

3. התשואה בפועל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
%		
9.93	3.92	9.62

תשואה בפועל על נכסי התוכנית

4. השפעת התוכנית על תזרימי המזומנים העתידיים של הקבוצה

- אומדן הקבוצה להפקדות הצפויות בנכסי התוכנית בשנת 2022 בתכנית הטבה מוגדרת ממומנת הינו בסך כ-26 מיליון ש"ח.
- אומדן הקבוצה לאורך חיי התוכנית (לפי ממוצע משוקלל) לסוף תקופת הדיווח הינו כ-8 שנים.

ג. הרכב נכסי התוכנית

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
%	
5.9	5.8
21.0	19.2
73.1	75.0
100	100

קופה מרכזית לפיצויים

ביטוח מנהלים

קופות גמל וקרנות פנסיה

באור 23 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
1,362,436	1,376,722	זכאים בגין ניירות ערך
135,573	195,690	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
192,469	173,599	הוצאות לשלם
138,560	158,291	ספקים ונותני שירותים
52,145	33,590	מוסדות ורשויות ממשלתיות
46,715	45,663	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
		<u>חברות ביטוח ותווכני ביטוח</u>
92,799	98,507	פקדונות של מבטחי משנה
148,106	150,005	חשבונות אחרים
240,905	248,512	סך הכל חברות ביטוח ותווכני ביטוח
359,449	395,326	סוכני ביטוח
341,859	355,779	מבוטחים ועמיתים
2,311	3,101	הפרשה להשתתפות מבוטחים ברווחים
65,950	126,552	פרמיה מראש
48,536	46,248	אחרים
<u>2,986,908</u>	<u>3,159,073</u>	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת באור 36.ג.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות

באור זה מספק מידע בדבר התנאים החוזיים של התחייבויות פיננסיות. מידע נוסף בדבר החשיפה של הקבוצה לסיכונים ריבית, מטבע חוץ ונזילות, ראה באור 36.ב.

א.1. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר			
שווי הוגן		ערך בספרים	
2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח			
2,970	36,101	2,970	36,101
1,529	1,629	1,560	1,658
5,283,793	5,660,952	4,864,903	5,293,986
1,007,669	1,320,141	1,007,669	1,320,141
6,295,961	7,018,823	5,877,102	6,651,886

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים
הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
כתבי התחייבויות נדחים (להלן אגרות חוב)^(*)
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

71,599	110,143	71,599	110,143
48,921	44,344	48,921	44,344
-	77,480	-	77,480
131,933	6,193	131,933	6,193
252,453	238,160	252,453	238,160
6,548,414	7,256,983	6,129,555	6,890,046
		101,627	91,191
		6,231,182	6,981,237

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)
מכירות בחסר
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

התחייבויות בגין חכירה

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

א.2. תנועה בהתחייבויות הנובעות מפעילות מימון

סה"כ	התחייבויות פיננסיות אחרות	בגין	כתבי התחייבות נדחים	הלוואות	הלוואות מתאגידים בנקאיים
		התחייבויות לרכישה חוזרת (REPO) ^(*)		מתאגידים שאינם בנקאיים	
אלפי ש"ח					
6,043,629	101,627	1,007,669	4,929,803	1,560	2,970
857,268	-	397,174	421,513	61	38,520
(36,782)	(31,339)	-	-	(54)	(5,389)
(162,139)	-	(210)	(161,929)	-	-
658,347	(31,339)	396,964	259,584	7	33,131
183,592	20,903	(7,012)	169,610	91	-
6,885,568	91,191	1,397,621	5,358,997	1,658	36,101

יתרה ליום 1 בינואר 2021

תנועה בהתחייבויות הנובעות מפעילות מימון

שינויים כתוצאה מתזרימי מזומנים מפעילות מימון

תוספות

פירעונות

תשלומי ריבית

סה"כ מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון

שינויים אחרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(*) עסקאות REPO הינן לזמן קצר ומוצגות בנטו.

(**) התנועה בהתחייבויות לא כוללת נגזרים ומכירות בחסר.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

א.2. תנועה בהתחייבויות הנובעות מפעילות מימון (המשך)

סה"כ	התחייבויות פיננסיות אחרות	בגין התחייבויות לרכישה חוזרת (REPO)*	כתבי התחייבות נדחים	הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים	הלוואות מתאגידים בנקאיים	
אלפי ש"ח						
5,050,667	121,222	-	4,922,013	4,640	2,792	יתרה ליום 1 בינואר 2020
תנועה בהתחייבויות הנובעות						
שינויים כתוצאה מתזרימי						
מזומנים מפעילות מימון						
1,018,226	10,443	1,006,700	-	28	1,055	תוספות
(36,844)	(32,712)	-	-	(3,255)	(877)	פירעונות
(162,666)	-	(738)	(161,928)	-	-	תשלומי ריבית
818,716	(22,269)	1,005,962	(161,928)	(3,227)	178	סה"כ מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
174,246	2,674	1,707	169,718	147	-	שינויים אחרים
6,043,629	101,627	1,007,669	4,929,803	1,560	2,970	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

(*) עסקאות REPO הינן לזמן קצר ומוצגות בנטו.

(**) התנועה בהתחייבויות לא כוללת נגזרים ומכירות בחסר.

סה"כ	התחייבויות פיננסיות אחרות	כתבי התחייבות נדחים	הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים	הלוואות מתאגידים בנקאיים	
אלפי ש"ח					
5,228,774	-	5,186,331	7,740	34,703	יתרה ליום 1 בינואר 2019
תנועה בהתחייבויות הנובעות מפעילות					
שינויים כתוצאה מתזרימי מזומנים מפעילות					
407,725	152,732	249,694	2,520	2,779	תוספות
(592,757)	(34,514)	(517,860)	(5,693)	(34,690)	פירעונות
(163,331)	-	(163,331)	-	-	תשלומי ריבית
(348,363)	118,218	(431,497)	(3,173)	(31,911)	סה"כ מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
170,256	3,004	167,179	73	-	שינויים אחרים
5,050,667	121,222	4,922,013	4,640	2,792	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

(*) התנועה בהתחייבויות לא כוללת נגזרים.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

1. פרטים בדבר ריבית והצמדה

ריבית אפקטיבית ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אחוזים	
2.3	2.5
3.0	2.9
0.1	0.5

בסיס הצמדה
מדד המחירים לצרכן
שקלי
מט"ח

2. מועדי פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
1,103,458	1,382,070
17,653	1,916,745
1,907,393	905,784
902,321	1,372,669
2,112,804	1,165,809
6,043,629	6,743,077

שנה ראשונה
שנה שניה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית ואילך
סה"כ

לפרטים בדבר מועדי פירעון של התחייבויות פיננסיות בלתי מהוונות ראה באור 2.ב.36.

(*) מזה, התחייבויות בגין חכירה:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
27,872	25,773
17,653	17,337
10,608	8,529
6,488	5,539
39,006	34,013
101,627	91,191

שנה ראשונה
שנה שניה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית ואילך
סה"כ

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ג. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד בחלוקה לרמות להלן ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן.
היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
154,487	716	126,456	27,315	נגזרים
77,480	-	77,480	-	התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)
6,193	-	-	6,193	מכירות בחסר
238,160	716	203,936	33,508	סך התחייבויות פיננסיות
7,018,823	-	1,357,871	5,660,952	התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שוויים ההוגן (א.24 לעיל)
ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
120,520	-	110,345	10,175	נגזרים
131,933	-	-	131,933	מכירות בחסר
252,453	-	110,345	142,108	סך התחייבויות פיננסיות
6,295,961	-	1,012,168	5,283,793	התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שוויים ההוגן (א.24 לעיל)

ד. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אחוזים		
2.3	0.3	הלוואות
1.4	1.2	אגרות חוב המהוות הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2
1.2	0.8	אגרות חוב המהוות הון שלישוני מורכב
0.2	0.0	התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב

ה.1. הנפקות

הנפקת אגרות חוב סדרה ח'

בחודש דצמבר 2021 הנפיקה מגדל גיוס הון 425,528,000 אגרות חוב (סדרה ח') בנות 1 ש"ח ע.ג., כל אחת וזאת על פי דוח הצעת מדף מיום 22 בדצמבר 2021 ועל פי תשקיף המדף של מגדל גיוס הון.

אגרות החוב שהונפקו אינן צמודות למדד ושיעור הריבית השנתית אותה נושאות אגרות החוב הינו 2.38%. הריבית בגין אגרות החוב סדרה ח' משולמת פעם בשנה, ביום 31 במרס, בין השנים 2022 ועד 2034 (כולל), וכן בתאריך 31 בדצמבר 2034. קרן אגרות החוב תפרע בתשלום אחד ביום 31 בדצמבר 2034, אלא אם כן, קודם לכן, יבוצע פדיון מוקדם, מלא או חלקי, לאגרות החוב (סדרה ח') כמפורט בשטר הנאמנות.

המועד הראשון לפדיון מוקדם של אגרות החוב (סדרה ח') יחול ביום 31 במרס 2027, ובתנאים המפורטים בשטר הנאמנות, וככל שפדיון מוקדם, מלא או חלקי, יבוצע החל ממועד זה ועד למועד הקובע לתוספת ריבית (לא כולל פדיון מוקדם במועד הקובע לתוספת ריבית), יחולו הוראות כמפורט בשטר הנאמנות ובכללם תשלום החברה למחזיקי אגרות החוב (סדרה ח') את הסכום הגבוה מבין הבאים: (1) שווי שוק של יתרת אגרות החוב בשלושים ימי המסחר שקדמו למועד קבלת החלטת הדירקטוריון בדבר ביצוע הפדיון המוקדם. (2) הערך ההתחייבותי של אגרות החוב (סדרה ח') העומדות לפדיון מוקדם שבמחזור, דהיינו קרן בתוספת ריבית עד למועד הפדיון המוקדם בפועל. (3) יתרת תזרים המזומנים של אגרות החוב (סדרה ח') העומדות לפדיון מוקדם (קרן בתוספת ריבית) כשהיא מהוונת בשיעור היוון ובתנאים המפורטים בשטר הנאמנות.

ככל שלא תנוצל זכות זו לפדיון מוקדם מלא עד או ביום 31 במרס 2030 ("מועד הפדיון הקובע לתוספת ריבית"), תשולם תוספת ריבית למחזיקי אגרות החוב (סדרה ח') על הריבית אותה נושאות אגרות החוב באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפירעון בפועל) שתהא בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה.

ביצוע הפדיון המוקדם יתאפשר באחד מאלה: א) הנפקה של מכשיר הון (כמשמעותו בחוזר הרכב ההון) בעל איכות זהה או עדיפה; ב) באישורו מראש של המפקח על הביטוח ובתנאים שיקבע.

תמורת ההנפקה הופקדה ונרשמה בדוחות הכספיים בחברה, ובהתאם לאישור הממונה הן הוכרו כהון רובד 2 במגדל ביטוח, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב (המשך)

ה.2. פרטים והרכב אגרות החוב המשמשות כהון רובד 2 במגדל ביטוח:

אגרות חוב	סוג מכשיר ⁽¹⁾⁽²⁾	מועד הנפקה	שווי נקוב	תמורת הנפקה ⁽³⁾	סוג ריבית	שיעור ריבית ⁽⁴⁾	שיעור ריבית אפקטיבי	תנאי הצמדה	מועד תשלום הקרן	מועד תשלומי ריבית ⁽⁵⁾	דירוג חברת מידרוג בע"מ ⁽⁶⁾	מועד ראשון לפדיון מוקדם אפשרי	מסחר בבורסה	מועד תשלומי ריבית
סדרה ג'	הון משני מורכב	6.2015	1,191,594	1,179,150	קבועה	3.58%	3.74%	שקלי	12.2027	שנתי	Aa3.il (hyb)	31.03.2023	סחיר	בתשלום שנתי אחד, ביום 31 במרס של כל שנה בין השנים 2016-2027
סדרה ד'	הון שלישוני מורכב	12.2015	711,215	704,654	קבועה	3.39%	3.53%	שקלי	12.2027	שנתי	Aa2.il (hyb)	31.03.2023	סחיר	בתשלום שנתי אחד, ביום 31 במרס של כל שנה בין השנים 2017-2027
סדרה ה'	הון משני מורכב	9.2016	901,115	890,238	קבועה	3.29%	3.47%	שקלי	6.2029	שנתי	Aa3.il (hyb)	30.06.2024	סחיר	בתשלום שנתי אחד, ביום 30 ביוני של כל שנה בין השנים 2017-2029
סדרה ו'	מכשיר הון רובד 2	1.2018	1,379,149	1,359,852	קבועה	2.63%	2.86%	שקלי	12.2030	שנתי	Aa3.il (hyb)	31.12.2025	סחיר	בתשלום שנתי אחד ביום 31 בדצמבר של כל שנה בין השנים 2018-2030
סדרה ז'	מכשיר הון רובד 2	12.2018	713,205	706,294	קבועה	4.10%	4.24%	שקלי	12.2031	שנתי	Aa3.il (hyb)	31.12.2026	סחיר	בתשלום שנתי אחד ביום 31 בדצמבר של כל שנה בין השנים 2019-2031
סדרה ח'	מכשיר הון רובד 2	12.2021	425,528	421,513	קבועה	2.38%	2.51%	שקלי	12.2034	שנתי	Aa3.il (hyb)	31.03.2027 ⁽⁷⁾	סחיר	בתשלום שנתי אחד ביום 31 במרס של כל שנה בין השנים 2022-2034 וכן ביום 31.12.2034

הערות:

- (1) אגרות החוב תוכרנה כהון רובד 2 במגדל ביטוח בכפוף למגבלות על שיעורו המירבי של הון רובד 2, כאמור בהוראות הממונה לעניין הרכב הון עצמי של חברת ביטוח.
- (2) אגרות החוב אינן מובטחות בשעבוד כלשהו.
- (3) תמורת ההנפקה הינה לאחר ניכוי הוצאות הנפקה נדחות המופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.
- (4) ככל והחברה לא תבצע פדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית כמפורט בסעיף ה.3.
- (5) התשלום האחרון של הריבית ישולם ביחד עם פירעון הקרן.
- (6) אופק הדירוג יציב. לעניין דרוג חברת מידרוג ראה סעיף ה.5. להלן.
- (7) המועד הראשון לפדיון מוקדם ביחס לאגרות החוב סדרה ח' יחול ביום 31 במרס 2027. לאחר מועד זה תהיה זכאית החברה לפדות את אגרות החוב סדרה ח' בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בכל מועד, ובכפוף לתקנון הבורסה ולהנחיות מכוחו. מועד הפדיון הקובע לתוספת ריבית יהא ביום 31 במרס 2030.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב (המשך)

ה.2. פרטים והרכב אגרות החוב המשמשות כהון רובד 2 במגדל ביטוח (המשך)

יתרת הוצאות הנפקה נדחות		שווי הוגן ^(*)		ריבית צבורה		עלות מופחתת		אגרות חוב
ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	
3,928	2,219	1,284,538	1,265,949	31,994	31,994	1,187,666	1,189,375	סדרה ג'
2,097	1,182	763,560	751,896	18,083	18,083	709,118	710,033	סדרה ד'
5,283	3,860	975,277	966,266	14,823	14,823	895,832	897,255	סדרה ה'
14,757	12,020	1,451,002	1,448,106	-	-	1,364,392	1,367,129	סדרה ו'
5,310	4,528	809,416	802,356	-	-	707,895	708,677	סדרה ז'
-	4,011	-	426,379	-	111	-	421,517	סדרה ח'
31,375	27,820	5,283,793	5,660,952	64,900	65,011	4,864,903	5,293,986	סך הכל אגרות חוב

^(*) השווי ההוגן של סדרות ג'-ח' נקבע לפי השווי בבורסה ליום המאזן.

ה.3. מעמדן של אגרות החוב

מגדל ביטוח התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שהיו דרושים לפירעון אגרות החוב (סדרות ג'-ח') המהוות הון רובד 2 למחזיקים בהן. התחייבות זו של מגדל ביטוח הינה נדחית ליתר התחייבויותיה של מגדל ביטוח כלפי נושיה כמפורט להלן:

התחייבות מגדל ביטוח הינה נדחית ליתר התחייבויותיה כלפי נושיה וקודמת להתחייבויותיה כלפי נושיה על-פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון הראשוני שלה.

אגרות חוב המהוות מכשיר הון שלישוני מורכב של מגדל ביטוח הכלולות בהון רובד 2, כאמור, קודמות גם להתחייבויותיה כלפי נושיה על-פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון המשני המורכב ומכשיר הון רובד 2 של מגדל ביטוח.

1. שעבודים ובטחונו

אגרות החוב אינן משועבדות בשעבוד כלשהו.

2. דחיית מועדי פירעון הקרן ו/או הריבית

במסגרת תנאי אגרות החוב נקבע כי בהתקיימן של נסיבות משהות (המפורטות להלן) יידחה תשלום הקרן ו/או הריבית בגין מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2 במגדל ביטוח ותשלומי קרן במכשירי הון שלישוני מורכב במגדל ביטוח, מבלי שהדבר יפגע בזכות מגדל ביטוח לשלם תשלומים אחרים ברמת קדימות גבוהה יותר.

הדחייה כאמור תהיה עד למועד בו יחדלו להתקיים הנסיבות המשהות או עד לשלוש שנים ממועד פירעון הקרן ו/או הריבית הרלוונטי הקבוע במקור, לפי המוקדם מביניהם, וזאת אלא אם אישר הממונה את תשלום הקרן ו/או הריבית הרלוונטי במועד מוקדם יותר.

"נסיבות משהות" בהתייחס לאגרות חוב המהוות הון רובד 2 במגדל ביטוח, משמען התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות:

(א) ביחס לדחיית תשלום ריבית של מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2 של מגדל ביטוח: על פי הדוח הכספי האחרון של מגדל ביטוח שפורסם קודם למועד פירעון ריבית, למגדל ביטוח אין רווחים ראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות");

(ב) ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית של מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2, או ביחס לדחיית תשלום קרן של מכשירי הון שלישוני מורכב: על פי הדוח הכספי האחרון של מגדל ביטוח שפורסם טרם מועד פירעון קרן ו/או ריבית רלוונטי;

(1) סכום ההון העצמי של מגדל ביטוח נמוך מההון הנדרש לנסיבות משהות בהתאם לחוזר סולבנסי כמתואר בסעיף ה' להלן.

(2) מגדל ביטוח לא ביצעה השלמת הון נכון למועד פרסום הדוח.

(ג) דירקטוריון מגדל ביטוח הורה על דחיית תשלום קרן או ריבית, אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של מגדל ביטוח לעמוד בהון הנדרש לנסיבות משהות, או לפרוע במועדן התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של אגרות החוב, ובלבד שהתקבל לכך אישור מראש של הממונה.

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב (המשך)

ה.3. מעמדן של אגרות החוב (המשך)

2. דחיית מועדי פירעון הקרן ו/או הריבית (המשך)

המונחים "הון עצמי" ו"הון נדרש לנסיבות משהות" נכללו בסעיף זה בהתאם לעמדת הממונה לגבי הפרשנות הראויה למונחים "הון נדרש" ו"הון מוכר" לעניין נסיבות משהות.

במסגרת תנאי אגרות החוב נקבע כי כל עוד לא נפרעו תשלומי קרן ו/או ריבית אשר מועד תשלומם נדחה, מגדל ביטוח לא תבצע כל חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, לא תפרע כל שטר הון, כתב התחייבות או הלוואה מאת בעלי השליטה בה או שלבעלי השליטה בה יש עניין אישי בהם ולא תשלם כל סכום בשל עסקה שאושרה או הטעונה אישור בהתאם להוראות סעיף 270(4) סיפא לחוק החברות אלא לאחר שנפרעו כל תשלומי הקרן או הריבית שנדחו כאמור. בהתייחס להון משני מורכב והון שלישוני מורכב, המגבלות כאמור לא יחולו על סוגי תשלומים כמפורט בהוראות הממונה "לעניין הרכב הון עצמי של חברות ביטוח". בהתייחס למכשירי הון רובד 2 המגבלות לא יחולו על סוגי תשלומים כמפורט בחוזר הסולבנס.

3. פדיון מוקדם

מגדל גיוס הון תהא רשאית ללא מתן זכות בחירה למחזיקים באגרות החוב ו/או לנאמן, לפדות את אגרות החוב בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, ובתנאי שהמועד הראשון לפדיון המוקדם יהא כמפורט בטבלה בסעיף ה.2 לעיל. ככל שלא תנוצל זכות זו לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית על הריבית אותה נושאות אגרות החוב באותה עת המפורטות בטבלה כאמור, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפדיון בפועל) שתהא בשיעור ובתנאים המפורטים להלן:

(א) לגבי מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2 תשולם תוספת ריבית של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. ביצוע הפדיון המוקדם של מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון רובד 2 יתאפשר באחד מאלה: (א) הנפקה של מכשיר הון בעל איכות זהה או עדיפה; (ב) באישור מראש של הממונה על הביטוח ובתנאים שיקבע. (ג) ככלל, פדיון מוקדם יתאפשר במידה שההון העצמי של חברת ביטוח לאחר הפדיון המוקדם יעלה על ה- SCR.

(ב) לגבי הון שלישוני מורכב תשולם תוספת ריבית של 30% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה ובתנאים המפורטים לגבי מכשירי הון משני מורכב בסעיף א' לעיל.

4. פירעון מיידי

ביחס לאגרות החוב סדרה ו', אגרות החוב סדרה ז' ואגרות החוב סדרה ח' נקבע כי ניתן יהיה להעמידן לפירעון מיידי במקרה בו מגדל ביטוח תקבל החלטת פירוק (פרט לפירוק למטרות מיזוג עם חברה אחרת, או שינוי במבנה החברה) או אם יינתן ביחס למגדל ביטוח צו פירוק קבוע וסופי על ידי בית המשפט, או ימונה לה מפרק קבוע, ואילו ביחס ליתר אגרות החוב שהנפיקה מגדל גיוס הון, נקבע כי ניתן יהיה להעמידן לפירעון מיידי בקרות מקרים מסוימים נוספים, ובין היתר, במקרה של (1) איחור מעל תקופה קצובה בפירעון סכום כלשהו בקשר לאגרות החוב; (2) מגדל ביטוח תפסיק את תשלומיה ו/או תודיע על כוונתה להפסיק את תשלומיה; (3) הפרת תנאים מהותיים הכלולים באגרות החוב; (4) ביטול רישיון המבטח של מגדל ביטוח וכד'.

דחייתם של תשלומי קרן ו/או ריבית בגין אגרות החוב, בשל התקיימותן של נסיבות משהות כאמור, אינה מקימה זכות להעמדה לפירעון מיידי של אגרות החוב. הנאמן לא יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את אגרות החוב שטרם נפרעו ללא קבלת אישור מראש ובכתב של הממונה.

5. דרוג

מגדל ביטוח מדורגת בדירוג Aa1 לאיתנות פיננסית (IFSR) על ידי החברה המדרגת, מידרוג בע"מ. בתאריכים 7 ביולי 2021 ו-15 בדצמבר 2021 הודיעה מידרוג בע"מ כי היא מותירה על כנם את הדירוגים הבאים:

דירוג של Aa1.il לאיתנות הפיננסית (IFSR) של מגדל ביטוח, דירוג של Aa3.il לכתבי התחייבות נדחים מסוג הון משני (סדרות ג' ו-ה') וכן עבור כתבי התחייבות נדחים מסוג מכשירי הון רובד 2 (סדרה ו', ז' ו-ח'), דירוג של Aa2.il לכתבי התחייבות נדחים מסוג הון שלישוני מורכב (סדרה ד'), שהונפקו על ידי מגדל ביטוח באמצעות מגדל גיוס הון. אופק הדירוג יציב.

ה.4. הנאמן בגין אגרות החוב הינו רזניק פז נבו נאמניות בע"מ. שם האחראית בחברת הנאמנות - עו"ד הגר שאול. דואר אלקטרוני: hagar@rpn.co.il; טלפון: 03-6389200; פקס: 03-6389222; כתובת: יד חרוצים 14, תל אביב.

באור 24- התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב (המשך)

ה.5. דרוג

להלן פרטים בדבר דירוג אגרות החוב:

הדירוג הקבוע למועד הדוח ומועד מתן הדירוג	דירוגים בין מועד הנפקת הסדרה למועד הדוח אופק הדירוג	דירוג	תאריך	הדירוג שנקבע למועד הנפקת הסדרה	שם החברה המדרגת	סדרה
05.12.21 Aa3.il (hyb)	יציב	Aa2.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb)	15.11.15 12.09.16 28.09.17 25.09.18 16.09.19 15.09.20 07.07.21	Aa2 (ניתן ביום 28.05.15)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ג')
05.12.21 Aa2.il (hyb)	יציב	Aa1.il (hyb) Aa2.il (hyb) Aa2.il (hyb) Aa2.il (hyb) Aa2.il (hyb) Aa2.il (hyb)	12.09.16 28.09.17 25.09.18 16.09.19 15.09.20 07.07.21	Aa1.il (hyb) (ניתן ביום 15.11.15)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ד')
05.12.21 Aa3.il (hyb)	יציב	Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb)	28.09.17 25.09.18 16.09.19 15.09.20 07.07.21	Aa3.il (hyb) (ניתן ביום 15.09.16)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ה')
05.12.21 Aa3.il (hyb)	יציב	Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb)	25.09.18 16.09.19 15.09.20 07.07.21	Aa3.il (hyb) (ניתן ביום 18.12.17)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ו')
05.12.21 Aa3.il (hyb)	יציב	Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb) Aa3.il (hyb)	16.09.19 15.09.20 07.07.21	Aa3.il (hyb) (ניתן ביום 27.11.18)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ז')
05.12.21 Aa3.il (hyb)	יציב	-	-	Aa3.il (hyb) (ניתן ביום 05.12.21)	מידרוג בע"מ	אגרות חוב (סדרה ח')

באור 24 - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. אגרות חוב (המשך)

ה.6. למיטב ידיעת החברה, במהלך שנת 2021 ונכון ליום 31 בדצמבר 2021, מגדל גיוס הון עמדה בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות לאגרות החוב, לא התקיימו תנאים כלשהם המקיימים עילה להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידי והיא לא קיבלה הודעה מהנאמן לאגרות החוב בדבר אי עמידתה בתנאים ובהתחייבויות לפי שטרי הנאמנות.

ה.7. מגדל ביטוח התחייבה כלפי מגדל גיוס הון כי תישא בכל הוצאותיה, לרבות הוצאות הנפקה, הוצאות התפעול השוטף וכן החזר הוצאות שיפוי לדירקטורים, אם וככל שתהיינה כאלה.

באור 25 - פרמיות שהורוחו בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
ברוטו	ביטוח משנה אלפי ש"ח	שייר	
9,573,536	212,353	9,361,183	פרמיות בביטוח חיים
1,715,581	127,886	1,587,695	פרמיות בביטוח בריאות
1,871,905	461,687	1,410,218	פרמיות בביטוח כללי
13,161,022	801,926	12,359,096	סך כל הפרמיות
69,182	(12,024)	81,206	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורוחה ^(*)
13,230,204	789,902	12,440,302	סך הכל פרמיות שהורוחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
ברוטו	ביטוח משנה אלפי ש"ח	שייר	
9,081,656	184,417	8,897,239	פרמיות בביטוח חיים
1,656,095	113,143	1,542,952	פרמיות בביטוח בריאות
2,237,176	477,526	1,759,650	פרמיות בביטוח כללי
12,974,927	775,086	12,199,841	סך כל הפרמיות
31,628	(8,607)	40,235	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורוחה ^(*)
13,006,555	766,479	12,240,076	סך הכל פרמיות שהורוחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
ברוטו	ביטוח משנה אלפי ש"ח	שייר	
9,764,898	197,753	9,567,145	פרמיות בביטוח חיים
1,610,852	94,462	1,516,390	פרמיות בביטוח בריאות
2,331,008	465,383	1,865,625	פרמיות בביטוח כללי
13,706,758	757,598	12,949,160	סך כל הפרמיות
2,516	(2,769)	5,285	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורוחה ^(*)
13,709,274	754,829	12,954,445	סך הכל פרמיות שהורוחו

^(*) בעיקרו בביטוח כללי, ראה באור 17.

באור 26 - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

698,580	335,326	653,240	רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה נדל"ן להשקעה
2,553,618	713,226	1,157,917	השקעות פיננסיות
1,026,113	214,597	578,346	נכסי חוב סחירים
2,923,281	1,616,802	7,299,583	נכסי חוב שאינם סחירים
5,598,687	3,421,965	8,380,879	מניות
(174,223)	(526,085)	(295,375)	השקעות פיננסיות אחרות
			מזומנים ושווי מזומנים
12,626,056	5,775,831	17,774,590	סך כל הרווחים מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, נטו
			רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה, הון ואחרים
17,581	3,057	65,973	הכנסות מנדל"ן להשקעה:
32,572	30,151	22,479	שערוך נדל"ן להשקעה
50,153	33,208	88,452	הכנסות שוטפות בגין נדל"ן להשקעה
			סך הכל הכנסות מנדל"ן להשקעה
424,763	(61,425)	(784)	רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה והפרשי שער ודיבידנד
204,839	190,668	433,028	נכסים זמינים למכירה (א)
4,370	(3,343)	(3,329)	נכסים המוצגים בשווי הוגן רווח והפסד (ב)
1,505,961	1,236,205	2,117,050	נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים (ג)
56,304	63,277	28,174	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד ^(*)
(160,391)	(218,698)	(76,873)	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
166,457	251,665	460,955	ההפסדים מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים ^(**)
14,878,512	7,267,388	20,821,263	הכנסות מדיבידנד
9,237	2,747	14,931	סך כל הרווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון

^(*) בהכנסות הנ"ל כלולה ריבית בגין נכסים פיננסיים אשר אינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד שערכם נפגם

^(**) לעניין הפרשי שער בגין התחייבויות פיננסיות ראה באור 34.

א. רווחים (הפסדים) נטו מהשקעות בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

551,229	347,922	368,990	רווחים נטו מניירות ערך שמומשו
(126,466)	(409,347)	(369,774)	ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד
424,763	(61,425)	(784)	סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים זמינים למכירה

באור 26 - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

ב. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

204,839	190,668	433,028

שינויים בשווי ההוגן נטו, לרבות רווח ממימוש

204,839	190,668	433,028

סך כל הרווחים מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

ג. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

-	(472)	-
4,370	(2,871)	(3,329)

רווחים (הפסדים) נטו ממימוש נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים עליות (ירידות) ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד

4,370	(3,343)	(3,329)

סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים

באור 27 - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

468,039	458,391	486,606
855,894	505,212	1,258,549
849,178	881,453	1,014,340
18,276	20,609	25,460

דמי ניהול בענפי הפנסיה והגמל

דמי ניהול משתנים בגין חוזי ביטוח חיים

דמי ניהול קבועים בגין חוזי ביטוח חיים

דמי ניהול בגין חוזי השקעה

2,191,387	1,865,665	2,784,955

סך דמי ניהול מעמיתים וממבוטחים

156,183	147,511	222,877

דמי ניהול אחרים

2,347,570	2,013,176	3,007,832

סך הכל הכנסות מדמי ניהול

באור 28 - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

182,582	179,719	184,364
147,538	133,102	153,555
3,042	3,015	5,293

עמלת סוכנויות ביטוח

עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה

עמלות אחרות

333,162	315,836	343,212

סך הכל הכנסות מעמלות

באור 29 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
41,478	61,069	57,504	הכנסות מפעילויות אחרות שאינן ביטוחיות
727	482	299	הכנסות מתיק תביעות שנרכש בביטוח כללי ⁽¹⁾
89,686	500	50	רווחי הון אחרים, נטו ⁽²⁾
131,891	62,051	57,853	סך הכל הכנסות אחרות

(1) לפרטים נוספים ראה באור 2.ה.37.

(2) במסגרת מכירת האחזקה בחברה כלולה, קניין רמת אביב בע"מ (להלן: "הקניין"), במהלך חודש דצמבר 2019 על ידי מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ אשר החזיקה ב-26.6% ממניות הקניין, הכירה החברה ברווח לפני מס בסך של כ-84 מיליוני ש"ח.

באור 30 - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
1,086,516	1,267,810	1,332,213	<u>בגין חוזי ביטוח חיים</u>
78,772	127,678	118,457	תביעות ששולמו ותלויות מקרי מוות, נכות ואחרים
1,007,744	1,140,132	1,213,756	בניכוי ביטוח משנה
2,675,475	3,161,833	4,596,505	פוליסות שנפדו
2,054,370	1,089,601	2,166,252	פוליסות שמועדן תם
969,394	1,106,578	1,305,097	גמלאות
6,706,983	6,498,144	9,281,610	סך הכל תביעות
17,591,601	9,322,085	18,873,196	גידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (למעט שינוי בתלויות)
245,376	68,659	308,597	בשייר
24,543,960	15,888,888	28,463,403	גידול בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשל מרכיב התשואה
1,585,885	1,729,066	1,653,528	סך הכל תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
219,181	393,607	277,312	השקעה בשייר בגין חוזי ביטוח חיים
1,366,704	1,335,459	1,376,216	<u>סך הכל תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי</u>
			ברוטו
			ביטוח משנה
			בשייר
1,840,654	1,025,753	1,750,469	<u>סך הכל תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות</u>
93,725	79,720	107,808	ברוטו
1,746,929	946,033	1,642,661	ביטוח משנה
			בשייר
27,657,593	18,170,380	31,482,280	סך הכל תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
			השקעה בשייר

באור 31 - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
562,896	^(*) 533,802	515,776
^(*) 555,041	^(*) 526,701	550,790
(24,089)	94,404	(71,653)
1,093,848	1,154,907	994,913
^(*) 730,645	^(*) 705,328	751,661
23,414	19,184	45,143
1,847,907	1,879,419	1,791,717

עמלות רכישה

הוצאות רכישה אחרות

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

סך הכל הוצאות רכישה

עמלות שוטפות אחרות

הוצאות שיווק אחרות

סך הכל עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

(*) סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.

באור 32 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
1,226,141	1,188,668	1,203,066	שכר עבודה ונלוות
213,513	223,846	227,352	פחת והפחתות
111,672	103,108	98,468	אחזקת משרדים ותקשורת
93,077	115,005	127,137	שירותי מיחשוב ^(*)
29,468	20,937	46,232	שיווק ופרסום ^(*)
53,838	53,959	61,923	ייעוץ מקצועי ומשפטי
109,391	122,444	125,088	אחרות ^(*)
1,837,100	1,827,967	1,889,266	סך הכל ^(**)
			בניכוי:
(180,880)	(179,863)	(178,534)	סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח
(578,455)	(545,885)	(595,933)	סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות ^(*)
1,077,765	1,102,219	1,114,799	הוצאות הנהלה וכלליות
328,022	357,531	353,861	הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך ^(**)

^(*) סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.

הסכם קיבוצי

בהמשך לדיווחים של החברה מיום 16 במאי 2019 (אסמכתא 2019-01-047224) ומיום 1 ביוני 2020 (אסמכתא 2020-01-055833) בדבר הסכם קיבוצי להעסקת העובדים בחברה הבת מגדל ביטוח ובחברה נכדה מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, אשר תקופת תוקפו הינה עד ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "ההסכם הקיבוצי"), ביום 19 בינואר 2022 חתמו החברות, הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: "ההסתדרות") וועד העובדים בחברות על הארכת תוקפו של ההסכם הקיבוצי לתקופה נוספת של שנה, וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2022 (להלן: "הארכת ההסכם הקיבוצי"), בכפוף לתוספות ושינויים אשר עיקריהם כוללים את ההסכמות המפורטות להלן:

1. המשכורת החודשית המינימלית (כהגדרתה בהסכם הקיבוצי) תעלה בהדרגה עד יום 1 באפריל 2023, כך שהחל מאותו מועד תעמוד המשכורת כאמור על סך של 6,500 ש"ח ברוטו לחודש (למשרה מלאה) ולעובד בהסכם שכר שעתי על סך של 34 ש"ח לשעה.
2. בשנת 2022 תשלמנה החברות תוספת שכר לעובדים הקבועים עליהם חל ההסכם הקיבוצי והמועסקים במגדל במועד התשלום וכן לעובדים בתקופת הניסיון אשר השלימו 18 חודשי עבודה במועד זה, בשיעור ממוצע כולל של 3%, בחלוקה לשלוש מדרגות שכר, כאשר חלק מתוספת השכר תהיה קבועה ואחידה לאותה מדרגת שכר וחלקה לפי שיקול דעת מנהל.
3. מענק שנתי (בנוס) - בכפוף לתוצאות הכספיות ולרווח הכולל לשנת 2021, יגדל תקציב הבנוס השנתי של העובדים, כך שהתוספת המרבית תהיה בשיעור שבין 12.5% עד 30% מהמשכורת לעובדים, ובהתאמה לרווח הכולל כאמור.
4. הטבות בעניין תנאי רווחה הכוללים הגדלת תקציב הרווחה לטובת נפש לעובדים והשתתפות בהוצאות חנייה.

באור 33 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
15,979	14,164	11,114
-	491	4,449
32,478	31,432	15,643
154	909	1,410
1,788	3,262	1,684
50,399	50,258	34,300

הפחתת נכסים לא מוחשיים (למעט תוכנות מחשב) *
ירידת ערך

הוצאות מפעילויות אחרות שאינן ביטוחיות
הפסד הון ממכירת רכוש קבוע, נטו
הפסדי הון אחרים, נטו

סך הכל הוצאות אחרות

* לפרטים נוספים ראה באור 4.א.

באור 34 - הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
(169)	-	-
167,182	169,718	169,609
691	701	801
(2,321)	(1,523)	(7,443)
3,005	2,675	2,423
2,095	351	(334)
170,483	171,922	165,056

הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בגין
התחייבויות לבנקים וחברה כלולה
הוצאות מימון בגין אגרות חוב
הוצאות ריבית למבטחי משנה
הפרשי שער, נטו בגין התחייבויות *
הוצאות מימון בגין חכירות
עמלות והוצאות מימון אחרות

סך הכל הוצאות מימון

* לעניין הפרשי שער בגין השקעות פיננסיות ראה באור 26.

באור 35 - רווח (הפסד) למניה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
בש"ח		
(0.12)	0.33	1.28

רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה
בש"ח

א. רווח (הפסד) בסיסי למניה

חישוב הרווח הבסיסי למניה לשנת 2021 התבסס על הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות בסך של 1,351,942 אלפי ש"ח (בשנת 2020 רווח נקי בסך של 352,487 אלפי ש"ח ובשנת 2019 הפסד נקי בסך של 125,075 אלפי ש"ח), מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור.

הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח (הפסד) הבסיסי למניה לכל אחת מהשנים הינו 1,053,908,234.

ב. רווח (הפסד) מדולל למניה

הרווח (הפסד) המדולל למניה זהה לרווח הבסיסי למניה.

באור 36 - ניהול סיכונים

א. כללי

1. הסיכונים העיקריים

לקבוצה פעילות ביטוחית וחיסכון ארוך טווח ופעילות בתחום השירותים הפיננסים. הפעילות הביטוחית מתמקדת בביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. פעילות השירותים הפיננסים מתמקדת במתן שירותי ניהול נכסים פיננסים, שיווק השקעות, ובנקאות להשקעות.

פעילויות הקבוצה חושפות אותה לסיכונים הבאים:

- סיכוני שוק;
- סיכוני נזילות;
- סיכונים ביטוחיים;
- סיכוני אשראי;

- סיכונים תפעוליים לרבות אבטחת מידע וסייבר.

לסיכונים אלה נלווים סיכונים כלליים כגון: סיכוני רגולציה וציות, סיכונים משפטיים, סיכוני מוניטין וסיכונים עסקיים (דוגמת גידול בתחרותיות, שינוי בטעמי הציבור וכו'). לפירוט נוסף ראה סעיף 5. להלן.

סיכוני שוק - הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד המחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

סיכוני נזילות - הסיכון שהקבוצה תתקשה לעמוד בהתחייבויותיה במועדן.

סיכונים ביטוחיים - סיכוני ביטוח חיים ובריאות נובעים מאי הוודאות בשכירות, תזמון ומשך תשלום התביעות העתידיות הצפויות בהתייחס להנחות הנוגעות לשיעורי תמותה/אריכות חיים, שיעור מימוש גמלה, שיעורי תחלואה/נכות, הוצאות, ביטולים או פדיונות.

הסיכונים האקטוארים בקרן הפנסיה חלים על העמיתים כאשר השפעתם על החברה המנהלת הינם בהיבט של דמי הניהול.

סיכוני ביטוח כללי נובעים בעיקר מתמחור, הערכת רזרבות וקטסטרופה.

סיכוני אשראי - סיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה של לווה/מבטח משנה בהתחייבויותיו, או כתוצאה משינויים בדירוג הלווים ובמרווחי האשראי בשוק ההון.

סיכונים תפעוליים - הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל בתהליכים בארגון ו/או ממשקים עם גורמים חיצוניים, עובדים, מערכות מידע או כתוצאה מאירועים חיצוניים. חלק מהותי מפעילויות הקבוצה נשען על מערכות מידע שונות. היעדר תשתיות מספקות לרבות בתחום אבטחת מידע וסייבר ו/או ליקויים או כשלים במערכות המידע עלול לחשוף את הקבוצה לאי עמידה בדרישות רגולטוריות וכן לכשלים בתפעול התהליכים השונים.

לפירוט נוסף של הסיכונים ראה סעיף ב להלן.

דירקטוריון מגדל ביטוח מגדיר את מדיניות החשיפה של המבטח ושל תיקי העמיתים לסיכונים השונים, לרבות קביעת תקרות חשיפה לסיכונים, ככל שניתן לקבוע אותן, והתייחסות לרמת חשיפה כוללת לסיכונים בהתחשב במתאם בין הסיכונים השונים.

הדירקטוריון מינה ועדה לניהול סיכונים וסולבנסי מטעמו, אשר דנה בסוגיות הנוגעות לניהול סיכונים וניהול ההון תחת משטר סולבנסי 2. לפירוט בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ראה באור 7.ג. לעיל.

בבאור זה ניתן מידע בדבר החשיפה של הקבוצה לכל אחד מהסיכונים שלעיל, תיאור מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה, זיהוי הסיכונים והבקורות בקבוצה. גילוי כמותי נוסף נכלל לאורך הדוחות הכספיים.

בסוף שנת 2019 התפרץ נגיף הקורונה (Covid-19) בעולם, ובתחילת שנת 2020, גם בישראל. התפרצותו של הנגיף היוותה ומהווה אירוע מאקרו-כלכלי בעל השלכות רחבות על כלכלות העולם ובכללן ישראל. בעקבות פיתוח מספר חיסונים נגד הנגיף וחסיון נרחב של האוכלוסיה, חלה התאוששות כלכלית עולמית.

התמודדות המשק הישראלי בשנת 2021 עם התפשטות זנים חדשים של נגיף הקורונה לא כללה הגבלות חמורות על הפעילות העסקית במשק, בשונה מהתמודדויות קודמות עם הנגיף. המשק הישראלי המשיך בפעילות כלכלית רציפה לצד נגיף הקורונה ועל רקע מחזוריות גלי התחלואה. לפרטים נוספים בדבר השפעת משבר נגיף הקורונה והתמודדות החברה ראה באור 1.

לאחר תאריך הדוח, בחודש פברואר 2022, פלש הצבא הרוסי לאוקראינה ועקב כך הוטלו סנקציות כלכליות על רוסיה. לקבוצה אין השקעות ישירות וחשיפה למבטחי משנה באזור העימות. לאירוע זה השפעות על הכלכלה העולמית ובכללן עלייה במחירי האנרגיה ובמחירי הסחורות. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת משפיעה לרעה על השווקים הפיננסים בארץ ובעולם. להשפעת העימות הצבאי על שווקי ההון השלכה על הכנסות החברה ממרווח פיננסי ודמי ניהול משתנים. לפרטים נוספים ראה באור 39.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

2. דרישות חוקיות

בפעילות הביטוחית והחסכון ארוך טווח

המסגרות הרגולטוריות מסדירות וקובעות, בין היתר, הסדרים ביחס לסיכונים להם החברות חשופות באמצעות הצבת דרישות רגולטוריות ובין היתר כדלקמן:

במסגרת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו) התשס"ז-2007 ובהקשר לניהול החשיפות לסיכונים, על הדירקטוריון להגדיר את מדיניות החשיפה של המבטח ושל המבוטחים לסיכונים שונים, לקבוע תקרות חשיפה לסיכונים ככל שניתן לקבוע אותן, לקבוע רמת חשיפה כוללת לסיכונים בהתחשב במתאם בין הסיכונים השונים, לאשר כלים ובקורות למדידת הסיכונים ולניהולם ודרכי התמודדות עם הסיכונים ועם התממשותם.

ניהול ההשקעות - נקבעו הוראות הנוגעות לאופן ניהול ההשקעות על-ידי הגופים המוסדיים המציבות, בין היתר, דרישות למידת הפיזור, מגבלות על השקעות, ונזילות.

ניהול אשראי - נקבעו הוראות הנוגעות להבטחת קיומם של מנגנוני ניהול, פיקוח ובקרה נאותים לניהול סיכוני אשראי אגב פעילות השקעות לרבות הקמת ועדת אשראי ותפקידיה, קביעת מדיניות העמדת אשראי כמו גם דרכי הפיקוח, הבקרה והדיווח לועדות ההשקעה השונות ולדירקטוריון.

מבטחי משנה - נקבעו הוראות לגבי ניהול החשיפה למבטחי משנה ("חשיפת מבטחי משנה").

דרישות הון - נקבעו הוראות לעניין הון נדרש לכוש פירעון, לפרטים נוספים ראה באור 7.ג.

ניהול סיכונים

במהלך ינואר 2014 פרסם המפקח את פרק 10 בחוזר המאוחד העוסק בפונקציית ניהול הסיכונים בגוף מוסדי. החוזר כולל הנחיות כלליות המפרטות את תנאי הכשירות של מנהל הסיכונים והקמת יחידה לניהול סיכונים, אשר תהיה נפרדת מקווי העסקים שאת פעילותם השוטפת היא בודקת. בנוסף, מפרט החוזר את סמכויותיו של מנהל הסיכונים לקבלת מידע וגישה לנתונים הדרושים לביצוע תפקידי היחידה לניהול סיכונים וכן את המשאבים הנדרשים לכך. כמו כן, מפרט החוזר את תפקידיו ודרכי עבודתו של מנהל הסיכונים הכוללים בין היתר: זיהוי הסיכונים המהותיים, כימות והערכה של הסיכונים המהותיים שזוהו ודיווחים לאורגנים הרלוונטיים.

סיכונים תפעוליים - בנוסף להסדרים לעיל, פרסם המפקח הוראות לעניין ניהול חשיפות ספציפיות שעיקרן הן: מעילות והונאות ("חוזר מעילות והונאות מצד גורמים בתוך הארגון וגורמים מחוץ לארגון") וניהול סיכוני סייבר ("חוזר ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים").

אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי (SOX) - בנוסף, על פי תקנות ניירות ערך, החברה מיישמת את ההליכים הנדרשים הנוגעים לבחינת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הגילוי ועל הדיווח הכספי בחברה, ומצרפת את הדוחות וההצהרות הנדרשות בקשר לכך לדוחותיה הכספיים. במקביל, הגופים המוסדיים בקבוצה, מיישמים את הוראות הפיקוח על הביטוח ככל הנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הגילוי ועל הדיווח הכספי בגופים אלו.

בפעילות השירותים הפיננסיים

מגדל שוקי הון וחברות הבת שלה פועלות בהתאם להוראות דין החלות עליהן, ובין השאר כפופות לפיקוח של רגולטורים שונים כגון רשות ניירות ערך המגדירים הוראות, כללים ומגבלות על פעילות חברות הקבוצה וביניהם: כללים לניהול השקעות וניהול קרנות נאמנות, התנהלות מול לקוחות מנוהלים, וכיו"ב.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

3. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

(א) מערך ניהול הסיכונים הכולל

בפעילות הביטוחית והחסכון ארוך טווח

- היחידה לניהול סיכונים אחראית על גיבוש מסגרת העבודה לניהול סיכונים בקבוצה, זיהוי הסיכונים וכימותם, דיווח על חשיפות לסיכונים שוטפים או מיוחדים לגופים המדווחים (כגון ועדות השקעה, דירקטוריון, וועדת ניהול סיכונים וכו'), יישום מערכות להערכת הסיכונים וניהולם (לרבות הטמעת מערכת מיכנית לחישובי סולבנסי II) בתחומים השונים בקבוצה ויישום הוראות הרגולציה בכל הקשור לניהול סיכונים בתחומי השונים. כמו כן, אחראית היחידה להנחיה מקצועית של יחידות הבקרה היושבות בקווי העסקים של החברה לרבות בגיבוש תכניות הבקרה השנתיות, מעקב אחר יישום וטיפול בממצאים להפחתת הסיכונים וכן, על טיפול בסיכונים מעילות והונאות ואירועי כשל.
- בנוסף אחראית היחידה על הערכת הלימות ההון הכלכלית תחת משטר סולבנסי 2 ותכנון ההון, בין היתר, במסגרת תכניות העבודה העסקיות של החברה.
- היחידה פועלת בשיתוף עם יחידות המטה האחראיות על פעילות הביטוח, פעילות ביטוח משנה, פעילות ההשקעות ותחום כספים.
- בקבוצה מתקיימים, באופן תדיר, דיונים מקצועיים בנושאי ניהול סיכונים הן בפורום הנהלה והן בפורומים מקצועיים יעודיים בראשות המנכ"ל.
- החברה מינתה מנהלת סיכונים לחברת הביטוח ולגופים המוסדיים שבניהולה.

בפעילות השירותים הפיננסים

- האחראי הכללי לניהול הסיכונים של כל אחת מחברות מגדל שוקי הון הוא המנכ"ל של אותה חברה, כאשר בנוסף בקבוצה פועלת מחלקת ציות ובקרה (החל מינואר 2022 - מחלקה משפטית ציות ובקרה), האחראית על הטמעת ואכיפת הוראות הרגולציה הרלוונטיות, ועל בקרה וניטור של הפרת הוראות רגולטוריות והנחיות פנימיות של ההנהלה. מחלקה זו אינה תלויה במנכ"לים של החברות הבנות ועבודתה מתבצעת באופן עצמאי ובלתי תלוי תוך שימוש בכלי תוכנה ושיטות מתקדמות.
- בין השאר, הופצו בחברות הקבוצה מתודולוגיות לניהול סיכון, מסמכי חשיפות מוצגים תדיר, ונהלים מתעדכנים ומופצים בהתאם למתודולוגיה סדורה.
- לגבי חלק מהפעילויות הוגדרו מסמכי מדיניות שבין השאר מתייחסים לתיאבון לסיכון וכן לאופן ניהולו.
- מחלקה זו מדווחת בדירקטוריונים של מגדל שוקי הון וחברות הבת שלה על ליקויים שאותרו, לרבות חריגות ממסמכי המדיניות ונהלים.
- בנוסף, במגדל שוקי הון קיימת יחידת ניהול סיכונים שוק ייעודית לביצוע בקרת סיכונים שוק לפעילות קרנות הנאמנות ועושה השוק. היחידה כפופה לסמנכ"ל במטה שוקי הון.

(ב) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית וחסכון ארוך טווח בקבוצה

מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה נועדה לתמוך בהשגת יעדיה העסקיים ושמירה על איתנותה הפיננסית תוך הערכת ההפסדים העלולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים העומדים בפני החברה כתוצאה מפעילות העסקית, והגבלת הפסדים אלו בהתאם למדיניות הסיכון שנקבעה וזאת תוך התייחסות לשינויים החלים בסביבה העסקית ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

ניהול הסיכונים בקבוצת מגדל מבוסס על שלושה קווי הגנה: מנהלי התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנים.

זיהוי הסיכונים המהותיים, הערכת אופן ניהולם כמו גם כימות החשיפה והשפעתם הפוטנציאלית של סיכונים אלו על המצב הכספי העתידי של חברות הקבוצה ומבטחיה, נעשה במשותף על ידי היחידה לניהול סיכונים ויחידות המטה האחראיות על פעילות הביטוח, פעילות ביטוח משנה, פעילות ההשקעות ותחום כספים בהתאמה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

3. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

(ב) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית וחסכון ארוך טווח בקבוצה (המשך)

בקרת ניהול הסיכונים מתבצעת במספר מוקדים בקבוצה כלהלן

- יחידות המטה אחראיות כל אחת בתחומה, על עמידה בנהלי הקבוצה והנחיות הדירקטוריון וועדות ההשקעה לגבי מגבלות החשיפות לסיכונים.
- בקבוצה קיימים פורומים מקצועיים בראשות המנכ"ל וראשי תחומי ההשקעות, ענפי הביטוח והפנסיה. התפתחות החשיפה לסיכונים הביטוחיים בענפי הביטוח השונים והסיכונים הפיננסיים נסקרת באופן שוטף בפני פורומים אלו כמו גם ההתפתחויות בגורמים נוספים, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות לביצוע בתחומים אלו.
- החל משנת 2020, פועל מערך "קו שני" של בקרת סיכונים תפעוליים וציות תחת היחידות העסקיות. מערך הבקרה בחטיבות העסקיות בוחן את התשתיות שמוסדו לצורך התמודדות עם הסיכונים השונים בתהליכי עבודה ובהוראות הדין בהתאם לתכנית בקרה שנתית, וזאת תחת הנחיה מקצועית של מנהל הסיכונים התפעוליים וקצינת הציות.
- אחריות כוללת של יחידת ניהול הסיכונים, ראה סעיף א.3.א) לעיל.
- ביקורת הפנים משלבת בתכנית העבודה שלה נושאים שהוגדרו בסקר הסיכונים כנושאים המחייבים תשומת לב מיוחדת.

מוצרים חדשים

תהליך הכניסה לתכנית ביטוח חדשה או לתחום פעילות חדש בקבוצה, מתבצע בהתאם לנוהל השקת מוצר חדש העונה, בין היתר, גם על הנחיות הרגולציה בנושא זה. זיהוי וכימות הסיכונים הכרוכים במוצר מתבצע כלהלן:

סיכונים ביטוחיים - מדידת החשיפה לסיכונים הביטוחיים נעשית תוך התייחסות הן לתוחלת הסיכון, המשמשת כבסיס לתמחור המוצר, והן לחשיפה להפסדים פוטנציאליים הצפויים מעבר לתוחלת הסיכון, בתרחישים שונים.

סיכוני שוק - במוצרים בהם מעורבת הבטחת תשואה מסוג כלשהו, נמדדת החשיפה לסיכוני שוק בין היתר על ידי כלים סטוכסטיים באמצעותם נמדדים הן תוחלת ההפסד בגין סיכוני שוק (המהווה את הבסיס לתמחור המוצר) והן ההפסד הפוטנציאלי הצפוי ברמת וודאות נתונה, בגין סיכונים אלו.

סיכון כולל - נמדדת ההלימה לתיאבון הסיכון ולמדיניות ניהול הסיכונים של החברה וההשפעה על מצב ההון תחת משטר סולבנטי 2.

סיכוני שוק ונזילות

סיכוני השוק מנוהלים על-ידי מנהלי ההשקעות בהתאם להוראות הדין ולמדיניות הכוללת של הדירקטוריון וכן של ועדות ההשקעה של תיקי הנכסים של כספי העמיתים: הפוליסות המשתתפות ברווחים, קרנות הפנסיה וקופות הגמל (בהם הסיכון הינו בעיקרו על העמיתים), וכן של תיקי הנכסים של הנוסטרו.

גופים אלו מקבלים דיווחים על החשיפה של תיקי ההשקעות השונים של הקבוצה לשינויים בשוקי הכספים וההון הכוללים כאמור, שיעורי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה, לרבות ניהול הנכסים מול ההתחייבויות, ובהתייחס לכך, מגדירים רמות חשיפה לאפיקי ההשקעה השונים כמסגרות לביצוע ההשקעות על ידי חטיבת ההשקעות של הקבוצה ובכפוף לתקנות דרכי ההשקעה.

החברה מתמודדת עם סיכוני השוק, בין היתר, באמצעות פיזור בין: אפיקי השקעה, מנפיקים, ענפים ואזורים גאוגרפיים. כמו כן נקבעות מגבלות חשיפה לאפיקי השקעה ותאבון סיכון כולל לתרחישים פיננסיים.

למידע בדבר החשיפה לבסיסי ההצמדה של התיקים המנוהלים, ראה סעיפים ג' ו-ד' להלן.

סיכון נזילות מנוהל על-ידי מנהלי ההשקעות הן על ידי מעקב שוטף אחר מצב הנזילות על ההתחייבויות בתיקי ההשקעה השונים כמו גם כימות ההפסד הצפוי בתרחיש קיצון של מימוש נכסים מידי. הנושא נדון בדירקטוריון ובעדות ההשקעה של התיקים המנוהלים, הן תיקי הנוסטרו והן תיקי העמיתים, הפוליסות המשתתפות ברווחים, קרנות הפנסיה וקופות הגמל. בהתייחס לנתונים אלו, בין היתר, נקבעות מגבלות החשיפה לגורמי הסיכון של הנכסים בתיקים המנוהלים.

המעבר לסלי השקעות הקטין את סיכון הנזילות במיוחד של הקופות הקטנות.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

3. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

(ב) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית וחסכון ארוך טווח בקבוצה (המשך)

כימות החשיפה לסיכונים שוק וסיכונים נזילות של תיקי ההשקעות נעשה עבור סיכונים שוק הן באמצעות מדידת ערך בסיכון (VaR), המודד את הנזק המירבי הפוטנציאלי בהסתברות נתונה בתקופה נתונה, והן על ידי בחינת הנזק הצפוי לקבוצה בתרחישי רגישות שונים היסטוריים והיפותטיים. במסגרת כימות החשיפה לסיכונים שוק נמדדת החשיפה הכוללת לסיכון ריבית המאזנית והכלכלית, בין היתר, באמצעות בחינת התאמת הנכסים מול ההתחייבויות (ALM) בתיק הנוסטרו וכן כימות החשיפה הנגזרת מתיקי המשתתף, השפעת השינויים בעקומי הריביות על השווי ההוגן שלהם והעמידה במגבלות החשיפה שנקבעו.

עבור סיכון נזילות, לגבי תיקי העמיתים מחושב גם ההפסד הצפוי כתוצאה מהצורך בהנזלת התיק בקרות תרחיש קיצון של מימוש צבירות מיידי.

בנוסף, מחושבים לגבי התיקים המנוהלים (תיקי הנכסים של כספי העמיתים: הפוליסות המשתפות ברווחים, קרנות הפנסיה וקופות הגמל) מדדי ביצוע שונים, המתייחסים לקשר שבין התשואה המושגת לרמת הסיכון בתיק.

מדידת החשיפות כאמור לעיל, של תיקי הנכסים השונים של הקבוצה מתבצעת לכל הפחות מידי רבעון והיא כוללת מדדי הסיכון המתוארים לעיל, כמו גם את מצב החשיפות לגורמי סיכון בהשוואה למגבלות שנקבעו על ידי הדיקטוריון וועדות ההשקעה השונות.

דוחות החשיפה מדווחים באופן שוטף לוועדות ההשקעה הרלבנטיות לתיקי הנכסים השונים.

סיכונים ביטוחיים

הסיכונים הביטוחיים מנוהלים על-ידי מנהלי תחומי הביטוח והאקטוארים של הענפים השונים לרבות קרנות הפנסיה (בהם הסיכונים חלים על העמיתים). הדיקטוריון מקבל את הערכת החשיפה להפסד המירבי הצפוי מהסיכונים הביטוחיים המהותיים, ברמת הוודאות שנקבעה בהתבסס על מרכיבי הסיכון כלהלן:

- גודל ההפסד המירבי הצפוי כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד (אירוע קטסטרופה), כמו גם החשיפה להשתנות בלתי צפויה של גורמי סיכון המכוסים בפוליסות הנמכרות על ידי החברה, ברמת וודאות נתונה בתקופה של שנה.
- השפעת האמצעים הננקטים על-ידי החברה לפיזור, הקטנה או הגבלה של הסיכונים הביטוחיים הן באמצעות נהלי חיתום וכללים לקבלת עסקים והן באמצעות הסדרי ביטוח משנה, להקטנת ההפסד הצפוי והשפעה על ההון הנדרש כנגד סיכונים אלו כתוצאה מהחשיפה לסיכונים הביטוחיים.

בהתייחס להערכת חשיפות החברה לסיכונים הביטוחיים וכן לסיכון האקטוארי של עמיתי קרן הפנסיה, קובע הדיקטוריון את מגבלות החשיפה של החברה או הקרן לסיכונים אלו.

בביטוח חיים, בריאות וקרן הפנסיה - כימות החשיפה להפסד הנובע ממרכיבי הסיכון של עסקי ביטוח חיים ובריאות והסיכונים האקטואריים בקרנות הפנסיה כגון סיכון תמותה ומחלות, תוחלת חיים, אירוע גדול במיוחד כגון רעידת אדמה, מגפה, מלחמה או טרור (אירוע קטסטרופה) ועליה בשיעורי הביטולים (בכללם פדיונות וניודים יוצאים) נעשה באמצעות השפעת תרחישי קיצון על שווי תיקי החסכון ארוך הטווח תוך התחשבות בקורלציות בין גורמי הסיכון, באופק זמן של שנה.

החברה מבצעת מעת לעת מחקרים וניתוחים שונים, לרבות בחינת תרחישי רגישות, על ההתפתחויות לחשיפות לסיכונים הביטוחיים/אקטואריים, כגון סיכון מוות, תוחלת חיים, אובדן כושר עבודה, ביטולים, הוצאות וכו' והשפעתן על עתודות הביטוח, כמו גם על רווחיות המוצרים ושווי המכירות החדשות של הקבוצה.

בביטוח כללי - כימות החשיפה להרעה משמעותית בגורמי הסיכון המכוסים בפוליסות, כמו גם לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד, כגון רעידת אדמה (שהינה אירוע הקטסטרופה העיקרי אליו היא חשופה), והשפעת הסדרי ביטוח משנה על ההפסד הפוטנציאלי לקבוצה, מתבצעים באמצעות בחינת תרחישים לגורמי הסיכון המרכזיים להם חשופה החברה ברמת וודאות שנקבעה. בנוסף, הקבוצה מבצעת בשוטף בדיקות רווחיות לענפי הפעילות השונים. קיימת בקרה שוטפת לגבי ההתפתחויות והמגמות בחשיפות לסיכונים הביטוחיים של ענפי הביטוח השונים, הנובעות בעיקרן מהשינויים בשכיחות התביעות וחומרתן כמו גם בהוצאות ובעלויות האחרות, והשפעתן הן על רווחיות המוצרים והן על עתודות הביטוח.

הקבוצה מתמודדת עם סיכונים הביטוח באמצעות שימוש בביטוח משנה. כמו כן פיזור חוזי הביטוח וכן פיזור בין ענפים, אזורים גיאוגרפיים, סוגי סיכון, גובה הכיסוי וכו' מקטינים את הסיכונים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

3. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

(ב) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית וחסכון ארוך טווח בקבוצה (המשך)

סיכוני אשראי

סיכוני אשראי של ההשקעות - מנוהלים על-ידי מנהלי ההשקעות בהתאם להוראות הדין ולמדיניות הכוללת של הדיקטוריון וכן של ועדות ההשקעה. המדיניות כוללת מגבלות חשיפה שעיקריהן חשיפות ללווה בודד, לקבוצת לווים, חשיפה לקבוצות דירוג אשראי וכו'. בקביעת המגבלות כאמור נלקחות בחשבון גם הדרישות הרגולטוריות. לגופים המוסדיים קיימת ועדת אשראי הדנה ומאשרת עסקאות עפ"י מדרגי הסמכויות שהוקנו לה על ידי כל אחת מועדות ההשקעה השונות.

למידע בדבר דירוג האשראי של הנכסים בתיקים המנוהלים, ראה סעיף ב.4.א(2) להלן.

אומדן החשיפה לסיכוני אשראי הניתן במסגרת תיקי ההשקעות השונים, מתבסס בעיקרו על בחינת הנזק הצפוי לקבוצה מנכסי האשראי בתרחישים שונים כפי שנובעת מדירוג האשראי וממח"מ הנכס.

דירוג האשראי הניתן במסגרת תיקי ההשקעות מתבסס על דירוג חיצוני במידה שקיים, ועל דירוג פנימי של מחלקת המחקר של חטיבת ההשקעות, הבוחנת גם את הדירוג החיצוני.

לענין דרוג פנימי ראה סעיף ב.4.ב(1) להלן.

מצבת הלווים במסגרת האשראי שניתן במסגרת תיקי ההשקעות השונים של הקבוצה נבדקת אחת לרבעון על ידי יחידת המחקר הקבוצתית, אם חל שינוי בסיכון האשראי של הלווה. בנוסף יחידת האשראי בודקת באופן שוטף את אמות המידה הפיננסיות (covenants) של האשראי וכן את העמידה בהנחיות הרגולציה, הדיקטוריון וועדות ההשקעה. החשיפה לסיכוני אשראי של תיקי ההשקעות השונים ובכלל זה החשיפה ללווים, ענפים ומגזרים, דירוגי הלווים, חובות בעייתיים וכד', מובאת לדין בועדות ההשקעה אחת לרבעון.

החברה מתמודדת עם סיכוני אשראי של ההשקעות באמצעות פיזור בין: אפיקי השקעה, מנפיקים, ענפים ואזורים גיאוגרפיים תוך בחינת איתנותם של הגופים בהם משקיעה החברה ויכולת הפירעון שלהם טרם ביצוע ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה.

סיכוני אשראי של מבטחי משנה - מנוהלים על ידי מחלקת ביטוח משנה המביאה בפני הדיקטוריון את החשיפה לסיכוני האשראי בגין מבטחי המשנה. הדיקטוריון קובע את מגבלות החשיפה לדירוגי סיכון אשראי של מבטחי המשנה, בין היתר, בהתייחס לסוג הענף הביטוחי (זנב ארוך/קצר), למבטח משנה בודד ובהתחשב גם עם המגבלות הקבועות בהסדר התחיקתי.

אומדן החשיפה לסיכוני אשראי מבטחי המשנה מתבסס בעיקרו על ההסתברות להפסד ברמת ודאות נתונה כפי שנובעת מדירוג האשראי של מבטחי המשנה.

הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P.

למידע בדבר סיכוני אשראי מבטחי משנה, ראה סעיף ב.4.1 להלן.

מחלקת ביטוח משנה בוחנת את החוסן הפיננסי של מבטחי המשנה.

בחטיבה הפיננסית נערך מעקב שוטף אחר הגביה ממבטחי משנה.

החברה מתמודדת עם סיכוני אשראי של מבטחי משנה באמצעות פיזור בין מבטחי המשנה, מגבלות חשיפה למבטח בודד ומגבלות דרוג אשראי.

סיכונים תפעוליים

סיכונים תפעוליים עיקריים - מנוהלים על-ידי מנהלי החטיבות ונתמכים ע"י גורמים ופונקציות שונים בארגון ובכללם מערך הבקרה, הפרוש בתחומי הפעילות בארגון, יחידת האו"ש, ציט והאכיפה, SOX, אבטחת מידע, ניהול סיכונים תפעוליים, לרבות מניעת הונאות ומעילות, חטיבת הטכנולוגיות והביקורת הפנימית. מסמכי מדיניות בהתחשב בהוראות הרגולציה הקיימות, הקשורות בניהול סיכונים תפעוליים, אושרו ע"י דירקטוריון החברה והחברה פועלת על פיהם.

כימות ההפסד הנובע מסיכונים תפעוליים נכלל במסגרת חישוב יחס כושר הפירעון על ידי פרמטרים מקובלים המתייחסים להיקף פעילות הקבוצה בענפי הביטוח השונים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

3. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

(ב) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית
וחסכון ארוך טווח בקבוצה (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

החברה מתמודדת עם הסיכונים התפעוליים באמצעות ביצוע מיפוי סיכונים תפעוליים ובניית תכניות הפחתה לסיכונים השיריים הגבוהים. כמו כן, יישום תכניות הבקרה בתחומי הפעילות מאפשרות להציף ולטפל בליקויים תפעוליים בתהליכי העבודה השוטפים. על רקע משבר הקורונה עברה החברה למתכונת עבודה היברידית המשלבת עבודה מרחוק כחלק מהפעילות העסקית השוטפת. במסגרת זו שנו חלק מתהליכי העבודה ובהתאמה בוצעו שינויים בתכניות הבקרה של היחידות העסקיות.

אבטחת מידע וסייבר - בשנים האחרונות חלה עליית מדרגה משמעותית במפת איומי הסייבר העולמית. מתקפות רבות מתרחשות בישראל ובעולם כנגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל ומגוון רחב של תאגידים. בעולם הביטוחי התרחשו מספר אירועים משמעותיים בסוכנויות ביטוח וכן אירוע מכונן של פריצה לחברת שירביט ודלף מידע בקנה מידה גדול במיוחד.

פעילות העסקית של הקבוצה נשענת במידה רבה על מערכות מידע אשר תומכות בתהליכים העסקיים. זמינות המערכות, המימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לצורך קיום פעילות עסקית תקינה.

עם התקדמות הטכנולוגיה, תדירות האיומים משתנה וכנגזרת מכך, עולה רמת הסיכון לחברה וללקוחותיה. שילוב טכנולוגיות חדשות בליבה העסקית של הקבוצה כמו גם במערכות קצה ובקרב לקוחותיה מעלות את רמת הסיכון בפני תקיפות סייבר.

הקבוצה, כארגון פיננסי מוביל, מהווה מטרה לתוקפים שונים. מערכות המחשוב, רשתות התקשורת של הקבוצה, ספקיה, סוכניה ולקוחותיה מותקפים באופן תדיר וסביר שימשיכו להיות תחת התקפות סייבר כגון: וירוסים, תוכנות זדוניות, התקפות "דיוג" וכן התקפות נוספות שמטרתן העיקרית הינה פגיעה בשירות, גניבה או שיבוש נתונים.

הקבוצה נערכת באופן תדיר להתמודדות עם איומי הסייבר ומשקיעה משאבים רבים בנושא זה. מנגנוני הפיקוח והבקרה הקיימים בחברה כוללים ועדות הנהלה ודירקטוריון אשר דנות בסיכונים סייבר ועוקבות אחר תכנית העבודה השנתית בתחום זה. בנוסף, קיימת בחברה מדיניות ניהול סיכונים סייבר, שעולה לאישור דירקטוריון הקבוצה אחת לשנה, וכן מגוון רחב של נהלי והוראות עבודה הנגזרות ממנה. לחברה תכנית עבודה סדורה אך גמישה המתעדכנת מעת לעת בהתאם להתפתחות האיומים המשתנים באופן תדיר. התוכנית מושתתת על בסיס ניתוח מתאר האיומים והסיכונים הרלוונטי לחברה וכוללת פעולות שמטרתן להפחית את ההסתברות להתממשותם. אירועי סייבר ופגיעה פרטיות משמעותיים אשר משפיעים בצורה ישירה או עקיפה על הקבוצה מנוהלים כסיכונים נפרדים, עם תכנית מיטיגציה ייעודית.

יש לציין כי משבר הקורונה, גרר אף הוא היערכות טכנולוגית ובקורות סייבר מיוחדות כגון הקשחת הגישה למערכות מגדל, הגבלת העבודה לשעות מוגדרות (הפחתת שעות הפעילות בגישה מרוחקת למגדל), התאמת ספי ניטור וכדומה. האירוע נוהל ודווח סיכון לוועדות הבקרה השונות.

בנוסף, הנחיות וליווי צמוד של תחום אבטחת המידע והסייבר מבוצעים בשגרת העבודה השוטפת, החל משלב ייזום פרויקטים טכנולוגיים ועסקיים וכלה בהתמודדות שוטפת עם סיכונים פנימיים וחיצוניים דוגמת דלף מידע, השבתת רשת, שיבוש מידע וגניבה בלתי מורשית למידע, אשר עלולים להשפיע על הפעילות העסקית.

מניעת מעילות והונאות - הגופים המוסדיים בקבוצה פועלים בתחום זה בהתאם להוראות חוזר הממונה בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות אשר אושרה ע"י דירקטוריון הקבוצה. כחלק ממערך ניהול הסיכונים לקבוצה אחראי ממונה מניעת מעילות והונאות לזיהוי והערכת החשיפות וצמצומן בשיתוף עם מנהלי החטיבות ובסיוע מערך הבקרה הארגוני.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

4. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

ג) מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים ובקרת ניהול הסיכונים בפעילות הביטוחית

וחסכון ארוך טווח בקבוצה (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

היערכות למקרה אסון (שעת חירום) - לחברה מסגרת עבודה כללית להמשכיות עסקית הכוללת תרחישי ייחוס והשלכותיהן על הקבוצה, מיפוי תהליכים חיוניים לשעת חירום, יעדי שירות למצב חירום ותכנית להמשכיות עסקית. התכנית להמשכיות עסקית (BCP) מתייחסת להיבטים שונים הנדרשים במצב חירום, לרבות כח אדם, תשתיות פיזיות ותשתיות טכנולוגיות. התכנית כוללת, בין השאר, נהלי עבודה בשעת חירום עבור התהליכים העסקיים החיוניים והתומכים בהם, תכנית גיבוי לכח אדם חיוני, תכנית מעבר לאתר חלופי (עבור עובדי הקבוצה התומכים בתהליכים העסקיים החיוניים לחירום), ואתר גיבוי (אתר DRP) למידע אודות מבוססים ועמיתים המאפשר RPO (Return Point Objective) ו-RTO (Return To Operation) בטווחי זמן מוגדרים לתמיכה ביעדי השירות בחירום. לחברה עותק נוסף (שלישי), אשר מבטיח התאוששות של המידע במקרים בהם נפגע מידע באתר הראשי ובאתר החלופי בו זמנית. בשנת 2021 על מנת לפשט את תהליך האישורים, בוצעה הפרדה בין מסגרת העבודה הכללית לבין התוכנית להמשכיות עסקית, כך שתוכנית להמשכיות עסקית מוצגת במסמך נפרד ולא כפרק בתוך מסגרת העבודה הכללית לאישור הדיקטוריון. כנדרש אושרה הן מסגרת העבודה הכללית והן תוכנית ההמשכיות העסקית לשנת 2021 בהנהלה ובדיקטוריון בהתאמה. ב-2021 התכנית להמשכיות עסקית הוטמעה בקרב העובדים באמצעות לומדה אינטראקטיבית וכן באמצעות יישום תכנית תרגילים, תרגיל רציפות עסקית מגדל, בכפוף להוראות הממונה. במתאר סייבר וסייבר בפעילות הביטוחית התקיים ביוני 2021. בנוסף במהלך 2021 החברה פעלה במספר אירועי אמת בהתאם למסגרת העבודה הכללית ותוכנית ההמשכיות העסקית שלה.

סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים - בשנים האחרונות חלה עליה במודעות, בארץ ובעולם, לחשיבות ניהול סיכונים סביבתיים.

סיכונים סביבתיים כוללים, בין היתר, זיהום אוויר, מים וקרקעות.

סיכונים אקלים הינם סיכונים הנוצרים מהתגברות עוצמת ותדירות אירועי מזג אוויר כתוצאה מהתחממות כדור הארץ. סיכונים אקלים כוללים סיכונים פיזיים כגון שיטפונות, שריפות וכו' וסיכונים מעבר הנובעים מקידום מהלכים להפחתת השפעת ההתחממות הגלובאלית דוגמת צמצום פליטות פחמן כגון מעבר למקורות אנרגיה מתחדשת, מיסוי פחמן וכו'.

החברה יכולה להיפגע משינויי אקלים ומפגעי טבע הקשורים אליהם באופן ישיר מפגיעה במתקניה ובאופן עקיף במסגרת סיכונים אשראי של לווה או ירידה בערך בטחונות החשופות לסיכון סביבתי. כמו כן, החברה יכולה להיפגע באופן עקיף לסיכון הסביבתי במסגרת סיכון אשראי באם תחול הרעה במצבו הפיננסי של לווה או מבטח משנה עקב הצורך לבצע השקעות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן, עשוי להיות לחברה סיכון מוניטין בו ייוחס לחברה קשר לגורם מפגע סביבתי, אם כיצרת המפגע ואם באופן עקיף כממננת המפגע.

יצוין כי בנובמבר 2021 פורסם תיקון לפרק ניהול נכסי השקעה בעניין הכללת שיקולי ESG (Environmental, Social, and Governance) (היבטי) ממשל תאגידי (היבטי) ESG (Environmental, Social, and Governance) ולסיכונים מתפתחים מהותיים (כגון סיכונים סייבר וסיכונים טכנולוגיים) הכולל, בין היתר הרחבת ההוראות ביחס לשיקולי ESG שעל ועדת ההשקעות לשקול במסגרת קביעת מדיניות ההשקעה, ככל ששיקולים אלו רלוונטיים לביצועי תיק ההשקעות ועשויים להשפיע עליהם. תחילתו של תיקון זה ביום 1 ביולי 2022.

החברה רואה חשיבות בקידום הפעילות וניהול הסיכונים בהקשר זה. החברה אימצה מדיניות השקעות ESG לניהול כלל תיק ההשקעות והצהירה על כך באופן גלוי, בהתאם לדרישות הממונה, כחלק מהצהרת מדיניות ההשקעות של החברה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים

1. סיכוני שוק

סיכון שוק הינו כאמור הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד המחירים לצרכן ובמטבע חוץ. לענין השפעת ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינויים במשתנים אלו על הרווח (הפסד) לתקופה ועל הרווח (הפסד) הכולל ראה סעיף ב.1.א) להלן.

סיכון ריבית - הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של מכשיר פיננסי ישתנו כתוצאה משינויים בשערי הריבית בשוק.

במרבית עסקי הקבוצה מח"מ הנכסים אינו תואם את מח"מ ההתחייבויות, בעיקר בהתחייבויות ביטוח חיים (כמו גם, ביטוחי בריאות לזמן ארוך ופנסיה) בהן מח"מ ההתחייבויות ארוך ממח"מ הנכסים. כתוצאה מכך, לירידת הריבית ישנה השפעה של הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח חיים כמו גם להקטנת התשואה הגלומה העתידית של כספי העמיתים.

בביטוח כללי, לירידת הריבית ישנה השפעה על הקטנת רווחיות המוצרים הנובעת מהקטנת ההכנסות מההשקעות כנגד העתודות.

לאור שינויים רגולטורים המתרחשים בעולם, חלה הערכות בשוק העולמי לקראת הפסקת השימוש בריבית הליבור ומעבר לריביות בנצ'מארק חדשות החל מסוף שנת 2021 (להלן "הרפורמה") אשר מתבססת במידה רבה יותר על נתוני העסקאות הספציפיות.

רפורמה זו עשויה להשפיע על שווקים פיננסיים ומשתתפי שוק ככל וישויות לא יינקטו בזמן בפעולות הנחוצות לצורך מעבר מסודר לריביות הבנצ'מארק החדשות, לרבות על תפקודם, נזילותם וערכם של מכשירים פיננסיים המתבססים על ריביות ה-IBORs.

החברה החלה בתהליך לזיהוי חוזים קיימים של מכשירים פיננסיים שפירעונם צפוי לאחר תום שנת 2021, לצורך קביעת חשיפתה ל-LIBOR. בנוסף, החברה בוחנת את הצורך בביצוע פעולות נדרשות, בכדי להקטין את החשיפה, כגון, ניהול משא ומתן מחדש עם הצדדים לחוזה על מנת להקטין את אי הוודאות החוזית.

לפרטים נוספים ראה באור 2.כד.

סיכוני שוק (מכשירים הוניים/נכסים ריאליים) - סיכונים הנובעים משינוי בשערי מניות או משינוי בשווי ההוגן של נכסים אחרים.

סיכונים הקשורים במדד המחירים לצרכן - הפסד ריאלי כתוצאה משחיקת ערך הנכסים השקליים כתוצאה מעליית אינפלציה מעבר לציפיות לאינפלציה הגלומות בשוק ההון, זאת כנגד ההתחייבויות הביטוחיות הצמודות למדד.

בשנת 2021 חלה עלייה הדרגתית של סביבת האינפלציה, זאת על רקע ההתאוששות המהירה בפעילות הכלכלית והמדיניות המרחיבה, בנוסף לעליית מחירי חומרי הגלם, לרבות מחירי האנרגיה, והתייקרות ההובלה הימית.

יצוין כי לעלייה משמעותית באינפלציה, השפעה על הקטנת התשואה הריאלית בתיקי העמיתים ועל כן השפעה נגזרת על קיטון בדמי הניהול המשתנים שגובה החברה וכן השפעה על המרווח הפיננסי בתיק הנוסטרו של החברה.

סיכון מטבע - הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של מכשיר פיננסי ישתנו כתוצאה משינויים בשערי החליפין של מטבע חוץ.

להכנסות מההשקעות העומדות כנגד עתודות הביטוח וההון העצמי השפעה מהותית על רווחי חברות הביטוח. חלק ניכר מתיק הנכסים של הקבוצה מושקע בניירות ערך סחירים בשוק ההון, ובנגזרים פיננסיים, המתאפיינים בתנודתיות כתוצאה מאירועים פוליטיים, ביטחוניים וכלכליים בארץ ובעולם. ניירות ערך סחירים נרשמים בהתאם לשוויים בבורסה בתאריך הדוח. כתוצאה מכך לתנודתיות בשוויין של השקעות אלה בתיקי הנוסטרו וכן להשפעת השינויים בהכנסות מהשקעות על דמי הניהול המשתנים בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים עשויה להיות השפעה מהותית על הרווחיות ועל ההון העצמי של הקבוצה וכן על שווי תיק ביטוח חיים. ירידת שווי הנכסים כנגד הפוליסות המשתתפות ברווחים, קרנות הפנסיה וקופות הגמל מקטינה גם את היקף דמי הניהול הקבועים הנגבים בתיקים אלו. היקף ההשפעה על הרווחים תלוי במאפייני ההתחייבויות הביטוחיות (תלויות תשואה, שאינן תלויות תשואה) ותנאי דמי הניהול במוצרים שעבורם מוחזקת העתודה הרלבנטית.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

1. סיכוני שוק (המשך)

התחייבויות תלויות תשואה הינן התחייבויות בגין חוזים בהם תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים בתשואה שמניבות השקעות העומדות כנגד ההתחייבויות בגין פוליסות אלו, בניכוי דמי ניהול כמפורט להלן:

- לגבי פוליסות שהונפקו עד שנת 2004 דמי ניהול קבועים וכן דמי ניהול משתנים בשיעור 15% מהתשואה הריאלית לאחר ניכוי דמי הניהול הקבועים.

- בפוליסות שהונפקו משנת 2004 ואילך - דמי ניהול קבועים.

לחברה קיימת חשיפה ישירה בגין השפעה של שינויים בעקום הריבית על חישוב ההתחייבויות הביטוחיות עבור חוזים אלו. בנוסף, קיימת לחברה חשיפה הנגזרת מדמי הניהול המשתנים בהתאם לתנודתיות בתשואה הנזקפת למבוטחים, וזאת רק לגבי פוליסות שהוצאו עד 2004, ומן ההיקף הכולל של ההתחייבויות ממנה נגזרים דמי הניהול הקבועים של המבטח לגבי כלל המוצרים תלויי התשואה.

מבחינה רגישות ומועדי הפירעון של ההתחייבויות המפורטים בסעיפים הבאים כוללים את ההשפעה הישירה בלבד של שינוי עקום הריבית על חישוב ההתחייבויות הביטוחיות.

כל שינוי של 1% בתשואה הריאלית על ההשקעות במסגרת חוזים תלויי תשואה בגין פוליסות שהונפקו עד שנת 2004, שהיקף ההתחייבויות בגינם ליום 31 בדצמבר 2021 כ-84 מיליארד ש"ח (כ-75 מיליארד ש"ח אשתקד) ישפיע על דמי הניהול בסך של כ-125 מיליון ש"ח (כ-113 מיליון ש"ח אשתקד).

כאשר התשואה בחוזים אלה הינה שלילית החברה אינה גובה דמי ניהול משתנים אלא רק את דמי הניהול הקבועים בשיעור 0.6% מהצבירה בלבד, זאת כל עוד לא תושג תשואה ריאלית נטו (בניכוי דמי ניהול קבועים) חיובית שתכסה את התשואה השלילית שנצברה.

השפעת שינוי כאמור על פוליסות שהונפקו משנת 2004 ואילך איננה מהותית.

בביטוח חיים שאינו תלוי תשואה - עיקרו של תיק ביטוח החיים הינו בגין פוליסות מבטיחות תשואה המגובות בעיקרן באגרות חוב מיועדות (ח"ץ) המונפקות על ידי בנק ישראל לכל אורך תקופת הפוליסה. לפיכך קיים לחברה כיסוי פיננסי חופף על עיקר ההתחייבויות מבחינת ריבית והצמדה למשך חיי הפוליסות. ליום 31 בדצמבר 2021 כיסו אגרות החוב המיועדות כ-75% מכלל ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בתוכניות אלו (כ-74% אשתקד).

אין הקבלה מלאה בין בסיס ההצמדה של הנכסים לבסיס ההצמדה של ההתחייבויות בביטוח חיים שאינו תלוי תשואה (בגין חלק תיק ביטוח החיים שאינו מגובה באגרות חוב מיועדות), בביטוח כללי ובהון.

לשינויים בשווקי ההון, במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין עשויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הקבוצה.

(א) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל הרווח (הפסד) הכולל (הון). ניתוח הרגישות הינו ביחס לערך בספרים של הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי ההשקעה בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן בהכרח ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

1. סיכוני שוק (המשך)

א) מבחני רגישות הנגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ ⁽⁵⁾		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעור השינוי במחירי השקעות במכשירים הוניים ⁽³⁾		שיעור השינוי בריבית ^{(1) (2)}	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							
219,748	(219,748)	12,749	(12,749)	(25,048)	26,931	(1,945,861)	1,480,594
(6,446)	6,446	12,749	(12,749)	(280,645)	282,529	(616,080)	434,173

רווח (הפסד)

רווח (הפסד) כולל⁽⁴⁾

ליום 31 בדצמבר 2020

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ ⁽⁵⁾		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעור השינוי במחירי השקעות במכשירים הוניים ⁽³⁾		שיעור השינוי בריבית ^{(1) (2)}	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							
184,264	(177,383)	13,863	(13,863)	14,776	(7,266)	(1,694,032)	1,413,270
(6,795)	13,676	13,863	(13,863)	(195,327)	202,772	(440,002)	406,999

רווח (הפסד)

רווח (הפסד) כולל⁽⁴⁾

הערות

(1) ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך בספרים של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי. במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון, מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי החוב שאינם סחירים בריבית קבועה, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבויות פיננסיות הנמדדות, לאחר ההכרה לראשונה, בעלות מופחתת, בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית והתחייבויות בגין חוזי השקעה.

הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים, בשנת 2021 כ-24% מתוך סך הנכסים עבור חוזים שאינם תלוי תשואה.

(2) ההשפעה של ירידה של 1% בשיעור הריבית על הרווח והרווח הכולל בגין התחייבויות ביטוחיות בביטוחי חיים ובריאות הכלולה בניתוח הרגישות מוערכת בהפסד של כ-1,845 מיליון ש"ח אחרי מס (אשתקד הפסד של כ-1,624 מיליון ש"ח אחרי מס). ההשפעה של עלייה של 1% בשיעור הריבית מוערכת ברווח של כ-1,388 מיליון ש"ח אחרי מס (אשתקד רווח של כ-1,349 מיליון ש"ח אחרי מס**). ראה סעיף ב.1. לעיל.

בביטוח כללי, החברה מהוונת את ההתחייבויות הביטוחיות בענפי צד שלישי וחבות מעבידים. השפעה של ירידה בריבית חסרת סיכון ב-1% תביא לגידול בהתחייבויות ולהקטנת הרווח בסך של כ-49 מיליון ש"ח אחרי מס (כ-47 מיליון ש"ח אחרי מס אשתקד). עליית ריבית חסרת סיכון ב-1% תגדיל את הרווח על ידי הקטנת ההתחייבויות בסך של כ-45 מיליון ש"ח אחרי מס (כ-43 מיליון ש"ח אחרי מס אשתקד).

(3) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או שלחילופין, לחברה אין מידע ביחס לתזרים זה (בהתאם להגדרות ב-IFRS7 אין כוללות השקעות בחברות כלולות).

(4) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח (הפסד) הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לתקופה.

(5) השינוי בשערי חליפין של מטבע חוץ כולל השפעה על פריטים לא כספיים ואחרים שערכם במאזן מסתכם בכ-3.3 מיליארד ש"ח.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

1. סיכוני שוק (המשך)

(ב) סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההון או בתזרים המזומנים הנובע מהנכס או ההתחייבות. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ	תלוי תשואה אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה	
48,855,729	34,782,174	14,073,555	נכסים עם סיכון ריבית ישיר
			נכסי חוב סחירים
			נכסי חוב שאינם סחירים
24,699,433	1,062,245	23,637,188	אג"ח ח"ץ
17,802,118	15,232,425	2,569,693	אחר
223,802	173,945	49,857	השקעות פיננסיות אחרות
20,468,299	13,621,535	6,846,764	מזומנים ושווי מזומנים
1,346,785	15,319	1,331,466	נכסי ביטוח משנה
113,396,166	64,887,643	48,508,523	סך הכל נכסים עם סיכון ריבית ישיר
90,762,859	80,405,923	10,356,936	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר ^(*)
204,159,025	145,293,566	58,865,459	סך הכל נכסים
			התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
			התחייבויות פיננסיות
6,942,715	115,529	6,827,186	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
184,102,686	142,952,095	41,150,591	אחרים
303,200	155,578	147,622	
191,348,601	143,223,202	48,125,399	סך הכל התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
4,246,160	1,264,700	2,981,460	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר ^(**)
195,594,761	144,487,902	51,106,859	סך הכל התחייבויות
8,564,264	805,664	7,758,600	סך הכל נכסים בניכוי התחייבויות
1,888,536	1,270,969	617,567	סיכון חוץ מאזני (התחייבויות למתן אשראי)

^(*) נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגביה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

^(**) התחייבויות שאין להן סיכון ריבית ישיר כוללות: נגזרים, עתודות למס, יתרות חו"ז למיניהן וכו'.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

1. סיכוני שוק (המשך)

(ב) סיכון ריבית ישיר (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020

סה"כ	תלוי תשואה אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה
49,514,804	35,048,470	14,466,334
23,418,997	955,743	22,463,254
17,107,789	14,445,858	2,661,931
226,823	178,677	48,146
12,842,818	9,168,697	3,674,121
1,222,939	10,344	1,212,595
104,334,170	59,807,789	44,526,381
77,588,144	68,134,742	9,453,402
181,922,314	127,942,531	53,979,783
6,044,624	-	6,044,624
164,899,205	125,878,822	39,020,383
300,465	143,193	157,272
171,244,294	126,022,015	45,222,279
3,796,232	1,380,299	2,415,933
175,040,526	127,402,314	47,638,212
6,881,788	540,217	6,341,571
2,165,548	1,912,134	253,414

נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

אג"ח ח"ץ

אחר

השקעות פיננסיות אחרות

מזומנים ושווי מזומנים

נכסי ביטוח משנה

סך הכל נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסים ללא סיכון ריבית ישיר^(*)

סך הכל נכסים

התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר

התחייבויות פיננסיות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

אחרים

סך הכל התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר

התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר^(**)

סך הכל התחייבויות

סך הכל נכסים בניכוי התחייבויות

סיכון חוץ מאזני (התחייבויות למתן אשראי)

^(*) נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגביה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

^(**) התחייבויות שאין להן סיכון ריבית ישיר כוללות: נגזרים, עתודות למס, יתרות חו"ז למיניהן וכו'.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

1. סיכוני שוק (המשך)

ג. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במניות *

ליום 31 בדצמבר 2021

% מסך הכל	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר בארץ אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125	
24.7	63,343	52,742	-	2	10,599	ענף משק
10.7	27,379	-	15,018	12,361	-	תעשיה
4.4	11,378	-	-	3,379	7,999	בינוי ונדל"ן
4.0	10,370	10,370	-	-	-	חשמל ומים
13.0	33,353	27,308	6,045	-	-	מסחר
4.1	10,445	10,445	-	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
10.6	27,277	24,284	2,942	-	51	בנקים
13.2	33,844	33,844	-	-	-	שירותים פיננסיים
15.3	39,258	39,258	-	-	-	שירותים עסקיים אחרים
100.0	256,647	198,251	24,005	15,742	18,649	חברות אחזקה
						סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020

% מסך הכל	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר בארץ אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125	
13.0	40,468	28,739	-	-	11,729	ענף משק
2.9	9,287	-	-	-	9,287	תעשיה
5.3	16,794	-	-	6,442	10,352	בינוי ונדל"ן
13.6	42,878	42,878	-	-	-	חשמל ומים
0.9	2,954	-	-	-	2,954	מסחר
11.6	36,601	35,799	-	-	802	תחבורה ואחסנה
3.2	10,188	10,188	-	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
23.8	75,238	39,566	35,672	-	-	בנקים
10.7	33,770	27,627	6,143	-	-	שירותים פיננסיים
15.0	47,302	47,302	-	-	-	שירותים עסקיים אחרים
100.0	315,480	232,099	41,815	6,442	35,124	חברות אחזקה
						סך הכל

* לא כולל השקעות בחברות כלולות. ראה באור 1.ב.7.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

2. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהקבוצה תתקשה לעמוד בהתחייבויותיה במועדן.

הקבוצה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הודאות לגבי המועד בו תידרש הקבוצה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. אולם, חלק ניכר מהתחייבויותיה הביטוחיות במגזר ביטוח חיים אינן חשופות לסיכון הנזילות בגלל אופיים של חוזי הביטוח כמתואר להלן.

חוזים תלויי תשואה, בביטוח חיים - על פי תנאי החוזים זכאים בעליהם לקבל את שווי ההשקעות האמורות ותו לא. לפיכך אם ערך ההשקעות יעלה תהיה במקביל עליה בגובה התחייבויות הקבוצה בניכוי דמי הניהול שגובה הקבוצה.

חוזים שאינם תלויי תשואה, בביטוח חיים ובריאיות בסך של כ-38 מיליארד ש"ח המהווים כ-21% מההתחייבויות הביטוחיות והאחרות בביטוח חיים ליום 31 בדצמבר 2021 (אשתקד, סך של כ-35 מיליארד ש"ח ו-22% בהתאמה) הינם בגין חוזים שאינם תלויי תשואה אך מבטיחים תשואה מוסכמת. חוזים אלו מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות (ח"ץ) המונפקות על ידי בנק ישראל. הקבוצה זכאית לממש אג"ח אלו בעת שנדרש פדיון הפוליסות האמורות.

סיכון הנזילות כנגד התחייבויות ביטוחיות של הקבוצה נובע, אפוא, בעיקר מיתרת הנכסים שאינם אגרות חוב מיועדות ואינם כנגד חוזים תלויי תשואה. נכסים אלו מהווים ליום 31 בדצמבר 2021 כ-10% מכלל נכסי הקבוצה (כ-20 מיליארד ש"ח), (אשתקד, כ-10% מכלל נכסי הקבוצה, סך של כ-18 מיליארד ש"ח).

מתוך יתרת הנכסים האמורה ליום 31 בדצמבר 2021, סך של כ-12 מיליארד ש"ח (אשתקד כ-11 מיליארד ש"ח) הינם נכסים סחירים ויתרות מזומנים ושווי מזומנים.

יצוין, עם זאת, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

על פי תקנות ההשקעה, על מגדל ביטוח להחזיק בנכסים נזילים, כהגדרתם בתקנות ההשקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

מגדל ביטוח מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של מגדל ביטוח. היות ומדובר בסכומים בלתי מהוונים הרי שאין התאמה בינם לבין יתרות ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות בדוח על המצב הכספי.

א) מועדי הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בביטוח חיים ובריאיות נכללו בטבלאות כדלקמן:
כספי חסכון - מועדי פירעון חוזיים, דהיינו גיל הפרישה, ללא הנחות ביטולים, בהנחה שכל החסכון יימשך כהון ולא כקצבה.
גמלאות בתשלום, אובדן כושר עבודה בתשלום וסיעודי בתשלום - על בסיס אומדן אקטוארי.
תביעות תלויות ועתודות הסיכון - מדווח בעמודה "ללא מועד פירעון מוגדר".

ב) מועדי הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי נכללו בטבלאות כדלקמן:
התחייבויות, בענפים שאינם מקובצים (סטטיסטיים), המוערכים על ידי אקטואר-מדווחים על בסיס אומדן אקטוארי, על פי ניסיון תשלומי התביעות בעבר.
התחייבויות ביטוחיות בענפי רכוש ואחרים, שהינם ענפים מקובצים (אינם סטטיסטיים) ובענפים בהם ההפרשות הינן על בסיס הערכות שאינן אקטואריות - מדווחים בעמודה של זמן פירעון עד 3 שנים.

ג) מועדי הפירעון של התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוזי השקעה נכללו על בסיס מועדי הפירעון החוזיים. בחוזים בהם הצד שכנגד רשאי לבחור את עיתוי התשלום, ההתחייבות נכללת על בסיס של המועד המוקדם ביותר שבו החברה יכולה להידרש לשלם את ההתחייבות.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

2. סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות *

סה"כ	ללא מועד פירעון מוגדר	מעל 15 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים אלפי ש"ח	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	עד שנה
ליום 31 בדצמבר 2021						
41,984,713	4,298,670	2,816,920	4,338,152	10,292,997	11,036,736	9,201,238
ליום 31 בדצמבר 2020						
40,185,137	3,426,600	2,711,314	4,756,484	10,615,257	10,519,973	8,155,509

* לא כולל התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי

סה"כ	ללא מועד פירעון מוגדר	מעל 5 שנים אלפי ש"ח	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	עד 3 שנים	
ליום 31 בדצמבר 2021					
5,202,515	1,735	1,266,675	983,079	2,951,026	
ליום 31 בדצמבר 2020					
5,102,752	1,980	1,326,322	982,685	2,791,765	

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

2. סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוזי השקעה

עד שנה (1)	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים אלפי ש"ח	מעל 15 שנים	ללא מועד פירעון מוגדר	סה"כ
1,752,801	5,290,430	466,040	-	-	-	7,509,271
25,123	38,320	20,890	17,644	1,176	-	103,153
39,578	127,975	49,227	7,481	-	-	224,261
3,479,165						3,479,165
1,293,136	4,699,047	742,446	-	-	-	6,734,629
28,070	43,206	23,754	17,264	4,604	-	116,898
40,915	141,781	60,773	12,743	-	-	256,212
2,342,806	-	-	-	-	-	2,342,806

ליום 31 בדצמבר 2021

התחייבויות פיננסיות, למעט בגין חכירה⁽²⁾

התחייבויות בגין חכירה

התחייבויות בגין חוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה⁽³⁾

ליום 31 בדצמבר 2020

התחייבויות פיננסיות, למעט בגין חכירה⁽²⁾

התחייבויות בגין חכירה

התחייבויות בגין חוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה⁽³⁾

(1) התחייבויות פיננסיות עד שנה כוללות סך של כ-36 מיליון ש"ח העומדות לפירעון לפי דרישה (בשנת 2020 - כ-3 מיליון ש"ח).

(2) כולל התחייבויות פיננסיות בגין פוליסות תלויות תשואה בסך כ-188 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 (שנת 2020 כ-72 מיליון ש"ח).

(3) התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה הינן עד שנה שכן עומדות לפירעון לפי דרישה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים

(א) כללי

הקבוצה מוכרת פוליסות ביטוח אשר מכסות סיכונים שונים, כגון סיכוני מוות בעיקר לפני גיל פרישה, סיכון אריכות חיים למקבלי קצבה לאחר גיל פרישה ("אריכות חיים"), נכות, מחלות קשות, (לרבות מצב סיעודי, אבדן כושר עבודה, כמו גם מחלות מקצוע), אש, נזקי טבע (אירוע קטסטרופה כגון רעידת אדמה), גניבה, פריצה, חבויות בגין נזקי גוף וכו'. תמחור הפוליסה וכן ההערכות האקטואריות לגבי ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, נעשים בעיקר על סמך ניסיון עבר והמצב המשפטי והרגולטורי הידועים.

החובה להפקיד כספי חסכון של ביטוחי מנהלים החל מחודש ינואר 2008 למסלול הקצבתי ונטיית הציבור להעדיף מסלול קצבה על פני מסלול הוני בגיל הפרישה, משפיעים באופן משמעותי על החשיפה של החברה לסיכון אריכות חיים.

השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים ובחומרתם, ובמצב המשפטי והרגולטורי עשויים להשפיע על התוצאות העסקיות של הקבוצה.

סיכוני הביטוחסיכוני ביטוח חיים ובריאות

נובעים בעיקרם מאי הודאות בשכיחות, תזמון גובה ומשך תשלום התביעות העתידיות הצפויות בהתייחס להנחות הנוגעות לשיעורי תמותה/אריכות חיים, שיעורי תחלואה/נכות, הוצאות וביטולים (בכללם פדיונות וניודים יוצאים).

סיכוני ביטוח כללי

סיכון תמחור - הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום וכן מהחשיפה להרעה בגורמי הסיכון המכוסים בפוליסה מעבר להערכה האקטוארית על פיה נקבעה הפרמיה לכיסוי סיכונים אלו. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ו/או בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכון הערכת ההתחייבות הביטוחית (רזרבה לתביעות תלויות) - החשיפה להרעה בתשלומים העתידיים של התביעות התלויות מעבר להערכת התחייבות החברה לתביעות אלו. המודלים האקטואריים על פיהם, בין היתר, מעריכה החברה את התחייבויות הביטוחיות מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות.

חשיפת החברה מורכבת מהסיכונים הבאים:

סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות.

סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

סיכון קטסטרופה

חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה), כגון רעידת אדמה מלחמה או טרור, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בביטוח כללי הינו רעידת אדמה ובביטוח חיים ובריאות הינו מלחמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מרבי (MPL שנקבע על פי מודל שאימצה החברה) שהינה בעיקרה כ-1.8% מהסכום בסיכון הינו כ-5,316 מיליון ש"ח ברוטו ומתוכו כ-200 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

* למעט חשיפה בגין כיסוי רכב רכוש המכוסה בהסכמי ביטוח משנה חוזיים, לגביה מיושם MPL בשיעור של כ-5%.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)(א) כללי (המשך)

בעסקי ביטוח חיים קיים חוזה ביטוח משנה מסוג קטסטרופה (CAT) שמכסה תביעות מוות ונכות עבודה תמידית ומוחלטת בעקבות אירוע קטסטרופה (כגון רעידת אדמה או מלחמה מכל סוג שהיא, לרבות מלחמה גרעינית, ביולוגית או כימית). בשנים 2021 ו-2020 הכיסוי של הסכם ביטוח משנה זה הינו כ-280 מיליון ש"ח אחרי השתתפות עצמית בגובה כ-105 מיליון ש"ח עבור כל מקרה אירוע. יש לציין כי חוזה ה-CAT לא כולל סיכון מגיפות.

למידע נוסף בדבר ענפי הביטוח השונים אשר בגינם נוצרת למבטח חשיפה לסיכון ביטוחי, ראה פירוט ההתחייבויות הביטוחיות לפי סיכונים ביטוח באורים 3.ד, 17, 18.א. ו-19.

תמהיל העסקים

פעילות הקבוצה מתמקדת בעיקרה בתחום ביטוח החיים והחסכון לטווח ארוך. לשינויים בתמהיל הענפים השונים בתחום החסכון ארוך הטווח, בצמיחה של ענף הפנסיה על חשבון ענף ביטוח חיים, השפעה מהותית בטווח הארוך על תוצאות הפעילות של הקבוצה.

רמת שימור תיק ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

תיק ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך של החברה חשוף לביטולי פוליסות ופדיונות כמו גם לניוד צבירות. רמת שימור התיק מושפעת בעיקרה מהצמיחה במשק ומרמת התעסוקה, מהוראות הרגולציה, מטעמי הציבור וכן מרמת התחרות בין האפיקים השונים של מוצרי החסכון ארוך הטווח כמו גם מרמת התחרות בין כל הגופים העוסקים בתחום, ההולכת וגוברת. לרמת שימור תיק הביטוח, לרבות המעבר בין סוגי החסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל) שלהם שיעורי רווחיות שונים, השלכה ניכרת על רווחיות חברות הביטוח.

למבחני רגישות לגבי שינויים בשיעורי הביטולים, ראה סעיף ב.3.ב(7) להלן.

(ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובראות(1) כללי

להלן תיאור מוצרי הביטוח השונים וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר.

באופן כללי בהתאם להוראות המפקח ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות ובאופן עקבי לשנה קודמת. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוטח, תקופת הביטוח, מועד תחילת הביטוח, סוג הביטוח, פרמיה תקופתית וסכום הביטוח.

(2) השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

תוכניות ביטוח מסוג "עדיף" ומסוג "מסלולי השקעה":

בתוכניות ביטוח מסוג "עדיף" ומסוג "מסלולי השקעה" קיים מרכיב חסכון מזוהה. העתודה הבסיסית והעיקרית היא בגובה החסכון שהצטבר כולל תשואה בהתאם לתנאי הפוליסה כדלקמן:

- קרן צמודה לתשואת תיק השקעות (חוזים תלויי תשואה).
- קרן צמודה למדד בתוספת ריבית קבועה מובטחת או מזוכה בתשואה מובטחת כנגד נכסים מותאמים (חוזים מבטיחי תשואה).

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(2) השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

בגין מרכיבים ביטוחיים המצורפים לפוליסות אלו (אי כושר עבודה, מקרה מוות, סיעודי וכו') מחושבת התחייבות ביטוחית בנפרד כאמור להלן.

תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה ("מסורתי"):

תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה משלבות מרכיב של סכום חסכון במקרה שהמבוטח נשאר בחיים בתום תקופת התוכנית עם מרכיב ביטוחי של סיכון מוות במשך תקופת התוכנית. בגין מוצרים אלה מחושבת התחייבות ביטוחית לכל כיסוי כהיוון של תזרים המזומנים בגין התביעות הצפויות, כולל תשלום בתום התקופה, בניכוי הפרמיות העתידיות הצפויות. חישוב זה מבוסס על ההנחות לפיהן תומחרו המוצרים ו/או על הנחות שהופקו מניסיון התביעות, כולל שיעורי הריבית (להלן - ריבית תעריפית), לוח התמורות או התחלואה. החישוב נעשה בשיטה הידועה בשם "Net Premium Reserve", אשר אינה כוללת בזרם התקבולים הצפוי את המרכיב שהועמס בתעריף הפרמיות לכיסוי העמלות והוצאות, ומנגד אינה מנכה את ההוצאות והעמלות הצפויות. בגין מוצרים מסורתיים תלוי תשואה מחושבת העתודה בהתאם לתשואה שהושגה בפועל בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות לגמלאות בתשלום מחושבות בהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמורות אשר פורסמו בחוזר המפקח משנת 2019. ראה גם סעיף (3) (ב) להלן.

התחייבויות בגין גמלאות לכל החיים בגין פוליסות בתוקף (משולמות ומסולקות) שטרם הגיעו לשלב מימוש הגמלה או טרם הגיעו לגיל פרישה וטרם התחיל התשלום בפועל, מחושבות בהתאם להסתברות למשיכת הגמלה ובהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמורות עדכניים, וכן על פי שיעורי הביטולים שצפויים ושיעורי ההיוון הרלוונטיים בתיק הגמלה עד למועד הפרישה. אומדנים אלו מחושבים בהתאם לניסיון מגדל ביטוח בשילוב עם נתונים שפורסמו על ידי המפקח.

שינויים בהנחות לגבי שיעור ההיוון, תוחלת החיים, שיעורי הביטולים, בשיעור המבוטחים שיבחרו במשיכת גמלה ו/או שינויים אחרים ישפיעו על ההתחייבויות האמורות.

ההתחייבויות האמורות כוללות עתודה בסיסית המשקפת את ערך הפדיון שנצבר לזכות המבוטח ועתודה משלימה לגמלאות.

ההפרשה לעתודה המשלימה לגמלאות מבוצעת באופן הדרגתי עד למועד הפרישה הצפוי על ידי שימוש בפקטור היוון K (להלן: "פקטור K"), לפרטים נוספים אודות פקטור ההיוון K, ראה סעיף (3) (ד) להלן.

תוכניות ביטוח חיים אחרות כוללות מוצרי סיכון טהור (אובדן כושר עבודה, מקרה מוות וסיעודי) הנמכרות כפוליסות עצמאיות או שהן מצורפות לפוליסות עם תוכנית יסודית מסוג "עדיף", "מסלולי השקעה" או "מסורתי". בגין תוכניות אלו מחושבת התחייבות אקטוארית. החישוב נעשה בשיטה הידועה בשם "Net Premium Reserve".

בגין תביעות מתמשכות בתשלום, בביטוח סיעודי ובביטוח אובדן כושר עבודה, מחושבת התחייבות ביטוחית בהתאם לגיל התובע, ותק התביעה, ומשך תקופת התשלום הצפויה לפי ניסיון מגדל ביטוח, כשהיא מהוונת לפי שיעור הריבית התעריפית שבמוצר.

העתודות בגין ביטוחי הוצאות רפואיות פרט מחושבות כערך נוכחי של תביעות עתידיות צפויות על בסיס ניסיון העבר בניכוי פרמיות נטו צפויות (Net Premium). הנחות החישוב לגבי פרמטרים הקשורים להנחות תחלואה וביטולים התבססו על בסיס ניסיון מגדל ביטוח עם מרווח שמרנות, כמקובל לחישוב עתודות.

התביעות התלויות בתתי-ענפים ניתוחים, תרופות ומחלות קשות מחושבות על בסיס המשולשים (Chain Ladder, Bornhuetter-Ferguson) לסכומי תביעות ששולמו לפי חודשי נזק, ללא היוון וללא טווח סמך.

התביעות התלויות בתתי-ענפים השתלות וניתוחים בחו"ל מחושבות על בסיס דווח מחלקת תביעות.

ההתחייבות הביטוחית בגין ביטוח קבוצתי מורכבת מהתחייבות בגין פרמיה שטרם הורווחה, עתודה לתביעות תלויות ו-IBNR (תביעות אשר אירעו אך טרם דווחו), עתודה להמשכיות והפרשה להפסדים עתידיים, ככל שנדרשת.

ההתחייבות בגין תביעות תלויות בביטוח חיים כוללות בעיקר הפרשות לתביעות תלויות ו-IBNR למקרי מוות על בסיס הסכום בסיכון עבור מקרי מוות שאירעו עד למועד הדוח, לאובדן כושר עבודה ולנכונות על בסיס מודל Chain Ladder ו-Bornhuetter-Ferguson על פי חודשי נזק.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(3) ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

(א) שיעור ההיוון

בגין תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה ("מסורתי") ומוצרי סיכון טהור עם פרמיה קבועה הריבית המשמשת להיוון הינה כדלקמן:

בתוכניות ביטוח המגובות בעיקרן באגרות חוב מיועדות ריבית תעריפית בשיעורים של בין 3% ל-5% צמודה;

בגין מוצרים תלויי תשואה, שהונפקו בשנים 1991 ואילך ריבית תעריפית בשיעור 2.5%, צמודה. בהתאם לתנאי הפוליסה הפרשים בין הריבית לתשואה נטו יזקפו למבוטחים.

ירידה בשיעור הריבית הכלכלית עשוי להגדיל את העתודה המשלימה לגמלאות עקב שימוש בריבית היוון ברוטו, כפי שמצוין בחוזר 2013-1-2.

בנוסף, ירידה בשיעור הריבית לטווח הארוך עלולה להגדיל את עתודות הביטוח בגין המרכיב החופשי (שאיננו מגובה באגרות חוב מיועדות) של פוליסות שמרכיב החסכון בהן כולל תשואה מובטחת הגבוהה משיעור ריבית ההיוון, וזאת כתוצאה מהצורך בהעמדת עתודה נוספת במסגרת בדיקת נאותות העתודות (LAT). ראה באור 2.1.ט.2. כמו כן, ירידה בשיעור הריבית עלולה להגדיל את העתודה המשלימה לגמלא. לפירוט ההשפעה הכספית, ראה סעיף ב.3.ב(5)(א) להלן.

ב) שיעורי תמורת ותחלואה

(1) שיעורי התמורת ששימשו לחישוב התחייבויות ביטוחיות בגין תמורת של מבוטחים לפני הגיעם לגיל פרישה (כלומר לא כולל תמורת של מקבלי גמלאות זקנה ומקבלי פיצוי אובדן כושר עבודה) זהים, בדרך כלל, לשיעורים אשר שימשו לקביעת התעריף.

(2) ההתחייבות לקצבאות המשולמות לכל החיים מחושבת בדרך כלל בהתאם ללוחות תמורת עדכניים אשר מפורסמים ע"י הממונה.

עליה בשיעור התמורת בפועל לרמה העולה על ההנחה הקיימת, עשויה להביא לגידול ההתחייבויות הביטוחיות בגין תמורת של מבוטחים לפני הגיעם לגיל פרישה ולקטיון ההתחייבות לקצבאות המשולמות לכל החיים.

לעניין ניתוח רגישות ראה סעיף ב.3.ב(7) להלן.

(3) שיעורי התחלואה מתייחסים לשכיחות של מקרי תביעה בגין מחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכיוצ"ב. שיעורים אלה נקבעו על בסיס ניסיון הקבוצה או מחקרים של מבטחי משנה. בענפי סיעוד ואובדן כושר עבודה נקבעת תקופת תשלום הקצבאות בהתאם לניסיון הקבוצה או מחקרים של מבטחי משנה.

ככל ששיעורי התחלואה וחומרתה יעלו כך עשויה לגדול ההתחייבות הביטוחית בגין מחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(3) ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

ג) הנחות גמלה

חוזי ביטוח חיים, הכוללים מרכיב חסכון, התנהלו, בגין כספי חסכון שהופקדו עד שנת 2008 בשני מסלולים: מסלול הוני או מסלול קצבתי. בפוליסות לקצבה ופוליסות עם נספחי קצבה, המבוטח רשאי בגין הצבירה הנובעת מהפקדות עד סוף שנת 1999 לבחור את המסלול במועד הפרישה. היות וסכום ההתחייבות הביטוחית שונה בכל אחד משני מסלולים אלו, מוטל על מגדל ביטוח לקבוע את שיעור הפוליסות בהן יבחרו המבוטחים במסלול הגמלה. שיעור זה נקבע על פי ניסיון הקבוצה המתעדכן מעת לעת. החל משנת 2008 כל פרמיות החסכון שהופקדו במסגרת ביטוח מנהלים מיועדות לקצבה והאפשרות למשוך את החיסכון הנצבר מהן בצורה הונית, הצטמצמה.

מדי שנה מגדל ביטוח מבצעת מחקר בנושא הנחות גמלה לרבות שיעור לקיחת גמלה, מסלולי פרישה, וגיל פרישה ומעדכנת את העתודה המשלימה לגמלאות בהתאם.

כמו כן, מתעדכנות ההנחות בעתודה להשלמת גמלאות בעקבות מחקר ביטולי פוליסות לפני גיל הפרישה הצפוי (כתוצאה מפידיין, נידוד יוצא וכו').

לפירוט ההשפעה הכספית, ראה סעיף ב.3.ב(5)(א) להלן.

ד) פקטור ההיוון K

ההפרשה לעתודה משלימה לגמלאות נעשית על ידי שימוש בפקטור K, כאמור בסעיף ב.3.ב(2) לעיל.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות במקביל להכרה ברווחים מדמי הניהול וזאת לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור. פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה, והוא מוגבל עד לשיעור ההכנסות העתידיות הצפויות מדמי ניהול או ממרווח פיננסי הנובעים מהשקעות המוחזקות כנגד עתודת הביטוח בשל הפוליסה או מתשלומי פרמיות בניכוי ההוצאות המתייחסות לפוליסה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר מגדל ביטוח קובע בהתאם להנחיות הממונה שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שבו מגדל ביטוח משתמשת עבור פוליסות משתתפות ברווחים עומד על 0.69% (ליום 31 בדצמבר 2020 - 0.67%). העתודה המשלימה לגמלה בגין פוליסות מבטיחות תשואה עומדת על סכומה המלא לימים 31 בדצמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2020 (ערך ה K הינו 0.00% לימים אלו).

העלייה בשיעור ה-K של פוליסות משתתפות ברווחים בשנת 2021 נובעת בעיקרה מהירידה בשיעור מימוש הגמלאות.

לפירוט ההשפעה הכספית, ראה סעיף ב.3.ב(5)(א) להלן.

ה) שיעורי ביטולים

שיעור הביטולים משפיע על אמידת ההתחייבויות הביטוחיות בגין גמלה נדחית ובגין חלק מביטוחי הבריאות. ביטולים של חוזי ביטוח יכולים לנבוע מביטול פוליסות היזום על ידי מגדל ביטוח עקב הפסקת תשלומי הפרמיות או פדיונות פוליסות לבקשת בעליהן. ההנחות לגבי שיעורי הביטולים מבוססות על ניסיון מגדל ביטוח ומבוססות על סוג הביטול, סוג המוצר וותק של תקופת הכיסוי.

ו) שיעורי המשכיות

בביטוחי בריאות קבוצתיים זכאים המבוטחים להמשיך ולהיות מבוטחים באותם תנאים גם אם החוזה הקולקטיבי לא יחודש. בגין אופציה זו של המבוטחים קיימת למגדל ביטוח מחויבות, המבוססת על הנחות לגבי שיעורי המשכיות של הביטוחים הקולקטיבים ושיעורי המשכיות של החוזים עם המבוטחים לאחר סיום החוזה הקולקטיבי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(4) בדיקת נאותות העתודות (LAT)

מגדל ביטוח בודקת את נאותות העתודות בביטוח חיים ובריאות, לרבות העתודה המשלימה לגמלאות. ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, שיעורי ריבית, פרמיית אי נזילות ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל לערכם בספרים, תמותה, הנחות גמלה ותחלואה והן נקבעות על ידי האקטואר על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים והוראות רגולטוריות.

ביום 29 במרס 2020 פורסם חוזר ביטוח 2020-1-5 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה (LAT)", להלן - "חוזר ה-LAT".

החוזר קבע כי בדיקת ה-LAT תחושב תוך קיבוץ מוצרי ביטוח חיים (למעט מוצרי סיעוד) וזאת במקום חישוב עבור כל מוצר ביטוח חיים בנפרד, כפי שהיה נהוג עד כה. שינוי זה מאפשר לקזז קבוצות רוחניות מקבוצות הפסדיות.

עדכון פרמית אי נזילות:

בחודש פברואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות ("התיקון") או ("התיקון לחוזר").

התיקון עדכן את שיטת האמידה של פרמיית אי הנזילות המתווספת לריבית חסרת הסיכון בחישוב בדיקת נאותות העתודות בעסקי הביטוח השונים. בהתאם לתוצאת הנוסחה המעודכנת הקבועה בתיקון לחוזר, שיעור פרמיית אי הנזילות השתנה משיעור של 0.26% לשיעור של 0.54%, וזאת נכון ליום 31 בדצמבר 2021. התיקון נכנס לתוקף בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 ויישומו בוצע בדרך של שינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מס' 8. השפעתו של התיקון הינה על פוליסות ביטוח סיעוד בביטוח בריאות, פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון ופוליסות ביטוח כללי. יצוין, כי התיקון האמור אינו מתייחס ישירות לאופן חישוב יחס כושר הפירעון, אך הינו בעל השפעות עקיפות עליו, אשר להערכת מגדל ביטוח אינן מהותיות.

לפרטים נוספים ולהשפעת יישום חוזרים אלו על הדוחות הכספיים - ראה באור 3.3.36(ב)(5)(א).

ביום 7 ביוני, 2020, פרסם הממונה תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות (להלן - "התיקון"). ככלל, הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות קובעות, כי ניתן להוסיף לריבית חסרת סיכון, המשמשת בחישוב בדיקת נאותות העתודה, פרמיית אי נזילות בשיעורים שונים. את פרמיית אי הנזילות ניתן להוסיף הן לעניין הנחת תשואה והן לעניין הנחת ריבית היוון, לפי העניין. התיקון עדכן את שיעור פרמיית אי הנזילות, עבור פוליסות ביטוח סיעודי פרט (ראה השפעת העדכון על הקטנת העתודות בסעיף 3.3.36(ב)(5)(א) להלן) וביטוחי רכב חובה וחבויות, (ראה השפעת העדכון על הקטנת העתודות בסעיף 3.3.36(ג)(5)(ד) להלן) והעמידו על 80% במקום 50% שהיה עד כה. התיקון נכנס לתוקף החל מיום 30 ביוני 2020 ויישומו לראשונה בוצע בדרך של שינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 8.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(4) בדיקת נאותות העתודות (LAT) (המשך)

עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT):

ביום 20 ביוני 2020 פורסם עדכון לחוזר המאוחד הכולל הבהרות לעניין הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT). ההבהרה דנה, בין היתר, בשאלה האם ניתן לבצע שינויים באופן ההקצאה של נכסים להתחייבויות ביטוח לצרכי ה-UGL (השווי העודף דהיינו ההפרש החיובי בין השווי ההוגן של נכסים לבין ערכם בספרים). בהתאם להבהרה יש אבחנה בין נכסים שקיימת לגביהם מגבלה חיצונית או פנימית לגבי חלוקתם לכיסוי עתודות מסוימות לבין נכסים לגביהם אין מגבלות כאמור.

בהתאם להבהרה ניתן להביא לניצול מרבי של השווי העודף, בין היתר, באמצעות הקצאה של נכסים בעלי שווי עודף תחילה לאותן קבוצות המאופיינות ב-LAT, וזאת עד להגעה לסך הסכום שבו נמדדות ההתחייבויות, לפני קיזוז בגין UGL.

למגדל ביטוח אין מגבלות חיצוניות או פנימיות לגבי הנכסים ולכן פועלת בהתאם לנוהל הקצאה של נכסים שלא קיימים לגביהם מגבלות בהתאם לחוזר.

בהתאם לנוהל זה הקצאת הנכסים בעלי שווי עודף יבוצע באופן שיביא לניצול מירבי של השווי ההוגן, וזאת עד להגעה לסך הסכום שבו נמדדות ההתחייבויות, לפני קיזוז בגין UGL.

להלן נתונים על הנכסים המשמשים לחישוב ה-UGL במיליון ש"ח:

ביטוח חיים ובריאות		ביטוח כללי		סוג הנכס	
2020	2021	2020	2021		
מיליוני ש"ח					
1,909	2,042	514	634	נכסי חוב	שווי הוגן של הנכסים
1,625	1,723	466	687	נכסי חוב	ערך הנכסים בספרים
284	319	48	53	נכסי חוב	עודף שווי על הנכסים

הפער בין השווי ההוגן לשווי בספרים נובע מנכסי חוב לא סחירים; בביטוח חיים בעיקר מפקדונות, הלוואות ואג"ח לא סחיר (לא כולל אג"ח מיועדות) ובביטוח כללי בעיקר מהלוואות ואג"ח לא סחיר.

מגדל ביטוח השתמשה במלוא ה-UGL הנובע מנכסים העומדים כנגד מגזר ביטוח חיים ובריאות לחישוב עתודת ה-LAT של ביטוח סעודי, וכן השתמשה במלוא ה-UGL הנובע מנכסים העומדים כנגד התחייבויות במגזר כללי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(5) השפעת השינויים באומדנים ובהנחות העיקריות ששימשו בחישוב עתודות ביטוח חיים ובריאות

(א) השפעת השינויים על העתודה המשלימה לגמלאות ועל בחינת נאותות העתודות בביטוח חיים ובריאות

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
מיליוני ש"ח		
275	(276)	שינוי בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות ⁽¹⁾ *
(9)	(7)	הקטנת העתודות לגמלה בעקבות שינוי צפי ההכנסות העתידיות הנגזר משינוי הריבית (K)
266	(283)	סך הגידול (הקטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי הריבית
5	(154)	שינוי בהנחות הגמלה ⁽²⁾
271	(437)	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלאות בביטוח חיים
(34)	293	ביטוח בריאות - גידול (קטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות ⁽³⁾ (LAT)
237	(144)	סך הכל לפני מס
156	(95)	סך הכל לאחר מס

* השפעות נוספות שאינן כלולות בטבלה, ראה סעיף ב).

(1) מגדל ביטוח משתמשת בהנחות תשואה על בסיס התיק הקיים והצפוי לצורך קביעת אומדני התשואות העתידיות כחלק מקביעת העתודה לגמלאות. במהלך שנת הדוח עודכנו ההנחות בדבר הרכב הנכסים בתיק הצפוי, וכנגזרת הביאו להגדלת התשואה הצפויה ולהקטנת העתודות בסך של כ-464 מיליון ש"ח. אשתקד עודכן אומדן התשואות כך שישקף בצורה טובה יותר את שיעורי התשואה הצפויים מהתיק, דבר שהביא להגדלת התשואה הצפויה וכנגזרת הביא להקטנת העתודות בסך של כ-240 מיליון ש"ח.

(2) בשנת הדוח העתודה להשלמת גמלאות קטנה בעיקר בשל עדכון הנחת שיעורי מימוש גימלה, בסך של כ-165 מיליון ש"ח.

אשתקד גדלה העתודה להשלמת גמלאות בעיקר בשל עדכון הנחת שיעורי מימוש גימלה בסך של כ-140 מיליון ש"ח, בקיזוז השפעת עדכון הנחת התפלגות גילאי הפרישה, בסך של כ-132 מיליון ש"ח.

(3) בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT), גדלה ההפרשה ל-LAT בביטוח סיעודי בתקופת הדוח בסך של כ-293 מיליון ש"ח. שינוי זה הושפע בעיקר מהסיבות הבאות:

גידול של כ-256 מיליון ש"ח נטו בשל עדכוני מחקרים בעיקר מחקר משך תביעות סיעוד, גידול של כ-464 מיליון ש"ח בשל ירידת הריבית חסרת הסיכון בקיזוז עלייה בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים ועדכון שוטף של פרמיית אי הנזילות, ומנגד קיטון של כ-452 מיליון ש"ח בשל יישום חוזר פרמיית אי נזילות פברואר 2022, כאמור בבאור 3.36.ב(4).

אשתקד קיטון בהפרשה של כ-34 מיליון ש"ח שהושפעה בעיקר מהסיבות הבאות: ייחוס לראשונה של עודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים בסך של כ-284 מיליון ש"ח ומיישום הוראות הממונה לעניין פרמיית אי נזילות בסך של כ-188 מיליון ש"ח כאמור בסעיף 3.36.ב(4), ירידה זו קוזזה עקב השפעת עקום הריבית חסרת הסיכון בסך של כ-437 מיליון ש"ח הכולל את השפעת העדכון השוטף של פרמיית אי נזילות.

ב) תוכנית ביטוח "מגדל בטוח" הנה תוכנית משתתפת ברווחים הכוללת התחייבות לתשואת מינימום צמודה כאשר נצבר ותק מעל 20 שנה. עבור התחייבות זו שומרת מגדל ביטוח עתודה המבוססת בין היתר על ריביות חסרות סיכון ותנודתיות ממוצעת של תשואות השוק. בשנת הדוח חל גידול בעתודה בסך של 152 מיליון ש"ח, לעומת 62 מיליון ש"ח אשתקד, כתוצאה מירידת ריבית חסרת סיכון ועלייה בתנודתיות הממוצעת בקיזוז בשל התשואה שהושגה בפועל ושהייתה מעבר לריבית חסרת הסיכון.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ב) סיכון ביטוחי בפוליסות ביטוח חיים ובריאות (המשך)

(6) יתרת העתודה המשלימה לגמלאות

העתודה המשלימה לגמלאות, הכלולה בספרי מגדל ביטוח, מסתכמת לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 לסך של כ-9,165 מיליון ש"ח ו-8,553 מיליון ש"ח בהתאמה*. יתרת ההפרשות אשר תיזקף לרווח והפסד, על ידי שימוש בפקטורי ההיוון K כאמור לעיל, בצורה הדרגתית עד הגעת המבוטחים לגיל פרישה מסתכמת ליום 31 בדצמבר 2021 לסך של כ-3,287 מיליון ש"ח (אשתקד כ-2,992 מיליון ש"ח).

* מזה כ-5,940 מיליון ש"ח בגין גמלה נדחית (ב-2020 כ-5,887 מיליון ש"ח בגין גמלה נדחית).

יצוין כי הנתונים, המפורטים לעיל, בקשר לעתודה המשלימה לגמלאות ובקשר ליתרת ההפרשות אשר תיזקף בעתיד מתייחסים לכספים שנצברו בפוליסות עד לתום כל אחת מתקופות הדיווח ואינם כוללים התחייבות בגין תוספת צבירה עתידית.

(7) ניתוחי רגישות

ליום 31 בדצמבר 2021

שיעור לקיחת גמלה (**)		שיעור תמורה		שיעורי הביטולים (***)		שיעור התחלואה	
-5%	+5%	-10% (*)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%
אלפי ש"ח							
110,774	(120,304)	(1,977,594)	1,531,264	(33,703)	29,258	390,128	(363,215)

רווח (הפסד)

ליום 31 בדצמבר 2020

שיעור לקיחת גמלה (**)		שיעור תמורה		שיעורי הביטולים (***)		שיעור התחלואה	
-5%	+5%	-10% (*)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%
אלפי ש"ח							
48,203	(117,076)	(1,784,478)	827,709	(34,066)	27,597	352,438	(328,188)

רווח (הפסד)

(*) בעיקר עקב העתודה המשלימה לגמלאות.

(**) לצורך ניתוח הרגישות לשיעור לקיחת גמלה הוספו/הופחתו 5% משיעור לקיחת הגמלה. לסכום העתודה המשלימה לגמלאות ראה באור 18.א.

(***) שיעורי הביטולים כוללים פדיונות, סילוקים והקטנות.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם פועלת הקבוצה

פעילות מגדל ביטוח מתמקדת בענפים רכב חובה, רכב רכוש, ביטוחי רכוש וביטוחי חביות.

ביטוח רכב חובה מכסה, בהתאם לפקודת ביטוח רכב את בעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 ("הפלת"ד") בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג הרכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. התביעות בענף זה מתאפיינות ב"זנב ארוך" (Long Tail) דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

התעריף לביטוח רכב חובה מחייב אישור על ידי המפקח על הביטוח והינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון מערכות בטיחות וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (גיל הנהג הצעיר, ותק רישיון נהיגה, ניסיון תביעות בעבר וכו').

ביטוח רכב רכוש הינו ביטוח רשות והוא הביטוח הוולונטרי הנפוץ ביותר במסגרת ביטוח כללי. ביטוח רכב רכוש כולל כיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרם לצד ג'.

הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב הניזוק ו/או לגבול האחריות לצד ג' בפוליסה.

התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי המפקח על הביטוח והינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג, שנת ייצור וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (כמות נהגים ברכב, גיל הנהגים, ניסיון תביעות בעבר וכו').

תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מדיניות החיתום של הקבוצה כפי שנקבעת מעת לעת.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

ביטוחי חביות מיועדים לכיסוי חבותו על-פי דין של מבוטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי כלשהו. סוגי הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעבידים וביטוחי חביות אחרים כגון אחריות מקצועית, חבות המוצר ואחריות דירקטורים ונושאי משרה. הפוליסות בביטוחי חביות מונפקות בד"כ לפרק זמן של שנה. עם זאת, קצב התנהלות התביעות בענף ארוך יותר ועשוי להמשיך מספר שנים, וזאת ממספר סיבות: הנזק המכוסה בפוליסה נגרם לצד שלישי שאינו המבוטח בפוליסה, פרק הזמן אשר עובר בין מועד קרות האירוע נשוא התביעה לבין מועד התגבשות החבות והנזק והגשת התביעה ארוך יחסית.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם פועלת הקבוצה (המשך)

במקרים רבים מדובר בבירור עובדתי ומשפטי מורכב יחסית, הן ביחס לחבות המבוטח והן ביחס להיקף הנזקים, תקופת ההתיישנות בגין עילת התביעה ארוכה יותר מתקופת ההתיישנות המקובלת בביטוח רכוש. התביעות בענף זה מתאפיינות ב"זנב ארוך" (Long Tail) דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

ביטוחי רכוש מיועדים להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו. הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזק תוצאתי (אובדן רווחים) עקב הנזק הפיזי לרכוש. ביטוחי רכוש מהווים נדבך חשוב בביטוחי דירות, ביטוחי בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה משקפת את מרכיב הפרמיה המתייחס לתקופה שלאחר תאריך המאזן על פי כללים חשבונאיים מקובלים.

כמו כן, בהתאם להנחיות המפקח מדווח במידת הצורך הפרשות לפרמיה שאינה מכסה את העלות הצפויה של התביעות (להלן פרמיה בחסר) בענפי רכב חובה, רכב רכוש ומקיף דירות. הפרשה זו, אם קיימת, נרשמת בסעיף תביעות תלויות.

בהתאם להוראות המפקח, התביעות התלויות, לרבות חלקם של מבטחי משנה בהן, בענפים שאינם מקובצים (הסטטיסטיים) (ענפי החבויות, רכב חובה, רכב רכוש, דירות ותאונות אישיות), חושבו על ידי האקטוארית הממונה בביטוח כללי רוני גינור, שהצהירה בין היתר כי ההערכות נעשו בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים וכי ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידה, לפי מיטב שיקול דעתה המקצועית ובהתאם להנחיות, ההוראות והכללים.

ההערכות האקטואריות מבוססות בעיקרן על מסדי הנתונים בגין התביעות המשולמות הכוללות גם הוצאות ישירות ליישוב תביעות והשתתפות עצמית. שיבובים ושרידים נלקחים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח נכללו בהערכות גם עלויות עקיפות ליישוב תביעות בגין כל הענפים בהם עוסקת החברה בביטוח כללי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

(ב) בהתאם להוראות המפקח התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח נקבעת על ידי האקטואר לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. הערכת תביעות תלויות בקבוצה מבוססת במירב הענפים על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי תביעות (מודל Paid) בפועל, ובחלקם על עלות מצטברת של התביעות (תשלומי התביעות בפועל בתוספת הערכות פרטניות - מודל Incurred). ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות בקבוצת הסיכון הרלוונטית. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשיעורי הריבית, שיעור חליפין ובעיתות ביצוע התשלומים וחומרתם. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

(ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון L/R לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון. ככל שהזמן עובר מצטבר מידע נוסף על התביעות.

(ד) כמו כן, נכללות הערכות איכותיות באשר לשינוי מגמות בעתיד אחרי הפעלת שיקול דעת כשאר שינויים לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר. האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

(ה) בהערכת תביעות גדולות במיוחד, ההערכה מבוססת על הערכות פרטניות של מומחי החברה.

(ו) תיתכנה תופעות חדשות שאין להן ביטוי של ממש בתשלומי התביעות הנוכחיים. אם יתברר שהניסיון בפועל יהיה שונה מן הניסיון המצטבר בתשלומי התביעות הנוכחיים, עלול לעלות בעתיד הצורך בהפרשות נוספות.

(ז) ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. ההנחות בשימוש בתחזית האקטוארית משפיעות על התוצאה הסופית של ההפרשה. לכן, עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה יותר מהאומדן הסטטיסטי.

(ח) הנחות שנקבעו בעבר עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד. במקרים כאלה תביעות תלויות ישתנו בהתאם לשינוי בהנחות ובתוצאות בפועל, וההפרשים שנוצרו בשנת הדוח יכללו בדוח עסקי הביטוח הכללי.

(ט) בענפים חבות מעבידים וצד שלישי החברה פועלת בהתאם לעקרונות הנוהג המיטבי ובהתאם לכך החברה מהווה את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

(י) התביעות התלויות מחושבות ברמת ברוטו, חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי/בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל והפרמיה שהועברה למבטחי משנה.

(יא) ההפרשה לתביעות תלויות עבור הסדר ביטוח שיעורי (להלן - ה"פול") בוצעה תוך התבססות על החישוב שנעשה על ידי אקטואר ה"פול".

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

לצורך הערכת התביעות התלויות נעשה שימוש במודלים האקטואריים המפורטים להלן, בשילוב ההנחות השונות:

(א) Link Ratio - שיטה סטטיסטית זו מתבססת על התפתחות התביעות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעות ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר לאחר תקופה מספיקה מאירוע או חיתום הפוליסה, כאשר קיים מידע מספיק מהתביעות הקיימות על מנת להעריך את סך התביעות הצפויות. במידת הצורך נעשה שימוש בשיטת שרמן (Sherman power curve) המתאימה התפלגות לא לינארית למקדמי ההתפתחות שחושבו בשיטת ה-Link Ratio. באמצעות ההתפלגות ניתן לחשב את מקדמי ההתפתחות לתקופות מוקדמות עליהן אין לנו מידע ("זנב ההתפתחות").

(ב) Bornhuetter-Ferguson - שיטה זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריורי) הידוע בחברה או בענף, ואומדן נוסף המבוסס על התביעות עצמן. האומדן המוקדם משתמש בפרמיות ושיעור הנזקים להערכת סה"כ התביעות. האומדן השני משתמש בניסיון התביעות בפועל, ע"ס שיטות אחרות (כגון Link Ratios). הערכת התביעות המשולבת משקללת את שני האומדנים, כאשר ניתן משקל גדול יותר להערכה המבוססת על ניסיון התביעות ככל שהזמן עובר, ומצטבר מידע נוסף על התביעות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר בתקופה האחרונה בה אין מספיק מידע מהתביעות או כאשר מדובר בעסק חדש או כזה ללא מידע היסטורי מספיק.

(ג) הממוצעים - לעיתים, בדומה לשיטת Bornhuetter-Ferguson, כאשר ניסיון התביעות בתקופות האחרונות אינו מספיק, ישנו שימוש בשיטת ממוצעים היסטוריים. בשיטה זו נקבעת עלות התביעות על סמך עלות התביעה לפוליסה בשנים מוקדמות וכמות הפוליסות בשנים המאוחרות. בדומה, עלות התביעות מחושבת על בסיס תחזית כמות תביעות (שיטת Link Ratio) והתביעה הממוצעת ההיסטורית.

(ד) אחר - עבור תביעות מסוג מחלות מקצוע בביטוח חבות מעבידים, שהינן תביעות על בסיס נזק מתמשך מחושבת הפרשה על בסיס עלות עתידית צפויה. בתביעות מסוג זה אין תאריך מסוים בו העובד נפגע והתגבשות הנזק הינה כתוצאה מחשיפה ארוכה לגורמי הסיכון. תביעות מסוג זה מאופיינות בפרק זמן ארוך מאוד מתחילת החשיפה לגורמי הסיכון ועד לדיווח על התביעה (תביעות זנב ארוך).

(4) להלן פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים

א) ענפי רכב חובה וחבויות

בענפים אלו ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות תשלומים ותלויות (Link Ratio). המודל הנו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו.

בגין תקופות שאינן בשלות נעשה שילוב בין עלות התביעות/Loss Ratio המבוססים על אומדן אפריורי, לבין העלות ממודל התפתחות התשלומים/סכומי התביעות.

קיימת התחשבות בהערכות פרטניות של מחלקת תביעות במקרים של תביעות בעלות וותק רב ותביעות גדולות.

הואיל והערכת התביעות התלויות מחושבת כאמור ברמת הברוטו, קיים מודל להערכת תביעות תלויות ביטוח משנה כדלהלן:

בביטוח משנה בלתי יחסי (Excess) המודל בגין שנות החיתום הוותיקות מבוסס על התייחסות פרטנית לתביעות. בגין שנות החיתום האחרונות האומדן מבוסס על מודל תביעות גדולות החוזה את כמות התביעות שתעבורנה את ה-Excess וכן את ממוצע סכום התביעות הללו.

בביטוח משנה יחסי לרבות פקולטטיבי, מבוסס המודל על פי הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים הוותיקות ולשנים אחרונות לפי שיעור Loss Ratio.

כמו כן, נעשה שימוש במודל סטוכסטי למדידת השונות הצפויה בעתודות, וזאת לצורך עמידה בדרישות עמדת הממונה לגבי הנוהג המיטבי לחישובי עתודות בביטוח כללי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(4) להלן פירוט השיטות האקטואריות שישמשו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

(ב) רכב רכוש

בענף רכב רכוש ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות תשלומי התביעות (Link Ratio) תוך התייחסות לסוגי הכיסויים כגון מקיף/צד ג', סוגי רכב וסוגי הנזקים כגון תאונות, גניבות ונזקי טבע.

בחודשי הנזק האחרונים הקבוצה משתמשת בשיטת הממוצעים המבוססת על עלות תביעה לפוליסה.

קיימת התחשבות בהערכות פרטניות של מחלקת תביעות במקרים של תביעות בעלות וותק רב. שיבובים ושרידים נלקחים בחשבון שכן המודל האקטוארי מתבסס על ההתפתחות של כל התשלומים (חיוביים ושלייליים).

הערכת התביעות התלויות מחושבת ברמת ברוטו. מרכיב ביטוח המשנה בענף זה אינו מהותי.

(ג) דירות

בענף דירות ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות סכומי התביעות (Link Ratio). בחודשי הנזק האחרונים נעשה שימוש בשיטת הממוצעים המבוססת על תביעה לפוליסה.

קיימת התחשבות בהערכות פרטניות של מחלקת תביעות במקרים של תביעות בעלות וותק רב. בענף זה ביטוח המשנה הינו יחסי, השייר מחושב על בסיס שיעורי ביטוח המשנה בפועל בכל שנת נזק.

(ד) תאונות אישיות

בענף תאונות אישיות ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות סכומי התביעות (Link Ratio).

בשנות החיתום האחרונות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio.

קיימת התחשבות בהערכות פרטניות של מחלקת תביעות במקרים של תביעות בעלות וותק רב.

בענף זה ביטוח המשנה הוא בחלקו ביטוח משנה יחסי ובחלקו ביטוח משנה מוג' Excess of Loss, השייר מחושב על בסיס שיעורי ביטוח המשנה בפועל בכל שנת חיתום.

(ה) ענפים בהם בוצעו הפרשות על בסיס שאינו אקטוארי

בענפים הבאים לא יושם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית: מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי, ביטוח קבלנים, ביטוח ימי, ביטוח תעופתי וביטוח סחורות בהעברה.

התביעות התלויות בענפים אלו נכללו על בסיס ההערכות הכוללות את המרכיבים הבאים:

- תביעות תלויות ידועות הכוללות הפרשה מתאימה לסילוק והוצאות הטיפול עד לסוף התקופה ואשר טרם שולמו לתאריך הדוחות הכספיים. הפרשה זו מתבססת בעיקרה על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין ומומחי החברה שמטפלים בתביעות. רוב ההתחייבויות מגובות בביטוח משנה ולכן ההשפעה לא מהותית.

- הפרשה בגין תביעות שאירעו אך טרם דווחו לחברה (IBNR) המבוססת על ניסיון העבר. בנוסף, ההפרשה בגין צירוף תיק תביעות ביטוח כללי במהלך השנה הינה על בסיס הערכות פרטניות של מומחי החברה.

(5) שינויים בהנחות ובאומדנים העיקריים ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי

- ההפרשות לתביעות תלויות נערכות תוך לקיחת הנחות זהירות לגבי גורמי סיכון הנובעים משינויים רגולטוריים, פסקי משפט תקדימיים ואחרים שחלו במהלך השנים כגון: הלכת השנים האבודות, זכות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי (מל"ל), הטלת חובת דיווח למל"ל, ביטול הסכם עם המל"ל וחתימה על הסכם מחודש בסוף שנת 2014, העברת האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים לקופות החולים, שינוי ריבית היוון קצבאות ועוד. ככל שהתביעות בשל גורמי הסיכון לא מתממשות בהתאם לאומדנים נוצר עודף או חוסר בהתפתחות התביעות התלויות. כמו כן החברה אינה נוהגת להוון את התביעות התלויות (למעט בענפים חבות מעבידים וצד שלישי), דבר שמהווה רכיב זהירות נוסף.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(5) שינויים בהנחות ובאומדנים העיקריים ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי (המשך)

- החל מיום 31 בדצמבר 2015 החברה יישמה את עמדת הממונה בהקשר לנוהג המיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי בהתאם להוראות המפקח הכוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

(א) "זהירות" משמעה כי, לגבי עתודה שחושבה על ידי אקטואר, "עתודה הולמת לכיסוי ההתחייבויות המבטח" פרושה כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי ההתחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכונן לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.

במסגרת זו יש להתייחס לסיכון הרנדומלי ולסיכון הסיסטמי.

(ב) החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות (LAT) בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים לעיל. כחלק מההערכה החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפי חבות מעבידים וצד ג לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות אלו. לאור תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמית אי נזילות, השתמשה החברה בחישוב פרמית אי נזילות מעודכן, ראה גם באור 36.ב.3.4.

(ג) קיבוצ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף. בענפים שאינם סטטיסטיים, ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.

(6) הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכח חוק הביטוח הלאומי

בחודש יולי 2021 נחתם בין החברה לבין המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל") הסכם (בדומה להסכם שנחתם עם חברות ביטוח נוספות) לעניין זכות תביעה מחברות ביטוח המוקנית למל"ל מכח חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, להשבת גמלאות ששילם המל"ל אם המקרים משמשים עילה גם לחייב את חברות הביטוח בפיצויים מכוח חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפלת"ד"). ההסדר האמור קובע כי באשר לאירועים שהתרחשו מיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022, הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבנות הקיים ביניהם היום, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי הוראות הדין, המשמשים גם עילה לחייב את החברה לשלם פיצויים לפי חוק הפלת"ד. בשנת 2021 החברה העבירה לידי המל"ל, מקדמה על חשבון המקרים לעיל בסך של 103.2 מיליון ש"ח. מסכום המקדמה יקוזזו תביעות המל"ל המתחייסות לתקופות האמורות בהסדר האמור.

במסגרת הוראות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"), בוטלה חובת תשלום הסכום הגלובלי, כפי שנקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019) התשע"ח-2018, בגין מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018. בנוסף, נקבע במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית שיעור קבוע מדמי הביטוח שעל חברות הביטוח להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים החל משנת 2023 ואילך, במקום שיבוב פרטני של התביעות, כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 - 10% מדמי הביטוח שייגבו על ידי החברה בכל שנה; ומשנת 2025 ואילך שיעור של 10.95% מדמי הביטוח.

להערכת החברה, ההסדר כמפורט לעיל לא צפוי להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(7) רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל. גם שינוי בגובה שיעור הריבית, עלול לגרום לפערים בין ההערכות לתוצאה בפועל.

היות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרמו לשינוי בעתודה.

יצוין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמטיים.

(8) שינויים בהנחות ובאומדנים העיקריים ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי

(א) ההפרשות לתביעות תלויות נערכות תוך לקיחת הנחות זהירות לגבי גורמי סיכון הנובעים משינויים רגולטוריים, פסקי משפט תקדימיים ואחרים שחלו במהלך השנים כגון: הלכת השנים האבודות, זכות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי (מל"ל), הטלת חובת דיווח למל"ל, ביטול הסכם עם המל"ל וחתימה על הסכם מחודש בסוף שנת 2014, העברת האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים לקופות החולים, שינוי ריבית היוון קצבאות ועוד. ככל שהתביעות בשל גורמי הסיכון לא מתממשות בהתאם לאומדנים נוצר עודף או חוסר בהתפתחות התביעות התלויות.

(ב) כחלק מההערכה לפי הנוהג המיטבי החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפי חבות מעבידים וצד ג לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

(ג) הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף. בענפים שאינם סטטיסטיים, ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

3. סיכונים ביטוחיים (המשך)

ג. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(8) שינויים בהנחות ובאומדנים העיקריים ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי (המשך)

(ד) החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים לעיל. בעקבות בחינה זו מצאה החברה כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענף רכב חובה. כחלק מההערכה לפי הנוהג המיטבי החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. להלן טבלה המסכמת את הגידול (הקטון) בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשינויים המתוארים לעיל:

2020	2021	סעיף
(8)	64	שינוי עקום ריבית חסרת סיכון - חבות מעבידים וצד ג' *
-	21	שינוי עקום ריבית חסרת סיכון - השלמת עתודות לפי נהג מיטבי בענף רכב חובה (LAT) *
(29)	(5)	שינוי בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים - חבות מעבידים וצד ג' **
-	(12)	עדכון אופן חישוב פרמיית אי נזילות - חבות מעבידים וצד ג'
-	(14)	עדכון אופן חישוב פרמיית אי נזילות - השלמת עתודות לפי נהג מיטבי בענף רכב חובה
(37)	54	סה"כ

* כולל שינוי שוטף בפרמיית אי נזילות.

** אשתקד עדכון ייחוס עודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים.

(ה) ריבית הון קצבאות ביטוח לאומי - שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין שונה בשנים האחרונות בעקבות פסקי דין שניתנו בנושא. בהתאם לכך, הוקטנו בשנת 2020 ההפרשות בענפים חובה וחבויות בסך של כ-65 מיליון ש"ח בגין תביעות מל"ל. ככל שתעודכן ריבית ההיוון על בסיס המנגנון עליו המליצה הועדה הבין משרדית לבחינת הנושא, ייתכן עדכון של ההפרשה.

(ו) התפתחות תביעות

בענף רכב חובה, במסגרת בחינת התפתחות התביעות בשנים האחרונות, זוהו מגמות הן של האצת קצב התשלומים והן של גידול בחומרת התביעות, אשר באה לידי ביטוי ביתר שאת במהלך השנה. שינויים אלו נלקחו בחשבון ובאו לידי ביטוי בהגדלת העתודות, וכן בהגדלת מרווח הסיכון בעקבות אותה אי וודאות.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה

סיכון אשראי הינו, כאמור, הסיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה של לווה בהתחייבויותיו, או כתוצאה משינויים במרווחי האשראי בשוק ההון.

לאי עמידה של הצד הנגדי בהתחייבויותיו כתוצאה מהרעה ביכולת ההחזר שלו לרבות חדלות פירעון השפעה על התוצאות העסקיות של מגדל ביטוח.

נכסי אשראי הניתנים מכספי העמיתים וכן נכסי אשראי סחירים בתיקי הנוסטרו, המחושבים עפ"י השווי ההוגן, מושפעים בנוסף גם משינויים במרווחי האשראי כפי שבאים לידי ביטוי בשוק ההון או מירידת דירוג האשראי של החייב.

לעניין מקורות הדירוג ראה סעיף 2.ד ו-3.ד להלן.

הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

א) סיכוני אשראי נכסי חוב

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים (*)	
38,261,359	25,591,139	12,670,220	בארץ
2,019,077	615,742	1,403,335	בחו"ל
40,280,436	26,206,881	14,073,555	סך כל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2020			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים (*)	
36,590,102	24,486,703	12,103,399	בארץ
3,001,417	638,482	2,362,935	בחו"ל
39,591,519	25,125,185	14,466,334	סך כל נכסי חוב

(*) נכסי חוב סחירים מסווגים בעיקר לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן.

ראה גם פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

(א) סיכוני אשראי נכסי חוב (המשך)

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה

9,917,110	-	-	-	9,917,110
2,753,110	37	-	216,806	2,536,267
12,670,220	37	-	216,806	12,453,377

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים

23,637,188	-	-	-	23,637,188
426,070	2,848	-	-	423,222
455,340	-	-	-	455,340

נכסי חוב אחרים לפי בטחונות

משכנתאות

הלוואות על פוליסות

הלוואות בשעבוד נדל"ן

הלוואות בשעבוד מניות המקנות שליטה

בטחונות אחרים

לא מובטחים

197,932	197,932	-	-	-
19,868	19,868	-	-	-
119,955	-	-	41,048	78,907
16,616	-	-	16,616	-
656,827	68,514	-	249,984	338,329
61,343	15,986	-	32,846	12,511
25,591,139	305,148	-	340,494	24,945,497
38,261,359	305,185	-	557,300	37,398,874

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

187,452	-	-	70,918	116,534
41,490	-	-	-	41,490

מזה נכסי חוב בדירוג פנימי

כולל נכסי חוב בדירוג פנימי שדירוגם

הופחת על ידי מגדל ביטוח

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

803,233	-	-	29,197	774,036
600,102	-	369,468	228,717	1,917
1,403,335	-	369,468	257,914	775,953

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

נכסי חוב שאינם סחירים

אגרות חוב קונצרניות

נכסי חוב אחרים

18,213	-	5,654	12,559	-
597,529	483,949	-	56,650	56,930
615,742	483,949	5,654	69,209	56,930
2,019,077	483,949	375,122	327,123	832,883
-	-	-	-	-

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה נכסי חוב בדירוג פנימי

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

(א) סיכוני אשראי נכסי חוב (המשך)

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך)

(א) נכסי חוב (המשך)

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה

8,448,660	-	-	-	8,448,660	נכסי חוב בארץ
3,654,739	2,895	-	256,487	3,395,357	נכסי חוב סחירים
12,103,399	2,895	-	256,487	11,844,017	אגרות חוב ממשלתיות
					אגרות חוב קונצרניות
					סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
22,463,254	-	-	-	22,463,254	נכסי חוב שאינם סחירים
424,677	1,477	13	603	422,584	אגרות חוב ממשלתיות
472,040	-	-	-	472,040	אגרות חוב קונצרניות
					פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
226,732	226,732	-	-	-	נכסי חוב אחרים לפי בטחונות
23,652	23,652	-	-	-	משכנתאות
113,896	-	-	43,030	70,866	הלוואות על פוליסות
20,695	-	-	20,695	-	הלוואות בשעבוד נדל"ן
626,595	100,497	-	276,097	250,001	הלוואות בשעבוד מניות המקנות שליטה
115,162	26,114	-	29,591	59,457	בטחונות אחרים
24,486,703	378,472	13	370,016	23,738,202	לא מובטחים
36,590,102	381,367	13	626,503	35,582,219	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
219,844	-	-	64,510	155,334	סך הכל נכסי חוב בארץ
39,649	-	-	-	39,649	מזה נכסי חוב בדירוג פנימי
					כולל נכסי חוב בדירוג פנימי שדירוגם הופחת על ידי מגדל ביטוח

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

887,976	-	-	32,762	855,214	נכסי חוב בחו"ל
1,474,959	28,794	320,830	1,100,059	25,276	נכסי חוב סחירים
2,362,935	28,794	320,830	1,132,821	880,490	אגרות חוב ממשלתיות
					אגרות חוב קונצרניות
					סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל
21,194	6,609	7,640	6,945	-	נכסי חוב שאינם סחירים
-	-	-	-	-	אגרות חוב קונצרניות
617,288	419,978	28,982	59,122	109,206	פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
638,482	426,587	36,622	66,067	109,206	נכסי חוב אחרים
3,001,417	455,381	357,452	1,198,888	989,696	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל נכסי חוב בחו"ל
					מזה נכסי חוב בדירוג פנימי

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

א) סיכוני אשראי נכסי חוב (המשך)

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך)

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

מידע נוסף

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2021

ס"ח	לא מדורג	נמוך מ- BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				

חייבים ויתרות חובה,
למעט יתרות מבטחי

משנה

394,903 321,748 - 2,978 70,177

נכסי מסים נדחים

5,949 - - - 5,949

השקעות פיננסיות אחרות

959,834 959,834 - - -

מזומנים ושווי מזומנים

6,841,936 - - 33,391 6,808,545

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2020

ס"ח	לא מדורג	נמוך מ- BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				

חייבים ויתרות חובה,
למעט יתרות מבטחי

משנה

397,848 372,280 - 3,908 21,660

נכסי מסים נדחים

4,814 - - - 4,814

השקעות פיננסיות אחרות

679,512 679,512 - - -

מזומנים ושווי מזומנים

3,578,890 - - 30,695 3,548,195

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(ג) סיכוני אשראי בגין מכשירים חוץ מאזניים (בארץ)

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2021

ס"ח	לא מדורג	נמוך מ- BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות 558,543 29,449 - 473,371 55,723

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2020

ס"ח	לא מדורג	נמוך מ- BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות 145,251 63,851 - 28,775 52,625

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

א) סיכוני אשראי נכסי חוב (המשך)

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך)

(ד) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בח"ל)

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
37,742	37,389	-	353	-
2,929,675	2,929,675	-	-	-
4,828	-	-	-	4,828

חייבים ויתרות חובה, למעט
יתרות מבטחי משנה
השקעות פיננסיות אחרות
מזומנים ושווי מזומנים

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
10,750	7,791	250	-	2,709
2,358,695	2,358,695	-	-	-
95,231	-	-	-	95,231

חייבים ויתרות חובה, למעט
יתרות מבטחי משנה
השקעות פיננסיות אחרות
מזומנים ושווי מזומנים

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(ה) סיכוני אשראי בגין מכשירים חוץ מאזניים (בח"ל)

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
59,024	59,024	-	-	-

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
108,163	96,951	-	-	11,212

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

(ב) מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

(1) בחודש אוגוסט 2017 אישר המפקח למגדל ביטוח שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי והוא בהמשך לאישור לשימוש במודל לדירוג אשראי מחודש אוגוסט 2013 (להלן - המודל). על פי האישור, לעניין הוראות הדין לגבי דירוג אשראי, יראו בדירוג על-פי המודל כדירוג המקביל מבחינת הסיכון לדירוג של חברה מדרגת בכפוף לתנאים שפורטו באישור. בהתאם להוראות התיקון לחוזר המאוחד שפורסם בחודש נובמבר 2021, תוקפו של אישור למודל דירוג פנימי אשר ניתן על ידי הממונה עובר למועד פרסום התיקון יפקע ביום 31 בדצמבר 2022, למעט במקרים מסוימים שנקבעו בתיקון, ולכן במהלך שנת 2022 עתידים הגופים המוסדיים לעדכן את מודל הדירוג הפנימי שלהם ולהביא אותו לאישור בפני הגורמים המוסמכים.

(א) השימוש במודל ייעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו למפקח אגב תהליך בחינת המודל;

(ב) כל שינוי מהותי במבנה המודל, טעון אישור מראש של המפקח;

(ג) ניתן לעשות שימוש במודל במסגרת חישוב דרישות ההון תחת משטר סולבנסי 2, בכפוף לתנאים המפורטים בהוראות משטר ההון כאמור.

(2) קיים שוני בסולמות דירוג בין נכסי חוב בארץ לבין נכסי חוב בחו"ל. בהתאם לחוזר שוק ההון 1-6-2008 בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, פרסמו חברות הדירוג ניתוח השוואתי בין סולם הדירוג המקומי לסולם הדירוג הבינלאומי.

(3) מידע בדבר סיכוני אשראי בבאור זה אינו כולל את הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה המוצגים בסעיף ד' להלן.

(4) לעניין החשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה ראה סעיף ב. (4.1) להלן.

(5) הקבוצה חשופה בפעילותה גם לחייבים אחרים כגון מעסיקים, ומבוטחים. עליה במקרי חדלות פירעון של עסקים בישראל עשויה להשפיע גם על היקף חובות מעבידים בגין אי העברת תשלומים בגין הפקדות לביטוח פנסיוני עבור עובדיהם, המחייבת את הגופים המוסדיים בקבוצה לנקיטת הליכים. לעניין יתרות פרמיה לגבייה בסך 713,892 אלפי ש"ח (שנת 2020 - 730,272 אלפי ש"ח) ראה באור 10.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

(ב) מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי (המשך)

(6) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסים סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2021		
סיכון חוץ מאזני אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	
	% מסה"כ	סכום אלפי ש"ח
-	0.7	278,670
14,688	4.1	1,634,033
235,841	2.8	1,125,629
-	0.1	20,208
330,769	0.4	176,964
31,403	0.9	379,017
-	4.2	1,683,148
-	0.5	215,331
4,866	0.1	38,774
-	0.0	9,991
-	0.9	361,140
-	85.3	34,357,531
617,567	100.0	40,280,436

ענף משק

תעשייה

בינוי ונדל"ן

חשמל ומים

מסחר

תחבורה ואחסנה

תקשורת ושרותי מחשב

בנקים

שירותים פיננסים

שירותים עסקיים אחרים

חברות אחזקה

אנשים פרטיים

אג"ח מדינה

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020		
סיכון חוץ מאזני אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	
	% מסה"כ	סכום אלפי ש"ח
-	1.1	448,684
91,171	4.3	1,700,394
140,697	3.7	1,446,032
-	0.1	49,660
-	0.3	106,893
21,546	1.0	404,529
-	6.0	2,359,627
-	0.7	294,044
-	1.5	580,679
-	0.0	10,405
-	1.0	390,682
-	80.3	31,799,890
253,414	100.0	39,591,519

ענף משק

תעשייה

בינוי ונדל"ן

חשמל ומים

מסחר

תחבורה ואחסנה

תקשורת ושרותי מחשב

בנקים

שירותים פיננסים

שירותים עסקיים אחרים

חברות אחזקה

אנשים פרטיים

אג"ח מדינה

סך הכל

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4. מידע בדבר סיכוני אשראי בגין נכסים כנגד חוזים שאינם תלויי תשואה (המשך)

ב) מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי (המשך)

(7) סיכונים גיאוגרפיים

פירוט מדינות/אזורים שהחשיפה להם עולה על 1% מסך ההשקעות

ליום 31 בדצמבר 2021

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	תעודות/קרנות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות ^(*)	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ	
אלפי ש"ח										
34,328,334	3,315,630	86,022	500,660	9,482	686,773	8,998,122	47,925,023	75,579	48,000,602	ישראל
-	93,857	108,076	244,054	22,413	-	1,128,159	1,596,559	-	1,596,559	ארה"ב
-	7,122	-	-	-	-	179,867	186,989	-	186,989	שוויץ
29,197	380,886	62,549	35,872	402,561	-	2,647,102	3,558,167	269,164	3,827,331	אחר
34,357,531	3,797,495	256,647	780,586	434,456	686,773	12,953,250	53,266,738	344,743	53,611,481	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	תעודות/קרנות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות ^(*)	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ	
אלפי ש"ח										
31,767,128	4,498,415	85,962	408,310	6,929	714,589	5,448,655	42,929,988	55,869	42,985,857	ישראל
-	330,990	102,118	183,442	23,183	-	919,236	1,558,969	(60,261)	1,498,708	ארה"ב
-	7,440	-	-	-	-	295,149	302,589	-	302,589	שוויץ
32,762	738,724	127,400	77,913	450,889	-	2,168,124	3,595,812	(144,780)	3,451,032	אחר
31,799,890	5,575,569	315,480	669,665	481,001	714,589	8,831,164	48,387,358	(149,172)	48,238,186	סך הכל

(*) השקעות אחרות כוללות נכסי ביטוח משנה, השקעות בחברות כלולות, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4.1. סיכוני אשראי מבטחי משנה

מגדל ביטוח מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, הנעשה ברובו באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את מגדל ביטוח מחובתה כלפי מבטחיה על פי פוליסות הביטוח.

מגדל ביטוח חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה). על כן יש ביציבות הפיננסית של מבטחי המשנה וביכולת הפירעון שלהם, כדי להשפיע על התוצאות העסקיות של החברה. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר דירוג מבטחי המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיהם הכספיות לחברה.

מגדל ביטוח חשופה לריכוז סיכון אשראי למבטח משנה בודד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמות המוגבלת של מבטחי משנה בעלי דירוג מספק.

בהתאם להנחיית המפקח קובע דירקטוריון מגדל ביטוח, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות בעיקר על דירוגם. חשיפות אלו מנוהלות בחברה על ידי בחינה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה.

כמו כן, חשיפות מגדל ביטוח מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים גבוהים יחסית.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4.1. סיכוני אשראי מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021											
חובות בפיגור (ב)			נכסי ביטוח משנה							סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2021	קבוצת דירוג (ד)
מעל שנה	שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א) (ג)	סכום כתבי אשראי שנתקבלו ממבטחי משנה	פקדונות מבטחי משנה	בביטוח חבויות	בביטוח רכוש	בביטוח בריאות	בביטוח חיים	יתרות בחובה (זכות) נטו		
-	-	111,585	-	8,977	77,285	33,003	23,710	15,861	(29,297)	198,665	AA ומעלה
-	-	34,151	-	87	11,021	11,811	34,794	2,839	(26,227)	89,454	Swiss Reinsurance Co (ה)
-	-	294,266	5,337	19,512	112,795	84,613	27,438	112,166	(17,897)	166,782	Hannover Reinsurance Co
-	-	440,002	5,337	28,576	201,101	129,427	85,942	130,866	(73,421)	454,901	אחרים
-	-	141,552	669	-	108,970	35,054	3,107	1,617	(6,527)	17,758	A
35	251	521,072	277	64,667	393,895	216,490	1,298	10,890	(36,557)	314,350	(i) Assicurazioni Generali SpA
35	251	662,624	946	64,667	502,865	251,544	4,405	12,507	(43,084)	332,108	אחרים
-	-	19,821	-	5,264	7,915	17,995	-	-	(825)	14,408	BBB
754	5,790	(999)	-	-	2,201	17	-	-	(3,217)	509	נמוך מ- BBB - או לא מדורג (ז)
789	6,041	1,121,448	6,283	98,507	714,082	398,983	90,347	143,373	(120,547)	801,926	סה"כ

קבוצת דירוג (ד)
AA ומעלה
Swiss Reinsurance Co (ה)
Hannover Reinsurance Co
אחרים

A
(i) Assicurazioni Generali SpA
אחרים

BBB

נמוך מ-BBB - או לא מדורג (ז)

סה"כ

הערות

1. (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפקדונות ובניכוי סכום כתבי האשראי שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם.
(ב) לאחר הפחתת הפרשה לחובות מסופקים בסך של כ-2,786 אלפי ש"ח.
(ג) סך כל ההפרשות לחובות מסופקים בתוספת הקטנת חלקם של מבטחי משנה בתביעות התלויות ובעתודות מסתכם בסך של כ-2,786 אלפי ש"ח המהווים כ-0.2% מסך החשיפה ליום 31 בדצמבר 2021.
(ד) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים בהם לא ניתן דירוג ע"י S&P הדירוג נקבע על ידי חברת דירוג אחרת והומר לצרכי דיווח לדירוג S&P, לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A- כולל עד A+.
(ה) כולל יתרות הנובעות מהסכם ביטוח משנה במסגרת רכישת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי. לפרטים ראה באור 2.37.
(ו) ג'נרלי אינה מדורגת על ידי S&P, לפיכך הדירוג נקבע לפי חברת AMBest. יצוין שג'נרלי מדורגת BBB+, בהמרה ל S&P, על ידי חברת MOODY'S.
(ז) בקבוצה הלא מדורגת נכללות יתרות בגין תביעות תלויות באמצעות ברוקרים מעסקים שנתקבלו עד וכולל שנת 2003 בסך של כ-25 אלפי ש"ח.
2. סך כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בביטוח כללי הינה כ-5,116 מיליון ש"ח, בהסתברות נזק מירבי שהייתה בעיקרה כ-1.80% (MPL) שנקבע על פי מודל שאימצה החברה). לפרטים ראה גם באור 3.36.ב.א). מבטח המשנה המשמעותי ביותר הינו סוויס רי, וחלקו בחשיפה זו הינו כ-620 מיליון ש"ח.
3. לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2021. כמו כן, קיימת חשיפה של כ-100 מיליון ש"ח, לחברת ביטוח ישראלית, בגין עסקת ביטוח משנה בביטוח חיים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

4.1. סיכוני אשראי מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020											
חובות בפיגור (ב)			נכסי ביטוח משנה							סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2020	קבוצת דירוג (ד)
מכל שנה	שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א) (ג)	שנתקבלו ממבטחי משנה	פקדונות מבטחי משנה	בביטוח חבויות	בביטוח רכוש	בביטוח בריאות	בביטוח חיים	יתרות בחובה (זכות) נטו		
-	-	110,974	-	25,196	93,393	47,581	19,541	19,151	(43,496)	204,939	AA ומעלה
-	-	32,620	-	110	9,725	15,175	25,502	2,842	(20,514)	81,962	Swiss Reinsurance Co (ה)
3	15	250,008	5,517	18,831	103,206	71,207	17,627	109,965	(27,649)	175,785	Hannover Reinsurance Co
3	15	393,602	5,517	44,137	206,324	133,963	62,670	131,958	(91,659)	462,686	אחרים
-	-	143,062	692	35	103,283	46,741	2,145	2,979	(11,359)	24,527	A
158	27	443,348	286	42,754	342,701	155,853	1,430	9,321	(22,917)	270,050	(i) Assicurazioni Generali SpA
158	27	586,410	978	42,789	445,984	202,594	3,575	12,300	(34,276)	294,577	אחרים
-	-	11,419	-	5,873	5,181	13,007	-	-	(896)	17,380	BBB
123	2,477	1,786	-	-	5,306	77	-	-	(3,597)	443	נמוך מ- BBB - או לא מדורג (ז)
284	2,519	993,217	6,495	92,799	662,795	349,641	66,245	144,258	(130,428)	775,086	סה"כ

הערות

1. (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפקדונות ובניכוי סכום כתבי האשראי שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם.
(ב) לאחר הפחתת הפרשה לחובות מסופקים בסך של כ-1,895 אלפי ש"ח.
(ג) סך כל ההפרשות לחובות מסופקים בתוספת הקטנת חלקם של מבטחי משנה בתביעות התלויות ובעתודות מסתכם בסך של כ-1,895 אלפי ש"ח המהווים כ-0.2% מסך החשיפה ליום 31 בדצמבר 2020.
(ד) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים בהם לא ניתן דירוג ע"י S&P הדירוג נקבע על ידי חברת דירוג אחרת והומר לצרכי דיווח לדירוג S&P, לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- עד A+.
(ה) כולל יתרות הנובעות מהסכם ביטוח משנה במסגרת רכישת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי. לפרטים ראה באור 2.37.
(ו) ג'נרלי אינה מדורגת על ידי S&P, לפיכך הדירוג נקבע לפי חברת AMBest. יצוין שג'נרלי מדורגת BBB+, בהמרה ל S&P, על ידי חברת MOODY'S.
(ז) בקבוצה הלא מדורגת נכללות יתרות בגין תביעות תלויות באמצעות ברוקרים מעסקים שנתקבלו עד וכולל שנת 2003 בסך של כ-40 אלפי ש"ח.
2. סך כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בביטוח כללי הינה כ-5,381 מיליון ש"ח, בהסתברות נזק מירבי שהייתה בעיקרה כ-1.80% (MPL) שנקבע על פי מודל שאימצה החברה). לפרטים ראה גם באור 3.36.ב.א). מבטח המשנה המשמעותי ביותר הינו סוויס רי, וחלקו בחשיפה זו הינו כ-975 מיליון ש"ח.
3. לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2020. כמו כן, קיימת חשיפה של כ-97 מיליון ש"ח, לחברת ביטוח ישראלית, בגין עסקת ביטוח משנה בביטוח חיים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

5. סיכונים כלליים

(א) מצב המשק והתעסוקה

לרמת התעסוקה השפעה ניכרת על עסקי הקבוצה בתחום ביטוח החיים והחסכון לטווח ארוך. להרעה ברמת התעסוקה, ירידה במספר המועסקים וגידול בשיעור האבטלה ולירידה ברמת השכר למועסק, השפעה על היקף המכירות החדשות ועל שיעורי הביטולים בתיק. בנוסף, למצב המשק בכללותו השלכה על עסקי הקבוצה בתחומים השונים לפעילותה. מיתון במשק עלול לגרום לגידול בחובות אבודים, גידול בתביעות אובדן כושר, לצמצום הכיסויים הנרכשים בפוליסות ולעלייה ברמת ההונאות. כמו כן מצב המשק עשוי להשפיע על שווי השוק של נכסי הקבוצה בישראל. בדומה להשלכות העולמיות, גם בישראל נמשך תהליך ההתאוששות מהמשבר הכלכלי והבריאותי שגרם נגיף הקורונה לרבות שיפור בנתוני התעסוקה, תוך עליה במספר המשרות הפנויות וירידה בשיעור האבטלה לפירוט בדבר השלכות משבר הקורונה על התוצאות הכספיות של החברה ראה באור 1. לאחר תאריך הדוח, בחודש פברואר 2022, פלש הצבא הרוסי לאוקראינה, לפירוט ראה סעיף א.1. לעיל ובאור 39.

הקבוצה עוקבת אחר התפתחויות במצב המשק ונערכת בהתאם לתנאי השוק.

(ב) שינויים ברגולציה וציות

חברות הקבוצה כפופות לרגולציה נרחבת בתחומי פעילותה. אי עמידה בדרישות רגולטוריות, לרבות בשוגג, עלולה לגרום סנקציות ויכולה להוות בסיס להשתת עיצומים, לתביעות כספיות ובמקרי קיצון גם לשלילת רישיון.

לרגולציה בתחומי הביטוח והחסכון ארוך טווח השלכה ניכרת על התעריף הנגבה וכן על שיעור דמי הניהול הנגבים במוצרים השונים, תהליכי המכירה, אופי המוצרים, היכולת לבדל מוצרים מהמתחרים ועל רמת ההוצאות של חברות הקבוצה העוסקות בתחומים אלו. להוראות הדין, להנחיות ולהסכמים הנוגעים למבנה החסכון במשק ובעיקר לגבי החסכון הפנסיוני, לרבות השלכות המיסוי שלו, השפעות על שינויים בהיקף הפעילות של התחום ועל מידת התחליפיות בין המוצרים השונים, והנידוי ביניהם. כמו כן שינויים בחקיקה וברגולציה, בעיקר בתחום חסכון ארוך טווח, עשויים להשפיע גם בהתייחס למוצרים שנמכרו בעבר, הן בדרך של תחולה רטרואקטיבית עקב השפעתם על פרשנות ההסכמים שנכרתו בעבר או כנגזרת של התחרות. כתוצאה, להוראות אלו השפעות הן על תיק ביטוח החיים והחסכון לטווח ארוך של החברות והן על המכירות העתידיות שלהן.

בהקשר זה, ניתן למנות הוראות רגולציה מרכזיות שפורסמו בתקופת הדוח אשר השפיעו על המוצרים, על אופי פעילות ערוצי ההפצה ותמהיל המוצרים בתחום וביניהם: ההחלפה הדרגתית של מנגנון הנפקת איגרות החוב המיועדות בקרנות הפנסיה ב"מנגנון הבטחת תשואה"; הוראות לעניין הפחתת שיעור דמי הניהול המרביים שייגבו ממקבלי קצבאות ומשאריהם בקרנות הפנסיה וכן ממבוטחים ומהמוטבים בפוליסות ביטוח שהוצאו לפי קופות ביטוח; הפסקת מכירת ביטוח נכות מתאונה החל ממאי 2021, לאחר כניסתו לתוקף של תיקון החוזר המאוחד בעניין ביטוח תאונות אישיות; וכן הרפורמה המקיפה המתוכננת בתחום ביטוחי הבריאות.

ריבוי שינויי רגולציה יוצר עומס על מערכי הטכנולוגיה והתפעול ועלול להגביר את החשיפה לטעויות תפעוליות או יכולת ציות להנחיות החדשות, עקב הצורך בשינוי תהליכים.

שוק הביטוח הפנסיוני עובר שינויים מהותיים הנוגעים, בין היתר, למוצרים הפנסיוניים המשווקים על ידי חברות הביטוח ואופן שיווקם, לערוצי ההפצה השונים וכן ביחס למבוטחים, למועמדים לביטוח ולזכויותיהם.

כך, בשנים האחרונות נקבעו הוראות ביחס להסכמי ברירת מחדל לצירוף לקרנות פנסיה, מגבלות בשיווק כיסויים ביטוחיים במסגרת החיסכון הפנסיוני, איחוד חשבונות ונידוי חשבונות, עידוד כניסת מתחרים לחברות המנהלות הגדולות ולמנהלי ההסדרים ומעורבות גוברת של הרגולטור בנושא דמי ניהול ותחרות לגביהם וכן באישור תכניות תעריפים. בנוסף נקבעו הוראות שונות ביחס לסוכנים ולבעלי רישיון, המקדמות תחרות בין הסוכנים, כגון הגבלת יכולת הסוכנים וסוכנויות ההסדר לעסוק בשיווק ובתפעול בו זמנית, איסור על קיום זיקה בין העמלה המשולמת לסוכן לבין דמי הניהול והחזר עמלת היקף במקרה של ביטול פוליסה.

דרישה רגולטורית מרכזית עבור חברות הביטוח הינה דרישות הלימות הון. שינויים רגולטוריים בדרישות ההון עשויים להשפיע על פעילויות החברות והיקפיהן. לפרטים בדבר דרישות ההון של החברה ראה באור 7.ג. לדוחות הכספיים.

כמן כן, סוכנויות הביטוח של החברה כפופות אף הן לרגולציה, לרבות רגולציה הנוגעת להחזקת סוכנויות על-ידי מבטח וכן חובות המוטלים על משווקים פנסיוניים. לשינויים בהוראות הדין הנוגעים לפעילותן של סוכנויות הביטוח, השפעה על פעילות הסוכנויות ורווחיותן.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

5. סיכונים כלליים (המשך)

(ב) שינויים ברגולציה וציות (המשך)

חברות הקבוצה עוקבות אחר פסיקות בתי המשפט המהוות "הלכה" ורגולציה חדשה בתחומי פעילותן ו/או בתחומים שיש בהם כדי להשפיע על החברה על מנת להטמיע וליישם את השינויים המתחייבים, וכן במקביל לאתר את עקרונות היסוד והכיוונים הכלליים אליהם נעשה ניסיון לחתור מצד בתי המשפט, המחוקק או הרגולטור, על מנת לכלכל את צעדי החברה באופן שיהלום עקרונות וכיוונים אלו, גם אם טרם קיבלו ביטוי קונקרטי בהלכה או רגולציה חדשה. יחד עם זאת, קשה לצפות הלכה / חקיקה / רגולציה חדשה לרבות שינויים בדגשים או בכיוונים של הרשויות הרלבנטיות וכן חוסר ודאות טבעי ביחס להולדתן של אלו. מאחר ומטבע הדברים מדובר בהתרחשות של אירוע עתידי בלתי ידוע ובלתי ודאי הסיכון האמור הינו בר ניהול או הקטנה במידה מועטה.

(ג) גידול בתחרות

עלייה ברמת התחרות בתחומים בהם הקבוצה פועלת, עלולה לפגוע ברווחיות הקבוצה. המפקח, בהסדרה רגולטורית, מוביל מהלכים בעשור האחרון המגבירים את התחרות בתחום חסכון ארוך טווח, מבחינת מידת התחליפיות בין המוצרים, קביעת מוצרים אחידים וברמת ומבנה דמי הניהול.

(ד) שינוי בטעמי הציבור

נטיית הציבור לבחור במוצרים התחליפיים או שלא לבצע ביטוח, או בהקשר של מימוש גמלה עשויה להשפיע על הביקוש למוצרי הקבוצה ועל הרווחיות בתחומים השונים.

קשת המוצרים הרחבה שמציעה החברה במרבית תחומי הביטוח ממתנת סיכון זה.

החברה מתמודדת עם הסיכון באמצעות מעקב אחרי טעמי הציבור והתאמת מוצריה בהתאם.

(ה) סיכונים משפטיים - תקדימים משפטיים ותובענות ייצוגיות ונגזרות, סמכויות המפקח ופרשנות

חברות הקבוצה חשופות להחלטות שיפוטיות, לרבות בתביעות ייצוגיות ונגזרות, הן המוגשות כנגדה והן כנגד גופים אחרים בענף, אשר יש בהן כדי ליצור לה פוטנציאל חבות לתשלום בסכומים מהותיים, וכן כדי ליצור תקדים משפטי מחייב ביחס לפעילות הקבוצה, לרבות בכל הנוגע לתשלום תביעות ביטוח והגדלת התשלום בגין אשר לא נצפה בעת הנפקת הפוליסות על ידה ו/או הגדלת עלויות התפעול. בהתאם לכך, ההחלטות השיפוטיות כאמור עשויות להשפיע על פעילותה ו/או על תוצאותיה הכספיות של הקבוצה ולהגדיל את התחייבויותיה הביטוחיות.

החשיפה של הקבוצה לתובענות ייצוגיות ונגזרות, כוללת חשיפה הן ביחס למקרים בהם נפתח הליך משפטי בגין, והן למקרים בהם החשיפה הפוטנציאלית להגשת תובענה ייצוגית או נגזרת בגינם הובאה לידיעת חברות הקבוצה באמצעות גילוי עצמי ו/או באמצעות פניות של לקוחות בדרכים שונות, והן כאלה של חברות הקבוצה אין לגביהן ידיעה כאמור. בשנים האחרונות קיימת מגמה של גידול הן במספר הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות והן במספר התובענות אשר בתי המשפט מאשרים כייצוגיות. להערכת החברה הדבר מושפע, בין היתר, משינוי גישה כללית של בתי המשפט ביחס לתובענות ייצוגיות בכלל ומהמאפיינים היחודיים שיש לתחום הביטוח, הפנסיה והגמל בפרט. לענין תביעות ייצוגיות, הליכים משפטיים ואחרים לרבות תביעות והליכים הקשורים לסיכונים רגולציה או סיכונים תפעוליים, ראה באור 5.1.38 (5) לדוחות הכספיים.

כמו כן הגופים המוסדיים בקבוצה כפופים לקביעות שונות במסגרת חוזרים, הכרעות, עמדות וכיוצ"ב, הניתנים על-ידי הממונה ו/או רשויות רגולטוריות אחרות באשר לאופן הפעולה של גופים אלו. בנוסף, הגופים המוסדיים בקבוצה כפופים לביקורות שנערכות מעת לעת על ידי הממונה ו/או רשויות רגולטוריות אחרות. הליכים אלו עלולים להביא לחיוב של הגופים המוסדיים בסכומים מהותיים ו/או להוראה ביחס לאופן פעולה המתייחס לתכניות הביטוח/פנסיה/גמל ששווקו בעבר, באופן שונה מזה שהיווה בסיס לשיווקן על ידי הקבוצה במקור, ואשר יש בו כדי להגדיל עלויות של מוצרים אלו, לרבות להטיל עליהם עיצומים כספיים. לדרכי התמודדות החברה ראה סעיף 5.5.5 (ב) לעיל, ולענין פירוט בדבר היבטים נוספים הנוגעים להנחיות והוראות שנקבעות על ידי הממונה, לרבות לגבי הכרעות שניתנות במסגרת בקורות שמקיים הממונה, ראה באור 4.1.38 (4) לדוחות הכספיים.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. פירוט הסיכונים (המשך)

5. סיכונים כלליים (המשך)

(ה) סיכונים משפטיים - תקדימים משפטיים ותובענות ייצוגיות ונגזרות, סמכויות המפקח ופרשנות (המשך)

מורכבותה של פעילות הקבוצה והיקפה, ובפרט תוקפם הארוך של הסכמי הביטוח, יוצרים חשיפה מהותית לסיכונים משפטיים העלולים לנבוע מליקויים אפשריים בתהליכים, מסמכים משפטיים, לרבות פוליסות וחוזי ביטוח משנה, מליקויים תפעוליים ביישומם של הסכמים או תהליכים ומשינויים החלים על פני זמן בפרשנות, גם בהתייחס למוצרים שנמכרו לפני שנים ארוכות, ובהתאם האפשרות להקטין את הסיכון הגלום בהתפתחות בפסיקת בתי המשפט, לרבות פסיקת בית המשפט העליון, יישום כללי פרשנות במסגרתם או קביעת נורמות ראויות במסגרת הפסיקה, ביחס למוצרים שנמכרו בעבר, מוגבל מטבעו.

ניהול הסיכונים המשפטיים כרוך במתן יעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בחינה מתמדת של תהליכי העבודה, המסמכים והטפסים במקומות בהם קיים באופן טבעי ריבוי מופעים מאותו סוג או ענין ואשר יש בהם ייצוגיות מובנית. כמו כן, החברה בוחנת, ככל האפשר, תביעות והליכים שהוגשו כנגדה, כמו גם תביעות והליכים שלא הוגשו כנגדה בענפי העיסוק שלה וכן פסיקות בהליכים אלו והיא מנסה להפיק לקחים ביחס לתהליכי העבודה הנוהגים על ידה.

(ו) פגיעה במוניטין

מוניטין הקבוצה ושמה הטוב מהווים גורם חשוב בהתקשרות הקבוצה עם לקוחות חדשים ושמירה על לקוחות קיימים. לפגיעה בשמה הטוב של הקבוצה עלולה להיות פגיעה מהותית על עסקי הקבוצה.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ג. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2021						נכסים
סה"כ	תלויי תשואה	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח						
1,324,856	-	1,324,856	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
5,949	-	5,949	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
2,024,108	19	2,024,089	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
1,205,998	-	1,205,998	-	-	-	רכוש קבוע
25,679	-	25,679	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
7,293,737	7,293,737	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
686,773	-	686,773	-	-	-	נדל"ן להשקעה אחר
1,346,785	15,319	-	9,221	1,141,986	180,259	נכסי ביטוח משנה
5,661	-	-	-	5,661	-	נכסי מיסים שוטפים
1,117,850	586,701	67,374	94,046	-	369,729	חייבים ויתרות חובה
713,892	263,409	-	48,779	355,952	45,752	פרמיות לגבייה
123,512,846	123,512,846	-	-	-	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
						<u>השקעות פיננסיות אחרות</u>
14,073,555	-	-	1,436,762	8,985,985	3,650,808	נכסי חוב סחירים
26,206,881	-	-	653,498	25,203,874	349,509	נכסי חוב שאינם סחירים
256,647	-	256,647	-	-	-	מניות
3,889,509	-	3,657,219	194,550	-	37,740	אחרות
44,426,592	-	3,913,866	2,284,810	34,189,859	4,038,057	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
13,621,535	13,621,535	-	-	-	-	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
6,846,764	-	-	287,358	-	6,559,406	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>204,159,025</u>	<u>145,293,566</u>	<u>9,254,584</u>	<u>2,724,214</u>	<u>35,693,458</u>	<u>11,193,203</u>	סך הכל נכסים

(*) במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו או בהצמדה אליהם.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ג. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021						
סה"כ	תלויי תשואה	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ ^(*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח						
8,564,264	-	8,564,264	-	-	-	סך הכל הון התחייבויות
41,150,591	-	-	21,854	40,474,046	654,691	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
142,952,095	142,952,095	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
790,093	-	790,093	-	-	-	התחייבויות מסים נדחים
303,200	155,578	56,474	-	-	91,148	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
258,472	-	-	-	258,472	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
3,159,073	1,192,606	128,442	395,753	501,329	940,943	זכאים ויתרות זכות
6,981,237	187,623	7,324	394,132	91,191	6,300,967	התחייבויות פיננסיות
195,594,761	144,487,902	982,333	811,739	41,325,038	7,987,749	סך הכל התחייבויות
204,159,025	144,487,902	9,546,597	811,739	41,325,038	7,987,749	סך הכל הון והתחייבויות
-	805,664	(292,013)	1,912,475	(5,631,580)	3,205,454	סך הכל חשיפה מאזנית
-	-	315,700	(5,174,276)	2,935,769	1,922,807	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
-	805,664	23,687	(3,261,801)	(2,695,811)	5,128,261	סך הכל חשיפה

(*) במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו או בהצמדה אליהם.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ג. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	תלויי תשואה	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ ^(*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד
אלפי ש"ח					
1,234,446	-	1,234,446	-	-	-
4,814	-	4,814	-	-	-
1,952,455	22	1,952,433	-	-	-
1,179,397	-	1,179,397	-	-	-
21,701	-	21,701	-	-	-
6,923,505	6,923,505	-	-	-	-
714,589	-	714,589	-	-	-
1,222,939	10,344	-	7,974	1,042,600	162,021
173,116	25,423	-	2,722	144,971	-
1,132,945	638,249	64,487	80,025	-	350,184
730,272	332,180	-	50,463	294,267	53,362
110,844,111	110,844,111	-	-	-	-
נכסים					
נכסים בלתי מוחשיים					
נכסי מיסים נדחים					
הוצאות רכישה נדחות					
רכוש קבוע					
השקעות בחברות כלולות					
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה					
נדל"ן להשקעה אחר					
נכסי ביטוח משנה					
נכסי מיסים שוטפים					
חייבים ויתרות חובה					
פרמיות לגבייה					
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה					
השקעות פיננסיות אחרות					
14,466,334	-	-	2,445,341	8,959,968	3,061,025
25,125,185	-	-	681,855	23,973,702	469,628
315,480	-	315,480	-	-	-
3,038,207	-	2,931,777	39,306	-	67,124
42,945,206	-	3,247,257	3,166,502	32,933,670	3,597,777
9,168,697	9,168,697	-	-	-	-
3,674,121	-	-	254,093	-	3,420,028
181,922,314	127,942,531	8,419,124	3,561,779	34,415,508	7,583,372
סך הכל נכסים					

(*) במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו או בהצמדה אליהם.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ג. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020						
סה"כ	תלויי תשואה	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ ^(*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח						
6,881,788	-	6,881,788	-	-	-	סך הכל הון התחייבויות
39,020,383	-	-	20,847	38,326,751	672,785	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
125,878,822	125,878,822	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
617,021	-	617,021	-	-	-	התחייבויות מסים נדחים
300,465	143,193	71,427	-	-	85,845	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
5,745	-	-	-	5,745	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,986,908	1,308,700	68,478	320,317	439,070	850,343	זכאים ויתרות זכות
6,231,182	71,599	133,689	78,370	103,138	5,844,386	התחייבויות פיננסיות
175,040,526	127,402,314	890,615	419,534	38,874,704	7,453,359	סך הכל התחייבויות
181,922,314	127,402,314	7,772,403	419,534	38,874,704	7,453,359	סך הכל הון והתחייבויות
-	540,217	646,721	3,142,245	(4,459,196)	130,013	סך הכל חשיפה מאזנית
-	-	(159,754)	(5,150,341)	1,568,867	3,741,228	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
-	540,217	486,967	(2,008,096)	(2,890,329)	3,871,241	סך הכל חשיפה

(*) במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו או בהצמדה אליהם.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הרכב ההשקעות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2021					
סה"כ	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
13,621,535	-	7,723,368	-	5,898,167	מזומנים ושווי מזומנים
86,190,235	51,375,820	6,452,880	17,581,298	10,780,237	נכסים סחירים
45,481,796	26,712,551	6,187,899	7,585,187	4,996,159	נכסים בלתי סחירים
145,293,566	78,088,371	20,364,147	25,166,485	21,674,563	סך הכל הנכסים
					חשיפה לנכס הבסיס באמצעות מכשירים נגזרים
-	14,645,375	(38,409,788)	-	23,764,413	במונחי דלתא

ליום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	לא כספיים ואחרים	במטבע חוץ אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
9,168,697	-	2,071,719	-	7,096,978	מזומנים ושווי מזומנים
81,079,814	46,031,344	6,792,560	16,386,718	11,869,192	נכסים סחירים
37,694,020	19,941,699	5,725,646	7,190,328	4,836,347	נכסים בלתי סחירים
127,942,531	65,973,043	14,589,925	23,577,046	23,802,517	סך הכל הנכסים
					חשיפה לנכס הבסיס באמצעות מכשירים נגזרים
-	10,365,438	(30,318,110)	-	19,952,672	במונחי דלתא

2. סיכון אשראי עבור נכסים בארץ

דירוג מקומי *					
ליום 31 בדצמבר 2021					
סה"כ **	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד AA	AA ומעלה	
13,254,235	-	-	-	13,254,235	נכסי חוב בארץ
15,554,670	252,863	-	2,600,394	12,701,413	אגרות חוב ממשלתיות
11,416,350	2,604,541	-	3,225,994	5,585,815	נכסי חוב אחרים - סחירים
40,225,255	2,857,404	-	5,826,388	31,541,463	נכסי חוב אחרים - בלתי סחירים
1,228,299	-	-	567,370	660,929	סך הכל נכסי חוב בארץ
278,577	-	-	-	278,577	מזה נכסי חוב בדירוג פנימי
					כולל נכסי חוב בדירוג פנימי
					שדירוגם הופחת על-ידי החברה

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות", "מידרוג" ודרוג פנימי. נתוני חברת מידרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. סיכון אשראי עבור נכסים בארץ (המשך)

דירוג מקומי *					
ליום 31 בדצמבר 2020					
ס"כ **	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד AA	AA ומעלה	
13,353,209	-	-	-	13,353,209	נכסי חוב בארץ
15,416,013	230,063	71,335	2,152,215	12,962,400	אגרות חוב ממשלתיות
10,483,384	2,610,586	-	2,865,196	5,007,602	נכסי חוב אחרים - סחירים
39,252,606	2,840,649	71,335	5,017,411	31,323,211	נכסי חוב אחרים - בלתי סחירים
1,590,903	-	-	670,466	920,437	סך הכל נכסי חוב בארץ
266,233	-	-	-	266,233	מזה נכסי חוב בדירוג פנימי
					כולל נכסי חוב בדירוג פנימי
					שדירוגם הופחת על-ידי החברה

* המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות", "מידרוג" ודורג פנימי. נתוני חברת מידרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

** הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור ס"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

3. סיכון אשראי עבור נכסים בחו"ל

דירוג בינלאומי *					
ליום 31 בדצמבר 2021					
ס"כ **	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה	
10,851,589	4,090,805	3,536,605	2,628,509	595,670	סך הכל נכסי חוב בחו"ל
-	-	-	-	-	מזה נכסי חוב בדירוג פנימי

דירוג בינלאומי *					
ליום 31 בדצמבר 2020					
ס"כ **	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה	
11,197,465	3,622,450	2,162,921	4,487,121	924,973	סך הכל נכסי חוב בחו"ל
-	-	-	-	-	מזה נכסי חוב בדירוג פנימי

* המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינן חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי המפקח S&P, Moody's ו-Fitch. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

** הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור ס"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ה. גילויים נדרשים לפי IFRS9

הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים העומדים במבחן הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן), לפי רמות דירוג סיכון אשראי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד AA	AA ומעלה	
6,841,936	-	-	33,391	6,808,545	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
324,534	-	-	45,957	278,577	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
12,033,728	37	-	216,806	11,816,885	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
25,591,139	305,148	-	340,494	24,945,497	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים

דירוג מקומי *

ליום 31 בדצמבר 2020

סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד AA	AA ומעלה	
3,578,890	-	-	30,695	3,548,195	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
318,191	-	-	51,958	266,233	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
11,083,981	2,895	-	252,412	10,828,674	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
24,486,703	378,472	13	370,016	23,738,202	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה	
4,828	-	-	-	4,828	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
1,403,335	-	369,468	257,914	775,953	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
612,773	480,980	5,654	69,209	56,930	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר 2020

סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה	
95,231	-	-	-	95,231	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
2,362,935	28,794	320,830	1,132,821	880,490	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים
637,824	425,929	36,622	66,067	109,206	השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים

* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 36 - ניהול סיכונים (המשך)

ה. גילויים נדרשים לפי IFRS9 (המשך)

הטבלה להלן מציגה השוואה בין השווי ההוגן לערך בספרים של נכסים בקבוצה א' לעיל שאינם בעלי סיכון אשראי נמוך. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר 2021		השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים
ערך בספרים	שווי הוגן	
אלפי ש"ח		
27,259	16,566	
ליום 31 בדצמבר 2020		השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים
ערך בספרים	שווי הוגן	
אלפי ש"ח		
50,810	4,261	

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. כללי

1. החברה נשלטת על ידי חברת אליהו הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ (להלן - "אליהו 1959") המחזיקה בכ-64% מהון המניות של החברה. כפי שנמסר לחברה על ידי אליהו 1959, מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה הסופי בחברה ובאליהו 1959. לפרטים נוספים בדבר החזקות בעל השליטה בחברה ראה באור 1.

פרטים ונתונים אודות עסקאות עם בעל השליטה, עם קרוביו או חברות בשליטתו או עסקאות עם צד שלישי שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי ("עסקאות בעל שליטה") מובאים בסעיפים ג'-ה' להלן.

2. מר שלמה אליהו החזיק, במישרין ובעקיפין, בכ-27% מהון המניות המונפק והנפרע של בנק אגוד לישראל בע"מ ("בנק אגוד"), וזאת עד לחודש ספטמבר 2020. כפועל יוצא מהאמור, החל ממועד רכישת השליטה בחברה ועד לחודש ספטמבר 2020, עסקאות של החברה ו/או חברות מאוחדות שלה עם בנק אגוד ו/או עם חברות בשליטתו, סווגו כעסקאות אשר לבעל השליטה בחברה עניין אישי בהן; זאת, בנוסף להיותן, החל ממועד כהונתו של מר שלמה אליהו כדירקטור בחברה ובהמשך כיו"ר הדירקטוריון, התקשרויות אשר לנושא משרה בחברה עניין אישי בהן.

בהתאם להוראות הממונה על התחרות (וכתוארו אז, הממונה על ההגבלים העסקיים), במסגרת האישור שניתן על ידו בקשר עם רכישת השליטה, החל ממועד השלמת העסקה לרכישת השליטה בחברה, החברה לא תתקשר (במישרין ובעקיפין), בהסכם עם חברות סוחרות אשר בעל השליטה בחברה מחזיק בהן 5% ומעלה מהון המניות, במישרין או בעקיפין¹, לביצוע עסקאות בנכסי עמיתים, אשר התמורה בגינו תשולם מנכסי העמיתים, אלא בדרך של הליך תחרותי המעניק לכל חברה סוחרת הזדמנות שווה להשתתף בו ובתנאים שנקבעו על ידי הממונה על התחרות.

3. פרטים ונתונים ביחס להתקשרויות עם חברות כלולות מובאים בסעיפים ג', ד' ו-ו' להלן.

לא נכלל בבאור תיאור של עסקאות בעל שליטה ו/או צדדים קשורים אחרים אשר ההתקשרות בגינם בוצעה בטרם הפכו להיות צד קשור. נתונים כספיים בקשר עם עסקאות אלו בתקופת הדוח כלולים בנתונים בסעיפים ג' ו-ד' להלן. יתרות ועסקאות בין החברה לבין צדדים קשורים ובעל עניין אשר בוצעו בעת היותו צד קשור ו/או בעל עניין, ואשר לאחר מכן ובמשך תקופת הדוח חדלו מלהיות בעל עניין ו/או צד קשור, מתוארות בבאור זה, עקב נתוני תקופות קודמות המצויות במספרי ההשוואה.

¹ למעט חברה סוחרת שבמועד השלמת העסקה מלוא מניותיה הוחזקו, במישרין או בעקיפין, על ידי החברה, דהיינו, מגדל שוקי הון.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. מדיניות החברה בעניין עסקאות זניחות

1. הקבוצה מבצעת או עשויה לבצע עסקאות עם בעל עניין ו/או עסקאות בעל שליטה במהלך העסקים הרגיל שלה, לרבות, אך לא רק, עסקאות מן הסוגים ובעלות המאפיינים כמפורט להלן: רכישת נכסים, שכירות נכסי מקרקעין, רכישת של מוצרים ושירותים באמצעות בעל השליטה, שיתופי פעולה לרבות ביחס להשקעות משותפות וקבלת שירותים פיננסיים או כלכליים. מובהר כי העסקאות האמורות לעיל אינן מהוות רשימה סגורה.

2. כמפורט בסעיף 4 להלן, דירקטוריון החברה אימץ קווים מנחים וכללים לסיווגה של עסקה של מי מחברות הקבוצה בהתאם לקבוצה בתקנה 41(א3)(1) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010 ("נוהל זניחות"). כללים וקווים מנחים אלה משמשים לבחינת היקף הגילוי והדיווח הנדרש על-פי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ("תקנות הדיווח") על חברות ציבוריות בקשר עם עסקאות עם בעל עניין ו/או בעל השליטה, לרבות לעניין הדיווח בדוח התקופתי (כקבוצה בתקנה 22 לתקנות הדיווח).

3. הנתונים הכספיים הכלולים בסעיפים ג' ו-ד' להלן כוללים נתונים כספיים של עסקאות זניחות. פירוט עסקאות בעל שליטה ו/או עם צדדים קשורים אחרים אינו כולל תיאור של עסקאות המסווגות כזניחות בהתאם למבחני הזניחות שקבע הדירקטוריון.

4. ביום 22 במרס 2017 החליט דירקטוריון החברה לעדכן את הקווים המנחים והכללים לסיווגה של עסקה עם בעל עניין ו/או עם בעל השליטה כ"עסקה זניחה". בהתאם להחלטה זו, עסקה כאמור תיחשב כ"עסקה זניחה", אם יתקיימו בה כל התנאים הבאים:

- (1) היא איננה עסקה חריגה (כמשמעות המונח בחוק החברות).
- (2) בהיעדר שיקולים איכותיים מיוחדים העולים מכלל נסיבות העניין, עסקה תחשב כעסקה זניחה אם יתקיים אחד התנאים המפורטים להלן:

א) עסקת ביטוח -

1. הסכום הכולל של הפרמיות בגין העסקה, לרבות עסקאות נפרדות שקיימת ביניהן תלות, לא יעלה על 2 מיליון ש"ח (מותאם לעליית מדד המחירים לצרכן מהמדד הידוע בינואר 2017) ויחס הפרמיות לא יעלה על 0.5%.

2. יחס ההתחייבויות בתחום הרלוונטי לא יעלה על 0.5% (לצורך חישוב יחס ההתחייבות, ההתחייבות נשוא האירוע תהיה סכום הביטוח).

ב) עסקאות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות ופיננסים - העסקאות מבוצעות באותם תנאים הניתנים לעובדי הקבוצה.

ג) התקשרויות אחרות -

1. היקף העסקה בכל עסקה אינו עולה על 5 מיליון ש"ח (בעסקה בתחום השקעות היקף העסקה של בעל השליטה או בעל העניין ייבחן על פי העמלות או דמי הניהול אותם יקבל בעל השליטה/בעל העניין או ישלם, לפי העניין), כשסכום זה מותאם לעליית מדד המחירים לצרכן מהמדד הידוע בינואר 2017.

וכן-

2. תוצאות מדידתה למול אמת המידה הרלוונטית (אחת או יותר), כאמור להלן, לא עולה על 0.5%.

אמות המידה הרלוונטיות לבחינת סיווגה של עסקה מסוימת כעסקה זניחה הן:

- במכירה של ביטוח או רכישת ביטוח משנה - יחס פרמיות.
- ברכישת נכס - יחס נכסים.
- במכירת נכס - יחס רווחים, יחס נכסים.
- ברכישת/מכירת מוצרים או שירותים אחרים - יחס הוצאות או יחס הכנסות בגין שירותים, על פי העניין.
- בנטילת התחייבות כספית (כולל נטילת אשראי) - יחס התחייבויות.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. מדיניות החברה בעניין עסקאות זניחות (המשך)

לעניין זה:

יחס פרמיות: הפרמיות נשוא האירוע חלקי סך הפרמיות השנתיות במגזר הפעילות הרלוונטי (ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות, ביטוח כללי) כשהן מחושבות על בסיס 4 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

יחס נכסים: היקף הנכסים נשוא האירוע (נכסים נרכשים או נמכרים) חלקי סך הנכסים; היחס יימדד בנפרד ביחס לכספי עמיתים בניהול הקבוצה וביחס לכספי נוסטרו. במקרה של עסקה משותפת לכספי עמיתים ונוסטרו, ייבדק היחס הרלבנטי בנפרד לגבי כל סוג נכסים בהתאם לגובה הסכום של חלק הנוסטרו/כספי עמיתים, לפי העניין בעסקה אל מול הסך הכולל של הנכסים, כספי נוסטרו/כספי עמיתים לפי העניין, לפי הדוח הכספי האחרון הסקור/מבוקר הידוע.

יחס רווחים: הרווחים או ההפסדים המשויכים לאירוע חלקי הרווח או ההפסד השנתי הכולל לתקופה (לרבות שינויים בקרנות הון) הממוצע בשלוש השנים הקלנדריות האחרונות.

יחס

התחייבויות: ההתחייבות נשוא האירוע חלקי סך ההתחייבויות לפי הדוח הכספי האחרון הסקור/מבוקר הידוע.

יחס הון עצמי: הגידול או הקטון בהון העצמי חלקי ההון העצמי לפי הדוח הכספי האחרון הסקור/מבוקר הידוע.

יחס הכנסות

משירותים: היקף ההכנסות נשוא האירוע חלקי סך ההכנסות השנתיות הממוצעות בשלוש השנים האחרונות שאינן מפרמיות, מחושבות על בסיס 4 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

יחס הוצאות

בגין שירותים: היקף ההוצאות נשוא האירוע חלקי הוצאות הנהלה וכלליות השנתיות כשהן מחושבות על בסיס 4 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

5. ביחס לעסקאות רב שנתיות, יחושב היקף העסקה לצרכי בחינת הזניחות על בסיס שנתי. כך לדוגמה, בעסקת ביטוח למספר שנים, כהיקף העסקה ייחשבו דמי הביטוח השנתיים המשולמים או הנגבים. עסקאות נפרדות אשר קיימת ביניהן תלות, כך שבפועל הינן חלק מאותה התקשרות, ייבחנו כעסקה אחת.

6. במקרים בהם, לפי שיקול דעת החברה, כל אמות המידה הכמותיות הנזכרות לעיל אינן רלבנטיות לבחינת זניחותה של עסקה, תיחשב העסקה כזניחה בהתאם לאמת מידה רלבנטית אחרת, שתיקבע על ידי החברה, ובלבד שאמת המידה הרלבנטית המחושבת לעסקה תהיה בשיעור של פחות מ-0.5% וכן שהיקף העסקה לא יעלה על סך של 5 מיליון ש"ח, כשסכום זה צמוד למדד כאמור לעיל.

7. בחינת השיקולים האיכותיים של עסקת בעל השליטה או בעל העניין, עשויה להוביל לסיווג העסקה כעסקה לא זניחה למרות המפורט לעיל. כך למשל ולשם הדוגמה בלבד, עסקת בעל שליטה לא תיחשב בדרך כלל כזניחה אם היא נתפסת כאירוע משמעותי על-ידי הנהלת החברה ומשמשת כבסיס לקבלת החלטות ניהוליות או אם במסגרת עסקת בעל השליטה או בעל העניין, צפוי בעל השליטה או בעל העניין, לפי העניין, לקבל טובות הנאה שיש חשיבות במסירת דיווח עליהם בציבור.

8. עסקה שסווגה על-ידי חברה מוחזקת של החברה תחשב זניחה גם ברמת החברה. עסקה כאמור אשר סווגה על-ידי החברה המוחזקת כלא זניחה תיבחן מול אמות המידה הרלבנטיות ברמת החברה.

9. דירקטוריון החברה יבחן את הצורך בעדכון הוראות נוהל זה מעת לעת, בשים לב לעסקאות בעלי השליטה או בעלי העניין בהן מתקשרת החברה ושינויים בהוראות הדין הרלבנטיות.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. יתרות של בעלי עניין וצדדים קשורים

בעלי עניין, צדדים קשורים ואנשי מפתח ניהוליים בחברה ו/או בחברות בהן הם מכהנים כנושאי משרה, לרבות בעל השליטה ו/או קרוביו אשר מכהנים כנושאי משרה, עשויים לרכוש, מידי פעם, חוזי ביטוח, חוזי השקעה או מוצרים פיננסים אחרים שהונפקו על ידי הקבוצה ו/או נמכרים על ידי חברות הקבוצה וזאת בתנאי שוק ובמהלך העסקים הרגיל. פרטים בדבר עסקאות אלו אינם כלולים בבאור זה.

הרכב

ליום 31 בדצמבר 2021			
חברות כלולות	צדדים קשורים אחרים	קבוצת אליהו	
	אלפי ש"ח		
705	-	-	חייבים ויתרות חובה
16,969	-	-	נכסי חוב
-	(2,595)	-	זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2020			
חברות כלולות	בנק אגוד וצדדים קשורים אחרים ^(*)	קבוצת אליהו	
	אלפי ש"ח		
1,648	-	-	חייבים ויתרות חובה
17,530	-	-	נכסי חוב
-	(5,273)	-	זכאים ויתרות זכות

^(*) יתרת נכסי חוב הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין עמדה על סך של 45,928 אלפי ש"ח.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
חברות כלולות	צדדים קשורים אחרים	קבוצת אליהו	
אלפי ש"ח			
-	-	14	פרמיות שהתקבלו
2,206	-	-	עמלת סוכן ועמלות אחרות
-	40	-	הכנסות מדמי שכירות/ דמי שימוש
370	-	-	הכנסות מדמי ניהול
1,390	(387)	-	אחר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
חברות כלולות	בנק אגוד וצדדים קשורים אחרים	קבוצת אליהו	
אלפי ש"ח			
-	818	(120)	פרמיות שהתקבלו
-	14	217	תביעות ששולמו
-	619	-	הסכמי הפצה ותפעול
2,099	433	-	עמלת סוכן ועמלות אחרות
-	35	-	הכנסות מדמי שכירות/ דמי שימוש
250	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	798	עלויות העסקה
793	(4,576)	-	אחר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
חברות כלולות	בנק אגוד וצדדים קשורים אחרים	קבוצת אליהו	
אלפי ש"ח			
-	853	678	פרמיות שהתקבלו
9	15	428	תביעות ששולמו
-	792	-	הסכמי הפצה ותפעול
1,686	508	-	עמלת סוכן ועמלות אחרות
-	40	-	הכנסות מדמי שכירות/ דמי שימוש
420	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	847	עלויות העסקה
681	(77)	-	אחר

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. תיאור עסקאות בעל שליטה

להלן תיאור של עסקאות בעל שליטה תוך הפרדה של עסקאות חריגות ועסקאות שאינן חריגות, לפי סעיף 270(4) לחוק החברות.

עסקאות חריגות עם בעל שליטה

מס' צד להתקשרות עם החברה	מועד אישור / האורגן מאשר ²	מהות העסקה ועיקריה
1 מר אליהו אליהו	5 באפריל 2016 וביום 4 פברואר 2019 - אישור האסיפה הכללית של החברה	תנאי העסקה - מנהל עסקי ביטוח כללי במרחב מרכז - מר אליהו אליהו, אחיו של מר שלמה אליהו, הועסק במגדל ביטוח מיום 1 בינואר 2013 ועד ליום 30 בספטמבר 2020, בתפקיד מנהל עסקי ביטוח כללי במרחב מרכז, בשכר חודשי של 50 אלפי ש"ח ותנאים נלווים, ובכלל זה הבראה, חופשה, מחלה, אחזקת רכב, החזר הוצאות, הפרשות סוציאליות, ביטוח אובדן כושר עבודה והפרשות לקרן השתלמות. הגמול הכולל למר אליהו אליהו בשנת 2020 עמד על כ-798 אלפי ש"ח ובשנת 2019 עמד על כ-847 אלפי ש"ח (עלות מעסיק ולפני השפעת מס שחר). תנאי ההעסקה של מר אליהו אליהו אושרו לראשונה בחודש מרס 2013 ולאחר מכן אושרו מחדש בתום כל 3 שנים על ידי האסיפה הכללית, הן ביום 5 באפריל 2016 והן ביום 4 בפברואר 2019. תוקף האישור האחרון שניתן הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020, מועד סיום כהונתו של מר אליהו. לפרטים נוספים בדבר תנאי הכהונה של מר אליהו אליהו ראה דיווח מיידי של החברה מיום 28 בדצמבר 2018 (אסמכתא מספר 127740-01-2018), בדבר זימון האסיפה הכללית וכן דיווח מיידי של החברה מיום 4 בפברואר 2019 (אסמכתא מספר 012390-01-2019) בדבר תוצאות האסיפה הכללית.
30 בדצמבר 2016 - אישור אסיפה כללית של החברה		מענקי 2017 עד וכולל 2019 - אישור מענק שנתי נורמטיבי למר אליהו אליהו, בסך של 200 אלפי ש"ח, בגין כל שנה קלנדרית מהשנים 2017 עד וכולל 2019. בהתאם למדיניות התגמול היה המענק השנתי למר אליהו אליהו מבוסס ביצועים. סכום המענק בכל שנה קלנדרית נקבע על יסוד המענק הנורמטיבי, בהתאם לציון ביצוע בטווח שבין 70%-ל-140%. בציון 100% המענק היה בסך השווה למענק הנורמטיבי. בציון ביצוע מתחת ל-70%, מר אליהו אליהו לא היה זכאי לבונוס. בציון ביצוע של 140% ומעלה, מר אליהו אליהו היה זכאי למענק מקסימלי של 280 אלפי ש"ח, לשנה. לפרטים נוספים בדבר המענק השנתי והנורמטיבי ראה דיווח מיידי מיום 22 בדצמבר 2016 (דוח מיידי משלים בדבר זימון אסיפה כללית; אסמכתא מספר 142339-01-2016) וכן דיווח מיידי מיום 1 בינואר 2017 (בדבר תוצאות האסיפה; אסמכתא מספר: 000333-01-2017). בפועל, למר אליהו אליהו שולם בשנת 2020 מענק שנתי בגין שנת 2019 בסך של כ-183 אלפי ש"ח. מר אליהו אליהו לא קיבל מענק שנתי בגין השנים 2018 ו-2020.

² בכל מקום בבאור זה, משמעו מועד אישור האורגן הרלוונטי האחרון בהיבט של דיני החברות וזהות אותו האורגן. עסקאות שאושרו באסיפת בעלי המניות אושרו קודם לכן בועדת הביקורת ובדירקטוריון אותה החברה במקרים בהם נערך עדכון ו/או שינוי להתקשרות קודמת, תיאור מכלול ההתקשרות יהא בתאריך המוקדם מבין השניים.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. תיאור עסקאות בעל שליטה (המשך)

עסקאות חריגות עם בעל שליטה			
מס'	צד להתקשרות עם החברה	מועד אישור / האורגן מאשר ¹	מהות העסקה ועיקריה
2	אליהו 1959	3 בפברואר 2016 - אישור האסיפה הכללית של החברה	הסכם לרכישת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי - מגדל ביטוח התקשרה עם אליהו 1959 בע"מ ("אליהו 1959") בהסכם במסגרתו הועבר לאחריותה הבלעדית של מגדל ביטוח תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי, הכולל פוליסות שהונפקו על ידי אליהו 1959 עד ליום 31 בדצמבר 2012 ("תיק הביטוח"). במקביל להעברת תיק הביטוח, העבירה אליהו 1959 למגדל ביטוח סכום (במזומן) השווה להערכה האקטוארית של ההתחייבויות הכלולות בתיק הביטוח (המיועד למימון הטיפול בתיק הביטוח) בהתאמות הקבועות בהסכם (ההערכה האקטוארית של החשיפה בגין התביעות שהיו כלולות בתיק הביטוח, נכון ליום 30 ביוני 2015, על פי דוחותיה הכספיים של אליהו 1959, הייתה בסכום של כ-393 מיליון ש"ח), וכן את סכום ההוצאות העקיפות (לעניין אישור לתיקון סכום ההוצאות העקיפות ראה להלן). בתמורה לטיפול בתיק הביטוח תהא מגדל ביטוח זכאית ל-71% מהרווחים שינבעו מתיק הביטוח, ככל שיהיו, אך לא פחות מ-7 מיליון ש"ח (רווח מובטח על ידי אליהו 1959, אשר יועבר כמקדמה במועד השלמת העסקה). במסגרת ההתקשרות וכתנאי לה, נחתם הסכם ביטוח משנה בין מגדל ביטוח לבין SWISS RE ("סוויס"), במסגרתו תעניק סוויס כיסוי ביטוחי לתיק הביטוח המכסה את מלוא התחייבויות הביטוח של מגדל ביטוח ("ביטוח המשנה של סוויס"). בהתאם להסכם ביטוח המשנה של סוויס, סוויס תהא זכאית לפרמיה בסך של כ-11 מיליון ש"ח (אשר תועבר כמקדמה מיד לאחר השלמת העסקה ובהתאם למנגנון שנקבע) וכן (בנוסף על הפרמיה האמורה) ל-29% מהרווחים אשר ינבעו מתיק הביטוח, ככל שינבעו. כמו כן במסגרת ההתקשרות, נקבעו הסדרים ביחס לחובת שיפוי ותשלום של אליהו 1959 במקרה בו סכום ההערכה האקטוארית וביטוח המשנה של סוויס לא יספיקו לכיסוי התביעות וההוצאות בקשר עם תיק הביטוח, כאשר שיפוי כאמור יילקח במסגרת ההתחשבנות בין הצדדים. כמו כן, התחייבה אליהו 1959 באופן נפרד לשפות את מגדל ביטוח במקרה בו הסכומים המופקדים בחשבון ההוצאות לא יספיקו לכיסוי ההוצאות העקיפות בקשר עם תיק הביטוח. שיפוי כאמור יקוזז מרווחים שיהיו למגדל ביטוח מתיק הביטוח, ככל שיהיו. בנוסף להתחייבות השיפוי, במועד השלמת העסקה העמידה אליהו 1959 ערבות בנקאית אוטונומית מתאגיד בנקאי ישראלי לטובת מגדל ביטוח, בגובה של 5% מסכום ההערכה האקטוארית ("הערבות הבנקאית"), וזאת בהתאם לדרישת הממונה, כחלק מהתנאים לאישור ההסכם. בהתאם לאותם תנאים, הערבות הבנקאית נדרשת להיות בתוקף עד לשנת 2020 לכל הפחות, כאשר סכומה יתעדכן אחת לשנה, בהתאם לסכום הערכת התביעות הכלולות בתיק הביטוח, כמדווח בדוחות הכספיים של מגדל ביטוח. כמו כן, נקבעו במסגרת ההתקשרות הסדרים שונים לשיפוי במקרים בהם ביטוח המשנה של סוויס אינו חל (כגון מחמת חריגים הקבועים בתנאי ביטוח המשנה של סוויס) ובמקרים של תביעות, דרישות והליכים שונים שנקבעו בין הצדדים, כאשר שיפוי מכוח הסדרים כאמור לא ייכלל במסגרת ההתחשבנות. בהתאם לכך, נכון ליום 31 בדצמבר 2021, לא קיימת יתרה כאמור. ביום 21 באפריל 2016, לאחר שהתקבל אישור בית המשפט לעסקה, הושלמה העסקה ותיק הביטוח הועבר לאחריותה של מגדל ביטוח. לפרטים נוספים ראה דיווח בדבר זימון האסיפה הכללית לאישור התקשרות זו מיום 29 בדצמבר 2015 (אסמכתא מספר 081583-01-2015); דיווח בדבר תוצאות האסיפה הכללית מיום 3 בפברואר 2016 (אסמכתא מספר 022456-01-2016); וכן דיווח מיום 24 באפריל 2016 בדבר השלמת העסקה (אסמכתא מספר 054871-01-2016). לעניין בקשות לתובענות ייצוגיות שהוגשו, ראה באור 1.38 ג. (תביעה מספר 9).

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. תיאור עסקאות בעל שליטה (המשך)

עסקאות חריגות עם בעל שליטה

מס'	צד להתקשרות עם החברה	מועד אישור / האורגן מאשר ¹	מהות העסקה ועיקריה
2	המשך	4 באוגוסט 2016 - אישור האסיפה הכללית של החברה	אישור תיקון להסכם רכישת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי בשל טעות שנפלה בנוסח המקורי של ההסכם בנוגע לחישוב סכום ההוצאות העקיפות - עיקר התיקון הינו בנוגע לאופן חישוב סכום ההוצאות העקיפות אשר היה על אליהו 1959 להעביר למגדל ביטוח במועד השלמת ההסכם, כך שבהתאם לתיקון האמור סכום ההוצאות העקיפות יחושב כ-3% מההערכה האקטוארית המתואמת, לפני ביטוח משנה (במקום 3% מההערכה האקטוארית "המקורית" (קרי ההערכה האקטוארית למועד הקובע, 30 ביוני 2015), לפני ביטוח משנה). בהתאם להערכה האקטוארית המתואמת (נכון למועד ההשלמה, על פי הנתונים ליום 31 במרס 2016), סכום ההוצאות העקיפות בהתאם לתיקון האמור לעיל הסתכם לסך של כ-9.8 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראו דיווח בדבר זימון האסיפה הכללית מיום 28 ביוני 2016 (אסמכתא מספר 01-068974-2016) וכן דיווח בדבר תוצאות האסיפה הכללית מיום 4 באוגוסט 2016 (אסמכתא מספר 01-097930-2016). בהמשך לאמור לעיל בדבר ההתחייבות של אליהו 1959 לשפות את מגדל ביטוח במקרה בו הסכומים המופקדים בחשבון ההוצאות לא יספיקו לכיסוי ההוצאות העקיפות בקשר עם תיק הביטוח, התקבל במגדל ביטוח בחודש ינואר 2022 סך של כ-0.5 מיליון ש"ח להשלמת סכום ההוצאות העקיפות כאמור.
	16 ביוני 2019 - אישור הממונה		ביום 16 ביוני 2019, אישר הממונה, בעקבות פנייה יזומה של מר שלמה אליהו, לבטל את הערבות הבנקאית, וזאת כנגד העמדת ערבות אישית של מר שלמה אליהו, בהתאם לסכום ולתנאים של הערבות הבנקאית, כמפורט לעיל. כמו כן, אישר הממונה, כי ניתן לראות בערבות האישית שהעמיד מר שלמה אליהו במסגרת התחייבויותיו בהסכם, שהינה ערבות שאינה מוגבלת בסכום או זמן, כערבות לצורך עמידה בתנאי לביטול הערבות הבנקאית כאמור לעיל. בהתאם לכך, בוטלה הערבות הבנקאית של אליהו 1959.
3	ישראל אליהו	11 בפברואר 2020 - אישור האסיפה הכללית של החברה; 24 באוקטובר 2019 - אישור האסיפה הכללית של החברה; 22 במרס 2017 - אישור דירקטוריון החברה	תנאי כהונה - מר ישראל אליהו, בנו של מר שלמה אליהו, מכהן כיו"ר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל ביטוח וכיו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון (1965) בע"מ ("שוקי הון") ועד ליום 28 במאי 2018 כיהן גם כדירקטור בחברה ובמגדל ביטוח. בגין כהונתו במגדל ביטוח, מר ישראל אליהו זכאי לגמול שנתי בסך של כ-130 אלפי ש"ח ולגמול השתתפות בשיבות דירקטוריון ו/או ועדותיו בסך של כ-5 אלפי ש"ח לשיבה, הזהים לגמול אותו מקבלים הדירקטורים האחרים, לרבות הדירקטורים החיצוניים (לא כולל יו"ר הדירקטוריון). לסכומים האמורים יתווסף מע"מ כדין והם יעודכנו פעם בשנה בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן. כאשר כיהן מר ישראל אליהו כדירקטור בחברה ובמגדל ביטוח, תנאים אלו אושרו בהתאם לתקנה 1ב(3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 ("תקנות ההקלות"). עם תום תוקפו של אישור זה, ביום 11 בפברואר 2020 אישרה האסיפה הכללית של החברה לחדש את תשלום הגמול למר ישראל אליהו בגין כהונתו כיו"ר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל ביטוח, וזאת למשך 3 שנים נוספות, 2020 עד 2022 (כולל). הגמול הכולל אשר שולם למר ישראל אליהו בגין כהונתו במגדל ביטוח בשנת 2021 עמד על כ-202 אלפי ש"ח (כולל מע"מ), בשנת 2020 עמד על 244 אלפי ש"ח (כולל מע"מ) ובשנת 2019 עמד על כ-245 אלפי ש"ח (כולל מע"מ). לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 22 במרס 2017 (אסמכתא מספר 01-027750-2017); וכן דיווח מידי מיום 31 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר 01-116178-2019) ודוח מתקן מאותו יום (אסמכתא מספר 01-116367-2019), דיווח מידי מיום 4 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 01-013125-2020) וכן דיווח מידי מיום 11 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 01-015150-2020), אודות זימון האסיפה הכללית ואישורה. כמו כן, החל מיום 1 בספטמבר 2019 החל לקבל מר ישראל אליהו גמול גם בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון, בהיקף משרה של 60%, בסך של 54 אלפי ש"ח לחודש וכן תנאים סוציאליים נלווים כגון חופשה, הבראה, ימי מחלה והפרשות לחיסכון פנסיוני. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 19 בספטמבר 2019 (אסמכתא מספר 01-097279-2019) ומיום 24 באוקטובר 2019 (אסמכתא מספר 01-090429-2019) אודות זימון האסיפה הכללית ואישורה.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. תיאור עסקאות בעל שליטה (המשך)

עסקאות חריגות עם בעל שליטה

מס'	צד להתקשרות עם החברה	מועד אישור / האורגן מאשר ¹	מהות העסקה ועיקריה
4	בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בחברה	14 בפברואר 2022 ו-23 במרץ 2022 - אישור דירקטוריון החברה לביטוח נושאי משרה	ביטוח נושאי משרה - לפרטים בדבר פוליסת ביטוח נושאי המשרה של החברה ושל חברות מאוחדות, לרבות לנושאי משרה שהינם בעל השליטה או קרובו, ראה סעיף ח.4.יב להלן. הכיסוי הביטוחי האמור לבעל השליטה ו/או קרוביו אושר בהתאם לתקנה 1ב לתקנות ההקלות. ראה דיווחים מיידיים של החברה מיום 15 בפברואר 2022 (אסמכתא מספר 018403-01-2022) ומיום 14 בפברואר 2021 (אסמכתא מספר 017947-01-2021). שיפוי לנושאי משרה שהם בעל השליטה או קרוביו - ביום 30 בדצמבר 2016 וביום 11 בפברואר 2020 אישרה האסיפה הכללית של החברה מתן כתבי שיפוי גם לנושאי משרה שהם בעל השליטה וקרוביו. 30 בדצמבר 2016 ו-11 בפברואר 2020 - אישור האסיפה הכללית למתן כתבי שיפוי ולמתן כתבי פטור מתן כתבי פטור - ביום 30 בדצמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של החברה, מתן כתבי פטור לנושאי משרה ולדירקטורים, לרבות נושאי משרה שהם בעל השליטה או קרובו, אשר לא היו בידם כתבי פטור באותו המועד, וביום 11 בפברואר 2020 ביחס לבעל השליטה וקרוביו אישרה האסיפה הכללית לחדש את תוקף החלטתה הנ"ל לשלוש שנים נוספות, עד 2020 (כולל). וזאת בהתאם לקבוע בסעיף 275 לחוק החברות, תשנ"ט 1999. לפרטים נוספים ראה את הדיווחים המיידיים הבאים של החברה: דיווח מיום 22 בדצמבר 2016 בדבר זימון אסיפה כללית (דוח משלים) שעל סדר יומה, בין היתר, אישור מתן כתבי השיפוי והפטור (אסמכתא מספר 01-142339-2016); דיווח בדבר תוצאות האסיפה מיום 1 בינואר 2017 (אסמכתא מספר 01-000333-2017); דיווח מיום 31 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר 01-116178-2019) ודוח מתקן מאותו יום (אסמכתא מספר 01-116367-2019); דיווח מיום 4 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 01-013125-2020) ומיום 11 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 01-015150) בדבר תוצאות האסיפה. לפרטים אודות כתבי שיפוי ופטור לנושאי משרה שהינם בעל השליטה או למי שלבעל השליטה יש בו ענין אישי, ראה באור 2.38.ד.

ו. חברות כלולות

1. לעניין השקעות בחברות כלולות ראה באור 7 השקעה בחברות מוחזקות.
2. מגדל ביטוח משלמת עמלות בגין שיווק מוצרי ביטוח ומוצרים פנסיונים לחברות כלולות בסכומים שאינם מהותיים.
3. במהלך שנת 2015 נתנה מגדל ביטוח הלוואות לחברות כלולות בחו"ל בסך של כ-20,162 אלפי ש"ח לפירעון עד לתום שנת 2025. יתרת ההלוואות ליום 31 בדצמבר 2021 הינה 16,969 אלפי ש"ח וליום 31 בדצמבר 2020 הינה 17,530 אלפי ש"ח. בגין הלוואות אלו נרשמו הכנסות מימון בשנים 2021, 2020 ו-2019 בסך של כ-1,390 אלפי ש"ח, כ-847 אלפי ש"ח וכ-753 אלפי ש"ח, בהתאמה. הלוואות אלו מוצגות כנכסי חוב שאינם סחירים במסגרת השקעות פיננסיות אחרות.
4. בבעלות החברה נכסי נדל"ן שונים. בחלק מנכסי הנדל"ן האמורים נעשה שימוש עצמי וחלק מנכסי הנדל"ן מושכרים לשימוש חברות הקבוצה, לרבות חברות שאינן בבעלות מלאה של החברה, בסכומים שאינם מהותיים.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ז. תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (לרבות דירקטורים)

חלק מאנשי המפתח הניהוליים בחברה זכאים לשכר, לבונוס, ולהטבות שלא במזומן (כגון רכב, ביטוח רפואי וכדומה). חלק מאנשי המפתח הניהוליים השתתפו גם בתכנית כתבי האופציה למניות של החברה.

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים

1. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים לרבות דירקטורים המועסקים בחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019		2020		2021	
מס' סכום	מס' אנשים	מס' סכום	מס' אנשים	מס' סכום	מס' אנשים
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
18,826	11	24,528	11	22,245	11
2,655	11	2,623	11	812	10
5	9	-	-	-	-
21,487		27,151		23,057	

הטבות לזמן קצר
הטבות לאחר העסקה
הטבות אחרות לזמן ארוך

2. הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019		2020		2021	
מס' סכום	מס' אנשים	מס' סכום	מס' אנשים	מס' סכום	מס' אנשים
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
2,521	10	3,605	10	4,638	15
2,521		3,605		4,638	

דמי ניהול לדירקטורים שאינם מועסקים בחברה מטעמה

3. מדיניות התגמול לנושאי המשרה של החברה

(א) מדיניות התגמול - כללי

מדיניות התגמול של החברה מובאת לאישור האסיפה הכללית של החברה ומתעדכנת מעת לעת.

מדיניות התגמול חלה על כל נושאי המשרה בחברה. ככלל, מדיניות זו מעודכנת, בין היתר, בהתאמה לשינויים ולהתאמות החלים מזמן לזמן במדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה ("מדיניות תגמול גופים מוסדיים").

מדיניות תגמול גופים מוסדיים מעודכנת, בין היתר, בהתאם להנחיות הממונה, כפי שנקבעות מזמן לזמן וכפי שהן בתוקף במועד אישור המדיניות ("חוזר הממונה") וכן בהתאם להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק התגמול"). בהתאם להוראות חוזר הממונה, על המוסדות המוסמכים בגופים המוסדיים לבחון את המדיניות אחת לשנה ולאשר אותה מחדש אחת לשלוש שנים.

במדיניות תגמול גופים מוסדיים נקבעו הוראות פרטניות לגבי רכיבי השכר של "בעלי תפקיד מרכזי" שזוהו ככאלה על-פי חוזר הממונה, והם כוללים, בין היתר, את כלל נושאי המשרה בגופים המוסדיים על-פי חוק החברות, נושאי משרה שהוגדרו ככאלו על-פי חוזר הממונה, קרובי בעל השליטה, גורמי השקעות וכן בעלי תפקידים נוספים שזוהו על-ידי הגופים המוסדיים כבעלי תפקיד מרכזי.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

3. מדיניות התגמול לנושאי המשרה של החברה (המשך)

(ב) להלן עיקרי הנושאים שנקבעו במדיניות תגמול גופים מוסדיים ובמדיניות התגמול של החברה לשנים 2017 עד (כולל) 2019:

- קביעת תקרה לעלות השנתית החזויה המקסימלית של יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל ונושא משרה.
- הוראות לגבי הרכיב הקבוע - תקרות שכר חודשי, תנאים נלווים, הצמדה, מענק שנתי מובטח וכו'.
- קביעת הוראות לגבי הרכיב משתנה/ מענק שנתי - תקופות המדידה, פריסת הרכיב המשתנה, מרכיבי הרכיב המשתנה (יעדי חברה, יעדים אישיים ורכיב שיקול דעת והערכה כללית) ואופן חישובו, תנאי הסף לתשלום המענק השנתי ורכיבים נדחים שלו, מתן אפשרות להענקת רכיב משתנה גם במקרים שלא התקיימו כל תנאי הסף והיחס בין רכיבי השכר הקבוע לרכיבי השכר המשתנה.
- הסדרי השבה של הרכיב המשתנה בנסיבות שפורטו במדיניות.
- הוראות ביחס לסיום העסקה.

לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול של החברה לשנים 2017 עד 2019, לרבות לעניין עדכונים והתאמות שחלו בה במהלך תקופת תוקפה, ראה בדיווחים המידיים מיום 22 בדצמבר 2016 (מספר אסמכתא 2016-01-142339) ומיום 7 בנובמבר 2017 (מספר אסמכתא 2017-01-097540).

(ג) מדיניות תגמול גופים מוסדיים ומדיניות התגמול של החברה לשנים 2020 עד (כולל) 2022

ביום 30 בדצמבר 2019 וביום 30 בינואר 2020 אישרו הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה מדיניות תגמול חדשה לשנים 2020 עד 2022, לאחר אישורה על ידי ועדת התגמול של הגופים המוסדיים. במסגרת אישור המדיניות לשנים אלו, יישמו הגופים המוסדיים את העדכונים שפרסם הממונה ביום 11 ביולי 2019 בחוזר גופים מוסדיים 2019-9-6, אשר עדכן והחליף את חוזר הממונה (להלן: "חוזר התגמול המעודכן"). חוזר התגמול המעודכן פורסם לצורך התאמת הרגולציה של הגופים המוסדיים לאסדרה הרלוונטית שהתגבשה בתחום מאז פרסום חוזר הממונה, ובכלל זה הוראות חוק החברות, הוראות המפקח על הבנקים וחקיקת חוק תגמול בכירים, וכן לאור הניסיון שהצטבר ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ביחס ליישום הוראות חוזר הממונה ופניות גופים מוסדיים. כמו כן, נעשו התאמות ברכיב המענק השנתי על מנת לאפשר את התאמתו, מדי שנה, לתכנית העבודה ועודכנו תנאי הסף למענק השנתי כתוצאה מהמעבר למשטר סולבנסי II, בהתאם להוראות חוזר "משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II", והתמקדות ביעדים הנוגעים ליחס כושר הפירעון בהתאם לדרישות הדין ויעד התשואה להון. בהתאם לאמור לעיל, מדיניות התגמול של החברה לשנים 2020 עד 2022 עודכנה גם היא ואושרה על ידי האסיפה הכללית של החברה ביום 11 בפברואר 2020.

ביום 8 בנובמבר 2021 הוחלט לעדכן את מדיניות התגמול של החברה לשנים 2020 עד 2022, וזאת במטרה להתאים את מדיניות התגמול של החברה למדיניות התגמול במגדל ביטוח, כפי שתוקנה קודם למועד האמור, וכן להתאים את מדיניות התגמול לתמורות המשמעותיות שארעו בשוק ביטוח נושאי משרה. בין יתר התיקונים, עודכנו תקופות אכשרה ותקרות מועדים למתן הודעה מוקדמת לנושאי משרה בחברה. בנוסף, עודכנו הוראות בדבר תקופת אכשרה בנוגע לתשלום עבור התחייבות לאי תחרות למנכ"ל וליו"ר הדירקטוריון. בנוסף, ובשל התמורות המשמעותיות בשוק ביטוח נושאי המשרה כאמור, בוטלה קביעת תקרת הפרמיה השנתית במדיניות התגמול, כך שהפרמיה השנתית וגובה ההשתתפות העצמית ייקבעו בהתאם לתנאי השוק ובלבד שעלות הפוליסה אינה מהותית לחברה. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 31 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר 2019-01-116178); דוח מתקן מאותו יום (אסמכתא מספר 2019-01-116367); דיווח מידי מיום 4 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 2020-01-013125) דיווח מידי מיום 11 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 2020-01-015150); וכן דיווח מידי מיום 8 בנובמבר 2021 (אסמכתא מספר 2021-01-164274) אודות אישור האסיפה הכללית.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל

(א) מר שלמה אליהו, יו"ר דירקטוריון החברה (היוצא)

מר שלמה אליהו מכהן כדירקטור בחברה מיום 29 באוקטובר 2012 וכיהן כיו"ר דירקטוריון החברה מיום 1 באוקטובר 2013 ועד ליום 18 בפברואר 2015. כמו כן, מר שלמה אליהו כיהן כדירקטור במגדל ביטוח מיום 29 באוקטובר 2012 ועד ליום 15 באוקטובר 2020. ביום 24 בפברואר 2014 דיווח מר שלמה אליהו לדירקטוריון החברה ולדירקטוריון מגדל ביטוח כי הוא מוותר על שכר כלשהו בקשר עם כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה וכדירקטור במגדל ביטוח וכי לא ידרוש שכר בגין כהונתו שלו. ראה לעניין זה דיווח מיידי של החברה מיום 24 בפברואר 2014 (אסמכתא מספר 046135-01-2014).

ביום 18 ביוני 2018 מונה מר שלמה אליהו בשנית לכהן כיו"ר דירקטוריון החברה. גם בגין כהונה זו ויתר מר אליהו על קבלת שכר כלשהו והוא לא היה זכאי לתמורה כספית או שווה כסף בגין כהונתו כאמור. ראה לעניין זה דיווח מיידי של החברה מיום 28 במאי 2018 (אסמכתא מספר 043782-01-2018).

ביום 15 באוקטובר 2020 הסתיימה כהונתו של מר שלמה אליהו כדירקטור במגדל ביטוח. ראה לעניין זה דיווחים מיידיים של החברה מיום 15 באוקטובר 2020 (אסמכתאות מספר: 103474-01-2020 ו-103477-01-2020).

ביום 17 בדצמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של החברה לחדש את כהונתו של מר שלמה אליהו כדירקטור בחברה. ראה לעניין זה דיווח מיידי של החברה מיום 17 בדצמבר 2020 (אסמכתא מספר 01-129427).

ביום 18 בינואר 2022 הודיע מר שלמה אליהו על כוונתו לסיים את תפקידו כיו"ר דירקטוריון החברה וביקש כי דירקטוריון החברה יאשר כינוסה של אסיפה כללית מיוחדת שעל סדר יומה מינויו של שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר חנן מלצר, לכהונה כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה, כאשר מר שלמה אליהו ימשיך לכהן כדירקטור החברה. ראה דיווח מיידי של החברה מיום 18 בינואר 2022 (אסמכתא מספר 01-008182).

האסיפה הכללית אישרה ביום 16 במרס 2022 את המינוי של מר מלצר ליו"ר דירקטוריון, וזאת החל מיום 14 באפריל 2022, ובהתאם לכך פרישתו של מר שלמה אליהו מתפקידו כיו"ר דירקטוריון החברה תיכנס לתוקף עם תחילת כהונתו של השופט בדימוס מלצר בתפקיד האמור. ראו דיווח מיידי של החברה מיום 16 במרס 2022 (אסמכתא מספר 030823-01-2022).

(ב) מר ניר גלעד, מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר)

מר ניר גלעד כיהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח החל מיום 1 במרס 2019, וזאת בהיקף של 90% משרה. ביום 2 ביולי 2019 החל מר גלעד לכהן גם כמנכ"ל החברה (עם סיום כהונתו של מר דורון ספיר, כמנכ"ל החברה) וביום 10 באוקטובר 2019 מונה למנכ"ל החברה, וזאת לצד תפקידים נוספים בהם כיהן בקבוצת מגדל, מכוח כהונתו כאמור.

יחסי העבודה בין מר גלעד לבין מגדל ביטוח והחברה הסתיימו ביום 1 בפברואר 2021. תקופת ההודעה המוקדמת של מר גלעד בת שישה חודשים, החלה ביום 1 בינואר 2021.

בשנת 2019 היה זכאי מר גלעד לשכר חודשי בסך של 190 אלפי ש"ח, והחל משנת 2020 היה זכאי מר גלעד לשכר חודשי בסך של 207 אלפי ש"ח (בהתאם למנגנון עדכון השכר אשר היה קבוע בהסכם העסקתו). מר גלעד היה זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, כגון: קרן השתלמות, ימי חופשה, ימי הבראה וטלפון נייד. בשל משבר הקורונה בשנת 2020 בוצעה הפחתה בשכרו של מר גלעד לתקופה של שישה חודשים בשיעור של 10%. בשנת 2020 החברה נשאה בעלות המס הנובעת מ"ההוצאה העודפת" על פי חוק התגמול בסך של כ-180 אלפי ש"ח ובשנת 2019 בסך של כ-78 אלפי ש"ח. הסכם ההעסקה של מר גלעד היה לתקופה קצובה בת חמש שנים, החל מיום 1 במרס 2019 ועד ליום 29 בפברואר 2024 ("התקופה הקצובה"), כאשר נקבע בהסכם כי בתום התקופה הקצובה יתחדש ההסכם אוטומטית לתקופה בלתי קצובה באותם התנאים. כל צד להסכם היה רשאי להביאו לידי סיום בכל עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של שישה חודשים. בהסכם ההעסקה נקבע כי כל פיצוי בגין סיום ההסכם טרם חלוף התקופה הקצובה כפוף להוראות ההסדר התחיקתי, ובכלל זה חוק התגמול וחוזר התגמול המעודכן וישולם אך וככל שהדבר יתאפשר על פי הוראות אלו.

החברה הסכימה לקיומו של הליך גישור בקשר לטענות מר גלעד לנזקים שנגרמו לו עקב סיום תפקידיו בחברות ("הליך הגישור"). לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של החברה מיום 27 בדצמבר 2020 (מס' אסמכתא: 01-140202-2020).

בעקבות הליך הגישור, אושרה הצעה מטעם המגשרת, כבוד השופטת (בדימוס) הילה גרסטל, לתשלום סך של 3.2 מיליון ש"ח, בתוספת הוצאות משפטיות בגין הליך הגישור והפעולות שקדמו לו, לסילוק הטענות. האישור האמור ניתן על ידי החברה ומגדל ביטוח, לאחר שהצעת המגשרת הובאה בפני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, אשר הודיעה כי אינה מוצאת לנכון להתערב בסוגיה.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

(ב) מר ניר גלעד, מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר) (המשך)

לפרטים נוספים אודות כהונתו של מר גלעד ותנאי הכהונה כאמור, ראה את הדיווחים המידיים הבאים של החברה: דוח מידי מיום 31 בדצמבר 2019 בדבר זימון אסיפה כללית אשר על סדר יומה, בין היתר, אישור תנאי העסקה למר ניר גלעד (אסמכתא מספר 2019-01-116178) ודוח מתקן מאותו יום (אסמכתא מספר 2019-01-116367); דיווח מידי מיום 4 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 2020-01-013125) ומיום 11 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 2020-01-015150) בדבר תוצאות האסיפה; דוח מידי בעניין התקשרות לסיום העסקה מיום 27 בפברואר 2020 (אסמכתא מספר 2020-01-140202); דוח מידי בעניין הפסקת כהונה מיום 3 בינואר 2021 כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (אסמכתא מספר 2021-01-000504); וכן דוח מידי מיום 1 בפברואר 2021 בעניין סיום כהונה כמנכ"ל החברה (אסמכתא מספר 2021-01-012478).

(ג) מר רן עוז, מנכ"ל מגדל ביטוח (לשעבר)

ביום 1 בספטמבר 2019 מונה מר רן עוז כמנכ"ל מגדל ביטוח וביום 5 בפברואר 2019 מונה כיו"ר דירקטוריון מגדל מקפת, וזאת לצד תפקידים נוספים בהם כיהן בקבוצת מגדל מכוח תפקידיו כאמור. ביום 21 בנובמבר 2021 הסתיימה כהונתו של מר עוז במגדל ביטוח ובחברות נוספות בקבוצת מגדל, בעקבות הודעה שניתנה מטעמו בעניין זה. ראה דיווח מידי של החברה מיום 11 ביולי 2021 (אסמכתא מס' 2021-01-115140) ודיווח מידי מיום 30 באוקטובר 2021 (אסמכתא מס' 2021-01-161715).

מר עוז היה זכאי בעת מינויו לשכר חודשי בסך של כ-221 אלפי ש"ח. השכר החודשי הוטאם בתחילת כל שנה קלנדרית לתקופת ההעסקה בהתאם להוראות חוק התגמול, באופן שההוצאה השנתית החזויה לחברה בגין סך התגמול הכולל למר עוז לפי העלות הכוללת של כלל רכיבי התגמול לשנה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, תעמוד על תקרת התגמול על פי חוק התגמול או סך של 2.5 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם ("מגבלת התגמול"), ובכל אופן לא יותר מ-3.5 מיליון ש"ח. שכרו החודשי של מר עוז, בשנת 2021, ולאחר התאמה, היה בסך של כ-239 אלפי ש"ח ובשנת 2020 היה בסך של כ-231 אלפי ש"ח. מר עוז היה זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, כגון: קרן השתלמות, ימי חופשה, ימי הבראה וטלפון נייד. בשל משבר הקורונה בשנת 2020 בוצעה הפחתה בשכרו של מר עוז לתקופה של שישה חודשים בשיעור של 10%. בשנת 2021 החברה נשאה בעלות המס הנובעת מ"ההוצאה העודפת" על פי חוק התגמול בסך של כ-456 אלפי ש"ח ובשנת 2020 בסך של כ-274 אלפי ש"ח. הסכם ההעסקה של מר עוז היה לתקופה בלתי קצובה. כל צד להסכם היה רשאי להביא לידי סיום בכל עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של תשעה חודשים, אשר החלה ביום 11 ביולי 2021. בכפוף למגבלות הנובעות מהוראות ההסדר התחיקתי, זכאי מר עוז עם סיום העסקתו לתשלום מענק הסתגלות בשווי של תשע משכורות חודשיות, ובכפוף להתחייבות לאי תחרות.

(ד) מר דורון ספיר, מנכ"ל החברה ומנכ"ל מגדל ביטוח (לשעבר)

מר דורון ספיר כיהן כמנכ"ל מגדל ביטוח החל מיום 1 ביוני 2018 וכמנכ"ל החברה החל מיום 26 ביוני 2018, וזאת לצד תפקידים נוספים בהם כיהן בקבוצת מגדל. יחסי העבודה בינו לבין מגדל ביטוח הסתיימו ביום 1 בינואר 2020, בתום תקופת ההודעה המוקדמת.

בשנת 2020 בוצע גמר חשבון עם מר ספיר, ושולם סך של 624 אלפי ש"ח כפיצוי בגין סיום ההסכם.

לפרטים נוספים אודות תנאי העסקתו של מר ספיר, ראה דיווח מידי של החברה מיום 26 בפברואר 2019 (אסמכתא מספר 2019-01-016900) ודיווח מידי מיום 19 בספטמבר 2019, אודות אישור התנאים על ידי האסיפה הכללית (אסמכתא מספר 2019-01-032443).

(ה) מר עודד שריג, יו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר)

מר עודד שריג כיהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח ובתפקידים נוספים בקבוצה החל מיום 1 אפריל 2018 ועד יום 1 במרס 2019. יחסי העבודה בינו לבין מגדל ביטוח הסתיימו ביום 1 בספטמבר 2019, בתום תקופת ההודעה המוקדמת. לפרטים נוספים, ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 28 במרס 2018, מיום 24 בדצמבר 2018 ומיום 12 בפברואר 2019 (אסמכתאות: 2018-01-031513, 2018-01-125889, 2019-01-012301, בהתאמה).

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

(ו) מר יפתח רון-טל, יו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח

מר יפתח רון-טל מכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח החל מיום 1 באוגוסט 2021, וזאת בהיקף של 100% משרה. לפרטים נוספים, ראו דיווחים מיידיים של החברה מהתאריכים 14 במאי 2021, 7 ביוני 2021, 17 ביוני 2021, 20 ביוני 2021, 24 ביוני 2021 ו-4 ביולי 2021 (אסמכתאות: 2021-01-103314, 2021-01-085476, 2021-01-096843, 2021-01-106185 ו-2021-01-111021, בהתאמה).

ביום 8 באוגוסט 2021 מונה מר רון-טל למנכ"ל החברה. ביום 31 בדצמבר 2021 סיים מר רון-טל את כהונתו כמנכ"ל החברה בהתאם להודעה שניתנה על ידו, וזאת על רקע החלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 8 בנובמבר 2021, אשר לא אישרה את חלקה היחסי של החברה (בשיעור של 10%) בעלות ההעסקה הכוללת של מר רון-טל וכן פטור ושיפוי בגין תפקידו זה; ומאחר שלעמדתו, אין זה נכון שימשיך לשאת באחריות הכרוכה בתפקיד כמנכ"ל החברה, ללא השיפוי והפטור כאמור. ראו דיווח מיידי של החברה מיום 2 בדצמבר 2021 (אסמכתא: 2021-01-175896).

מר רון-טל זכאי לשכר חודשי בסך של כ-231 אלפי ש"ח. השכר החודשי יותאם בתחילת כל שנה קלנדרית לתקופת ההעסקה בהתאם להוראות חוק התגמול, באופן שההוצאה השנתית החזויה למגדל ביטוח בגין סך התגמול הכולל למר רון-טל לפי העלות הכוללת של כלל רכיבי התגמול לשנה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, תעמוד על תקרת התגמול על פי חוק התגמול או סך של 2.5 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם ("מגבלת התגמול"), ובכל אופן לא יותר מ-3.5 מיליון ש"ח, להוציא תגמול פנסיה ופיצויי פיטורים על פי דין. מר רון-טל זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, כגון: קרן השתלמות, ימי חופשה, ימי הבראה, רכב וטלפון נייד. בשנת 2021 מגדל ביטוח נשאה בעלות המס הנובעת מ"ההוצאה העודפת" על פי חוק התגמול בסך של כ-171 אלפי ש"ח. הסכם ההעסקה של מר רון-טל הנו לתקופה בלתי קצובה. כל צד להסכם רשאי להביאו לידי סיום עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של תשעה חודשים, וזאת בכפוף להוראות הנוגעות בדבר במדיניות התגמול של מגדל ביטוח, אשר על פיהן תקופת ההודעה המוקדמת במהלך חצי השנה הראשונה תעמוד על שלושה חודשים ובחצי השנה השנייה על ארבעה חודשים וחצי. עם סיום העסקתו התחייב מר רון-טל שלא להתחרות בעסקי הקבוצה ופעילותה במשך תשעה חודשים ממועד סיום יחסי עובד - מעסיק בפועל ומגדל ביטוח תשלם לו תשלום בסך השווה לעלות השכר הכוללת בתקופת אי התחרות כאמור, וזאת בכפוף להוראות מדיניות התגמול, ובפרט לכך שההסדר ייכנס לתוקף רק לאחר שמר רון-טל ישלים שמונה עשר חודשי עבודה במגדל ביטוח.

(ז) מר שגיא יוגב, מנכ"ל מגדל ביטוח

ביום 7 באוקטובר 2021 מונה מר שגיא יוגב כמנכ"ל מגדל ביטוח והחל לכהן בתפקידו החל מיום 21 בנובמבר 2021, וביום 23 בדצמבר 2021 מונה כיו"ר דירקטוריון מגדל מקפת, וזאת לצד תפקידים נוספים בהם הוא מכהן בקבוצת מגדל, מכוח כהונתו כאמור. ראה דיווח מיידי של החברה מיום 7 באוקטובר 2021 (אסמכתא מס' 2021-01-153555) וכן דיווח מיידי מיום 31 באוקטובר 2021 (אסמכתא מס' 2021-01-161712).

מר יוגב זכאי לשכר חודשי בסך של כ-239 אלפי ש"ח. השכר החודשי יותאם בתחילת כל שנה קלנדרית לתקופת ההעסקה בהתאם להוראות חוק התגמול, באופן שההוצאה השנתית החזויה למגדל ביטוח בגין סך התגמול הכולל למר יוגב לפי העלות הכוללת של כלל רכיבי התגמול לשנה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, תעמוד על תקרת התגמול על פי חוק התגמול או סך של 2.5 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם ("מגבלת התגמול"), ובכל אופן לא יותר מ-3.5 מיליון ש"ח, להוציא תגמול פנסיה ופיצויי פיטורים על פי דין. מר יוגב זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, כגון: קרן השתלמות, ימי חופשה, ימי הבראה, רכב וטלפון נייד. בשנת 2021 החברה נשאה בעלות המס הנובעת מ"ההוצאה העודפת" על פי חוק התגמול בסך של כ-44 אלפי ש"ח. הסכם ההעסקה של מר יוגב הנו לתקופה בלתי קצובה. כל צד להסכם רשאי להביאו לידי סיום בכל עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של תשעה חודשים, וזאת בכפוף להוראות הנוגעות בדבר במדיניות התגמול של מגדל ביטוח, אשר על פיהן תקופת ההודעה המוקדמת במהלך חצי השנה הראשונה תעמוד על שלושה חודשים ובחצי השנה השנייה על ארבעה חודשים וחצי. עם סיום העסקתו התחייב מר יוגב שלא להתחרות בעסקי הקבוצה ופעילותה במשך שישה חודשים ממועד סיום יחס עובד-מעסיק בפועל ומגדל ביטוח תשלם לו תשלום בסך השווה לעלות השכר הכוללת בתקופת אי התחרות כאמור, וזאת בכפוף להוראות מדיניות התגמול, ובפרט לכך שההסדר ייכנס לתוקף רק לאחר שמר יוגב ישלים שמונה עשרה חודשי עבודה במגדל ביטוח. ככל שהסדר אי התחרות לא ייכנס לתוקף, לא תיכנס לתוקף גם ההתחייבות לאי תחרות.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

ח) מר מוטי רוזן, מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר)

מר מוטי רוזן החל לכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח ביום 3 בינואר 2021 והחל לכהן כמנכ"ל החברה ביום 1 בפברואר 2021. ביום 22 באפריל 2021 סיים מר רוזן את כהונתו במגדל ביטוח וביום 8 באוגוסט 2021 סיים את כהונתו בחברה.

תנאי תגמולו של מר רוזן, בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח וכמנכ"ל החברה, היו בהתאם להסכם שירותי ניהול בין מגדל ביטוח, החברה ומר רוזן ("הסכם השירותים"), כאשר תגמולו של מר רוזן כמפורט בהסכם השירותים היה התגמול הכולל עבור כלל תפקידיו של מר רוזן בקבוצת מגדל. לפרטים נוספים, ראה דיווח מיידי של החברה מיום 23 בפברואר 2021 (אסמכתא: 2021-01-021249).

עד לתחילת כהונתו של מר רוזן כמנכ"ל החברה (ביום 1 בפברואר 2021), מגדל ביטוח נשאה במלוא עלות תגמולו של מר רוזן על פי הסכם השירותים. החל מתחילת כהונתו של מר רוזן כמנכ"ל החברה, מגדל ביטוח נשאה בעלות תגמולו של מר רוזן על פי הסכם השירותים, בהתאם למודל ההקצאה בינה לבין החברה לפיו מגדל ביטוח נושאת ב-90% מהעלות.

על פי הסכם השירותים, מר רוזן היה זכאי לדמי ניהול, כמפורט להלן. יובהר כי דמי הניהול הינם סכום משוער, אשר הוטאם מדי שנה קלנדרית, לאחר תום השנה וביחס לשנה החולפת בהתאם למגבלות המפורטות להלן, כך שהסך הסופי של דמי הניהול באותה שנה, יביא את ההוצאה השנתית בגין התגמול למר רוזן, לפי העלות הכוללת של כלל רכיבי התגמול לשנה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לפי הגבוה מבין תקרת התגמול על פי חוק התגמול (כאשר מועד החישוב הוא חישוב נפרד בגין כל אחד מחודשי העבודה) או סך של 2.5 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם ("מגבלת התגמול"), ובכל אופן לא יותר מ-3.5 מיליון ש"ח בתוספת סכום השקול להפרשה לתגמולים והפרשות לפיצויים על פי דין ("תקרת התגמול").

מר רוזן היה זכאי בעת מינויו לדמי ניהול חודשיים בסך של כ-283 אלפי ש"ח. דמי הניהול החודשיים של מר רוזן, בשנת 2021, ולאחר התאמה, היו בסך של כ-292 אלפי ש"ח. על פי תנאי ההסכם, בכל מקרה בו עתיד היה להיות משולם סכום כלשהו אשר בגינו היתה צפויה חריגה ממגבלת התגמול ("הסכום החורג"), לא ישולם הסכום החורג ומגדל ביטוח פטורה מתשלום. דמי הניהול למר רוזן כוללים זכאות לתשלום חלף הפרשות סוציאליות, ימי חופשה, הבראה, מחלה ותנאים נלווים. מר רוזן היה זכאי להמיר תנאים ותשלומים, לתוספת לדמי הניהול, ובלבד שהמרה כאמור לא תגדיל את עלות תגמולו השנתי מעבר לתקרת התגמול.

הסכם מתן השירותים של מר רוזן היה לתקופה בלתי קצובה. כל צד להסכם היה רשאי להביאו לידי סיום בכל עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של תשעה חודשים ("תקופת ההודעה המוקדמת"). תקופת ההודעה המוקדמת בת תשעה חודשים הותנתה בהתאמת הוראות מדיניות התגמול של החברה ומדיניות התגמול של מגדל ביטוח, אשר קבעו באותה עת הודעה מוקדמת מרבית של שישה חודשים. מר רוזן התחייב כי ממועד פקיעתו של הסכם השירותים ובמשך תקופה של תשעה חודשים הוא יימנע מכהונה כנושא משרה או בכל תפקיד אחר בכל גוף בענף הביטוח, וכן כי לא ייתן במהלך התקופה האמורה שירותים, במישרין או בעקיפין, לגוף כאמור, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, זולת אם אישרו זאת מגדל ביטוח והחברה מראש ובכתב, וזאת בתמורה לתשלום דמי ניהול בתקופה האמורה ("הסדר אי התחרות"). יצוין, כי הסדר אי התחרות הותנה בעדכון מדיניות התגמול של החברה ומדיניות התגמול של מגדל ביטוח.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

ח) מר מוטי רוזן, מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר) (המשך)

בנוסף להסכם השירותים, אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון של החברה פיצוי בסך 1 מיליון ש"ח למר רוזן, בגין התקופה שקדמה להעסקתו בקבוצה ואשר קשורה לנסיבות של מינויו בהחלטה של החברה מיום 23 באפריל 2020 כדירקטור בחברה (ומועמד לתפקיד יו"ר מגדל ביטוח), אשר כניסתה לתוקף התעכבה בתקופה של למעלה משמונה חודשים, בגין נסיבות שאינן קשורות למר רוזן, ובתקופה זו נגרם למר רוזן הפסד של הזדמנויות אחרות. לפרטים נוספים, ראה דיווח מיידי של החברה מיום 23 בפברואר 2021 (אסמכתא: 2021-01-021249).

ביום 11 במרס 2021 החליט דירקטוריון מגדל ביטוח, בהמשך לדיונים שהתקיימו בדירקטוריון מגדל ביטוח, כי נוכח אי הסכמות ופערים שאינם ניתנים לגישור בין מר רוזן לבין מנכ"ל מגדל ביטוח באותה עת, מר רוזן עוז, באשר לאופן ההתנהלות במגדל ביטוח, הוא יפעל לסיום כהונתו של מר רוזן בתפקידו כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח. מגעים לעניין תנאי הפרישה לא צלחו. ביום 14 במרס 2021, החליט דירקטוריון מגדל ביטוח על השעיה לאלתר של מר רוזן מתפקידו כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח. לפרטים נוספים ראה דוחות מיידיים של החברה מיום 11 במרס 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-031983) ומיום 14 במרס 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-033825).

ביום 22 באפריל 2021 סיים מר רוזן את תפקידו כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח. לפרטים נוספים ראה דוח מיידי של החברה מיום 25 באפריל 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-069444).

כמו כן, המוסדות המוסמכים בחברה ובמגדל ביטוח, לרבות האסיפה הכללית, אישרו להתקשר עם מר רוזן בהסכם פשרה אשר הצדדים לו הינם מגדל ביטוח והחברה מצד אחד ומר רוזן מצד שני, והכל מבלי להודות באיזו מהטענות הנטענות בידי מר רוזן ולצרכי פשרה בלבד, אשר עיקריו כמפורט להלן:

1. מר רוזן יתפטר באופן מיידי מכל תפקידיו במגדל ביטוח ובחברות הבנות. ההתפטרות של מר רוזן מתפקידו כמנכ"ל החברה נכנסה לתוקף ביום 8 באוגוסט 2021, עם מינויו של מר יפתח רון-טל כמנכ"ל החברה. ראה דיווח מיידי מיום 8 באוגוסט 2021 (מס' אסמכתא 2021-01-128739).

2. מר רוזן זכאי לתקופת הודעה מוקדמת כדלקמן: מגדל ביטוח תשלם חלק של 90% מתקופה של תשעה חודשים; והחברה תשלם חלק יחסי של 10% מתקופה של שישה חודשים. דמי ההודעה המוקדמת ישולמו בתשלומים חודשיים עוקבים החל ממועד ההתפטרות (כאשר תקופות ההודעה המוקדמת, כאמור, שונות בין החברה למגדל ביטוח).

3. מעבר לתשלומים האמורים, קיימים תשלומים שלטענת מר רוזן מגיעים לו ואשר החברה ומגדל ביטוח חלוקות לגביהם גם בהיתן הסכם הפשרה, שעניינם תשלום בגין תקופת אי תחרות בת 9 חודשים ופיצוי בגין נזקים שנגרמו לטענת מר רוזן, לו ולשמו הטוב, בעקבות פעולות של מגדל ביטוח והאורגנים שלה, טענות המוכחות בידי החברה ומגדל ביטוח, אשר סבורות כי פעלו כדין ולטובת החברות ("התשלומים במחלוקת"). הצדדים הסכימו לנהל הליך גישור, אשר אם לא יצלח, יתקיים הליך בוררות בקשר עם התשלומים במחלוקת, ובלבד שהסכומים שייפסקו במסגרת הליך הגישור או הבוררות לא יעלו על סך של תשעה חודשי דמי ניהול (כ-2.5 מיליון ש"ח), לא כולל מיסים והוצאות, כאשר החברות תישאנה בהוצאות הליך הגישור ו/או הבוררות לפי העניין בהתאם לתנאי הסכם הפשרה, ומעבר לכך ויתרו הצדדים ויתור הדדי על כל טענה או תביעה.

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

ה. מר מוטי רוזן, מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח (לשעבר) (המשך)

לעניין הסכם הפשרה, ראה דיווחים מיוחדים של החברה מיום 5 באפריל 2021 (מספרי אסמכתא - 2021-01-056754 ו-2021-01-056778) ומיום 12 באפריל 2021 (מספרי אסמכתא 2021-01-061929).

ביום 21 באפריל 2021 האסיפה הכללית של החברה אישרה, בין היתר, את תנאי התגמול והפיצוי של מר רוזן, כמפורט לעיל, וכפי שדווח במסגרת דוח זימון אסיפה. לעניין החלטת האסיפה הכללית ראה דיווחים מיוחדים של החברה מימים 21 ו-22 באפריל 2021 (מספרי אסמכתאות 2021-01-068316, 2021-01-068817 ו-2021-01-069018).

הליך הגישור עליו הסכימו הצדדים הסתיים ללא הצלחה, ובהתאם להסכם הפשרה, הנושא הועבר להכרעת בורר, כב' שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר צבי זילברטל.

ו. מר יוסי בן ברוך, מנכ"ל החברה המיועד

ביום 23 בדצמבר 2021 החליט דירקטוריון החברה למנות את מר יוסי בן ברוך, המכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל חטיבת הפיננסים של מגדל ביטוח וכן משנה למנכ"ל ומנהל הכספים של החברה, לתפקיד מנכ"ל החברה, וזאת החל מיום 1 בינואר 2022. ראה דיווח מיוחד של החברה מיום 23 בדצמבר 2021 (מספרי אסמכתא 2021-01-184110).

בעקבות מכתב שהתקבל בדירקטוריון מגדל ביטוח ביום 26 בדצמבר 2021 מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, אשר הצביע, בין היתר, על קשיים במינוי האמור בשל כפל התפקידים הנובע מכהונה הן כמנכ"ל החברה והן כסמנכ"ל כספים במגדל ביטוח, ועל רקע הנסיבות הנוגעות למגדל ביטוח, החליט דירקטוריון החברה ביום 5 בינואר 2022, כי כהונתו של מר בן ברוך כמנכ"ל החברה תחל ביום 1 ביולי 2022 או במועד תחילת כהונתו של מנהל חטיבת הפיננסים במגדל ביטוח שיחליף את מר בן ברוך בתפקידו זה, לפי המוקדם (להלן: "תקופת הביניים"). בנוסף, הוחלט כי דירקטוריון החברה יפעל למינוי מנכ"ל בחברה לתקופת הביניים. לפירוט נוסף ראה דיווחים מיוחדים מיום 23 בדצמבר 2021 (מספרי אסמכתא - 2021-01-184110) ומיום 27 בדצמבר 2021 (מספרי אסמכתא 2021-01-185280) ומיום 5 בינואר 2022 (מספרי אסמכתא 2022-01-002919).

ז. ד"ר גבריאל פיקר, מנכ"ל החברה ב"תקופת הביניים"

ביום 18 בינואר 2022 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של ד"ר גבריאל פיקר, המכהן כדירקטור בחברה, לתפקיד מנכ"ל החברה במהלך תקופת הביניים כאמור, עד לכניסתו לתפקיד של מר בן ברוך לתפקיד מנכ"ל החברה. ראה דיווח מיוחד של החברה מיום 18 בינואר 2022 (מספרי אסמכתא 2022-01-008182).

ד"ר פיקר יכהן בחלקיות משרה ויהיה זכאי לתגמול בסכום של 25 אלף ש"ח כנגד חשבונית בגין כהונתו כמנכ"ל החברה במהלך תקופת הביניים. זכאותו של ד"ר פיקר להיכלל בפוליסת הביטוח של החברה, וכתבי הפטור והשיפוי שקיבל ד"ר פיקר בגין תפקידו כדירקטור בחברה, יחולו גם בקשר עם כהונתו כמנכ"ל החברה במהלך תקופת הביניים. ביום 16 במרס 2022 אישרה האסיפה הכללית את תנאי התגמול כאמור. ראה דיווח מיוחד של החברה מיום 16 במרס 2022 (מספרי אסמכתא 2022-01-030823).

ח. שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר חנן מלצר, יו"ר דירקטוריון החברה (הנכנס)

מלצר יכהן כיו"ר דירקטוריון החברה החל מיום 14 באפריל 2022, וזאת בהיקף של 66% משרה. מר מלצר יהיה רשאי לשם מילוי תפקיד ציבורי כלשהו או במקרים אחרים אשר לגביהם תתקבל הסכמת הדירקטוריון, להפחית את היקף משרתו עד להיקף של 50% משרה, ובמקרה זה התגמול לו יהיה זכאי מר מלצר על פי ההסכם יופחת בהתאמה להיקף המשרה. לפרטים נוספים, ראה דיווחים מיוחדים של החברה מהתאריכים 18 בינואר 2022, 24 בפברואר 2022 ו-16 במרס 2022 (מספרי אסמכתאות - 2022-01-008182, 2022-01-0122813 ו-2022-01-030823, בהתאמה).

באור 37 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ח. נתונים בדבר תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

4. בעלי עניין - יו"ר דירקטוריון / מנכ"ל (המשך)

יא) שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר חנן מלצר, יו"ר דירקטוריון החברה (הנכנס) (המשך)

מר מלצר זכאי לשכר חודשי בסך של כ-159 אלפי ש"ח. השכר החודשי יותאם בתחילת כל שנה קלנדרית לתקופת ההעסקה בהתאם להוראות חוק התגמול, באופן שההוצאה השנתית החזויה לחברה בגין סך התגמול הכולל למר מלצר לפי העלות הכוללת של כלל רכיבי התגמול לשנה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, תעמוד על תקרת התגמול על פי חוק התגמול או סך של 2.5 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם ("מגבלת התגמול"), ובכל אופן לא יותר מ-3.5 מיליון ש"ח, להוציא פיצויים ותגמולים על פי דין. מר מלצר זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, כגון: קרן השתלמות, ימי חופשה, ימי הבראה, רכב וטלפון נייד. הסכם ההעסקה של מר מלצר הינו לתקופה בלתי קצובה. כל צד להסכם רשאי להביאו לידי סיום בכל עת ומכל סיבה בהודעה מוקדמת של תשעה חודשים, וזאת בכפוף להוראות הנוגעות בדבר במדיניות התגמול של החברה, אשר על פיהן תקופת ההודעה המוקדמת במהלך חצי השנה הראשונה תעמוד על שלושה חודשים ובחצי השנה השנייה על ארבעה חודשים וחצי. עם סיום העסקתו, התחייב מר מלצר שלא להתחרות בעסקי הקבוצה ופעילותה במשך שישה חודשים ממועד סיום יחס עובד מעסיק בפועל והחברה תשלם לו תשלום בסך השווה לעלות השכר הכוללת בתקופת אי התחרות, וזאת בכפוף להוראות מדיניות התגמול, ובפרט לכך שההסדר ייכנס לתוקף רק לאחר שמר מלצר ישלים שמונה עשר חודשי עבודה בחברה. על אף האמור לעיל, סך התשלום בגין אי תחרות והודעה מוקדמת לא יעלה על התגמול בגין 12 חודשי עבודה, אלא אם כן יעבוד מר מלצר בפועל בתקופת ההודעה המוקדמת, למשך יותר מ-6 חודשים. ביום 16 במרס 2022 אישרה האסיפה הכללית את תנאי התגמול האמורים. ראה דיווח מיידי של החברה מיום 16 במרס 2022 (מספר אסמכתא 030823-01-2022).

יב) ביטוח נושאי משרה, לרבות נושאי משרה שהם בעל השליטה או קרוביו - הדירקטורים ונושאי המשרה בקבוצה, לרבות בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בקבוצה, מנכ"ל החברה ונושאי משרה המכהנים במגדל ביטוח, במגדל שוקי הון ובחברות בשליטת מגדל ביטוח או מגדל שוקי הון, מבוססים במסגרת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בקבוצה, לתקופה של שנים עשר חודשים, החל מיום 15 בפברואר 2022 ועד ליום 14 בפברואר 2023. גבולות אחריות של הפוליסה החדשה הם 100 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי האמור וגובה ההשתתפות עצמית הינם בהתאם לתנאי השוק. הכיסוי הביטוחי האמור אושר בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות. לפרטים ראה דיווח מיידי של החברה מיום 15 בפברואר 2022 (אסמכתא מספר 018403-01-2022).

בהתאם למדיניות התגמול לשנים 2017 עד 2019 ולמדיניות התגמול לשנים 2020 עד 2022, תקרת סכומי ביטוח אחריות נושאי משרה עבור נושאי משרה, דירקטורים וחברי ועדות השקעה, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו שיכנהו בחברה ו/או בקבוצת מגדל, לא תעלה על סך של 200 מיליון דולר ובפרמיה שנתית שלא תעלה על 1.5 מיליון דולר. סכום זה נקבע על בסיס הערכה לגבי צורך עתידי כאשר היקף הביטוח יקבע כתלות בתנאי השוק, לרבות הפרמיה ביחס לכיסוי הביטוחי ולסיכון. הגבלה זו עודכנה במדיניות התגמול ביום 8 בנובמבר 2021. התיקון נועד להתאים את מדיניות התגמול לתמורות המשמעותיות שאירעו בשוק ביטוח נושאי משרה, ובהמשך לכך בוטלה קביעת תקרת הפרמיה השנתית במדיניות התגמול, כך שהפרמיה השנתית וגובה ההשתתפות העצמית ייקבעו בהתאם לתנאי השוק, ובלבד שעלות הפוליסה אינה מהותית. לפרטים ראה באור 37(ד) לעיל.

לפרטים נוספים בדבר אישור התקשרות בפוליסות הביטוח הקודמות, ראה דיווחים מיידיים של החברה מיום 14 בפברואר 2021 (אסמכתא מספר 017947-01-2021) ומיום 30 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר 0116205-01-2019).

יג) לפרטים אודות כתבי ויתור וכתבי שיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים בחברה שניתנו על ידה ועל ידי בעלי עניין בחברה, ראה באור 2.38 ד.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

1. התחייבויות תלויות

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ו) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"), בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים משפטיים אחרים ותובענות מהותיות אחרות, בסעיף (ה) להלן מוצג סיכום נתוני תביעות משפטיות ובסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או חברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל מהשלב של בירור הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

ניתן להגיש תובענות ייצוגיות בעילות שונות המפורטות בחוק לעניין זה והן כוללות ביחס למבטח כל ענין שבין החברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו. במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל נוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות שמקשות על כינון פשרה בתובענות ייצוגיות ובהן, בין היתר, זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים אחרים להגיש התנגדות להסדר הפשרה וכן מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה. היקפה של התובענה הייצוגית נקבע עם אישורה והוא תלוי בעילות התביעה שאושרו והסעד שאושר ביחס לעילות אלו.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") - דהיינו הסתברות העולה על 50% כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגבוה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים ואחרים כמפורט בבאור זה להלן (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל ובהליכים הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
1	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב בפרמיה המכונה "תת-שנתיות" שלא כדין ביחס לרכיבים ו/או כיסויים מסוימים בפוליסה ובסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת שנתיות" בנסיבות החורגים מהמותר.	ביום 19 ביולי 2016 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. מגדל ביטוח ויתר החברות הנתבעות הגישו ביום 15 בדצמבר 2016 בקשת רשות ערעור על ההחלטה הנ"ל לביהמ"ש העליון. ביום 31 במאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור שהגישו החברות על אישור התביעה כתביעה ייצוגית, ובהתאם ביטל את החלטת ביהמ"ש המחוזי על אישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2018 הוגשה בקשה לדיון נוסף בתיק. במסגרת זו הוגשה גם בקשה של עמותת נציגי ציבור להצטרף לדיון הנוסף כ"דיד בית המשפט". ביום 2 ביולי 2019 קיבל בית המשפט העליון את הבקשה לקיום דיון נוסף בפסק הדין והורה על קיומו בפני הרכב של 7 שופטים. היועץ המשפטי לממשלה התבקש לשקול להתייצב בהליך. בקשת עמותת נציגי הציבור להצטרף להליך כ"דיד בית המשפט" תידון בפני ההרכב. ביום 10 בנובמבר 2019 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך וביום 2 בפברואר 2020 הגיש את עמדתו, לפיה ככל שהפרשנות של המאסדר את הנחיותיו אפשרית לפי כללי הפרשנות המקובלים (לשונית ותכליתית) יינתן לה משקל בכורה, אלא אם מתקיימים שיקולים שונים המחייבים להפחית ממשקל זה (כגון מקרים של חוסר עקביות של המאסדר, השתרשות פרשנות בשוק וכו'). יצוין, כי בתובענה דגן, עמדת המאסדר, כפי שהוגשה בערכאה הדיונית, הייתה כי אין מניעה לגבות את רכיב התת שנתיות ביחס לרכיבי הגבייה. ביום 26 ביולי 2020 התקיים דיון בבית המשפט העליון בפני הרכב מורחב. ביום 4 ביולי 2021 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט העליון בדיון הנוסף, אשר ביטל את פסק הדין בבקשת רשות הערעור וקבע כי אין ליתן מעמד בכורה לעמדת המאסדר וכי מעמדה הוא ככל רשות מנהלית. על רקע קביעה זו ובהינתן כי קיימת אפשרות סבירה שתתקבל עמדתם הפרשנית של התובעים, דחה בית המשפט את בקשת רשות הערעור שהוגשה על ידי הנתבעות, וקבע כי פסק דין המחוזי יחזור ויעמוד על כנו ובקשת האישור תתקבל. בהתאם, הורה בית המשפט העליון להחזיר את התיק לדיון בבית המשפט המחוזי בתובענה הייצוגית לגופה.	כ-2,300 מיליון ש"ח, מיוחס למגדל ביטוח כ-827 מיליון ש"ח.

¹ תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה הינה הערכאה בה הוגש במקור ההליך.

² הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.

³ הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, כפי שהתבקש בבקשת האישור שהוגשה לראשונה בהליך, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה אלא אם צוין אחרת.

⁴ הסכום אותו העריך התובע בתביעה המקורית. אלא אם צוין אחרת הסכומים נקובים בקירוב.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
2	4/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית, ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין התקופה שלאחר הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר), הכוללות הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי; וביחס למקרים בהם פוליסת הביטוח התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח; וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינלי עקב ביטול הפוליסה שלהם או שקיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012.	כ-225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים).
ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לביהמ"ש הסכם פשרה הכולל הוראה לפיה על מגדל ביטוח ויתר המשיבות להעביר לתרומה 80% מסכום ההחזר שימצא על ידי בודק, וכן התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 2 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגותיו ביחס אליו, ומגדל ביטוח הגישה תגובתה ביחס אליה. ביום 14 ביוני 2017 ניתנה החלטת בית משפט למינוי בודק לצורך יישום להסכם הפשרה. ביום 7 בדצמבר 2020 הגיש הבודק את הדוח בעניינה של מגדל לבית המשפט. בהתאם למסקנת הבודק בדוח, מגדל ביטוח נדרשת להשיב סכום כולל של 4.7 מיליון ש"ח (כולל הפרשי הצמדה וריבית כדין עד לחודש אוקטובר 2020). כמו כן קבע הבודק כי בהתאם לאופן ביצוע תחשיב הנזק, לא יהיה זה אפשרי לבצע השבה פרטנית. היועץ המשפטי לממשלה הגיש עמדתו ביחס לדוח הבודק. התובעת ומגדל ביטוח הגישו תגובתן לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.						

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
3	4/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה", העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מהפרמיה המשולמת, ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה. התובעים מציינים בבקשת האישור, כי ביום 12 באפריל 2011 אושרה תביעה ייצוגית בעילה זהה לחלוטין כנגד חברת ביטוח אחרת. יצוין, בהתייחס לתביעה זו, כי בעקבות בקשת רשות ערעור שהגישה הנתבעת לביהמ"ש העליון, הורה ביהמ"ש על ביטול החלטת האישור והחזיר את הדיון בבקשת האישור לביהמ"ש המחוזי להמשך בירור התובענה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לביהמ"ש הסכם הפשרה שבמסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף"/"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של מגדל ביטוח בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. סה"כ שווי הסכם הפשרה ביחס לכלל הנתבעות, כפי שהוערך על ידן, עומד על 540 מיליון ש"ח. הסכם הפשרה שהוגש לאישור ביהמ"ש כלל גם הסכמה בנוגע לשכר הטרחה לתובע ובא כוחו בסך של כ-43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%. הבדוק שמונה על ידי ביהמ"ש קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית. לשיטתו, כדי שהסדר הפשרה יהיה ראוי והוגן יש להגדיל את סך כל ההטבה לחברי הקבוצה ולהקטין את הפער בין חברי הקבוצה שייחננו מההנחה העתידית בגביית גורם הפוליסה לבין חברי הקבוצה שהפוליסות שלהם כבר יסולקו עד יום אישור הסכם הפשרה על ידי ביהמ"ש. בהתאם לכך, המליץ הבדוק, כחלופה אפשרית, להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015. ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה לפיה אין לאשרו במתכונתו הנוכחית. היועמ"ש הצטרף לעיקריה ומסקנותיה של חוות דעת הבדוק ביחס להסדר הפשרה והותיר לשיקול דעת ביהמ"ש מהו סכום הפיצוי הראוי בנסיבות אלו בהתאם לנתונים שבפניו. כן צוין בעמדת היועמ"ש, כי קיים קושי ביחס להסדר המוצע המאפשר לחברות הביטוח להמשיך בגבייה עתידית של גורם הפוליסה באופן שימנע בעתיד מחברי הקבוצה לתבוע בעניין זה, אך הותיר גם עניין זה לשיקול דעת ביהמ"ש לאור נסיבות התובענה דנן. כמו כן הביע היועמ"ש את עמדתו לפיה כל ההפחתה בגביית גורם פוליסה בעתיד צריכה להיות מופנית בשלמותה להגדלת רכיב החסכון בפוליסה וכן התייחס למספר עניינים נוספים שנדרש להסדירם במסגרת ההסכם, ככל שיאושר. ביום 21 בנובמבר 2016, נתן ביהמ"ש החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וקבע כי למרות שהממונה התיר לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, הן לא כללו בפוליסות הביטוח, הסדר חוזי כזה ועל כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה והעברת הכספים לטובת גורם הפוליסה הקטינה את היקף החסכון שנצבר לטובת המבוטחים. יחד עם זאת, נקבע כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק. ביחס לפוליסות משולבות חסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החסכון שנצבר לטובת המבוטחים.	כ-1,470 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס למגדל ביטוח סך של כ-522 מיליון ש"ח. ⁵

⁵ בהתאם לכתב התביעה המתוקן שהגיש המבקש לאחר אישור התביעה כייצוגית.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
3	המשך				עוד קבע ביהמ"ש, כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר וזאת מאחר וחלק מהחזר בגין העבר אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו גורמי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח ("אומדן הגבייה עפ"י הבודק") וכן חלק ההנחה העתידית במסגרת הסדר הפשרה, אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון. בהתאם, בקשת האישור התקבלה ביחס לגביית גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-21.4.2004) ממבטוחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חסכון שנערכו בין השנים 1982-2003, אשר החסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים שהוגדרו במסגרת אישור התובענה כייצוגית הינם עדכון החסכון הצבור לטובת המבטוחים בסכום החסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבטוחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך. ביום 16 במאי 2017 הגישו מגדל ביטוח ויתר חברות הביטוח הנתבעות בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון על החלטת ביהמ"ש לעיל. ביום 3 בספטמבר 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בתיק. עמדת היועמ"ש תומכת בפסק דינו של בית המשפט המחוזי ומקבלת את הנמקותיו. ביום 6 בפברואר 2019, בדיון שהתקיים, משכו מגדל ויתר חברות הביטוח הנתבעות את בקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון, תוך שמירת טענותיהן, והתיק הוחזר לבית המשפט המחוזי לביטוח התובענה הייצוגית. ההליך מצוי בשלב בירור התובענה הייצוגית. במסגרת זו, ביום 27 במרס 2019 הגיש התובע כתב תביעה מתוקן בו טען לנזק כולל לכל הענף בסך של כ-1,470 מיליון ש"ח ומתוכו ייחס למגדל ביטוח סך של כ-522 מיליון ש"ח, ביום 27 ביוני 2019 הגישו הנתבעות כתב הגנה וביום 3 בנובמבר 2019 הגיש התובע כתב תשובה. הוגשו תצהירי עדות ראשית בתיק מטעם מגדל ביטוח ויתר הנתבעות. הסתיים שלב הוכחות. כמו כן מגדל הודיעה על הצטרפותה להליך גישור מחוץ לכותלי בית המשפט אשר מנהלים הצדדים לתובענה, במקביל להליך המשפטי. במסגרת הגישור הציעו הנתבעות לתובעים מתווה פשרה מתוקן, המבוסס בין היתר גם על המלצת הבודק ביחס להסדר הפשרה הקודם שהוגש בתיק, ובהתאם כולל הגדלה של סכום ההשבה לחברי הקבוצה וכי לעמדת המגשר מתווה פשרה מתוקן זה ראוי והוגן בנסיבות המקרה. במקביל להליך הגישור, התיק בבית המשפט ממשיך להתנהל והוא בשלב סיכומים. ביום 9 במאי 2021 בית משפט קיבל חלק מטענות התובעים למחיקת סעיפים מתצהירי המשיבות מחמת הרחבת חזית. ביום 12 במאי 2021 הגישה מגדל ביטוח בקשת רשות ערעור על החלטה זו ובקשה לעיכוב ביצוע עד להחלטה בבקשת רשות הערעור. הבקשה לעיכוב נדחתה וביום 30 ביוני 2021 נדחתה בקשת רשות הערעור.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
4	5/2013 מחוזי - ת"א	מבוטחות בפוליסות בריאות נ' מגדל וחברות נוספות	ביטוח	אי תשלום הפרשי הצמדה וריבית ממועד קרות מקרה הביטוח ולחילופין תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח לאחר חלוף 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית אשר לא שולמו כדין.	כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) שקיבל במהלך 7 שנים שקדמו להגשת התביעה ו/או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח, מבלי שצורפה להם ריבית והצמדה כדין.	כ-503 מיליון ש"ח, מתוכם כ-120 מיליון ש"ח ביחס למגדל ביטוח ⁶ .
ביום 30 באוגוסט 2015 נתן ביהמ"ש החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום ממסירת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות), וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה ועד למועד מתן ההחלטה האמורה, ולמעט ביחס לתגמולי ביטוח ששולמו על פי פס"ד ("החלטת האישור"). ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור שהגישו הנתבעות לביהמ"ש העליון, שעיקרה השגה על קביעתו של ביהמ"ש המחוזי בהחלטת האישור, לפיה הסדר פשרה קודם שכתה מגדל ביטוח בתובענה ייצוגית שהוגשה באותה עילה אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת ביהמ"ש העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של מגדל ביטוח ויתר המשיבות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין הסופי בתביעה הייצוגית. ביום 28 בפברואר 2021 התקבל פסק דין חלקי בתובענה, לפיו התקבלה התביעה הייצוגית כנגד הנתבעות (להלן: "פסק הדין"), וזאת בגין כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר במהלך התקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום מתן פסק הדין, קיבל מהנתבעות, שלא על פי פסק דין בעניינו, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין (להלן: "חברי הקבוצה"). יצוין, כי בפסק הדין נקבעו העקרונות על פיהם יש לחשב את זכאותם של חברי הקבוצה להפרשי ריבית, ובהתאם הזכאות להשבה ולפיצוי תחושב בהתאם לעקרונות אלו. עוד נקבע בפסק הדין, כי לצורך מימושו וחישוב ההשבה המגיעה לחברי הקבוצה, באופן פרטני או לכלל חברי הקבוצה, ימונה מומחה. בנוסף, נפסקו סכומי הוצאות ושכ"ט שישולמו לתובעים הייצוגיים ובאי כוחם בסכומים שאינם מהותיים. גמול התובעים המייצגים ובאי כוחם ייקבע בפסק הדין הסופי. ביום 18 במאי 2021 מגדל ביטוח ומשיבות נוספות הגישו בקשת רשות ערעור על פסק הדין ובקשה לעיכוב ביצוע של פסק הדין. התובעים השיבו לבקשת רשות הערעור. בית המשפט העליון אישר עיכוב הליכים בבית המשפט המחוזי עד להכרעה בבקשת רשות הערעור. יצוין, כי הוגשה תביעה ובקשה לאישור תביעה כייצוגית נוספת כנגד החברה באותה עילת תביעה ביחס לקבוצת תובעים נוספת המתייחסת לתקופה שלאחר מועד החלטת האישור. נוכח החלטת בית המשפט בפסק הדין על הרחבת חברי הקבוצה עד ליום מתן פסק הדין (חלף הקביעה בהחלטת האישור כאמור לעיל), סביר כי ייתר ניהול תביעה נוספת זו ובקשת אישורה כתובענה ייצוגית, אשר הוגשה מלכתחילה למען הזהירות בלבד, למקרה שבית המשפט יקבע אחרת ביחס לחברי הקבוצה. ראה לעניין זה תביעה 19 בבאור זה להלן. כמו כן, לעניין תשלום ריבית והפרשי הצמדה על פי פסק דין, ראה גם תביעה מס' 9 בבאור 38(1)(ג) להלן.						

⁶ לפי כתב התביעה המתוקן שהוגש בהתאם להחלטת האישור.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
5	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות את דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין, לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטול או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנתען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות שזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת ביהמ"ש, הועברו לרשות שוק ההון מספר שאלות להתייחסות לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה. ביום 3 בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה בתיק בה צוין בהתאם לעמדת קרנות הפנסיה כי דמי הניהול לאחר הפרישה אינם דומים במהותם לדמי ניהול מהחסכון השוטף. בהמלצת בית המשפט הצדדים קיימו הליך גישור בתיק, אשר לא צלח. הצדדים הודיעו כי הם מוותרים על חקירות בתיק, ובהתאם התיק נקבע לסיכומים. ביום 30 באפריל, 2020 הוגשה בקשת עיון בתיק אשר נדחתה ע"י בית המשפט. ביום 18 ביוני 2020 הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו. ביום 24 בדצמבר 2020 התקבלה בקשת רשות הערעור ובית המשפט העליון קיבל את הערעור ואפשר למבקשת לעיין בתיק התובענה. הצדדים השלימו את הליך הגשת הסיכומים בתיק. ביום 18 במרס 2022 אישר בית המשפט המחוזי (מרכז- לוד) את בקשת האישור כנגד מקפת ויתר הנתבעות, ובכך אישר לנהל את התובענה כתובענה ייצוגית. בית המשפט קבע כי הגדרת הקבוצה תהא כמבוקש בבקשת האישור ותכלול כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, הנמנית על אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיית זקנה. עילות התביעה שאושרו הן הפרת חובת תום לב; הפרת חובת נאמנות; והפרת חובת גילוי יזום. השאלות לדיון בתובענה הייצוגית הינן, האם היה על הנתבעות להודיע לעמיתים מראש על שיעור דמי הניהול שיגבו מהם בתקופת הפנסיה, ואם כן, מהו הנזק שנגרם כתוצאה מכך שלא ניתנה הודעה. מקפת לומדת את החלטת האישור ומשמעויותיה, לרבות לעניין מידת ההשפעה על מקפת, ככל שקיימת. כמו כן מקפת שוקלת את הצעדים המשפטיים העומדים בפניה, לרבות הגשת בקשת ערעור לבית המשפט העליון.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שזומתו בשלב זה יתר הסעדים" וכן פיצוי בגין העתיד, לכל הנתבעות.

ראה גם תובענה מס' 9 בסעיף זה.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
6	9/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק מקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב התובעות בפיצוי.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ביום 23 באפריל 2020 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט בבקשת האישור, המאשרת באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית כנגד מגדל ביטוח ושלוש חברות ביטוח נוספות. אישור התובענה מתייחס לכל מי שהיה מבוטח במגדל ביטוח ויתר החברות, שכנגדן אושר ניהול התביעה כייצוגית, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיים או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגרים שאינה עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מהמבטחות האמורות ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 9 בספטמבר 2012, לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית. ביום 1 ביוני 2020 הגישה התובעת כתב תביעה מתוקן בהתאם להחלטת האישור. הצדדים להליך, למעט מגדל ביטוח, פנו להליך גישור מחוץ לכותלי בית המשפט. מגדל ביטוח תקיים הדברות ישירה מול התובעת לצורך בחינת אופן סיום ההליך בעניינה, בתום הליכי הגישור.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח.
7	9/2015 מחוזי - ת"א	עמית פנסיה נ' מגדל ביטוח וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה המשיבות משלמות לסוכני ביטוח עמלות הנגזרות מדמי הניהול, באופן שיוצר ניגוד עניינים בפעילות סוכני הביטוח ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו המשיבות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. התובע הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון בקשר עם בקשתו לגילוי מסמכים שנדחתה. בירור ההליך בבית המשפט המחוזי עוכב עד לקבלת החלטה בבקשת רשות הערעור. ביום 18 בדצמבר 2019 דחה בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, למעט בכל הנוגע למסמכים הנוגעים למבקש עצמו. בהתאם, בירור בקשת האישור ממשיך להתנהל בבית המשפט המחוזי, התקיימו דיוני חקירות והוגשו סיכומים. בהתאם, התיק ממתיך להחלטה בבקשת האישור. יצוין, כי בינואר 2017 אישרה הכנסת את תיקון 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ז-2017 שקובע כי עמלת הפצה של קופות גמל לא תחושב בזיקה לשיעור דמי הניהול שהחברה המנהלת תגבה מעמית.	2 מיליארד ש"ח ככל הנראה ביחס לכל הנתבעות.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
8	1/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל ביטוח	פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת שהייתה ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת"). התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל ביטוח ("תיק גרניט"). הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה הנ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל.	כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 במאי 2017 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין לעבודה. ביום 22 באוגוסט נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש התובע על החלטה זו לבית המשפט העליון. בהחלטה מיום 7 בפברואר 2018 דחה בית הדין לעבודה את בקשת התובע לאשר את התביעה כייצוגית על יסוד תיק גרניט וקבע כי יש לבחון התנהלות מגדל ביטוח מול מבוטחיה בנפרד. ביום 4 באפריל 2018 הודיע היועמ"ש, אשר הגיש עמדה בתיק גרניט, כי החליט שלא להתייבב בתיק. התיק בשלב הסיכומים. התובע הגיש בקשה לעיכוב הליכים בתיק עד להכרעה של בית המשפט המחוזי בתיק גרניט. מגדל ביטוח הגישה תגובה ובה התנגדה לבקשת העיכוב הנ"ל. ביום 15 באוגוסט 2018 נתן בית הדין החלטה, לפיה, בשלב זה, לא יעוכבו ההליכים בתיק, והצדדים יגישו את סיכומיהם. ביהמ"ש ציין בהחלטתו כי לאחר הגשת הסיכומים, ככל שטרם תינתן הכרעה בתיק גרניט, הוא ישקול האם לעכב החלטתו עד להכרעה בתיק גרניט. ביום 12 במאי 2020, לאחר שהמבקש הגיש את סיכומיו בתיק ובטרם הגישה מגדל ביטוח את סיכומיה הורה בית הדין על עיכוב ההליכים בתיק עד להכרעה בתיק גרניט. ביום 1 בספטמבר 2021 נדחתה התביעה הייצוגית של גרניט ונקבע, בין היתר, שהנתבעת אינה מחוייבת להעניק מקדם מובטח למבוטח בפוליסת ביטוח מנהלים הונית אשר אין בה הפקדות סימטריות בפוליסת ביטוח קצבתית. מגדל ביטוח הודיעה לבית המשפט על ההחלטה בתיק גרניט. המבקש השיב להודעה וביקש שבית המשפט המחוזי יורה על עיכוב הליכים עד להכרעת בית המשפט העליון בערעור שיוגש בתיק גרניט. בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה לעיכוב הליכים. ביום 13 בינואר 2022 הוגש ערעור לבית המשפט העליון בתיק גרניט.	50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴	
9	2/2016 מחוזי - מרכז	עמותת רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים נ' מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושאיירים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השאיירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות ו/או השאיירים את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושאיירים ולחילופין לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את המשיבות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את המשיבות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים מכל מין וסוג שהוא וכן כל עמית פעיל ו/או מבוטח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה מקיפה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושאיירים.	ביום 29 בינואר 2018 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.	התובעת לא העריכה בבקשת האישור את סכום התביעה הכולל לקבוצה נוכח הצורך בקבלת נתונים, אך במסגרת חוות דעת אקטוארית שצורפה לבקשת האישור, העריכה כי מדובר בסכום גבוה, לכל הפחות 500 מיליון ש"ח.	
					ביום 28 בדצמבר 2019 אישר בית המשפט הסדר דיוני של הצדדים, לפיו לא תבוצע פנייה לממונה ולא יערכו חקירות. בהתאם, התיק נקבע לסיכומים, אשר הוגשו על ידי הצדדים.	נקבע דיון להשלמת טיעון בעל פה.	ראה גם תובענה מס' 5 בסעיף זה לעיל.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
10	5/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' מגדל ביטוח	טענות לפיהן מגדל ביטוח מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלים אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שמגדל ביטוח מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שמגדל ביטוח גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי מגדל ביטוח נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשרויות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את מגדל ביטוח להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכוף על מגדל ביטוח את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את מגדל ביטוח להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי מגדל ביטוח גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים בביטוח חיים ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהובטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים בביטוח חיים אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות. (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהמלצת בית המשפט, הצדדים מנהלים הליך גישור בפלוגתאות מוסכמות. גבשו הסכם פשרה והגישו אותו, ביום 15 בפברואר 2022, לאישור בית המשפט המחוזי מרכז, במסגרתו הוסכם, שמגדל ביטוח תבצע מספר בדיקות בפוליסות ביטוחי מנהלים על מנת לאתר פערים, ככל שניתן, בפוליסות של חברי הקבוצה ותיקונם ככל שנמצאו פערים, הכל בהתאם לקבוע בהסכם הפשרה. בין היתר נקבע שיבוצעו בדיקות ביחס לגביה ביתר בין שיעור הפרמיה בפועל לשיעור הפרמיה המוסכמת ובדיקות בנוגע לתשלומים בחסר מצד מעסיק בגין רכיב אובדן כושר עבודה. הסכם הפשרה כפוף לאישור בית המשפט המחוזי. כמו כן, כלל שהסכם הפשרה יאושר, מגדל ביטוח התחייבה לשלם גמול ושכר טרחה לתובעים הייצוגיים ולבא כוחם בסכומים שאינם מהותיים. מגדל ביטוח הפרישה בדוחות הכספיים את סכום העלות המוערכת הצפויה ליישום הסכם הפשרה, בהתאם להערכות שביצעה. לפיכך, ליישום הסכם הפשרה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של מגדל ביטוח.	לא הוערך על ידי התובע.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
11	10/2016 בית הדין האזורי לעבודה - ירושלים	מבוטח עמית בקרת השתלמות נ' מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבונויותיהם של חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 13 במאי 2018 הגישה רשות שוק ההון עמדתה בתיק המציינת כי הגופים המוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מהעמיתים גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי ובלבד שבוצע בהתאם לתקנות. ההליך מצוי בשלב הגשת הסיכומים.	כ-94 מיליון ש"ח.
					יצוין, כי ביום 31 במאי 2019 אישר בית המשפט המחוזי בקשה לתביעה ייצוגית המתנהלת כנגד חברות ביטוח אחרות בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח פרט, וזאת, בין היתר, על יסוד הקביעה כי הפוליסות מהוות הסדר ממצה בכל הנוגע לסכומים שהחברות רשאיות לגבות מהמבוטחים ושתיקת הפוליסות בעניין זה מהווה הסדר שלילי ולא לאקונה ("החלטת האישור" ו"הליך מקביל כנגד חברות אחרות").	
					על החלטת האישור הגישו המבקשות בהליך המקביל כנגד חברות אחרות בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אשר הורה על הגשת תשובה בבקשה וכן הורה ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו.	
					בהליך המקביל כנגד חברות אחרות הודיע היועץ המשפטי לממשלה, ביום 13 באוגוסט 2020, על התייצבותו כצד להליך, ובמקביל הגיש את עמדתו בהליך. על פי עמדת היועץ, בין היתר, קיים עיגון חוזי בפוליסות הביטוח של המבקשות באותו הליך לגבות הוצאות ישירות מנכסי החוסכים, ועל-כן, לגישתו, לא קיימת אפשרות סבירה שהתובענות הייצוגיות יתקבלו. נוכח האמור, היועץ סבור כי על בית המשפט לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור גופו, ולהורות על דחיית בקשות האישור.	
					עמדת היועץ המשפטי לממשלה הוגשה על ידי מגדל מקפת במסגרת בקשה לעיכוב ההליכים בתיק עד להכרעה בבקשת רשות הערעור בהליך המקביל כנגד חברות אחרות, כפי שנעשה במותבים אחרים בבית הדין לעבודה אשר דנים בתובענות ייצוגיות מקבילות כנגד נתבעות אחרות באותו עניין.	
					התיק מצוי בשלב הגשת הסיכומים וממתין להחלטה בבקשת עיכוב ההליכים.	
					בספטמבר 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2020 (להלן בפסקה זו: "התקנות"). התקנות מאריכות את הוראת השעה הקובעת תקרה להיקף הוצאות מסוימות שאותן ניתן לגבות כהוצאות ישירות, מיום 31 בדצמבר 2019 ליום 28 בפברואר 2021. ביום 10 במרץ 2021 פירסם יועץ רשות שוק ההון הבהרה לפיה, עם התפזרותה של הכנסת ובהתאם להוראות הדין תעמוד הוראת השעה בתוקף עד תום שלושה חודשים מיום התכנסות הכנסת הבאה. ביום 1 ביולי 2021 פורסמה טיוטת תקנות אשר ככל שתאושר, תאריך את הוראת השעה בתקנות, עד ליום 6 בינואר 2022.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
11	המשך				ביום 28 ביוני 2021 פורסמה טיוטת דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת ההוצאות הישירות להערוות הציבור (להלן בסעיף זה: "טיטוט הדוח"). ביום 6 ביולי 2021 פנה היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט וציין שלגישתו אין לדברים בטיטוט הדוח השלכה על ההכרעה בהליך המשפטי הנדון ואין בהם כדי לשנות מעמדתו המשפטית כפי שהוגשה בתיק. במסגרת זאת היועץ המשפטי לממשלה ביקש להגיש הודעה מטעמו במסגרתה תפורט עמדתו ביחס לאמור בטיטוט הדוח. בית המשפט העליון נעתר לבקשה. ביום 24 בנובמבר 2021 פורסם דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת הוצאות ישירות, שמטרתו לבחון את סוגיית ההוצאות הישירות בגין השקעות בניהול חיצוני. ביום 2 בינואר 2022 הוגשה הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לפיה אין לדוח השלכה על ההכרעה בהליך המשפטי ואין בה כדי לשנות מעמדתו המשפטית. ביום 2 בפברואר 2022 המבקשים והנתבעות השיבו לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ראה גם תובענות מס' 12 ו-14 בסעיף זה להלן.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום
12	12/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים נ' מגדל ביטוח	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בפוליסות המתירה זאת. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל ביטוח להימנע מלנכות מחשבוניותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות.	כל המבוטחים בביטוחי המנהלים ששווקו על ידי מגדל ביטוח (משתתף ברווחים, "יותר", "מגדלור" וכו"ב), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בניגוד לדין /או כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת למגדל ביטוח לגבות הוצאות אלו.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביהמ"ש החליט ביום 15 ביוני 2017 על העברת התיק לבית הדין לעבודה. בהחלטה מיום 19 בפברואר 2018 הפנה בית הדין לממונה מספר שאלות בנושא לקבלת התייחסותו. ביום 24 ביוני 2018 התקבל מענה לשאלות. יצוין, כי ביום 31 במאי 2019 אישר בית המשפט המחוזי בקשה לתביעה ייצוגית המתנהלת כנגד חברות ביטוח אחרות בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח פרט, וזאת, בין היתר, על יסוד הקביעה כי הפוליסות מהוות הסדר ממצה בכל הנוגע לסכומים שהחברות רשאיות לגבות מהמבוטחים ושתיקת הפוליסות בעניין זה מהווה הסדר שלילי ולא לאקונה ("החלטת האישור" ו"הליך מקביל כנגד חברות אחרות"). על החלטת האישור בהליך המקביל כנגד חברות אחרות הגישו המבקשות בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אשר הורה על הגשת תשובה בבקשה וכן הורה ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו. בהליך המקביל כנגד חברות אחרות הודיע היועץ המשפטי לממשלה, ביום 13 באוגוסט 2020, על התייצבותו כצד להליך, ובמקביל הגיש את עמדתו בהליך. על פי עמדת היועץ, בין היתר, קיים עיגון חוזי בפוליסות הביטוח של המבקשות באותו הליך לגבות הוצאות ישירות מנכסי החוסכים, ועל-כן, לגישתו, לא קיימת אפשרות סבירה שהתובענות הייצוגיות יתקבלו. נוכח האמור, היועץ סבור כי על בית המשפט לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור גופו, ולהורות על דחיית בקשות האישור. עמדת היועץ המשפטי לממשלה הוגשה על ידי מגדל ביטוח בתיק זה. לאור הסוגיות המשותפות העולות בתיקים שלפניו ובהליך המקביל כנגד חברות אחרות, קבע בית המשפט, ביום 7 בספטמבר 2020, כי יש מקום לעכב את ההליכים בתיק עד מתן הכרעה בהליך המקביל כנגד חברות אחרות. כמו כן ביום 6 באוקטובר 2020 התקבלה בקשת המבקשים להצטרף להליך המקביל על דרך של הגשת תגובה. בספטמבר 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2020 (להלן בפסקה זו: "התקנות"). התקנות מאריכות את הוראת השעה הקובעת תקרה להיקף הוצאות מסוימות שאותן ניתן לגבות כהוצאות ישירות, מיום 31 בדצמבר 2019 ליום 28 בפברואר 2021. ביום 10 במרס 2021 פירסם יועץ שוק ההון הבהרה לפיה, עם התפזרותה של הכנסת ובהתאם להוראות הדין תעמוד הוראת השעה בתוקף עד תום שלושה חודשים מיום התכנסות הכנסת הבאה. ביום 1 ביולי 2021 פורסמה טיוטת תקנות אשר ככל שתאושר, תאריך את הוראת השעה בתקנות, עד ליום 6 בינואר 2022. ביום 28 ביוני 2021 פורסמה טיוטת דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת ההוצאות הישירות להערת הציבור (להלן בסעיף זה: "טיטות הדוח"). ביום 6 ביולי 2021 היועץ המשפטי לממשלה ביקש להגיש הודעה מטעמו במסגרתה תפורט עמדתו ביחס לאמור בטיטות הדוח. בית המשפט העליון נעתר לבקשה. ביום 24 בנובמבר 2021 פורסם דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת הוצאות ישירות, שמטרתו לבחון את סוגיית ההוצאות הישירות בגין השקעות בניהול חיצוני. ביום 2 בינואר 2022 הוגשה הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לפיה אין לדוח השלכה על ההכרעה בהליך המשפטי ואין בה כדי לשנות מעמדתו המשפטית. ביום 2 בפברואר 2022 המבקשים והנתבעות השיבו לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ראה גם תובענה מס' 11 לעיל, לרבות עמדת הממונה שהוגשה בתיק זה וכן תובענה מס' 14 בסעיף זה להלן.	567 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
13	1/2017 מחוזי - מרכז	שני מבוסחים בביטוח רכב חובה נ' מגדל ביטוח	טענה לפיה מגדל ביטוח נמנעת מלגלות למבוסחיה כי על פי פרקטיקה הנוהגת אצלה (והקיימת גם אצל יתר חברות הביטוח), הם זכאים להפחתת הפרמיה המשולמת על ידם בהגיעם למדרגות גיל ו/או וותק נהיגה הנהוגות אצלה. הסעדים המבוקשים הם לחייב את מגדל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח העודפים שנגבו בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל וכן צו עשה, המורה למגדל ביטוח לשנות את דרך התנהלותה כאמור לעיל.	מבוסחי מגדל ביטוח בביטוח רכב חובה, צד ג' ומקיף בתקופה שתחילתה בשבע השנים הקודמות להגשת התובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה על פי דין וכן על פי הפרקטיקה הנהוגה אצל מגדל ביטוח בהפחתת דמי הביטוח, ואשר מגדל ביטוח נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי דין וכן על פי אותה פרקטיקה נהוגה וכתוצאה מכך לא קבלו את ההפחתה בפרמיה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, בשלב דיוני ההוכחות. ביום 3 במרס 2022 המבקשים הגישו בקשה לעיכוב הליכים לאור דחיית בקשה דומה כנגד חברת ביטוח אחרת וזאת עד להכרעה בערעור שיוגש מטעמם בבקשת האישור שנדחתה.	כ-62 מיליון ש"ח.
14	2/2017 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת	טענה לפיה מגדל מקפת גבתה מעמיתיה בקרן הפנסיה ובקופות הגמל, תשלום בגין "הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל" (הוצאות ישירות), בניגוד להוראות התקנון ובניגוד למצגיה החוזיים והטרומ חוזיים כלפי עמיתיה. בכך נטען שמגדל מקפת מפרה את החוזה בינה לבין עמיתיה ומפרה גם את הוראות הדין. הסעדים המבוקשים הם: (א) ליתן צו לפיו התנהלות מגדל מקפת הינה בלתי חוקית, באשר היא מפרה החוזה - התקנון בינה לבין עמיתיה; (ב) לחייב את מגדל מקפת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את הסך המצטבר שנגבה ו/או נוכה מחשבונו בקשר עם כל סוג של הוצאה בקשר עם הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל; (ג) לחילופין לחייב את מגדל מקפת להשיב לנכסי קרן הפנסיה ולנכסי קופות הגמל את כל ההוצאות הישירות שנגבו שלא כדין ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של כספים אלה. (ד) להורות למגדל מקפת להציג באופן ברור ומפורש מעתה ואילך, בכל טופסי ההצטרפות ובכל התקנונים כי בנוסף לדמי הניהול ייגבה ו/או ינוכה סך נוסף בקשר עם הוצאת ישירות וכן לציין את השיעור המקסימלי שיגבה.	כל מי שהוא בעל זכות מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקרן הפנסיה אשר בניהולה של מגדל מקפת החל מחודש יולי 2013 ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור. וכן כל מי שהוא בעל זכות, מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקופת הגמל אשר בניהולה של מגדל מקפת בשבע שנים שקדמו להגשת בקשת האישור ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית המשפט החליט ביום 7 במרס 2018 על העברת התיק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 5 ביולי 2018 ביקש בית הדין שתערך פניה לממונה על מנת שיחווה את דעתו אם עמדותיו שהוצגו בתיקים האחרים באותו נושא תקפים גם לתיק זה. ביום 20 בנובמבר 2018 השיב הממונה והפנה לעמדתו שהוגשה בתיק אחר באותו נושא. יצוין, כי ביום 31 במאי 2019 אישר בית המשפט המחוזי בקשה לתביעה ייצוגית המתנהלת כנגד חברות ביטוח אחרות בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח פרט ("הליך מקביל"), וזאת, בין היתר, על יסוד הקביעה כי הפוליסות מהוות הסדר ממצה בכל הנוגע לסכומים שהחברות רשאיות לגבות מהמבוסחים ושתיקת הפוליסות בעניין זה מהווה הסדר שלילי ולא לאקונה. ("החלטת האישור" ו"הליך מקביל כנגד חברות אחרות"). על החלטת האישור הנ"ל הגישו המבקשות בהליך המקביל כנגד חברות אחרות בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אשר הורה ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו.	כ-287 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
14	המשך				ביום 28 בנובמבר 2019 אושר הסדר דיוני בין הצדדים, במסגרתו ויתרו הצדדים על קיום חקירות, וחלף כך, נקבע כי יוגשו סיכומים בכתב ולאחריהם תתקיים השלמת טיעון בעל פה. ביום 6 באפריל 2020 הוחלט כי ככל שהצדדים סבורים שאין טעם בקיום ישיבת הוכחות בתיק, עליהם להגיש לבית הדין רשימת מוסכמות ופולוגתאות, שאחרת תתקיים ישיבת הוכחות. ביום 23 ביולי 2020 התקיים דיון בפני בית המשפט במסגרתו הוחלט כי הצדדים יקיימו הידברות ביחס לעובדות המוסכמות ויגישו לבית המשפט הודעת עדכון בנושא, לרבות אם נדרש דיון חקירות ובאילו עניינים. בהליך המקביל כנגד חברות אחרות הודיע היועץ המשפטי לממשלה, ביום 13 באוגוסט 2020, על התייצבותו כצד להליך, ובמקביל הגיש את עמדתו בהליך. על פי עמדת היועץ"ש, בין היתר, קיים עיגון חוזי בפוליסות הביטוח של המבקשות באותו הליך לגבות הוצאות ישירות מנכסי החוסכים, ועל-כן, לגישתו, לא קיימת אפשרות סבירה שהתובענות הייצוגיות יתקבלו. נוכח האמור, היועץ"ש סבור כי על בית המשפט לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור גופו, ולהורות על דחיית בקשות האישור. עמדת היועץ המשפטי לממשלה הוגשה על ידי מגדל מקפת בתיק זה וביום 15 בספטמבר 2020 הורה בית המשפט, בהסכמת הצדדים, לעכב את ההליכים בתיק עד להכרעה בבקשת רשות הערעור בהליך המקביל כנגד חברות אחרות. בספטמבר 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2020 (להלן בפסקה זו: "התקנות"). התקנות מאריכות את הוראת השעה הקובעת תקרה להיקף הוצאות מסוימות שאותן ניתן לגבות כהוצאות ישירות, מיום 31 בדצמבר 2019 ליום 28 בפברואר 2021. ביום 10 במרס 2021, פירסם יועץ"ש רשות שוק ההון הבהרה לפיה, עם התפזרותה של הכנסת ובהתאם להוראות הדין תעמוד הוראת השעה בתוקף עד תום שלושה חודשים מיום התכנסות הכנסת הבאה. ביום 1 ביולי 2021 פורסמה טיוטת תקנות אשר ככל שתאושר, תאריך את הוראת השעה בתקנות, עד ליום 6 בינואר 2022.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
14	המשך				ביום 28 ביוני 2021 פורסמה טיוטת דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת ההוצאות ישירות להערות הציבור (להלן בסעיף זה: "טיוטת הדוח"). ביום 6 ביולי 2021 היועץ המשפטי לממשלה ביקש להגיש הודעה מטעמו במסגרתה תפורט עמדתו ביחס לאמור בטיטת הדוח. בית המשפט העליון נעתר לבקשה. ביום 24 בנובמבר 2021 פורסם דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, בנושא בחינת הוצאות ישירות, שמטרתו לבחון את סוגיית ההוצאות ישירות בגין השקעות בניהול חיצוני. ביום 2 בינואר 2022 הוגשה הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לפיה אין לדוח השלכה על ההכרעה בהליך המשפטי ואין בה כדי לשנות מעמדתו המשפטית. ביום 2 בפברואר 2022 המבקשים והנתבעות השיבו לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ראה גם תובענות מס' 11 ו-12 לעיל בסעיף זה.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום
15	4/2017 מחוזי-ת"א	עובדים של מעסיקים, שהנתבעות מנהלות ההסדר שלהם נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה (תיקונים שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) ("חוק הייעוץ"), וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהן סיפקו למעסיק שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד שהמעסיק החל לשאת בעלויות התפעול בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ.	בקשת האישור כוללת טענות דומות לאלו שפורטו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, קודמת בזמן, שנמחקה על-ידי ביהמ"ש ביום 28 בנובמבר 2016 לנוכח המלצתו למחוק את ההליך. ביום 2 באוגוסט 2017 הוגשה מטעם המשיבות בקשה לסילוק בקשת האישור על הסף ("בקשת הסילוק"), ולחלופין העברתה לבית הדין לעבודה ולקביעת ערובה להוצאות וכן ביום 3 בדצמבר 2017 הגישה מבטח סימון תגובה לבקשת האישור. ביום 20 באוגוסט 2018 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט כי הסמכות העניינית נתונה לבית הדין לעבודה ובהתאם הורה על העברת התיק לבית הדין לעבודה. ביום 20 בינואר 2019 בקשת הסילוק והפקדת הערובה נדחתה. ביום 25 בפברואר הגישו המשיבות בקשה לצירוף נשיאות הארגונים העסקיים כמשיבה לבקשת האישור. בקשה זו נדחתה. מנגד, בקשה מטעם לשכת המסחר תל אביב והמרכז להצטרף כידיד בית המשפט מיום 3 באפריל 2019 התקבלה. עמדת לשכת המסחר, כפי שהוגשה ביום 4 ביולי 2019 לבית המשפט תומכת בעמדת המשיבות. מכתב מטעם נשיאות הארגונים העסקיים התומכת גם היא בפרשנות המשיבות הוגש לתיק על ידי המשיבות. בתיק הוגשו סיכומי הצדדים והתיק כעת ממתין להחלטה בבקשת האישור. ביום 10 באפריל 2020 ניתנה החלטה המורה לצדדים להגיש השלמת טיעון ביחס לטענה בדבר קיומו של הסכם קיבוצי שהוביל לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ וביחס לקיום הליך חקירות קצר לבירור הטענות בקשר לכך. ביום 23 ביולי 2020 התקיים דיון בקשר עם השלמת הטיעון הנ"ל, אשר בסיומו המליץ בית הדין למבקשים להסתלק מההליך. המבקשים סירבו לקבל את המלצת בית המשפט. ביום 9 באוגוסט 2020 הגישו הצדדים השלמת טיעון נוספת וכן בקשה לקבלת עמדת הרגולטור והיועץ המשפטי לממשלה בסוגיית המשמעות של תיקון 6 וסוגיית ההשתק עקב קיומו של הסכם קיבוצי. ביום 30 באוגוסט 2020 ניתן פסק דין הדוחה את בקשת האישור ומחייב את התובע בתשלום הוצאות. במסגרת ההחלטה בית הדין קיבל את עמדת הנתבעות בכל הסוגיות שעמדו על הפרק. ביום 5 באוקטובר 2020 הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה. ביום 27 באוקטובר 2020 הוגשה בקשה למחיקת הודעת ערעור, אשר בעקבותיה הורה בית המשפט, ביום 25 בינואר 2021, על הגשת הודעת ערעור מתוקנת. והמצאת הערעור לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון על מנת לקבל התייחסות בקשר לסוגיות שהועלו בערעור. הוגשו סיכומים. ביום 2 ביוני 2021 הגיש הממונה את עמדתו לבית המשפט. ביום 5 ביולי 2021 התקיים דיון בערעור במסגרתו בית הדין המליץ למערערים למשוך את הערעור. המערערים התנגדו. ביום 7 ביולי 2021 הגישו המערערים בקשה להוספת טיעון. מגדל ביטוח השיבה לבקשה. בית המשפט התיר השלמת טיעון והצדדים ביצעו השלמת טיעון. התיק ממתין לפסק דין בערעור.	357 מיליון ש"ח, מתוכם כ-131 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון וסוכנות לביטוח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
16	12/2017 מחוזי - י-ם	מועמדים שביקשו להתקבל לביטוח נ' מגדל ביטוח, חברות ביטוח נוספות וקופות חולים מכבי ושירותי בריאות כללית	סירוב לבטח את המבקשים ואנשים נוספים המצויים על הספקטרום האוטוסיטי בביטוח סיעודי; קביעת תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלות; אי מתן תשובה מפורטת ומכבדת למועמד לביטוח אודות הסירוב וההנמקות המפורטות עליו וכן הסירוב איננו מסתמך על נתונים סטטיסטיים אקטואריים או רפואיים רלבנטיים, והכל בניגוד, לפי הטענה, למתחייב מחוק שוויון לאנשים על מוגבלות (להלן: "חוק השוויון"), מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאחד או בדבר סירוב לבטחו), ("תקנות השוויון"). הסעדים העיקריים המבוקשים במסגרת התובענה הינם: מתן צו הצהרתי כי המשיבות הפרו את חוק השוויון והתקנות; מתן צו עשה המורה למשיבות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה, לקבוע נוהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידי ללא משוא פנים לבעלי מוגבלויות, על בסיס הוראות חוק השוויון; מתן צו עשה למשיבות למלא את הוראות הדין ואחר ההכרעה העקרונית של הממונה הקובעים הליך מסודר בכל הנוגע לסירוב להענקת ביטוח; מתן צו עשה שיוורה למשיבות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים שאושרו לעיל; פיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לאמור בסעיף 19 נ"א (ב) לחוק השוויון בפיצויים ללא הוכחת נזק ובמידת הצורך אף בפיצוי בנזק לא ממוני; פיצוי חברי הקבוצה בגין נזק ממוני.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבוטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהמשיבות וקיבלו מהמשיבות יחס שונה ומפלה שלא כדין ו/או לא נמסרה להם תשובה מפורטת אודות מתן היחס השונה בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביולי 2018 הגישה קופת חולים כללית בקשה למחיקת התובענה כנגדה על הסף וביום 20 באוגוסט 2018 בקשת סילוק הוגשה גם על ידי מכבי שירותי בריאות. ביום 24 באוקטובר 2018 בית המשפט המליץ לצדדים לקיים הליך הידברות, לרבות במסגרת של גישור. בהתאם לכך הצדדים קיימו ביניהם הליך הידברות. ביום 11 באפריל 2019 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה בתביעה אחרת נגד מגדל ביטוח שעוסקת בסוגיה דומה, התומכת בעמדת חברות הביטוח ("עמדת היועמ"ש). מגדל ביטוח הגישה בקשה לבית המשפט לצרף עמדה זו בתיק. ביום 19 ביוני 2019 הורה בית המשפט כי היועמ"ש יגיש את עמדתו גם בהליך זה ואפשר לו, ככל שירצה, להתייצב גם בהליך זה. ביום 8 בינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה, כי אין בכוונתו להתייצב בהליך והוא מפנה לעמדת היועמ"ש שהוגשה כאמור בתיק אחר נגד מגדל ביטוח. ביום 29 במרס 2020 דחה בית המשפט את בקשת המבקשים לגילוי מסמכים, ככל שהיא נוגעת למגדל ביטוח תוך צידוד בעמדת חברות הביטוח כי בקשת האישור עוסקת במחלוקת משפטית - מעמדן של הנחיות מבטחי המשנה - האם הן מהוות "מידע אחר" כהגדרתו בחוק השוויון, תוך הפנייה לעמדת היועמ"ש. כמו כן, דחה בית המשפט, באותה החלטה, את בקשתן של קופות החולים לדחייה על הסף וקבע כי הבקשות לסילוק תידונה במסגרת ההחלטה בבקשת האישור. ביום 2 ביולי 2020 הגישו קופות החולים, מכבי וכללית, בקשת רשות ערעור לבית משפט העליון כנגד ההחלטה שלא לסלק את התובענה נגדן על הסף. באותו יום הוגשה גם בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ידי המבקשים בקשר עם ההחלטה לדחות את בקשת הגילוי מסמכים שהגישו, אשר נקבע על ידי המשפט העליון כי היא מצריכה תשובה. מגדל ביטוח השיבה לבקשה. ביום 18 באוקטובר 2021 בית המשפט דחה את בקשת רשות הערעור בעניין גילוי מסמכים. ביום 10 בנובמבר 2020 דחה בית המשפט העליון על הסף את בקשת רשות הערעור של קופות החולים.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
17	1/2019 מחוזי - תל אביב	מבטחת נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי דחיית תביעה בפוליסת תאונות אישיות, במקרה של אשפוז בבית חולים בעל אוריינטציה שיקומית, בהסתמך על הגדרת הפוליסה למונח בית חולים ככזה שאינו כולל בי"ח שיקומי, הינה שלא כדין. לטענת התובע מדובר בסייג לכיסוי שהוצג באופן מטעה ו/או לא נוסח כראוי.	הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה לקוחות מגדל שרכשו פוליסת בריאות מסוג תאונות אישיות ואשר תביעתם מכוח רכיב פיצוי בגין ימי אשפוז נדחתה על רקע הטענה כי "בית חולים" על פי הגדרתו בפוליסה הינו מוסד רפואי המוכר על ידי הרשויות המוסמכות בישראל או בחו"ל כבית חולים כללי בלבד, ואשר אינו מוסד שיקומי ו/או מוסד לבריאות הנפש ו/או בית החלמה ו/או מוסד סיעודי.	ביום 18 בפברואר 2021 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפיה בקשת אישור התובענה כייצוגית התקבלה, כמפורט להלן: חברי הקבוצה: מבוטחי מגדל ביטוח שרכשו ביטוח בריאות מסוג תאונות אישיות ואשר תביעתם מכוח רכיב פיצוי בגין ימי אשפוז נדחתה על רקע הטענה כי "בית חולים" על פי הגדרתו בפוליסה הינו, מוסד רפואי המוכר על-ידי הרשויות המוסמכות בישראל או בחו"ל כבית חולים כללי בלבד, ואשר אינו מוסד שיקומי ו/או מוסד לבריאות הנפש ו/או בית החלמה ו/או בית הבראה ו/או מוסד סיעודי, בשלוש השנים שקדמו למועד הגשת בקשת אישור התובענה כייצוגית. עילות התביעה בגין מאושרת התובענה כייצוגית: הפרת הוראות סעיף 3 לחוק חוזה ביטוח; הפרת הוראות חוזר רשות שוק ההון ביטוח וחסכון שעניינו "גילוי נאות למבוטח בעת הצטרפות לפוליסת ביטוח בריאות"; הפרת חוזה הביטוח. הסעד הנתבע: תשלום תגמולי הביטוח בגין ימי האשפוז המזכים בפיצוי עבור ימי האשפוז ללא קשר למוסד שבו אושפז המבוטח; מחיקת הגדרת "בית החולים" מהפוליסה או תיקונה בהתאם להוראות הדין ופסק דין הצהרתי לפיו הפרה מגדל ביטוח את הוראות הדין. ביום 26 באפריל 2021 מגדל ביטוח הגישה בקשת רשות ערעור לבימ"ש עליון על החלטת האישור המבקשת השיבה על בקשת רשות הערעור. ביום 10 באוקטובר 2021 מגדל ביטוח הגישה בקשה לעיכוב ביצוע אשר נדחתה. ביום 16 בינואר 2022 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בסיומו הורה בית המשפט על עיכוב ההליכים עד למתן החלטה בבקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון.	בשלב זה מוערך בכ-24 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
18	5/2019 מחוזי תל-אביב	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה, כי בפוליסות הכוללות נוסחת השתתפות ברווחים עם נוסחת RM, מגדל ביטוח אינה משלמת את מלוא התשלומים כמתחייב מפוליסת הביטוח ומהוראות הדין, ובכלל זאת את מלוא חלקם של המבוטחים ברווחים מכוח הפוליסות וכן בטענה להפרת חובות הגילוי והדיווח למבוטחים בקשר לפוליסה זכיוניתיהם מכוחה. בבקשה, נסמך התובע על החלטה המאשרת תביעה ייצוגית כנגד חברת ביטוח אחרת לגבי פוליסות שנהוגות באותה חברה בעילות דומות. תביעה דומה הוגשה גם כנגד חברת ביטוח נוספת.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל המבוטחים או שהיו מבוטחים במגדל ביטוח, ואשר קיבלו תשלומים על פי פוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים בהן מופיעה נוסחת RM.	הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 5 ביולי 2020 הגיש המבקש בקשה להעברת הדיון בתובענה ייצוגית אחרת שהוגשה כנגד מגדל ביטוח, המפורטת בסעיף 20 לטבלה זו להלן, למותב שדן בתובענה זו ולעיכוב הדיון באותה תובענה עד להחלטה בבקשתו ולחילופין לסילוק אותה בקשה בטענה שהיא חוסה תחת חברי הקבוצה שמיוצגים בייצוגית זו. בקשת העברת התובענה מבית הדין האזורי לעבודה כאמור התקבלה על ידי בית הדין, ביום 22 בנובמבר 2020. כמו כן ביום 12 באוגוסט 2020 הגיש המבקש בקשה לאיחוד הדיון בתובענה זו יחד עם תובענה שהגיש כנגד חברת ביטוח נוספת בטענה כי שתי התובענות עוסקות באותן סוגיות וכי המותב השיפוטי שידון בשתי תובענות אלה יהיה המותב השיפוטי שדן בתביעה הייצוגית שכבר אושרה כנגד חברת ביטוח אחרת, אשר לטענת המבקש עוסקת גם היא בעילה דומה לתובענה זו. חברות הביטוח, לרבות מגדל ביטוח מתנגדות לבקשה זו, בין היתר, על רקע השוני בין ההליכים והתביעות. מגדל ביטוח הגישה תגובתה לבקשה זו. ביום 25 במאי 2021, בית המשפט קבע כי התובענות ידונו בפני אותו מותב. המותב אליו הועברו התיקים קבע כי ההליכים יעוכבו עד להכרעתו של בית המשפט העליון בערעורים שהוגשו על התביעה הייצוגית שאושרה נגד חברת ביטוח אחרת. ביום 10 בספטמבר 2021 חברת הביטוח האחרת עדכנה את בית המשפט כי ניתן פסק דין במסגרת הערעור. הערעור של התובע באותו הליך נדחה ובקשת רשות הערעור מטעם חברת הביטוח שהתמקדה בהגדרת הקבוצה וסוגיית ההתיישנות התקבלה בחלקה. ביום 8 במרס 2022 המבקש הגיש בקשה למחיקת בקשת האישור המופיעה בסעיף 20 להלן.	692 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
19	6/2019 מחוזי - תל אביב	צד ג' של מבוטח בפוליסת ביטוח רכב נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי מגדל ביטוח אינה משלמת ריבית על תגמולי ביטוח בחלוף 30 יום מיום מסירת התביעה. מדובר בתביעת המשך לתביעה המפורטת בסעיף 4 לעיל ("התביעה הראשונה"), והיא הוגשה, כטענת המבקש, למען הזהירות בלבד למקרה שביהמ"ש ידחה את בקשתו להרחבת הקבוצה עד למועד מתן פסק הדין שם.	כל מי שקיבל ו/או יקבל, במהלך התקופה שתחילתה ביום 31 באוגוסט 2015 (לאחר מועד החלטת האישור בתובענה הראשונה) ועד למתן פסק הדין בתובענה זו, תגמולי ביטוח ממגדל בביטוח, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	טרם הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 3 בנובמבר 2019 הגישו מגדל ביטוח ויתר המשיבות בקשה לעיכוב הליכים עד למתן החלטה בתביעה הייצוגית הראשונה ביחס להרחבת הקבוצה, כמפורט לעיל. ביום 26 בדצמבר 2019 בית המשפט קבע כי בשלב זה טרם תינתן על ידו החלטה בבקשת העיכוב, ועד למתן החלטה כאמור, לא תגיש מגדל ביטוח תגובה לבקשת האישור. ביום 28 ביולי 2020, לאחר קדם המשפט שיתקיים, הורה בית המשפט, לבקשת המשיבות ובהסכמת המבקשים, על עיכוב הליכים בתיק עד למתן פסק דין בתביעה הראשונה. ביום 28 בפברואר 2021 ניתן פסק דין חלקי בתביעה הראשונה, אשר קיבל את התביעה, לרבות את בקשת התובעים להרחבת חברי הקבוצה, עד למועד מתן פסק הדין, כפי שעתר המבקש בתובענה זו. בהתאם, סביר כי יתייתר ניהול תובענה זו ובקשת אישורה כייצוגית. התובע הגיש בקשה לעיכוב הליכים בתיק עד להכרעה בבקשת רשות ערעור בתובענה מספר 4 לעיל. ביום 21 בנובמבר 2021 בית המשפט המחוזי אישר את עיכוב ההליכים בתיק עד להכרעה בתובענה מספר 4 לעיל. לפרטים בעניין התובענה הראשונה ופסק הדין החלקי, ראה תובענה מס' 4 בסעיף זה לעיל.	90 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
20	6/2019 בית הדין האזורי לעבודה, תל אביב	מבוטחת בפוליסת אבדן כושר עבודה נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי מגדל ביטוח מפחיתה שלא כדין מתגמולי הביטוח, המשולמים בפוליסות משתתפות ברווחים הכוללות כיסוי למקרה של אובדן כושר עבודה ו/או שחרור מתשלום פרמיה, סכומים בגין "ריבית תעריפית" החל מהתשלום ה-25. תביעה דומה הוגשה גם כנגד חברת ביטוח נוספת.	מבוטחים או שהיו מבוטחים, בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים, הכוללות מנגנון להצמדת תגמולי הביטוח ו/או השחרור מפרמיה לתשואת תיק ההשקעות החל מהתשלום ה-25, אשר מגדל ביטוח שילמה להם תגמולי ביטוח ו/או שחררה נספחי חסכון מתשלום פרמיות, לתקופה העולה על 24 חודשים וניכתה מן התשואה, החל מהחודש ה-25, ריבית, למעט מבוטחים, או מי שהיו מבוטחים, אשר בפוליסות על פיהן בוטחו צוין במדויק ובהבלטה מיוחדת בסעיף ההצמדה עצמו שיעור הריבית שתנוכה, ובלבד שאין מופיעות המילים "לפיה חושב סכום הפיצוי החודשי".	הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 5 ביולי 2020 הגיש מבקש שהגיש כנגד החברה בקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, המפורטת בסעיף 18 לטבלה זו לעיל, בקשה להעברת הדיון בתובענה ייצוגית זו, למותב שדן בתובענה אותה הגיש ולעיכוב הדיון בתובענה זו עד להחלטה בבקשתו ולחילופין לסילוק בקשת אישור זו בטענה שהיא חוסה תחת חברי הקבוצה שמיוצגים בבקשת האישור אותה הגיש. ביום 22 בנובמבר 2020 נעתר בית הדין לבקשת העברת הדיון האמורה, ובהתאם הדיון בתובענה יתקיים בבית המשפט המחוזי בתל-אביב. ביום 8 במרס 2022 המבקש בבקשת אישור המופיעה בסעיף 18 לעיל, הגיש בקשה למחיקת בקשת האישור.	1.5 מיליארד ש"ח.
21	7/2019 מחוזי - תל אביב	צד ג' שנפגע ממבוטח בפוליסת ביטוח רכב נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כאשר צד ג' בוחר לממש את זכותו ולא לתקן את הרכב הנפגע, מגדל ביטוח מפחיתה באופן שרירותי ואחיד מסכומים שנקבעו בחוות דעת שמאי בגין חלקים שניזוקו באופן המחייב את החלפתם ואשר לא הוחלפו בפועל, שווי ניצולת השרידים, וזאת מבלי להציג חו"ד שמאי נגדית מטעמה ועל אף שאין לשרידים כל ערך.	ביחס לסעדים הכספיים - כל צד שלישי שנפגע ממבוטח במגדל ביטוח בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר לא שולם לו מלוא שווי החלקים שלא תוקנו, מבלי שמגדל הציגה חו"ד שמאי ערוכה כדין וכן כל מבוטח אשר מגדל הפחיתה לו משווי החלקים שלא תוקנו מבלי שצורפה חו"ד שמאי כאמור, וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה או לחילופין 3 שנים. ביחס להסדרה עתידית - כל מבוטחיה של מגדל ביטוח ו/או צדדים שלישיים המעורבים בתאונה עם מבוטחיה.	הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהתאם להמלצת בית המשפט הצדדים פנו להליך גישור אך הגישור לא צלח. ביום 10 בנובמבר 2021 התקיים דיון במהלכו החליט בית המשפט לפנות לקבלת עמדת הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ביחס לטענות התביעה.	11.5 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
22	2/2020 בית הדין האזורי לעבודה, תל אביב	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי מגדל ביטוח העלתה את דמי הניהול למבקש מעבר לשיעור שהוסכם עמו, באופן חד- צדדי, ומבלי שביקשה וקיבלה הסכמה להעלאה זו. בין אם מדובר בתקלה או בשיטת מצליח על מגדל ביטוח להשיב את שיעור דמי הניהול שנגבו ביתר על ידה. במסגרת הבקשה ציין, המבקש, כי בקשה לאישור בגין פרקטיקה זאת תלויה ועומדת כנגד חברת ביטוח אחרת, אשר במסגרתה הוגש לאישור בית הדין הסכם פשרה בו התחייבה אותה חברת ביטוח להשיב את שיעור דמי הניהול של חברי הקבוצה לשיעור שהוסכם עימם במקור וכן להשיב לחברי הקבוצה סך של 67.5% מסך דמי הניהול שנגבו על ידה ביתר. עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן: עילות חוזיות של הפרת חוזה והפרת חובת תום הלב בקיום חוזה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות נאמנות, הטעייה והפרת חובה חקוקה. הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הינו סעד כספי להשבת מלוא הכספים שגבתה מגדל מחברי הקבוצה בגין דמי ניהול שנגבו מעבר לדמי ניהול שצוינו במסגרת הפוליסה ו/או בניגוד להוראת הרשות המוסכמת ו/או בניגוד להוראות הדין.	כל לקוחות מגדל ביטוח בפוליסות ביטוח מנהלים, אשר נגבו מהם דמי ניהול בשיעור הגבוה מהשיעור הנקוב בפוליסה ו/או בדף פרטי הביטוח ו/או בניגוד להוראות הממונה על הביטוח במשרד האוצר (או כל רשות מוסכמת רלוונטית אחרת) ו/או בניגוד לחוק חוזה ביטוח (או כל הוראת דין רלוונטית אחרת).	לא הוערך על ידי המבקש. הוגשה תגובה לבקשת האישור. התיק קבוע לדין הוכחות.	
23	3/2020 בית הדין האזורי לעבודה, תל אביב	מועצה ישראלית לצרכנות נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי מגדל ביטוח אינה מחשבת את סכום הקצבה המשולמת למבוטח, כולה או חלקה, על פי מקדם המרה המובטח בנספח המצורף לפוליסה ו/או בהתאמה לו, אשר נמכר לבעלי פוליסת ביטוח מנהלים הונית, ומכוחו ניתן להמיר את סכום הביטוח ההוני בקצבה (גימלא) ששיעורה מובטח לפי מקדם קצבה. המבקשת טוענת, כי מגדל ביטוח מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם הקצבה שבנספח הנ"ל אך ורק ביחס לחלק קטן מצבירת המבוטח, ואילו ביחס למרבית הכספים היא ממירה על פי מקדם המרה חדש שלא בא זכרו בנספח - מקדם המקצץ את קצבתו של המבוטח. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חוזה, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובת תם הלב והאמון מכוח סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: פיצוי בגובה ההפרש בין הקצבה ששולמה בפועל לחברי הקבוצה לבין הקצבה שצריכה היתה להיות משולמת להם אילו חושבה כולה לפי המקדמים הנקובים בנספח ו/או בהתאמה להם (בהתאם לגיל המבוטח במועד ההמרה), והכל בתוספת ריבית והפרשי הצמדה כדין; להורות למגדל לחשב ולשלם לעמיתים חברי הקבוצה, מכאן ולהבא את הקצבה במלואה, לפי המקדמים המפורטים ו/או המותאמים למקדמים הנקובים בנספח. יציין, כי תביעה זו הוגשה לאחר שתביעה באותו עניין הסתיימה בבקשת הסתלקות של המבקש ובהחלטת בית המשפט ביום 13 במרס 2020 על מחיקת התביעה והבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	כל מי שהתקשר עם מגדל ביטוח בהסכם להבטחת קצבה בנספח לפוליסת ביטוח מנהלים הוני (תהא כותרתו אשר תהא) שקיבל בפועל ו/או עתיד לקבל ממגדל ביטוח סכום קצבה שחלקה ו/או כולה מחושב לפי מקדם הגבוה מזה הנקוב בנספח (לרבות נגזרותיו של אותו מקדם הנקוב בנספח).	לכל הפחות מיליוני ש"ח. עשרות מיליוני ש"ח.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
24	3/2020 בית הדין האזורי לעבודה, תל אביב	יורשים של עמיתה הפנסיה נ' מגדל מקפת	עניינה של התובענה בטענה כי מגדל מקפת אינה מיידעת את העמיתים, בעת שהם מגישים בקשה לתשלום פנסיית נכות, כי בהתאם להוראות תקנון קרן הפנסיה, אם יוחמר מצבם הבריאותי למצב סיעודי הם זכאים לתוספת קצבת נכות סיעודית. בכך, לטענת התובעים, פוגעת מגדל מקפת ביכולתם של עמיתי הקרן הזכאים לתוספת הקצבה הסיעודית, לעתור לכך ולעמוד על זכויותיהם המגיעות להם על פי תקנון הקרן. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובות האמון, הגילוי והיידוע החלות על מקפת כחברה מנהלת של קרן פנסיה, הפרת חובה חקוקה, הפרת הסכם, תרמית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: לחייב את מגדל מקפת ליידע את כלל חברי הקבוצה שפנו אליה בלשון ברורה ופשוטה בדבר זכאותם התקנונית לקבלת תוספת קצבה סיעודית במקרה של סיעוד; להעביר את קצבאות הנכות הסיעודית להם היו זכאים חברי קבוצה שנפטרו כבר לידי שאריהם בצירוף ריבית והצמדה כדין; לחייב את מגדל מקפת להוסיף לטפסי התביעה מכאן ואילך סעיף בטופס המבקש התייחסות העמית למצבו הסיעודי; לפצות את כלל חברי הקבוצה בסכום של 15 מיליון ש"ח בגין עוגמת הנפש שנגרמה להם, הפגיעה באוטונומיה שלהם ובזכותם לחיות בכבוד בשעתם הקשה ביותר.	כל עמיתי מגדל מקפת שפנו בתביעה לתשלום פנסיית נכות ולא יודעו כדין על הזכות לקבלת תוספת קצבה במקרה של סיעוד, בתקופה שהחלה שבע שנים לפני הגשת בקשת האישור, ועד למועד אישור הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הוגשה תגובה לבקשת האישור. במסגרת דיון מקדמי, שהתקיים ביום 8 בפברואר 2021, הציע בית המשפט לצדדים לסיים את ההליך במתווה של הסדר פשרה הכולל התחייבות של מגדל מקפת לעתיד ללא פיצוי חברי הקבוצה. המבקשים סירבו להצעת בית המשפט. המבקשים הגישו בקשה להוספת תובע ייצוגי. ביום 13 ביולי 2021 הגישו הצדדים לבית הדין האזורי לעבודה בקשה לאישור הסכם פשרה, אשר גובש בהתאם להסדר עליו המליץ בית הדין, הכולל בעיקרו גילוי והתייחסות ספציפית בדבר ההיתכנות לזכאות לתוספת בגין נכות סיעודית בעת החמרת המצב הבריאותי למצב סיעודי. כמו כן, ההסדר האמור כולל התחייבות למתן הודעה באופן יזום לעמיתי מקפת המקבלים פנסיית נכות מלאה בעת הזו ובעתיד, כי הם זכאים לפנות למקפת בבקשה לבדיקת זכאותם לקבלת התוספת האמורה, בהתאם לתנאי תקנון הקרן. ככל שהסכם הפשרה יאושר, התחייבה מקפת לשלם גמול ושכר טרחה לתובעים הייצוגיים ולבא כוחם בסכומים שאינם מהותיים. הסכם הפשרה כפוף לאישור בית הדין האזורי לעבודה.	30 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
24	המשך				ביום 20 בפברואר 2022, הגישה היועצת המשפטית לממשלה התנגדות לאישור הסדר פשרה היות שבין היתר, לעמדתה הסדר הפשרה מעביר את הנטל בעניין בדיקת הזכאות לתוספת סיעודית לעמיתי הקרן ועשוי להתפרש ככזה הפוטר את הקרן מבדיקות עצמאיות וזאת בניגוד להוראות התקנון והוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. כמו כן, לעמדתה יש לאפשר הגשת תביעות אישיות לחברי הקבוצה שלא קיבלו את התוספת לה הם זכאים לפי תקנון קרן הפנסיה. בהתאם, המתווה הנכון לעמדתה הינו הגשת בקשת הסתלקות ללא גמול ושכר טרחה למבקשת ובא כוחה. הסכם הפשרה כפוף לאישור בית הדין האזורי לעבודה ולנוכח התנגדות היועצת המשפטית לממשלה, קיימת אפשרות שהסכם הפשרה לא יאושר או יאושר בכפוף לעריכת שינויים בהסכם.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴	
25	4/2020 מחוזי - חיפה	מבוטח בפוליסת ביטוח רכב (חובה ורכוש) נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, בניגוד, כביכול, לחובתן על פי דין, נמנעות מלהפחית את דמי הביטוח בפוליסות ביטוח רכב (חובה ורכוש), וזאת על אף שהסיכון אליו חשופות הנתבעות פחת, כנטען בתובענה, באופן מהותי ביותר עקב הגבלות התנועה שהוטלו על אזרחי ישראל כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה בישראל אשר הביאו לצניחה דרמטית בהיקף הנסועה של אזרחי ישראל, וזאת החל מיום 8 במרס 2020 ועד להסרה מוחלטת ומלאה של הגבלות התנועה האמורות ("התקופה הקובעת"). עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, עילות חוזיות של הפרת חובת תום הלב בקיום חוזה, עוולת הפרת חובה חקוקה ועוולת הרשלנות. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: השבת הפרמיה העודפת שגבו הנתבעות מחברי הקבוצה בתקופה הקובעת; צו עשה המורה לנתבעות להתאים את גביית דמי הביטוח לסיכון לו חשופות הנתבעות בפועל בתקופה הקובעת ו/או פס"ד הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בשימוש ברכב בנסיבות כדוגמת המאורעות נשוא התובענה מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהנתבעות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה הקובעת או חלק ממנה.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור.	125 מיליון ש"ח.	
					הבקשה הועברה לדיון בבית המשפט המחוזי בת"א לפני המותב שדן בבקשות המתוארות בפריטים 26-27 להלן. מגדל ביטוח ויתר המשיבות עתרו למחיקת שתיים מתוך שלושת בקשות האישור הנ"ל שהוגשו בקשר לביטוחי הרכב. המבקשים בבקשות האישור הגישו ביחד עם המבקשים בבקשת האישור שבסעיף 27 בקשה למחיקת הבקשה בסעיף 26 כמפורט להלן. הבקשה המתוארת בסעיף 26 נמחקה ביחס לביטוחי הרכב (ככל שהדברים נוגעים למגדל ביטוח). המבקש בסעיף 26 הגיש ערעור לבית משפט עליון בעניין ההחלטה. בית המשפט הורה על איחוד של הבקשות המתוארות בסעיף זה ובסעיף 27 והגשתן מחדש (או בחירה באחת הבקשות כבקשה שתתנהל במאוחד). ביום 5 באפריל 2021 הגיש המבקש ומבקש הבקשה המתוארת בסעיף 27 בקשה לאישור תביעה ייצוגית מאוחדת. ביום 19 באוקטובר 2021 בית המשפט הורה על עיכוב הליכים עד להכרעה סופית בתובענה המתוארת בפריט 4 בבאור 38(ג). היות שפסק הדין המפורט בפריט 4 בבאור 38(ג) הפך לחלוט הרי שהליך זה ממשיך להתנהל. לתובענות נוספות באותו עניין ו/או בקשר עם טענה להשלכות נגיף הקורונה על ירידת הסיכון הביטוחי ראה פריטים מס' 26-27 בטבלה להלן וכן פריט 4 בבאור 38(ג).		

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
26	4/2020 מחוזי - תל אביב	מבוטח בפוליסת ביטוח רכב (חובה ורכוש) ומבוטח בפוליסת ביטוח תכולת דירה נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, בניגוד, כביכול, לחובתן על פי דין, נמנעות מלהשיב למבוטחיהן חלק מדמי הביטוח בפוליסות ביטוח רכב (חובה ורכוש) ובפוליסות ביטוח תכולת דירה, וזאת על אף שהסיכון אליו חשופות הנתבעות פחת באופן משמעותי, כנטען בתובענה, בשל שינוי נסיבות קיצוני שנגרם כתוצאה ממגפת הקורונה, אשר בעקבותיה הוטלו הגבלות תנועה על אזרחי ישראל וכתוצאה מכך פחתו משמעותית עבירות התפרצות לבתים והיקף הנסועה ברכבים, וזאת החל מיום 19 במרס 2020, המועד בו פורסם על כניסתן לתוקף לראשונה של תקנות לשעת חירום (הגבלת פעילות), תש"פ - 2020. עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, עילות חוזיות של הפרת חובת תום הלב בקיום חוזה, עוולת הפרת חובה חקוקה ועוולת הרשלנות. הסעדים העיקרי הנתבע הינו סעד כספי להשבת דמי הביטוח שנגבו ביתר כתוצאה מהפחתת הסיכון כנטען בתובענה.	כל מי שהתקשר עם מגדל בחוזה ביטוח חובה לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח צד שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה ושבמועד הקובע להגשת התובענה החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל ממגדל החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי ביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון כמפורט בתובענה.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור. הדיון בבקשת אישור זו ובשתי בקשות אישור דומות נוספות, אשר הוגשו נגד מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות בעילת התובענה המפורטת בבקשה זו, המתוארות בפריט 25 לעיל ו-27 להלן ("בקשות דומות"), רוכזו בבית המשפט המחוזי בת"א. כמו כן הוגשה בקשה על ידי המבקשים בבקשות האישור, המפורטות בסעיף 25 לעיל וסעיף 27 להלן בה עתרו למחיקת בקשה זו בכל הנוגע בה ביחס לביטוחי הרכב. מגדל ביטוח ויתר המשיבות עתרו למחיקת שתיים מתוך שלושת בקשות האישור הנ"ל שהוגשו בקשר לביטוחי הרכב. הבקשה למחיקת התובענה בכל הנוגע בה ביחס לביטוחי הרכב התקבלה ובית המשפט התיר למבקשים להמשיך בהליך רק בקשר לביטוח תכולת דירה (ככל שהדברים נוגעים למגדל ביטוח). המבקש הגיש ערעור לבית משפט עליון בעניין ההחלטה. ביום 14 במרס 2021 הוגשה בקשה לתיקון בקשת האישור. החברה הגישה תשובה לבקשה זו. בית משפט דחה את הבקשה לתיקון. ביום 5 באפריל 2021 הגישו המבקשים בסעיפים 25 ו-27 בקשה לאישור תביעה ייצוגית מאוחדת. ביום 19 באוקטובר 2021 בית המשפט הורה על עיכוב הליכים עד להכרעה סופית בתובענה המתוארת בפריט 4 בבאור 38(ג). היות שפסק הדין המפורט בפריט 4 בבאור 38(ג) הפך לחלוט הרי שהליך זה ממשיך להתנהל. לתובענות נוספות באותו עניין ו/או עם השלכות נגיף הקורונה על ירידת הסיכון הביטוחי ראה סעיפים מס' 25 ו-27 בטבלה זו וכן פריט 4 בבאור 38(ג) להלן.	כ-92 מיליון ש"ח

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
27	4/2020 מחוזי - מחוז מרכז	מבוטח בפוליסת ביטוח רכב (חובה ורכוש) נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, בניגוד, כביכול, לחובתן על פי דין, נמנעות מלהפחית את דמי הביטוח בפוליסות ביטוח רכב (חובה ורכוש), וזאת על אף שהסיכון אליו חשופות הנתבעות פחת, כנטען בתובענה, באופן דרמטי עקב הגבלות התנועה שהוטלו על אזרחי ישראל כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה בישראל אשר הביאו לירידה דרסטית בתאונות הדרכים, וזאת החל מיום 12 במרס 2020. עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, עילות חוזיות של הפרת חובת תום הלב בקיום חוזה ועוולת הרשלנות. הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הינו סעד כספי להשבת דמי הביטוח שנגבו ביתר כתוצאה מהפחתת הסיכון כמתואר לעיל והפחתת דמי הביטוח כל עוד יופחת הסיכון הביטוחי של הנתבעות כתוצאה ממגפת הקורונה.	כל מבוטחי הנתבעות שהחזיקו מיום 12 במרס ועד למועד הגשת התובענה בביטוחי רכב (ביטוח חובה ו/או ביטוח רכוש ובכלל זה מקיף או צד ג') ואשר לא קבלו החזר כספי ו/או הפחתה של דמי הביטוח ביחס לתקופה הרלוונטית בשיערו ובסכום התואם את הפחתת הסיכון הביטוחי.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור. הבקשה הועברה לדיון בבית המשפט המחוזי בת"א לפני המותב שדן בבקשות שתוארו בפריטים 25-26 לעיל. מגדל ביטוח ויתר המשיבות עתרו למחיקת שתיים מתוך שלושת בקשות האישור הנ"ל שהוגשו בקשר לביטוחי הרכב. המבקשים בבקשות האישור הגישו ביחד עם המבקשים בבקשת האישור שבסעיף 25 בקשה למחיקת הבקשה שבסעיף 26 כמפורט להלן, ביחס לביטוחי הרכב (ככל שהדברים נוגעים למגדל ביטוח). המבקש בסעיף 26 הגיש ערעור לבית משפט עליון בעניין ההחלטה. בית המשפט הורה על איחוד של הבקשות המתוארות בסעיף זה ובסעיף 25 והגשתן מחדש (או בחירה באחת הבקשות כבקשה שתתנהל במאוחד). ביום 5 באפריל 2021 הגיש המבקש ומבקש הבקשה המתוארת בסעיף 27 בקשה לאישור תביעה ייצוגית מאוחדת. ביום 19 באוקטובר 2021 בית המשפט הורה על עיכוב הליכים עד להכרעה סופית בתובענה המתוארת בפריט 4 בבאור 38(ג) להלן. היות שפסק הדין המפורט בפריט 4 בבאור 38(ג) הפך לחלוט הרי שהליך זה ממשיך להתנהל. לתובענות נוספות באותו עניין ו/או עם השלכות נגיף הקורונה על ירידת הסיכון הביטוחי ראה פריטים מס' 25-26 בטבלה לעיל וכן פריט 4 בבאור 38(ג).	106 מיליון ש"ח

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
28	4/2020	מבוטח בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה נ' מגדל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	עניינה של בקשת האישור בטענה כי הנתבעות מסרבות, כביכול, להאריך את תוקף הכיסוי הביטוחי בפוליסות אובדן כושר עבודה שנרכשו לפני שנת 2017 לגיל הפרישה החדש שנקבע בשינוי התחיקתי בשנת 2004 וכן מסרבות לשלם לאותם מבוטחים תגמולי אובדן כושר עבודה עד גיל 67 לשכירים ועד גיל 70 לעצמאים. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חוזה, הפרת חוזה ביטוח, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובת תם הלב והאמון מכוח סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, הפרת הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תרמית. הסעד העיקרי הינו חיוב הנתבעות להשיב לתובע ולכל חברי הקבוצה תגמולי אובדן כושר עבודה שלא שולמו להם מגיל 65 ועד גיל 67 לשכירים ועד גיל 70 לעצמאים.	כל מי שהתקשר עם הנתבעות בביטוח אובדן כושר עבודה לפני 2017 והמשיבות סיימו את ההתקשרות עימו בהגיעו לגיל 65, ומנעו ממנו הארכת הכיסוי הביטוחי עד גיל 67 למי שהינו שכיר, ועד גיל 70 לעצמאי, בהתאם לגיל הפרישה החדש מ-2004.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הוגשה תגובה לבקשת האישור. ביום 21 לפברואר 2021, הצדדים הודיעו לבית המשפט שהם מוותרים על ניהול הוכחות. התיק בשלב סיכומים.	סכום התביעה המשוער בגין הנזק המיוחס ביחס לכלל הנתבעות עומד על סך של 540 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
29	5/2020 מחוזי - תל אביב	עמית בקרן השתלמות נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות נוספות	עניינה של בקשת האישור בטענה כי הנתבעות מסווגות, לכאורה, חלק מההפרשות עבור העמיתים, כהפרשות חייבות במס, על אף שהן אינן כאלה ו/או שהרישום בעניין שגוי. עילות התביעה הנתבעות הן, בין היתר, הפרת תקנון הקרן, הפרת חובת תום הלב, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), חוק הגנת השכר, פקודת מס הכנסה, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, רשלנות, פגיעה באוטונומיה, גזל וחוק הגנת הצרכן. הסעדים העיקריים הינם: להורות לנתבעות להפסיק לאלתר את שלילת הטבת המס הלא חוקית; להורות על השבה ו/או תשלום כמפורט בתובענה, לכל חברי הקבוצה ו/או הציבור; להורות על הנתבעות לעדכן את כל הדוחות השנתיים שבעניינם נעשה סיווג שגוי של הפרשות מכל טעם שהוא.	כלל לקוחותיהם של הנתבעות בעבר ובהווה, אשר הנתבעות ניהלו ו/או מנהלות בעבורם קרן השתלמות ואשר הנתבעות סיווגו את ההפרשות שהועברו בעבורם כחייבות במס בניגוד לדין ו/או שהרישום בעניינם שגוי (בין אם נוכח בגין מס בפועל ובין אם טרם נוכח).	הוגשה תגובה לבקשת האישור. בנוסף מגדל מקפת הגישה בקשה להגשת הודעת צד שלישי כנגד רשות המיסים ביחס להשבה של כל חיוב עודף במס, אם וככל שייפסק שהיה חיוב עודף. בית המשפט הביע את עמדתו, בהחלטתו מיום 29 ביוני 2020, כי האופן בו הוגשה הבקשה, כנגד 14 משיבות שונות ו-34 מבקשים שונים עם טענות עובדתיות שונות, הכורך את עניינם של כל המשיבות יחד בדיון אחד נראה על פניו כאינו סביר ויעיל. בהתאם נדרשו המבקשים להגיש את עמדתם לגבי אופן ניהול ההליך בשים לב לאמור בהחלטה. ביום 4 באוגוסט 2021 הוגשה תגובת רשות מיסים להודעת צד ג' שהוגשה נגדה, לפיה היא מקבלת את עמדת המשיבות ביחס לפרשנות הדין בנוגע לסיווג ההפרשות החייבות במס בקרן השתלמות תוך שהיא מציינת כי המשיבות מהוות רק צינור להעברת כספים לרשות המיסים. בהתאם כספי המיסים המנוכים על ידי הנתבעות מועברים לרשות המיסים. לעמדת הרשות, הטענה המרכזית בהליך היא כנגד הנחיות הרשות לאופן יישום הוראות הדין לקביעת התקרה המוטבת להטבת מס, ולפיכך יש לצרפה כמשיבה בהליך, בתור "צד דרוש", ולא כצד ג'. מגדל מקפת הגיבה לעמדת רשות המיסים. ביום 25 בינואר 2022 בית המשפט החליט לצרף את רשות המיסים כמשיבה לבקשה והמליץ לצדדים לפנות לגישור.	לא ניתן להעריך.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו קייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
30	5/2020 בית הדין האזורי לעבודה, תל-אביב	מבוטח בפוליסת ביטוח מנהלים נ' מגדל ביטוח	עניינה של בקשת האישור בטענה כי מגדל, כביכול, ניכתה מהפקדות מעסיקים, סכומים בשיעור העולה על השיעור המותר לפי הדין לטובת רכישת כיסוי ביטוח חיים וכן רכשה בעבור המבוטחים כיסויים ביטוחיים, שאינם ביטוח חיים ואינם מותרים, כביכול, לרכישה מתוך הפקדות המעביד, וזאת ביחס למבוטחים אשר פוליסות הביטוח שלהם הופקו מיום 1 באוגוסט 1999 ועד ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "התקופה הרלוונטית"). עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה (תקנות מס הכנסה) ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צווי עשה, אשר יורו למגדל להעביר את הכספים שנגבו ביתר לתוך חשבון החסכון של חברי הקבוצה המנוהלים בקופת/ות הביטוח שעל שמם המנוהלים עד ידה, או לחשבון הבנק של חברי הקבוצה או יורשיהם, בצירוף התשואה שנצברה בקופה ממועד הפקדתו של כל תשלום יתר ועד למועד השבתם וכן להפסיק את הגבייה מכאן אילך מעבר לקבוע בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), תשכ"ד- 1964 (להלן: "תקנות מס הכנסה").	כל מבוטחי המשיבה, אשר קופת הביטוח שלהם נפתחה בתקופה הרלוונטית, ואשר נוכה על ידי מגדל לטובת כיסוי ביטוחי סכום בשיעור העולה על 10% מסכום הפקדותיו של חלק המעביד מאותן הפקדות, החל משבע השנים שקדמו ליום הגשת בקשה זו ועד ליום בו תפסיק מגדל את הניכויים הפסולים או עד ליום אישורה של התביעה קייצוגית, המוקדם מבין השניים. כל זאת, למעט מבוטחים כאמור אשר בקשו כי תחול עליהם הוראת תקנה 45 לתקנות מס הכנסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה קייצוגית. ביום 28 בינואר 2021, במסגרת דיון שהתקיים, החליט בית המשפט לפנות לממונה על מנת לקבל את עמדתו בסוגיות העולות בבקשת האישור, ודחה את שלב ההוכחות עד לאחר קבלת עמדת הממונה. בחודש יולי 2021 הגיש הממונה את עמדתו בתיק, התומכת בעמדת החברה בכל הנוגע לרכישת כיסוי ריסק מוות מהפקדות העובד. עוד צוין בעמדה, כי חל איסור לרכוש כיסוי ביטוחי אחר (למשל אכ"ע) מהפקדות, אלא אם ניתנה הסכמת העובד לאחר תחילת 2004, בהתאם לתקנה 45 כנוסחה ביום 1.1.2004. בנוסף ביקש הממונה מבית המשפט לשקול המשך בירור ההליך הייצוגי נוכח כוונת הממונה לערוך הליך פיקוח רוחבי ביחס לכל חברות הביטוח, כפי שכבר קיים בחברה אחרת. בהמשך להודעת הממונה כאמור, ביום 21 בדצמבר 2021, העביר הממונה אל מגדל ביטוח הודעת דרישת מידע בעניין גביית כיסויים ביטוחיים בהתאם למגבלות לפי תקנה 45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, הכוללת גם הוראות לביצוע השבה, ככל וימצא כי מגדל ביטוח פעלה שלא בהתאם לכללים הקבועים בהודעה זו (להלן: "דרישת מידע והשבה" או "הדרישה"). במסגרת דרישת המידע וההשבה נקבע, שעל מגדל ביטוח להעביר לממונה מתווה מפורט של סדר הפעולות אותן תנקוט לצורך ביצוע ההשבה של הסכומים שנגבו שלא כדין ובכלל זה אבני דרך לביצוע ההשבה, ככל ונגבו שלא כדין. כמו כן ניתנה למגדל האפשרות להעביר הערות והשגות לדרישה, בהתאם למפורט בה. ביום 15 במרס 2022 הגישה מגדל ביטוח את השגותיה לדרישה. ראה לעניין זה גם סעיף ו(4) לבאור זה להלן.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
31	6/2020 מחוזי- מחוז מרכז	עמית הפנסיה נ' מגדל ביטוח ומגדל מקפת	עניינה של בקשת האישור בטענה כי בהסכמי הלוואה צמודי מדד הנתבעות כביכול אמצו פרקטיקה פסולה המהווה כביכול תנאי מקפח בחוזה, לנוכח מנגנון הצמדה חד כיווני - לפיו בעת ירידת מדד המחירים לצרכן בעת התשלום בפועל על חשבון הלוואה (להלן: "המדד החדש") לעומת המדד הידוע במועד מתן הלוואה (להלן: "מדד הבסיס"), לא מזכה העמית בהפרש, זאת להבדיל מהמצב ההפוך (בו המדד החדש עלה ביחס למדד הבסיס), שבו מוגדל התשלום בפועל בשיעור שבו עלה המדד החדש לעומת המדד הבסיס. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, תנאי מקפח בחוזה אחיד בהתאם לחוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982 ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם: צו הצהרתי, לפיו פעולת הנתבעות במסגרת הסכמי הלוואות הצמודות למדד, כמתואר לעיל, הינה בניגוד לדין, צו עשה, אשר יורה לנתבעות לקבוע מנגנון הצמדה דו כיווני ולאפשר ללווים ליהנות מירידת המדד החדש לעומת מדד הבסיס בהלוואות צמודות מדד וכן לפצות את חברי הקבוצה בגין נזקיהם. על פי הנטען בבקשת האישור, עומדות ותלויות כנגד שתי חברות ביטוח נוספות בקשות אישור המעוררות שאלות משותפות של עובדה ומשפט כמפורט בבקשת האישור.	כל לקוחות הנתבעות אשר נטלו הלוואות צמודות מדד מכל סוג, בהן נקבע תנאי מקפח ולפיו ירידת המדד לעומד מדד הבסיס לא תזכה את הלקוח.	הוגשה תגובה לבקשת האישור. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 9 במאי 2021 התקיים דיון במסגרתו בית המשפט המליץ לצדדים לפנות לגישור. מגדל ביטוח פנתה להליך גישור בעניין. ביום 2 באוגוסט 2021 היועץ המשפטי לממשלה הודיע שהוא לא סבור שהמדינה צריכה למסור עמדה בתיק זה.	מעל 3 מיליון ש"ח.
32	7/2020 מחוזי- מחוז מרכז	מבוטח בפוליסת ביטוח בראות ואובדן כושר עבודה נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של בקשת האישור בטענה כי במקרים של פוליסות ביטוח בהן נקבע כי אירוע/ פגיעה/ מחלה או כל סיכון שהתממש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבוטח ביום רכישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה (להלן: "החרגה"). גבו הנתבעות פרמיות שלא כדין משום שלא הפחיתו את הפרמיות בגין אותן פוליסות בהתאם להפחתת הסיכון הנובעת מההחרגה. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרה של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998, חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000, חוסר תום לב, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981, הפרת חובה חקוקה, עוולת הרשלנות ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים המבוקשים הם השבת הפרמיות העודפות שנגבו לפי הנטען וכן צו עשה המורה לנתבעות לתקן את דרכן ולהפחית את הפרמיה מקום בו קיימת החרגה.	כל מי שבוטח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום הגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסות ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל כיסוי רפואי אחר) שקיימת בה החרגה בפוליסה.	הוגשה תגובה לבקשת האישור. ביום 2 לינואר 2022 המבקש השיב לתשובה לבקשה.	228 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
33	11/2020 בית משפט שלום בבית שאן	צד ג' אשר רכבו נפגע בתאונה מרכב שמבוטח על ידי מגדל ביטוח נ' מגדל ביטוח	עניינה של בקשת האישור בטענה כי מגדל ביטוח פועלת באופן שיטתי ומכוון בניגוד להוראות הדין כאשר היא מחשבת את שוויים של חלקי חילוף שנדרשת החלפתם במהלך ביצוע תיקונים לפי מחירי חלקי חילוף ביבוא מקביל, אשר לטענת התובע אינם ניתנים להשגה בזמנים הרלוונטיים, תחת מחירי חלקי חילוף המופיעים במחירי היבואנים הרשמיים. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חוזה הביטוח וחובת תום הלב, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט ועוולת הרשלנות. הסעדים העיקריים הנטבעים הינם סעד כספי הכולל פיצוי של כלל חברי הקבוצה בגובה ההפרש שבין מחירי חלקי חילוף הקיימים במלאי בשוק המקומי לבין מחירון חלפים שאינם ברי השגה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק וכן סעד הצהרתי לפיו מגדל ביטוח פעלה ביגוד לדין בפועלה כמתואר בדיווח זה לעיל וכי בית המשפט יורה לה להימנע בעתיד מחישוב גובה הפיצוי לפי מחירי חלקי חילוף שאינם זמינים במלאי בשוק המקומי.	כל זכאי לפיצוי מן המשיבה (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר הגיש תביעה בגין נזק שנגרם לרכבו אולם קיבל פיצוי חסר אשר חושב לפי מחירי חלקי חילוף שאינם ברי השגה מיידי, תחת מחירי אותם חלקי חילוף הזמינים במלאי בשוק המקומי.	הוגשה תגובה לבקשת האישור. 1.5 מיליון ש"ח. בית המשפט המליץ לצדדים לנהל הליך גישור. הצדדים מנהלים הדברות לצורך סיום ההליך.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
34	1/2021 מחוזי - תל אביב	מבוטח בביטוחי מנהלים נ' מגדל אחזקות	עניינה של בקשת האישור במספר טענות, אשר עיקרן הינן כדלקמן: מגדל אחזקות מעגלת סכומי הפקדות ולפיכך קיימת חוסר התאמה בין סכומי ההפקדות המועברות על ידי המעסיק לבין הסכומים המדווחים בדוחות הרבעוניים שנשלחו למבוטח; חוסר יכולת לפדות את כספי החסכון הצבורים בפוליסות, בין במשיכה הונית ובין בדרך של קבלת קצבה, מאז פרישת המבקש לגמלאות; טרטור המבקש להמצאת אישורי פטור מפקיד שומה בעוד שמדובר בכספים שממילא פטורים, לטענתו, ממס וכן ביחס לצורך באימות זהותו.	מבוטחי מגדל ביטוח שדוחותיהם אינם מהימנים.	הוגשה תגובה לבקשת האישור. בנוסף, הוגשה בקשה לסילוק בקשת האישור על הסף. התביעה הוגשה במקור גם כנגד מנכ"ל מגדל אחזקות לשעבר ומשנה למנכ"ל במגדל ביטוח אולם כתב התביעה תוקן והם הוסרו. ביום 27 במאי 2021 ניתנה החלטת בית המשפט, אשר קבעה כי בבקשת האישור מכשולים שנחזים להיראות כבלתי עבירים בניהול ההליך על ידי המבקש בעודו בלתי מיוצג על-ידי עורך דין, ועוד יותר מכך בייצוג הקבוצה, כפי שהוא מבקש.	לא כומת. בבקשת האישור צוינה הערכה של מאות מיליונים.
					ביום 30 בדצמבר 2021, בית המשפט המחוזי הורה על מחיקת בקשת האישור היות שנפלו בבקשת האישור פגמים רבים אשר אינם מאפשרים את בירורה. ביום 10 בפברואר 2022, המבקש הגיש ערעור לבית המשפט העליון עליון במסגרתו הוסיף את גם את מנכ"ל מגדל אחזקות לשעבר ומשנה למנכ"ל במגדל ביטוח לערעור. בנוסף המבקש הגיש בקשה לפטור מאגרה ובקשה להגשת ראייה חדשה. ביום 14 במרס 2022, הגישה החברה את תשובתה לבקשה לפטור מאגרה ובקשה להגשת ראייה חדשה, תוך שהתנגדה לקבלתן. בד בבד הגישה החברה בקשה למחיקת שני המשיבים שהוסיף המערער כמשיבים לערעור.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
35	3/2021	מבוטחים בביטוחי בריאות נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עניינה של בקשת האישור הינה בטענה כי הנתבעות מפרות את תנאי חוזה הביטוח בכך שהן מסרבות לממן את הוצאות התובעים לרכישת קאנביס רפואי, וזאת על אף שהקאנביס הרפואי אושר לשימוש בהתוויה רפואית במספר מדינות מערביות, אשר תנאי חוזה הביטוח הפנו אליהן. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת הסכם, חוסר תום לב, עשיית עושר ולא במשפט, עוולת הרשלנות. הסעדים הנטבעים במסגרת התובענה הינם סעד הצהרתי לפיו על הנתבעות להשיב למבוטחים בביטוח לכיסוי תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות הוצאות בגין רכישת קנאביס רפואי וסעד כספי במסגרתו יחוייבו הנתבעות להשיב לכלל חברי הקבוצה את שווי הפגיעה הכלכלית שנוצרה עקב הפגמים בהתנהלותן והפרת החוזה הביטוחי.	הקבוצה בשמה מוגשת בקשת האישור כוללת את כל מי שהיה מבוטח של הנתבעות בביטוח לכיסוי תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות ואשר לא זכה להשבת הוצאותיו לרכישת קאנביס רפואי.	הוגשה תגובה לבקשת האישור.	כ-79 מיליון ש"ח ביחס לכלל הנתבעות.
36	4/2021	עמית בקרן השתלמות נ' מגדל ביטוח וכן נגד גופים מוסדיים, בנקים וחברות כרטיסי אשראי	עיקר עניינה של בקשת האישור הינה בטענה כי בעת גלישת לקוחות הנתבעות בחשבון/באזור האישי באתרי האינטרנט והיישומונים של הנתבעות, מועבר מידע פרטי, אישי וסודי של לקוחות הנתבעות לצדדים שלישיים, ללא הסכמה מפורשת של הלקוחות ותוך פגיעה קשה וחסרת תקדים בזכותם לפרטיות ובחובות המוטלות על הנתבעות על פי דין. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, פגיעה בפרטיות, הפרת חובת הסודיות והאמון, עשיית עושר ולא במשפט, חוסר תום לב בקיום הסכם והפרת הסכם, הטעייה, רשלנות, הפרת חובה חקוקה ופגיעה באוטונומיה. עיקר הסעדים הנטבעים במסגרת התובענה הינם, בין היתר, להורות לנתבעות לחדול מהעברה ו/או שיתוף ו/או חשיפה או בכל דרך אחרת מידע על לקוחות הנתבעות ועל פעילות בחשבונותיהם לצדדים שלישיים ועם חברת גוגל בפרט, לפעול בהתאם לדין לשמירה והגנה על פרטיות לקוחותיהן וכן לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזק שנגרם להם	כל אדם אשר עושה ו/או עשה שימוש בשירותים הדיגיטליים של הנתבעות ו/או מי מהן במהלך 7 השנים שקדמו להגשת הבקשה ואשר מידע פרטי ו/או אישי ו/או סודי אודותיו עבר לצד שלישי.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור.	סכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה לא הוערך ונאמד לטענת המבקשים במיליוני שקלים, ובכל מקרה מעל 2.5 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
37	5/2021	עמית בקרן פנסיה נ' מגדל מקפת	עיקר עניינה של בקשת האישור הינה בטענה כי מגדל מקפת מקזזת שלא כדין את תשלומי "דמי פגיעה", ששולמו על ידי ביטוח לאומי לעמיתים, מסכום קצבת נכות המשולמת על ידה מכוח תקנון הקרן הפנסיה. התובע טוען שמדובר בפרשנות מוטעית שמעניקה מגדל לתקנון הקרן ובשלה מקזזת לחברי הקבוצה שיעורים ניכרים מהסכומים שעליה לשלם לעמיתים בקרן, מבלי שיש לפרשנותה עיגון חוקי ו/או פרשני כלשהו. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוזה, עוולת הרשלנות, הפרת חובת תום לב במשא ומתן, הפרת חובת אמון והפרת דיני הגנת הצרכן. עיקר הסעדים הנתבעים במסגרת התובענה הינם, בין היתר, צו הצהרתי לפיו הפרשנות הנכונה ל"קצבה ממקור אחר" אינה כוללת "דמי פגיעה", צו מניעה לחדול מקיזוז דמי פגיעה מקצבת נכות, פיצוי כספי לתובע ולחברי הקבוצה בגין נזק ממוני ושאינו ממוני.	עמיתים בקרן הפנסיה מגדל מקפת שמגדל קיזזה סכומים כלשהם מקצבת הנכות המגיעה להם, שלא כדין, בשנים שקדמו להגשת הבקשה (עד לגבול ההתיישנות) ועד למועד שיקבע בית המשפט בהחלטתו	הוגשה תגובה לבקשת האישור.	סכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה לא הוערך ונאמד לטענת המבקשים בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.
38	7/2021	מבוטחים בביטוחי מנהלים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	עיקר עניינה של בקשת האישור הינה בטענה כי בעת קבלת גמלא הנתבעות מנכות מהתשואה החודשית, שנצברת בגין יתרת ערך הפדיון, ריבית שנתית בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת ללא עיגון חוזי בתנאי הפוליסה ובניגוד לדין. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חוזה, הפרת חובה חקוקה, הפרת חובות מוגברות המוטלות על הנתבעות כחברות ביטוח, הפרת חובת גילוי, עשיית עושר ולא במשפט וכן תנאי מקפח בחוזה אחיד. עיקר הסעדים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צו הצהרתי לפיו ניכוי הריבית מהתשואה החודשית כאמור מהווה הפרת הפוליסות שהנפיקו הנתבעות, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט ועוד; צו עשה המורה לנתבעות לתקן את ההפרה לעתיד לבוא; השבת כל הסכומים שנוכו לחברי הקבוצה שלא כדין מתוך התשואה החודשית, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל ממועד הניכוי ועד לקבלת הפיצוי בפועל, וזאת החל בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור. סכום הנזק הממוני של התובעת הוערך בסך 1,000 ש"ח.	כל מבוטחי הנתבעות, אשר רכשו מהן פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חסכון, שהונפקה בין השנים 1991 עד 2004, ואשר נוכתה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צוין בפוליסה, על סמך ההוראה בפוליסה, לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודשו של פי תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור. יצוין, כי כנגד מגדל ביטוח הוגשו שתי תובענות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות בנושאים דומים, ראה פריטים מס' 18 ו-20 בטבלה לעיל.	סכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה לא הוערך ונאמד לטענת המבקשים בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
39	8/2021	מבוטח בפוליסת רכב רכוש נ' מגדל ביטוח	עיקר עניינה של בקשת האישור הינה בטענה כי מגדל ביטוח אינה משלמת למבוטחים שרכשו פוליסת ביטוח לא תיקנית ואשר רכבם נפגע בתאונה ונגרם לו נזק של ירידת ערך, תגמולי ביטוח בגין ירידת ערך, בטענה שהפוליסה אינה מכסה שיפוי בגין נזק זה. עילות התביעה העיקריות, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א 1981, הפרת חובת תום הלב בקיום חוזים, תנאי מקפח בחוזה אחיד, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים המבוקשים הינם צו הקובע שיש לשלם ירידת ערך למבוטחים בפוליסות נשוא בקשת האישור וכן תשלום של נזק ירידת הערך לחברי הקבוצה. סכום הנזק הממוני של התובע הוערך בסך של כ-20,061 ש"ח לסכום זה מבוקש להוסיף ריבית והצמדה.	כל מבוטח או צד שלישי (לרבות יורשיהם) אשר בשלוש השנים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור ועד אישורה כייצוגית, לא שולמה לו ירידת הערך שנגרמה לרכבו במסגרת אירוע ביטוחי המכוסה בפוליסת ביטוח לא תקנית של מגדל ביטוח.	טרם הוגשה תגובה לבקשת האישור	סכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה לא הוערך ונאמד לטענת המבקש במיליוני שקלים רבים.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1	10/2017 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל ביטוח	לטענת התובע לפיה מגדל ביטוח מתעלמת מהוראות הדין לעניין הסדרת הליך השיווק והמכירה של כתבי השירות, וזאת בכך שמגדל ביטוח משווקת למבוטחים תוכניות ביטוח רכב רכוש הכוללות כחלק אינהרנטי ובלתי ניתן להפרדה כתבי שירות, וזאת מבלי שהיא מציגה ללקוחות את מחיר כתבי השירות במהלך הליך השיווק והן לאחריו, ומבלי שהיא מאפשרת למבוטח לוותר על כתבי שירות ולקבל בתמורה מחיר נמוך יותר שישקף את עלות כתב השירות שהוסר; תוך יצירת התניה בפועל בין רכישת כתבי השירות לתכנית הביטוח; תוך אי מסירת מידע מהימן ושלם למבוטחים בהליך השיווק והמכירה ולאחריו; ותוך אי התאמת הביטוח לצרכי המועמד לביטוח.	לא הוערך.	ביום 5 באוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, הכולל פעולות שעל מגדל ביטוח לבצע לרבות החזר כספי לחלק מהמבוטחים כפי שנקבע בהסדר. ביום 20 ביולי 2020, הגיש היועץ המשפטי לממשלה התנגדות לאישור הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית תוך שהוא מנמק את עמדתו במספר הסתייגויות, ביניהם, ביחס לגובה הפיצוי המוצע בהסכם הפשרה, היקף הזכאים לפיצוי, הרחבת הגילוי בקשר עם ההסדר ומינוי בודק חיצוני בטרם יאושר ההסדר. הצדדים הגישו את תגובתם להתנגדות היועץ המשפטי לממשלה. ביום 2 במרס 2021 אישר בית משפט את הסדר הפשרה ונתן לו תוקף של פסק דין. בכך בא ההליך על סיומו. מגדל ביטוח פועלת לביצוע פעולות בהתאם להסכם הפשרה.
2	9/2015 מחוזי - מרכז	עמיתים במגדל ביטוח ומגדל מקפת נ' מגדל ביטוח ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא ביהמ"ש לנכון.	הנזק לעמיתים הוערך בכ-65.3 מיליון ש"ח.	לנוכח המלצת בית המשפט הצדדים הסכימו לקיים הליך גישור נוסף, אשר הבשיל לכדי הסכם פשרה אשר הוגש לאישור בית המשפט, ביום 22 ביוני 2020. עם קבלת הסדר הפשרה, בית המשפט הורה על פרסומו. במסגרת הסדר הפשרה הסכימו המשיבות לשלם, מבלי להודות בחבות כלשהי מצידן, סך כולל של 12 מיליון ש"ח הכולל בעיקרו פיצוי לקבוצה, גמול ושכ"ט למבקשים ובאי כוחם. הפיצוי לקבוצה יזוכה לחשבונות העמיתים. ההסכם הועבר להתייחסות היועץ המשפטי לממשלה, אשר הודיע ביום 24 בפברואר 2021, כי הוא אינו מתנגד לאישור הסכם הפשרה אך הסב את תשומת לב בית המשפט למספר עניינים, וביניהם לצורך בפירוט והרחבה ביחס להתחייבויות שנטלו על עצמן המשיבות בכל הנוגע לעדכון וריענון נהלי מסחר וביצוע בקורות על פעילות זו, לרבות המליץ על מינוי מפקח לתקופה מסוימת שידווח אודות כך לבית המשפט. המשיבות הגישו לבית המשפט את התנגדותן להמלצות הנ"ל. ביום 22 במרס 2021 אישר בית המשפט המחוזי את הסדר הפשרה שהוגש בתיק, בכפוף לשינויים זניחים בקשר עם אופן יישום שהורה עליהם, ונתן לו תוקף של פסק דין. בכך ההליך המשפטי בא על סיומו.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
3	10/2016	עמית בקופת גמל לקצבה נ' מגדל ביטוח, מגדל מקפת ומבטח סיימון	טענה לסיווג שגוי של כספי תגמולים המופקדים בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיורה למגדל ביטוח ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	לא ניתן להערכה אך מצוי בסמכותו של בית המשפט (הערכה בלתי מחייבת של כ-9.5 מיליון ש"ח).	ביום 25 בדצמבר 2018 קבע בית המשפט כי הסמכות העניינית לדון בתובענה היא לבית הדין האזורי לעבודה, ובהתאם הועבר הדיון בבקשת האישור כנגד כל המשיבות לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. במסגרת בירור ההליך עוד טרם העברתו לבית הדין האזורי לעבודה הגישה רשות המיסים מענה לשאלות בהתאם לפניית בית המשפט אשר להערכת יועציהן המשפטיים של הנתבעות תומך בעמדתן. כמו כן ביום 1 במאי 2018 פרסם הממונה חוזר ביחס למרכיבי חשבון בקופות גמל אשר מתייחס למקרים נשוא התובענה אשר אף הוא לפי הערכת יועציה המשפטיים של הנתבעות, תומך בעמדתן. ביום 2 בדצמבר 2019 דחה בית הדין לעבודה את בקשת האישור כנגד מבטח סימון וקיבל את הבקשה כנגד מגדל מקפת ומגדל ביטוח ביחס לשתי תתי הקבוצות שעבורם הוגשה הבקשה. עילות התביעה בגין מאושרת התובענה כייצוגית: האם מוטלת על הנתבעות חובה לפעול לתיקון "שגיאת מילוי כפול של המכסה לקצבה מזכה" ביחס לחברי תת הקבוצה הראשונה? ("עילת התביעה הראשונה") והאם מוטלת עליהן חובה לפעול לתיקון "שגיאת החישוב השנתית" ביחס לחברי תת הקבוצה השנייה? ("עילת התביעה השנייה"). לאור החלטת האישור הגישו מגדל ביטוח ומגדל מקפת כתב הגנה והחל בירור התובענה לגופה. במסגרת זו קבע בית הדין, ביום 3 במרס 2020, כי יש מקום לקבל את עמדת הרגולטורים הן ביחס לסעדים המבוקשים בתובענה והן ביחס למהלכים רגולטורים חדשים, ככל שקיימים כאלה ועשויים להשליך על המשך ההתדיינות. ביולי 2020 הוגשה בקשה על ידי צד שלישי להרחבת חברי הקבוצה גם מקום שהפקדות העמיתים פוצלו לא רק אצל הנתבעות אלא גם אצל חברות ביטוח ו/או קרנות פנסיה אחרות. ביום 20 באוקטובר 2020 הגישו רשות שוק ההון ומס הכנסה את עמדתן ביחס לסוגיות בגין אושרה התביעה כייצוגית אשר בעיקרן תומכת בעמדת מגדל ביטוח ומגדל מקפת. הצדדים ויתרו על הגשת תצהירים נוספים וקיום הליך הוכחות, הוגשו סיכומים. לרשות שוק ההון ומס הכנסה ניתנה זכות להגיש את התייחסותן לסיכומי הצדדים ואלו הודיעו שאין להן מה להוסיף על עמדתן הקודמת. ביום 16 ביולי 2021 ניתן פסק דין, לפיו בית הדין האזורי לעבודה דחה את עילת התביעה הראשונה וקיבל באופן חלקי את התביעה הייצוגית ביחס לעילת התביעה השנייה, וזאת בהמשך להודעת הנתבעות כפי שנמסרה במהלך ניהול התובענה, כי הן החלו לפעול לתיקון נוסחת החישוב בהתאם להבהרה שהתקבלה מרשות המיסים במסגרת התובענה, לפיה יש לבצע את החישוב על בסיס חודשי מצטבר. בהתאם, ניתן במסגרת פסק הדין צו עשה הצהרתי המחייב את הנתבעות להשלים את תהליך עדכון נוסחת החישוב, כפי שהצהירו שהן פועלות לעשות כן, בתוך 90 יום ממועד מתן פסק הדין. כמו כן, דחה בית הדין את בקשת התובע לסעדים נוספים ופסק תשלום הוצאות ושכ"ט לתובע הייצוגי ובא כוחו. בכך ההליך המשפטי בא על סיומו.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
4	4/2020 מחוזי- חיפה	מבוטח בפוליסת אחריות מעבידים וביטוח צד ג' נ' מגדל ביטוח, חברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי בעקבות החלטות הממשלה לצמצום דרמטי של כלל הפעילות במשק עקב התפרצות מגיפה הקורונה, הסיכון אליו חשופות הנתבעות בביטוחי אחריות מעבידים וביטוח צד ג' שנכללים בפוליסות ביטוח של בתי עסק, פחת באופן מהותי ביותר, בתקופה הקובעת, כהגדרתה להלן, וזאת לאור ירידה במספר העובדים, הספקים והלקוחות שפוקדים את בתי העסק. למרות זאת, ובניגוד, כביכול, לחובת הנתבעות על פי דין, נמנעות הנתבעות מלהפחית את דמי הביטוח בפוליסות האמורות. עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, עילות חוזיות של הפרת חובת תום הלב בקיום חוזה ועוולת הרשלנות. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם סעד כספי להשבת הפרמיה העודפת שגבו ועדיין גובות הנתבעות, כנטען בתובענה, מחברי הקבוצה בתקופה הקובעת; צו עשה המורה לנתבעות להתאים את גביית דמי הביטוח לסיכון לו חשופות הנתבעות בפועל בתקופה הקובעת ו/או פס"ד הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בפעילות בתי עסק בנסיבות כדוגמת המאורעות נשוא התובענה מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה	11.5 מיליון ש"ח	ביום 4 באוגוסט 2021, ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה, אשר במסגרתה הורה בית המשפט על דחיית בקשת האישור, תוך שלילת הבסיס המשפטי על בסיסו הוגשה בקשת האישור וקבלת הטיעונים המשפטיים של החברה, ופסיקת הוצאות לטובת הנתבעות בסכום לא מהותי (להלן: "פסק הדין"). בכך באו בקשת האישור והתובענה לסיימן. פסק הדין יכול וישפיע גם על המשך ניהול בקשות אישור לתובענות ייצוגיות תלויות ועומדות כנגד מגדל ביטוח וכנגד חברות ביטוח נוספות, העוסקות בטענות דומות, לפיהן הנתבעות לא הפחיתו את דמי הביטוח בפוליסות ביטוח רכב ובפוליסות ביטוח דירה על אף שכביכול הסיכון פחת באופן מהותי עקב הגבלות התנועה שהוטלו על אזרחי ישראל עקב מגיפת הקורונה. לתובענות ייצוגיות נוספות בעניין דומה בקשר עם השלכות נגיף הקורונה על ירידת הסיכון הביטוחי ראה פריטים מס' 25-27 בטבלה בבאור 38 (ב) לעיל.
5	5/2019 מחוזי- מרכז	מבוטח בביטוח רכב' נ' מגדל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה, כי מגדל ביטוח לא קיבלה אישור כנדרש בדיון לשיעור דמי הביטוח בגין השבת הכיסוי הביטוחי בביטוח מקיף לרכב לקדמותו, לאחר ששולמו תגמולי ביטוח בגין מקרה ביטוח שבו לא נגרם לרכב אבד גמור ("דמי קימום"). לחילופין טוען התובע כי הנוסחה שבה מגדל ביטוח עושה שימוש לחישוב שיעור דמי הקימום, הינה בלתי סבירה בעליל או לחילופין מגדל ביטוח מיישמת נוסחה זו באופן בלתי סביר בעליל.	כ-346 מיליון ש"ח או לחילופין כ-312 מיליון ש"ח או לחילופין כ-176 מיליון ש"ח	ביום 7 בינואר 2021 הוגשה עמדת הממונה אשר תמכה בעמדת מגדל ביטוח ביום 23 בפברואר 2021 הודיעה המבקשת, אשר באה בנעלי המבקש לאחר פטירתו, לבית המשפט, כי היא מקבלת את המלצתו לסיים את ההליך בדרך של הסתלקות ולא תעמוד על המשך בירור בקשת האישור. ביום 12 באוגוסט, 2021 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי המאשרת את בקשת ההסתלקות ללא צו להוצאות. בכך ההליך המשפטי בא על סיומו.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
6	3/2018 ביה"ד האזורי לעבודה - ת"א	עמיתים של קרנות פנסיה ביניהם מגדל מקפת נ' מגדל מקפת וקרנות פנסיה נוספות	טענה בדבר קיומה של חובה אקטיבית של גילוי יזום הכולל הסבר לעמיתים רווקים שביטוח שאירים הינו מוצר ביטוחי חסר כל ערך עבורם ועל כן מומלץ להם להימנע מרכישתו ומתשלום דמי ביטוח עבורו. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה כוללים: ליתן צו עשה המורה לנתבעות לזקוף לטובת קופת החסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שאירים, בתוספת התשואה שהיו חברי הקבוצה מקבלים על הכספים אלו אילו הם היו נזקפים לטובת קופת החסכון שלהם במועד תשלומם לקרן הפנסיה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לגלות, להבהיר ולהסביר כראוי לכל מי שמצטרף או מצורף לקרן כי אם אין לו שאירים מוטב לו "לוותר" על רכישת ביטוח שאירים; וכן ליתן צו עשה המורה לנתבעות לגלות, להבהיר ולהסביר כראוי לכל מי שהן מעבירות אותו למסלול ביטוח שאירים על פי הוראות החוזר, כי אם אין לו שאירים מוטב לו להודיע שהוא "מוותר" על רכישת ביטוח שאירים.	לא הוערך על ידי התובעים.	ביום 24 בספטמבר 2021 ניתנה החלטה על ידי בית הדין האזורי לעבודה אשר דחתה את בקשת האישור וקיבלה את טענות מגדל מקפת, תוך שנפסקו לטובתה הוצאות בסכום לא מהותי. בכך באו בקשת האישור והתובענה לסיומן, בכפוף לזכות התובע להגשת ערעור.
7	4/2019 ביה"ד האזורי לעבודה - ת"א	עובדת לשעבר נ' מבטח סיימון	עניינה של התובענה בטענות כי מבטח סימון משלמת הפרשות לפנסיה בחסר ושלא בהתאם לצו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות ("צו ההרחבה"), אשר נטען לגביו בתובענה כי הוא חל בענף הביטוח וכן בטענה כי מבטח סיימון אינה משלמת לעובדים המקבלים עמלות ו/או שכר לפי תפוקה ("עמלות מכירה") זכויות סוציאליות בגין רכיבים אלה. הסעד העיקרי הנתבע הינו סעד כספי וכן סעד הצהרתי המורה למבטח סימון לחדול מלהפר את זכויות חברי הקבוצה.	13 מיליון ש"ח.	הצדדים ניהלו משא ומתן אשר התגבש לידי הסכם פשרה. על פי הסכם הפשרה, מבטח סימון תשלם בגין התקופה הרלוונטית הפרשים בהתאם לשיעורים שנקבעו בהסכם הפשרה בגין ימי חופשה ומחלה, בהתאם ובכפוף להוראות ההסכם. כמו כן התחייבה מבטח סימון להתחשב ברכיב העמלות לצורך חישוב ערך ימי החופשה והמחלה לעתיד. ההסכם הוגש לאישור בית הדין האזורי לעבודה. ביום 2 בספטמבר 2021 בית הדין האזורי לעבודה אישר את הסדר הפשרה אך שינה את המוצע בהסדר כך שיורחב המועד להגשת תביעה אישית, ביחס לעילות הסדר הפשרה כמפורט בהחלטה בכפוף להתיישנות ולהוראות הדין. התובעת ומבטח סיימון הסכימו לשינוי. ביום 25 באוקטובר 2021 ניתנה החלטה על ידי בית הדין האזורי לעבודה המאשרת את הסדר הפשרה המתוקן. בכך בא ההליך על סיומו. מבטח סיימון פועלת לביצוע פעולות בהתאם להסכם הפשרה.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
8	9/2020 ביה"ד האזורי לעבודה - ת"א	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות נוספות	עניינה של בקשת האישור בטענה כי הנתבעות גבו את דמי הניהול המקסימליים המותרים עפ"י דין ביחס להפקדות שהועברו לקרן המשלימה ו/או גבו דמי ניהול גבוהים מאלו שסוכמו ביחס להפקדות בקרן המשלימה, וזאת מבלי שניתנה הסכמה או יידוע של התובע והעמיתים בקרן בדבר שיעור דמי הניהול המקסימליים הנגבים בקרן הפנסיה המשלימה שנפתחה. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה (הפרת תקנון הקרן והוראות של הממונה), הפרת חובות האמון המוגברות החלות על קרן הפנסיה, ביניהם הפרת חובת תום הלב וחובת הגילוי והיידוע, הפרת חובת הנאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הינם ביחס לתקופה החל מיוני 2018 ועד למתן פסק הדין, וכוללים השבת דמי הניהול שנגבו ביתר ופיצוי ו/או השבה בגובה הפסד התשואה שנגרמה לעמיתים כתוצאה מגביית היתר של דמי הניהול.	ביום 5 בספטמבר 2021 הוגשה בקשת הסתלקות לבית הדין האזורי לעבודה ללא צו להוצאות. בית הדין אישר בו ביום את הבקשה. בכך בא ההליך לסיומו.	

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
9	9/2017 מחוזי י-ם	מבוטח נ' מגדל ביטוח ו"אליהו 1959"	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מיישמות כנדרש את סעיף 5(ב) בחוק פסיקת ריבית והצמדה ואינן משלמות, כעניין של מדיניות, ריבית (לרבות ריבית פיגורים) והצמדה הנדרשים על פי אותו חוק. הסעדים העיקריים הינם: (א) הצהרה כי הנתבעות הפרו את הוראות הדין, כאשר הן לא הוסיפו לסכומי הכסף ששילמו הפרשי הצמדה ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה במקרים בהן הן שילמו סכומים במועד מאוחר למועד הפירעון; (ב) לחייב את הנתבעות בפיצוי בגין הנזקים שנגרמו כתוצאה מהפרה זו; (ג) לחייב את הנתבעות לתקן את מדיניותן מכאן ואילך באופן שהן יחויבו לקיים את הוראות החוק ביחס לתשלום ריבית והצמדה על תשלום חוב פסוק. בנוגע לחלק התביעה אשר הוגשה כנגד "אליהו 1959" בע"מ, הרי שבהתאם להסכם רכישת תיק Run Off בביטוח כללי שרכשה מגדל ביטוח מ"אליהו 1959", בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016, ככל שהתביעה נגד "אליהו 1959" כלולה בתיק ה-Run Off הרי היא מצויה באחריותה של מגדל ביטוח. היבטים של התביעה שאינם כלולים במסגרת תיק ה-Run Off אם וככל שהיו לא יועברו לאחריותה של מגדל ביטוח. במסגרת ההסכם לרכישת תיק ה-Run Off נכללו הסדרים בנוגע לכיסוי ביטוח משנה בגין התביעות הכלולות בתיק ה-Run Off אשר נרכש וכן נכללו הסדרי שיפוי במקרים מסוימים. יוער כי - הודעה על כך נמסרה על ידי מגדל ביטוח ל"אליהו 1959". Run Off בביטוח כללי באליהו ראה באור 2.ה.37. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך, בכל מקרה מעל 2.5 מיליון ש"ח לצורך סמכות בית המשפט לעניין זה.	ביום 6 בפברואר 2022 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן שהוגש, אשר כלל תיקונים בהתאם להסכמות בין הצדדים ולהנחיית בית המשפט, ונתן להסכם הפשרה תוקף של פסק דין. במסגרת פסק הדין נפסקו, בין היתר, גמול ושכר טרחה לתובעים הייצוגיים ובא כוחם בסכומים שאינם מהותיים. בכך ההליך המשפטי בא על סיומו. מגדל ביטוח תפעל ליישם את הוראות הסכם הפשרה בהתאם לקבוע בו.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
10	1/2018 מחוז - מרכז	חברה לתועלת הציבור מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	אי תשלום תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים במקרים שבהם הנזקים לא תוקנו בפועל. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הם: (א) הצהרה כי הימנעות הנתבעות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על התיקון במקרים שבהם הנזק לא תוקן בפועל נעשית שלא כדין; (ב) ליתן צו המורה לנתבעות מעתה ואילך לכלול במסגרת תגמולי הביטוח שהן משלמות גם את המע"מ החל על עלות התיקון, וזאת גם אם הנזק לא תוקן; כאשר כתוצאה מכך, גם באותו המקרה שבו מקבל מבוטח או צד ג' תגמולי ביטוח ב"ערך שיפוי" ולא ב"ערך כינון", יחויבו הנתבעות לשלם לו תגמולי ביטוח בגין מלוא הנזק, לרבות המע"מ. ובאשר לחברי תת הקבוצה לכלול בתגמולי הביטוח כאמור גם את המע"מ בשיעור שאינו מקוזז על ידי חברי תת הקבוצה; (ג) לחייב את הנתבעות בתשלום הפיצוי לחברי הקבוצה; (ד) בנוסף ו/או לחילופין למבוקש בס"ק ג' לעיל, היה ויפסק כי הפיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי בנסיבות העניין, עותרת התובעת להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור כפי שימצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.	להערכת התובעת הפיצוי לחברי הקבוצה ממגדל ביטוח בגין כל שנה הינו בסך כ-13 מיליון ש"ח וכנגד כל החברות הינו כ-82 מיליון ש"ח לכל שנה. תקופת הפיצוי המבוקשת היא מה-4 ביוני 2001 עת שפורסם פסק הדין בעניין ע"א 1772/99 זלוצין נגד דיור לעולה בע"מ, פ"ד נה (4) 203, או לחילופין למשך תקופה שמאז הגשת התביעה הקודמת שהוגשה כנגד הנתבעות באותה העילה במסגרת ת"צ 05-15-55177 או לחילופי חילופין למשך תקופה של 7 שנים ממועד הגשת התובענה דנן.	ביום 4 בינואר, 2022 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט המחוזי מרכז, אשר במסגרתו דחה את בקשת האישור ופסק הוצאות לטובת הנתבעות בסכום לא מהותי. בכך באו בקשת האישור והתובענה לסיומן, בכפוף לזכות המבקשת להגשת ערעור.

באור 38 - התחייבויות תלויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ד. הליכים משפטיים אחרים

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1	10/2018 מחוזי ת"א	דירות יוקרה בע"מ נ' מגדל ביטוח מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל מגדל אחזקות נדל"ן ופל-בית המגן בע"מ	טענה לאי עמידה בהתחייבות חוזית וגרימת נזקים לתובעת בקניון הזהב בראשון לציון אשר בו מחזיקות מגדל ביטוח ומגדל מקפת בשיעור של 75% בשותפות עם דירות יוקרה המחזיקים 25% ומעניקים שירותי ניהול בקשר סיכול פרויקט "גולדן מרקט" בקניון. קדמה לתביעה זו תביעה שהוגשה ע"י דירות יוקרה לצווים הצהרתיים בקשר לשוק האוכל אשר בסופה בית המשפט נתן החלטה ביום 3 במאי 2018 על מחיקה וחיוב הוצאות המבקשת בסך 7,500 ש"ח.	800 מיליון ש"ח.	הוגש כתב הגנה ביום 29 בינואר 2019. הצדדים מצויים בהליכים המקדמיים בתיק. ביום 27 בנובמבר 2019 הגישה מגדל ביטוח תביעה כספית נגד התובעת דירות יוקרה בסך של כ-60 מיליון ש"ח. לשיטת מגדל ביטוח, דירות יוקרה הפרה את התחייבויותיה מכח מערכת ההסכמית שבין הצדדים, עת לא מימשה את מלוא הזכויות המוגדלות שאושרו לה, וממילא לא הקימה, בנתה והשכירה את קומה מינוס 1 בקניון כקומת מסחר טיפוסית, על פי היתר הבנייה שאושר עוד בשנת 2015, עד שזה פקע. בהתאם, לטענת מגדל, כספי השקעה שאמורים היו להיות מושקעים על ידי מגדל בקניון - לא הושקעו והתשואה בגינם, העולה כדי סכום התביעה, לא הונבה. בטענה כי התובעת הפרה את התחייבויותיה באופן שבו ניהלה פרויקט גולדן מרקט בקניון ובכל גרמה להפסד תשואה. כמו כן, מגדל ביטוח הגישה בקשה לאיחוד הדיון עם התובענה שתלויה ועומדת נגד מגדל ביטוח. בהתאם להמלצת בית המשפט בקדם המשפט שהתקיים ביום 6 ביולי 2020 הצדדים הסכימו לפנות להליך גישור, אשר מתנהל בימים אלו. ביום 3 באוקטובר 2021 בית המשפט החליט למנות מומחים לצורך סקירת נתוני התיק ביחס להיתר בניה ולפעולות התכנון שבוצעו.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ה. סיכום נתוני תביעות משפטיות

(1) להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות, כפי שצינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח (1)
תובענות שאושרו כתביעות ייצוגיות		
	7	1,765,778
צוין סכום המתייחס לקבוצה	5	1,540,778
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	225,000
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות		
	32	8,319,519
צוין סכום המתייחס לקבוצה	15	4,016,484
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	5	4,303,035
לא צוין סכום התביעה	12	-
תביעות מהותיות אחרות		
	1	800,000
צוין סכום המתייחס לקבוצה	1	800,000

(1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.

(2) סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1 לעיל מסתכם בכ-219 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-189 מיליון ש"ח).

(3) סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט בסעיף ו' להלן, הינן כ-226 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-218 מיליון ש"ח).

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ו. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) הליכים מכוח סעיפים 198 ו-198א לחוק החברות, תשנ"ט-1999 ("חוק החברות") על רקע התנהלות בעל השליטה בחברה.

בהמשך לדרישה מיום 23 באוגוסט 2020 שהגיש בעל מניות בחברה להגשת תביעה כנגד בעל השליטה בחברה, הוגשה ביום 22 בנובמבר 2020 לבית המשפט המחוזי בתל אביב, המחלקה הכלכלית, בקשה כנגד החברה ובעל השליטה בחברה, מר שלמה אליהו (להלן: "מר אליהו") לאישור התביעה, שצורפה לבקשה, כתביעה נגזרת של החברה כנגדו, לפי סעיף 198 לחוק החברות (להלן: "בקשת אישור התביעה כנגזרת").

עניינה של בקשת אישור התביעה כנגזרת בטענה כי התנהלותו של מר אליהו, כמפורט במכתב הממונה, מיום 14 ביולי 2020 וכמפורט בטיוטת דוח ביקורת ממשל תאגידי ביחס למגדל ביטוח בע"מ, אשר פורסמה על ידי הממונה ביום 4 בנובמבר 2020 (ראה דיווחים מיידיים של החברה מיום 15 ביולי 2020, אסמכתא 2020-01-1068140, ומיום 5 בנובמבר 2020, אסמכתא 2020-01-110437), מהווה הפרה של חובת האמונים כבועו כדירקטור בחברה ובמגדל ביטוח, הפרת חובת הזהירות, הפרת חובת ההגינות כבעל השליטה בחברה וכן גרימה וסיוע להפרת חובת אמונים של דירקטורים בחברה ובמגדל ביטוח, אשר גרמו נזק לחברה בסך כולל של 332.8 מיליון ש"ח.

בקשה נוספת של בעל מניות אחר בקשר עם התנהלותו של בעל השליטה, כמפורט במכתב הממונה, הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים, לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות כנגד החברה וכנגד מגדל ביטוח. ביום 18 בנובמבר 2020 בית המשפט נעתר לבקשת המחיקה שהוגשה על ידי המבקש ומחק את הבקשה (ראה דיווחים מיידיים של החברה מיום 22 בספטמבר 2020, אסמכתא 2020-01-10103602, ומיום 18 בנובמבר 2020, אסמכתא 2020-01-115819).

ביום 30 בספטמבר 2020 החליט דירקטוריון החברה להקים ועדה בלתי תלויה אשר תבחן ותדון בתביעות בנושא זה ואשר הרכבה הינו יו"ר הועדה - כב' השופט (בדימוס) יורם דנציגר; פרופ' רוני עופר וגב' לינדה בן שושן, המכהנת כד"צ בחברה (ראה דיווח מיידי של החברה, מיום 1 באוקטובר 2020, אסמכתא-2020-01-097966).

ביום 14 ביוני 2021 הגישה הועדה הבלתי תלויה דוח מטעמה ("דוח הועדה") ובו המליצה הועדה לדירקטוריון החברה לדחות את פנייתו של המבקש בבקשת האישור. דוח הועדה כולל, בין השאר, דחיה של טענות המבקש, הן ברמה העובדתית והן ברמת הטעון המשפטי וכן מסיק (על יסוד חוות הדעת של היועץ הכלכלי הבלתי תלוי של הועדה) כי בחוות הדעת הכלכלית שצורפה לבקשת האישור, לעניין הנזק אשר לפי הטענה נגרם לחברה, נפלו פגמים מהותיים היוצרים לשורשה.

ביום 6 ביולי 2021 קיים דירקטוריון החברה דיון בדוח הועדה והחליט לאמץ את המלצת הועדה על כל טעמיה המפורטים בדוח, לפיהם לא נמצא בסיס עובדתי ומשפטי לטענות המבקש, לרבות בטענה לנזק מתמשך שנגרם לחברה, ובהתאם החליט לדחות את דרישת המבקש, כי החברה תגיש תביעה כנגד מר שלמה אליהו.

ביום 27 ביולי 2021 הגישה החברה את תגובתה לבקשת האישור, במסגרתה דחתה את דרישת המבקש להגיש תביעה נגד מר אליהו, בהסתמך על דוח הועדה. לפירוט, ראו דוחות מיידיים של החברה מיום 15 ביוני 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-101082) ומיום 7 ביולי 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-113121).

המבקש הגיב לתשובה והגיש חוות דעת משלימה לחוות הדעת שהוגשה מטעם החברה. ביום 19 לדצמבר 2021 החברה הגישה בקשה למחיקת חלקים מהתגובה לתשובה, מהתצהיר לבקשה וכן מחוות הדעת המשלימה וזאת בשל הרחבת חזית. בית המשפט ביקש מהמבקש לשקול הגשת בקשת תיקון לבקשת האישור. המבקש הגיב לבקשת המחיקה.

ביום 20 בדצמבר 2021 המדינה והממונה הודיעו כי בשלב זה לא ראו לנכון לנקוט עמדה. הממונה שמר על הזכות לטעון בעניין חסיון מסמכים בינו לבין הגוף המפוקח.

בהמשך לפנייתו של מר שלמה אליהו ובהתאם לכתב השיפוי שהונפק לו, אישרה ועדת הביקורת תשלום ביניים בגין הוצאות שכר טרחה מומחים בקשר עם התביעה הנ"ל, לרבות דיוני הועדה בלתי תלויה וזאת עד לגובה ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח "אחריות נושאי משרה" (150 אלפי דולר). תשלום הביניים כפוף לחובת החזר, אם וככל שתיקבע החבות בהתאם לעילות שאינן מכוסות בהתאם לכתב השיפוי.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(2) (א) לענין שומות מס לשנים 2011 ו-2012 בסוגיית החבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשר לחברה, אימץ בית המשפט המחוזי בפסק דינו את עמדת רשות המסים. מגדל ביטוח שילמה את חבות המס הנגזרת. על פסיקה זו הגישה מגדל ביטוח במהלך חודש דצמבר 2019 ערעור לבית המשפט העליון. הוגשו סיכומים בתיק. בדיון מיום 30 בספטמבר 2021, המליץ בית המשפט העליון למגדל ביטוח למשוך את הערעור. בהתאם מגדל ביטוח הודיעה כי היא מושכת את הערעור. לפיכך ניתן פסק דין הדוחה את הערעור ללא צו להוצאות.

(ב) לענין שומות מס לשנים 2013-2015 בגין אותה סוגיה הגישה מגדל ביטוח במהלך חודש פברואר 2020 ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בהתאם לכך, החברה ביקשה לעכב את ביורר התיק עד להחלטת בית המשפט העליון בערעור בהליך מקביל. בית משפט החליט לעכב את הדיון בערעור עד להכרעת בית משפט עליון בהליך (א) בסעיף זה לעיל. לאור פסק הדין של בית המשפט העליון בערעור בגין השנים 2011 ו-2012 המפורט בסעיף 1 לעיל, ביום 25 באוקטובר 2021, מגדל ביטוח משכה את הערעור בהליך בגין השנים 2013-2015 וביום 27 באוקטובר 2021 שילמה את מלוא חבות המס בענין.

לפרטים נוספים ראה באור 2.ד.21.

(3) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאין תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי מגדל ביטוח, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-27 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-135 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 4.1 ו-5.1 לבאור זה.

(4) ביום 21 בדצמבר 2021 העביר הממונה אל מגדל ביטוח הודעת דרישת מידע בענין גביית כיסויים ביטוחיים בהתאם למגבלות לפי תקנה 45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, הכוללת גם הוראות לביצוע השבה, ככל וימצא כי החברה פעלה שלא בהתאם לכללים הקבועים בהודעה זו. לענין זה ראה בהרחבה סעיף 38(1)(ב)(30) לעיל.

(5) הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיוצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבטוחים ו/או עמיתים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטוחים לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם העתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבטוחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבטוחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבטוחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבטוחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבטוחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התחייבויות תלויות (המשך)

ו. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(6) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי קביעת תעריפים, תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. יצוין, כי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014 ("תקנות התשלומים"), אשר נכנסו לתוקף בהדרגה החל מיום 1 פברואר 2016 נועדו להקל על מורכבות זו, באמצעות הסדרה של זרימת מידע ממוכנת בין כלל הגורמים המעורבים לעניין אופן ביצוע ההפקדות ושיוכם למרכיבי חשבון קופת הגמל, לרבות לעניין המיסוי.

עוד יצוין, כי מוצרי הקבוצה אשר מנוהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוי הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

לעניין חשיפות כלליות נוספות, ראה באור 36.א.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

2. התקשרויות

א. לפרטים בדבר רכישת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי, באור 38.ה.2.

ב. התחייבויות להשקעה ומתן אשראי

- (1) סכום יתרת ההתחייבויות להשקעות נוספות של מגדל ביטוח בקרנות השקעה ליום 31 בדצמבר 2021 הינו כ-10,332 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-8,674 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (בשנת 2020 כ-10,597 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-8,850 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).
- (2) סכום יתרת ההתחייבויות להשקעות נוספות של מגדל ביטוח בתאגידים שנרכשו ליום 31 בדצמבר 2021 הינו כ-605 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-536 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (בשנת 2020 כ-32 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-32 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).
- (3) סכום יתרת ההתחייבויות של מגדל ביטוח להעמיד אשראי, לפי דרישה, ליום 31 בדצמבר 2021 הינו כ-1,890 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-1,672 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (בשנת 2020 כ-2,139 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-1,884 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).

ג. התקשרויות לרכישת נכסי נדל"ן

סכום יתרת ההתחייבויות של מגדל ביטוח להשקעות בנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2021 הינו כ-545 מיליון ש"ח, מתוכם סך של כ-418 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויים תשואה (שנת 2020 כ-564 מיליון ש"ח מתוכם סך של כ-426 מיליון ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה). חלק מהסכומים הנ"ל מתבסס על מנגנון התחשבנות שנקבע בהסכם.

ד. כתבי שיפוי וויתור לנושאי משרה

(1) כתבי שיפוי שניתנו עד שנת 2006

א) החברה מסרה כתבי שיפוי לנושאי משרה בחברות מוחזקות ובתאגידים אחרים בהם הם מכהנים מתוקף היותם נושאי משרה בחברה המאוחדת וכן למספר עובדים בקבוצה, לפיהם תשפה אותם מגדל, בהיקף, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי השיפוי, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בשל פעולות שיעשו בתוקף היותם נושאי משרה בתאגידים האמורים, או בגין פעולות שפורטו בכתבי השיפוי.

ב) החברה מסרה כתבי וויתור לנושאי משרה בחברות מוחזקות ובתאגידים אחרים בהם הם מכהנים מתוקף היותם נושאי משרה במגדל ובחברות בנות של מגדל, לפיהם ויתרה החברה בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הוויתור, על תביעות נגד נושאי המשרה בקשר עם כל פעולה ו/או מחדל שיעשו כנושאי משרה בתאגידים האמורים.

ג) החברה מסרה כתבי שיפוי לנושאי משרה במגדל, בחברות בנות של מגדל ובחברות המוחזקות, לפיהם ישפו אותם, בהיקף, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי השיפוי, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בקשר עם העניינים הבאים:

(1) תשקיף החברה משנת 1996.

(2) חובות שיחולו על החברה ו/או החברות בקבוצת מגדל בגין היות החברה חברה שמניותיה מוחזקות בידי הציבור ורשומות למסחר בבורסה ובלבד שההתחייבות לשיפוי תחול אך ורק על חבויות הנובעות מפעולות שבוצעו בתקופה של עד שנה מתאריך התשקיף.

ד) החברה מסרה כתבי ויתור והתחייבות לדחיית תביעות לנושאי משרה בתאגידים המשתייכים לקבוצת מגדל לפיהם ויתרה, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הוויתור וההתחייבות על תביעות כנגד נושאי המשרה בקשר עם כל פעולה ו/או מחדל שיעשו על ידם כנושאי משרה בכל אחד מהתאגידים, לרבות פעולה בקשר עם התחומים המפורטים להלן:

(1) תשקיף החברה משנת 1996.

(2) החובות שיחולו על התאגיד בקשר עם היות החברה חברה שמניותיה מוחזקות בידי הציבור או רשומות למסחר בבורסה.

כן התחייבה החברה, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הוויתור וההתחייבות, לגרום לדחייה של כל תביעה שתגיש כנגד התאגידים או איזה מהם אם כתוצאה מתביעה כאמור ייתבעו נושאי המשרה על ידי מי מהתאגידים בתביעה אשר לא תדחה על הסף.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

2. התקשרויות (המשך)

ד. כתבי שיפוי וויתור לנושאי משרה (המשך)

(2) כתבי פטור ושיפוי שניתנו בשנת 2006

בחודש נובמבר 2006 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה מתן התחייבות לפטור והתחייבות לשיפוי של נושאי משרה בחברה.

בהתאם לכך הודיעה החברה לנושאי המשרה בה כדלקמן:

התחייבות לפטור - החברה פוטרת את נושאי המשרה בחברה מכל אחריות כלפיה החברה עד כמה שהדבר מותר על-פי דין, לכל נזק שנגרם ו/או ייגרם לה אם נגרם ו/או ייגרם עקב הפרת חובת הזהירות אותם חבים נושאי המשרה כלפיה בפעולתם בתום לב בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או לפי בקשתה לנושאי משרה בחברה אחרת מקבוצת מגדל ו/או כנציגה של החברה ולבקשתה בתאגיד אחר שהחברה מחזיקה בו בזכויות, במישרין או בעקיפין, או בעלת ענין בה (להלן - "החברה האחרת") כמפורט בכתב הפטור והשיפוי שנמסר לנושאי המשרה.

התחייבות לשיפוי - החברה מתחייבת מראש לשפות את נושאי המשרה בחברה לרבות נושאי משרה בחברה האחרת בהתאם לנוסח כתב הפטור והשיפוי שנמסר לנושאי המשרה. בהתאם לכתב השיפוי ובכפוף להוראות הדין החברה תתחייב לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה כמפורט בכתב השיפוי שתוטלה עליהם או שיוציאו עקב פעולות שעשו (לרבות פעולות לפני תאריך כתב השיפוי) ו/או שיעשו בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או בחברה האחרת ובלבד שהפעולות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב השיפוי ובלבד שסכום השיפוי המירבי של השיפוי בגין סעיף 2.1.1 לכתב השיפוי הכולל והמצטבר שתשלם החברה לכל נושאי המשרה במצטבר על-פי כל כתבי השיפוי שהוצאו ו/או יוצאו על-ידי החברה לא יעלה על סכום מצטבר השווה ל-25% מהונה העצמי של החברה (במאוחד) על-פי הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים האחרונים של החברה לפני מתן השיפוי בפועל וזאת לכל אחד מנושאי המשרה וכולם ביחד, למקרה בודד ובמצטבר וזאת בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת ביטוח, אם יתקבלו, במסגרת ביטוח שרכשה החברה.

(3) קציבת פטור מאחריות והתחייבות לשיפוי שניתנו בשנת 2011

בחודש נובמבר 2011 החליטה ועדת הביקורת של החברה לקצוב עד ליום 30 בנובמבר 2020 את תקופת האירועים במהלכה יחולו הסדרי הפטור והשיפוי הקיימים בחברה, ככל שלא יוחלפו בהסדרים אחרים, וכן כתבי פטור או שיפוי שיינתנו מעת לעת על ידי החברה על פי הסדרי הפטור והשיפוי הקיימים בחברה, ביחס לנושאי משרה בחברה שבעל השליטה בחברה עשוי להיחשב כבעל ענין אישי במתן כתבי פטור והשיפוי להם, המכהנים או שיכהנו מעת לעת ראה דוח מיידי שפרסמה החברה ביום 29 בנובמבר 2011, אסמכתא מספר 2011-01-344328.

(4) כתבי שיפוי מעודכנים שניתנו בשנת 2012

בחודש פברואר 2012, אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה הענקת כתבי שיפוי מעודכנים לנושאי משרה בחברה, שבעל השליטה בחברה עשוי להיחשב כבעל ענין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם וכפי שימונו מעת לעת ("נושאי משרה מסויימים") ולדירקטורים בחברה. כתבי השיפוי המעודכנים שיוענקו לנושאי המשרה המסויימים זהים לכתבי השיפוי שיוענקו לדירקטורים והינם בנוסח שצורף לדיווחים המיידים שפורסמו בעניינם, המפורטים להלן. הוראות כתבי השיפוי המעודכנים שיוענקו לנושאי המשרה המסויימים יחולו, בכפוף להוראות כל דין, גם ביחס לפעולות שנעשו עובר לתיקונם. בין יתר ההוראות המצויות בכתבי השיפוי נכללות:

(א) התחייבות לשיפוי מראש בגין חבות כספית שהוטלה על נושא המשרה לתשלום לנפגעים מן ההפרה בהליך מנהלי וכן הוצאות שהוציא נושא משרה בקשר עם הליך מנהלי שהתנהל בעניינו, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל בהתאם לכניסתו לתוקף של חוק האכיפה המנהלית ותיקונו של חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך") ובהתאם לחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה) תשע"א-2011.

(ב) סכום השיפוי המרבי שישולם לנושאי משרה בקבוצת מגדל בכללותה, במסגרת כל כתבי השיפוי שהוצאו ויווצאו מעת לעת, לא השתנה, אלא שתוקן כי הוא לא יעלה על סכום השווה ל-25% מהונה העצמי של החברה (במאוחד) לפי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסמה החברה לפני מועד השיפוי בפועל (חלף שיקבע לפי הדוחות השנתיים האחרונים שפרסמה החברה לפני מועד השיפוי בפועל).

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

2. התקשרויות (המשך)

ד. כתבי שיפוי וויתור לנושאי משרה (המשך)

(4) כתבי שיפוי מעודכנים שניתנו בשנת 2012 (המשך)

ג) ניתנה הבהרה כי ההתחייבות לשיפוי חלה גם לגבי תפקידים אחרים בהם יישא בעל כתב השיפוי בתאגיד בקבוצת מגדל ו/או בתאגיד אחר בו הוא מכהן מטעם קבוצת מגדל.

ד) ניתנה הבהרה כי ההתחייבות לשיפוי חלה הן לגבי אירוע שהתקיים בישראל והן לגבי אירוע שהתקיים מחוץ לישראל.

כמו כן, לאור התפתחויות שחלו בסביבה העסקית בה פועלת החברה וברגולציה החלה עליה, עודכנה רשימת האירועים בגינם רשאית החברה לתת התחייבות לשיפוי, כך שתכלול, בין היתר, התייחסות לאירועים הבאים: ניהול סיכונים, מדיניות השקעות, הליכי ובקורות SOX, עריכת דוחות כספיים ודוחות אחרים וניהול כספי לקוחות.

לפרטים נוספים אודות כתבי שיפוי אלו, ראה דוח מידי שפרסמה החברה ביום 28 בדצמבר 2011, אסמכתא מספר 2011-01-378141, דוח מידי מיום 2 בפברואר 2012, אסמכתא מספר 2012-01-032109, ודוח מידי מיום 7 בפברואר 2012, אסמכתא מספר 2012-01-036555.

(5) כתבי שיפוי וכתבי פטור שניתנו בשנת 2016

בחודש דצמבר 2016 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה מתן כתבי שיפוי גם לנושאי משרה שהם בעל השליטה וקרובו וכן מתן כתבי פטור לנושאי משרה ולדירקטורים, לרבות נושאי משרה שהם בעל השליטה או קרובו. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי של החברה מיום 22 בדצמבר 2016 בדבר זימון אסיפה כללית (דוח משלים) שעל סדר יומה, בין היתר, אישור מתן כתבי השיפוי והפטור, אסמכתא מספר 2016-01-142339 וכן דיווח מידי של החברה בדבר תוצאות האסיפה מיום 1 בינואר 2017, אסמכתא מספר 2017-01-000333.

חידוש תוקף כתבי שיפוי ופטור בשנת 2020

ביום 11 בפברואר 2020 אישרה האסיפה הכללית לחדש את תוקף החלטתה הנ"ל לשלוש שנים נוספות לשנים 2020 עד 2022 (כולל). ראה דיווחים מידיים מיום 31 בדצמבר 2019, (אסמכתא מספר 2019-01-116178) ודוח מתקן מאותו יום, (אסמכתא מספר 2019-01-116367); דיווח מיום 4 בפברואר 2020, (אסמכתא מספר 2020-01-013125) ומיום 11 בפברואר 2020, (אסמכתא מספר 2020-01-015150) בדבר תוצאות האסיפה.

(6) ביטוח נושאי משרה

א. ביום 7 בינואר 2021 אישר דירקטוריון החברה, הארכת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של החברה ובכל החברות הבנות והנכדות שלה (להלן: "הקבוצה"), ב-30 ימים החל מיום 15 בינואר 2021 ועד ליום 14 בפברואר 2021 ללא שינוי בתנאי הפוליסות, וזאת עד לתום המשא ומתן על תנאי הפוליסה.

ב. ביום 11 בפברואר 2021 אישרה ועדת התגמול של החברה, חידוש התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, לדירקטורים ולנושאי משרה בקבוצת מגדל, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בקבוצה. הביטוח יחודש לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בפברואר 2021, בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי האמור וגובה ההשתתפות עצמית הינם בהתאם לתנאי השוק ונקבעו לאחר בחינת הצעות שקיבלה החברה ממבטחי משנה. יצוין, כי הפרמיה עולה על זו הקבועה במדיניות התגמול, אך היא כאמור בתנאי שוק, אינה מהותית ואינה צפויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה. לפרטים ראו דיווח מידי של החברה מיום 14 בפברואר 2021 (אסמכתא: 2021-01-017947).

ג. ביום 13 בפברואר 2022 אישרה ועדת התגמול של החברה, חידוש התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, לדירקטורים ולנושאי משרה בקבוצת מגדל, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בקבוצה. הביטוח יחודש לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בפברואר 2022, בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי האמור וגובה ההשתתפות עצמית הינם בהתאם לתנאי השוק ונקבעו לאחר בחינת הצעות שקיבלה החברה ממבטחי משנה. לפרטים ראו דיווח מידי של החברה מיום 15 בפברואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-018403).

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

2. התקשרויות (המשך)

ה. התקשרויות אחרות

למגדל ביטוח הסכם למתן שירותים עם בי-וול פתרונות לאיכות חיים בע"מ ("בי-וול"), חברה בת בבעלותה המלאה של מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ ("מגדל בריאות") חברה בת בבעלותה המלאה של מגדל אחזקות, שמספקת למגדל שירותים בתחום הבריאות.

בחודש אוקטובר 2015 נחתם בין מגדל ביטוח לבין בי-וול הסכם מסגרת למתן שירותים שאינם בגדר כתבי שירות. במסגרת הסכם זה הוסדר מתן שירותים נוספים למגדל ביטוח: שירות מוקד חירום, העמדת מוקד שירות וסילוק תביעות לביטוח שיניים קבוצתי וביטוח בריאות אמבולטורי. ההסכם הינו לתקופה שאינה קצובה, כאשר לכל אחד מהצדדים זכות ביטול בכל עת בכפוף להודעה מראש לצד השני.

בחודש יולי 2016 נחתם בין מגדל ביטוח לבין בי-וול הסכם מסגרת למתן שירותים בגין כתבי שירות המשויקים למבוטחי מגדל ("הסכם כתבי השירות"). הסכם זה מסדיר מתן שירותים שונים ביחס לכתבי שירות שונים שחולקו למספר סוגים, בין היתר בהתאם למועד שבו החלו להינתן השירותים, כאשר ביחס לכל סוג כאמור נקבעה תקופת התקשרות נפרדת.

בשנת 2021, נחתם תיקון להסכם כתבי השירות בין בי-וול למגדל ביטוח, לפיו התווספו ונמחקו כתבי שירות שונים מתכולת הסכם כתבי השירות וכן השתנה מנגנון ההתחשבות בין הצדדים, ביחס לחלק מכתבי השירות מתשלום בסכום שנתי קבוע בהתאם לכמות המבוטחים שרכשו את כתבי השירות לתשלום לפי שירות בפועל שמספקת בי-וול למגדל ביטוח:

בשנים 2021, 2020 ו-2019 שילמה מגדל ביטוח לבי-וול סך של כ-30,834 אלפי ש"ח, כ-42,434 אלפי ש"ח וכ-41,643 אלפי ש"ח, בהתאמה.

באור 38 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

2. התקשרויות (המשך)

1. שירותי ניהול נכסים ופיננסים ושיווק להשקעות

קבוצת שוקי הון מנהלת תיקי השקעות וקרנות נאמנות עבור לקוחות שאינם צדדים קשורים בשווי כולל של כ-58 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021 (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-44 מיליארד ש"ח).

2. חכירות בהן הקבוצה היא המחכירה בחכירה תפעולית

הקבוצה מחכירה נדל"ן להשקעה לגופים חיצוניים. הסכמי החכירה הם לתקופה ממוצעת של 3 עד 7 שנים. בדרך כלל יש לחוברים אופציה להארכת תקופת השכירות בתנאים שנקבעו בהסכם.

להלן דמי החכירה המינימליים העתידיים להתקבל בגין חוזי חכירה שאינם ניתנים לביטול (לא כולל תקופת אופציה):

ליום 31 בדצמבר

2021

אלפי ש"ח

421,435

שנה ראשונה

354,087

שנה שנייה

253,311

שנה שלישית

220,030

שנה רביעית

179,866

שנה חמישית

893,929

שנה שישית ואילך

2,322,658

במהלך השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 הכירה הקבוצה בסך של כ-1,665 אלפי ש"ח כהכנסה בדוח רווח והפסד בגין דמי שכירות מותנים (בשנים 2020 ו-2019 סך של כ-1,247 אלפי ש"ח וכ-2,178 אלפי ש"ח בהתאמה).

לפרטים נוספים בדבר ההכנסות שהוכרו בגין נדל"ן להשקעה ראה באורים 8 ו-26.

באור 39 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

- א. לפרטים בדבר מינוי מר יוסי בן ברוך (המכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל חטיבת הפיננסים של מגדל ביטוח וכן משנה למנכ"ל ומנהל הכספים של החברה) לתפקיד מנכ"ל החברה ביום 1 ביולי 2022 או במועד תחילת כהונתו של מנהל חטיבת הפיננסים במגדל ביטוח שיחליף את מר בן ברוך בתפקידו זה, לפי המוקדם, ראה באור 37.4.ט).
 - ב. בהמשך לסעיף א לעיל, ביום 23 במרס 2022 החליט דירקטוריון מגדל ביטוח למנות את מר טל כהן למנהל החטיבה הפיננסית במגדל ביטוח. מר טל כהן יחליף בתפקידו זה את מר יוסי בן ברוך, וזאת בכפוף לקבלת אי-התנגדות הממונה. מועד הכניסה לתפקיד טרם נקבע. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של החברה מיום 23 במרס 2020 (אסמכתא מספר: 2022-01-033730).
 - ג. לפרטים בדבר מינוי השופט בדימוס בית משפט עליון חנן מלצר כיו"ר דירקטוריון החברה החל מיום 14 באפריל 2022, ראה באור 37.4.יא).
 - ד. בחודש פברואר 2022 פלש הצבא הרוסי לאוקראינה ועקב כך הוטלו סנקציות כלכליות על רוסיה. לאירוע זה השפעות על הכלכלה העולמית ובכללן עלייה במחירי האנרגיה ובמחירי הסחורות. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת משפיעה לרעה על השווקים הפיננסים בעולם ובישראל. לחברה אין השקעות ישירות וחשיפה למבטחי משנה באזור העימות. יחד עם זאת, תוצאות פעילות הקבוצה מושפעות במידה ניכרת משווקי ההון בישראל ובעולם ולכן להשפעת העימות הצבאי על שווקי ההון כאמור השלכה על הכנסות החברה ממרווח פיננסי ודמי ניהול משתנים.
 - ה. בתקופה שלאחר תקופת הדיווח ועד לפרסומו, חלו ירידות בשווקים הפיננסים על רקע עליה בעקום הריבית והעימות בין רוסיה לאוקראינה כאמור לעיל. בעקבות כך, נרשמה תשואה ריאלית שלילית בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004. לפיכך, מגדל ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילת שנת 2022, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת המבוטחים, לא תוכל מגדל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. נכון למועד הסמוך לפרסום הדוחות הכספיים, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם במועד הסמוך ליום פרסום הדוח בכ-0.3 מיליארד ש"ח לפני מס.
- בנוסף, בעקבות הירידות בשווקי ההון נרשמו הפסדים בתיק השקעות הנוסטרו הסחיר של מגדל ביטוח. מנגד, עליית עקום הריבית חסרת הסיכון, צפויה להביא לקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

א. נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר			
עלות מופחתת		ערך בספרים	
2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח			
9,018,695	10,137,974	9,331,422	10,716,205
3,895,207	2,507,910	4,110,280	2,716,720
1,005,505	581,502	1,019,418	636,492
13,919,407	13,227,386	14,461,120	14,069,417
		-	177

אגרות חוב ממשלתיות - זמינות למכירה

נכסי חוב אחריםשאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

שווי הוגן דרך רוח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. מניות

ליום 31 בדצמבר			
עלות*		ערך בספרים	
2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח			
171,516	77,355	226,363	157,020
171,516	77,355	226,363	157,020
22,222	81,019	53,445	99,627
22,222	81,019	53,445	99,627
193,738	158,374	279,808	256,647
		81,403	54,030

סחירות

זמינות למכירה

סך הכל מניות סחירות

שאינן סחירות

זמינות למכירה

סך הכל מניות שאינן סחירות

סך הכל מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידות ערך.

ג. השקעות פיננסיות אחרות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות גידור, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

ליום 31 בדצמבר				
עלות(*)		ערך בספרים		
2020	2021	2020	2021	
אלפי ש"ח				
923,054	930,475	1,086,693	1,150,136	<u>סחירות</u>
-	229	202	251	זמינות למכירה
923,054	930,704	1,086,895	1,150,387	מכשירים נגזרים
				סך הכל השקעות פיננסיות סחירות
-	-	37,003	-	<u>שאינן סחירות</u>
1,725,518	2,298,593	1,788,072	2,481,896	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
-	9,686	118,707	244,031	זמינות למכירה
1,725,518	2,308,279	1,943,782	2,725,927	מכשירים נגזרים
				סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,648,572	3,238,983	3,030,677	3,876,314	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
		687,310	958,169	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
				(*) בניכוי הפרשות לירידות ערך.

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

קוסט פורר גבאי את קסירר

דרך מנחם בגין 144א'

תל-אביב, 6492102

טל. 972 3 623 2525

23 במרס 2022

לכבוד

הדירקטוריון של

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("החברה")

אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה

נכבדו,

הנדון: מכתב הסכמה בקשר לתשקיף מדף של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ מחודש אוגוסט 2021
(להלן: "תשקיף המדף")

הננו להודיעכם כי אנו מסכימים להכללה (לרבות בדרך של הפניה), של הדוחות שלנו המפורטים להלן בקשר לתשקיף המדף שבנידון:

1. דוח רואי החשבון המבקרים מיום 23 במרס 2022 על הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2021 ו- 2020 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה בהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.
2. דוח רואי החשבון המבקרים מיום 23 במרס 2022 בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2021.
3. דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים מיום 23 במרס 2022 על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.

קוסט פורר גבאי את קסירר

רואי חשבון

סומך חייקין

רואי חשבון

מבקרים משותפים

מידע כספי נפרד

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

מידע כספי נפרד

ליום 31 בדצמבר 2021

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ
מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2021
תוכן העניינים

עמוד

2	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970.....
3	נתונים על המצב הכספי.....
4	נתוני רווח והפסד.....
5	נתונים על הרווח הכולל.....
6	נתונים על השינויים בהון.....
9	נתונים על תזרימי המזומנים.....
	מידע נוסף למידע הכספי נפרד.....
10	באור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה במידע הכספי הנפרד.....
11	באור 2 מזומנים ושווי מזומנים.....
11	באור 3 מסים על ההכנסה.....
11	באור 4 התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות.....
12	באור 5 דרישות הון עצמי של חברות מאוחדות.....
12	באור 6 אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח.....

קוסט פורר גבאי את קסירר
 דרך מנחם בגין 144א'
 תל-אביב, 6492102
 טל. 972 3 623 2525
 פקס 972 3 562 2555
 ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

לכבוד
 בעלי המניות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

א.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970

ביקורנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("החברה") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 ואשר נכלל מעמוד 4-3 (כולל) עד עמוד 4-12 (כולל) לדוח התקופתי של החברה. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

סומך חייקין
 רואי חשבון

תל אביב,
 23 במרס 2022

מבקרים משותפים

נתונים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח			
נכסים			
6,807,729	8,497,257	א.4	השקעות חברות מוחזקות
58,632	57,837		שטרי הון לחברות מוחזקות
6,866,361	8,555,094		סך הכל נכסים שאינם שוטפים
2,135	1,058	2	השקעות פיננסיות
18	159		חייבים אחרים
11,199	2,046		מזומנים ושווי מזומנים
13,352	3,263		סך הכל נכסים שוטפים
6,879,713	8,558,357		סך הכל נכסים
הון המיוחס לבעלי המניות של החברה			
110,629	110,629		הון מניות
273,735	273,735		פרמיה על מניות
999,418	1,368,222		קרנות הון
5,492,861	6,804,856		יתרת עודפים
6,876,643	8,557,442		סך הכל הון
התחייבויות			
446	287		זכאים בגין חברות מוחזקות
2,624	628		זכאים ויתרות זכות
3,070	915		סך הכל התחייבויות
6,879,713	8,558,357		סך הכל הון והתחייבויות

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

23 במרס 2022			
תאריך אישור הדוחות הכספיים			
שלמה אליהו			
יו"ר הדירקטוריון			
ד"ר גבריאל פיקר			
מנכ"ל			
יוסי בן ברוך			
משנה למנכ"ל, מנהל כספים			

נתוני רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2019	2020	2021		
אלפי ש"ח				
(123,358)	359,512	1,359,608		חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות
3,497	8,494	8,924		הוצאות הנהלה וכלליות
(126,855)	351,018	1,350,684		רווח (הפסד) לפני הכנסות מימון ומסים על הכנסה
1,601	1,445	1,247		הכנסות מימון בגין חברות מוחזקות
179	24	11		הכנסות מימון
(125,075)	352,487	1,351,942		רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
-	-	-	3	מסים על הכנסה
(125,075)	352,487	1,351,942		רווח (הפסד) לתקופה, המיוחס לבעלי המניות של החברה

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

נתונים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

(125,075)	352,487	1,351,942

רווח (הפסד) לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה

רווח (הפסד) כולל אחרפריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
הועברו או יועברו לרווח והפסד

107	(1)	(13)

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לרווח כולל אחר
רווחים והפסדים, נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שנזקפו לדוח רווח והפסד

(37)	(1)	-

חלק החברה רווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי
המאזני

394,482	116,561	295,150

סך הכל רווח כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח
הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד, נטו ממס

394,552	116,559	295,137

פרטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד - חלק החברה ברווח כולל
אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

368,727	68,346	80,720

763,279	184,905	375,857

סך הכל רווח כולל אחר, נטו

638,204	537,392	1,727,799

סך הכל רווח כולל לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

מיוחס לבעלי המניות הברה								
קרנות הון								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרונות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן שערור השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה אלפי ש"ח	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ הון
110,629	273,735	552,639	6,989	(1,735)	(1,986)	443,511	5,492,861	6,876,643
-	-	-	-	-	-	-	1,351,942	1,351,942
-	-	295,484	-	-	(347)	73,667	7,053	375,857
-	-	295,484	-	-	(347)	73,667	1,358,995	1,727,799
-	-	-	-	-	-	-	(47,000)	(47,000)
110,629	273,735	848,123	6,989	(1,735)	(2,333)	517,178	6,804,856	8,557,442

יתרה ליום 1 בינואר 2021

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

מיוחס לבעלי המניות הברה								
קרנות הון								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן שערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה אלפי ש"ח	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ הון
110,629	273,735	435,317	6,989	(1,735)	(1,223)	381,910	5,133,629	6,339,251
-	-	-	-	-	-	-	352,487	352,487
-	-	117,322	-	-	(763)	61,601	6,745	184,905
-	-	117,322	-	-	(763)	61,601	359,232	537,392
110,629	273,735	552,639	6,989	(1,735)	(1,986)	443,511	5,492,861	6,876,643

יתרה ליום 1 בינואר 2020

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

מיוחס לבעלי המניות הברה								
קרנות הון								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן שערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה אלפי ש"ח	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ הון
110,629	273,735	39,715	6,989	(1,735)	(173)	7,346	5,614,541	6,051,047
-	-	-	-	-	-	-	(125,075)	(125,075)
-	-	395,602	-	-	(1,050)	374,564	(5,837)	763,279
-	-	395,602	-	-	(1,050)	374,564	(130,912)	638,204
-	-	-	-	-	-	-	(350,000)	(350,000)
110,629	273,735	435,317	6,989	(1,735)	(1,223)	381,910	5,133,629	6,339,251

יתרה ליום 1 בינואר 2019

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

המידע הנוסף המצורף למידע הכספי הנפרד מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
(3,241)	(6,018)	(11,025)	א
(431)	134	(187)	
(3,672)	(5,884)	(11,212)	
(880)	3,757	1,051	
(880)	3,757	1,051	
2,203	2,730	1,020	
350,000	10,000	47,000	
352,203	12,730	48,020	
351,323	16,487	49,071	
(350,000)	-	(47,000)	
(350,000)	-	(47,000)	
(350,000)	-	(47,000)	
5	(6)	(12)	
(2,344)	10,597	(9,153)	
2,946	602	11,199	
602	11,199	2,046	
(125,075)	352,487	1,351,942	
123,358	(359,512)	(1,359,608)	
(1,601)	(1,445)	(1,247)	
(179)	(24)	(11)	
-	(18)	(141)	
54	2,420	(1,996)	
121,632	(358,579)	(1,363,003)	
202	74	36	
(3,241)	(6,018)	(11,025)	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת של החברה
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

מימושים (רכישות) השקעות פיננסיות, נטו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) השקעה של החברה

פירעון שטרי הון והלוואות שניתנו לחברות מוחזקות

דיבידנד מחברות מוחזקות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנד

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון של החברה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

השפעת התנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים

עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

נספח א - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת של החברה

רווח (הפסד) לתקופה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים של חברות מוחזקות:

חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו

הכנסות מימון בגין חברות מוחזקות

הכנסות מימון

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית שהתקבלה

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת של החברה

עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה במידע הכספי הנפרד

באור 1 -

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן - דוחות מאוחדים), המפורסמים במסגרת הדוחות התקופתיים, המיוחסים לחברה עצמה (להלן - מידע כספי נפרד), המוצגים בהתאם לתקנה 9ג' (להלן - התקנה) והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל 1970 (להלן - התוספת העשירית), בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד יש לקרוא את המידע הכספי הנפרד ביחד עם הדוחות המאוחדים.

במידע כספי נפרד זה

- החברה - מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ.
- חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות שהשקעת החברה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

המידע הכספי הנפרד אינו מהווה דוחות כספיים, הערוכים והמוצגים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - תקני ה-IFRS) בכלל, והוראות תקן חשבונאות בינלאומי 27 - "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים" בפרט. עם זאת, המדיניות החשבונאית שפורטה בבאור 2 לדוחות המאוחדים, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, והאופן בו סווגו הנתונים הכספיים במסגרת הדוחות המאוחדים, יושמו לצורך הצגת המידע הכספי הנפרד, וזאת בשינויים המתחייבים מהאמור להלן.

א. נתונים על המצב הכספי

מוצגים סכומי הנכסים וההתחייבויות הכלולים בדוחות המאוחדים המיוחסים לחברה עצמה תוך פירוט לפי סוגי הנכסים וההתחייבויות. נתונים אלו סווגו באותו אופן בו הם סווגו בדוחות המאוחדים על המצב הכספי.

כמו כן, מוצג מידע בדבר סכום נטו, בהתבסס על הדוחות המאוחדים, המיוחס לבעלי המניות של החברה עצמה, של סך הנכסים בניכוי סך ההתחייבויות, בגין חברות מוחזקות, לרבות מוניטין.

ההצגה כאמור מביאה לכך שההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, על בסיס הדוחות המאוחדים, הינו זהה להון העצמי של החברה כפי שנגזר מהמידע הכספי הנפרד.

ב. נתונים על רווח והפסד ורווח כולל אחר

מוצגים סכומי ההכנסות וההוצאות הכלולים בדוחות המאוחדים, בפילוח בגין רווח או הפסד ורווח כולל אחר, המיוחסים לחברה עצמה, תוך פירוט לפי סוגי ההכנסות וההוצאות. נתונים אלו סווגו באותו אופן בו סווגו בדוחות הרווח והפסד והדוח על הרווח הכולל המאוחדים.

כמו כן, מוצג מידע בדבר סכום נטו, בהתבסס על הדוחות המאוחדים, המיוחס לבעלי המניות של החברה עצמה, של סך ההכנסות בניכוי סך ההוצאות בגין תוצאות פעילות של חברות מוחזקות, לרבות ירידת ערך מוניטין, ירידת ערך השקעה בחברה כלולה או ביטולה, וכן ירידת ערך השקעה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני או ביטולה.

ההצגה כאמור מביאה לכך שסך כל הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה וסך כל הרווח הכולל לשנה המיוחס לבעלי המניות של החברה, על בסיס הדוחות המאוחדים, הינו זהה לסך כל הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה וסך כל הרווח הכולל לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה, בהתאמה, כפי שנגזרים מהמידע הכספי הנפרד.

ג. נתונים על תזרימי המזומנים

מוצגים סכומי תזרימי המזומנים הכלולים בדוחות המאוחדים, המיוחסים לחברה עצמה, כשהם לקוחים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים, בפילוח לפי תזרימי מפעילות שוטפת, תזרימי מפעילות השקעה ותזרימי מפעילות מימון תוך פירוט מרכיביהם. נתונים אלו סווגו באותו אופן בו סווגו בדוחות המאוחדים.

ד. עסקאות בין החברה לחברות מוחזקות**הצגה**

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות הדדיות, אשר בוטלו במסגרת הכנת הדוחות המאוחדים, הוצגו בנפרד מהיתרה בגין חברות מוחזקות והרווח בגין חברות מוחזקות, יחד עם יתרות דומות מול צדדים שלישיים.

רווחים והפסדים שטרם מומשו, הנובעים מעסקאות בין החברה לחברות מוחזקות שלה, הוצגו במסגרת היתרה בגין חברות מוחזקות ובמסגרת הרווח בגין חברות מוחזקות.

מידה

עסקאות שבוצעו בין החברה לחברות מאוחדות שלה נמדדו בהתאם לעקרונות ההכרה והמדידה, הקבועים בתקני דיווח כספי בינלאומיים, המתווים את הטיפול החשבונאי בעסקאות מעין אלו המבוצעות מול צדדים שלישיים.

באור 2 - מזומנים ושוי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
11,199	2,046

מזומנים ופיקדונות למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור ממוצע של כ-0.06% (שנת 2020 כ-0.07%).

באור 3 - מסים על ההכנסה

א. שומות מס חברות

לחברה שומות סופיות, מכוח הסכם או מכוח התיישנות, עד וכולל שנת 2017.

ב. מס תיאורטי

להלן התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים והפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח רווח והפסד.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
(125,075)	352,487	1,351,942
23%	23%	23%
(28,767)	81,072	310,947
753	1,940	2,006
(370)	(336)	(294)
28,372	(82,688)	(312,710)
12	12	51
-	-	-

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי

עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:

גידול בהפסדים לצורכי מס בגינם לא הוכרו מסים נדחים

הכנסות פטורות

חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות

הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס

מסים על ההכנסה

באור 4 - התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

א. שטרי הון

להלן פירוט שטרי ההון שהונפקו לחברה על ידי חברות מאוחדות:

יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר	
2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח		ערך נקוב	
15,077	15,398	16,247	16,247
43,555	42,439	45,669	44,649
58,632	57,837	61,916	60,896

חברה מנפיקה

מגדל שירותי ניהול בע"מ^(*)מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ^(*)

^(*) שטרי ההון הונפקו לחברה לתקופה שלא תפחת מ-5 שנים, אינם צמודים למדד ואינם נושאים ריבית. שטרי ההון מוצגים בערכם הנוכחי.

באור 4 - התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות (המשך)

ב. דיבידנדים שהתקבלו מחברה מאוחדת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
350,000	-	-
-	10,000	47,000

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מגדל שוקי הון (1965) בע"מ

באור 5 - דרישות הון עצמי של חברות מאוחדות

לגבי דרישות ההון של מגדל ביטוח, מגדל מקפת ומגדל שוקי הון ראה באור 7.ג. לדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 6 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

לפרטים אודות אירועים מהותיים שחלו לאחר תקופת הדיווח, ראה באור 39 לדוחות הכספיים המאוחדים.

פרטים נוספים על התאגיד

פרק 5 - תיאור פרטים נוספים על התאגיד**תוכן עניינים**

2	תקנה 9 ד': דוח בדבר מצבת התחייבות של התאגיד המדווח והחברות המאוחדות בדוחותיו הכספיים
3	תקנה 10 א': תמצית דוחות רווח והפסד רבעונים
5	תקנה 10 ג': שימוש בתמורת ניירות ערך תוך התייחסות ליעדי התמורה על פי התשקיף
5	תקנה 11: רשימת השקעות בחברות-בת ובחברות כלולות לתאריך המאזן
18	תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות-בת ובחברות כלולות בתקופת הדוח
19	תקנה 13: הכנסות של חברות בנות וכלולות והכנסות התאגיד מהן לתאריך המאזן באלפי ש"ח
22	תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד
22	תקנה 20: מסחר בבורסה – ניירות ערך שנרשמו למסחר - מועדי הפסקת מסחר וסיבותיה
23	תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
28	תקנה 21 א': השליטה בתאגיד
28	תקנה 22: עסקאות עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בהן עניין אישי
29	תקנה 24: מניות וניירות ערך אחרים המוחזקים על ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה כלולה סמוך ככל האפשר לתאריך הדו"ח (למיטב ידיעת התאגיד)
30	תקנה 24 א': הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים של התאגיד
30	תקנה 24 ב': מרשם בעלי המניות של התאגיד
30	תקנה 25 א': מען רשום של התאגיד
31	תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד למועד 23 במרס 2022
36	תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד למועד 23 במרס 2022
41	תקנה 26 ב': מורשה חתימה של התאגיד
41	תקנה 27: רואי החשבון של התאגיד
41	תקנה 28: שינוי בתזכיר או בתקנות של התאגיד
41	תקנה 29: המלצות והחלטות הדירקטורים
42	תקנה 29 א': החלטות התאגיד
46	שאלון ממשל תאגידי

תקנה 9 ד': דוח בדבר מצבת ההתחייבויות של התאגיד המדווח והחברות המאוחדות בדוחותיו הכספיים:

התחייבויות החברות המאוחדות של התאגיד המדווח, למעט חברות כאמור שהן כשלעצמן תאגיד מדווח או מבטח מפורטות להלן:
אשראי שקיבלו החברות המאוחדות מבנקים בישראל.

תשלומי ריבית ברוטו (ללא ניכוי מס)	תשלומי קרן					
	אחר	דולר	יורו	שקלי לא צמוד	שקלי צמוד	
				מדד	מדד	
באלפי ש"ח						
2	-	33,957	1,260	940	--	שנה ראשונה
--	--	--	--	--	--	שנה שניה
--	--	--	--	--	--	שנה שלישית
--	--	--	--	--	--	שנה רביעית
--	--	--	--	--	--	שנה חמישית ואילך
2	-	33,957	1,260	940	--	סך הכל

לעניין הנפקות הון שבוצעו ע"י מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ, חברה נכדה של החברה, ראה באור 24.ה לדוחות הכספיים המאוחדים.

תקנה 10א': תמצית דוחות רווח והפסד רבעוניים**דוחות רווח והפסד מאוחדים של החברה**

1-12/2021	10-12/2021	7-9/2021	4-6/2021	1-3/2021	
אלפי ש"ח					
מבוקר	בלתי מבוקר				
13,230,204	3,499,812	3,237,519	3,250,355	3,242,518	פרמיות שהורווחו ברוטו
789,902	201,843	211,647	192,434	183,978	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,440,302	3,297,969	3,025,872	3,057,921	3,058,540	פרמיות שהורווחו בשייר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
20,821,263	6,580,234	3,073,385	5,985,014	5,182,630	הכנסות מדמי ניהול
3,007,832	944,204	541,285	715,395	806,948	הכנסות מעמלות
343,212	81,150	91,792	82,734	87,536	הכנסות אחרות
57,853	14,955	12,802	16,410	13,686	
36,670,462	10,918,512	6,745,136	9,857,474	9,149,340	סך הכל ההכנסות
31,987,668	9,642,336	5,604,531	8,736,171	8,004,630	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
505,388	188,832	126,493	86,776	103,287	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
31,482,280	9,453,504	5,478,038	8,649,395	7,901,343	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,791,717	466,341	446,886	437,817	440,673	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,114,799	295,538	276,633	268,770	273,858	הוצאות הנהלה וכלליות
34,300	12,580	5,976	6,183	9,561	הוצאות אחרות
165,056	36,774	43,146	42,146	42,990	הוצאות מימון
34,588,152	10,264,737	6,250,679	9,404,311	8,668,425	סך הכל ההוצאות
730	857	(247)	5	115	רווח (הפסד) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
2,083,040	654,632	494,210	453,168	481,030	רווח לפני מסים על ההכנסה
729,110	222,238	188,045	152,990	165,837	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
1,353,930	432,394	306,165	300,178	315,193	רווח לתקופה
מיוחס ל:					
1,351,942	431,998	305,966	299,705	314,273	בעלי המניות של החברה
1,988	396	199	473	920	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,353,930	432,394	306,165	300,178	315,193	רווח לתקופה

תקנה 10א': תמצית דוחות רווח והפסד רבעוניים**דוחות מאוחדים על הרווח הכולל - רבעוניים**

1-12/2021	10-12/2021	7-9/2021	4-6/2021	1-3/2021
אלפי ש"ח				
בלתי מבוקר				
מבוקר				
1,353,930	432,394	306,165	300,178	315,193
רווח לתקופה				
רווח (הפסד) כולל אחר				
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר				
שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת				
הרווח הכולל הועברו או יועברו				
לרווח והפסד				
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים				
פיננסים זמינים למכירה שנזקק לרווח				
כולל אחר				
715,971	401,659	190,043	157,380	(33,111)
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים				
פיננסים זמינים למכירה שהועבר				
לרווח והפסד				
(368,990)	(85,415)	(46,453)	(145,175)	(91,947)
הפסד מירידת ערך של נכסים				
פיננסים זמינים למכירה שהועבר				
לרווח והפסד				
101,698	39,957	22,631	38,866	244
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין				
פעילויות חוץ				
(527)	(598)	(148)	(252)	471
השפעת המס על נכסים פיננסים				
זמינים למכירה				
(153,195)	(121,759)	(56,785)	(17,405)	42,754
השפעת המס על רכיבים אחרים של				
רווח כולל אחר				
180	204	51	86	(161)
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר				
לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה				
במסגרת הרווח הכולל הועברו או				
יועברו לרווח והפסד, נטו ממש				
295,137	234,048	109,339	33,500	(81,750)
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא				
יועברו לרווח והפסד				
רווח אקטוארי בגין תוכנית הטבה				
מוגדרת				
10,888	10,888	-	-	-
הערכה מחדש בגין שערוך רכוש				
קבוע				
96,081	96,081	-	-	-
השפעת המס (הטבת המס)				
(26,310)	(26,310)	-	-	-
סה"כ רווח כולל אחר לתקופה שלא				
יועברו לרווח והפסד, נטו ממש				
80,659	80,659	-	-	-
375,796	314,707	109,339	33,500	(81,750)
1,729,726	747,101	415,504	333,678	233,443
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו				
סה"כ רווח כולל לתקופה				
מיוחס ל:				
בעלי המניות של החברה				
1,727,799	746,766	415,305	333,205	232,523
זכויות שאינן מקנות שליטה				
1,927	335	199	473	920
1,729,726	747,101	415,504	333,678	233,443

תקנה 10ג': שימוש בתמורת ניירות ערך תוך התייחסות ליעדי התמורה על פי התשקיף

החברה לא הציעה ניירות ערך מכח תשקיף המדף של החברה הנושא את התאריך 26 באוגוסט 2021.

תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות כלולות לתאריך המאזן¹

¹ הנתונים ביחס לחברות בנות וכלולות המופיעים בדוח התקופתי נוגעים לתאגידים פעילים בלבד ליום 31 בדצמבר 2021 אשר אינם נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "הבורסה").

א. בספרי החברה

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים			
				בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהון	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
מגדל חברה לביטוח בע"מ	185,389,304 ²	רג' 0.1 ש"ח	9,773,357	186,366,640 ²	8,170,483	--	100	100	100	100
מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ		רג' 0.1 ש"ח	20,870,000	2,087,000	(38,893)	42,439 ³		100	100	100
מגדל שוקי הון (1965) בע"מ		רג' 0.828 ש"ח	428,943,676 ⁴	355,165,364 ⁴	376,064	----		100	100	100

² כולל מאה וחמש מניות המוחזקות בידי חברות בנות של מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מגדל ביטוח") ועשרים ואחת מניות המוחזקות בידי מגדל ביטוח.
³ היתרה מורכבת משטרי הון שהונפקו לחברה בסך כולל של 44,649 אלש"ח לא צמודים למדד ולא נושאים ריבית. יתרתם הכוללת ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון הינה 42,439 אלש"ח כמפורט להלן:

ערך נקוב שטר הון	מועד פירעון	ריבית היוון	יתרת שטר הון ליום 31.12.21
13,072	02/2026	1.92%	12,095
2,500	12/2026	2.08%	2,256
13,691	12/2022	2.26%	13,388
686	12/2022	2.26%	673
10,000	03/2023	2.46%	9,710
4,700	11/2025	2.24%	4,317
סה"כ: 44,649			סה"כ: 42,439

⁴ כולל 33,000 מניות בנות 0.828 ש"ח המוחזקות על ידי מגדל קרנות נאמנות בע"מ (להלן: "מגדל קרנות") שהינה חברה בת של מגדל שוקי הון (1965) בע"מ (להלן: "מגדל שוקי הון").

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
				בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
מגדל שירותי ניהול בע"מ	200			200	(10,397)	15,398 ⁵	100		100

⁵ היתרה מורכבת משטרי הון שהונפקו לחברה בסך כולל של 16,247 אלש"ח אשר אינם צמודים למדד ולא נושאים ריבית, יתרתם הכוללת ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון הינה 15,398 אלש"ח כמפורט להלן:

ערך נקוב שטר הון באלש"ח	מועד פירעון	ריבית היוון	יתרת שטר הון ליום 31.12.21
10,000	04/2024	2.22%	9,508
4,000	12/2024	1.98%	3,771
2,247	12/2024	1.98%	2,119
סה"כ: 16,247			סה"כ: 15,398

ב. בספרי החברה הבת, מגדל חברה לביטוח בע"מ¹

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים			
							בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח
בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים										
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ	2,034			2,034	774,830	--			100	100
מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ		רג' 0.1 ש"ח	1,000	10	--	--			100	100
מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ	⁶ 810			⁶ 810	128,078	⁷ 47,144			100	100
מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ ⁸	10,000			10,000	105,631	--			100	100
אמיר אלוני סוכנות לביטוח חיים (1994) בע"מ ⁹	300			300	1,587	--			75	75
אלי ארליך שירותי ביטוח (1999) בע"מ ⁹	2,000			2,000	1,982	--			100	100
מקפת שירותים פיננסים- סוכנות לביטוח (1998) בע"מ ⁹	¹⁰ 1,000			¹⁰ 1,000	7,744	--			100	100

⁶ כולל חמש מניות המוחזקות בידי חברות בנות של מגדל ביטוח ומניה אחת המוחזקת בידי החברה .

⁷ היתרה מורכבת משטר הון שהונפק למגדל ביטוח בסך 50,000 אלש"ח אינו צמוד למדד ואינו נושא ריבית לפירעון לא לפני דצמבר 2024, שטר ההון הוון בשיעור של 1.98% יתרתו ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון 47,144 אלש"ח.

⁸ בספרי מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ (להלן: "מגדל סוכנויות").

⁹ בספרי מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ (להלן: "מבטח סימון").

¹⁰ כולל 450 מניות של 1 ש"ח המוחזקות על ידי פרוליין אקסקלוסיב בע"מ, חברה בת של מבטח סימון.

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים			
				בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהון	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ ⁸	רג' 0.01 ש"ח		18,760,002	187,600.02	23,097	715 ¹¹		73.28	73.28	73.28
פלתורס ברמן סוכנות לביטוח בע"מ ¹²	יסוד 0.0001 ש"ח רג' 0.0001 ש"ח		100 50,900	5.1	2,183	--		73.28	73.28	73.28
פלתורס יהלומים סוכנות לביטוח כללי יומי בע"מ ¹²	רג' 0.1 ש"ח		1,000	100	2,037	--		73.28	73.28	73.28
פלתורס מוניציפלית סוכנות לביטוח כללי בע"מ ¹²				50	139	--	36.635		36.635	36.635
שגיא יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ ⁸	1,722	רווחים 1 ש"ח	2,000	3,722	22,867	--	100	100	100	100

¹¹ היתרה מורכבת משטר הון צמית שהונפק למגדל סוכנויות.
¹² בספרי סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ, חברת בת של מגדל סוכנויות (להלן: "פלתורס").

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ב.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
							בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהון ובסמכות למנות דירקטורים
ג'ינג'ר סוכנות לביטוח בע"מ ¹³	200	--	--	200	4,048	--	25		25
אחוד רשת סוכנויות ביטוח בע"מ ⁸		רג' 0.001 ש"ח	¹⁴ 1,500,000	¹⁴ 1,500	22,831	--		100	100
שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ ^{15, 8}	¹⁶ 6,395	מ' בכורה א' 0.1 ש"ח	1,782	6,573.2	21,776	¹⁷ 2,947	100	100	100
איזבל עודה-שחם סוכנות לביטוח ¹⁸	--	--	--	--	190	--		51	51
שיא-אל סוכנות לביטוח (1995) בע"מ ¹⁸	154			154	955	--	100		100
סתי-אורלן סוכנות לביטוח פנסיוני (2012) בע"מ ¹⁸	500			500	574	--	50		50

¹³ בספרי שגיא יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ (להלן: "שגיא יוגב"), חברה בת של מגדל סוכנויות.

¹⁴ כולל מניה אחת המוחזקת בידי מגדל ביטוח.

¹⁵ עקב מיזוגה של אורלן סוכנות לבטוח (1994) בע"מ לתוך שחם סוכנויות ביטוח (1977) בע"מ, ביום 25.10.2021 שונה שמה של החברה הקולטת משחם סוכנויות בטוח (1977) בע"מ לשחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "שחם אורלן").

¹⁶ לא כולל 36 מניות בנות 1 ש"ח ו-49 מניות בנות 0.1 ש"ח המוחזקות בידי שחם אורלן.

¹⁷ היתרה מורכבת משטר הון שהונפק למגדל סוכנויות בסך של 3,000 אלש"ח אינו צמוד למדד ואינו נושא ריבית לפירעון בדצמבר 2022. שטר ההון הוון בשיעור 1.90% יתרתו ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון 2,947 אלש"ח.

¹⁸ בספרי שחם אורלן.

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.נ.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
							בש"ח	באלש"ח	באלש"ח
בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים	בהון	מסוג אחר	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהון	באלש"ח	באלש"ח	באלש"ח	
סופר משה סוכנות לביטוח 18 (1997) בע"מ	55			55	742	--	35	35	
מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ	רג' 0.0001 ש"ח	1961,660,406	196,166.04	1,167,369	--		100	100	
נכסי המגן בע"מ	6,090,837			6,090,837	359,062	--	100	100	
פל בית המגן 20 בע"מ	14 14,066,596			1414,066,596	359,062	--	100	100	

¹⁹ כולל מניה אחת בידי מגדל ניהול תביעות בע"מ, חברה בת של מגדל ביטוח (ראה הערת שוליים 26 להלן).
²⁰ בספרי נכסי המגן בע"מ, חברה בת של מגדל ביטוח.

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים			
							בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים	בהון	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר
מגדל אשכול פיננסים בע"מ	21 485,057			21 485,057	130,502	--		100	100	
מגדל שרותי מימון בע"מ	23 100			23 100	3,089	--		100	100	
מגדל ליסינג בע"מ	100			100	8,540	--		100	100	

21 כולל מניה אחת המוחזקת בידי מגדל סוכנויות.
22 בספרי מגדל אשכול פיננסים בע"מ (להלן: "אשכול פיננסים").
23 כולל שתי מניות המוחזקות בידי מגדל ביטוח.

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
							בש"ח	באלש"ח	באלש"ח
מגדל טכנולוגיות בע"מ ²⁴	רג' 0.001 ש"ח	25101	250.101	--	--	--	100	100	100
מגדל ניהול תביעות בע"מ ²⁶	רג' 0.001 ש"ח	272,000	272	--	--	--	100	100	100
דטה קאר ישראל בע"מ	1 ש"ח סוג א' 1 ש"ח סוג ב' 1 ש"ח סוג ג'	10,000 10,000 10,000	30,000	7,689	--	--	100	100	100

²⁴ מגדל טכנולוגיות בע"מ הינה חברה בת בבעלות מלאה של מגדל ביטוח שכל פעילותה הינה עבור מגדל ביטוח ובמימונה המלא. הפעילות נרשמת בספרי מגדל ביטוח ונכללת בדוחות הכספיים שלה.

²⁵ כולל שלוש מניות בידי חברות נכדות של מגדל ביטוח.

²⁶ מגדל ניהול תביעות בע"מ הינה חברה בת בבעלות מלאה של מגדל ביטוח, פועלת ומתקשרת בשמה, וכל פעילותה הינה עבור מגדל ביטוח ובמימונה המלא ונכללת בדוחות הכספיים של מגדל ביטוח.

²⁷ כולל מניה אחת בידי מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ, חברה בת של מגדל ביטוח (להלן: "אחזקות נדל"ן").

ג. בספרי החברה הבת, מגדל שוקי הון (1965) בע"מ

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.נ.	ערך הנפרד בדוח הכספי	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים
				בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח בני"ע מניה מסוג אחר בהון
מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ	0.416 ש"ח		5,174,064	2,152,411	(1,530)	--	100
מגדל שוקי הון (שירותי ניהול) בע"מ	0.001 ש"ח רג'		50,000 ²⁸	50	776	--	100
מגדל קרנות נאמנות בע"מ				260,020,920	300,701	--	100
מגדל ניהול תיקי השקעות בע"מ (1998)	694,247 ²⁹			694,247 ²⁹	(8,095)	12,145 ³⁰	100
מגדל הנפקות בע"מ ³¹	7,100			7,100	(3,162)	3,876 ³²	100
אם.סי.אם השקעות אלטרנטיביות בע"מ	100			100	(9,569)	8,086 ³³	100
מגדל עשיית שוק בע"מ	1,000			1,000	1,187	9,372 ³⁴	100
טאואר סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ	200			200	(642)	--	100
אם. סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות בע"מ ^{35, 31}	100			100	--	--	50

²⁸ כולל מניה אחת המוחזקת על ידי מגדל קרנות.

²⁹ כולל מניה אחת המוחזקת על ידי מגדל שוקי הון (שירותי ניהול) בע"מ, חברה בת של מגדל שוקי הון.

³⁰ היתרה מורכבת מהלוואות צמיתות שניתנו ע"י מגדל שוקי הון, אשר אינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית. ההלוואות עתידות להיפרע במועד פירוקה של החברה.

³¹ בספרי מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ, חברה בת של מגדל שוקי הון (להלן: "מגדל חיתום").

³² היתרה מורכבת משטרי הון שהונפקו למגדל חיתום בסך כולל של 4,280 אלש"ח אשר אינם צמודים למדד ואינם נושאים ריבית לפרעון לא לפני פברואר 2021. שטרי ההון הונו בשיעור של 2.48%, יתרתם ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון הינה 3,876 אלש"ח.

³³ היתרה מורכבת משטרי הון שהונפקו למגדל שוקי הון בסך כולל של 8,086 אלש"ח אשר אינם צמודים למדד ואינם נושאים ריבית לפרעון לא לפני ינואר 2025.

³⁴ היתרה מורכבת מהלוואה שניתנה למגדל עשיית שוק בע"מ ע"י מגדל שוקי הון ונושאת ריבית שנתית בשיעור של 2.62% טרם נקבע להלוואה מועד פירעון.

³⁵ ביום 30.09.2021 שונה שמה של ג'י.פי וואטס בע"מ לאם.סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות בע"מ (להלן: "אם.סי.אם קרנות אלטרנטיביות").

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.ג.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
							בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
מגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ ^{36,31}	100			100	--	--	50		100
אם.סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות, שותפות מוגבלת ^{38,37}	--	--	--	--	--	--			100
פוקסטרוט אם.סי.אם שותפות מוגבלת ^{39,37}	--	--	--	--	--	--			100
מ.ש.ה ניהול שותף כללי, שותפות מוגבלת ⁴⁰	--	--	--	--	--	--			100
מ.ש.ה פידר אלקטרה 3, שותפות מוגבלת ⁴⁰	--	--	--	--	--	--			100

³⁶ ביום 21.02.2022 שונה שמה של פידר 3 מגדל שוקי הון בע"מ למגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ.

³⁷ בספרי אם.סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות, חברה בת של מגדל חיתום.

³⁸ ביום 09.09.2021 שונה שם השותפות ג'.פי.ג' וואסט (2020) שותפות מוגבלת לאם.סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות, שותפות מוגבלת.

³⁹ ביום 09.09.2021 שונה שם השותפות ג'.פי. וואסט גרמניה נדל"ן שותפות מוגבלת לפוקסטרוט אם.סי.אם שותפות מוגבלת.

⁴⁰ בספרי מגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ חברה בת של מגדל חיתום.

ד. בספרי החברה הבת, מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.נ.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים			
							בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהון	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
50 פלוס בע"מ	9,080			9,080	(6,873)	26,525 ⁴¹	100		100	100

⁴¹ היתרה מורכבת משטרי הון צמיתים שהונפקו למגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ (להלן "מגדל בריאות") בסך כולל של 21,100 אלש"ח ומשטרי הון בסך כולל של 5,645 אלש"ח אשר אינם צמודים למדד ולא נושאים ריבית, יתרתם הכוללת ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון הינה 5,425 אלש"ח כמפורט להלן:

ערך נקוב שטר הון באלש"ח	מועד פירעון	ריבית היוון	יתרת שטר הון ליום 31.12.21
1,040	10/2023	2.80%	989
300	10/2023	2.27%	288
455	10/2023	2.08%	438
1,600	10/2023	1.76%	1,550
400	10/2023	1.76%	387
450	07/2023	2.89%	431
300	08/2023	2.59%	288
850	09/2023	2.45%	816
250	10/2023	2.74%	238
סה"כ: 5,645			סה"כ: 5,425

שם התאגיד	מניות רגילות בנות 1 ש"ח	סוג מניה אחר	מספר מניות מסוג אחר	סה"כ ע.נ.	ערך בדוח הכספי הנפרד	יתרת הלוואות, אגרות חוב ושטרי הון	שיעור ההחזקה מההון המונפק באחוזים		
				בש"ח	באלש"ח	באלש"ח	בני"ע מניה 1 ש"ח	בני"ע מניה מסוג אחר	בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
קלאב 50 סוכנות לביטוח בע"מ ⁴²	120			120	(6,949)	7,045 ⁴³	100		100
בי-וול פתרונות לאיכות חיים בע"מ ⁴⁴		רג' 0.1 ש"ח	1,200	120	3,066	--		100	100

⁴² בספרי 50 פלוס בע"מ (להלן: "50 פלוס"), חברה בת של מגדל בריאות.
⁴³ היתרה מורכבת משטרי הון שהונפקו ל-50 פלוס כמפורט להלן: שטרי הון צמייתים בסך כולל של 4,447 אלש"ח, שטרי הון בסך כולל של 995 אלש"ח אשר אינם צמודים למדד ולא נושאים ריבית לפירעון עד שנת 2023 יתרתם הכוללת ליום 31 בדצמבר 2021 לאחר היוון עמדה על כ-950 אלש"ח ומשטרי הון שהונפקו למגדל בריאות בסך כולל של 1,730 אלש"ח, אינם צמודים למדד ואינם נושאים ריבית, יתרתם הכוללת ליום בדצמבר 2021 לאחר היוון הינה 1,648 אלש"ח כמפורט להלן:

ערך נקוב שטר הון	מועד פירעון	ריבית היוון	יתרת שטר הון ליום 31.12.21 באלש"ח
100	07/2023	1.84%	98
80	09/2023	1.60%	78
90	10/2023	1.80%	87
47	10/2023	1.83%	46
90	11/2023	1.75%	87
90	12/2023	1.75%	87
80	01/2024	1.76%	77
223	01/2024	1.76%	215
90	04/2024	2.71%	85
90	06/2024	2.17%	85
250	11/2024	2.02%	236
300	12/2024	1.92%	284
200	03/2026	2.11%	183
סה"כ: 1,730			סה"כ: 1,648

⁴⁴ בספרי מגדל בריאות.

תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות-בת ובחברות כלולות בתקופת הדוח					
תאריך השינוי	מהות השינוי	שם התאגיד	סוג המניה	סה"כ מניות	עלות/תמורה באל"ש"ח
07.01.2021	רכישה ממגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ (בספרי מגדל שוקי הון (1965) בע"מ)	טאואר סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ ⁴⁵	רגילה 1 ש"ח	200	10
20.01.2021	הקמת שותפות (בספרי מגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ)	מ.ש.ה ניהול שותף כללי, שותפות מוגבלת	---	---	---
27.01.2021	הקמת שותפות (בספרי מגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ)	מ.ש.ה פידר אלקטרה 3, שותפות מוגבלת	---	---	---
22.02.2021	הקצאת מניות (בספרי מגדל הנפקות בע"מ)	מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ	רגילה 1 ש"ח	7,000	7 ⁴⁶
04.04.2021	חיסול (בספרי מגדל חברה לביטוח בע"מ) ומיזוג (בספרי מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ)	יוזמה קרן פנסיה לעצמאיים בע"מ	רגילה 1 ש"ח	2,094	-- ⁴⁷
03.08.2021	חיסול (בספרי מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ) ומיזוג (בספרי שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ) ⁴⁸	אורלן סוכנות לביטוח (1994) בע"מ	רגילה 1 ש"ח	200	--
15.08.2021	מכירת 19% מהזכויות בשותפות (בספרי שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ)	איזבל עודה - שחם סוכנות לביטוח	--	--	719
17.09.2021	רכישה (בספרי שגי' יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ)	ג'ינג'ר סוכנות לביטוח בע"מ	רגילה 1 ש"ח	200	4,125
30.12.2021	הקצאת מניות (בספרי שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ)	מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ	רגילה 1 ש"ח	2,903	3

⁴⁵ ביום 09.05.2021 שונה שמה של החברה מבי-דיוק תפעול הסדרים פנסיונים סוכנות לביטוח בע"מ לטאואר סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ.

⁴⁶ בתמורה להקצאת המניות מגדל חיתום מוכרת ומעבירה למגדל הנפקות את הידע, המוניטין ושיטות העבודה בגין פעילות ההפצה.

⁴⁷ המיזוג בוצע כנגד הנפקת מניות ממגדל מקפת למגדל ביטוח.

⁴⁸ עקב המיזוג של אורלן סוכנות לביטוח (1994) בע"מ לתוך שחם סוכנויות ביטוח (1977) בע"מ, שונה שמה של החברה הקולטת לשחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ.

תקנה 13: הכנסות של חברות בנות וכלולות והכנסות התאגיד מהן לתאריך המאזן באלפי ש"ח

שם התאגיד	רווח (הפסד) לתקופה ⁴⁹	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה ⁴⁹	סה"כ רווח (הפסד) כולל לתקופה ⁴⁹	דיבידנד	דמי ניהול	ריבית נומינלית	מועד תשלום הריבית
מגדל חברה לביטוח בע"מ	1,327,992	375,685	1,703,677	--	--	--	--
מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ	(4,108)	23	(4,085)	--	--	--	--
מגדל שוקי הון (1965) בע"מ	38,604	100	38,704	47,000 ⁵⁰	--	--	--
מגדל שירותי ניהול בע"מ	(17)	--	(17)	--	--	--	--
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ	48,718	(1,894)	46,824	100,000 ⁵¹	--	--	--
מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ	--	--	--	--	--	--	--
מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ	54,665	112	54,777	--	--	--	--
מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ	44,408	166	44,574	--	568 ⁵⁴	280 ⁵⁴	שנתי
אמיר אלוני סוכנות לביטוח חיים (1994) בע"מ	555	-	555	750 ⁵²	--	--	--
אלי ארליך שירותי ביטוח (1999) בע"מ	603	--	603	1,470 ⁵²	--	--	--
מקפת שירותים פיננסיים סוכנות לביטוח (1998) בע"מ	420	--	420	1,105 ⁵²	1,349 ⁵³	--	--
סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ	6,922	(228)	6,694	--	111 ⁵⁴	--	--
פלתורס ברמן סוכנות לביטוח בע"מ	151	--	151	--	440 ⁵⁵	--	--
פלתורס יהלומים סוכנות לביטוח כללי יומי בע"מ	443	--	443	--	150 ⁵⁵	--	--
פלתורס מוניציפלית סוכנות לביטוח כללי בע"מ	186	--	186	--	370 ⁵⁵	--	--
שגיא יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ	2,777	21	2,798	--	78 ⁵⁴	--	--
ג'ינג'ר סוכנות לביטוח בע"מ	(461)	--	(461)	--	--	--	--
סתיו-אורלן סוכנות לביטוח פנסיוני (2012) בע"מ	585	--	585	300 ⁵⁶	--	--	--
אחוד רשת סוכנויות ביטוח בע"מ	1,296	606	1,902	--	37 ⁵⁴	--	--
שחם אורלן סוכנות לביטוח בע"מ	136	(453)	(317)	--	160 ⁵⁴	--	--

⁴⁹ משקף את רווחי (הפסדי) התאגיד במלואם ולא כוללים הפחתות הפרשים מקוריים ורווחים שטרם מומשו בגין עסקאות בינחברתיות.

⁵⁰ התקבל בחברה.

⁵¹ התקבל במגדל ביטוח.

⁵² התקבל במבטח סימון.

⁵³ נרשם במבטח סימון.

⁵⁴ נרשם במגדל סוכנויות.

⁵⁵ נרשם בפלתורס.

⁵⁶ התקבל בשחם אורלן.

שם התאגיד	רווח (הפסד) לתקופה ⁴⁹	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה ⁴⁹	סה"כ רווח (הפסד) כולל לתקופה ⁴⁹	דיבידנד	דמי ניהול	ריבית נומינלית	מועד תשלום הריבית
איזבל עודה- שחם- סוכנות לביטוח	(230)	--	(230)	--	--	--	--
שיא-אל סוכנות לביטוח (1995) בע"מ	74	--	74	--	⁵⁷ 210	--	--
סופר משה סוכנות לביטוח (1997) בע"מ	(114)	--	(114)	--	--	--	--
מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ	9,832	41,261	51,093	--	⁵⁸ 72	--	חודשי
נכסי המגן בע"מ	13,820	7,911	21,731	--	--	--	--
פל בית המגן בע"מ	13,820	7,911	21,731	--	⁵⁸ 6	--	חודשי
מגדל אשכול פיננסים בע"מ	7	--	7	--	--	--	--
מגדל שירותי מימון בע"מ	12	--	12	--	--	--	--
מגדל ליסינג בע"מ	(6)	--	(6)	--	--	--	--
מגדל טכנולוגיות בע"מ	--	--	--	--	--	--	--
מגדל ניהול תביעות בע"מ	--	--	--	--	--	--	--
דטה קאר ישראל בע"מ	1,814	--	1,814	--	--	--	--
מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ	(783)	--	(783)	--	--	--	--
מגדל שוקי הון (שירותי ניהול) בע"מ	32	85	117	--	--	--	--
מגדל ניהול תיקי השקעות (1998) בע"מ	595	29	624	--	--	--	--
מגדל הנפקות בע"מ	645	--	645	--	--	--	--
אם.סי.אם השקעות אלטרנטיביות בע"מ	478	--	478	--	--	--	--
מגדל קרנות נאמנות בע"מ	36,264	59	36,323	⁵⁹ 30,000	--	--	--
מגדל עשיית שוק בע"מ	1,481	(54)	1,427	--	--	⁶⁰ 122	שנתי
טאואר סוכנות לביטוח בע"מ	(652)	--	(652)	--	--	--	--
ג'י. פי וואסט בע"מ	--	--	--	--	--	--	--
מגדל שוקי הון קרנות השקעה בע"מ	--	--	--	--	--	--	--
אם.סי.אם אגד קרנות אלטרנטיביות, שותפות מוגבלת	--	--	--	--	--	--	--

⁵⁷ נרשם בשחם אורלן.⁵⁸ נרשם במגדל ביטוח.⁵⁹ התקבל במגדל שוקי הון.⁶⁰ נרשם במגדל שוקי הון.

שם התאגיד	רווח (הפסד) לתקופה ⁴⁹	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה ⁴⁹	סה"כ רווח (הפסד) כולל לתקופה ⁴⁹	דיבידנד	דמי ניהול	ריבית נומינלית	מועד תשלום הריבית
פוקסטרוט א.מ.סי.אם שותפות מוגבלת	--	--	--	--	--	--	--
מ.ש.ה ניהול שותף כללי, שותפות מוגבלת	--	--	--	--	--	--	--
מ.ש.ה פידר אלקטרה 3, שותפות מוגבלת	--	--	--	--	--	--	--
50 פלוס בע"מ	13	--	13	--	--	--	--
קלאב 50 סוכנות לביטוח בע"מ	120	--	120	--	--	--	--
בי-וול פתרונות לאיכות חיים בע"מ	1,380	23	1,403	1,000 ⁶¹	--	--	--

תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

התאגיד אינו מעניק הלוואות.

תקנה 20: מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר - מועדי הפסקת מסחר וסיבותיה

בשנת הדוח לא חלו הפסקות מסחר.

תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים (באלפי ש"ח) ששולמו על ידי החברה, או תאגידים אחרים בקבוצה, ושל כל ההתחייבויות לתשלומים שקיבלו על עצמן בש"ח (לא כולל מס שכר ומע"מ), כפי שהוכרו בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2021 לכל אחד מחמשת מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגידים בשליטתה.

שם	תפקיד	משרה היקף	שיעור החזקה בהון התאגיד באחוזים	שכר (*)	מענק (**)	תגמולים בעבור שירותים				תגמולים אחרים		
						אחר	עמלה	אחר	ריבית	דמי שכירות	אחר	סה"כ
מוטי רוזן	מנכ"ל החברה ויו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח לשעבר	100%	---	3,485	---	---	---	---	---	---	---	3,485
רן עוז	מנכ"ל מגדל חברה לביטוח בע"מ לשעבר	100%	---	3,418	---	---	---	---	---	---	---	3,418
שגיא שטיין	מנכ"ל מגדל שוקי הון	100%	0.0028%	1,376	⁶² 1,624	---	---	---	---	---	---	3,000
יוסי בן ברוך	משנה למנכ"ל ומנהל כספים של החברה ומנהל חטיבת פיננסים במגדל ביטוח	100%	---	2,034	⁶³ 841	---	---	---	---	---	---	2,875
מלי שאול	מנכ"ל מבטח סימון	100%	---	⁶⁴ 2,006	⁶⁵ 795	---	---	---	---	---	---	2,801

⁶² רכיב המענק המופיע בטבלה כולל הפרשה למענק שנתי מותנה יעדים בגין שנת 2021 (אשר נערכה על בסיס אומדן).

⁶³ רכיב המענק המופיע בטבלה כולל הפרשה למענק שנתי מותנה יעדים בגין שנת 2021 (אשר נערכה על בסיס אומדן). סכום זה כולל מענק שנתי מובטח בגין שנת 2021, שאינו מבוסס ביצועי החברה, בסך כולל של כ-201 אלפי ש"ח.

⁶⁴ רכיב השכר בקבוצה כולל הפרשה למענק הסתגלות בגובה של שלושה חודשי שכר ובסך של כ-293 אלפי ש"ח כמפורט בתיאור הסכם העסקת נושא המשרה בסעיף 5 להלן.

⁶⁵ רכיב המענק המופיע בטבלה כולל: (א) הפרשה למענק שנתי מותנה יעדים בגין שנת 2021 (אשר נערכה על בסיס אומדן) בסך של 600 אלפי ש"ח. (ב) מענק שנתי מובטח בגין שנת 2021, שאינו מבוסס ביצועי החברה, בגובה שתי כפולות השכר החודשי ובסך כולל של 195 אלפי ש"ח.

להלן פירוט התגמולים (באלפי ש"ח) לשלישי מבין נושאי המשרה הבכירה בעל התגמולים הגבוהים ביותר בחברה, אשר לא נמנה עם מקבלי התגמולים בטבלה לעיל:

פרטי מקבל התגמולים				תגמולים בעבור שירותים							תגמולים אחרים		
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד באחוזים	שכר (*)	מענק (**) ⁶⁶	תשלום מבוסס מניות	ניהול דמי יעוץ	עמלה	אחר	ריבית	דמי שכירות	אחר	סה"כ
מיכל גור כגן	מנהלת סיכונים ראשית של החברה ושל מגדל ביטוח	100%	---	1,163	426 ⁶⁶	---	---	---	---	---	---	---	1,589

⁶⁶ רכיב המענק המופיע בטבלה כולל הפרשה למענק שנתי מותנה יעדים בגין שנת 2021 (אשר נערכה על בסיס אומדן).
5-24

להלן הערות והסברים כללים לכוכביות המופיעות בטבלאות שלעיל:

תאור	נושא	כוכבית
רכיב השכר כולל מענק (כגון מענק הסתגלות או מענק התמדה) ו/או תשלום המחויב על פי הסכם שאינו תלוי יעדים ו/או שיקול דעת וכן כולל הפרשות סוציאליות ותנאים נלווים. מענק שנכלל ברכיב השכר משקף את ההוצאה שהוכרה בשנת הדוח בהתאם לכללי החשבונאות וכמפורט להלן. ככל שרלבנטי לנושא המשרה, השכר כולל גם דמי ניהול המשתלמים לנושא המשרה או לחברה בשליטתו של נושא המשרה.	שכר	(*)
בהתאם למדיניות תגמול גופים מוסדיים החלה על נושאי המשרה בקבוצת מגדל (למעט מגדל שוקי הון), רכיב התגמול המשתנה עשוי לכלול, בין היתר, מענק כלהלן. מובהר כי המענק לשנת 2021 טרם נדון ואושר על-ידי המוסדות המוסמכים של החברה ושל הגופים המוסדיים ולפיכך טרם הוענק בפועל לנושאי המשרה בחברה ובגופים המוסדיים בקבוצה. בהתאם לכך, בטבלאות לעיל מופיע סכום ההפרשה בגין המענק לשנת 2021. יודגש שההפרשה למענק השנתי לנושאי המשרה המפורטים בטבלאות שלעיל בגין 2021, כולו או חלקו, נרשמה על בסיס אומדן בלבד, וכי המענק שישולם בפועל, אם ישולם, עשוי להשתנות והוא כפוף לאישור המוסדות המוסמכים של החברה והגופים המוסדיים בקבוצה.	מענק	(**)
המענק השנתי עשוי להינתן לנושא משרה שאינו גורם השקעות (למעט מענקים אחרים המפורטים במדיניות התגמול) ויכלול שלושה סוגי יעדים ברמות מדידה שונות (א) יעדי חברה (ב) יעדים יחידתיים/אישיים (ג) הערכה אישית. לכל אחד מסוגי היעדים האמורים ינתן משקל בקביעת המענק השנתי, בהתאם לתפקידו של נושא המשרה ועל-פי טווח המשקלים שנקבעו במדיניות תגמול גופים מוסדיים (לגורמי השקעות היעד החטיבתי יהיה נפרד מהיעד האישי כך שקיימים ארבעה סוגי יעדים במקום שלושה). הענקת המענק השנתי איננה נכללת בהסכם העסקה והיא מותנית על-פי מדיניות תגמול גופים מוסדיים באישור זכאות מראש של מענק נורמטיבי על-ידי המוסדות המוסמכים. בנוסף ואף לאחר שניתן אישור זכאות למענק נורמטיבי, נקבע כי הענקת כל מענק בהתאם להוראות מדיניות תגמול גופים מוסדיים כפופה לקבלת אישור המוסדות המוסמכים וכי סכום המענק המחושב הינו למעשה תקרת סכום המענק שהמוסדות המוסמכים יוכלו להעניק.	מענק שנתי (מותנה יעדים)	
לפרטים נוספים בדבר מדיניות תגמול גופים מוסדיים ראה באור 3.n.37 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.		

הערות כלליות

הרכיב הקבוע (השכר) כולל גם הפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, שחלקם קבועים בחוקי העבודה (רכיבים כגון חסכון פנסיוני, ביטוח לאובדן כושר עבודה, הפרשות לפיצויים, ימי חופשה, מחלה, הבראה וכו'), חלקם נובעים מנוהגים המקובלים בשוק העבודה (כמו חסכון בקרן השתלמות וכו') וחלקם נועדו להשלים את השכר החודשי ולהשיב הוצאות, כגון אש"ל טלפון וכו'. התנאים הנלווים עשויים לכלול בין היתר, חופשה שנתית, ימי מחלה, ודמי הבראה, רכב (בעין או בשווי, לפי העניין), החזקות טלפון, פעילות רווחה וכו'.	הפרשות סוציאליות ותנאים נלווים	
ביחס לנושאי משרה בחברה ובגופים מוסדיים - בהתאם למדיניות התגמול זכאים נושאי המשרה הכפופים למדיניות התגמול, במקרה של סיום העסקה למעט במקרה של פיטורין בנסיבות המאפשרות אי תשלום פיצויים ולמעט במקרה שתנאי העסקתו כוללים הסדר לפי סעיף 14 לחוק פיצוי פיטורים, תשכ"ג-1963, לפיצויים בגובה 100% של השכר החודשי האחרון לכל שנת עבודה, או לסך הכספים הצבורים בקופת התגמולים בגין ההפרשות לפיצויים, לפי הגבוה. ביחס לנושאי המשרה בחברות בת שאינם גופים מוסדיים - הסדר לפי סעיף 14 לחוק פיצוי פיטורים, תשכ"ג-1963.	פיצוי פיטורין בסיום העסקה	

פרטים נוספים בקשר עם מקבלי התגמולים:

(1) **מר רן עוז**

לפרטים בדבר הגמול המשולם למר רן עוז ראה באור 37.ח.4.ג לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

(2) **מר מוטי רוזן**

לפרטים בדבר הגמול המשולם למר מוטי רוזן ראה באור 37.ח.4.ח לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, וכן לפרטים נוספים, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 23 בפברואר 2021 (אסמכתא: 2021-01-021249).

(3) **מר שגיא שטיין**

מר שגיא שטיין מכהן כמנכ"ל מגדל שוקי הון החל מיום 1 בספטמבר 2018. בנוסף, מר שטיין מכהן כדירקטור בחברות קבוצת מגדל שוקי הון. מר שטיין זכאי לשכר חודשי, הפרשות סוציאליות ותנאים נלווים כמקובל. כמו כן זכאי מר שטיין למענק שנתי בשיעור מרווחי מגדל שוקי הון לפני מס (בפסקה זו: "המענק השנתי"). בחישוב רווחי מגדל שוקי הון לצורכי חישוב המענק השנתי יקוזזו הפסדים משנים קודמות, ככל ויהיו, וכן ינוטרלו הפחתות חד פעמיות לירידות ערך. במקרה של סיום ההסכם על ידי החברה, מר שטיין יהיה זכאי לחלק היחסי של המענק השנתי בגין אותה השנה, הנה למספר הימים שמתחילת השנה הקלנדרית ועד לתום 7 חודשים ממתן הודעת החברה על סיום ההסכם. במקרה של סיום ההסכם על ידי מר שטיין, מר שטיין יהיה זכאי לחלק היחסי של המענק השנתי בגין אותה השנה, הנה למספר הימים שמתחילת השנה הקלנדרית ועד לתום 3 חודשים ממתן הודעתו לחברה על סיום ההסכם. מר שטיין זכאי למענק הסתגלות בגובה של 4 כפולות שכר מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת.

סך עלות השכר השנתי של מר שטיין (שכר קבוע ומענק), לא תעלה על 3 מיליון ש"ח (לא כולל מס שכר). הסכם העסקה הינו לתקופה בלתי קצובה כאשר כל צד רשאי להביא את הסכם העסקה לידי סיום בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

מובהר כי על מר שטיין לא חלה מדיניות התגמול של החברה או של הגופים המוסדיים, לאור העובדה שאינו נושא משרה בחברה ובגופים המוסדיים.

(4) **מר יוסי בן ברוך**

מר יוסי בן ברוך מכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל חטיבת פיננסים במגדל ביטוח, וכמנהל הכספים של החברה החל מיום 1 באוקטובר 2018. בנוסף, מר בן ברוך מכהן כמשנה למנכ"ל החברה החל מיום 8 באוגוסט 2021. כמו כן, מר בן ברוך מכהן כדירקטור וכחבר ועדת הביקורת של מגדל שוקי הון החל מיום 1 בינואר 2019.

מר בן ברוך זכאי לשכר חודשי, אשר עודכן במהלך אוגוסט 2021, מענק שנתי מובטח ומענק שנתי מותנה יעדים, הפרשות סוציאליות, תנאים נלווים כמקובל ופיצויי פיטורין על פי דין, והכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה. החברה אינה מחויבת בתשלום כלשהו של פיצויי פיטורין ביחס לתקופת עבודתו של מר בן ברוך במגדל שוקי הון, במסגרתה חל הסדר סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963.

בכל מקרה של סיום ההסכם יהיה מר בן ברוך זכאי למענק הסתגלות בגובה של תשעה חודשי שכר. מענק ההסתגלות ישולם בכפוף לתנאים ולמועדים הקבועים במדיניות התגמול לנושאי משרה בגופים המוסדיים בקבוצת מגדל ולנושאי משרה בחברה. הסכם העסקה הינו לתקופה בלתי קצובה כאשר כל צד רשאי להביא לידי סיום בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

(5) **גברת מלי שאול**

גברת מלי שאול מכהנת כמנכ"לית מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ, החל מיום 1 ביולי 2015.

גברת שאול זכאית לשכר חודשי, להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים, מענק שנתי מובטח ומענק שנתי מותנה יעדים. למניעת כפל מענקים יובהר כי במקרה שסכום המענק השנתי לו תהיה זכאית גב' שאול יהיה גבוה מסכום המענק השנתי המובטח, יהיה המענק השנתי בגובה הפער בין סכום המענק השנתי המובטח לסכום המענק השנתי.

בכל מקרה של סיום ההסכם תהיה גברת שאול זכאית למענק הסתגלות בגובה של שלושה חודשי שכר. ההסכם הינו לתקופה בלתי קצובה כאשר כל צד רשאי להביא לידי סיום בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

מובהר כי על גברת שאול לא חלה מדיניות התגמול של החברה או של הגופים המוסדיים, לאור העובדה שאינה נושאת משרה בחברה ובגופים המוסדיים.

גברת מיכל גור כגן (6)

גברת מיכל גור כגן מכהנת כמנהלת סיכונים ראשית של החברה ושל מגדל ביטוח, החל מחודש יולי 2016 וכמשנה למנכ"ל מגדל ביטוח החל מחודש ינואר 2021.

גברת גור כגן זכאית לשכר חודשי, מענק שנתי מותנה יעדים, הפרשות סוציאליות, תנאים נלווים כמקובל ופיצויי פיצוין על פי דין, והכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה.

בכל מקרה של סיום ההסכם תהיה גברת גור כגן זכאית למענק הסתגלות בגובה של תשעה חודשי שכר. מענק ההסתגלות ישולם בכפוף לתנאים ולמועדים הקבועים במדיניות התגמול לנושאי משרה בגופים המוסדיים בקבוצת מגדל ולנושאי משרה בחברה. הסכם ההעסקה הינו לתקופה בלתי קצובה כאשר כל צד רשאי להביאו לידי סיום בהודעה מוקדמת של 60 יום.

גמול יו"ר דירקטוריון ודירקטורים

מר שלמה אליהו, בעל השליטה בחברה ויו"ר דירקטוריון החברה ויתר על קבלת שכר כלשהו והוא אינו זכאי לתמורה כספית או שווה כסף בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה. לפרטים ראה ביאור 4.נ.37 (א) לדוחות הכספיים המאוחדים. הגמול הכולל ששולם ליתר הדירקטורים המכהנים בחברה בתקופת הדוח, אשר מקבלים את גמולם לפי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני תש"ס-2000), אשר חלקם, מכהנים גם כדירקטורים בחברות אחרות בשליטת החברה, עבור כהונתם בדירקטוריונים ובוועדות הדירקטוריון השונות, הסתכם לסך של כ-4,638 אלפי ש"ח.

תקנה 21א': השליטה בתאגיד

למיטב ידיעת החברה, נכון למועד דוח זה, אליהו הנפקות מחזיקה ב-64.28% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה. מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה הסופי בחברה, כפי שיתואר להלן.

אליהו הנפקות הינה חברה בבעלות מלאה של אליהו. למיטב ידיעת החברה בעלי המניות של אליהו הינם:

מר שלמה אליהו, המחזיק ב-25.14% מההון ו-98% ממניות ההנהלה, גב' חיה אליהו, המחזיקה ב-0.02% מההון ו-2% ממניות ההנהלה, שלמה אליהו אחזקות בע"מ, המחזיקה ב-61.7% מההון, אחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, המחזיקה ב-13.14% מההון. בעלי המניות של חברת שלמה אליהו אחזקות בע"מ, הינם מר שלמה אליהו המחזיק ב-83.31% וגב' חיה אליהו המחזיקה ב-16.69%.

בעלת המניות היחידה בחברת אחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, הינה שלמה אליהו אחזקות בע"מ, שהמחזיקים בה הינם ה"ה שלמה אליהו וגב' חיה אליהו כמפורט לעיל.

תקנה 22: עסקאות עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בהן עניין אישי

1. לפירוט אודות המחזיקים במניות החברה, ראה תקנה 21א' לעיל בחלק זה של הדוח. בנוסף להיותו של מר שלמה אליהו בעל עניין אישי בעסקאות של החברה עם קרוביו (כמפורט בבאור 37 דוחות הכספיים המאוחדים).
2. בהתאם להוראות סעיף 117(ב) לחוק החברות, במהלך שנת 2014 קבעו ועדות הביקורת של החברה ושל חברות הבת שלה הליכים אשר על החברה ו/או חברות הבת שלה לקיים, לפי העניין, בטרם תתקשרנה בעסקאות עם בעל השליטה או בעסקאות בהן יש לבעל השליטה עניין אישי, כאמור בסעיף 270(4) או 270(א4) לחוק החברות, אף אם אינן עסקאות חריגות, בתלות לפי סוג העסקה הנבחנת, ובכלל זה, בין היתר: רכישת שירותים על ידי החברה ו/או חברות בנות, מכירת ביטוח או מוצרים אחרים של הקבוצה, שיבוב ו/או חלוקת אחריות בין מבטחים, השתתפות בקונסורציום אשראי ותנאי כהונה והעסקה.
3. לצורך אישור ההתקשרות, תוצגנה תוצאות ההליך לוועדת הביקורת או - במקרה של התקשרות במסגרת ניהול כספי עמיתים - לוועדת ההשקעות הרלוונטית ולוועדת הביקורת. בנוסף, נקבע כי במידה ולא יתקיים אחד מההליכים כאמור לעיל, תובא ההתקשרות לדיון בפני ועדת הביקורת אשר תקבע את ההליך הספציפי אותו יש לקיים בקשר עם אישור אותה ההתקשרות.
4. לפרטים אודות עסקאות עם בעל השליטה בחברה או שלבעל השליטה בחברה היה עניין אישי באישורן, אשר החברה ו/או חברות בנות שלה התקשרו בהן בתקופת הדוח או במועד מאוחר לסוף שנת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה או שאושרו קודם לכן והינן בתוקף בתקופת הדוח (ראה באור 37 דוחות הכספיים המאוחדים).

תקנה 24: מניות וני"ע אחרים המוחזקים ע"י בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה כלולה סמוך ככל האפשר לתאריך הדו"ח (למיטב ידיעת התאגיד)

א. בתאגיד						
שם בעל העניין	מס' ת.ז./מס' חברה	מניות רגילות	מס' הנייר בבורסה	מס' מניות מוחזקות ביום 16.03.2022 ⁶⁷	שיעור החזקה בהון	שיעור החזקה בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
אליהו הנפקות בע"מ	51-570352-8	0.01 ש"ח	1081165	721,501,786 ⁶⁸	68.46	68.46
מגדל חברה לביטוח בע"מ ⁶⁹	52-000489-6	0.01 ש"ח	1081165	6,365		
מגדל קרנות נאמנות בע"מ	51-1303661	0.01 ש"ח	1081165	4,354,865	0.41	0.41

לפרטים על מניות וניירות ערך אחרים המוחזקים על ידי נושאי משרה בכירה בתאגיד נכון ליום 31.12.2021 (למיטב ידיעת החברה) ראה דיווח מיידי של התאגיד מיום 4 בינואר 2022 (אסמכתא 2022-01-001894).

ב. חברות בנות וכלולות

לפרטים אודות חברות בנות וכלולות ראה תקנה 11 ו-13 בפרק זה, פרטים נוספים על התאגיד.

ג. מניות רדומות וניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש

אין.

⁶⁷ יציין, כי ביחס לדוח מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 4 בינואר 2022 (מספר אסמכתא 2022-01-001894) היו שינויים באחזקות ניירות ערך של החברה על ידי מגדל קרנות נאמנות בע"מ. בהתאם להוראות הדין ולהנחיות רשות ניירות ערך שינויים אלו אינם מדווחים באופן יום יומי אלא, במסגרת דוח מצבה רבעוני בלבד ובלבד ששינויים אלו אינם עוברים באופן מצטבר שיעור של 2% ביחס להון המונפק והנפרע של החברה.

⁶⁸ כפי שנמסר לחברה ע"י אליהו הנפקות, נכון למועד הדוח החברה לרישומים של בנק הפועלים מחזיקה 1,049,102,344 מניות של החברה.

⁶⁹ מגדל מחזיקה במניות בנאמנות עבור מי שהיו בעלי מניותיה עובר ליום 31.7.97.

תקנה 24 א': הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים של התאגיד

<u>הון מונפק ביום 16.03.2022</u>	<u>הון רשום ביום 16.03.2022</u>
10,539,082.34 ש"ח	15,000,000 ש"ח
מחולק ל-1,053,908,234 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח	מחולק ל-1,500,000,000 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח

תקנה 24 ב': מרשם בעלי המניות של התאגיד

לפרטים בדבר מרשם בעלי המניות של התאגיד לפרטים ראה דוח מידי של התאגיד מיום 4 בינואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-001894).

תקנה 25 א': מען רשום של התאגיד

המען הרשום של התאגיד, רח' אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה 4951229, ת.ד. 3063, פתח תקווה 49130
 טלפון מס' 076-8868182, פקס מס' 03-9238988
 כתובת דואר אלקטרוני migdalhold@migdal.co.il

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שם נושא המשרה	שלמה אליהו, יו"ר הדירקטוריון	לינדה בן שושן
מס' הזיהוי:	43661602	59279224
תאריך לידה:	18.1.1936	26.05.1965
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	הדסה 6, תל-אביב	גפן 16, מכבים
הנתינות שלו:	ישראלית	ישראלית
חברותו בוועדות הדירקטוריון:	יו"ר ועדת תרומות	חברה בוועדת ביקורת, בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים ובוועדת תגמול
דח"צ או דירקטור בלתי תלוי:	לא	כן
דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי אשר קבע הדירקטוריון:	כן	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	יו"ר שלמה אליהו אחזקות בע"מ, חברה קשורה לתאגיד	לא
התאריך בו החלה כהונתו כדירקטור:	29.10.2012 – דירקטור 18.6.2018 – יו"ר הדירקטוריון	30.04.2020
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:	יו"ר שלמה אליהו אחזקות בע"מ וחברות בנות, אליהו 1959 בע"מ ואליהו הנפקות בע"מ. דירקטור, יזם ובעלים בפרויקט גן העיר בע"מ וחברות בנות. כיהן כדירקטור ויו"ר ועדת ניהול סיכונים וסולבנס' וועדת תרומות במגדל חברה לביטוח בע"מ עד לאוקטובר 2020, כיו"ר מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ומבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ עד דצמבר 2020 וכדירקטור במגדל ביטוח גיוס הון בע"מ עד דצמבר 2020.	בוגרת בכלכלה וסוציולוגיה (האוניברסיטה העברית בירושלים); מוסמכת במנהל עסקים, התמחות במימון ובנקאות, (האוניברסיטה העברית בירושלים). שותפה בפורמה- קרן השקעות פרטית המשקיעה בנדל"ן באירופה; במונטה קפיטל חברה ניהול אמסיאמסי בע"מ, ביונסי וגילי השקעות ויעוץ פיננסי בע"מ ובפיק קרן השקעות בע"מ. חברה בוועדה המייעצת של מונטה סידס 2 מנג'מנט בע"מ, בקרן מונטה המשקיעה בפינטק ואינשורטק; דח"צ בתרו תעשיה רוקחית בע"מ; דח"צ ויו"ר ועדת מאזן בחברת אנרג'יקס – אנרגיות מתחדשות בע"מ; דח"צ בחברת MRR Thirteen Limited; דח"צ בחברת פריורטק בע"מ; דח"צ ויו"ר ועדת השקעות מח"ר – חברה לניהול קופות גמל לאקדמאים ומנהלים בע"מ, דירקטורית בחברת אמ.די.ג'י ריאל אסטייט גלובל לימיטד (חברה הרשומה בא"י הבתולה). דירקטורית בהתנדבות בעוגן קרן להלוואות חברתיות בע"מ. חברה בהתנדבות בוועד המנהל של העמותה לקידום החינוך בתל אביב יפו ובוועד המנהל ובחבר הנאמנים של המכללה האקדמית ספיר. כיהנה כדח"צ בחברה המנהלת של רום קרן ההשתלמות לעובדי הרשויות המקומיות בע"מ, עד מאי 2020, כדח"צ ויו"ר ועדת השקעות בקופת הגמל של עובדי אל על, עד מרץ 2020, כדח"צ וחברה בוועדות אשראי, ביקורת וממשל תאגידי בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, עד מאי 2017.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	כן, אביו של מר ישראל אליהו, יו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון (1965) בע"מ, חברה בת של התאגיד ויו"ר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל חברה לביטוח בע"מ.	לא

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שם נושא המשרה	ד"ר גבריאל פיקר	שלמה הנדל
מס' הזיהוי:	000540302	77041739
תאריך לידה:	30.1.1950	11.02.1946
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	ויצמן 73, תל-אביב	פיינשטיין 8 תל אביב
הנתיבות שלו:	ישראלית	ישראלית
חברותו בוועדות הדירקטוריון:	לא	יו"ר ועדת ביקורת, ועדה לבחינת הדוחות הכספיים וועדת תגמול
דח"צ או דירקטור בלתי תלוי:	לא	כן
דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי אשר קבע הדירקטוריון:	לא	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	לא	לא
התאריך בו החלה כהונתו כדירקטור:	12.11.2013	22.09.2019
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :	רופא שיניים, D.M.D. (האוניברסיטה העברית והמרכז הרפואי "הדסה", ירושלים). מנכ"ל התאגיד, כמפורט בתקנה 26 א לדוח, מיום 18.01.2022 וכיהן כמנכ"ל עד ליום 01.07.2022. משמש כיועץ ביטוחי בריאות ושיניים - רופא אמון. דירקטור בדרך ה- 13 בע"מ, בעמותת קרן הישג וחבר בוועד המנהל של קרן פיקר. כיהן כחבר ועדת ביקורת של התאגיד עד ינואר 2022, כדירקטור וכחבר ועדת ביקורת במגדל לביטוח בע"מ, עד נובמבר 2021 וכדירקטור באליהו 1959 בע"מ, עד אוקטובר 2021.	בוגר במדעי החברה ותעודה בלמודי הכשרה בניהול, מגמת חשבנים (אוניברסיטת תל אביב), הסמכה לביקורת מערכות מידע ממוחשבות (ארה"ב), קורס ניהול בכיר (אוניברסיטת הרווארד). דירקטור בפניקס ווליו התחדשות עירונית שותף כללי בע"מ, דח"צ בפניקס ווליו התחדשות עירונית שותפות מוגבלת, חבר מועצה ויו"ר ועדת הביקורת (בהתנדבות), של האוניברסיטה הפתוחה ויו"ר ועדת הביקורת (בהתנדבות) של התזמורת הפילהרמונית הישראלית. כיהן כיו"ר מועצת המנהלים (בהתנדבות) של קרן לעידוד יזמים צעירים בע"מ מקבוצת עוגן, עד יולי 2020.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא	לא

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שם נושא המשרה	אברהם דותן	כרמי גילון
מס' הזיהוי:	052300373	000540294
תאריך לידה:	27.12.1953	20.01.1950
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	אבא אבן 27, הרצליה	הזית 6, מבשרת ציון
הנתיבות שלו:	ישראלית	ישראלית
חברותו בוועדות הדירקטוריון:	חבר ועדת ביקורת	חבר ועדת תגמול
דח"צ או דירקטור בלתי תלוי:	לא	לא
דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי אשר קבע הדירקטוריון:	כן	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	לא	לא
התאריך בו החלה כהונתו כדירקטור:	29.12.2021	21.04.2021
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :	בוגר מדעי המדינה (אוניברסיטת חיפה). דירקטור במגדל חברה לביטוח בע"מ. דירקטור באמיליה פיתוח (מ.ע.פ) בע"מ. כיהן כמנכ"ל פי גלילות מסופי נפט וצנורות בע"מ וכיו"ר מגל – מפעלי גז לישראל בע"מ, עד 2020.	בוגר מדעי המדינה ומנהל ציבורי (האוניברסיטה העברית ירושלים), לימוד תואר שני מדעי המדינה ומנהל ציבורי (אוניברסיטת חיפה). דירקטור וחבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של מגדל חברה לביטוח בע"מ. דח"צ במלונות דן בע"מ. כיהן כיו"ר Cytegit, עד 2020.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא	לא

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שם נושא המשרה	רון תור	ד"ר קרן בר-חנה
מס' הזיהוי:	050965862	025326323
תאריך לידה:	10.03.1952	30.05.1973
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	שלומציון 25, תל אביב	רבי עקיבא 57 ב, הרצליה
הנתיבות שלו:	ישראלית	ישראלית
חברותו בוועדות הדירקטוריון:	חבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים	לא
דח"צ או דירקטור בלתי תלוי:	כן	לא
דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי אשר קבע הדירקטוריון:	כן	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	לא	לא
התאריך בו החלה כהונתו כדירקטור:	30.09.2021	16.03.2022
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :	בוגר סטטיסטיקה (האוניברסיטה העברית ירושלים) ומשפטים (המרכז הבינתחומי הרצליה), חבר בלשכת עו"ד. יו"ר מדינטק בע"מ.	בוגרת (BA) בכלכלה וחשבונאות (אוניברסיטת תל אביב), רואת חשבון. מוסמכת (MA) בכלכלה (אוניברסיטת תל אביב), דוקטור לפילוסופיה (PhD) במנהל עסקים, התמחות במימון – חשבונאות (אוניברסיטת תל אביב). מרצה בכירה וחברת סגל אקדמי בכיר, החוג לחשבונאות, בית ספר למנהל עסקים. חברה בוועדה הציבורית המייעצת לקביעת שכר חברי הכנסת. דח"צ ויו"ר וועדת ביקורת בחברת רימון שירותי ייעוץ וניהול בע"מ ודח"צ ברבד בע"מ. נציגת מועצת רואי החשבון במועצת מגן דוד אדום. כיהנה כדירקטורית בחברת הגמל לעובדי האוניברסיטה העברית בע"מ, עד 2020. כיהנה כדח"צ, יו"ר וועדת ביקורת, תגמול ותביעה נגזרת בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, עד מרץ 2022.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא	לא

דירקטורים שתקופת כהונתם הסתיימה במהלך תקופת הדו"ח ובתקופה שלאחריה עד למועד הדו"ח ולכן לא הובאו פרטים אודותם:

שם	ת.ז.	תחילת כהונה	סיום כהונה
מר אריה מינטקביץ	000129320	03.02.2019	29.12.2021
מר חיים רמון	008699993	01.10.2019	29.12.2021
מר עזריאל מוסקוביץ	058508839	26.04.2018	29.12.2021

תקנה 26א': נושאי משרה בכירה של התאגיד⁷⁰

שם נושא המשרה:	ד"ר גבריאל פיקר	יוסי בן ברוך
מס' הזיהוי:	000540302	027922996
תאריך לידה:	30.01.1950	25.11.1970
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד:	מנכ"ל של התאגיד לתקופת ביניים עד 01.07.2022	משנה למנכ"ל ומנהל כספים של התאגיד
התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה של התאגיד, או בבעל עניין בו:	לא	מנהל כספים ומנהל חטיבת פיננסים של מגדל חברה לביטוח בע"מ, מנכ"ל ומנהל כספים של מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ, מנהל כספים ודירקטור במגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ובמגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ. יו"ר דירקטוריון מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ, מגדל אשכול פיננסים בע"מ, מגדל שירותי מימון בע"מ, מגדל ליסינג בע"מ, נכסי המגן בע"מ, פל בית המגן בע"מ, מגדל שירותי ניהול בע"מ ומגדל ניהול תביעות בע"מ. דירקטור בבי-וול פתרונות לאיכות חיים בע"מ, סוכנויות פלדורס ביטוח בע"מ, שחם סוכנויות ביטוח (1977) בע"מ. דירקטור וחבר ועדת ביקורת במגדל שוקי הון (1965) בע"מ.
האם הוא בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד:	לא	לא
השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:	רופא שיניים D.M.D (האוניברסיטה העברית והמרכז הרפואי "הדסה", ירושלים). משמש כיועץ ביטוחי בריאות שיניים – רופא אמון. דירקטור בדרך ה-13 בע"מ ובעמותת קרן הישג. חבר בועד המנהל של קרן פיקר. כיהן כחבר ועדת ביקורת של התאגיד, עד ינואר 2022, כדירקטור וחבר ועדת ביקורת במגדל חברה לביטוח בע"מ, עד נובמבר 2021 וכדירקטור באליהו 1959 בע"מ, עד אוקטובר 2021.	בוגר משפטים וחשבונאות (אוניברסיטת ת"א), מוסמך במנהל עסקים – התמחות במימון (אוניברסיטת ת"א). בעל רישיון עו"ד ורו"ח. בעל כשירות לרישיון מנהל תיקים (למעט התמחות). שימש כמנכ"ל מגדל שוקי הון (1965) בע"מ עד ספטמבר 2018, יו"ר דירקטוריון מגדל קרנות נאמנות בע"מ, עד ינואר 2019, מגדל חיתום וקידום עסקים בע"מ, עד ספטמבר 2018, מגדל שוקי הון (שירותי ניהול) בע"מ, ניהול תיקים, אם.ס.י.אם השקעות אלטרנטיביות בע"מ, עד ספטמבר 2018.
התאריך בו החלה כהונתו:	18.01.2022	01.10.2018

⁷⁰ יוער, כי החברה בחנה את רשימת נושאי המשרה כפי שפורטה על ידיה בעבר, לרבות בהתאם לדרישות הדין הרלוונטיות, ורשימה זו הינה רשימה מעודכנת לאחר בחינה כאמור.

תקנה 26א': נושאי משרה בכירה של התאגיד⁷⁰

שם נושא המשרה:	נועם הויזליך	טלי כסיף	מיכל גור כגן
מס' הזיהוי:	017426354	54677836	038648655
תאריך לידה:	31.10.1974	13.02.1957	03.03.1976
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד:	יועץ משפטי וממונה על האכיפה של התאגיד	מזכירת החברה של התאגיד	מנהלת הסיכונים של התאגיד
התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה של התאגיד, או בבעל עניין בו:	יועץ משפטי וממונה על האכיפה במגדל חברה לביטוח בע"מ, במגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בעמ ובחברות נוספות בקבוצת הביטוח מגדל.	מזכירת החברה של מגדל חברה לביטוח בע"מ, של מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, של מגדל בריאות ואיכות חיים בע"מ וחברות נוספות בקבוצת הביטוח מגדל.	מנהלת הסיכונים של מגדל חברה לביטוח בע"מ ומגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ.
האם הוא בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:	בוגר במשפטים (האוניברסיטה העברית), עורך דין. מוסמך במנהל עסקים (המכללה למנהל). כיהן כראש אגף רגולציה של בנק לאומי לישראל בע"מ, עד מאי 2021.	בוגרת במשפטים (אוניברסיטת תל-אביב), עורכת דין.	בוגרת כלכלה (מכללת עמק יזרעאל), מוסמכת מנהל עסקים (אוניברסיטת תל אביב).
התאריך בו החלה כהונתו:	26.06.2021	18.03.1991	25.07.2016

תקנה 26א': נושאי משרה בכירה של התאגיד⁷⁰

שם נושא המשרה:	תמיר סולומון	יפתח רון-טל	ישראל אליהו
מס' הזיהוי:	025047176	054067939	27768969
תאריך לידה:	13.03.1973	15.04.1956	16.05.1970
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד:	מבקר פנים של התאגיד	אינו ממלא תפקיד בתאגיד	אינו ממלא תפקיד בתאגיד
התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה של התאגיד, או בבעל עניין בו:	מבקר פנים של מגדל חברה לביטוח בע"מ, של מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ושל מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ.	יו"ר דירקטוריון וחבר בוועדת איתור דב"ת ובוועדת ניהול סיכונים וסולבנסי של מגדל חברה לביטוח בע"מ.	יו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון (1965) בע"מ ויו"ר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל חברה לביטוח בע"מ.
האם הוא בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד:	לא	לא	כן, בנו של מר שלמה אליהו, יו"ר דירקטוריון התאגיד.
השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:	בוגר בכלכלה וניהול (המכללה למנהל), מוסמך במנהל עסקים (הקריה האקדמית). מבקר פנימי מוסמך (לשכת המבקרים הפנימיים ישראל), חבר ב-IIA ישראל וב-ISACA. כיהן כסמנכ"ל, מבקר פנים ראשי של מגדל שוקי הון (1965) בע"מ וחברות הבנות, עד אפריל 2019.	בוגר מנהל עסקים (אוניברסיטת בר-אילן), בוגר במשפטים (האוניברסיטה העברית). מכהן כדח"צ בביג מרכזי קניות בע"מ. כיהן כסמנכ"ל התאגיד עד ליום 31.12.2021. פעילות התנדבותית – ידי עמותה לשיקום ילדים חריגים ע.ל.י.ש.ח, החל מיוני 2009, יו"ר חבר הנאמנים – המכינות הקדם צבאיות, החל מיוני 2012, חבר באגודת הידידים – אוניברסיטת אריאל בשומרון, החל מאוגוסט 2009, חבר בהנהלת עמותת "יד לשריון" ויו"ר ועדת הנצחה, החל מאפריל 2017.	בוגר כלכלה, קולנוע וטלוויזיה (אוניברסיטת תל אביב), בוגר קורסים למנהלים בכירים, התמחות במשא ומתן, מיזוגים ורכישות ועסקים משפחתיים (INSEAD). דירקטור בחברת לוגוס פרויקטים ונדל"ן בע"מ, חבר ועד מנהל ב-"והדרת" המועצה הלאומית לקידום מעמד הזקן (ע"ר) ובעמותת לב אוהב (ע"ר). מייסד של המרכז לעסקים משפחתיים - ישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בתאגיד ובמגדל חברה לביטוח בע"מ, עד מאי 2018, בשלמה אליהו אחזקות בע"מ ובחברות בנות, באליהו 1959 בע"מ ובחברות בנות, עד נובמבר 2017.
התאריך בו החלה כהונתו:	25.01.2019	01.08.2021 (כהונה במגדל ביטוח)	01.02.2014 (כהונה במגדל שוקי הון)

תקנה 26א': נושאי משרה בכירה של התאגיד⁷⁰

שם נושא המשרה:	שגי יוגב	שגי שטיין
מס' הזיהוי:	025301557	038366423
תאריך לידה:	16.03.1973	21.05.1976
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד:	אינו ממלא תפקיד בתאגיד	אינו ממלא תפקיד בתאגיד
התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה של התאגיד, או בבעל עניין בו:	מנכ"ל מגדל חברה לביטוח בע"מ, יו"ר דירקטוריון במגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, במגדל ביטוח גיוס הון בע"מ, במבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ ובמגדל אחזקות וניהול סוכנויות לביטוח בע"מ.	מנכ"ל מגדל שוקי הון (1965) בע"מ דירקטור ו/או יו"ר דירקטוריון בחברות הבנות של קבוצת מגדל שוקי הון (1965) בע"מ.
האם הוא בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד:	לא	לא
השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:	בוגר בביטוח (מכללת נתניה), מוסמך במנהל עסקים (האוניברסיטה העברית). כיהן בהראל חברה לביטוח בע"מ כמשנה למנכ"ל – מנהל החטיבה לביטוח כללי ומנהל חטיבת התביעות, עד שנת 2021. כיהן כדירקטור בתאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול"), עד 2021.	בוגר בכלכלה (אוניברסיטת בן גוריון), קורס דירקטורים ונושאי משרה, בעל רישיון מנהל תיקים, ובעל רישיון ביטוח מורשה פנסיוני. כיהן כמנכ"ל מגדל קרנות נאמנות בע"מ, עד 1.10.2018, משנה למנכ"ל מגדל שוקי הון (1965) בע"מ, עד 31.8.2018.
התאריך בו החלה כהונתו:	21.11.2021 (כהונה במגדל ביטוח)	01.09.2018 (כהונה במגדל שוקי הון)

נושאי משרה בכירה שתקופת כהונתם הסתיימה במהלך תקופת הדוח ובתקופה שלאחריה עד למועד הדוח:

שם	ת.ז.	תחילת כהונה	סיום כהונה
גב' אילנה בר, יועצת משפטית	022190839	10.07.2001	27.06.2021
מר מוטי רוזן, מנכ"ל התאגיד	054664271	01.02.2021	08.08.2021
מר רן עוז, (נושא משרה בכירה בתאגיד מתוקף תפקידו כמנכ"ל מגדל ביטוח)	022832588	01.09.2019	21.11.2021
מר יפתח רון-טל, מנכ"ל התאגיד	054067939	08.08.2021	31.12.2021

תקנה 26ב': מורשה חתימה של התאגיד

לתאגיד אין מורשי חתימה עצמאיים.

תקנה 27: רואי החשבון של התאגיד

סומך חייקין, רואי חשבון, מגדל המילניום KPMG רח' הארבעה 17, תא דואר 609 תל-אביב 6100601

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, מגדל מידטאון, רח' דרך מנחם בגין 144א' תל-אביב 6492102

תקנה 28: שינוי בתזכיר או בתקנות של התאגיד

במהלך תקופת הדוח לא חל שינוי בתקנות החברה.

תקנה 29: המלצות והחלטות הדירקטורים

- (א) המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר: (לעניין המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית ראה פירוט החלטות אסיפה כללית מיוחדת בסעיף קטן (ג) להלן).
1. תשלום דיבידנד (סופי וביניים) וחלוקת מניות הטבה: ביום 30.09.2021 החליט דירקטוריון החברה, לאחר שהביא בחשבון את התוצאות הכספיות של החברה, בהתאם לדוחותיה הכספיים ליום 30.06.2021, את הרווחים הראויים לחלוקה, את ההתחייבויות הקיימות והצפיות, את מבנה ההון, תזרים המזומנים הצפוי וההתחייבויות הקיימות והחזויות, לאשר דיבידנד בסך של 47 מיליון ש"ח. הדירקטוריון סבר כי החברה עומדת במבחן הרווח ובמבחן ביחס לחלוקה זו, כאמור בסעיף 302 לחוק החברות התשנ"ט 1999 ואישר כי לא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מהחברה את היכולת לעמוד בהתחייבויות קיימות וצפויים. כמו כן, אישר הדירקטוריון את פירוט עמדתו ופירוט הבחינות שנערכו לצורך חלוקת הדיבידנד, כמפורט בטיטת הדוח שהובאה לעיונו. החלטת הדירקטוריון כאמור הובאה לאישור האסיפה הכללית.
 2. שינויים בהון הרשום או המונפק של התאגיד: אין.
 3. שינוי תזכיר או תקנון של התאגיד: אין.
 4. פדיון מניות: אין.
 5. פדיון מוקדם של אגרות חוב: אין.
 6. עסקה שאינה בהתאם לתנאי השוק בין התאגיד ובעל ענין בו: אין.

(ב) החלטות אסיפה כללית בעניינים המפורטים לעיל שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטוריון: אין.

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

- 21.04.2021 - למנות את מר איתן בן אליהו לדירקטור חיצוני בחברה לתקופת כהונה של שלוש שנים החל ממועד אישור האסיפה.
- למנות את מר כרמי גילון כדירקטור בחברה, החל ממועד אישור האסיפה ועד תום האסיפה הכללית השנתית הבאה שתכנס.
- לאשר את תנאי התגמול והפיצוי של מנכ"ל החברה, מר מרדכי (מוטי) רוזן, אשר כיהן גם כיו"ר דירקטוריון חברת הבת, מגדל חברה לביטוח בע"מ, כמפורט בדוח זימון האסיפה. לפרטים ראו דיווח מידי של החברה מיום 21 באפריל 2021 (אסמכתא: 01-068316-2021).
- 21.10.2021 - לאשר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של 47 מיליון ש"ח המהווים, נכון ליום החלטת הדירקטוריון, 0.0445959 ש"ח למניה ו-445.959% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

הדיבידנד שולם לבעלי המניות של החברה שיהיו רשומים בפנקס בעלי המניות של החברה בתום היום הקובע (26.10.2021) אשר בהתאם להוראות הבורסה יהווה גם את יום האקס.
מועד התשלום יחל ביום 03.11.2021.

- 08.11.2021 - לאשר עדכון למדיניות התגמול הקיימת של החברה, כך שמדיניות התגמול של החברה תהא בנוסח שצורף כנספח א' לדוח זימון האסיפה.
- האסיפה הכללית החליטה שלא לאשר לחברה לשלם לחברה הבת, מגדל ביטוח, את החלק היחסי (10%) מעלות העסקתו של מר רון-טל, המשמש כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח על פי תנאי העסקתו כפי שאושרו במוסדות מגדל ביטוח ומפורטים בדוח זה, וזאת בשל כהונתו כמנכ"ל החברה ולכן, לא הוענק למר רון-טל כתב שיפוי בנוסח כפי שניתן ליתר נושאי המשרה בחברה, בהתאם לאישור האסיפה הכללית של החברה מיום 7 בפברואר 2012 ומר רון-טל לא יהיה זכאי לפטור כמו יתר נושאי המשרה בחברה.
- לאשר הענקת כתב שיפוי למר רון תור בנוסח כפי שניתן ליתר נושאי המשרה בחברה, בהתאם לאישור האסיפה הכללית של החברה מיום 7 בפברואר 2012 וכן הוא יהיה זכאי לפטור כמו יתר נושאי המשרה בחברה.
- 16.03.2022 - למנות את שופט בית המשפט העליון בדימוס, מר חנן מלצר, לדירקטור בחברה (שאינו דח"צ), בתוקף החל מיום 14 באפריל 2022 ועד תום האסיפה הכללית השנתית הבאה.
- למנות את ד"ר קרן בר-חוה לדירקטורית בחברה (שאינה דח"צית), החל ממועד אישור האסיפה הכללית ועד תום האסיפה הכללית השנתית הבאה.
- לבחור בשופט בדימוס מלצר לתפקיד יו"ר דירקטוריון החברה, בתוקף מיום 14 באפריל 2022.
- לאשר את תנאי כהונתו והעסקתו של השופט בדימוס מלצר, בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה בהיקף של שני שליש משרה, בתוקף החל מיום 14 באפריל 2022, כמפורט בסעיף 2.4 לדוח זימון האסיפה. לפרטים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 6 בפברואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-015535).
- לאשר את תנאי כהונתו והעסקתו של ד"ר גבריאל פיקר בגין כהונתו כמנכ"ל בחברה לתקופת הביניים, החל ממועד תחילת כהונתו בפועל, כמפורט בסעיף 2.5 לדוח זימון האסיפה. לפרטים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 6 בפברואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-015535).

תקנה 29 א': החלטות התאגיד

1. אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות: אין
2. פעולה לפי סעיף 254(א) לחוק החברות אשר לא אושרה: אין
3. עסקאות חריגות הטעונות אישורים מיוחדים לפי סעיף 270 (1) לחוק החברות: אין
4. פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושא משרה שבתוקף בתאריך הדוח:

(1) כתבי שיפוי שניתנו עד שנת 2006

- א. החברה מסרה כתבי שיפוי לנושאי משרה בחברות מוחזקות ובתאגידים אחרים בהם הם מכהנים מתוקף היותם נושאי משרה בחברה המאוחדת וכן למספר עובדים בקבוצה, לפיהם תשפה אותם מגדל, בהיקף, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי השיפוי, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בשל פעולות שיעשו בתוקף היותם נושאי משרה בתאגידים האמורים, או בגין פעולות שפורטו בכתבי השיפוי.
- ב. החברה מסרה כתבי ויתור לנושאי משרה בחברות מוחזקות ובתאגידים אחרים בהם הם מכהנים מתוקף היותם נושאי משרה במגדל ובחברות בנות של מגדל, לפיהם ויתרה החברה בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הויתור, על תביעות נגד נושאי המשרה בקשר עם כל פעולה ו/או מחדל שיעשו כנושאי משרה בתאגידים האמורים.
- ג. החברה מסרה כתבי שיפוי לנושאי משרה במגדל, בחברות בנות של מגדל ובחברות המוחזקות, לפיהם ישפו אותם, בהיקף, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי השיפוי, בגין חבות כספית שתוטל עליהם בקשר עם העניינים הבאים:

(1) תשקיף החברה משנת 1996.

(2) חובות שיחולו על החברה ו/או החברות בקבוצת מגדל בגין היות החברה חברה שמנייתיה מוחזקות בידי הציבור ורשומות למסחר בבורסה ובלבד שההתחייבות לשיפוי תחול אך ורק על חביות הנובעות מפעולות שבוצעו בתקופה של עד שנה מתאריך התשקיף.

ד. החברה מסרה כתבי ויתור והתחייבות לדחיית תביעות לנושאי משרה בתאגידים המשתייכים לקבוצת מגדל לפיהם ויתרה, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הויתור וההתחייבות על תביעות כנגד נושאי המשרה בקשר עם כל פעולה ו/או מחדל שיעשו על ידם כנושאי משרה בכל אחד מהתאגידים, לרבות פעולה בקשר עם התחומים המפורטים להלן:

(1) תשקיף החברה משנת 1996.

(2) החובות שיחולו על התאגיד בקשר עם היות החברה חברה שמנייתיה מוחזקות בידי הציבור או רשומות למסחר בבורסה.

כן התחייבה החברה, בנסיבות ובסייגים שפורטו בכתבי הויתור וההתחייבות, לגרום לדחיה של כל תביעה שתגיש כנגד התאגידים או איזה מהם אם כתוצאה מתביעה כאמור ייתבעו נושאי המשרה על ידי מי מהתאגידים בתביעה אשר לא תדחה על הסף.

(2) כתבי פטור ושיפוי שניתנו בשנת 2006

בחודש נובמבר 2006 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה מתן התחייבות לפטור והתחייבות לשיפוי של נושאי משרה בחברה.

בהתאם לכך הודיעה החברה לנושאי המשרה בה כדלקמן:

התחייבות לפטור – החברה פוטרת את נושאי המשרה בחברה מכל אחריות כלפיה החברה עד כמה שהדבר מותר על-פי דין, לכל נזק שנגרם ו/או ייגרם לה אם נגרם ו/או ייגרם עקב הפרת חובת הזהירות אותם חבים נושאי המשרה כלפיה בפעולתם בתום לב בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או לפי בקשתה כנושאי משרה בחברה אחרת מקבוצת מגדל ו/או כנציגיה של החברה ולבקשתה בתאגיד אחר שהחברה מחזיקה בו בזכויות, במישרין או בעקיפין, או בעלת ענין בה (להלן – "החברה האחרת") כמפורט בכתב הפטור והשיפוי שנמסר לנושאי המשרה.

התחייבות לשיפוי – החברה מתחייבת מראש לשפות את נושאי המשרה בחברה לרבות נושאי משרה בחברה האחרת בהתאם לנוסח כתב הפטור והשיפוי שנמסר לנושאי המשרה. בהתאם לכתב השיפוי ובכפוף להוראות הדין החברה תתחייב לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה כמפורט בכתב השיפוי שתוטלנה עליהם או שיציאו עקב פעולות שעשו (לרבות פעולות לפני תאריך כתב השיפוי) ו/או שיעשו בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או בחברה האחרת ובלבד שהפעולות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב השיפוי ובלבד שסכום השיפוי המירבי של השיפוי בגין סעיף 2.1.1 לכתב השיפוי הכולל והמצטבר שתשלם החברה לכל נושאי המשרה במצטבר על-פי כל כתבי השיפוי שהוצאו ו/או יוצאו על-ידי החברה לא יעלה על סכום מצטבר השווה ל-25% מהונה העצמי של החברה (במאוחד) על-פי הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים האחרונים של החברה לפני מתן השיפוי בפועל וזאת לכל אחד מנושאי המשרה וכולם ביחד, למקרה בודד ובמצטבר וזאת בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת ביטוח, אם יתקבלו, במסגרת ביטוח שרכשה החברה.

(3) קציבת פטור מאחריות והתחייבות לשיפוי שניתנו בשנת 2011

בחודש נובמבר 2011 החליטה ועדת הביקורת של החברה לקצוב עד ליום 30 בנובמבר 2020 את תקופת האירועים במהלכה יחולו הסדרי הפטור והשיפוי הקיימים בחברה, ככל שלא יחולו בהסדרים אחרים, וכן כתבי פטור או שיפוי שיינתנו מעת לעת על ידי החברה על פי הסדרי הפטור והשיפוי הקיימים בחברה, ביחס לנושאי משרה בחברה שבעל השליטה בחברה עשוי להיחשב כבעל עניין אישי במתן כתבי הפטור והשיפוי להם, המכהנים או שיכהנו מעת לעת ראה דוח מיידי שפרסמה החברה ביום 29 בנובמבר 2011 (אסמכתא: 2011-01-344328).

(4) כתבי שיפוי מעודכנים שניתנו בשנת 2012

בחודש פברואר 2012, אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה הענקת כתבי שיפוי מעודכנים לנושאי משרה בחברה, שבעל השליטה בחברה עשוי להיחשב כבעל עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם וכפי שימונו מעת לעת ("נושאי משרה מסויימים") ולדירקטורים בחברה. כתבי השיפוי המעודכנים שיוענקו לנושאי המשרה המסויימים זהים לכתבי השיפוי שיוענקו לדירקטורים והינם בנוסח שצורף לדיווחים המיידים שפורסמו בעניינם, המפורטים להלן. הוראות כתבי השיפוי המעודכנים שיוענקו לנושאי המשרה המסויימים יחולו, בכפוף להוראות כל דין, גם ביחס לפעולות שנעשו עובר לתיקונם. בין יתר ההוראות המצויות בכתבי השיפוי נכללות:

א. התחייבות לשיפוי מראש בגין חבות כספית שהוטלה על נושא המשרה ו/או הדירקטור לתשלום לנפגעים מן ההפרה בהליך מנהלי וכן הוצאות שהוציא נושא משרה ו/או הדירקטור בקשר עם הליך מנהלי שהתנהל בעניינו, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל בהתאם לכניסתו לתוקף של חוק האכיפה המנהלית ותיקונו של חוק ניירות ערך, תשכ"ח - 1968 ("חוק ניירות ערך") ובהתאם לחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה) תשע"א - 2011.

ב. סכום השיפוי המרבי שישולם לנושאי משרה ו/או דירקטורים בקבוצת מגדל בכללותה, במסגרת כל כתבי השיפוי שהוצאו ויוצאו מעת לעת, לא השתנה, אלא שתוקן כי הוא לא יעלה על סכום השווה ל-25% מהונה העצמי של החברה (במיוחד) לפי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסמה החברה לפני מועד השיפוי בפועל (חלף שיקבע לפי הדוחות השנתיים האחרונים שפרסמה החברה לפני מועד השיפוי בפועל).

ג. ניתנה הבהרה כי ההתחייבות לשיפוי חלה גם לגבי תפקידים אחרים בהם יישא בעל כתב השיפוי בתאגיד בקבוצת מגדל ו/או בתאגיד אחר בו הוא מכהן מטעם קבוצת מגדל.

ד. ניתנה הבהרה כי ההתחייבות לשיפוי חלה הן לגבי אירוע שהתקיים בישראל והן לגבי אירוע שהתקיים מחוץ לישראל.

כמו כן, לאור התפתחויות שחלו בסביבה העסקית בה פעלה באותה השעה החברה וברגולציה אשר חלה עליה, עודכנה רשימת האירועים בגינם רשאית החברה לתת התחייבות לשיפוי, כך שתכלול, בין היתר, התייחסות לאירועים הבאים: ניהול סיכונים, מדיניות השקעות, הליכי ובקורות SOX, עריכת דוחות כספיים ודוחות אחרים וניהול כספי לקוחות.

לפרטים נוספים אודות כתבי שיפוי אלו, ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 28 בדצמבר 2011 (אסמכתא: 2011-01-378141), דיווח מיידי מיום 2 בפברואר 2012 (אסמכתא: 2012-01-032109) ודיווח מיידי מיום 7 בפברואר 2012 (אסמכתא: 2012-01-036555).

כתבי שיפוי וכתבי פטור שניתנו בשנת 2016 (כתבי השיפוי הינם בנוסח זהה לכתבי השיפוי שניתנו בשנת 2012) (5)

בחודש דצמבר 2016 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של החברה מתן כתבי שיפוי גם לנושאי משרה שהם בעל השליטה וקרובו וכן מתן כתבי פטור לנושאי משרה ולדירקטורים, לרבות נושאי משרה שהם בעל השליטה או קרובו. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 22 בדצמבר 2016 בדבר זימון אסיפה כללית (דוח משלים) שעל סדר יומה, בין היתר, אישור מתן כתבי השיפוי והפטור (אסמכתא: 2016-01-142339) וכן דיווח מיידי של החברה בדבר תוצאות האסיפה מיום 1 בינואר 2017 (אסמכתא: 2017-01-000333).

ביטוח נושאי משרה (6)

ביום 14 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול של החברה ביום 13 בפברואר 2022, חידוש התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בקבוצה, לנושאי משרה בקבוצה, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו המכהנים לנושאי משרה בקבוצה, מנכ"ל החברה ונושאי משרה המכהנים במגדל שוקי הון (1965) בע"מ ובחברות בשליטת מגדל שוקי הון (1965) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאות של החברה. הביטוח יחודש לתקופה של שנים עשר (12) חודשים, החל מיום 15 בפברואר 2022, בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח ובתמורה לפרמיה בסך של 1,941,149 דולר הכוללת הפחתה של 6% בהשוואה לפרמיה ששולמה בשנה שעברה. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי האמור וגובה ההשתתפות העצמית הינם בהתאם לתנאי השוק, אינם צפויים להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה ונקבעו לאחר בחינת הצעות שקיבלה החברה ממבטחי משנה. לפרטים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 15 בפברואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-018403).

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

שמות החותמים ותפקידם:

ד"ר גבריאל פיקר
מנכ"ל החברה

שלמה אליהו
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 23.03.2022

שאלון ממשל תאגידי
71

יובהר כי התשובות בשאלון אינן כוללות התייחסות לחברות בת אלא אם נכתב במפורש אחרת.

⁷¹ פורסם במסגרת הצעת חקיקה לשיפור הדוחות ביום 16.3.14.

עצמאות הדירקטוריון			
לא נכון	נכון		
	✓	בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א.ב(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים): דירקטור א': לינדה בן שושן דירקטור ב': שלמה הנדל מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 2	1.
		שיעור ⁷² הדירקטורים הבלתי תלויים ⁷³ המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 3/8 (37.5%) (*) שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון ⁷⁴ התאגיד ⁷⁵ ✓ לא רלוונטי (לא נקבעה הוראה בתקנון)	2.

⁷² בשאלון זה, "שיעור" – מספר מסוים מתוך הסך הכל. כך לדוגמא 3/7.

⁷³ לרבות "דירקטורים חיצוניים" כהגדרתם בחוק החברות.

⁷⁴ לענין שאלה זו – "תקנון" לרבות על פי הוראת דין ספציפית החלה על התאגיד (לדוגמא בתאגיד בנקאי - הוראות המפקח על הבנקים).

⁷⁵ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

(*) מר רון תור החל את כהונתו כדב"ת בחברה בתוקף מיום 30 בספטמבר 2021. לפרטים ראו דיווח מיידי מיום 30 באוקטובר 2021 (אסמכתא 150015-01-2021).

עצמאות הדירקטוריון				
לא נכון	נכון			
	✓	בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי).		3.
	✓	כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין שיעור הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____		4.
	✓	כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות): אם תשובתכם הינה "לא נכון" - האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278(א) סיפה ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה). יצוין שיעור הישיבות שבהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א' _____ .:		5.

עצמאות הדירקטוריון			
לא נכון	נכון		
	✓	בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח בישיבות הדירקטוריון כאמור) – יצינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף בישיבות הדירקטוריון כאמור: זהות: _____ תפקיד: בתאגיד (ככל וקיים) _____ פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____ האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) שיעור נוכחותו ⁷⁶ בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח: _____ לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____ נוכחות אחרת: _____ ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה)	1. 6.

⁷⁶ תוך הפרדה בין בעל השליטה, קרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכישורי הדירקטורים				
לא נכון	נכון			
	✓	7. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה – קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה). ⁷⁷ אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצוין –		
		א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: _____.		
		ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: _____.		
		ג. מנין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: _____.		
		ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: _____.		

⁷⁷ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

כשירות וכישורי הדירקטורים				
לא נכון	נכון			
	78 ✓	התאגיד דאג לעריכת תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן דאג לעריכת תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד. אם תשובתכם הינה "נכון" – יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח:	✓ כן ☐ לא	8.
	✓	בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. אם תשובתכם הינה "נכון" – יצוין המספר המזערי שנקבע: 3	א.	9.
		מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח – בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ⁷⁹ 6 בעלי כשירות מקצועית ⁷⁹ 2 במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח	ב.	

⁷⁸ על פי נוהל עבודת הדירקטוריון כל דירקטור חדש עורך סבב עם מנהלים בכירים ובעלי תפקידים שנמנו בנוהל להכרת החברה, הסביבה הרגולטורית, מערך ממשל תאגידי בה וכו'. כמו כן בהתאם לנוהל הדירקטוריון נערכות השתלמויות לדירקטורים אחת לשנתיים. ביום 28.10.2021 נערכה השתלמות דירקטורים בנושא השקעות (אנרגיות מתחדשות) ו-ESG וביום 17.02.2022 נערכה השתלמות דירקטורים בנושאים: IFRS17, מגמות מאקרו כלכליות וסיכונים אינפלציה, נהלי אכיפה בניירות ערך, הגנת פרטיות ואבטחת מידע. בנוסף, מעת לעת, עורכת החברה הדרכות והשתלמויות לנושאי משרה ו/או דירקטורים בנושאים ובתכנים אשר החברה סבורה כי מן הראוי להעמיק בהם או אשר מתבקשים על ידי דירקטורים מעת לעת.

⁷⁹ לאחר הערכת הדירקטוריון, בהתאם להוראות תקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו – 2005.

כשירות וכישורי הדירקטורים					
לא נכון		נכון			
		✓	בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים אם תשובתכם הינה "לא נכון" – יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____ בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____	א.	10.
			מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 6 נשים: 2	ב.	

ישיבות הדירקטוריון							
לא נכון	נכון						
		מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח: שנת 2021 רבעון ראשון: 6 רבעון שני: 7 רבעון שלישי: 7 רבעון רביעי: 6					
		לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור ⁸⁰ השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה – לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח ⁸¹ (ובהתייחס לתקופת כהונתו): (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים)					
		שם הדירקטור	שיעורי השתתפותו בישיבות הדירקטוריון	שיעורי השתתפותו בישיבות ועדות ביקורת ⁸²	שיעורי השתתפותו בישיבות הוועדה לבחינת הדוחות ⁸² הכספיים	שיעורי השתתפותו בישיבות ועדת תגמול ⁸²	
		שלמה אליהו	95% ⁸³	—	—	—	
		גבריאלי פיקר	100%	87% ⁸⁴	—	—	
		רון תור *	100%	100%	100%	100%	
		לינדה בן שושן	100%	100%	100%	100%	

⁸⁰ ראה ה"ש 72.

⁸¹ ד"ר קרן בר-חוה מונתה ב-16.03.2022.

⁸² לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

* מר רוני תור החל לכהן כדב"ת בחברה מיום 30 בספטמבר 2021. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 03 באוקטובר 2021 (אסמכתא: 2021-01-150015).

** מר עוזי מוסקוביץ סיים את כהונתו כדירקטור בחברה מיום 29 בדצמבר 2021. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 30 בדצמבר 2021 (אסמכתא: 2021-01-187251).

*** מר אריה מינטקביץ סיים את כהונתו כדירקטור בחברה מיום 29 בדצמבר 2021. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 30 בדצמבר 2021 (אסמכתא: 2021-01-187254).

**** מר חיים רמון סיים את כהונתו כדירקטור בחברה מיום 29 בדצמבר 2021. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 30 בדצמבר 2021 (אסמכתא: 2021-01-187245).

***** מר כרמי גילון דירקטור בחברה החל מיום 21 באפריל 2021. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 21 באפריל 2021 (אסמכתא: 2021-01-068343).

***** מר אברהם דותן דירקטור בחברה החל מיום 29 בדצמבר 2021, החל ממועד זה ועד סוף שנת 2021 ולא התקיימו ישיבות דירקטוריון. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 30 בדצמבר 2021 (אסמכתא: 2021-01-187263).

⁸³ מר שלמה אליהו לא השתתף ביתר ישיבות הדירקטוריון בשל עניין אישי.

⁸⁴ מר גבריאלי פיקר לא השתתף ביתר ועדות הביקורת בשל עניין אישי.

ישיבות הדירקטוריון								
לא נכון	נכון							
		שם הדירקטור	שיעורי השתתפותו בשיבות הדירקטוריון	שיעורי השתתפותו בשיבות ועדת ביקורת ⁸²	שיעורי השתתפותו בשיבות הוועדה לבחינת הדוחות ⁸² כספיים	שיעורי השתתפותו בשיבות ועדת תגמול ⁸²		
		עוזי מוסקוביץ **	100%	—	—	—		
		אריה מינטקביץ ***	100%	—	100%	85%		
		שלמה הנדל	100%	100%	100%	100%		
		חיים רמון ****	95%	—	—	—		
		כרמי גילון *****	100%	—	—	—		
		אברהם דותן *****	—	—	—	—		

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)				
לא נכון	נכון			
✓		בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.		12.

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון				
לא נכון	נכון			
	✓	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א.(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: _____.		13.
	✓	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א.(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור.		14.
		בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. ⁸⁵ ✓ לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).		15.
	✓	המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) –		16.
_____	_____	א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____.		
_____	_____	ב. הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות: ⁸⁶ ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)		
✓		בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. מר ישראל אליהו, בנו של מר שלמה אליהו, בעל השליטה בחברה, מכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון (1965) בע"מ, חברה בת של החברה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).		17.

⁸⁵ בחברות איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

⁸⁶ בחברות איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

ועדת הביקורת			
לא נכון	נכון		
_____	_____	18. בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -	
	✓	א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓	ב. יו"ר הדירקטוריון.	
	✓	ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	
	✓	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	
	✓	ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓	19. מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות	
	✓	20. מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הועדה, כאשר רוב הנכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.	

ועדת הביקורת				
לא נכון	נכון			
	✓	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי הענין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לענין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.		21.
	✓	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).		22.
	✓	בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו לגבי ההגנה שניתן לעובדים שהתלוננו כאמור.		23.
	✓	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו ביחס לדוחות הכספיים בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים.		24.

תפקידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן – הועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים				
לא נכון		נכון		
			א.	25.
		יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות הועדה לקראת הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: 2		
			ב.	
		מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים:		
		דוח רבעון ראשון: 2		
		דוח רבעון שני: 1		
		דוח רבעון שלישי: 1		
		דוח שנתי 2021: 2		
			ג.	
		מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים:		
		דוח רבעון ראשון: 7		
		דוח רבעון שני: 6		
		דוח רבעון שלישי: 6		
		דוח שנתי 2021: 6		
	✓	רואה החשבון המבקר של התאגיד השתתף בכל ישיבות הועדה והדירקטוריון, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.		
				26.

תפקידי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן – הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים.		
לא נכון	נכון	
		27. בוועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:
	✓	א. מספר חברה לא פחת משלושה (במועד הדיון בוועדה ואישור הדוחות כאמור).
	✓	ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).
	✓	ג. יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני.
	✓	ד. כל חברה דירקטורים ורוב חברה דירקטורים בלתי תלויים.
	✓	ה. לכל חברה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
	✓	ו. חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.
	✓	ז. המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חברה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.
		אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופת/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור וכן התנאי שלא התקיים: _____.

ועדת תגמול			
לא נכון	נכון		
	✓	28. הוועדה מנתה, בשנת הדיווח, לפחות שלושה חברים והדירקטורים החיצוניים היוו בה רוב (במועד הדיון בוועדה). ☐ לא רלוונטי (לא התקיים דיון).	
	✓	29. תנאי כהונתם והעסקתם של כל חברי ועדת התגמול בשנת הדיווח הינם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס - 2000.	
		30. בוועדת התגמול לא כיהן בשנת הדיווח -	
	✓	א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓	ב. יו"ר הדירקטוריון.	
	✓	ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	
	✓	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	
	✓	ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓	31. בעל שליטה או קרובו לא נכחו בשנת הדיווח בישיבות ועדת התגמול, למעט אם קבע יו"ר הוועדה כי מי מהם נדרש לשם הצגת נושא מסוים.	

ועדת תגמול			
לא נכון	נכון		
	✓	ועדת התגמול והדירקטוריון לא עשו שימוש בסמכותם לפי סעיפים 267א(ג), 272(ג)(3), ו-272(ג)(1)(ג) לאישור עסקה או מדיניות תגמול, למרות התנגדותה של האסיפה הכללית. אם תשובתכם הנה "לא נכון" יצויין – סוג העסקה שאושרה כאמור: _____ מספר הפעמים בהן נעשה שימוש בסמכותם בשנת הדיווח: _____	32.

מבקר פנים -			
לא נכון	נכון		
	✓	י"ר הדירקטוריון או מנכ"ל התאגיד הוא הממונה הארגוני על המבקר הפנימי בתאגיד.	33.
	✓	י"ר הדירקטוריון או ועדת הביקורת אישרו את תוכנית העבודה בשנת הדיווח. בנוסף, יפורט נושאי הביקורת בהם עסק המבקר הפנימי בשנת הדיווח: נושאי הביקורת בקבוצת מגדל נגזרים מתוכניות עבודה רב-שנתיות של מגדל אחזקות וחברות הבנות המתבססת על סקרי סיכונים המבוצעים באופן תקופתי וכן על תוצאות ביקורות, שינויים ואירועים ארגוניים, עדכוני רגולציה וכיו"ב, בקבוצת מגדל הנושאים כוללים את תחומי הפעילות השונים של הקבוצה, בהם ביטוח חיים, ביטוח כללי, פנסיה וגמל, השקעות, שוק ההון, פיננסים, מערכות מידע, ממשל תאגידי ועוד.	34.
		היקף העסקת המבקר הפנימי בשנת הדיווח (בשעות) ⁸⁷ : 40,600	35.
	✓	בשנת הדיווח התקיים דיון (בועדת הביקורת או בדירקטוריון) בממצאי המבקר הפנימי	
	✓	המבקר הפנימי אינו בעל ענין בתאגיד, קרובו, ר"ח מבקר או מי מטעמו וכן אינו מקיים קשרים עסקיים מהותיים עם התאגיד, בעל השליטה בו, קרובו או תאגידיים בשליטתם	36.

⁸⁷ כולל שעות עבודה שהושקעו בתאגידיים מוחזקים ובביקורת מחוץ לישראל, ולפי העניין.

עסקאות עם בעלי עניין			
לא נכון	נכון		
✓		37. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יציין – - מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) המועסקים על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם) ו/או באמצעות חברות ניהול): 2. ⁸⁸ אחד מכהן כיו"ר הדירקטוריון והשני משמש כיו"ר של חברה מוחזקת וכיו"ר של ועדת השקעות נוסטרו של חברה מוחזקת. - האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין: ✓ כן (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). _____.	

88

מר שלמה אליהו, בעל השליטה בחברה, מכהן כיו"ר דירקטוריון החברה. מר ישראל אליהו, בנו של מר שלמה אליהו, מכהן כיו"ר דירקטוריון מגדל שוקי הון, חברה בת של התאגיד וכיו"ר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של התאגיד. מר ישראל אליהו זכאי לגמול דירקטורים בגין כהונתו כיו"ר חברה הבת של התאגיד וכחבר ועדת השקעות נוסטרו של מגדל ביטוח. גמול הדירקטורים אותו מקבל מר ישראל אליהו אושר על ידי האורגנים הקבועים בדין.

5-64

עסקאות עם בעלי עניין			
לא נכון	נכון		
	✓	למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). אם תשובתכם הינה "לא נכון" – יצוין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו: כן ☐ לא ☐ (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). ביום 1 בינואר 2013 אליהו 1959 העבירה את מלוא פעילותה בביטוח חיים להראל; בחודש אוגוסט 2013 התקשרה אליהו 1959 עם מגדל ביטוח בהסכם תמורה בגין קליטתן של הפוליסות החדשות בתחום הביטוח הכללי (אשר תקופתן הינה החל משנת 2013); וכן בחודש יוני 2016 השלימה אליהו 1959 את מכירת תיק ה- RunOff בביטוח כללי למגדל ביטוח.	38.

יו"ר הדירקטוריון: _____

יו"ר ועדת הביקורת: _____

יו"ר הועדה לבחינת הדוחות הכספיים: _____

תאריך החתימה: 23.03.2022

דוח והצהרות בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 9ב(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ד"ר גבריאל פיקר, מנהל כללי;
2. יוסי בן ברוך, משנה למנכ"ל, מנהל כספים;
3. מיכל גור כגן, מנהלת סיכונים;
4. תמיר סולומון, מבקר פנים;
5. נועם הויזליך, יועץ משפטי וממונה על האכיפה;
6. טלי כסיף, מזכירת חברה;

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם, או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד, אשר נועדו לספק מידה סבירה של ביטחון בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד והאפקטיביות שלה; הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי שביצעה ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון כללה:

בקורות ברמת הארגון (Entity Level Controls); בקורות על תהליך עריכת וסגירת הדוחות; בקורות כלליות על מערכות המידע (ITGC) ובקורות על תהליכים שהנם מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי (תהליכים אלו מבוצעים במסגרת מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של התאגיד, שהינה גוף מוסדי, ולגביה חל האמור להלן).

חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק הון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

ביחס לחברה הבת האמורה, ביצעה ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, בהתבסס על הוראות חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי", חוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות דוחות וגילויים" והתיקונים לחוזרים האמורים.

בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, בהתייחס לבקרה הפנימית בגוף המוסדי ליום 31.12.2021 היא אפקטיבית.

בהתבסס על הערכת האפקטיביות שביצעה ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון כמפורט לעיל, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד ליום 31.12.2021 היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים
הצהרת מנהל כללי

אני, ד"ר גבריאל פיקר, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוח התקופתי של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד) לשנת 2021 (להלן - הדוחות);
- (2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
- (3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
- (4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
- (5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - (א) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקורות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -
 - (ב) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקורות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - (ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, והצגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון וההנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה הפנימית כאמור למועד הדוחות.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 23 במרס 2022

ד"ר גבריאל פיקר, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, יוסי בן ברוך, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד) לשנת 2021 (להלן - הדוחות);
- (2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
- (3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
- (4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
- (5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - (א) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקורות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי מתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ככל שהוא רלוונטי לדוחות הכספיים ולמידע כספי אחר הכלול בדוחות, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -
 - (ב) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקורות ונהלים תחת פיקוחנו, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - (ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות למועד הדוחות; מסקנותיי לגבי הערכתי כאמור הובאו לפני הדירקטוריון והנהלה ומשולבות בדוח זה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 23 במרס 2022

יוסי בן ברוך, משנה למנכ"ל, מנהל כספים

נספחים המתייחסים למגדל חברה לביטוח בע"מ

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, שגיא יוגב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמציגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במרס 2022

שגיא יוגב, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, יוסי בן ברוך, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במרס 2022

יוסי בן ברוך, משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת פיננסים

¹ כהגדרתם בהוראות גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של חברת הביטוח תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של חברת הביטוח לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת חברת הביטוח בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2021, הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון	יפתח רון-טל	(חתימה)
מנהל כללי	שגיא יוגב	(חתימה)
משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת פיננסים	יוסי בן ברוך	(חתימה)

תאריך אישור הדוח: 23 במרס 2022

מגדל חברה לביטוח בע"מ

23 במרס 2022

הצהרת אקטואר ביטוח חייםפרק א' - זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח חיים עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן - ההפרשות) ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שמפורט להלן. אני שכיר של המבטח ומשמש אקטואר ממונה של המבטח מאז 1 בספטמבר 2019. אינני בעל עניין במבטח או בן משפחה של בעל עניין במבטח.

פרק ב' - היקף חוות הדעת האקטוארית1. היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצרכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוט המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

ההפרשה שחושבה בגין ביטוחים משותפים בניהול חברות ביטוח ישראליות אחרות, היא החלק היחסי של ההפרשה שחושבה על ידי אקטואר ביטוח החיים בחברה המובילה, ובכלל זה תיק ביטוח החיים של הסנה החברה הישראלית לביטוח, שנרכשה במשותף ע"י החברה וע"י כלל חברה לביטוח, בגין הפוליסות המנוהלות בידי כלל חברה לביטוח.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. בנספח להלן מפורטים סכומי ההפרשות, באלפי ש"ח, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר, כדלהלן:
 - (1) הפרשה לתביעות תלויות (תביעות שאירעו אך טרם שולמו במלואן, בין אם אושרו ובין אם לאו, למעט תביעות המשולמות כקצבאות כגון: סיעודי, אי כושר עבודה והכנסה למשפחה), כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח טרם קיבל דיווח, [Reserve for unpaid losses (incurred but unpaid claims) and the reserve for incurred but not reported claims (IBNR)].
 - (2) הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות, (Reserve for unpaid unallocated loss adjustment expenses).
 - (3) הפרשה (עתודה) הנובעת מתנאי חוזה הביטוח בביטוח חיים בנפרד, לרבות -
 - א) עתודה לתכנית עם צבירה;
 - ב) הפרשה הנדרשת כאשר חלק מהפרמיה הנגבית בשנים המוקדמות של החוזה מיועדת למתן כיסוי עתידי במועד מאוחר יותר, כגון: הפרשה בגין פרמיה קבועה, ברות ביטוח והמשכיות;
 - (4) חלק העתודה בגין תביעות בתשלום, לרבות תביעות המשולמות כקצבאות כגון: סיעודי, אי כושר עבודה והכנסה למשפחה.
 - (5) השלמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה (LAT) בגין פוליסות ביטוח סיעודי.
 - (6) אחר - הפרשות נוספות לפי הוראות המפקח: השלמת העתודה לפוליסות גמלא על פי סעיף 1.1.2 ד. של שער 5, חלק 2, פרק 1 לקודקס הרגולציה.
- ב. השפעת השינויים המפורטים להלן על ההפרשות, באלפי ש"ח, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר -

מגדל חברה לביטוח בע"מ

- (1) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השנתי האחרון - סכום ההתאמה של הפרשות, אשר נובע מההבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה - לא נדרשה התאמה כזאת.
- (2) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השנתי האחרון - סכום ההתאמה של הפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפויה להיגבות, ומתיקונים אחרים: העתודה המשלימה לגמלאות ועתודת LAT.

פרק ג' - חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענף ביטוח חיים:

- הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
 - הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
 - כללים אקטואריים מקובלים.
- לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
- ההנחות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
- ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח חיים, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' - הערות והבהרות

- פרטים אודות סוגי העתודות ועדכון נכללים בביאורים לדוחות הכספיים. ראה ביאור 37 ב.3. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.
- לא חלו שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת, למעט האמור בסעיף 2.2 לעיל.

23 במרס 2022	<u>אקטואר ממונה ביטוח חיים</u>	<u>דניאל כצמן</u>	
תאריך	תפקיד	שם האקטואר	חתימה

מצ"ב: טופס 12א: תביעות תלויות ועתודה - ברוטו

טופס 12ב: תביעות תלויות ועתודה - בשייר

טופס 12א' תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל - ברוטו
 שם החברה: מגדל חב' לבטוח בע"מ
 (באלפי ש"ח)

31.12.2021

ליום:

סה"כ	חיסכון וסיכון מוות (קלאסי, מסורתי)	חיסכון מבוטח משתתף	חיסכון מבוטח תשואה	חיסכון טהור או מרכיב החיסכון (בפוליסות (עדיף, מסלול)	סיכון מוות טהור או מרכיב סיכון מוות בפוליסה		אכ"ע	סיעודי		כיסויים (אחרים 1)
					פרט	קבוצתי		פרט	קבוצתי	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	תביעות תלויות	3,898,559	561,698	358,458	317,938	1,817,087	168,721	11,753	445,617	101,704
2	עתודה (סה"כ שורות 1א עד 6)	173,804,683	4,013,082	1,145,978	26,037,846	135,379,670	124,380	4,809	2,287,099	92
1א2	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה:	18,912,835	1,889,733	3,325	16,737,112	276,353	173	0	6,069	70
2א2	פוליסות שהונפקו עד שנת 1990	0	0	835,357	899	69,991,799	1,132	0	59,254	22
3א2	פוליסות שהונפקו בין השנים 1991-2003	52,168,654	0	3,072	103,817	52,055,230	611	0	5,924	0
4א2	פוליסות שהונפקו לאחר שנת 2004	141,969,952	1,889,733	841,754	16,841,828	122,323,382	1,916	0	71,247	92
2ב	פוליסות שאינן כוללות מרכיב חסכון	3,663,718	0	0	0	0	106,237	4,809	24,511	0
3	חלק העתודה בגין תביעות בתשלום	21,305,345	1,929,598	283,913	6,454,430	10,072,336	16,227	0	2,191,341	0
4	השתתפות ברווחים	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	השלמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה	926,066	0	0	0	0	0	0	926,066	0
6	אחר	5,939,602	193,751	20,311	2,741,588	2,983,952	0	0	0	0
7	עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(1) כיסויים אחרים, לרבות: נכיות, כפל תאונה וכד'

8א	השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים חדשים	437,228	-3,761	-884	-127,215	-305,368	0	0	0	0
1ב8	שינויים בהנחות	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2ב8	שינויים בשיטות	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3ב8	השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים קיימים	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4ב8	הבדלים בגובה הפרמיה	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	שינויים אחרים	0	0	0	0	0	0	0	0	0

טופס 12ב' תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל - בשייר

שם החברה: מגדל חב' לביטוח בע"מ

ליום:

31.12.2021

(באלפי ש"ח)

סה"כ	חסכון וסיכון מוות (קלאסי, מסורתי)		חסכון טהור או מרכיב החיסכון בפוליסות (עדיף, מסלול)		סיכון מוות טהור או מרכיב סיכון מוות בפוליסה		אכ"ע	סיעודי		כיסויים אחרים (1)
	מבטיח תשואה	משתתף	מבטיח תשואה	משתתף	פרט	קבוצתי		פרט	קבוצתי	
א1	ב1	א2	ב2	א3	ב3	א4	ב5	א5	ב6	א6
3,833,961	358,442	317,938	1,817,087	147,476	11,753	439,087	3,145	91,258	86,155	6
173,693,225	1,145,978	25,941,722	135,376,561	124,380	4,809	2,286,377	11,259	4,788,965	92	2
18,849,438	3,325	16,676,304	273,779	173	0	6,054	0	0	70	1א2
70,887,782	835,357	899	69,991,799	1,132	0	58,573	0	0	22	2א2
52,168,646	3,072	103,817	52,055,230	611	0	5,916	0	0	0	3א2
141,905,866	1,889,733	841,754	122,320,808	1,916	0	70,543	0	0	92	4א2
3,663,700	0	0	0	106,237	4,809	24,493	2,438	3,525,723	0	2ב
21,269,345	1,929,598	283,913	6,430,458	10,071,811	16,227	2,191,341	8,821	337,176	0	3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
926,066	0	0	0	0	0	0	0	926,066	0	5
5,928,248	193,751	20,311	2,730,244	2,983,942	0	0	0	0	0	6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7

(1) כיסויים אחרים, לרבות: נכויות, כפל תאונה וכד'

א8	השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים חדשים									
1ב8	-437,228	-3,761	-884	-127,215	-305,368	0	0	0	0	0
2ב8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3ב8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4ב8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

מגדל חברה לביטוח בע"מ

23 במרס 2022

הצהרת האקטואר בענפי ביטוח כללי**פרק א' - זהות האקטואר**

נתבקשתי על ידי מגדל חברה לביטוח בע"מ להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי, עבור הדוחות הכספיים של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "מגדל" או "המבטח") ליום 31.12.2021, כפי שמפורט להלן.

אני מכהנת כאקטוארית ממונה של ביטוח כללי במגדל מיום 1 באפריל 2017.

אין לי קשרים עסקיים עם המבטח, או עם בעל עניין של המבטח או עם בן משפחה של בעל עניין של המבטח או עם חברה קשורה למבטח ואני עובדת כשכירה אצל המבטח.

פרק ב' - היקף חוות הדעת האקטוארית**1. היקף חוות הדעת האקטוארית**

1. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

2. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

3. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

4. לצורך חישוב השייר, ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה בקבוצת מגדל מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית תביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

5. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

- א. ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי (להלן ה"פול") בוצעה תוך התבססות על החישוב שבוצע ע"י אקטואר ה"פול".
- ב. ההפרשה שחושבה עבור ביטוחים משותפים אחרים נעשתה תוך התייחסות למידע שהתקבל מהחברה המובילה. הפרשה זו אינה מהותית.
- ג. מגדל משמשת כמבטחת משנה בעסקים רב לאומיים אשר לא משפיעים באופן מהותי על השייר.
- ד. לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

2. נתונים המצורפים להיקף חוות הדעת האקטוארית

ליום 31 בדצמבר 2021			
אלפי ש"ח			
ש"ח	ברוטו	תביעות תלויות	
		ענפים שאינם מקובצים (סטטיסטיים):	
1,922,425	2,007,499	רכב חובה	
527,038	546,647	חבות מעבידים	
609,054	934,642	צד שלישי	
168,197	365,193	אחריות מקצועית	
76,876	97,106	חבות המוצר	
152,984	203,491	רכב רכוש	
39,446	53,397	דירות	
3,496,020	4,207,975	סה"כ ענפים שאינם מקובצים (סטטיסטיים)	
28,025	271,478	סה"כ ענפים מקובצים (לא סטטיסטיים וצירוף תיק תביעות)	
3,524,045	4,479,453	סה"כ ענפים	
80,797	80,797	הוצאות עקיפות	
		הפער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות:	
43,210	לא נדרש להצהיר	רכב חובה	
50,507	לא נדרש להצהיר	רכב רכוש	
-	לא נדרש להצהיר	מקיף דירות	
3,698,559	4,560,250	סה"כ התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי המחושבות לפי הערכה אקטוארית	

הערות -

1. ההפרשות המפורטות לעיל כוללות את ההפרשות המחושבות בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול")
2. העתודה לסיכונים שטרם חלפו כוללת גם את המרכיבים הבאים:
 - א. עלות הסיכון הביטוחי;
 - ב. מרווח לחוסר הוודאות הנלווה לסיכון (כהגדרתו בנייר העמדה);
 - ג. העלות ליישוב תביעות והוצאות הנלוות לביטוחים אלה.
3. ענפים שלא נכללו בהערכה האקטוארית; ענפים מקובצים (לא סטטיסטיים), כוללים ענפי מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי ביטוח קבלנים, ביטוח ימי, ביטוח תעופות וביטוח סחורות בהעברה וכן, הערכת התביעות התלויות בגין תיק תביעות ביטוח כללי שנרכש בשנת 2016 ונרשם על פי הערכת מחלקת תביעות. השפעת צירוף התביעות שנרכשו בשייר אינה מהותית (ראה ביאור 3.ה.37).
4. בענפי חבויות (חבות מעבידים, צד שלישי, אחריות מקצועית וחבות המוצר), הסכומים הנם בגין תביעות תלויות והפער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה (ככל שקיים).

מגדל חברה לביטוח בע"מ

פרק ג' - חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענפים הבאים: רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות המוצר, רכב רכוש ומקיף דירות:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - א. הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א - 1981 והתקנות לפיו;
 - ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
 - ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי;
 - ד. כללים אקטואריים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.1) בגין הענפים שאינם מקובצים (סטטיסטיים): רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות המוצר, רכב רכוש ודירות, מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בפרק, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
5. סך ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.1) מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים המקובצים (סטטיסטיים) ושאינם מקובצים (לא סטטיסטיים) בכללותם כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרשה המפורטת בפרק ב' סעיף 2.א.2) מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח, בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות בגין כל הענפים בהם עוסקת החברה בביטוח כללי, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
7. ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.3), מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח, בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה ברמת השייר (ככל שקיים) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' - הערות, הבהרות

1. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות, ומבוססים על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. ההנחות בשימוש בתחזית האקטוארית משפיעות על התוצאה הסופית של ההפרשה. לכן, עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה יותר מהאומדן הסטטיסטי. הנחות שנקבעו בעבר עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד בעקבות, בין השאר, פסיקות ותקדימים בבתי משפט שלא ניתן לחזות אותם מראש, שינויים בגורמים חברתיים וסביבתיים. במקרים כאלה תביעות תלויות ישתנו בהתאם לשינוי בהנחות ובתוצאות בפועל, וההפרשים שנוצרו בשנת הדוח יכללו בדוח עסקי הביטוח הכללי. בנוסף קיימת אי הוודאות נוספת הגלומה בשימוש במודלים התואמים את עקרונות הנוהג המיטבי אשר משולב בהם מידה ניכרת של שיקול דעת.
2. החל מיום 31 בדצמבר 2015 החברה מיישמת את עמדת הממונה בקשר לנוהג המיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי¹. העתודות מחושבות כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" לפי הפירוש כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") שההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. בהקשר זה נקבע לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות כי הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכונן לאומדן הסתברות של 75% לפחות. מרווח הביטוח לוקח בחשבון הן את הסיכון הרנדומלי, אשר ניתן לאמוד אותו בשיטות סטטיסטיות, והן סיכונים סיסטמיים שבשל אופיים נדרש שימוש בשיטות אמידה איכותיות המשלבות מידה ניכרת של שיקול דעת. לאור העובדה כי ההערכה על בסיס הנוהג המיטבי בוצעה לראשונה במאזן דצמבר 2015, יש לציין כי החברה ממשיכה לבחון דרכים לשיפור הערכות רכיבי המודל, בהתייחס בין השאר לפרקטיקות שמתגבשות בשוק ולידע והניסיון שנצבר ויצבר בשנים הקרובות.

¹ חוזר 2015-1-1; עמדת ממונה – נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי

מגדל חברה לביטוח בע"מ

3. כאמור, החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. בעקבות בחינה זו אימצה החברה את עקרונות הנוהג המיטבי בענפים צד שלישי וחבות מעבידים ובהתאם לכך החברה מהוות את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. בשאר הענפים החברה מהוות בשיעור היוון ריאלי של 0%.
- בחודש פברואר 2022 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות. המבקש לקבוע שיטת אמידה מעודכנת של פרמיית אי-הנזילות המשמשת בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה עבור ביטוחי רכב חובה וחבויות. בהתאם לנוסחה העדכנית, פרמיית הנזילות לנתוני 31 בדצמבר 2021 עומדת על כ-0.54%, וזאת חלף 0.26%.
- סך הירידה בהתחייבויות בגין השינוי בפרמיית הנזילות עומד על כ-14 מיליון ש"ח בענף רכב חובה וכ-12 מיליון ש"ח בענפי החבויות.
- השינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון לטווח הקצר והבינוני ובעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים, בקיזוז השפעת תיקון פרמיית הנזילות, הביא להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בענפי החבויות בסך של כ-47 מיליון ש"ח בשייר לפני מס. בנוסף, בעקבות בדיקת נאותות ההתחייבויות, ובקיזוז השינוי בפרמיית הנזילות, נרשם בענף רכב חובה גידול בהתחייבויות בסך של כ-7 מיליון ש"ח בשייר לפני מס.
4. בחודש מרס 2018 תוקן חוק ההסדרים לשנת 2019, בין היתר תוקן חוק הביטוח הלאומי ונקבע במסגרתו הסדר שיבוב חדש חלף ההסדר הקבוע בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי. הסדר השיבוב החדש עתיד להיות הסדר כולל בין המל"ל לחברות הביטוח, אשר במסגרתו יועבר למל"ל אפריורית, מדי שנה, סכום קבוע מחברות הביטוח המיועד לכיסוי חבותן בהתאם לשיעור המוצע בחוק.
- בחודש יולי 2021 גובש הסדר בהסכמה בין חברות הביטוח (ובכללן מגדל ביטוח) לבין המל"ל בעניין יישום זכות השיבוב של המל"ל במקרים בהם צד שלישי מחויב בפיצויים מכוח חוק הפל"ד. ההסדר קובע כי הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבות הקיים ביניהם, ביחס למקרים שאירעו ויתרחשו בתקופה שמיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את מגדל ביטוח לשלם פיצויים לפי חוק הפל"ד. בנוסף נקבע כי מגדל ביטוח תעביר לידי המל"ל, מקדמה על חשבון המקרים כאמור בסכום השווה לשיעור של 4.027% מדמי הביטוח שנגבו על ידה בשנים 2014 עד 2018 (מקדמה בסך של 103.2 מיליון ש"ח), אשר ממנה יקוזזו תביעות המל"ל האמורות בכפוף לאמור להסכם.
- בהמשך לאמור בהסכם, נקבע במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית התשפ"ב-2021, ביטול של חובת תשלום הסכום הגלובלי, אשר הוסדרה במקור בעד מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018.
- כמו כן, נקבע במסגרת החוק האמור שיעור קבוע ומוגדר מדמי הביטוח שעל כלל המבטחות להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים שיתרחשו בשנת 2023 ואילך, וזאת חלף שיבוב פרטני של התביעות. בהתאם להוראות כאמור, השיעורים מדמי הביטוח שייגבו בכל שנה ויועברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 10% מדמי הביטוח, ומתחילת שנת 2025 ואילך 10.95% מדמי הביטוח.
- חשוב להדגיש כי בסעיף התביעות התלויות בענף רכב חובה מגולמת הפרשה לשיבובי ביטוח לאומי. להערכת החברה, ההסדרים המפורטים לעיל לא צפויים להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של מגדל ביטוח.
5. לא היו שינויים מהותיים בשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת.
6. בענף תאונות אישיות ונסיעות לחו"ל מבוצע תחשיב אקטוארי של התביעות התלויות, הפרשה זו מופיעה בהצהרה של אקטואר בריאות.
7. בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח החברה בחנה אפשרות חישוב הפרשות אקטואריות גם בענפים: מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי ביטוח קבלנים, ביטוח ימי, ביטוח תעופתי וביטוח סחורות בהעברה. עקב העדר מובהקות סטטיסטית, לא יושם מודל אקטוארי בענפים אלו.

	רוני גינור F.I.L.A.A	אקטוארית ממונה ביטוח כללי	23 במרס 2022
תאריך	שם האקטואר	תפקיד	חתימה

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרת אקטואר ביטוח בריאותפרק א' - זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח בריאות עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן - ההפרשות) מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שמפורט להלן. אני עובד שכיר של החברה. אינני בעל עניין במבטח או בן משפחה של בעל עניין במבטח. התמניתי לתפקיד כאקטואר ממונה ביטוח בריאות בתאריך 18.7.2013.

פרק ב' - היקף חוות הדעת האקטוארית1. פסקת היקף חוות הדעת אקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוט המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. אין לחברה עסקים נכנסים ו/או ביטוחים משותפים בכל הנוגע לדוח זה.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

2.

נתוני הערכה לסכום העתודות

א.

להלן פירוט סכומי ההפרשות באלפי ש"ח:

תיאור	ביטוחי פרט		ביטוחי קולקטיבים		סה"כ
	עסקי בריאות המדווחים במגזר בריאות (כולל נסיעות לחו"ל)*	תאונות אישיות**	עסקי בריאות המדווחים במגזר בריאות (כולל נסיעות לחו"ל)*	תאונות אישיות**	
ברוטו					
תביעות תלויות (כולל IBNR)	208,267	129,342	79,279	5,337	422,225
הוצאות עקיפות	5,340	3,528	5,493	116	14,477
תנאי חוזה הביטוח	592,392	127,400	1,384	1,078	722,254
סה"כ ברוטו	805,999	260,270	86,156	6,531	1,158,956
שייר					
תביעות תלויות (כולל IBNR)	150,603	129,342	79,279	5,321	364,545
הוצאות עקיפות	5,340	3,528	5,493	116	14,477
תנאי חוזה הביטוח	592,392	127,400	1,384	1,078	722,254
סה"כ שייר	748,335	260,270	86,156	6,515	1,101,276

* עתודות עסקי נסיעות לחו"ל נקבעו על ידי אקטואר ממונה ביטוח כללי. ראה להלן פרק ד' סעיף 1.1.

** עתודות עסקי תאונות אישיות לזמן ארוך נקבעו על ידי אקטואר ממונה ביטוח בריאות. סעיף "תנאי חוזה הביטוח" כולל הפרשה לתביעות נכות תעסוקתית בתשלום על סך 14.0 מלש"ח בביטוחי פרט ו-1.1 מלש"ח בביטוחי קולקטיבים. עתודות עסקי תאונות אישיות לזמן קצר נקבעו על ידי אקטואר ממונה ביטוח כללי. ראה להלן פרק ד' סעיף 1.1.

ב. השפעת שינויים על ההפרשות

- פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השנתי האחרון - סכום ההתאמה של ההפרשות אשר נובע מההבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה: אין.
- פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השנתי האחרון - סכום ההתאמה של ההפרשות אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפויה להגבות ומתיקונים אחרים ברוטו ושייר: אין.

פרק ג' - חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בתת ענפי ביטוח הבריאות הבאים:

- הוצאות רפואיות
- מחלות קשות
- שיניים
- תאונות אישיות לטווח ארוך
- אחר

מגדל חברה לביטוח בע"מ

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות לפיו;
 - ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח;
 - ג. כללים אקטוארים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח בריאות השייכים לתתי ענפי ביטוח הבריאות שפורטו לעיל, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' - הערות והבהרות

1. הערות הבהרות והסברים
 - א. הוצאות רפואיות - ההפרשות הנובעות מתנאי החוזה, נקבעו על פי מודל אקטוארי.
 - ב. מחלות קשות - ההפרשות הנובעות מתנאי החוזה, נקבעו על פי מודל אקטוארי.
 - ג. ענף אחר - תוכנית "השקעה בריאה" לכיסוי הוצאות רפואיות (ניתוחים ואחרים): בניגוד לתוכניות הרגילות, במידה ולמבטח לא הייתה תביעה במשך 15 שנים, המבטח זכאי או להחזר כספי או להמשך כסוי בפרמיה מופחתת.
 - ד. חישוב ההפרשות לתביעות תלויות ו-IBNR עבור הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ותאונות אישיות לטווח ארוך נקבע על בסיס מודל סטטיסטי לחיזוי תשלומי התביעות העתידיים על בסיס ניסיון העבר.
 - ה. ההפרשות עבור תביעות נכות תעסוקתית בתשלום, בענף תאונות אישיות לזמן ארוך, חושבו לפי מקדם תשלומים צפוי, על בסיס ניסיון החברה.
 - ו. ההפרשות בענפי תאונות אישיות לזמן קצר ונסיעות לחו"ל, נקבעו על ידי אקטואר ממונה ביטוח כללי, גב' רוני גינור.
 - ז. בענף ביטוח סיעודי מבוצע תחשיב אקטוארי של ההתחייבויות הביטוחיות. ההתחייבויות הללו מופיעות בהצהרה של אקטואר ממונה ביטוח חיים.
2. שינויים בהנחות ובשיטות

לא חלו שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת, לרבות בריבית ההיוון.

תאריך	23 במרס 2022	אקטואר ממונה ביטוח בריאות	דניאל כצמן	חתימה
		תפקיד	שם האקטואר	